PROTOKÓŁ NR XXVI/2021
SESJI RADY POWIATU W POLICACH
w dniu 29 stycznia 2021 r.

Stan radnych w Radzie Powiatu w Policach – 19
Obecność potwierdziło – 19

PRZEBIEG OBRAD

Pkt 1. Otwarcie obrad.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – *O godz. 10.00 otworzył XXVI sesję Rady Powiatu w Policach. Powitał radnych.*

Pkt 2. Stwierdzenie quorum.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – *Stwierdził, że w obradach online uczestniczy 18 radnych, a zatem wymagane quorum nie budzi wątpliwości.* Pozwólcie Państwo, że bardzo serdecznie wszystkim Państwu Radnym i innym, podziękuję za wyrazy wsparcia, które otrzymałem podczas nieciekawego dla mnie czasu. Było to dla mnie bardzo ważne. Bardzo serdecznie Państwu dziękuję. Jednocześnie przepraszam za swoją niedyspozycję 18 grudnia. Myślałem, że jestem mocny, ale pomyliłem się. Także raz jeszcze jestem bardzo Państwu wdzięczny.

Pkt 3. Przedstawienie porządku obrad.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – *Przedstawił porządek obrad.* Czy Państwo uznajecie ten porządek obrad za godny realizacji dzisiejszego dnia? Nie ma żadnych uwag. Proszę Państwa, uważam że ten porządek obrad został przyjęty i będziemy go realizowali.

Porządek obrad XXVI sesji Rady Powiatu w Policach w dniu 29 stycznia 2021 r.

1. Otwarcie obrad.
2. Stwierdzenie quorum.
3. Przedstawienie porządku obrad.
4. Przyjęcie protokołu XXV sesji Rady Powiatu w Policach z dnia 18 grudnia 2020 r.
5. Sprawozdanie z pracy Zarządu Powiatu w Policach.
6. Podjęcie uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Dobra **(Nr druku: 1/XXVI/21)**.
7. Podjęcie uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie zamiaru likwidacji Przedszkola Specjalnego wchodzącego w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Tanowie **(Nr druku: 2/XXVI/21)**.
8. Podjęcie uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie zamiaru przekształcenia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo im. Marii Grzegorzewskiej w Policach **(Nr druku: 3/XXVI/21)**.
9. Podjęcie uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie zamiaru przekształcenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Policach **(Nr druku: 4/XXVI/21)**.
10. „Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023 za lata 2018 – 2019".
11. Podjęcie uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027" **(Nr druku: 5/XXVI/21)**.
12. Sprawozdanie z działalności Rady Powiatu w Policach w 2020 r.
13. Sprawozdanie z działalności komisji Rady Powiatu w Policach w 2020 r.

14. Interpelacje i zapytania radnych.
15. Wnioski i oświadczenia radnych.
16. Zamknięcie obrad.

Pkt 4. Przyjęcie protokołu XXV sesji Rady Powiatu w Policach z dnia 18 grudnia 2020 r.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – *Stwierdził, iż nie wniesiono uwag do protokołu XXV sesji Rady Powiatu w Policach z dnia 18 grudnia 2020 r., w związku z tym zarządził głosowanie nad przyjęciem protokołu.*

Do sesji dołączyła pani Joanna Napiwodzka, Wicestarosta Policki.
W obradach uczestniczy 19 radnych.

Wyniki głosowania są następujące:

za - 19
przeciw - 0
wstrzymało się - 0

W głosowaniu wzięło udział 19 radnych.
Protokół został przyjęty jednogłośnie przez Radę Powiatu w Policach.

Pkt 5. Sprawozdanie z pracy Zarządu Powiatu w Policach.

Sprawozdanie z pracy Zarządu Powiatu w Policach stanowi ***załącznik nr 3*** *do protokołu.*

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Bardzo proszę Panie Starosto.

Starosta Policki Andrzej Bednarek – No więc tak, jak to tradycyjnie, zawsze w tej formule mówię na początku, że samo sprawozdanie było zamieszczone na stronie internetowej i Państwo pewnie się zapoznaliście, więc jeśli będą jakiekolwiek pytania, to prosimy. Oprócz samego sprawozdanie otrzymaliście Państwo także informację Powiatowego Urzędu Pracy w Policach, zwanego dalej „PUP", o realizacji zadań. Tutaj też jesteśmy otwarci, ale warto tylko przypomnieć, że PUP obecnie realizuje nowe zadanie, które zostało przesłane wraz ze środkami, w wysokości prawie 1 mln 500 tys. zł, to jest udzielanie dotacji dla mikroprzedsiębiorców i małych przedsiębiorców, określonych tarcz. To oczywiście też jak Państwo wiecie budzi kontrowersje co do zakresu udzielanego wsparcia, ale tak czy inaczej, to zadanie PUP obecnie realizuje. Z informacji drogowych, to tak jak przekazaliśmy też w formie internetowej, mam nadzieję, że Państwo otrzymaliście. Czy informacja drogowa do Państwa dotarła? Jest w systemie to w porządku. Tylko trzy punkty są w niej zapisane, dlatego że sprowadziliśmy te informacje do trzech takich najistotniejszych spraw, a więc w przededniu rozpoczęcia inwestycji Police-Szczecin przez Przęsocin. Zadanie ważne i bardzo duże, bo z perspektywy finansowej to ponad 14 mln 500 tys. zł wszystkich zadań, łącznie z tą częścią ZWIK-u. Wiąże się to z bardzo dużą uciążliwością i jest to nie do uniknięcia, ponieważ ten odcinek drogi, przynosi ogromne ilości ruchu samochodowego.

Dzisiaj o godzinie 13 mamy taką odprawę już przed uruchomieniem tego pierwszego etapu, którym, jak pewnie Państwo z mediów się dowiedzieliście, będzie sama wycinka w pasie drogowym drzew, a później już będzie realizacja poszczególnych fragmentów. Będziemy starali się też, na ile to będzie możliwe, komunikować kolejne etapy, ale przede wszystkim próbować docierać do mieszkańców, ażeby w tym trudnym okresie wybierali alternatywne możliwości dojazdu i wyjazdu z Polic, żeby uniknąć tych uciążliwości, które będą bez wątpienia, kiedy będzie ruch wahadłowy na poszczególnych odcinkach remontowanej drogi. Te kilka dni bez zimy, ewidentnie pokazały w jakim stanie mamy odcinek drogi w kierunku Siadło w Gminie Kołbaskowo. Każdego roku było coraz gorzej. Dobra wiadomość, która niestety jeszcze nie jest zakończona i sfinalizowana to zaplanowana inwestycja dotycząca zmiany nakładki, właśnie na tym trudnym odcinku. Jest to obecnie na takim etapie, że około trzy tygodnie temu, lista rankingowa pana Wojewody z dobrą rekomendacją o konieczności przeprowadzenia tego remontu została przekazana do Ministerstwa Infrastruktury. Teraz w zasadzie z niecierpliwością czekamy aż zostanie ta lista zatwierdzona przez ministra i ostatecznie przez radę ministrów. Jeśli tak się stanie, to pilnie będziemy podpisywali umowy i ogłaszali przetarg na to, żeby jak najszybciej to zadanie zrealizować, ale wszystko wskazuje na to, że jeszcze ten okres zimowy, będziemy musieli przeżyć. Ze swojej strony nie tylko Siadło, ale wiele odcinków dróg powiatowych pokazało, tą prawdę po tych przymrozkach i opadach, muszę powiedzieć Państwu, że jesteśmy w trakcie zimy i nie dajmy się zwieść sytuacji. Rozumiemy mieszkańców i kierowców i pretensje, że natychmiast dziury powinny być załatane, ale tak jak każdego roku to mówimy przede wszystkim, byliśmy w okresie technologicznego zatrzymania produkcji mas bitumicznych i dziś jedyny na rynku, niemożliwy i też trudno dostępny, a jedyna możliwe forma załatania dziur tymczasowo, to jest masa na zimno, której też zwyczajnie brakuje. I tak też uczyniliśmy, szczególnie w Gminie Kołbaskowo, gdzie użyliśmy do tego celu nawet dwie firmy. Jesteśmy po pierwszych remontach i tak naprawdę, w zasadzie musimy to zatrzymać, do momentu wyłonienia firmy, która docelowo będzie realizować to zadanie, którego wartość roczna w budżecie zapisana jest na kwotę łączną około 850 tysięcy zł. Także tutaj musicie Państwo mieszkańcom też tłumaczyć, że jesteśmy w środku akcji zima i dla przykładu podam Państwu, że na akcji zima, licząc po cichu, że będzie podobnie jak w latach co najmniej dwóch ostatnich słaba zima, tym razem niestety jako Zarząd zostaliśmy nie tyle zaskoczeni, tylko zima pokazała troszeczkę inną odsłonę i 350 tys. zł, które na akcję zima zostało przeznaczone i wpisane do budżetu już dwa tygodnie temu się skończyło. Zmuszeni jesteśmy jako Zarząd uruchomić finansowanie tej akcji zima z rozszerzenia zamówienia, w stosunku do firm, które w przetargu to zadanie realizują. Zmuszeni też jesteśmy przesunąć jako Zarząd 1 mln zł, który planowaliśmy w tym roku na różnego rodzaju mniejsze inwestycje związane z nakładkami na drogi, po to, żeby zabezpieczyć tą realizacja akcji zimowej. Tak jak powiedziałem 350 tys. zł w zasadzie już nie istnieje, tego nie ma. Jeśli zima nawet jeszcze przez 3 tygodnie będzie nadal wymagać od nas odmrażania i usuwania śniegu, to przy całym powiecie szacujemy, że może to być nawet jeszcze około 500 tys. zł. Na to nie mamy realnego wpływu, przecież nie możemy wstrzymać akcji zima, więc prosimy o zrozumienie i wyrozumiałość. Będziemy czynili starania jako Zarząd, żeby jak najszybciej spróbować z jednej strony kontynuować akcję zima, licząc na to, że ona minie, ale z drugiej strony będziemy starali się na razie masą na zimno te najbardziej niebezpieczne miejsca, później systematycznie naprawiać drogi, żeby już przy wiośnie było bezpieczniej i komfortowo. To tyle, jeśli chodzi o sprawy drogowe. Oczywiście jesteśmy do Państwa dyspozycji. Z dobrych wiadomości warto podkreślić, tym bardziej, że Państwo jako radni, pan Przewodniczący, pani Danuta Chylewska-Kęsy i wiele innych osób, zabiegali o na przykład remont odcinka chodnika dla osób głównie niepełnosprawnych w okolicach ulicy Piłsudskiego. To się udało zrealizować. Udało zrealizować się również postulaty w miejscowości Buk w kierunku Stolca, a więc zabezpieczyć pobocza. Oczywiście to są rozwiązania, które bez wątpienia

podnoszą poziom bezpieczeństwa, ale pewnie nie są wystarczające. Chcę podkreślić, że to zrobiliśmy i tych zadań pewnie jest dużo więcej. Gdyby Państwo chcieli taką dokładną informację, to prosimy o kontakt z Wydziałem Dróg Publicznych i oni chętnie przedstawią Państwu cały wykaz tych drobniejszych inwestycji, które zostały w tym okresie, przełomu roku, zrealizowane. Gdybyście Państwo chcieli uzyskać więcej informacji z na temat samego szczepienia, tego procesu, informacji dotyczących jak to przebiega, w jakiej kolejności, to pragniemy poinformować jako Zarząd, że pani Halina Michalak została wyznaczona przez Zarząd na koordynatora do spraw właśnie wszystkich kwestii, związanych ze szczepieniami. Koordynuje tą współpracę pomiędzy gminami, stara się również przekazywać mieszkańcom, za pośrednictwem mediów społecznościowych i nie tylko, bieżące informacje, w tym ważnym zadaniu, bo duża część przynajmniej mieszkańców na te szczepionki czeka. Gdyby też trzeba było w zakresie tym udzielić jakichś informacji, to poprosimy, tu będziemy dzielić się jako Zarząd i Państwu postaramy się odpowiedzieć. Tak ogólnie, jeśli chodzi o te różne tematy. Jeśli Państwo byście mieli jakieś pytania, to proszę bardzo

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję bardzo Panie Starosto. Szanowni Państwo Radni, czy ktoś chce zadać pytanie? Uwaga jakaś? Proszę się zgłaszać w systemie dyskusja, tak? Proszę o głos. Nie ma pytań, uwag? Pani Gręda, proszę bardzo.

Radna Powiatu Polickiego Marta Gręda – Panie Przewodniczący, poruszaliśmy temat PUP-u. Myślę, że tutaj i zarówno pracownicy jak i sama dyrekcja PUP również ogląda naszą transmisję, więc chciałabym pogratulować bo wiem, że otrzymali dyplom Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii za wdrożenie tarczy antykryzysowej, także ogromne gratulacje. Myślę, że za tą ciężką pracę naprawdę im się należał i to jest jeden temat. Drugi to taka prośba do Pana Starosty, Zarządu o pochylenie się nad drogą w Mścięcinie, ulica Nadbrzeżna. Przy samej końcówce są takie okropne wyrwy. W ostatnim czasie one się po prostu po tych mrozach i śniegach pokazały. Tylko tyle. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję. Proszę Pan Starosta.

Starosta Policki Andrzej Bednarek – Ulica Nadbrzeżna i Państwo też widzicie ulicę Wojska Polskiego, która stosunkowo niedawno miała nową nakładkę. Jak wiemy są to główne ciągi komunikacyjne w kierunku Zakładów Chemicznych od tej strony Polic i również do inwestycji budowy fabryki polipropylenu. Mówiąc krótko te odcinki i te drogi szczególnie odczuwają skutki tego natężenia ruchu a po tej zimie pokazują efekty, więc jak tylko będzie możliwość, oczywiście priorytetowo ten odcinek i te odcinki w zasadzie będą również naprawione. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Bardzo dziękuję Panie Starosto. Pozwólcie Państwo taką uwagę, jeśli Państwo pozwolicie na temat tego sprawozdania PUP, z zakresu działań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID. Taka ciekawostka, nasze obrady są transmitowane w internecie, w związku z powyższym, kto chce to może usłyszeć, że od 15 marca do 25 stycznia wniosków o udzielenie takiego wsparcia było ponad 7 tysięcy. Wnioskowano o kwotę około 44 mln zł, a przyznano kwotę około 40 mln zł, czyli 40 mln zł do przedsiębiorców z terenu Powiatu Polickiego dotarło. Przyznano takie wsparcie. Myślę, że to jest ważna informacja w aspekcie tego, że dyskusja w kraju i temat jest gorący. Panie Starosto, oczywiście zauważyliśmy ten fragment chodnika przy ulicy Piłsudskiego, między ulicą Korczaka a Kresową. Pan w swojej powiedział, że są to działania niewystarczające w tym zakresie, są

wystarczające, bo chodnik został skutecznie naprawiony i jest już bezpieczny, za co bardzo dziękujemy. Bardzo proszę, czy jeszcze ktoś chciałby zabrać głos? Pani Izabela Wesołowska-Kośmider.

Radna Powiatu Polickiego Izabela Wesołowska-Kośmider – Dziękuję Panie Przewodniczący serdecznie. Panie Starosto, tylko z prośbą o zabezpieczeniu poboczy. Sprawę zgłaszałam wcześniej. Bardzo źle jest między Będargowem a Warzymicami i między Bobolinem a Warnikiem. Wiem, że robicie co możecie. Uprzejmie dziękuję za informację. Widzę tutaj ujęte w remontach cząstkowych Dołuje, Przecław, Siadło Górne jest bardzo źle, ale oprócz tego potrzebne jest na jezdni zabezpieczenie poboczy takie jak zrobiono w Buku, czyli utwardzenie tego miejsca, żeby auta mogły się minąć, tudzież piesza osoba mogła przejść skrajem tej jezdni. To jest również bardzo ważne, więc w miarę możliwości, w miarę posiadanych środków, przypominam ten temat. Dziękuję uprzejmie.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Oczywiście. Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Pan Janusz Szwyd.

Radny Powiatu Polickiego Janusz Szwyd – Panie Starosto, chciałbym przypomnieć o modernizacji oświetlenia i sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ulicy Nadbrzeżnej z ulicą Asfaltową. W sytuacji kiedy będzie jednostronny ruch, w trakcie remontu często przęsocińskiej szosy, ten ruch się prawdopodobnie zwiększy przez ulicę Nadbrzeżną, a te światła, jak Państwo wiecie, niespecjalnie dobrze technicznie są w tym momencie ustawione i bywa czasem, że robi się tam kolejka. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Pan Starosta.

Starosta Policki Andrzej Bednarek – Powiem tylko, że oczywiście, tak jak przy wcześniejszych inwestycjach i wiadukt i odcinek leśny, tak rzeczywiście jest, że w sytuacji, w której zauważalny jest alternatywny ruch przez Nadbrzeżną, czyli objazd, wtedy następuje kontakt z firmą techniczną, która nas obsługuje w tym zakresie i rzeczywiście przekierowanie, przeprofilowanie, ażeby ten ruch skutecznie zwiększyć. Tam, jak wiemy, chęć zjechania z ulicy Nadbrzeżnej w ulicę Asfaltową i odwrotnie jest ograniczona bardzo krótkoterminowym uruchamianiem zielonego światła. Oczywiście, jak najbardziej, bierzemy to pod uwagę. Na bieżąco pewnie będziemy te kwestie rozstrzygać, a Państwa prosimy rzeczywiście, w tym trudnym okresie, szczególnie przy tym remoncie o zwyczajny telefon po to, żeby te obiekcje, które mieszkańcy, czy kierowcy będą mieli jak najszybciej do nas docierały, a za naszym pośrednictwem do inwestora i do wszystkich służb, które będą mogły wspomóc nas, żeby jakoś ten trudny okres, trudny rok przetrwać. Miejmy nadzieję, że z takim efektem, który nas wszystkich cieszy jak odcinek leśny.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – W sprawozdaniu z pracy Zarządu jest informacja o wyborze instytucji, która będzie prowadziła Ośrodek Wsparcia Dziennego Dom Senior Plus w Policach. Chciałbym zapytać, czy to dotyczy tej nowej inwestycji? A jeśli tak, to znaczy, że lada dzień ona ruszy? Czy dobrze rozumuję?

Starosta Policki Andrzej Bednarek – To może Pani Chmielewska. na pewno precyzyjnie odpowie.

Członek Zarządu Powiatu w Policach Beata Chmielewska – To był konkurs na Senior Plus, bo poprzednia umowa się skończyła. To jest kontynuacja tego zadania. Na RCWON,

czyli na to nowe działanie jest uruchomiona pomoc domowa, natomiast inwestycja jeszcze się nie zakończyła.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Bardzo proszę, czy jeszcze w tym punkcie ktoś chciałby zabrać głos? Panie Starosto, dziękujemy za sprawozdanie. Życzymy powodzenia, szczególnie w tych nowych inwestycjach, które się za moment rozpoczną oraz tego, aby ta inwestycja znalazła uznanie rządu polskiego, mówię o Gminie Kołbaskowo.

Pkt 6. Podjęcie uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Dobra (Nr druku: 1/XXVI/21).

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Bardzo proszę.

Starosta Policki Andrzej Bednarek – Wprowadzenia dokona Pani Wicestarosta Joanna Napiwodzka.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Proszę.

Wicestarosta Policki Joanna Napiwodzka – Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo Radni, po raz drugi podejmujemy tego typu uchwałę. To znaczy wspólnie, kolegialnie wspieramy finansowo schronisko w Dobrej. Kolegialnie, z gminami Powiatu Policki*e*go, czyli Gminą Kołbaskowo, Dobra, Police. Jest to wsparcie w wysokości 81 tys. 750 zł. Dodam tylko jeszcze, że część, którą deklarowała Gmina Nowe Warpno, wspierając właśnie schronisko w Dobrej, Powiat Policki przyjął na siebie z racji trudnej sytuacji finansowej Gminy Nowe Warpno, ale o tym też Państwo doskonale wiecie. To tylko w ramach przypomnienia. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję Pani bardzo.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Czy w tej sprawie ktoś chciałby zabrać głos? Zaczniemy od komisji. Komisja Budżetu, Finansów i Mienia, bo tym się zajmowała. Bardzo proszę Pani Przewodnicząca Małgorzata Siemianowska.

Przewodnicząca Komisji Budżetu, Finansów i Mienia Powiatu Małgorzata Siemianowska – Tak komisja procedowała nad projektem tej uchwały i opiniujemy ją pozytywnie. Dziękuję.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję bardzo. Czy komisja Pana Jacka Fabisiaka?

Przewodniczący Komisji Środowiska, Infrastruktury i Rolnictwa Jacek Fabisiak – Oczywiście, że tak. Obradowaliśmy i widzimy uzasadniony i potrzebny projekt uchwały także nie wnosimy żadnych uwag. Dziękuję.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję Panie Przewodniczący. Czy inne komisje w tej sprawie? Czy Panie, Panowie radni? Jeśli nie to przechodzimy głosowania. *Zarządził głosowanie nad projektem uchwały* ***(Nr druku: 1/XXVI/21)*** *stanowiącym* ***załącznik nr 6*** *do protokołu.*

Wyniki głosowania są następujące:

za - 19
przeciw - 0
wstrzymało się - 0

W głosowaniu wzięło udział 19 radnych.
Uchwała została podjęta jednogłośnie przez Radę Powiatu w Policach.

Uchwała Nr XXVI/181/2021
Załącznik nr 7 do protokołu

Pkt 7. Podjęcie uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie zamiaru likwidacji Przedszkola Specjalnego wchodzącego w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Tanowie (Nr druku: 2/XXVI/21).

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Proszę uprzejmie o wprowadzenie do projektu uchwały.

Starosta Policki Andrzej Bednarek – Z uwagi na to, że są to tematy z pionu Pani Beaty Chmielewskiej, bardzo proszę ona wyjaśni zarówno w punkcie siódmym, ósmym i dziewiątym. Dziękuję bardzo.

Członek Zarządu Powiatu w Policach Beata Chmielewska – Szanowni Państwo, uchwała o zamiarze likwidacji przedszkola wynika z inicjatywy pani Dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Tanowie i jest tak naprawdę pewnego rodzaju formalnością, dlatego że ze względu na liczebność oddziałów przedszkolnych w tym przedszkolu, pani Dyrektor zaproponowała, żeby przedszkole zlikwidować. Dzieci, które w ubiegłym roku szkolnym uczęszczały do tego przedszkola, to była czwórka dzieci. Dwójka Z nich już ukończyła przedszkole, natomiast dwójka przeszła do oddziału przedszkolnego w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym Nr 1 im. Marii Grzegorzewskiej w Policach. Cała procedura prowadzi do racjonalizacji również kosztów, natomiast zadanie realizacji, czy prowadzenia przedszkola nadal jest realizowane. Także, w uzgodnieniu z Gminą Police, proponujemy formalnie zlikwidować to przedszkole. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję bardzo. Zapisał się do dyskusji Pan Albin Majkowski, ale Panie radny, najpierw komisje zapytamy, a później Pana, dobrze?

Radny Powiatu Policiego Albin Majkowski – Panie Przewodniczący, oczywiście. Ja zgłosiłem się do poprzedniego punktu, ale to pozwolę sobie na koniec sesji w tej sprawie zabrać głos. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dobrze. Bardzo proszę Przewodniczącą Komisji Edukacji i Kultury Panią Danutę Chylewską-Kęsy.

Przewodnicząca Komisji Edukacji i Kultury Pani Danuta Chylewska-Kęsy – Komisja na swoim posiedzeniu zajmowała się projektem tej uchwały i w związku z tym, że ten problem był już poruszany od września, pozytywnie zaopiniowała powyższą uchwałę i nie wnosi żadnych uwag.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Czy przewodniczący innych komisji chcieliby zabrać głos? Nie. Panie, Panowie Radni mają pytania, uwagi i wątpliwości? To przechodzimy do głosowania. *Zarządził głosowanie nad projektem uchwały* ***(Nr druku: 2/XXVI/21)*** *stanowiącym* ***załącznik nr 8*** *do protokołu.*

Wyniki głosowania są następujące:

za - 19
przeciw - 0
wstrzymało się - 0

W głosowaniu wzięło udział 19 radnych.
Uchwała została podjęta jednogłośnie przez Radę Powiatu w Policach.

Uchwała Nr XXVI/182/2021
Załącznik nr 9 do protokołu

Pkt 8. Podjęcie uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie zamiaru przekształcenia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo im. Marii Grzegorzewskiej w Policach (Nr druku: 3/XXVI/21).

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Bardzo proszę, Pani Starosta Chmielewska.

Członek Zarządu Powiatu w Policach Beata Chmielewska – Szanowni Państwo, uchwała brzmi może groźnie, ale jest to tak naprawdę uporządkowanie sytuacji istniejącej od co najmniej kilku lat. Mianowicie, biura Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo im. Marii Grzegorzewskiej w Policach, znajdują się przy ulicy Korczaka 45, natomiast w dokumentacji siedziba znajduje się na Korczaka 53. Stąd taka uchwała. Niestety, zmiana adresu jest w tej chwili, zgodnie z prawem, przekształceniem, więc jest to skomplikowana procedura, ale zdecydowaliśmy się, żeby jej dokonać. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Panią Chylewską-Kęsy.

Przewodnicząca Komisji Edukacji i Kultury Pani Danuta Chylewska-Kęsy – Komisja również zajmowała się projektem tej uchwały i w związku z tym, że jest to nieodzowne, żeby porządek jakiś administracyjny funkcjonował, wszyscy jednogłośnie, pozytywnie zaopiniowali tą uchwałę. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Czy przewodniczący innych komisji? Nie. Panie, Panowie radni? Głosujemy. *Zarządził głosowanie nad projektem uchwały* ***(Nr druku: 3/XXVI/21)*** *stanowiącym* ***załącznik nr 10*** *do protokołu.*

Wyniki głosowania są następujące:

za - 19
przeciw - 0
wstrzymało się - 0

W głosowaniu wzięło udział 19 radnych.
Uchwała została podjęta jednogłośnie przez Radę Powiatu w Policach.

Uchwała Nr XXVI/183/2020
Załącznik nr 11 do protokołu

Pkt 9. Podjęcie uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie zamiaru przekształcenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Policach (Nr druku: 4/XXVI/20).

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Znowu Pani Starosta Beata Chmielewska.

Członek Zarządu Powiatu w Policach Beata Chmielewska – Szanowni Państwo, tutaj uchwała, która rozpoczyna proces przeniesienia, w sensie nawet fizycznym, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Policach. Mianowicie przeznaczamy na lokalizację poradni dwa budynki przy ulicy Korczaka, to jest budynek Korczaka 5, 7 i 9, 11 w związku z tym prosimy Państwa o przyjęcie tej uchwały, żebyśmy mogli od razu uporządkować siedzibę Poradni Korczaka 5. Podobna procedura jak przy poprzedniej uchwale. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję bardzo i ponawiam procedurę Pani Chylewska-Kęsy.

Przewodnicząca Komisji Edukacji i Kultury Pani Danuta Chylewska-Kęsy – Komisja również na swoim posiedzeniu zajmowała się tym projektem. Bardzo się cieszymy, że wreszcie zostanie zrealizowany priorytet naszej komisji, czyli poprawa warunków pracy poradni. Wszyscy członkowie pozytywnie zaopiniowali tą uchwałę.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Bardzo dziękuję. Przewodniczący innych komisji w tej sprawie? Panie, Panowie radni? Jeśli nie ma pytań, uwag, wątpliwości głosujemy. *Zarządził głosowanie nad projektem uchwały* ***(Nr druku: 4/XXVI/21)*** *stanowiącym* ***załącznik nr 12*** *do protokołu.*

Wyniki głosowania są następujące:

za - 19
przeciw - 0
wstrzymało się - 0

W głosowaniu wzięło udział 19 radnych.
Uchwała została podjęta jednogłośnie przez Radę Powiatu w Policach.

Uchwała Nr XXVI/184/2021
Załącznik nr 13 do protokołu

Pkt 10. „Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska Powiatu Policiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023 za lata 2018 – 2019".

„Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska Powiatu Policiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023 za lata 2018 – 2019" stanowi ***załącznik nr 14*** *do protokołu.*

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Bardzo proszę o przybliżenie tej tematyki. Panie Starosto, kogo Pan poprosi? kogo wyznacza?

Starosta Policki Andrzej Bednarek – Tak, jako że materiał jest bardzo rozległy, ale też, jak Państwo widzicie zapisanych dat programu, musimy najpierw raport, a później program wprowadzić. Dlatego prośba by była taka: merytorycznie wprowadzenia dokona Pani Wicestarosta Napiwodzka, a później gdybyście Państwo uznali, że są jakieś zapytania, czy powiedzmy chęć dyskusji, to też obecna Naczelnik Pani Bogusława Szulc i my jako Zarząd, oczywiście również.

Wicestarosta Policki Joanna Napiwodzka – Jeśli Panowie pozwolicie i oczywiście Państwo Radni, to troszeczkę odwróciłabym kolejność. Poprosiłabym Panią Bogusławę Szulc, Naczelnika Wydziału Ochrony Środowiska, o wprowadzenie, a ja potem będę uzupełniać te rzeczy, które ewentualnie nie zostały przedstawione przez panią Naczelnik, jeśli można. Dziękuję.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Oczywiście, że można. To Państwo prezentujecie, więc sposób prezentacji jest Państwa wyborem. Proszę Panią Naczelnik Szulc o wprowadzenie do tego raportu.

Naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Policach Bogusława Szulc – Dzień dobry. Szanowny Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, przedstawiany jest w tej chwili raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska, za miniony okres programowania. Dokument dotyczy dwóch lat 2018 i 2019. Opracowanie raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska jest obowiązkiem organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego, w tym przypadku Zarządu Powiatu w Policach. Obowiązek ten wynika z ustawy o ochronie środowiska i na tej podstawie właśnie Zarząd Powiatu w Policach zlecił i opracował ten raport. W ramach realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Policiego, co wynika z dokumentu, podjęto się realizacji 93 zadań, 9 inwestycji zostało wykonanych jeszcze w poprzednim okresie sprawozdawczym, czyli w latach 2016-2017. Z podsumowania raportu wynika, że jego realizacja kształtuje się na poziomie nieco ponad 78%. Najważniejszymi zadaniami realizowanymi w ramach Programu Ochrony Środowiska były zadania dotyczące 10 obszarów interwencji. Prócz najważniejszych obszarów interwencji z punktu widzenia realizacji tych zadań była ochrona klimatu i jakości powietrza, obszar interwencji związany z zagrożeniem hałasem, z polami elektromagnetycznymi, gospodarowaniem wodami, gospodarki wodno-ściekowej, a także gospodarki odpadami, czy obszar dotyczący zasobów przyrodniczych. Z podsumowania raportu wynika, że niezrealizowano 26 zadań. Część zadań

dotyczyło obszaru interwencji związanego z ochroną klimatu i powietrza atmosferycznego, czyli takie inwestycje jak termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Nowe Warpno, czy inwestycje drogowe w gminach. Brak realizacji tych przedsięwzięć, mimo że były one przewidziane do realizacji w Programie Ochrony Środowiska, wynika w głównej mierze z braku odpowiednich środków finansowych, dlatego że zadania inwestycyjne są kosztochłonne i nie zawsze samorządy są w stanie udźwignąć ciężar realizacji tych zadań. Co się nasuwa jako wniosek z tego raportu? Nie przeprowadzono również części działań edukacyjnych, promujących na przykład transport zbiorowy, czy oszczędzanie wody, a także prawidłowe gospodarowanie ściekami. To też jakby wymaga dalszej realizacji, skupienia swojej uwagi działań na realizacji tych celów. Jednostki, które odpowiedzialne są za realizację tego programu, czyli nie tylko jednostki samorządu terytorialnego, ale również podmioty gospodarcze, które na co dzień korzystają z poszczególnych komponentów środowiska, głównie do realizacji w okresie realizacji programu, wybierały inwestycje, które z ich punktu widzenia były najważniejsze i najpilniejsze też ze względu na utrzymanie jakości środowiska, ale też ze względu na zdrowie mieszkańców. Przeprowadzona analiza wskaźnikowa w realizacji programu wskazuje, między innymi na poprawę jakości powietrza w strefie zachodniopomorskiej, a więc w tej strefie, w której znajduje się właśnie Powiat Policki, w zakresie stężeń pyłu zawieszonego PM 10. Odnotowano również wzrost długości czynnej sieci gazowej, związku z tym, zwiększył się odsetek ludności korzystającej z tej sieci, więc poprzez rozbudowę sieci gazowej, następuje tutaj zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery. Wzrosła również długość sieci wodociągowej, czy kanalizacyjnej, to są takie typowo inwestycje gminne, które gminy starają się realizować sukcesywnie, w miarę możliwości finansowych. Odnotowano średnie zmniejszenie zużycia wody na jednego mieszkańca, zmniejszenie ilości ładunków zanieczyszczeń w ściekach. Odnotowano również zmniejszenie ilości zebranych odpadów zmieszanych, co wskazują na wzrost świadomości mieszkańców w zakresie potrzeby segregacji odpadów. Udało się osiągnąć wymagane poziomy recyklingu odpadów. Nie odnotowano z kolei zagrożeń promieniowaniem elektromagnetycznym, bo do tej pory wykonywane pomiary pól elektromagnetycznych, prowadzone głównie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska nie wykazują przekroczeń w stosunku do ustalonych norm. Negatywnym zjawiskiem z kolei jest zakwalifikowanie strefy zachodniopomorskiej do klasy C, ze względu na przekroczenie dopuszczalnych stężeń benzoalfapirenu w powietrzu, a więc tego zanieczyszczenia, które związane jest głównie z tak zwaną emisją niską, wynikającą z palenia w urządzeniach nisko sprawnych, wysoko emisyjnych albo stosowania właśnie niskiej jakości paliw stałych do ogrzewania. W podsumowaniu tego raportu jest również wskazane, że należy kontynuować wszelkie działania z zakresu ochrony środowiska, że nawet parametry, które udało się osiągnąć, dobre parametry w danych komponentach, wymagają dla utrzymania właściwego poziomu realizacji dalszych zadań tak, aby sukcesywnie poprawiać tą jakość środowiska, żeby to środowisko właściwie chronić. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję bardzo. Zgodnie z zapowiedziami, czy Pani Starosta Napiwodzka teraz chciałaby zabrać głos?

Wicestarosta Policki Joanna Napiwodzka – Panie Przewodniczący, dwa zdania w ramach uzupełnienia.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Bardzo proszę.

Wicestarosta Policki Joanna Napiwodzka – W tym okresie dwuletnim obowiązywania mijającego Programu Ochrony Środowiska, udało nam się też zrealizować raport dotyczący terenów zagrożonych osuwiskami i ruchami mas ziemnych. Wspominaliśmy na którejś z sesji, ale tylko Państwu przypomnę, że na terenie naszego powiatu w Gminie Kołbaskowo

istnieją w małej ilości takie tereny. Nie są one niebezpieczne, nie zagrażają życiu, wymagają tylko systematycznego, minimum raz do roku monitoringu i obserwacji. To jest jedna kwestia. Druga kwestia też jest Państwu znana. Wiecie Państwo, że składaliśmy w czerwcu wniosek do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, z prośbą o dofinansowanie projektu na usunięcie niewłaściwie składowanych odpadów przy ulicy Kamiennej. To jest tak potocznie przez nas wszystkich zwana "ekorama". Powiem szczerze, że przeszliśmy pierwszy i drugi stopień oceny merytorycznej i cały czas czekamy na ostateczną decyzję. Jeśli uzyskamy te pieniądze to uda nam się posprzątać ten teren, co też nie bez znaczenia będzie dla naszego otoczenia, klimatu i środowiska. To tyle. Dziękuję.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję bardzo. Przechodzimy teraz do dyskusji na ten temat, a rozpoczniemy ją od Pana Jacka Fabisiaka, Przewodniczącego Komisji Środowiska, Infrastruktury i Rolnictwa, czyli wiodącej w tej sprawie. Bardzo proszę Panie Przewodniczący.

Przewodniczący Komisji Środowiska, Infrastruktury i Rolnictwa Jacek Fabisiak – Dziękuję Panie Przewodniczący. Oczywiście ten raport był przedmiotem spotkania naszej komisji. Muszę powiedzieć, że jest niezwykle pouczający i dobrze zrobiony. Dokument dość obszerny, bo 160 stron, ale pozwoliłem sobie go dość dokładnie przeczytać. Pani Naczelnik bardzo ładnie wprowadziła w ten temat, rozmawialiśmy o tym na komisji i zanim podsumuję, chciałbym prosić Pana Starostę, Zarząd, o zwrócenie uwagi na rzeczy, że gminy same deklarują się z pewnymi rzeczami, które powinny w tym raporcie, w czasie tego, tych minionych lat być zrobione, czy rozpoczęte przynajmniej. Tutaj już Pani Naczelnik już o tym wspomniała. Zadania Gminy Nowe Warpno, z których żadne nie zostało nawet rozpoczęte. Tam jest poziom od zera do trzech i nawet nie zostały rozpoczęte. Mamy 8 termomodernizacji oraz kanalizacja w miejscowości Brzózki i Warnołęki. To troszkę martwi. Myślę, że jakaś taka profilaktyczna rozmowa z panem Burmistrzem by się przydałaby, bo zgłaszać coś, co nie ma szans na jakiekolwiek rozpoczęcie nawet inwestycji, to trochę jest słabo. Poza tym, faktycznie, i o tym pani Naczelnik wspomniała, o braku działań promujących transport zbiorowy oraz wykorzystanie infrastruktury rowerowej. To trochę dziwi, bo przecież jesteśmy zielonym powiatem i wydaje się, że powinniśmy bardziej przy tym działać. Kolejnym tematem jest promowanie wśród mieszkańców zasad oszczędzania wody i prawidłowej gospodarki ściekami, o tym też pani Naczelnik wspomniała. To też ta deszczówka, łapanie tej wody... Myślę, że stać nas bardziej na działania w tym zakresie i myślę, że byłyby one na pewno z korzyścią dla nas wszystkich. Ostatnia rzecz trochę niepokojąca to w ciągu ostatnich 3 lat, bo tu też o 2017 r. jest mowa, z zasobów parków, zieleńców i zieleni osiedlowej, tak dokładnie to brzmi, ta powierzchnia tych trzech obszarów zmniejszyła się w naszym powiecie o ponad 11 ha. Jeżeli tylko mówimy o zalesianiu, to w porządku jest to na wysokim poziomie, ale jeżeli my parki i zieleń osiedlową zmniejszamy, to chyba coś idzie nie w tym kierunku. A tak poza tym, Panie Przewodniczący, raport niezwykle ciekawy i pouczający. Oczywiście komisja opiniuje tutaj ten raport ocenia bardzo pozytywnie. Jest wart przejrzenia i wiele rzeczy można się dowiedzieć. Dziękuję.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję bardzo Panie Przewodniczący. Rozumiem, że inne komisje tym raportem się nie zajmowały, dlatego przewodniczących innych komisji nie pytam. Pan Janusz Szwyd, bardzo proszę.

Radny Powiatu Polickiego Janusz Szwyd – Dziękuję Panie Przewodniczący. Szanowni Państwo, ja też dość wnikliwie przestudiowałem ten raport. Jest bardzo obszerny i trudno się odnosić do wszystkiego na dzisiejszej sesji, ale skupiłem się generalnie na kontrolach jakie zostały przeprowadzone w latach 2018-2019. Zauważyłem, że było jedno stwierdzone naruszenie, że „Kontrola w Zakładzie Grupy Azoty Zakłady Chemiczne Police w zakresie

przestrzegania przepisów ustawy o odpadach, warunków dotyczących wprowadzania ścieków do wód lub do ziem, określonych w pozwoleniach zintegrowanych, przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza, wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, stwierdzono naruszenia". Nie ma żadnych szczegółów dotyczących jakie to były naruszenia, czy dotyczyły czystości wód, czystości powietrza. W związku z tym mam taką propozycję, oczywiście ja nie podejrzewam, że w tym sprawozdaniu zostały ukryte jakieś szczegóły czy konkrety, które dotyczyłyby jakiejś awarii, czy czegoś bardziej poważnego, natomiast, ponieważ jeżdżę na rowerze bardzo często ścieżką rowerową, wzdłuż między innymi Polic do Głębokiego, bywają takie sytuacje, kiedy przy wietrze północnym bardzo często wyczuwalne są tlenki siarki. Wiem co mówię, bo mam doświadczenie w tym zakresie dość bogate, wiem, że tego rodzaju kontrole robi WIOŚ, ale czy my jako mieszkańcy Polic mamy możliwość w sytuacji, kiedy stwierdzimy, że jest coś nie tak z powietrzem, poinformowania określone służby by dokonały takiego pomiaru? Ja nie znam takiego numeru telefonu, gdzie można byłoby zadzwonić i poprosić o ewentualną interwencję. Nie bez kozery mówię o tym, bo naprawdę jestem nie jedyną osobą, która stwierdza, że bywają dni kiedy w Trzeszczynie jak wieje wiatr północny, nie ma czym oddychać. To jest pytanie. Nie wiem, czy Pani Naczelnik by mogła na nie odpowiedzieć? Czy jest taka możliwość, żeby powiat uruchomił interwencyjny numer telefonu, pod który można byłoby zadzwonić i zorientować się jak sytuacja w danym momencie wygląda? Bo jak Państwo wiecie, kontrole są wyrywkowe i nie zawsze odzwierciedlają stan faktyczny. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Czy teraz chciałby się ktoś z Zarządu odnieść, czy później?

Starosta Policki Andrzej Bednarek – Może inaczej podstawą sporządzenia tego sprawozdania jak i przygotowywania programu jest ustawa prawo ochrony środowiska. Ona wyraźnie mówi, że i marszałek i powiat i gminy mają taki obowiązek. To, że gminy: Police, Nowe Warpno, Kołbaskowo i Dobra, są gminami powiatowymi, to z perspektywy ustawy prawo ochrony środowiska ani zadań własnych powiatu, oczywiście poza tymi, które wynikają z kolei z naszych kompetencji, ale nie mają takiej roli zwierzchniej. Informacje, które tu się znajdują są perspektywą ze sprawozdania powiatowego, a nie oceną, raczej tak bym powiedział. Pytanie jest: to gdzie jak jest złe powietrze w Policach, ktoś powinien zadzwonić? Wydaje mi się, że pierwszym takim organem, do którego powinno się tego typu różne sytuacja zgłaszać, to jest jednak gmina, ale nie jestem przekonany, bo do końca w takiej sytuacji też nie byłem. Chciałem tylko odnieść się, dlatego że jeśli ponad 70% z ambitnych, bo przecież czym będzie za chwilę uchwała w sprawie uchwalenia programu? Pewnym, nie chcę powiedzieć wyidealizowanym dokumentem, zmierzającym do optymalizacji warunków środowiskowych, ale trochę tak, więc musimy pewnie na to spojrzeć również i tak, że jeśli statystycznie w ponad 70%, realizacja nastąpiła, to jest to chyba wynik dość pozytywny, ale wcale nie oznacza, że nie musimy nad tym wszystkim dalej pracować. Chcę powiedzieć, że powiat pewnie mógłby więcej realizować, bo nie przeszkadzałoby na przykład, żeby powiat był koordynatorem, liderem, czy inicjatorem programu, który wspierałby osoby fizyczne, zresztą powiat to robił w przeszłości, kiedy środki były wyższe, w kwestiach dotyczących na przykład zmiany ogrzewania. Na to są potrzebne pieniądze, więc jeśli powiat będzie chciał to robić, to musi wiedzieć, skąd na to weźmie, bo gminy owszem, będą partycypować, tak jak się dzieje z Dziennym Domem Senior+ w Policach. Trzeba powiedzieć, że inicjatywa wspaniała, jako przykład między samorządowego rozwiązania polityki senioralnej, ale tylko pani Chmielewska głównie wie i pracownicy, jakie katusze musimy przechodzić, jeśli chodzi o jego finansowanie i nikt na przykład nie wie o tym, że prawie ponad 70 tys. zł, w wyniku niedoszacowania i koniecznych zwolnień seniorów z różnych gmin, musiał ponieść Powiat

Policki. Także obszar dyskusji w kwestiach środowiskowych jest różny. My jesteśmy całkowicie otwarci na inicjatywy. Tylko proszę pamiętać, że to my chcemy jako Rada podjąć pewne działania, to nie jest tylko kwestia tego, żeby znaleźć miejsce i to zadanie skierować do pracowników i polecić, żeby to zrobili. Za tym muszą być pieniądze. Tak, jak zresztą pani Szulc powiedziała w kwestii dotyczącej chociażby realizacji zadań drogowych, czy innych. Przecież gdyby tych pieniędzy było bardzo dużo przypuszczam, że byśmy w stu procentach to zrealizowali, a wiecie Państwo, jak musimy czasami wybierać, która z koniecznych dróg do remontu musi iść pierwsza, która musi poczekać. Przepraszam, takie słowo do dyskusji, natomiast odnośnie zapytania pana Szwyda, to może rzeczywiście pani Szulc, mogłaby odnieść się do tego, czy rzeczywiście my moglibyśmy interweniować. Też trzeba pamiętać, że spółka Grupy Azoty jest spółką akcyjną i pewnie pewne informacje szczegółowe są obarczone tajemnicą, ale pewnie ten zakres sprawozdania mógł dotyczyć tylko stwierdzeń, a nie konkretów.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję bardzo za głos. Bardzo proszę Pani Naczelnik, bo zaraz jeszcze inni Państwo radni, ale skończmy to zagadnienie.

Naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Policach Bogusława Szulc – Szanowni Państwo, odnosząc się do zapytania, problemu, przedstawionego przez pana radnego Szwyda, chciałabym powiedzieć, że mieszkańcy nie są zupełnie pozbawieni możliwości zgłaszania jakichkolwiek swoich spostrzeżeń i uwag, dotyczących na przykład zauważonych nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania podmiotów gospodarczych, w tym jeśli chodzi o Grupę Azoty Zakłady Chemiczne Police. Najczęściej z racji tego, że jest to duży zakład przemysłowy i wszystkie pozwolenia zintegrowane w zakresie umożliwiającym funkcjonowanie tego podmiotu, korzystanie z poszczególnych elementów środowiska, decyzje te były wydawane przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego, a nie przez Starostwo. Wszelkie kontrole są prowadzone przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska. Z informacji udzielonej przez Pana radnego wynika że, kontrola była przeprowadzona. To była kontrola kompleksowa, czyli nie skupiała się tylko na jednym obszarze, tylko kontroli podlegały poszczególne elementy środowiska. Stwierdzone nieprawidłowości rzeczywiście, nie wiadomo z dokumentu czego dotyczyły. Natomiast, nie ma przeszkód, żeby zawnioskować do organu, który tą kontrolę przeprowadzał, o udzielenie informacji publicznej, albo udzielenie informacji o środowisku, żeby takie informacje pozyskać. Wracając do tematu mieszkańców, jeżeli mieszkaniec nie wie, do kogo konkretnie powinien się skierować, jeśli chodzi o swoje spostrzeżenia, może zadzwonić czy do Urzędu Gminy, czy do Starostwa Powiatowego w Policach, właśnie do Wydziału Ochrony Środowiska i taką informację zgłosić. My wtedy zdecydujemy, czy to pozostaje w naszej kompetencji, czy tą sprawę kierujemy do innego urzędu, czy telefonicznie, czy mailowo, czy w bardziej oficjalnej formie pisemnie, ale też trzeba pamiętać, że mieszkańcy nie zostają bez możliwości zgłaszania takich uwag i takich informacji. Mam nadzieję, że uzyskał Pan radny odpowiedź. Jeśli nie, pozostaję do dyspozycji. Dziękuję.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję Pani Naczelnik. Pan Shivan Fate, bardzo proszę.

Radny Powiatu Polickiego Shivan Fate – Dzień dobry Państwu. Dziękuję Panie Przewodniczący za głos. Szanowni Państwo, przede wszystkim chciałem Pani Naczelnik, Pani Wicestaroście podziękować za ten raport. Żałuję, że jesteśmy w takiej formie w jakiej jesteśmy na sesji, czyli formie zdalnej. To też ogranicza nam możliwości kontaktu bezpośredniego i rozmowy, ale też i sprawdzania pewnych kwestii. Jeśli to jest możliwe,

chciałbym na przyszłość, na kolejne lata, jeśli będą takie raporty było pokazane, jakie są zadania do zrealizowania, jakie zostały zrealizowane, jakiś bardziej szczegółowy sposób, w formie prezentacji multimedialnej, wtedy też po prostu daje nam to pewne wyobrażenie o tym co tak naprawdę się dzieje. Pani Naczelnik opowiadała nam o tym wszystkim, ale za chwilę po prostu zapomnimy. Fajnie by było jakby z tej formy korzystać. Żałuję również, jak pani Naczelnik powiedziała, że nie zostało zrealizowanych i oczywiście powodem były środki finansowe, jak zwykle. To jest zrozumiałe. Mam nadzieję, że kolejny program ten, o którym za chwilę będziemy też rozmawiali, będzie zgodny z tym, co się dzieje, tak naprawdę w rzeczywistości teraz, bo jeżeli mówimy o kwestiach związanych z finansami, w tej chwili umowa partnerstwa w kolejnej perspektywie finansowej jest w konsultacji społecznej, więc które pod koniec lutego mają być jakby zakończone. W ramach drugiego celu mamy różne obszary, tak jak na przykład efektywność energetyczna, czy przystosowanie do zmian klimatycznych, ale także to o czym mówiliśmy, transport niskoemisyjny i mobilność miejska, więc tak naprawdę ciężko jest znaleźć jakieś środki finansowe. Oczywiście, to co pan Starosta powiedział też, że powiat mógłby być takim koordynatorem rozwoju, prób w zakresie ochrony środowiska. Dziękuję bardzo za głos.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Pani Małgorzata Siemianowska. Bardzo proszę.

Radna Powiatu Polickiego Małgorzata Siemianowska – Drodzy Państwo, chciałam się odnieść do słów pana Janusza Szwyda, odnośnie wyczuwalnego zapachu siarki, która jest w powietrzu. Jak wiadomo, Zakłady Chemiczne są odpowiedzialne za to, tak samo jak i za Łarpię i zanieczyszczenia, zastanawiam się tylko dlaczego my jako powiat, czy też gmina, są obarczane właśnie skutkami działalności Grupy Azoty? Przecież to jest firma, która działa, funkcjonuje, ma świadomość tego, że są jakieś opary, że ich działania szkodzą w środowisku. Oni nie ma jakiejś komórki, która za to odpowiada? Gdzie możemy zgłaszać takie sytuacje? Może jakiś raport by wysyłali jak wygląda to wszystko? Przecież na pewno dzieją się też tam jakieś różne rzeczy, o których my zwykli ludzie nie mamy pojęcia. Uważam, że jeżeli Grupa Azoty generuje jakiekolwiek szkody dla społeczeństwa, to oni powinni być odpowiedzialni za to, żeby to naprawić, ale też żeby nas informować na bieżąco. Zgłaszanie takich sytuacji, jak mieszkańcy wyczują właśnie tą siarkę, do gminy, do powiatu dobrze, ale to powinno być do Grupy Azoty przekazywane. Oni powinni za to odpowiadać i naprawiać te szkody. Dziękuję.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Bardzo proszę, Pan Janusz Szwyd.

Radny Powiatu Polickiego Janusz Szwyd – Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo, to nie jest tak, że tam nie ma nadzoru. Tam na pewno jest nadzór i jeśli chodzi o rozwój technologiczny, to on jest z całą pewnością monitorowany i w jakimś zakresie przestrzegany. Ja tylko mówię o sytuacjach awaryjnych, o których na pewno nie jesteśmy informowani, a które takiemu przeciętnemu Kowalskiemu mogą przeszkadzać, na przykład rowerzyście jadącemu ścieżką rowerową. Często takie sytuacje bywają i chodziło mi generalnie Pani Naczelnik o to, że zwykły obywatel nie wie gdzie ma się odnieść, gdzie ma zadzwonić i poinformować. Bywa też tak, że sami pracownicy nie wiedzą, że mają jakiś przeciek na przykład gazowy na instalacji i tlenki siarki wyczuwamy w odległości 2-3 kilometrów. Chciałbym doprecyzować, że jeśli chodzi o te kontrole, to stwierdzono naruszenia, ale nie wiemy jakie i chcielibyśmy wiedzieć, w jakich warunkach żyjemy, a tutaj mamy tylko, że stwierdzono naruszenie. Nie mamy pełnych informacji, czego one dotyczą. Czy to może być tajemnicą Grupy Azoty? Nie sądzę. Myślę, że powinniśmy wiedzieć, jeśli były jakieś naruszenia, które mogły spowodować zatrucie, czy zanieczyszczenie środowiska. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję. Pani Jolanta Tobola.

Radna Powiatu Polickiego Jolanta Toboła – Tak chciałam wyłączyć się do tej dyskusji z uwagi na to, że chciałbym się dowiedzieć, czy są jakieś limity, czy Zakłady Chemiczne mają jakieś limity emisji tych substancji szkodliwych do środowiska? Na co my jesteśmy narażeni? Mówimy środowisko, ale środowisko to my, bo to my oddychamy tym powietrzem. Czy są takie limity? Czy te limity można kontrolować? Jak one są ustalane? To jest informacja dosyć istotna, a powiem Państwu, dlaczego, ponieważ mam rodzinę na Śląsku i w mieście, w którym mieszka moja mama są przekroczone bardzo duże stężenia benzenu do kilku tysięcy. Fabryka, która, emituje tą bardzo trującą substancję, mówi, że przekroczyła ten limit, ale to jest jakby limit roczny, czyli te 5 tysięcy jak się rozłoży na cały rok, to w zasadzie dzienna emisja wychodzi bardzo niska. Kontrole są przeprowadzane wyrywkowo, oni zawsze się w jakiś sposób tłumaczą i chciałabym wiedzieć jak to jest w sytuacji tych Zakładów? Czy są ustalane jakieś limity? Czy oni je przekraczają? Czy to są roczne, czy dzienne? Bo to jest bardzo istotna informacja. Jeżeli dzienne i przekraczane to znaczy, że z tym już można coś robić. Czy jest to po prostu do wyłapania? Dziękuję.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję bardzo. Czy jest osoba, która chciałaby w tej sprawie odpowiedzieć Pani radnej?

Radny Powiatu Polickiego Janusz Szwyd – Ja tylko dopowiem, jeśli można Panie Przewodniczący, reżimy sanitarne są respektowane na 100% Pani radna. Jest tylko kwestia, o której mówiłem, to jest kwestia sytuacji awaryjnych, które nie zawsze są na czas wyłapane przez osoby nadzorujące te instalacje albo też takich, o których społeczeństwo nie jest informowane, bo nie musi być. Z całą pewnością jest tak, że bywają takie dni, kiedy są wyczuwalne te tlenki siarki. Nie tylko ja to wyczuwam, rozmawiałem z wieloma osobami, które w tamtym rejonie się przemieszczają, w okresie kiedy jest właśnie wiatr niekorzystny, czyli północy. Bywają sytuacje, w których po prostu tak zwane NDS, czyli najwyższe, dopuszczalne stężenie, może nie jest przekraczane, bo my tego nie jesteśmy w stanie stwierdzić, ale jest wyczuwalne, a skoro jest wyczuwalne, to znaczy, że szkodliwe. Jeśli ja czuję, że mam w płucach jakąś blokadę, bo się nawdychałam powietrza, to znaczy, że jest przekroczony. Dziękuję bardzo.

Radna Powiatu Polickiego Jolanta Toboła – Dokładnie o to mi chodziło.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Czy w tej sprawie ktoś chciałby jeszcze zabrać głos?

Starosta Policki Andrzej Bednarek – Panie Przewodniczący, nie chcąc przedłużać dyskusji, bo rzeczywiście, materia jest bardzo szeroka to tylko podsumowanie. Jako Zarząd dziękuję Państwu za wszystkie głosy i pewnie tak, jak powiedział tutaj pan radny Shivan Fate, nie ma szans, żeby dalej tą dyskusję w ten sposób, w tej formie dalej prowadzić. My ze swojej strony postaramy się te wszystkie uwagi, które Państwo poruszyliście, odnotować i będziemy starali się też, jak tylko nadarzy się jakaś okazja, przekazać Państwu informacje w tym zakresie, począwszy od tej kontroli, która jak się okazało była w jakiejś części negatywna, a skończywszy na tym, co dotyczy informacji przekazanych z samorządów. Tak jak słusznie zostało podkreślone nie mamy zwierzchności na wprost, bo nie zawsze jesteśmy tym organem, który może kontrolować, może wysyłać. Tak jak powiedziała pani Naczelnik jesteśmy w stanie to przeanalizować i podpowiedzieć, natomiast tutaj bez wątpienia istotą jest też to, że nasz program powiatowy musi zazębiać się z aktem wyższego rzędu, czyli projektem, programem dla całego województwa, a gminne powinny wiązać się z powiatowymi. Jeśli tylko na to spojrzeć, nie patrząc w ogóle w budżety, w zasoby

i możliwości, mamy realny wpływ, żeby wskazywać kierunki i to jest pewnie największy argument z perspektywy tego dokumentu, który jest podsumowaniem, ale przede wszystkim tego, który za chwilę będziemy procedować. Dziękuję bardzo Panie Przewodniczący.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję. Rozumiem Szanowni Państwo, że zamykamy punkt 10 i przechodzimy do kolejnego punktu.

Pkt 11. Podjęcie uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027" (Nr druku: 5/XXVI/21).

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Bardzo proszę o wprowadzenie do projektu uchwały.

Wicestarosta Policki Joanna Napiwodzka – Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo Radni, jeśli Państwo pozwolicie to oddam głos Pani Naczelnik Bogusławie Szulc. Ona wprowadzi Państwa w szczegóły, a ja będę dopowiadała.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Proszę bardzo, Pani Naczelnik Bogusława Szulc.

Naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Policach Bogusława Szulc – Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego dotyczy kolejnego okresu programowania, więc lata 2020-2023, z perspektywą do roku 2027. Podstawą opracowania tego dokumentu są przepisy ustawy prawo ochrony środowiska, które stanowią, że organ wykonawczy powiatu w celu realizacji polityki ochrony środowiska powinien sporządza Program Ochrony Środowiska. Zważywszy na okres obowiązywania poprzedniego dokumentu, na jego upływ, a także mając na względzie obowiązujące przepisy prawa, Zarząd Powiatu w Policach zlecił opracowanie takiego dokumentu. Dokument oprócz tego, że podlega przepisom ustawy prawo ochrony środowiska jak również przepisom ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, to również został sporządzony według ministerialnych wytycznych do opracowywania gminnych, powiatowych i wojewódzkich programów ochrony środowiska, które to zostało opublikowane we wrześniu 2015 roku, natomiast Ministerstwo Klimatu na początku ubiegłego roku uzupełniło te wytyczne w zakresie załączników, które powinno również się stosować przy opracowywaniu programów ochrony środowiska. Jeśli chodzi o opracowanie tego dokumentu, to na zasadzie współdziałania w tworzeniu programu bierze udział kilka innych organów instytucji, między innymi Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, a także Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego. Projekt dokumentu w trakcie opracowywania został skierowany do zaopiniowania do tych organów. Wszystkie organy ostatecznie wyraziły się pozytywnie. Ostatnią opinię pozytywną dostaliśmy od Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego, organ ten podjął uchwałę w dniu 11 grudnia 2020 roku. Także uchwała Zarządu Województwa jakby też potwierdza zgodność opracowanego dokumentu z dokumentami wyższego szczebla, wyższego rzędu, czyli z Wojewódzkim Programem Ochrony Środowiska, z programem krajowym oraz z szeregiem innych strategicznych dokumentów, opracowanych właśnie w obszarze ochrony środowiska. Widzicie Państwo, że dokument jest dosyć obszerny i trudno go tak w kilku słowach omówić, natomiast może skupię się na najważniejszych rzeczach. Dokument zawiera przede wszystkim obraz aktualnego stanu środowiska na terenie powiatu, identyfikuje źródła zanieczyszczeń, a także proponuje, opisuje cele i zadania, które

wiążą się z ochroną środowiska i powinny być realizowane w ramach tego programu, dla poprawy stanu środowiska w powiecie. Opracowanie obejmuje 10 kierunków interwencji i najważniejsze z nich to: ochrona klimatu, jakości powietrza, zagrożenia hałasem, promieniowania elektromagnetycznego, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami, zasoby przyrodnicze, zagrożenia poważnymi awariami. Dokument identyfikuje obszary problemowe i jakby wskazuje kierunki interwencji. Część dokumentu zawiera wykaz kierunków, interwencji, celów i zadań, wyznaczonych do realizacji w okresie programowania. Znaczną część poświęcono tutaj obszarowi interwencji, związanemu z ochroną klimatu i ochroną powietrza atmosferycznego. Wśród najważniejszych zadań, które powinny być realizowane, aby poprawić jakość powietrza, to zadania inwestycyjne, związane z modernizacją budynków użyteczności publicznej, budynków mieszkalnych. Jest to modernizacja, likwidacja lub wymiana funkcjonujących do tej pory konwencjonalnych źródeł ciepła na urządzenia ekologiczne. Rozwój inwestycji w odnawialne źródła energii, które to inwestycje również mają spowodować poprawę jakości powietrza atmosferycznego, ale każe to są również inwestycje drogowe poprzez modernizację nawierzchni, remonty dróg, również jesteśmy w stanie poprawić jakość powietrza atmosferycznego. Poza tym, inwestycje drogowe też przyczyniają się do poprawy jakości środowiska akustycznego, a ten obszar interwencji też jest w Programie Ochrony Środowiska zaznaczony i podkreślony. Program Ochrony Środowiska ma też służyć jako punkt wyjścia, ma stanowić do pozyskiwania funduszy zewnętrznych na szeroko rozumianą ekologię. Powiat Policki jest powiatem, który ma dużo walorów przyrodniczych i wskazuje się ten kierunek, który powinien być związany z turystyką ekologiczną, więc też powinniśmy w ramach tego programu realizować inwestycje, działania, związane właśnie z promowaniem ekoturystyki. Poza tym ważnymi obszarami interwencji jest gospodarka wodno-ściekowa, czyli są to zadania związane ze zwiększaniem dostępności mieszkańców powiatu do zbiorczego zaopatrzenia wody, czyli rozwój sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej. Również działania edukacyjne powinny być tutaj realizowane w ramach tego programu, aby uświadamiać mieszkańców jak cennym zasobem jest woda i promować jej oszczędzanie. Ważnym obszarem interwencji jest gospodarka odpadami, czyli stawianie na selektywną zbiórkę odpadów, po to aby było jak najmniej odpadów zmieszanych na składowiskach oraz rozwój infrastruktury związanej właśnie z gospodarowaniem odpadami. Z mojej strony chyba to by było wszystko. Jeżeli są jakieś pytania i uwagi, bardzo proszę. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję Pani Naczelnik. Przechodzimy do radnych i Komisji Środowiska, Infrastruktury i Rolnictwa, Pan Przewodniczący Jacek Fabisiak, bardzo proszę.

Przewodniczący Komisji Środowiska, Infrastruktury i Rolnictwa Jacek Fabisiak – Dziękuję bardzo Panie Przewodniczący. Szanowni Państwo, faktycznie ten program jest jeszcze bardziej obszerny niż sam raport. Jak widzicie Państwo, też dzięki wprowadzeniu Pani Naczelnik, możemy zrozumieć na czym ten program ma polegać, a za 2 lata znajdziemy część z tych zadań w tym w raporcie. To co pan Starosta w swoim ostatnim wystąpieniu powiedział na temat podsumowania raportu, ta konkluzja wydaje mi się najbardziej zasadna. Tutaj właśnie chodzi o to, żeby powiat był miejscem takiej analizy, a później weryfikacji tego wszystkiego, co nasze gminy planują, żeby móc zareagować. Może jestem jakiś ambitny, ale wydaje mi się, że jeśli chodzi o ochronę środowiska zależy to od pieniędzy. Jeżeli coś promujemy, to wydaje mi się, że trzeba dobrać ludzi do tego, aby ten cel uzyskać i zrealizować, ale rozumiem, że wszystko jest podyktowane kwestiami finansowymi. Komisja obradując nad programem, bardzo pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały, bez zastrzeżeń.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję Panie Przewodniczący. Czy przewodniczący innych komisji w tej sprawie chcieliby zabrać głos? Panie, Panowie radni. Bardzo proszę.

Wicestarosta Policki Joanna Napiwodzka – Podsumowując dyskusję dotyczącą Programu Ochrony Środowiska i minionego, przedstawionego raportu, powiem tak, że poprzednie programy ochrony środowiska były rzeczywiście Państwu prezentowane, wyświetlane i było to bardziej namacalne. Łatwiej było Państwu przyswoić pewne informacje, więc chociażby z tego względu deklaruję, że jeżeli tylko będzie nam już dane spotkać się, wtedy przypomnimy się z taką krótką prezentacją, w której przedstawimy nie takie typowo techniczne aspekty, ale już bardziej projektowe i wskazujące konkretne działania Oczywiście, śpieszę uspokoić Pana radnego Fate, że jak najbardziej Program Ochrony Środowiska na lata 2020-2023, z perspektywą do 2027 roku, jest jak najbardziej spójny z wojewódzkim programem, ale także z programami unijnymi. Przystępując jakby do jego opracowania i realizacji, nie jest nam też obcy program Zielona Europa, czy konkretnie mówiąc Europejski Zielony Ład i pewne działania dotyczące chociażby zapewnienia zwiększonego efektu energetycznego w budynkach użyteczności publicznej, czy mieszkalnych, prościej mówiąc termomodernizacja budynków, czy chociażby edukacja ekologiczna, to są aspekty, które się wpisują zarówno w nasz program ochrony środowiska, który będziemy teraz uchwalać jakby w ten akt wyższego rzędu europejski. No i oczywiście zależałoby nam bardzo, żeby udało nam się pozyskać jakiekolwiek pieniądze, żeby pewne działania już konkretne w tej nowej perspektywie móc zrealizować. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję uprzejmie. Kto jeszcze w tej sprawie chciałaby zabrać głos przed głosowaniem? Jeśli nie to głosujemy. *Zarządził głosowanie nad projektem uchwały **(Nr druku: 5/XXVI/21**) stanowiącym **załącznik nr 15** do protokołu.*

Wyniki głosowania są następujące:

za - 19
przeciw - 0
wstrzymało się - 0

W głosowaniu wzięło udział 19 radnych.
Uchwała została podjęta jednogłośnie przez Radę Powiatu w Policach.

Uchwała Nr XXVI/185/2021
Załącznik nr 16 do protokołu

Pkt 12. Sprawozdanie z działalności Rady Powiatu w Policach w 2020 r.

*Sprawozdanie z działalności Rady Powiatu w Policach stanowi **załącznik nr 18** do protokołu.*

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Sprawozdania rokrocznie z działalności Rady Powiatu. Państwo mogli się z nim zapoznać, to jest sprawozdanie z naszych sesji. Przypomnę tylko, że było ich 11, z bardzo dużą frekwencją, bo przeważnie było to 100%, 89%, 96%. Realizowaliśmy zadania zgodnie z planem pracy rady. Dodam, jak pamiętamy, że nastąpiła jedna zmiana personalna. Zmienił się w trakcie trwania

2020 r. skarbnik powiatu. Tyle na temat sprawozdania z pracy Rady. Czy są jakieś uwagi tym momencie? Proszę Pani Aneta Rejczyk-Matysiak.

Radna Powiatu Polickiego Aneta Rejczyk-Matysiak – Chodzi o frekwencję. Widzę, że na przykład 18 grudnia frekwencja jest 100%. Jak pamiętam, chyba jest mała pomyłka.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – To jest frekwencja startu, a startowało 100% Pani radna.

Radna Powiatu Polickiego Aneta Rejczyk-Matysiak – Rozumiem. Dobrze, to dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Jak Pani zauważy, w trakcie sesji niektórzy radni nas opuszczają, a frekwencja naliczana jest na starcie. To jest istota, bo wtedy jest lista, podpisywanie, w przypadku zdalnego posiedzenia protokołowanie obecności wszystkich radnych i stąd Pani uwaga dotycząca mojej osoby. Tak, w trakcie sesji opuściłem obrady, ale na początku byłem. Dziękuję bardzo. Stąd te 100%. Czy jeszcze w tej ktoś w sprawie? Jeśli nie, to przechodzimy do kolejnego punktu.

Pkt 13. Sprawozdanie z działalności komisji Rady Powiatu w Policach w 2020 r.

Sprawozdania z działalności komisji Rady Powiatu w Policach w 2020 r. stanowią ***załączniki nr odpowiednio 19, 20, 21, 22, 23 i 24*** *do protokołu.*

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Czy przewodniczący poszczególnych komisji chcieliby w tej sprawie zabrać głos? Jeśli nie będę słyszał, to nie będę udzielał głosu, co jest oczywiste. Jeśli nie ma, to informuję, iż wszystkie komisje złożyły takie sprawozdania. Dodam, że frekwencja bardzo wysoka, a prace komisji odbywały się zgodnie z planem pracy rady i poszczególnych komisji.

Pkt 14. Interpelacje i zapytania radnych.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Pani Aneta Rejczyk-Matysiak. Proszę uprzejmie.

Radna Powiatu Polickiego Aneta Rejczyk-Matysiak – Zwracam się z zapytaniem, jaki jest wzrost ludności w Powiecie Polickim procentowy i liczbowy na dzień 31 grudzień, w stosunku 31 grudnia 2019 roku oraz proszę również o podanie liczby mieszkańców Powiatu Polickiego na dzień 30 czerwca 2020 roku i 31 grudzień 2020 roku, ogółem oraz z rozbiciem na cztery nasze gminy. Rozumiem, że na dzień 31 grudnia 2020 roku jest jeszcze za wcześnie, bo takiego zestawienia nie ma. One prawdopodobnie tak, jak pamiętam, co pół roku się aktualizują. Także w takim razie, na razie na 30 czerwca 2020 roku. Tak jak powiedziałam przedstawię to na piśmie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Pani Marta Gręda, bardzo proszę.

Radna Powiatu Polickiego Marta Gręda – Dziękuję bardzo. Wiem, że była taka akcja naszego kolegi Jacka Fabisiaka i wiem, że za pomocą Stowarzyszenia Amicus były zbierane

pieniążki na karetkę covidową. Czy mamy informację, ile do tej pory udało nam się uzyskać na zakup takiej karetki?

Starosta Policki Andrzej Bednarek – Szanowni Państwo, moment kiedy ogłosiliśmy tą chęć znalezienia środków na jej zakup, jak się okazuje, dziś patrzymy z innej perspektywy, był nieco niefortunny. Na początku, poprzez przeprowadzoną kampanię informacyjną, był taki pierwszy strzał pozytywny, zaczął się ruch na Facebook'u, zaczęły powolutku spływać indywidualne wpłaty, ale trzeba też przyznać, że to nasze środowisko społeczności powiatowej i policki, reaguje spontanicznie też na inne działania charytatywne. Pojawiła się nam malutka iskierka z Przęsocina, na którą potrzeba 10 mln zł. Ona całkowicie zdominowała przestrzeń publiczną i jako Zarząd nieco wycofaliśmy się w tym momencie. Szczerze mówiąc z pewnymi wzmocnieniami działań promocyjnych, bo nie chcieliśmy stanowić tym sposobem konkurencji. Pod koniec tygodnia mamy też Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy, więc nie robiliśmy nic w tym zakresie, ale zaraz po tym będziemy starali się przypomnieć mieszkańcom, żeby jak najwięcej tych środków na tą karetkę znaleźć. Na sam koniec powiem, że stan na koncie zbiórki w zasadzie się zatrzymał i jest na poziomie około 2-3 tys. zł, więc można powiedzieć, że będziemy to kontynuować dalej. Przecież to nie jest odkreślony czas, nikt się nie umawiał, że musimy to zrobić w miesiąc albo dwóch, ale będziemy szukać. Jesteśmy już po rozmowach między innymi z przedstawicielami firm i instytucji publicznych, które deklarują chęć współuczestniczenia w przedsięwzięciu. Także, Pani Marto, będziemy działać dalej nad naszym ambitnym celem, żeby tą karetkę kupić. Dziękuję.

Radna Powiatu Polickiego **Marta Gręda** – Czy mogę jeszcze chwilę zająć?

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Proszę uprzejmie.

Radna Powiatu Polickiego **Marta Gręda** – Jest jeszcze jedna taka moja prośba, o której już pan Starosta, wspomniał walczymy o pieniądze dla Ingusi z Przęsocina. Z tego co widzę, to udało nam się zebrać 1 mln 800 tys. zł z pieniędzy, których potrzebujemy do tej pory, czyli 10 mln zł. Za chwilę będzie możliwość oddawania jednego procentu podatku, czy jest taka możliwość, żeby na stronach powiatu zamieścić taką informację, baner dla mieszkańców, że za pomocą PIT-u mogą przekazywać ten 1% podatku dla Ingusi. Może w naszych instytucjach budżetowych moglibyśmy takie ulotki porozkładać? Nie ukrywam, że bardzo mi zależy, żeby jednak nam się udało to dziecko uratować. Myślę, że naprawdę na tą chwilę powinniśmy się bardzo na tym skupić, żeby pomóc naszej najmniejszej mieszkance naszego powiatu.

Starosta Policki Andrzej Bednarek – Sprawa jest trochę skomplikowana o tyle, że oczywiście tak nie byłoby problemu, tylko my jako powiat, w pionie Pani Chmielewskiej, każdego roku właśnie poprzez Wydział Spraw Społecznych, kolportuje i promuje listę organizacji non-profit. Te, które mają możliwość pozyskiwania jednego procenta z terenu Powiatu Policki. No i pewnie jakimś znakiem zapytania i wątpliwością jest to, czy wobec tego zdominować tą informację i wskazać tylko i wyłącznie... Wiecie, to jest bardzo trudna decyzja, więc jak najbardziej ten głos bierzemy pod uwagę, ale pozwólcie, że jeszcze przemyślimy tą sprawę. Trzeba też szanować inne organizacje, które często z tego procenta żyją. No i tak nie wiadomo co by nie wymyśleć, to będzie źle.

Radna Powiatu Polickiego **Marta Gręda** – Tak, rozumiem, że są też inne organizacje, oczywiście i to bez dwóch zdań.

Członek Zarządu Powiatu w Policach Beata Chmielewska – Ja myślę, że dołożymy wszelkich starań, żeby to zrobić. Panie Starosto, prawda?

Starosta Policki Andrzej Bednarek – Musimy podjąć decyzję, bo to o czym pani Marta mówi jest bardzo oczywiste, natomiast rzeczywiście, z pewną trudnością co do samego rozwiązania, zrobimy tak, żeby jak to mówią i jedno i drugie nie ucierpiało na tym, ale żeby rzeczywiście pomóc, bo już prawie 2 mln zł jest i super! Choć pewnie teraz te 8 mln zł jest najtrudniejsze.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Proszę Pan Jacek Fabisiak.

Radny Powiatu Policiego Jacek Fabisiak – Dziękuję pani Marto za poruszenie tego tematu, też właśnie w tej sprawie chciałem coś powiedzieć. Panie Starosto, chciałem Panu podziękować, bo ja o przyniesieniu tego ciężaru tej zbiórki wiem i oczywiście się z nią zgadzam. Rozumiem i tutaj nie ma dyskusji, ale prosiłbym i zachęcam i jak mogę, ze swojej strony naprawdę będę wspierał pomysł rozmów i tego wszystkiego, co dzieje się wokół zakupu karetki dla naszego szpitala, aby one były jak najbardziej skuteczne. Ja wiem, że one nie są zawsze łatwe, ale jeżeli mogę służyć podpowiedzią i radą, to jestem do dyspozycji Pana Starosty, jeśli chodzi o ten obszar. Druga sprawa, chciałbym Wysoką Radę i Szanownego Pana Starostę z Zarządem poinformować, że jestem też po rozmowach z panią Teresą Derą, Wójt Gminy Dobra, na temat postawienia na terenie Gminy Dobra dwóch jadłodzielni. Są to miejsca, gdzie pożywienie i artykuły spożywcze są odkładane przez sklepy i osoby prywatne, aby mogły tymi rzeczami podzielić osoby uboższe, biedne, które są potrzebujące. Mam wstępną zgodę. Te miejsca będą oczywiście na terenach gminnych. Mam już poczynione pewne ustalenia, będę chciał ten program w Dobrej i w Mierzynie realizować. Wszystkich Państwa, jeżeli chcecie się włączyć i pomóc, zapraszam, bo na pewno dla wszystkich starczy pracy. Mam pewne pomysły, ale tu temat jest świeży, jednak informuję, że takie działanie podjąłem. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję. Bardzo proszę, kto z Państwa jeszcze w tym punkcie zechciałby zabrać głos?

Pkt 15. Wnioski i oświadczenia radnych.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Bardzo proszę, czy ktoś chciałby złożyć wniosek lub oświadczenie? Proszę Pan Starosta.

Starosta Policki Andrzej Bednarek – Jeśli można na koniec, bo dzisiaj już było wypowiedziane, szczególnie ze strony pana Przewodniczącego, takie ciepłe słowa w kierunku PUP, później bodajże któraś z pań radnych również to zrobiła. Mamy taki czas bardzo trudny i zwariowany, a nie mamy jak wiecie, żadnych uroczystości. Niektóre konkretne jubileusze, czy to indywidualne, czy instytucjonalne, przebiegają w cieniu, niezauważone. Dzień 27 stycznia był dniem służb zatrudnienia i pozwoliliśmy sobie jako Zarząd, na ręce pana Dyrektora, jego zastępcy, księgowej i wszystkich pracowników, przekazać życzenia właśnie z okazji tego święta. Nie bez znaczenia to też jest moment, szczególnie dla pana Sławczyńskiego, który podjął decyzję o tym, żeby po tych 20 ponad latach funkcjonowania jako dyrektor, przejść na emeryturę, ale o tym będziemy na bieżąco Państwa informować. Także tu chciałbym jeszcze raz podkreślić i serdecznie, pewnie jeszcze też w imieniu Państwa, podziękować za tą pracę, która dla PUP w tamtym roku bez wątpienia była trudna,

a niezmiernie ważna dla tych przedsiębiorców, którzy pewnie niewystarczającą, ale jednak tą pomoc z rządu w czasie pandemii otrzymywali. Dziękuję bardzo Panie Przewodniczący.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję bardzo. Pan Janusz Szwyd proszę.

Radny Powiatu Polickiego Janusz Szwyd – Szanowny Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo, chciałbym tylko poinformować, że w nocy z 15 na 16 grudnia ubiegłego roku, na południowym polu refluacyjnym, destabilizacji uległ wał na długości około 90 m, w wyniku czego doszło do przesunięcia mas ziemnych w kierunku rzeki Łarpii. Jest to efekt działania inwestora, który w Grupie Azoty prowadzi inwestycje w porcie. O tej awarii poinformował ekolog kajakarz, pan Artur Zagórski, Przewodniczącego Stowarzyszenia Łarpia i radnego Gminy Police pana Wiesława Gawła, który mnie poprosił, aby zainicjować i wziąć udział w rozmowach z Grupą Azoty i z inwestorem Hyundai w sprawie przywrócenia rzeki Łarpii do stanu sprzed tej awarii. Sprawa bardzo poważna. Z relacji osoby, która kajakiem niemal codziennie pływa w tamtym rejonie wynikało, że doszło do takiej sytuacji, że wypłyceniu uległa rzeka na długości około 400 metrów. Spotkaliśmy się z inwestorem z Grupą Azoty i tylko dla Państwa informacji chcę powiedzieć, że zgodnie z informacją otrzymaną od Grupy Azoty, jak również od Hyundaia, obecnie prowadzi się intensywne prace naprawcze, zgodnie z przyjętym harmonogramem. I tak: przywrócenie do pierwotnej funkcjonalności pola refluacyjnego oraz przylegającego terenu, nastąpi do połowy marca 2021 r. Natomiast przywrócenie pierwotnego stanu rzeki Łarpii do końca marca 2021 r. To jest informacja dość optymistyczna. Z moich obserwacji wynika, że Grupa Azoty i inwestor Hyundai bardzo solidnie podeszli do tematu. My ze swojej strony, jako członkowie Stowarzyszenia Ekologicznego Łarpia, kontrolujemy cały czas tą sytuację, za pośrednictwem właśnie naszego kajakarza pana Artura Zagórskiego. Mam nadzieję, że rzeka Łarpia będzie ładna na tym odcinku, na którym dotychczas była, a może nawet w ramach rekompensaty, w związku z tą awarią, Grupa Azoty pogłębi nam jeszcze w kierunku mostka na Starych Policach, w dalszej części rzeki Łarpii. To tyle na ten temat. Mówię o tym, by to wybrzmiał. Z tego co mi wiadomo z komisji, żeby Państwa poinformować, ponieważ jestem zaangażowany w tą sprawę. To na tyle. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję bardzo. Pan Albin Majkowski.

Radny Powiatu Polickiego Albin Majkowski – Dzień dobry. Witam Państwa. Dziękuję za udzielenie głosu. Chciałem, tak jak mówiłem wcześniej, odnieść się w punkcie dofinansowania schroniska w Dobrej. Nie zdążyłem wtedy, ale chciałem tylko podnieść ten fakt, bo to same suche fakty o tym, że jest to kolejne dofinansowanie i schronisko w potrzebie. Oczywiście, jest to fakt niezaprzeczalny, natomiast chciałem podnieść znaczenie tego schroniska, bo myślę że nie wszyscy radni wiedzą, a mieszkańcy Dobrej niekoniecznie muszą o tym wiedzieć, że jest to schronisko jedno z lepszych w naszym województwie. Sam fakt dofinansowania, nie jest to przekazanie samych pieniędzy dla realizacji celów schroniska, ale również chciałbym, żebyśmy byli dumni z tego, że dofinansowujemy miejsce, które naprawdę jest wiodącym w naszym województwie. Miałem przyjemność poznać funkcjonowanie tego obiektu wiele razy i z pełną satysfakcją oraz dumą podkreślam, że na terenie naszego powiatu, jest kolejny obiekt o randze wojewódzkiej. Może nie wszyscy przywiązują do tego aż tak dużą wagę, bo to są można powiedzieć tylko zwierzęta, ale dla miłośników właśnie zwierząt, dla wszystkich ludzi o dobrym sercu, jest to bardzo ważna inwestycja i bardzo ważne miejsce, odwiedzane przez setki wolontariuszy, o zasięgu faktycznie ogólnowojewódzkim. Ta wymiana zwierząt, adopcje sięgają również poza granice

kraju, bo tak to się odbywa w gronie psiarzy, więc chciałbym zasygnalizować, że będę prosił Komisję Środowiska, Infrastruktury i Rolnictwa Ochrony o odbycie tam spotkania, kiedy będzie to już możliwe bez obostrzeń epidemiologicznych. Będę chciał, aby taka informacja została przedstawiona przez komisję, bo nie chodzi o samo wydatkowanie pieniędzy, które oczywiście można przekazywać na różne cele, ale chciałbym żebyśmy byli również dumni jako mieszkańcy naszego powiatu z faktu, iż tak jak mówię, na terenie powiatu znajduje się taki obiekt, którym nie może poszczycić się choćby takie duże miasto obok, czyli Szczecin, które do tej pory nie zdecydowało się na realizację tego. Wiele lat się boryka, a tutaj na terenie powiatu mamy świetny obiekt, na który możemy z czystym sumieniem przeznaczyć dofinansowanie. Jestem przekonany, wiem o tym, że są to dobrze skonsumowane pieniądze. Tyle chciałem w tym temacie przekazać. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Dziękuję Panie radny. Pani Małgorzata Siemianowska.

Radna Powiatu Polickiego Małgorzata Siemianowska – Drodzy Państwo, ja poniekąd mam taki apel, właśnie odnośnie tej zbiórki na Ingę. Jej życie jest naprawdę zagrożone. My mamy bardzo krótki czas, żeby zabrać pieniążki na jej leczenie. Jeżeli tego nie zrobimy, to naprawdę będzie rodzinna tragedia. To jest dziecko z „naszego podwórka", mieszka w naszej gminie, w naszym powiecie. Osobiście też jestem za Wielką Orkiestrą Świątecznej Pomocy, wspieram różne inicjatywy, ale drodzy Państwo, nieraz trzeba wybrać, tak? Czy ratować życie tu i teraz, czy możemy później wesprzeć instytucje, takie jak Wielka Orkiestra, na które też możemy wpłacać pieniądze na konto w późniejszym czasie. Apeluję do wszystkich Państwa i do Zarządu o większą promocję tej akcji zbierania pieniędzy dla Ingi, żeby to jednak miało dla nas w tej chwili największe znaczenie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Pani Marta Gręda.

Radna Powiatu Polickiego Marta Gręda – Bardzo dziękuję pani Siemianowskiej, na którą zawsze można też liczyć. Mam takie pytanie do naszego Zarządu, przed pandemią były piękne projekty, które były organizowane przez Powiat Policki, na przykład Nagroda Starosty za „Osobowość Roku", rodzin zastępczych. Czy my coś robimy, żeby do tych osobowości, bo było ich trochę przed pandemią, powrócić? Czy ten projekt będzie w przyszłości kontynuowany? Także bal rodzin zastępczych. Wiem, że te rodziny, te dzieci, one po prostu bardzo czekają na powrót tych pięknych chwil. Dziękuję.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Pan Janusz Szwyd się zgłaszał, tak?

Radny Powiatu Polickiego Janusz Szwyd – Tak. Chciałbym tylko uświadomić, jaka to jest skala, ile trzeba energii, żeby uzyskać taką kwotę jak 9 mln 500 tys. zł dla Ingi. Policzyłem sobie, że w 2018 roku liczba ludności w Gminie Police to było 41 tysięcy 280 osób, w wieku produkcyjnym 61%, średni podatek 5 tys. zł, 1% podatku to jest 50 zł, więc można by uzyskać 1 mln 259 tys. zł. W tej chwili Inga ma około 2 mln zł, razem byłoby około 3 mln 200 tys. zł. Zobaczcie Państwo, ile jeszcze brakuje pieniędzy, żeby zebrać te 9 mln 500 tys. zł. To jest heroiczny wysiłek. Boję się, że będzie bardzo trudno i myślę, że jak nie będzie jakichś systemowych rozwiązań i nie będzie dotacji ze strony rządu do leczenia tych dzieci, a z tego co wiem i mam informacje na bieżąco w tej chwili w Polsce rodziców, którzy potrzebują środków na ratowanie swoich dzieci, jest 8 osób. To nie jest tak bardzo dużo. Czechy i Niemcy refundują lek, który ratuje życie i zdrowie tych dzieci. Wydaje się, że

będzie bardzo, bardzo trudno tę kwotę zebrać, więc tym bardziej jeszcze raz apel do wszystkich, żeby jeśli mogą, to się włączyli w tą akcję. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Proszę Pani Aneta Rejczyk-Matysiak.

Radna Powiatu Polickiego Aneta Rejczyk-Matysiak – Ja też w nawiązaniu do akcji z Ingą. Chciałam przypomnieć, że na Ingę też mamy licytację i jeżeli ktokolwiek by chciał wziąć udział, to też chętnie zapraszam. Można oddawać jakieś własne przedmioty, które są nam nie tak bardzo potrzebne, a mogłyby podratować naszą Ingusię, albo coś kupić, po prostu za jakieś nieduże pieniądze, wpłacić jakąś złotówkę. Warto pomagać naprawdę, a tutaj chodzi, tak jak już powiedziała koleżanka wcześniej, o życie tego dziecka. Nie o takie tylko dofinansowanie. To chodzi konkretnie o życie dziecka. Także zapraszam.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Czy jeszcze ktoś w tym punkcie?

Wniosków ani oświadczeń nie zgłoszono.

Pkt 16. Zamknięcie obrad.

Przewodniczący Rady Powiatu w Policach Cezary Arciszewski – Szanowni Państwo, przypominam, że kolejna sesja odbędzie się w dniu 26 lutego br. Życzę Państwu dużo zdrowia. *O godz. 11.45 stwierdził, że porządek obrad XXVI sesji Rady Powiatu w Policach został wyczerpany. Podziękował radnym oraz członkom Zarządu Powiatu w Policach za udział w obradach, a następnie ogłosił zamknięcie sesji Rady Powiatu w Policach.*

Na oryginale właściwe podpisy

Przewodniczącego Rady Powiatu Policach
Cezarego Arciszewskiego

osoby sporządzającej protokół
Izabeli Ziółkowskiej

Zał. Nr 1 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

Police, 14 stycznia 2021 r.

A/a

AO.0002.1.2021.IS

Działając na podstawie art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 15zzx ust. 2 w związku z ust. 1 i art. 15zzzi ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842) **zwołuję na dzień 29 stycznia 2021 r. (piątek) na godz. 10^{00} XXVI sesję Rady Powiatu w Policach.**

Sesja w czasie rzeczywistym odbędzie się w siedzibie Starostwa Powiatowego w Policach przy ul. Tanowskiej 8, w sali nr 203, na II piętrze, natomiast Radni Powiatu Polickiego będą w niej uczestniczyć w trybie zdalnym przy wykorzystaniu urządzeń i systemów komunikacji elektronicznej.

Materiały na XXVI sesję Rady Powiatu w Policach stanowią załącznik do niniejszego zawiadomienia.

Protokół XXV sesji Rady Powiatu w Policach zostanie wyłożony do wglądu na 3 dni przed sesją w Biurze Rady Powiatu w Policach, zlokalizowanym w siedzibie Starostwa Powiatowego w Policach przy ul. Tanowskiej 8 (II piętro, pokój 202), a także zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Policach.

Na oryginale właściwy podpis
Przewodniczącego Rady Powiatu w Policach
Cezarego Arciszewskiego

Uwaga!

Niniejsze zawiadomienie stanowi podstawę do zwolnienia radnego przez pracodawcę od pracy zawodowej w celu umożliwienia radnemu wzięcia udziału w pracach organów powiatu [art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920)].

Zał. Nr 2 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

Porządek obrad
XXVI sesji Rady Powiatu w Policach
w dniu 29 stycznia 2021 r.

1. Otwarcie obrad.
2. Stwierdzenie quorum.
3. Przedstawienie porządku obrad.
4. Przyjęcie protokołu XXV sesji Rady Powiatu w Policach z dnia 18 grudnia 2020 r.
5. Sprawozdanie z pracy Zarządu Powiatu w Policach.
6. Podjęcie uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Dobra **(Nr druku: 1/XXVI/21)**.
7. Podjęcie uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie zamiaru likwidacji Przedszkola Specjalnego wchodzącego w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Tanowie **(Nr druku: 2/XXVI/21)**.
8. Podjęcie uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie zamiaru przekształcenia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo im. Marii Grzegorzewskiej w Policach **(Nr druku: 3/XXVI/21)**.
9. Podjęcie uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie zamiaru przekształcenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Policach **(Nr druku: 4/XXVI/21)**.
10. „Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023 za lata 2018 – 2019".
11. Podjęcie uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027" **(Nr druku: 5/XXVI/21)**.
12. Sprawozdanie z działalności Rady Powiatu w Policach w 2020 r.
13. Sprawozdanie z działalności komisji Rady Powiatu w Policach w 2020 r.
14. Interpelacje i zapytania radnych.
15. Wnioski i oświadczenia radnych.
16. Zamknięcie obrad.

Na oryginale właściwy podpis
Przewodniczącego Rady Powiatu w Policach
Cezarego Arciszewskiego

Zał. Nr 3 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

Police, 27 stycznia 2021 r.

SPRAWOZDANIE
z pracy Zarządu Powiatu w Policach
za okres od 18 grudnia 2020 r. do 27 stycznia 2021 r.

W okresie sprawozdawczym Zarząd Powiatu w Policach obradował na 6 posiedzeniach, podczas których przyjął 5 projektów uchwał Rady Powiatu w Policach, podjął 31 uchwał Zarządu Powiatu w Policach, a także zajął 13 stanowisk.

I. Inicjatywy uchwałodawcze Zarządu Powiatu w Policach.

Zarząd przyjął projekty uchwał Rady Powiatu w Policach w następujących sprawach:

1) *udzielenia pomocy finansowej Gminie Dobra,*
2) *uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027”,*
3) *zamiaru likwidacji Przedszkola Specjalnego wchodzącego w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Tanowie,*
4) *zamiaru przekształcenia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo im. Marii Grzegorzewskiej w Policach,*
5) *zamiaru przekształcenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Policach,*

które zostały przedłożone przez Zarząd do rozstrzygnięcia przez Radę Powiatu w Policach.

II. Uchwały Zarządu Powiatu w Policach.

Zarząd podjął uchwały w następujących sprawach:

1) zmian w planie finansowym Powiatu Polickiego na 2020 rok – uchwała Nr 475/2020 z dnia 18 grudnia 2020 r.

Uchwałą tą Zarząd dokonał, w związku z podjętą przez Radę Powiatu w Policach w dniu 18 grudnia 2020 r. uchwałą Nr XXV/166/2020 w sprawie zmian w budżecie Powiatu Polickiego na 2020 rok, zmian w planie finansowym Powiatu Polickiego na 2020 rok.

2) ***zmian w budżecie oraz w planie finansowym Powiatu Policki*ego na 2020 rok – *uchwała Nr 476/2020 z dnia 18 grudnia 2020 r.***

*Uchwałą tą Zarząd dokonał zmian w budżecie Powiatu Policki*ego *na 2020 rok, polegających na zwiększeniu dochodów i wydatków w dziale odpowiednio:*

1) *754 rozdział 75495 o kwotę 6 375,00 zł, w związku z decyzją nr 606/2020 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 10 grudnia 2020 r., zwiększającą Powiatowi Policki*emu *dotację celową, z przeznaczeniem na finansowanie zadań związanych ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2, zwanej „COVID-19", tj. na pokrycie kosztów niezbędnych do zabezpieczenia i utrzymania uruchomionych przez Wojewodę Zachodniopomorskiego miejsc kwarantanny zbiorowej;*
2) *851 rozdział 85156 o kwotę 3 927,00 zł, w związku z decyzją nr 608/2020 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 10 grudnia 2020 r., zwiększającą Powiatowi Policki*emu *dotację celową, z przeznaczeniem na sfinansowanie zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa, tj na opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1398, z późn. zm.),*

*a ponadto dokonał, na wnioski dysponentów danych części budżetu, zmian w budżecie oraz w planie finansowym Powiatu Policki*ego *na 2020 rok.*

3) ***wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach – uchwała Nr 477/2020 z dnia 18 grudnia 2020 r.***

*Uchwałą tą Zarząd wyraził zgodę Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Policach na zawarcie na okres do pięciu lat, z dotychczasowymi najemcami i dzierżawcami oraz biorącym do używania, kolejnych umów najmu lokali użytkowych i garaży, dzierżawy gruntu oraz użyczenia lokalu użytkowego, stanowiących własność Powiatu Policki*ego*, oddanych w trwały zarząd Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Policach, położonych na działce oznaczonej nr 2145, w obrębie ewidencji gruntów i budynków Nr 10 Police, dla której Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie XI Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w Policach prowadzi księgę wieczystą o numerze SZ2S/00040975/6 oraz nr 265/15, w obrębie ewidencji gruntów i budynków Tanowo, dla której Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie XI Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w Policach prowadzi księgę wieczystą o numerze SZ2S/00038099/4.*

4) ***upoważnienia Dyrektora Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Trzebieży do składania oświadczeń woli związanych z realizacją zadania inwestycyjnego „Prace remontowo-adaptacyjne w pomieszczeniach budynków Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Trzebieży – przygotowanie kompleksu pracowni do zajęć zawodowych i przedmiotowych"– uchwała Nr 478/2020 z dnia 18 grudnia 2020 r.***

*Uchwałą tą Zarząd upoważnił pana Marcina Głuszyka, Dyrektora Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Trzebieży, do składania oświadczeń woli związanych z wykonywaniem w imieniu Powiatu Policki*ego *trzech umów o roboty budowlane w ramach realizacji zadania inwestycyjnego „Prace remontowo-adaptacyjne w pomieszczeniach*

budynków Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Trzebieży – przygotowanie kompleksu pracowni do zajęć zawodowych i przedmiotowych”.

5) ***zatwierdzenia wystąpienia pokontrolnego z kontroli przeprowadzonej w Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych oraz w Szkole Policealnej Zawodowej Fundacji Ośrodek Doskonalenia Kadr w Policach − uchwała Nr 479/2020 z dnia 18 grudnia 2020 r.***

Uchwałą tą Zarząd zatwierdził wystąpienie pokontrolne, stanowiące załącznik do uchwały, z kontroli przeprowadzonej w terminach od 21 do 22 sierpnia 2018 r. i od 5 do 30 listopada 2018 r. w Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych oraz w Szkole Policealnej Zawodowej Fundacji Ośrodek Doskonalenia Kadr w Policach w zakresie zgodności ze stanem faktycznym liczb uczniów wykazywanych w comiesięcznych informacjach o rzeczywistych liczbach uczniów przedkładanych Zarządowi Powiatu w Policach oraz prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji w latach 2015-2018.

6) ***rozwiązania umowy o realizację zadania publicznego zawartej między Powiatem Polickim a Fundacją Aktywne Police − uchwała Nr 480/2020 z dnia 18 grudnia 2020 r.***

Uchwałą tą Zarząd wyraził zgodę na rozwiązanie za porozumieniem stron umowy Nr 679/EK/2020 o realizację zadania publicznego pod tytułem: „Stevens Cyclocross Cup - POLICE” zawartej w dniu 30 października 2020 r. między Powiatem Polickim a Fundacją Aktywne Police w Policach.

7) ***rozwiązania umowy o realizację zadania publicznego zawartej między Powiatem Polickim a Polskim Związkiem Niewidomych Okręg Zachodniopomorski w Szczecinie − uchwała Nr 481/2020 z dnia 18 grudnia 2020 r.***

Uchwałą tą Zarząd wyraził zgodę na rozwiązanie za porozumieniem stron umowy Nr 325/EK/2020 o realizację zadania publicznego pod tytułem: „WSPÓLNY START” zawartej w dniu 17 czerwca 2020 r. między Powiatem Polickim a Polskim Związkiem Niewidomych Okręg Zachodniopomorski w Szczecinie.

8) ***aneksu Nr 2 do umowy o dofinansowanie kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Policach ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – uchwała Nr 482/2020 z dnia 18 grudnia 2020 r.***

Uchwałą tą Zarząd wyraził zgodę na zawarcie aneksu Nr 2 do umowy z dnia 7 maja 2020 r. o dofinansowanie kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Policach ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

9) ***aneksu Nr 2 do umowy o realizację zadania publicznego pod tytułem: „Ośrodek wsparcia – Powiatowy Klub Samopomocy w Policach” – uchwała Nr 483/2020 z dnia 18 grudnia 2020 r.***

Uchwałą tą Zarząd wyraził zgodę na zawarcie aneksu Nr 2 do umowy z dnia 30 grudnia 2019 r. o realizację zadania publicznego pod tytułem: „Ośrodek wsparcia – Powiatowy Klub Samopomocy w Policach”.

10) ***aneksu do umowy o realizację zadania publicznego pod tytułem: „Integracja w PSONI Koło w Policach” – uchwała Nr 484/2020 z dnia 18 grudnia 2020 r.***

Uchwałą tą Zarząd wyraził zgodę na zawarcie aneksu do umowy z dnia 28 sierpnia 2020 r. o realizację zadania publicznego pod tytułem: „Integracja w PSONI Koło w Policach”.

11) ***aneksu do umowy o realizację zadania publicznego pod tytułem: „Właściwa droga” – uchwała Nr 485/2020 z dnia 18 grudnia 2020 r.***

Uchwałą tą Zarząd wyraził zgodę na zawarcie aneksu do umowy z dnia 27 sierpnia 2020 r. o realizację zadania publicznego pod tytułem: „Właściwa droga”.

12) ***aneksu do umowy w sprawie udzielenia dotacji celowej Samodzielnemu Publicznemu Szpitalowi Klinicznemu Nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie – uchwała Nr 486/2020 z dnia 18 grudnia 2020 r.***

Uchwałą tą Zarząd wyraził zgodę na zawarcie aneksu do umowy z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie udzielenia dotacji celowej Samodzielnemu Publicznemu Szpitalowi Klinicznemu Nr 1 im. Prof. Tadeusza Sokołowskiego Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie z przeznaczeniem na sfinansowanie zakupu trzech respiratorów.

13) ***zmian w budżecie oraz w planie finansowym Powiatu Polickiego na 2020 rok – uchwała Nr 487/2020 z dnia 23 grudnia 2020 r.***

Uchwałą tą Zarząd dokonał, na wnioski dysponentów danych części budżetu, zmian w budżecie oraz w planie finansowym Powiatu Polickiego na 2020 rok.

14) ***przeznaczenia do oddania w użyczenie na czas oznaczony 10 lat nieruchomości Powiatu Polickiego położonej w Nowym Warpnie – Podgrodziu – uchwała Nr 488/2020 z dnia 23 grudnia2020 r.***

Uchwałą tą Zarząd przeznaczył do oddania w użyczenie na czas oznaczony 10 lat nieruchomość Powiatu Polickiego, położoną w Nowym Warpnie – Podgrodziu, w obrębie ewidencji gruntów i budynków Nr 2 Nowe Warpno, dla której Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie XI Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w Policach prowadzi księgę wieczystą o numerze SZ2S/00017154/5, oznaczoną działkami:

a. nr 101/110 o pow. 0,3335 ha;
b. nr 101/111 o pow. 0,1757 ha;
c. nr 101/112 o pow. 0,1668 ha;
d. nr 101/113 o pow. 0,2650 ha;
e. nr 101/114 o pow. 0,1296 ha;

f. nr 101/115 o pow. 0,1377 ha;
g. nr 101/116 o pow. 0,2284 ha;
h. nr 101/117 o pow. 0,2498 ha;
i. nr 101/118 o pow. 0,1682 ha.

15) upoważnienia Dyrektora Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Trzebieży do składania oświadczeń woli związanych z realizacją zadania inwestycyjnego „Termomodernizacja budynku hali sportowej w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Trzebieży" – uchwała Nr 489/2020 z dnia 23 grudnia 2020 r.

Uchwałą tą Zarząd upoważnił pana Marcina Głuszyka, Dyrektora Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Trzebieży, do składania oświadczeń woli związanych z wykonywaniem w imieniu Powiatu Polickiego umowy o roboty budowlane w ramach realizacji zadania inwestycyjnego „Termomodernizacja budynku hali sportowej w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Trzebieży".

16) aneksu do umowy o realizację zadania publicznego pod tytułem: »Interdyscyplinarny plener malarsko – rzeźbiarski „Inspiracje, interpretacje – Trzebież 2020"« – uchwała Nr 490/2020 z dnia 23 grudnia 2020 r.

Uchwałą tą Zarząd wyraził zgodę na zawarcie aneksu do umowy z dnia 26 czerwca 2020 r. o wsparcie realizacji zadania publicznego pod tytułem: »Interdyscyplinarny plener malarsko – rzeźbiarski „Inspiracje, interpretacje – Trzebież 2020"«.

17) rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację w 2021 r. zadania publicznego w zakresie pomocy społecznej polegającego na prowadzeniu ośrodka wsparcia – Powiatowego Klubu Samopomocy w Policach – uchwała Nr 491/2020 z dnia 23 grudnia 2020 r.

Uchwałą tą Zarząd dokonał wyboru oferty Stowarzyszenia na Rzecz Harmonii Społecznej, z siedzibą w Policach przy ul. Bankowej 11fgh/5, złożonej w ramach ogłoszonego przez Zarząd Powiatu w Policach uchwałą Nr 450/2020 z dnia 19 listopada 2020 r. otwartego konkursu ofert na realizację w 2021 r. zadania publicznego w zakresie pomocy społecznej polegającego na prowadzeniu ośrodka wsparcia – Powiatowego Klubu Samopomocy w Policach.
Na powierzenie realizacji zadania publicznego udzielił dotacji w maksymalnej wysokości 134 592 zł (słownie: sto trzydzieści cztery tysiące pięćset dziewięćdziesiąt dwa złote). Kwota dotacji na realizację zadania publicznego wynika z kalkulacji przyjętej do wyliczenia kwoty środków finansowych przeznaczonych na merytoryczną działalność ośrodka wsparcia – Powiatowego Klubu Samopomocy w Policach, tj. średniej miesięcznej wojewódzkiej kwoty dotacji na jednego uczestnika ośrodka wsparcia – Powiatowego Klubu Samopomocy w Policach, w wysokości 560,80 zł przemnożonego przez 12 miesięcy realizacji zadania oraz maksymalną liczbę 20 uczestników.
Faktyczna wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadania publicznego będzie wynikała z kalkulacji dokonanej zgodnie z obowiązującymi w niniejszym zakresie przepisami prawa, których metodologia została szczegółowo przedstawiona w projekcie umowy.

18) rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację w latach 2021 – 2023 zadania publicznego w zakresie pomocy społecznej polegającego na prowadzeniu ośrodka wsparcia – domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży – uchwała Nr 492/2020 z dnia 23 grudnia 2020 r.

Uchwałą tą Zarząd dokonał wyboru ofert odpowiednio:

1) *Stowarzyszenia ,,Monar" z siedzibą w Warszawie przy ul. Nowolipki 9B;*
2) *Zgromadzenia Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża Chrystusowego z siedzibą w Niegowie przy ul. Klonowej 1,*

złożonych w ramach ogłoszonego przez Zarząd Powiatu w Policach uchwałą Nr 451/2020 z dnia 19 listopada 2020 r. otwartego konkursu ofert na realizację w latach 2021 – 2023 zadania publicznego w zakresie pomocy społecznej polegającego na prowadzeniu ośrodka wsparcia – domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

Na powierzenie realizacji zadania publicznego w latach 2021 – 2023 udzielił dotacji:

1) *podmiotowi, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, w wysokości 401 040 zł (słownie: czterysta jeden tysięcy czterdzieści złotych), a w 2022 i 2023 r. zaplanował udzielić dotacji w wysokości po 401 040 zł (słownie: czterysta jeden tysięcy czterdzieści złotych);*
2) *podmiotowi, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, w wysokości 360 000 zł (słownie: trzysta sześćdziesiąt tysięcy złotych), a w 2022 i 2023 r. zaplanował udzielić dotacji w wysokości po 360 000 zł (słownie: trzysta sześćdziesiąt tysięcy złotych).*

Faktyczna wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadania publicznego w latach 2021 – 2023 będzie wynikała ze stosownych kalkulacji dokonanych zgodnie z obowiązującymi w niniejszym zakresie przepisami prawa, których metodologia została szczegółowo przedstawiona w projekcie umowy.

19) zmian w budżecie oraz w planie finansowym Powiatu Polickiego na 2020 rok – uchwała Nr 493/2020 z dnia 31 grudnia 2020 r.

Uchwałą tą Zarząd dokonał, na wnioski dysponentów danych części budżetu, zmian w budżecie oraz w planie finansowym Powiatu Polickiego na 2020 rok.

20) zmian w planie finansowym zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Powiatowi Polickiemu odrębnymi ustawami na 2020 rok – uchwała Nr 494/2020 z dnia 31 grudnia 2020 r.

Uchwałą tą Zarząd zmienił, w związku z podjętymi w dniach odpowiednio 3 grudnia 2020 r., 9 grudnia 2020 r., 18 grudnia 2020 r., 23 grudnia 2020 r. i 31 grudnia 2020 r., uchwałami odpowiednio Nr 464/2020, Nr 467/2020, Nr 476/2020, Nr 487/2020 i Nr 493/2020 w sprawie zmian w budżecie oraz w planie finansowym Powiatu Polickiego na 2020 rok, plan finansowy zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Powiatowi Polickiemu odrębnymi ustawami na 2020 rok.

21) ***upoważnienia Dyrektora Zespołu Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach do składania oświadczeń woli związanych z realizacją zadania inwestycyjnego „Dostosowanie pomieszczeń do potrzeb Inwestora w Zespole Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach" – uchwała Nr 495/2020 z dnia 31 grudnia 2020 r.***

Uchwałą tą Zarząd upoważnił panią Agatę Jarymowicz, Dyrektora Zespołu Szkół Ignacego Łukasiewicza w Policach, do składania oświadczeń woli związanych z wykonywaniem w imieniu Powiatu Polickiego umowy o roboty budowlane w ramach realizacji zadania inwestycyjnego „Dostosowanie pomieszczeń do potrzeb Inwestora w Zespole Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach".

22) ***zatwierdzenia wystąpienia pokontrolnego z kontroli przeprowadzonej w Prywatnym Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych „Twoja Szkoła" w Policach oraz w Prywatnej Szkole Policealnej dla Dorosłych „Twoja Szkoła" w Policach – uchwała Nr 496/2020 z dnia 31 grudnia 2020 r.***

Uchwałą tą Zarząd zatwierdził wystąpienie pokontrolne, stanowiące załącznik do uchwały, z kontroli przeprowadzonej w terminie od 16 października 2017 r. do 30 listopada 2017 r. w Prywatnym Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych „Twoja Szkoła" w Policach oraz w Prywatnej Szkole Policealnej dla Dorosłych „Twoja Szkoła" w Policach w zakresie zgodności ze stanem faktycznym liczb uczniów wykazywanych w comiesięcznych informacjach o rzeczywistych liczbach uczniów przedkładanych Zarządowi Powiatu w Policach oraz prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji w latach 2015-2016.

23) ***zatwierdzenia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Polickim na lata 2021 – 2025" – uchwała Nr 497/2020 z dnia 31 grudnia 2020 r.***

Uchwałą tą Zarząd zatwierdził „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Polickim na lata 2021 – 2025".

24) ***rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację w 2021 r. zadania publicznego w zakresie pomocy społecznej polegającego na prowadzeniu ośrodka wsparcia – Dziennego Domu Senior+ w Policach – uchwała Nr 498/2020 z dnia 31 grudnia 2020 r.***

Uchwałą tą Zarząd dokonał wyboru oferty Szczecińskiego Stowarzyszenia „Złoty Wiek", z siedzibą w Szczecinie przy ul. Stanisława Hryniewieckiego 9, złożonej w ramach ogłoszonego przez Zarząd Powiatu w Policach uchwałą Nr 452/2020 z dnia 19 listopada 2020 r. otwartego konkursu ofert na realizację w 2021 r. zadania publicznego w zakresie pomocy społecznej polegającego na prowadzeniu ośrodka wsparcia – Dziennego Domu Senior+ w Policach.
Na powierzenie realizacji zadania publicznego udzielił dotacji w planowanej wysokości 451 800,00 zł (słownie: czterysta pięćdziesiąt jeden tysięcy osiemset złotych 00/100). Faktyczna wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadania publicznego będzie wynikała ze stosownych kalkulacji dokonanych zgodnie z obowiązującymi w niniejszym zakresie przepisami prawa, których metodologia została szczegółowo przedstawiona w projekcie umowy.

25) ***zatwierdzenia „Kompleksowej koncepcji transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w Powiecie Policki" – uchwała Nr 499/2020 z dnia 31 grudnia 2020 r.***

Uchwałą tą Zarząd zatwierdził „Kompleksową koncepcję transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w Powiecie Policki".

26) ***ustalenia planu finansowego Powiatu Polickiego na 2021 rok – uchwała Nr 500/2021 z dnia 8 stycznia 2021 r.***

Uchwałą tą Zarząd ustalił plan finansowy Powiatu Polickiego na 2021 rok.

27) ***ustalenia planu finansowego zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Powiatowi Policki emu odrębnymi ustawami na 2021 rok – uchwała Nr 501/2021 z dnia 8 stycznia 2021 r.***

Uchwałą tą Zarząd ustalił plan finansowy zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Powiatowi Policki emu odrębnymi ustawami na 2021 rok.

28) ***dofinansowania ze środków budżetu Powiatu Polickiego kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Policach w 2021 r. – uchwała Nr 502/2021 z dnia 14 stycznia 2021 r.***

Uchwałą tą Zarząd udzielił dofinansowania, ze środków budżetu Powiatu Polickiego, kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Policach w 2021 r., w wysokości 96 427 zł.

29) ***ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację w 2021 r. zadań publicznych w zakresie ochrony i promocji zdrowia – uchwała Nr 503/2021 z dnia 14 stycznia 2021 r.***

Uchwałą tą Zarząd ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację w 2021 r. zadań publicznych w zakresie ochrony i promocji zdrowia.

30) ***zmian w budżecie oraz w planie finansowym Powiatu Polickiego na 2021 rok – uchwała Nr 504/2021 z dnia 21 stycznia 2021 r.***

Uchwałą tą Zarząd dokonał, na wnioski dysponenta danej części budżetu, zmian w budżecie oraz w planie finansowym Powiatu Polickiego na 2020 rok.

31) ***upoważnienia Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Policach do składania oświadczeń woli związanych z programem pn. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" – edycja 2021 – uchwała Nr 505/2021 z dnia 21 stycznia 2021 r.***

Uchwałą tą Zarząd upoważnił panią Beatę Karlińską, Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Policach, do składania oświadczeń woli związanych z realizacją przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach programu pn. „Asystent osobisty osoby

niepełnosprawnej" – edycja 2021, w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

III. Stanowiska Zarządu Powiatu w Policach.

Zarząd zajął następujące stanowiska w sprawach bieżących:

1) *zaakceptował akceptuje projekt pisma do kierowników jednostek budżetowych Powiatu Polickiego informującego o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków tych jednostek oraz wysokości dotacji i wpłat do budżetu w 2021 r. przyjętych w uchwale Nr XXV/179/2020 Rady Powiatu w Policach z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia budżetu Powiatu Polickiego na 2021 rok.*

2) *zaakceptował projekt „Planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli szkół i placówek prowadzonych przez Powiat Policki na rok 2021" oraz zobowiązał Wydział Edukacji i Kultury Starostwa Powiatowego w Policach do skierowania projektu „Planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli szkół i placówek prowadzonych przez Powiat Policki na rok 2021" do zakładowych organizacji związkowych będących jednostkami organizacyjnymi organizacji związkowych reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego albo jednostkami organizacyjnymi organizacji związkowych wchodzących w skład organizacji związkowych reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego, zrzeszających nauczycieli, celem zasięgnięcia opinii,*

3) *zaakceptował projekt odpowiedzi na petycję mieszkańców ul. Dolina Rzeki w Przęsocinie z dnia 28 września 2020 r. w sprawie rozbudowy infrastruktury zapewniającej bezpieczeństwo wszystkim uczestnikom ruchu drogowego wzdłuż ul. Szczecińskiej w Przęsocinie,*

4) *zaakceptował projekt „Specjalności i form kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane oraz maksymalnej kwoty dofinansowania opłat pobieranych przez placówki doskonalenia nauczycieli, szkoły wyższe oraz inne podmioty w roku 2021, których zadania statutowe obejmują doskonalenie zawodowe nauczycieli" oraz zobowiązał Wydział Edukacji i Kultury Starostwa Powiatowego w Policach do skierowania projektu „Specjalności i form kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane oraz maksymalnej kwoty dofinansowania opłat pobieranych przez placówki doskonalenia nauczycieli, szkoły wyższe oraz inne podmioty w roku 2021, których zadania statutowe obejmują doskonalenie zawodowe nauczycieli" do dyrektorów szkół i placówek celem osiągnięcia porozumienia,*

5) *zapoznał się z „Raportem z wykonania Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023 za lata 2018 – 2019" i postanowił przekazać go Przewodniczącemu Rady Powiatu w Policach celem przedstawienia Radzie Powiatu w Policach,*

6) *zaakceptował wyniki analizy poniesionych w 2020 r. wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela, oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez Powiat Policki i jednocześnie stwierdził, że w 2020 r. w szkołach i placówkach osiągnięto wysokość średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela, w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1, w związku z czym nie zachodzi konieczność wypłat jednorazowych dodatków uzupełniających,*

7) *zaakceptował projekt „Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021 – 2027" oraz zobowiązał Wydział Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Policach do podjęcia działań mających na celu przeprowadzenie konsultacji projektu ww. programu w sposób określony w uchwale Nr XIV/113/2015 Rady Powiatu w Policach z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2016 r. poz. 288),*

8) *zaakceptował „Sprawozdanie rzeczowo-finansowe samorządu powiatowego o zadaniach zrealizowanych ze środków PFRON w okresie 2020 roku", sporządzone przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach,*

9) *zaakceptował projekt odpowiedzi na petycję o interwencję w sprawie zainfekowanych chorobą drzew w pasie drogowym ul. Szczecińskiej w Przęsocinie z dnia 20 października 2020 r.,*

10) *zaakceptował projekt odpowiedzi na wniosek pana Dariusza Podhajnego, Radnego Powiatu Polickiego, z dnia 12 stycznia 2021 r., o budowę chodnika w ciągu ul. Daniela w Dołujach na odcinku od ul. Brzoskwiniowej do nowo powstałego lapidarium na terenie dawnego cmentarza,*

11) *zaakceptował projekt „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Bezrobociu oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2021 – 2015" oraz zobowiązał Wydział Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Policach do podjęcia działań mających na celu przeprowadzenie konsultacji projektu ww. programu w sposób określony w uchwale Nr XIV/113/2015 Rady Powiatu w Policach z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2016 r. poz. 288),*

12) *postanowił przeprowadzić konsultacje projektu „Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021 – 2027" oraz zaakceptował treść pisma do Powiatowej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Policach informującego o ww. konsultacjach,*

13) *postanowił przeprowadzić konsultacje projektu „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Bezrobociu oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2021 – 2025” oraz zaakceptował treść pisma do Powiatowej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Policach informującego o ww. konsultacjach,*

Na oryginale właściwy podpis
Starosty Polickiego
Andrzeja Bednarka

Zał. Nr 4 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

Police, 28 stycznia 2021 r.

INFORMACJA O PRACY WYDZIAŁU DRÓG PUBLICZNYCH

1. Remonty cząstkowe nawierzchni dróg powiatowych

W dniu 28 stycznia 2021 r. rozpoczęły się remonty cząstkowe nawierzchni dróg. Remonty te prowadzone są w zależności od występujących warunków atmosferycznych oraz dostępności masy bitumicznej. W pierwszej kolejności wyremontowane zostaną następujące drogi powiatowe:

1) Nr 3927Z Szczecin – Siadło Górne
2) Nr 3916Z Bezrzecze – Wołczkowo
3) Nr 3925Z Szczecin – Warzymice
4) Nr 3920Z Dołuje – Przecław
5) Nr 3923Z Stobno - Mierzyn

2. Przebudowa połączenia drogowego Police – Szczecin II etap

W dniu 8 stycznia 2021 r. pomiędzy Powiatem Polickim a firmą STRABAG Sp. z o.o. zawarta została umowa na realizację II etapu inwestycji realizowanej w ramach projektu „Wsparcie rozwoju gospodarczego obszaru SOM poprzez poprawę dostępności terenów inwestycyjnych – przebudowa drogi Police – Szczecin przez m. Przęsocin". Zakres inwestycji poszerzony został o przebudowę sieci wodociągowej będącej własnością ZWIK Police Sp. z o.o. STRABAG Sp. z o.o. zrealizuje inwestycję za kwotę 14 851 473,53 zł, z czego wartość prac drogowych wynosi 13 727 256,11 zł, a wartość przebudowy sieci wodociągowej wynosi 1 124 217,42 zł.

Prace związane z realizacją inwestycji rozpoczną się w dniu 1 lutego 2021 r. W pierwszej kolejności wykonawca przystąpi do wycinki drzew, podczas której ruch samochodowy będzie kierowany ręcznie. Pod koniec przyszłego tygodnia (ok. piątku), pod warunkiem występowania korzystnych warunków atmosferycznych planowane jest natomiast rozpoczęcie prac związanych z budową kanalizacji deszczowej podczas, których wprowadzony zostanie ruch wahadłowy sterowany sygnalizację świetlną. Wahadło będzie obowiązywać na odcinku ok. 280 m, od ok. 160 m za nowopowstałą wyspą rozdzielającą jezdnię do skrzyżowania z ul. Polną.

Prace związane z przebudową połączenia drogowego powinny zakończyć się 30 kwietnia 2022 r.

3. Prace remontowe na drogach powiatowych.

Złożony w sierpniu 2020 r. wniosek Powiatu Polickiego o wsparcie przebudowy nawierzchni drogi powiatowej Nr 3927Z Szczecin – Siadło Górne umieszczony został na wstępnej liście rankingowej dofinansowania w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Lista ta przekazana została do akceptacji Ministra Infrastruktury, następnie musi ona zostać zatwierdzona przez Prezesa Rady Ministrów.

Na oryginale właściwy podpis
Naczelnika Wydziału Dróg Publicznych
Starostwa Powiatowego w Policach
Magdaleny Sochanowskiej

Zał. Nr 5 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu
z dnia 24 marca 2021 r.

Informacja o realizacji przez PUP w Policach ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374 z późn. zm.).

Stan na dzień 25.01.2021 r.

1. **Pożyczka na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla mikroprzedsiębiorców** (art. 15zzd).

   Liczba złożonych wniosków – 5 646
   Wnioskowana kwota – 28 175 538,40 zł

   Liczba rozpatrzonych pozytywie wniosków – 5108
   Liczba rozpatrzonych wniosków negatywnie - 521
   Kwota wsparcia wypłacona wnioskodawcom - 25 492 238,40 zł

   Liczba mikropożyczek umorzonych z uwagi na wypełnienie warunków zawartej umowy – 5 049
   Kwota wsparcia umorzonego - 25 201 007,40 zł

2. **Dofinansowanie przedsiębiorcy części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne,** uzależnione od poziomu spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19 (art. 15 zzb).

   Liczba złożonych wniosków – 325
   Wnioskowana kwota – 9 772 065,56 zł
   Liczba pracowników, których wynagrodzenie było objęte dofinansowaniem - 872

   Liczba rozpatrzonych pozytywie wniosków – 298
   Liczba rozpatrzonych wniosków negatywnie - 26
   Kwota wsparcia wypłacona wnioskodawcom - 9 081 327,50 zł
   Kwota środków zwróconych z tytułu niedotrzymania warunków umowy - 495 396,05 zł

   Łączna liczba pracowników, których wynagrodzenie zostało dofinansowane - 2 730 osób

3. **Dofinansowanie organizacji pozarządowej lub podmiotowi pożytku publicznego części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne,** uzależnione od poziomu spadku przychodów z działalności statutowej w następstwie wystąpienia COVID-19 (art. 15 zze);

   Liczba złożonych wniosków – 2
   Wnioskowana kwota – 8 268,57 zł

   Liczba rozpatrzonych pozytywie wniosków - 0
   Kwota wsparcia wypłacona wnioskodawcom – 0,00 zł
   Kwota wsparcia wypłacona wnioskodawcom – 0,00 zł

4. **Dofinansowanie przedsiębiorcy będącemu osobą fizyczną niezatrudniającemu pracowników części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej**, uzależnione od poziomu spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19 (art. 15 zzc).

   Liczba złożonych wniosków – 954
   Wnioskowana kwota – 5 056 526,72 zł

   Liczba rozpatrzonych pozytywie wniosków - 857
   Liczba rozpatrzonych wniosków negatywnie - 95
   Kwota wsparcia wypłacona wnioskodawcom – 4 580 260,00 zł
   Kwota środków zwróconych z tytułu niedotrzymania warunków umowy – 10 660,00 zł

5. **Dotacje dla mikro i małych przedsiębiorstw, o której mowa w art. 15zze4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842, z późn. zm.) (art. 15zze4)**

Liczba złożonych wniosków – 199
Wnioskowana kwota – 995 000,00 zł

Liczba rozpatrzonych pozytywie wniosków - 146
Liczba rozpatrzonych wniosków negatywnie - 15
Kwota wsparcia wypłacona wnioskodawcom – 730 000,00 zł

6. **Podsumowanie**

Zgodnie z ustawą z dnia 9 grudnia 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (dz. U. z 2020 r. poz. 2255) Powiatowy Urząd Pracy w Policach przedłużył udzielanie pomocy do 30 czerwca 2021 w ramach art. 15 zzb-15 zze oraz 15 zze², tj.:

1. dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 15 zzb),
2. dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorców samozatrudnionych (art.15 zzc),
3. dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników dla organizacji pozarządowych (art. 15 zze),
4. dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników dla kościelnej osoby prawnej (art. 15 zze2),
5. niskooprocentowana pożyczka dla mikroprzedsiębiorców (art.15 zzd),
6. pożyczka dla organizacji pozarządowych (art.15 zzda).

Nabór wniosków o udzielenie ww. form wsparcia prowadzony jest do dnia 10.06.2021 r.

Równolegle w okresie od 19 grudnia 2020r. do 31.01.2021r. trwa nabór wniosków na dotację dla mikro i małych przedsiębiorstw, o której mowa w art. 15zze⁴ ww. ustawy. Wnioski składane wyłącznie w postaci elektronicznej poprzez platformę praca.gov.pl mogą składać przedsiębiorcy, którzy:

1. na dzień 30 września 2020 r. prowadzili działalność gospodarczą, oznaczoną określonymi kodami Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007 jako rodzaj przeważającej działalności*,
2. przychód z ich działalności uzyskany w październiku albo listopadzie 2020 r. mieli niższy co najmniej o 40% w stosunku do przychodu uzyskanego odpowiednio w październiku albo listopadzie 2019 r.;
3. nie mieli zawieszonej działalności gospodarczej na okres obejmujący dzień 30 września 2020 r.;
4. dotacje dla mikro i małych przedsiębiorców można łączyć z innymi formami wsparcia ze środków publicznych;
5. o dotację mogą ubiegać się także ci mikroprzedsiębiorcy, którzy nie zatrudniają i nigdy nie zatrudniali pracowników.

Informacja na temat liczby złożonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Policach wniosków o udzielenie wsparcia w ramach przepisów ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374 z późn. zm.) w okresie od 15.03.2020 r. do 25.01.2021 r.

lp.	Nazwa instrumentu	Liczba złożonych wniosków	Wnioskowana kwota	Kwota wsparcia wypłacona wnioskodawcom
1	Wnioski o o jednorazową pożyczkę na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, o której mowa w **art. 15zzd**	5 646	28 175 538,40 zł	25 492 238,40 zł
2	Wnioski o dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, o którym mowa w **art. 15zzb**	325	9 772 065,56 zł	9 081 327,50 zł
3	Wnioski o dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, o którym mowa w **art. 15zze**	2	8 268,57 zł	0,00 zł
4	Wnioski o dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, o których mowa w **art. 15 zzc**	954	5 056 526,72 zł	4 580 260,00 zł
5	Wnioski o dotację, o której mowa w **art. 15zze4**	199	995 000,00 zł	730 000,00 zł
	Razem	7 126	44 007 399,25 zł	39 883 825,90 zł

Zgodnie z informacjami przekazywanymi przez Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii trwają w chwili obecnej prace nad projektem rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19.
Nowe przepisy wprowadzają m.in. **kolejny instrument wsparcia w formie dotacji na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy prowadzących działalność w określonych branżach.**
Na otrzymanie dotacji przyznawanej na podstawie projektowanego rozporządzenia nie będzie miał wpływu fakt otrzymania dotacji przyznawanej na postawie art. 15zze4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Tak więc przedsiębiorca, który otrzymał dotację przyznawaną na postawie ustawy o COVID-19, będzie mógł otrzymać dotację określoną przepisami projektowanego rozporządzenia, o ile spełni warunki jej przyznania.

z up. STAROSTY
ZASTĘPCA DYREKTORA
Powiatowego Urzędu Pracy
w Policach
Paweł Wieczorkowski

Zał. Nr 6 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

Nr druku: 1/XXVI/21

projekt

UCHWAŁA NR XXVI/…/2021

RADY POWIATU W POLICACH

z dnia 29 stycznia 2021 r.

w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Dobra

Na podstawie art. 12 pkt 11 w związku z art. 7a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 216 ust. 2 pkt 5 i art. 220 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, 1622, 1649 i 2020 oraz z 2020 r. poz. 284, 374, 568, 695, 1175 i 2320), uchwala się, co następuje:

§ 1. Wyraża się zgodę na udzielenie pomocy finansowej Gminie Dobra z przeznaczeniem na realizację zadania związanego z ochroną środowiska.

§ 2. 1. Pomoc finansowa, o której mowa w § 1, zostanie udzielona w formie dotacji celowej w wysokości 81 750 zł ze środków budżetu Powiatu Polickiego na 2021 rok.

2. Podstawą udzielenia pomocy finansowej, o której mowa w § 1, będzie umowa określająca w szczególności opis zadania, o którym mowa w § 1, zasady kontroli jego wykonywania oraz zasady rozliczenia dotacji celowej.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Policach.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie.

Projekt uchwały przedkłada Zarząd Powiatu w Policach w trybie § 21 ust. 1 pkt 1 Statutu Powiatu Polickiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2018 r. poz. 5468).

Przepisy art. 12 pkt 11 i art. 7a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) stanowią m.in., że do wyłącznej właściwości rady powiatu należy podejmowanie uchwał w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady powiatu, a powiaty mogą sobie wzajemnie bądź innym jednostkom samorządu terytorialnego udzielać pomocy, w tym pomocy finansowej.

Natomiast zgodnie z art. 216 ust. 2 pkt 5 i art. 220 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.):

1) wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego są przeznaczone na realizację zadań określonych w odrębnych przepisach, a w szczególności na pomoc rzeczową lub finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego, określoną odrębną uchwałą przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego;
2) z budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być udzielona innym jednostkom samorządu terytorialnego pomoc finansowa w formie dotacji celowej lub pomoc rzeczowa, a podstawą udzielenia pomocy, o której mowa w ust. 1, jest umowa.

W budżecie Powiatu Polickiego na 2021 rok w dziale 900, rozdział 90095, zostały zaplanowane dla Gminy Dobra środki finansowe w wysokości 81 750 zł na realizację zadania związanego z ochroną środowiska z obszaru ochrony zwierząt.

W związku z powyższym zachodzi potrzeba podjęcia przez Radę Powiatu w Policach uchwały w tej sprawie.

Podjęcie przez Radę Powiatu w Policach przedmiotowej uchwały nie rodzi dodatkowych skutków finansowych dla budżetu Powiatu Polickiego na 2021 rok.

Na oryginale właściwy podpis
Wicestarosty Polickiego
Joanny Napiwodzkiej

Zał. Nr 7 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

UCHWAŁA NR XXVI/181/2021

RADY POWIATU W POLICACH

z dnia 29 stycznia 2021 r.

w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Dobra

Na podstawie art. 12 pkt 11 w związku z art. 7a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 216 ust. 2 pkt 5 i art. 220 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, 1622, 1649 i 2020 oraz z 2020 r. poz. 284, 374, 568, 695, 1175 i 2320), uchwala się, co następuje:

§ 1. Wyraża się zgodę na udzielenie pomocy finansowej Gminie Dobra z przeznaczeniem na realizację zadania związanego z ochroną środowiska.

§ 2. 1. Pomoc finansowa, o której mowa w § 1, zostanie udzielona w formie dotacji celowej w wysokości 81 750 zł ze środków budżetu Powiatu Polickiego na 2021 rok.

2. Podstawą udzielenia pomocy finansowej, o której mowa w § 1, będzie umowa określająca w szczególności opis zadania, o którym mowa w § 1, zasady kontroli jego wykonywania oraz zasady rozliczenia dotacji celowej.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Policach.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Na oryginale właściwy podpis
Przewodniczącego Rady Powiatu w Policach
Cezarego Arciszewskiego

Uzasadnienie.

Projekt uchwały przedkłada Zarząd Powiatu w Policach w trybie § 21 ust. 1 pkt 1 Statutu Powiatu Polickiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2018 r. poz. 5468).

Przepisy art. 12 pkt 11 i art. 7a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) stanowią m.in., że do wyłącznej właściwości rady powiatu należy podejmowanie uchwał w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady powiatu, a powiaty mogą sobie wzajemnie bądź innym jednostkom samorządu terytorialnego udzielać pomocy, w tym pomocy finansowej.

Natomiast zgodnie z art. 216 ust. 2 pkt 5 i art. 220 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.):

1) wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego są przeznaczone na realizację zadań określonych w odrębnych przepisach, a w szczególności na pomoc rzeczową lub finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego, określoną odrębną uchwałą przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego;
2) z budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być udzielona innym jednostkom samorządu terytorialnego pomoc finansowa w formie dotacji celowej lub pomoc rzeczowa, a podstawą udzielenia pomocy, o której mowa w ust. 1, jest umowa.

W budżecie Powiatu Polickiego na 2021 rok w dziale 900, rozdział 90095, zostały zaplanowane dla Gminy Dobra środki finansowe w wysokości 81 750 zł na realizację zadania związanego z ochroną środowiska z obszaru ochrony zwierząt.

W związku z powyższym zachodzi potrzeba podjęcia przez Radę Powiatu w Policach uchwały w tej sprawie.

Podjęcie przez Radę Powiatu w Policach przedmiotowej uchwały nie rodzi dodatkowych skutków finansowych dla budżetu Powiatu Polickiego na 2021 rok.

Zał. Nr 8 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

Nr druku: 2/XXVI/21

projekt

UCHWAŁA NR XXVI/…/2021

RADY POWIATU W POLICACH

z dnia 29 stycznia 2021 r.

w sprawie zamiaru likwidacji Przedszkola Specjalnego wchodzącego w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Tanowie

Na podstawie art. 12 pkt 8 lit. i ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 89 ust. 1 i 3 w związku z art. 4 pkt 1 i art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 i 1378 oraz z 2021 r. poz. 4) uchwala się, co następuje:

§ 1. Wyraża się zamiar likwidacji z końcem roku szkolnego 2020/2021, tj. z dniem 31 sierpnia 2021 r., Przedszkola Specjalnego, zwanego dalej „przedszkolem", wchodzącego w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Tanowie.

§ 2. Zobowiązuje się i upoważnia Zarząd Powiatu w Policach do dokonania czynności niezbędnych do przeprowadzenia likwidacji przedszkola, w szczególności do zawiadomienia Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty i rodziców dzieci o zamiarze likwidacji przedszkola oraz wystąpienia do Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty i odpowiednich władz statutowych związków zawodowych o opinię w sprawie likwidacji przedszkola.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Policach.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie.

Projekt uchwały przedkłada Zarząd Powiatu w Policach w trybie § 21 ust. 1 pkt 1 Statutu Powiatu Polickiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2018 r. poz. 5468).

Zgodnie z art. 12 pkt 8 lit. i ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) do wyłącznej właściwości rady powiatu należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych powiatu dotyczących tworzenia, przekształcania i likwidacji jednostek organizacyjnych oraz wyposażania ich w majątek.

Natomiast przepisy art. 4 pkt 1, art. 29 ust. 1 pkt 1 oraz art. 89 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 poz. 910 z późn. zm.) stanowią m.in., że:

1) ilekroć w dalszych przepisach jest mowa bez bliższego określenia o szkole – należy przez to rozumieć także przedszkole;
2) w przypadku szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego zadania i kompetencje organu prowadzącego, określone w art. 89 ust. 1 – wykonuje rada powiatu;
3) szkoła publiczna, z zastrzeżeniem ust. 3, może być zlikwidowana z końcem roku szkolnego przez organ prowadzący szkołę, po zapewnieniu przez ten organ uczniom możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu, a także kształcącej w tym samym lub zbliżonym zawodzie, przy czym organ prowadzący jest obowiązany, co najmniej na 6 miesięcy przed terminem likwidacji, zawiadomić o zamiarze likwidacji szkoły: rodziców uczniów, właściwego kuratora oświaty oraz organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego właściwej do prowadzenia szkół danego typu;
4) szkoła lub placówka publiczna prowadzona przez jednostkę samorządu terytorialnego może zostać zlikwidowana po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty.

W myśl art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263) organy władzy i administracji rządowej oraz organy samorządu terytorialnego kierują założenia albo projekty aktów prawnych, o których mowa w ust. 1, do odpowiednich władz statutowych związku, określając termin przedstawienia opinii nie krótszy jednak niż 30 dni. Termin ten może zostać skrócony do 21 dni ze względu na ważny interes publiczny. Skrócenie terminu wymaga szczególnego uzasadnienia. Bieg terminu na przedstawienie opinii liczy się od następnego dnia roboczego, z wyłączeniem soboty, następującego po dniu przekazania założeń albo projektu wraz z informacją określającą termin przedstawienia opinii. Nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie uważa się za rezygnację z prawa jej wyrażenia.

Uchwałą Nr XVII/130/2020 z dnia 24 kwietnia 2020 r. Rada Powiatu w Policach wyraziła zgodę na rozwiązanie porozumienia zawartego w dniu 1 lipca 2009 r. w sprawie przekazania przez Gminę Police do realizacji przez Powiat Policki zadania dotyczącego założenia i prowadzenia publicznego przedszkola specjalnego za zgodnym oświadczeniem stron, powierzając jej wykonanie Zarządowi Powiatu w Policach.

W dniu 31 lipca 2020 r. Zarząd Powiatu w Policach podjął uchwałę Nr 372/2020 w sprawie rozwiązania porozumienia w sprawie przekazania przez Gminę Police do realizacji

przez Powiat Policki zadania dotyczącego założenia i prowadzenia publicznego przedszkola specjalnego rozwiązując ww. porozumienie, zawarte w dniu 1 lipca 2009 r., w drodze zgodnego oświadczenia stron.

Likwidacja przedszkola jest działaniem przywracającym pierwotny stan Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Tanowie, pozostającym bez wpływu na organizację pracy ośrodka i stan zatrudnienia.

W związku z powyższym zachodzi potrzeba podjęcia przez Radę Powiatu w Policach uchwały w tej sprawie.

Podjęcie przez Radę Powiatu w Policach przedmiotowej uchwały nie rodzi dodatkowych skutków finansowych dla budżetu Powiatu Polickiego.

Na oryginale właściwy podpis
Członka Zarządu Powiatu w Policach
Beaty Chmielewskiej

Zał. Nr 9 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

UCHWAŁA NR XXVI/182/2021

RADY POWIATU W POLICACH

z dnia 29 stycznia 2021 r.

w sprawie zamiaru likwidacji Przedszkola Specjalnego wchodzącego w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Tanowie

Na podstawie art. 12 pkt 8 lit. i ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 89 ust. 1 i 3 w związku z art. 4 pkt 1 i art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 i 1378 oraz z 2021 r. poz. 4) uchwala się, co następuje:

§ 1. Wyraża się zamiar likwidacji z końcem roku szkolnego 2020/2021, tj. z dniem 31 sierpnia 2021 r., Przedszkola Specjalnego, zwanego dalej „przedszkolem", wchodzącego w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Tanowie.

§ 2. Zobowiązuje się i upoważnia Zarząd Powiatu w Policach do dokonania czynności niezbędnych do przeprowadzenia likwidacji przedszkola, w szczególności do zawiadomienia Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty i rodziców dzieci o zamiarze likwidacji przedszkola oraz wystąpienia do Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty i odpowiednich władz statutowych związków zawodowych o opinię w sprawie likwidacji przedszkola.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Policach.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Na oryginale właściwy podpis
Przewodniczącego Rady Powiatu w Policach
Cezarego Arciszewskiego

Uzasadnienie.

Projekt uchwały przedkłada Zarząd Powiatu w Policach w trybie § 21 ust. 1 pkt 1 Statutu Powiatu Polickiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2018 r. poz. 5468).

Zgodnie z art. 12 pkt 8 lit. i ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) do wyłącznej właściwości rady powiatu należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych powiatu dotyczących tworzenia, przekształcania i likwidacji jednostek organizacyjnych oraz wyposażania ich w majątek.

Natomiast przepisy art. 4 pkt 1, art. 29 ust. 1 pkt 1 oraz art. 89 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 poz. 910 z późn. zm.) stanowią m.in., że:

1) ilekroć w dalszych przepisach jest mowa bez bliższego określenia o szkole – należy przez to rozumieć także przedszkole;
2) w przypadku szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego zadania i kompetencje organu prowadzącego, określone w art. 89 ust. 1 – wykonuje rada powiatu;
3) szkoła publiczna, z zastrzeżeniem ust. 3, może być zlikwidowana z końcem roku szkolnego przez organ prowadzący szkołę, po zapewnieniu przez ten organ uczniom możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu, a także kształcącej w tym samym lub zbliżonym zawodzie, przy czym organ prowadzący jest obowiązany, co najmniej na 6 miesięcy przed terminem likwidacji, zawiadomić o zamiarze likwidacji szkoły: rodziców uczniów, właściwego kuratora oświaty oraz organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego właściwej do prowadzenia szkół danego typu;
4) szkoła lub placówka publiczna prowadzona przez jednostkę samorządu terytorialnego może zostać zlikwidowana po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty.

W myśl art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263) organy władzy i administracji rządowej oraz organy samorządu terytorialnego kierują założenia albo projekty aktów prawnych, o których mowa w ust. 1, do odpowiednich władz statutowych związku, określając termin przedstawienia opinii nie krótszy jednak niż 30 dni. Termin ten może zostać skrócony do 21 dni ze względu na ważny interes publiczny. Skrócenie terminu wymaga szczególnego uzasadnienia. Bieg terminu na przedstawienie opinii liczy się od następnego dnia roboczego, z wyłączeniem soboty, następującego po dniu przekazania założeń albo projektu wraz z informacją określającą termin przedstawienia opinii. Nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie uważa się za rezygnację z prawa jej wyrażenia.

Uchwałą Nr XVII/130/2020 z dnia 24 kwietnia 2020 r. Rada Powiatu w Policach wyraziła zgodę na rozwiązanie porozumienia zawartego w dniu 1 lipca 2009 r. w sprawie przekazania przez Gminę Police do realizacji przez Powiat Policki zadania dotyczącego założenia i prowadzenia publicznego przedszkola specjalnego za zgodnym oświadczeniem stron, powierzając jej wykonanie Zarządowi Powiatu w Policach.

W dniu 31 lipca 2020 r. Zarząd Powiatu w Policach podjął uchwałę Nr 372/2020 w sprawie rozwiązania porozumienia w sprawie przekazania przez Gminę Police do realizacji przez Powiat Policki zadania dotyczącego założenia i prowadzenia publicznego przedszkola specjalnego rozwiązując ww. porozumienie, zawarte w dniu 1 lipca 2009 r., w drodze zgodnego oświadczenia stron.

Likwidacja przedszkola jest działaniem przywracającym pierwotny stan Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Tanowie, pozostającym bez wpływu na organizację pracy ośrodka i stan zatrudnienia.

W związku z powyższym zachodzi potrzeba podjęcia przez Radę Powiatu w Policach uchwały w tej sprawie.

Podjęcie przez Radę Powiatu w Policach przedmiotowej uchwały nie rodzi dodatkowych skutków finansowych dla budżetu Powiatu Polickiego.

Zał. Nr 10 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

Nr druku: 3/XXVI/21

projekt

UCHWAŁA NR XXVI/…/2021

RADY POWIATU W POLICACH

z dnia 29 stycznia 2021 r.

**w sprawie zamiaru przekształcenia
Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1
dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo im. Marii Grzegorzewskiej w Policach**

Na podstawie art. 12 pkt 8 lit. i ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 89 ust. 1, 3, 8 i 9 w związku z art. 4 pkt 14, art. 2 pkt 7 i art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 i 1378 oraz z 2021 r. poz. 4) uchwala się, co następuje:

§ 1. Wyraża się zamiar przekształcenia z końcem roku szkolnego 2020/2021, tj. z dniem 31 sierpnia 2021 r., Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo im. Marii Grzegorzewskiej w Policach, zwanego dalej „ośrodkiem”, polegającego na zmianie jego siedziby, z dotychczasowej siedziby w Policach przy ul. Korczaka 53 na siedzibę w Policach przy ul. Korczaka 45.

§ 2. Zobowiązuje się i upoważnia Zarząd Powiatu w Policach do dokonania czynności niezbędnych do przeprowadzenia przekształcenia ośrodka, w szczególności do zawiadomienia Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty i rodziców uczniów, a w przypadku uczniów pełnoletnich – tych uczniów, o zamiarze przekształcenia ośrodka oraz do wystąpienia do Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty i odpowiednich władz statutowych związków zawodowych z wnioskiem o opinię w sprawie przekształcenia ośrodka.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Policach.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie.

Projekt uchwały przedkłada Członek Zarządu Powiatu w Policach w trybie § 21 pkt 1 Statutu Powiatu Polickiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2018 r. poz. 5468).

Zgodnie z art. 12 pkt 8 lit. i ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) do wyłącznej właściwości rady powiatu należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych powiatu dotyczących tworzenia, przekształcania i likwidacji jednostek organizacyjnych oraz wyposażania ich w majątek.

Natomiast przepisy art. 4 pkt 14, art. 2 pkt 7, art. 29 ust. 1 pkt 1 oraz art. 89 ust. 1, 3, 8 i 9 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 z późn. zm.) stanowią m.in., że:

1) ilekroć w dalszych przepisach jest mowa bez bliższego określenia o placówce – należy przez to rozumieć jednostki organizacyjne wymienione w art. 2 pkt 3-8 i 10;
2) system oświaty obejmuje specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze;
3) w przypadku szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego zadania i kompetencje organu prowadzącego, określone w art. 89 ust. 1 wykonuje rada powiatu;
4) szkoła publiczna, z zastrzeżeniem ust. 3, może być zlikwidowana z końcem roku szkolnego przez organ prowadzący szkołę, po zapewnieniu przez ten organ uczniom możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu, a także kształcącej w tym samym lub zbliżonym zawodzie, przy czym organ prowadzący jest obowiązany, co najmniej na 6 miesięcy przed terminem likwidacji, zawiadomić o zamiarze likwidacji szkoły: rodziców uczniów, a w przypadku uczniów pełnoletnich – tych uczniów, właściwego kuratora oświaty oraz organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego właściwej do prowadzenia szkół danego typu;
5) szkoła lub placówka publiczna prowadzona przez jednostkę samorządu terytorialnego może zostać zlikwidowana po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty;
6) przepisy ust. 1-7 stosuje się odpowiednio do placówek publicznych, z wyjątkiem warunku o likwidacji z końcem roku szkolnego;
7) przepisy ust. 1-8 stosuje się odpowiednio w przypadku przekształcenia szkoły lub placówki.

W myśl art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263) organy władzy i administracji rządowej oraz organy samorządu terytorialnego kierują założenia albo projekty aktów prawnych, o których mowa w ust. 1, do odpowiednich władz statutowych związku, określając termin przedstawienia opinii nie krótszy jednak niż 30 dni. Termin ten może zostać skrócony do 21 dni ze względu na ważny interes publiczny. Skrócenie terminu wymaga szczególnego uzasadnienia. Bieg terminu na przedstawienie opinii liczy się od następnego dnia roboczego, z wyłączeniem soboty, następującego po dniu przekazania założeń albo projektu wraz z informacją określającą termin przedstawienia opinii. Nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie uważa się za rezygnację z prawa jej wyrażenia.

Przekształcenie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo im. Marii Grzegorzewskiej w Policach, polegające na zmianie jego siedziby, jest działaniem wyłącznie porządkującym, pozostającym bez wpływu na organizację pracy i stan zatrudnienia.

W związku z powyższym zachodzi potrzeba podjęcia przez Radę Powiatu w Policach uchwały w tej sprawie.

Podjęcie przez Radę Powiatu w Policach przedmiotowej uchwały nie rodzi dodatkowych skutków finansowych dla budżetu Powiatu Polickiego.

Na oryginale właściwy podpis
Członka Zarządu Powiatu w Policach
Beaty Chmielewskiej

Zał. Nr 11 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

UCHWAŁA NR XXVI/183/2021

RADY POWIATU W POLICACH

z dnia 29 stycznia 2021 r.

**w sprawie zamiaru przekształcenia
Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1
dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo im. Marii Grzegorzewskiej w Policach**

Na podstawie art. 12 pkt 8 lit. i ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 89 ust. 1, 3, 8 i 9 w związku z art. 4 pkt 14, art. 2 pkt 7 i art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 i 1378 oraz z 2021 r. poz. 4) uchwala się, co następuje:

§ 1. Wyraża się zamiar przekształcenia z końcem roku szkolnego 2020/2021, tj. z dniem 31 sierpnia 2021 r., Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo im. Marii Grzegorzewskiej w Policach, zwanego dalej „ośrodkiem", polegającego na zmianie jego siedziby, z dotychczasowej siedziby w Policach przy ul. Korczaka 53 na siedzibę w Policach przy ul. Korczaka 45.

§ 2. Zobowiązuje się i upoważnia Zarząd Powiatu w Policach do dokonania czynności niezbędnych do przeprowadzenia przekształcenia ośrodka, w szczególności do zawiadomienia Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty i rodziców uczniów, a w przypadku uczniów pełnoletnich – tych uczniów, o zamiarze przekształcenia ośrodka oraz do wystąpienia do Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty i odpowiednich władz statutowych związków zawodowych z wnioskiem o opinię w sprawie przekształcenia ośrodka.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Policach.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Na oryginale właściwy podpis
Przewodniczącego Rady Powiatu w Policach
Cezarego Arciszewskiego

Uzasadnienie.

Projekt uchwały przedkłada Członek Zarządu Powiatu w Policach w trybie § 21 pkt 1 Statutu Powiatu Polickiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2018 r. poz. 5468).

Zgodnie z art. 12 pkt 8 lit. i ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) do wyłącznej właściwości rady powiatu należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych powiatu dotyczących tworzenia, przekształcania i likwidacji jednostek organizacyjnych oraz wyposażania ich w majątek.

Natomiast przepisy art. 4 pkt 14, art. 2 pkt 7, art. 29 ust. 1 pkt 1 oraz art. 89 ust. 1, 3, 8 i 9 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 z późn. zm.) stanowią m.in., że:

1) ilekroć w dalszych przepisach jest mowa bez bliższego określenia o placówce – należy przez to rozumieć jednostki organizacyjne wymienione w art. 2 pkt 3-8 i 10;
2) system oświaty obejmuje specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze;
3) w przypadku szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego zadania i kompetencje organu prowadzącego, określone w art. 89 ust. 1 wykonuje rada powiatu;
4) szkoła publiczna, z zastrzeżeniem ust. 3, może być zlikwidowana z końcem roku szkolnego przez organ prowadzący szkołę, po zapewnieniu przez ten organ uczniom możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu, a także kształcącej w tym samym lub zbliżonym zawodzie, przy czym organ prowadzący jest obowiązany, co najmniej na 6 miesięcy przed terminem likwidacji, zawiadomić o zamiarze likwidacji szkoły: rodziców uczniów, a w przypadku uczniów pełnoletnich – tych uczniów, właściwego kuratora oświaty oraz organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego właściwej do prowadzenia szkół danego typu;
5) szkoła lub placówka publiczna prowadzona przez jednostkę samorządu terytorialnego może zostać zlikwidowana po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty;
6) przepisy ust. 1-7 stosuje się odpowiednio do placówek publicznych, z wyjątkiem warunku o likwidacji z końcem roku szkolnego;
7) przepisy ust. 1-8 stosuje się odpowiednio w przypadku przekształcenia szkoły lub placówki.

W myśl art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263) organy władzy i administracji rządowej oraz organy samorządu terytorialnego kierują założenia albo projekty aktów prawnych, o których mowa w ust. 1, do odpowiednich władz statutowych związku, określając termin przedstawienia opinii nie krótszy jednak niż 30 dni. Termin ten może zostać skrócony do 21 dni ze względu na ważny interes publiczny. Skrócenie terminu wymaga szczególnego uzasadnienia. Bieg terminu na przedstawienie opinii liczy się od następnego dnia roboczego, z wyłączeniem soboty, następującego po dniu przekazania założeń albo projektu wraz z informacją określającą termin przedstawienia opinii. Nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie uważa się za rezygnację z prawa jej wyrażenia.

Przekształcenie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo im. Marii Grzegorzewskiej w Policach, polegające na zmianie jego siedziby, jest działaniem wyłącznie porządkującym, pozostającym bez wpływu na organizację pracy i stan zatrudnienia.

W związku z powyższym zachodzi potrzeba podjęcia przez Radę Powiatu w Policach uchwały w tej sprawie.

Podjęcie przez Radę Powiatu w Policach przedmiotowej uchwały nie rodzi dodatkowych skutków finansowych dla budżetu Powiatu Polickiego.

Zał. Nr 12 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

Nr druku: 4/XXVI/21

projekt

UCHWAŁA NR XXVI/…/2021

RADY POWIATU W POLICACH

z dnia 29 stycznia 2021 r.

w sprawie zamiaru przekształcenia
Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Policach

Na podstawie art. 12 pkt 8 lit. i ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 89 ust. 1, 3, 8 i 9 w związku z art. 4 pkt 14, art. 2 pkt 6 i art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 i 1378 oraz z 2021 r. poz. 4) uchwala się, co następuje:

§ 1. Wyraża się zamiar przekształcenia z końcem roku szkolnego 2020/2021, tj. z dniem 31 sierpnia 2021 r., Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Policach, zwanej dalej „placówką”, polegającego na zmianie jej siedziby, z dotychczasowej siedziby w Policach przy ul. Korczaka 27 na siedzibę w Policach przy ul. Korczaka 5.

§ 2. Zobowiązuje się i upoważnia Zarząd Powiatu w Policach do dokonania czynności niezbędnych do przeprowadzenia przekształcenia placówki, w szczególności do zawiadomienia Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty i rodziców uczniów, a w przypadku uczniów pełnoletnich – tych uczniów, o zamiarze przekształcenia placówki oraz do wystąpienia do Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty i odpowiednich władz statutowych związków zawodowych z wnioskiem o opinię w sprawie przekształcenia placówki.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Policach.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie.

Projekt uchwały przedkłada Członek Zarządu Powiatu w Policach w trybie § 21 pkt 1 Statutu Powiatu Polickiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2018 r. poz. 5468).

Zgodnie z art. 12 pkt 8 lit. i ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) do wyłącznej właściwości rady powiatu należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych powiatu dotyczących tworzenia, przekształcania i likwidacji jednostek organizacyjnych oraz wyposażania ich w majątek.

Natomiast przepisy art. 4 pkt 14, art. 2 pkt 6, art. 29 ust. 1 pkt 1 oraz art. 89 ust. 1, 3, 8 i 9 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 z późn. zm.) stanowią m.in., że:

1) ilekroć w dalszych przepisach jest mowa bez bliższego określenia o placówce – należy przez to rozumieć jednostki organizacyjne wymienione w art. 2 pkt 3-8 i 10;
2) system oświaty obejmuje poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne udzielające dzieciom, młodzieży, rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także pomocy uczniom w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
3) w przypadku szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego zadania i kompetencje organu prowadzącego, określone w art. 89 ust. 1 wykonuje rada powiatu;
4) szkoła publiczna, z zastrzeżeniem ust. 3, może być zlikwidowana z końcem roku szkolnego przez organ prowadzący szkołę, po zapewnieniu przez ten organ uczniom możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu, a także kształcącej w tym samym lub zbliżonym zawodzie, przy czym organ prowadzący jest obowiązany, co najmniej na 6 miesięcy przed terminem likwidacji, zawiadomić o zamiarze likwidacji szkoły: rodziców uczniów, a w przypadku uczniów pełnoletnich – tych uczniów, właściwego kuratora oświaty oraz organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego właściwej do prowadzenia szkół danego typu;
5) szkoła lub placówka publiczna prowadzona przez jednostkę samorządu terytorialnego może zostać zlikwidowana po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty;
6) przepisy ust. 1-7 stosuje się odpowiednio do placówek publicznych, z wyjątkiem warunku o likwidacji z końcem roku szkolnego;
7) przepisy ust. 1-8 stosuje się odpowiednio w przypadku przekształcenia szkoły lub placówki.

W myśl art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263) organy władzy i administracji rządowej oraz organy samorządu terytorialnego kierują założenia albo projekty aktów prawnych, o których mowa w ust. 1, do odpowiednich władz statutowych związku, określając termin przedstawienia opinii nie krótszy jednak niż 30 dni. Termin ten może zostać skrócony do 21 dni ze względu na ważny interes publiczny. Skrócenie terminu wymaga szczególnego uzasadnienia. Bieg terminu na przedstawienie opinii liczy się od następnego dnia roboczego, z wyłączeniem soboty, następującego po dniu przekazania założeń albo projektu wraz z informacją określającą termin przedstawienia opinii. Nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie uważa się za rezygnację z prawa jej wyrażenia.

Przekształcenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Policach, polegające na zmianie jej siedziby, jest działaniem wyłącznie porządkującym i wynika jedynie ze względów

organizacyjnych. Obecna siedziba jest niewystarczająca w stosunku do zgłaszanych przez rodziców potrzeb jak również ilości i rodzaju odbywających się zajęć. Przekształcenie placówki nie będzie miało wpływu na organizację jej pracy, ani też stan zatrudnienia.

W związku z powyższym zachodzi potrzeba podjęcia przez Radę Powiatu w Policach uchwały w tej sprawie.

Podjęcie przez Radę Powiatu w Policach przedmiotowej uchwały nie rodzi dodatkowych skutków finansowych dla budżetu Powiatu Polickiego.

Na oryginale właściwy podpis
Członka Zarządu Powiatu w Policach
Beaty Chmielewskiej

Zał. Nr 13 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

UCHWAŁA NR XXVI/184/2021

RADY POWIATU W POLICACH

z dnia 29 stycznia 2021 r.

w sprawie zamiaru przekształcenia
Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Policach

Na podstawie art. 12 pkt 8 lit. i ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 89 ust. 1, 3, 8 i 9 w związku z art. 4 pkt 14, art. 2 pkt 6 i art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 i 1378 oraz z 2021 r. poz. 4) uchwala się, co następuje:

§ 1. Wyraża się zamiar przekształcenia z końcem roku szkolnego 2020/2021, tj. z dniem 31 sierpnia 2021 r., Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Policach, zwanej dalej „placówką", polegającego na zmianie jej siedziby, z dotychczasowej siedziby w Policach przy ul. Korczaka 27 na siedzibę w Policach przy ul. Korczaka 5.

§ 2. Zobowiązuje się i upoważnia Zarząd Powiatu w Policach do dokonania czynności niezbędnych do przeprowadzenia przekształcenia placówki, w szczególności do zawiadomienia Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty i rodziców uczniów, a w przypadku uczniów pełnoletnich – tych uczniów, o zamiarze przekształcenia placówki oraz do wystąpienia do Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty i odpowiednich władz statutowych związków zawodowych z wnioskiem o opinię w sprawie przekształcenia placówki.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Policach.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Na oryginale właściwy podpis
Przewodniczącego Rady Powiatu w Policach
Cezarego Arciszewskiego

Uzasadnienie.

Projekt uchwały przedkłada Członek Zarządu Powiatu w Policach w trybie § 21 pkt 1 Statutu Powiatu Polickiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2018 r. poz. 5468).

Zgodnie z art. 12 pkt 8 lit. i ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) do wyłącznej właściwości rady powiatu należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych powiatu dotyczących tworzenia, przekształcania i likwidacji jednostek organizacyjnych oraz wyposażania ich w majątek.

Natomiast przepisy art. 4 pkt 14, art. 2 pkt 6, art. 29 ust. 1 pkt 1 oraz art. 89 ust. 1, 3, 8 i 9 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 z późn. zm.) stanowią m.in., że:

1) ilekroć w dalszych przepisach jest mowa bez bliższego określenia o placówce – należy przez to rozumieć jednostki organizacyjne wymienione w art. 2 pkt 3-8 i 10;
2) system oświaty obejmuje poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne udzielające dzieciom, młodzieży, rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także pomocy uczniom w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
3) w przypadku szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego zadania i kompetencje organu prowadzącego, określone w art. 89 ust. 1 wykonuje rada powiatu;
4) szkoła publiczna, z zastrzeżeniem ust. 3, może być zlikwidowana z końcem roku szkolnego przez organ prowadzący szkołę, po zapewnieniu przez ten organ uczniom możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu, a także kształcącej w tym samym lub zbliżonym zawodzie, przy czym organ prowadzący jest obowiązany, co najmniej na 6 miesięcy przed terminem likwidacji, zawiadomić o zamiarze likwidacji szkoły: rodziców uczniów, a w przypadku uczniów pełnoletnich – tych uczniów, właściwego kuratora oświaty oraz organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego właściwej do prowadzenia szkół danego typu;
5) szkoła lub placówka publiczna prowadzona przez jednostkę samorządu terytorialnego może zostać zlikwidowana po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty;
6) przepisy ust. 1-7 stosuje się odpowiednio do placówek publicznych, z wyjątkiem warunku o likwidacji z końcem roku szkolnego;
7) przepisy ust. 1-8 stosuje się odpowiednio w przypadku przekształcenia szkoły lub placówki.

W myśl art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263) organy władzy i administracji rządowej oraz organy samorządu terytorialnego kierują założenia albo projekty aktów prawnych, o których mowa w ust. 1, do odpowiednich władz statutowych związku, określając termin przedstawienia opinii nie krótszy jednak niż 30 dni. Termin ten może zostać skrócony do 21 dni ze względu na ważny interes publiczny. Skrócenie terminu wymaga szczególnego uzasadnienia. Bieg terminu na przedstawienie opinii liczy się od następnego dnia roboczego, z wyłączeniem soboty, następującego po dniu przekazania założeń albo projektu wraz z informacją określającą termin przedstawienia opinii. Nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie uważa się za rezygnację z prawa jej wyrażenia.

Przekształcenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Policach, polegające na zmianie jej siedziby, jest działaniem wyłącznie porządkującym i wynika jedynie ze względów organizacyjnych. Obecna siedziba jest niewystarczająca w stosunku do zgłaszanych przez rodziców potrzeb jak również ilości i rodzaju odbywających się zajęć. Przekształcenie placówki nie będzie miało wpływu na organizację jej pracy, ani też stan zatrudnienia.

W związku z powyższym zachodzi potrzeba podjęcia przez Radę Powiatu w Policach uchwały w tej sprawie.

Podjęcie przez Radę Powiatu w Policach przedmiotowej uchwały nie rodzi dodatkowych skutków finansowych dla budżetu Powiatu Polickiego.

Zał. Nr 14 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

eko-precyzja

www.eko-precyzja.eu

biuro@eko-precyzja.eu

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA POWIATU POLICKIEGO NA LATA 2016 – 2019 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2023

ZA LATA 2018-2019

Wykonawca:
Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja

Police 2020

Wykonawca:
Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja
43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10
tel. +48 512 110 314; fax (33) 487 63 98
biuro@eko-precyzja.eu

Spis treści

Wykaz skrótów ... 4
1. Wstęp ... 5
1.1. Podstawa prawna ... 5
1.2. Okres sprawozdawczy ... 5
1.3. Źródła danych ... 5
1.4. Autorzy sprawozdania ... 5
1.5. Zakres opracowania ... 6
2. Charakterystyka powiatu ... 6
2.1. Położenie ... 6
2.2. Demografia ... 8
2.3. Klimat ... 11
3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego ... 11
4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska ... 78
5. Ocena systemu monitoringu i stanu środowiska ... 78
5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza ... 87
5.2. Zagrożenia hałasem ... 89
5.3. Pola elektromagnetyczne ... 93
5.4. Gospodarowanie wodami ... 94
5.4.1. Wody powierzchniowe ... 94
5.4.2. Wody podziemne ... 97
5.5. Gospodarka wodno-ściekowa ... 100
5.6. Zasoby geologiczne ... 101
5.7. Gleby ... 104
5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów ... 105
5.9. Zasoby przyrodnicze ... 107
5.10. Zagrożenia poważnymi awariami ... 116
6. Podsumowanie ... 118
Spis tabel ... 121
Spis rysunków ... 121

Wykaz skrótów

b.d.	brak danych
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
JCWP	Jednolita Część Wód Powierzchniowych
JCWPd	Jednolita Część Wód Podziemnych
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
POIiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie
RPO	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie
ZGKiM	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Policach
ZWiK	Zakład Wodociągów i Kanalizacji
ZZDW	Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r. poz. 1396 z późn. zm.) organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty z wykonania programów, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Ostatni Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego został przyjęty uchwałą Nr XXVII/226/2017 Rady Powiatu w Policach z dnia 24 lutego 2017 r. Program Ochrony Środowiska ma na celu realizację polityki ochrony środowiska na poziomie powiatowym. Jego realizacja ma zapewnić poprawę stanu środowiska naturalnego, efektywne zarządzanie środowiskiem, skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stwarzać warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

1.2. Okres sprawozdawczy

Niniejszy Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023" sporządzono na podstawie analizy realizacji zadań zawartych w Programie, określonych dla Powiatu Polickiego. Raport obejmuje okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2019 r.

1.3. Źródła danych

Dane wykorzystane podczas sporządzania niniejszego raportu pochodzą ze Starostwa Powiatowego w Policach, urzędów gmin powiatu polickiego, Urzędu Miasta Szczecin, Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, Głównego oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie, Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie, Nadleśnictw Trzebież i Gryfino, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie, przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych z terenu powiatu, Zarządu Morskich Portów Szczecin i Świnoujście, Urzędu Morskiego w Szczecinie, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Zachodniopomorskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Koszalinie, Przedsiębiorstwa Energetyki Cieplnej w Policach, Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Policach, Zakładu Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych, Szczecińsko-Polickiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego, Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, spółdzielni mieszkaniowych oraz zakładów przemysłowych z terenu powiatu.

1.4. Autorzy sprawozdania

Autorami sprawozdania są pracownicy Zakładu Analiz Środowiskowych Eko-Precyzja, w składzie: mgr Paweł Czupryn oraz mgr Adam Gawron.

1.5. Zakres opracowania

W skład niniejszego Raportu wchodzą następujące składowe:

- Charakterystyka powiatu polickiego,
- Zakres realizacji Programu,
- Ocena realizacji Programu,
- Ocena systemu monitoringu,
- Podsumowanie.

2. Charakterystyka powiatu

2.1. Położenie

Powiat policki położony jest w zachodniej części województwa zachodniopomorskiego. Powiat od północy graniczy z miastem Świnoujście, od strony wschodniej z powiatem goleniowskim, od południa z miastem Szczecin i powiatem gryfińskim, natomiast od zachodu z Republiką Federalną Niemiec.

Rysunek 1. Powiat policki na tle województwa zachodniopomorskiego

źródło: administracja.mswia.gov.pl

Siedzibą powiatu jest miasto Police, a w jego skład wchodzą 4 gminy. Powierzchnia powiatu wynosi 665 km^2, zaś łączna liczba miejscowości to 76, w tym 2 miasta.

Rysunek 2. Gminy powiatu polickiego – powierzchnia i ilość miejscowości

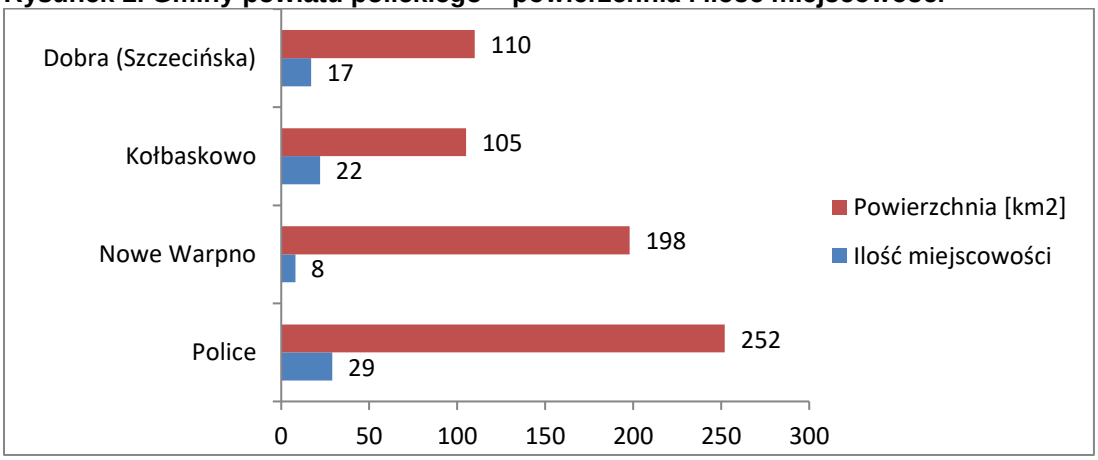

źródło: GUS, opracowanie własne

Rysunek 3. Położenie gmin na tle powiatu polickiego

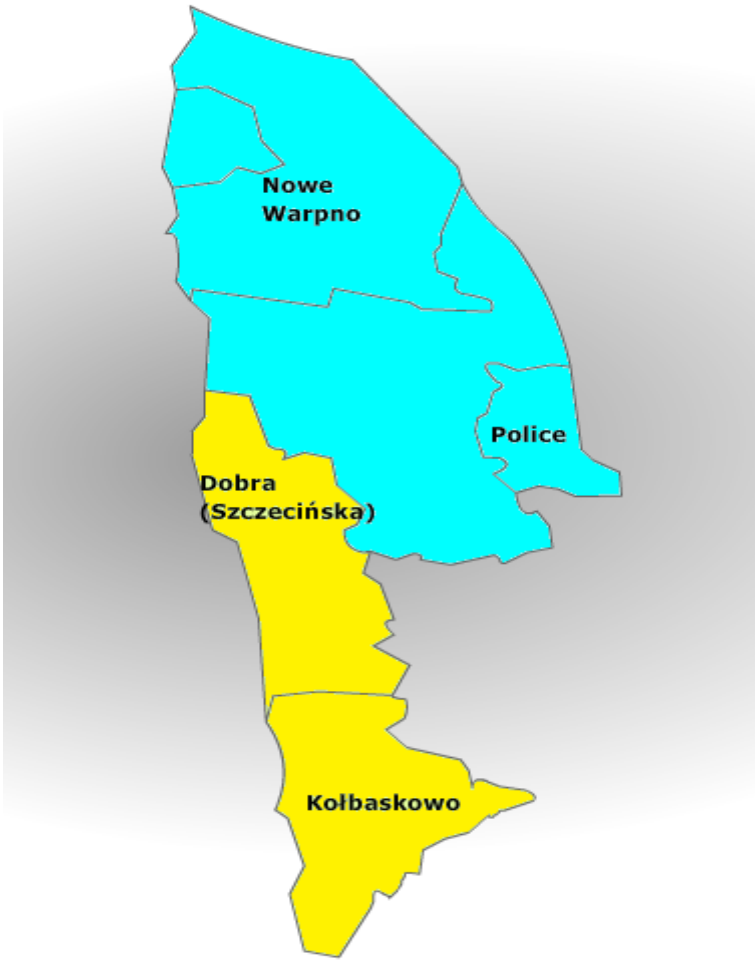

gmina miejsko-wiejska, gmina wiejska

źródło: administracja.mswia.gov.pl

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski wg Jerzego Kondrackiego powiat policki leży w obrębie megaregionu Pozaalpejska Europa Środkowa, prowincji Pobrzeża Południowobałtyckie, makroregionu Pobrzeże Szczecińskie oraz mezoregionów Równina Wkrzańska (Równina Policka), Wzniesienia Szczecińskie i Dolina Dolnej Odry.

Powiat jest korzystnie położony pod względem komunikacyjnym. Przez jego teren przebiegają ważne trakty komunikacyjne:

- autostrada A6 relacji (Berlin) granica państwa – S6 (Kołbaskowo) – Szczecin – S3 (Rzęśnica),
- droga krajowa nr 10 relacji granica państwa – Lubieszyn – Szczecin – Stargard – Piła – Białe Błota – Toruń – Sierpc – Płońsk,
- droga krajowa nr 13 relacji Szczecin – Przecław – Rosówek – granica państwa,
- droga wojewódzka nr 114 relacji Nowe Warpno – Trzebież – Police – Tanowo,
- droga wojewódzka nr 115 relacji Szczecin – Tanowo – Dobieszczyn – granica państwa.

2.2. Demografia

Zgodnie z danymi GUS na dzień 30 czerwca 2019 roku powiat policki zamieszkiwało 79 967 osób, z czego 39 208 stanowili mężczyźni, natomiast 40 759 kobiety. W miastach mieszkało 42,22% ogółu ludności. Powierzchnia powiatu polickiego wynosi 665 km^2, co wraz z liczbą zamieszkujących go ludzi daje gęstość zaludnienia na poziomie 120 os./km^2.

Tabela 1. Dane demograficzne (stan na 31.12.2019 r.)

Wskaźnik	Powiat	Dobra (Szczecińska)	Kołbaskowo	Nowe Warpno	Police
Liczba ludności (ogółem)	80 652	24 292	13 436	1 636	41 288
Liczba mężczyzn	39 562	11 879	6 581	841	20 261
Liczba kobiet	41 090	12 413	6 855	795	21 027
Saldo migracji wewnętrznych	941	654	287	7	-7
Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności	11,76	27,43	21,77	4,23	-0,16
Saldo migracji zagranicznych	41	21	11	1	8
Saldo migracji zagranicznych na 1000 ludności	0,51	0,88	0,83	0,60	0,19
Przyrost naturalny ogółem	79	108	75	-13	-91
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,98	4,53	5,68	-7,85	-2,20
Gęstość zaludnienia [os./km^2]	121	220	127	8	164

źródło: GUS

Tabela 2. Liczba ludności powiatu polickiego w latach 2010-2019

Rok	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
2010	35 032	36 103	71 135
2011	35 578	36 748	72 326
2012	36 111	37 222	73 333
2013	36 697	37 786	74 483
2014	37 073	38 313	75 386
2015	37 385	38 862	76 247
2016	37 850	39 351	77 201
2017	38 431	39 902	78 333
2018	38 964	40 512	79 476
2019	39 562	41 090	80 652

źródło: GUS

Rysunek 4. Procesy demograficzne w powiecie polickim

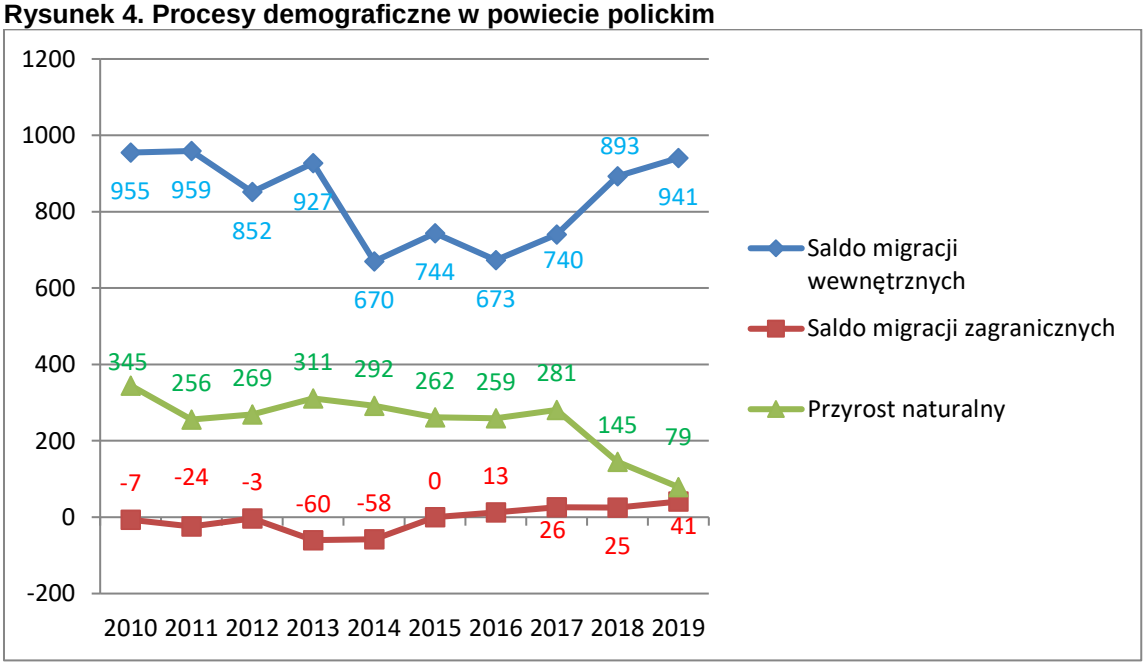

źródło: GUS, opracowanie własne

Rysunek 5. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

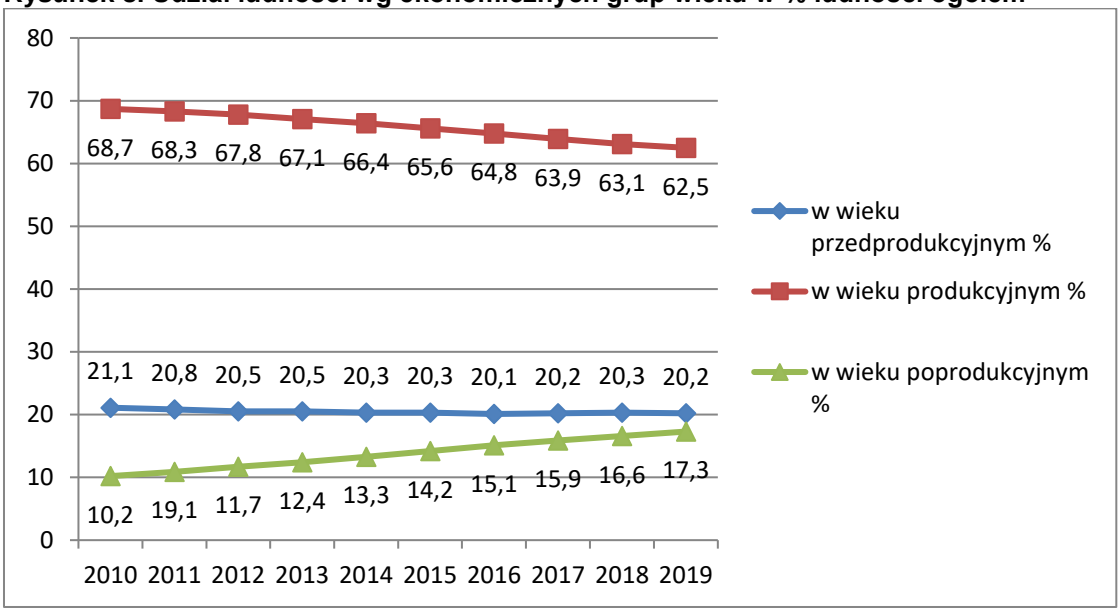

źródło: GUS, opracowanie własne

Z powyższych zestawień wynika, że stan liczby ludności w ostatnich latach wykazuje tendencję rosnącą. W ciągu dekady liczba mieszkańców zwiększyła się o 11,8%. Wpływ na taką sytuację ma głównie utrzymujące się na wysokim poziomie saldo migracji oraz dodatni przyrost naturalny. Pozytywnym zjawiskiem jest duży odsetek osób młodych w stosunku do osób starszych. Z drugiej strony zaobserwować można zmniejszającą się dynamicznie populację osób w wieku produkcyjnym na rzecz osób w wieku poprodukcyjnym. Utrzymanie się takiej sytuacji będzie prowadzić do coraz większego obciążenia ekonomicznego grupy w wieku produkcyjnym.

Informacje na temat wielkości bezrobocia na terenie powiatu polickiego zestawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 3. Bezrobocie na terenie powiatu polickiego

Wskaźnik	Jednostka miary	2017	2018	2019
Bezrobotni zarejestrowani wg płci				
Ogółem	osoba	1 622	1 387	1 260
Mężczyźni	osoba	599	513	489
Kobiety	osoba	1 023	874	771
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym				
Ogółem	%	3,2	2,8	2,5
Mężczyźni	%	2,3	1,9	1,8
Kobiety	%	4,3	3,7	3,2

źródło: GUS

2.3. Klimat

Średnia roczna wartość temperatury powietrza wynosi w północnej części powiatu polickiego około 9,5^{o}C-10,0^{o}C. Centralna oraz południowa część jednostki, to obszar ze średnią temperaturą w granicach 8,5^{o}C-9,5^{o}C. Najchłodniejszym miesiącem w województwie jest luty – ok. 0°C. Najcieplejszym miesiącem jest sierpień, gdy średnia miesięczna temperatura wynosi ok. 20°C. Średnia roczna wartość prędkości wiatru w tej jednostce oscyluje w granicach 4,0-5,5 m/s.

Średnie miesięczne sumy opadów atmosferycznych w powiecie kształtują się w okolicach 500-600 mm. Tylko rejon graniczący z miastem Szczecin charakteryzuje się występowaniem opadów wyższych, w zakresie 600-700 mm. Wilgotność powietrza kształtuje się na poziomie ok. 70 %. Jesienią jest ona o prawie 10 % większa niż wiosną. Warunki wilgotnościowe kształtowane są głównie wskutek napływu oceanicznych mas powietrza[1].

3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego

Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska został przedstawiony w tabeli 4, gdzie przyjęto następującą skalę oceny realizacji zadania:

0 – brak realizacji zadania,
1 – zrealizowane częściowo (oznacza inwestycje, których realizacja będzie kontynuowana w następnych latach),
2 – realizowane na bieżąco (oznacza przedsięwzięcia ciągłe),
3 – zrealizowane całkowicie (oznacza inwestycje, przedsięwzięcia jednorazowe, których realizacja została zakończona).

[1] Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023, Police 2016.

Tabela 4. Realizacja zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego, lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Ochrona klimatu i jakości powietrza							
1.	Zwiększenie efektywności energetycznej budynków poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej i mieszkaniowych, w tym:	Miejski Ośrodek Kultury w Policach	2018	3	100 000,00	Powiat Policki	Termomodernizacja stropodachu w budynku Miejskiego Ośrodka Kultury w Policach.
		Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Siostry Faustyny Kowalskiej w Szczecinie	2018	3	20 000,00	Powiat Policki	Termomodernizacja budynku kościoła filialnego Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Przęsocinie poprzez wymianę stolarki okiennej w budynku kościoła.
		Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP Wspomożenie Wiernych w Będargowie	2018	3	15 000,00	Powiat Policki	Termomodernizacja budynku kościoła filialnego Matki Boskiej Fatimskiej w Stobnie poprzez wymianę stolarki drzwiowej w budynku kościoła.
2.	Modernizacja budynków użyteczności publicznej w Dobrej	Gmina Dobra	2018	1	48 122,97	Środki własne	Modernizacja budynku Urzędu Gminy w Wołczkowie.
			2018	3	34 856,00	Środki własne	Termomodernizacja budynku GCKiB filia w Wołczkowie.
			2019		334 570,68		
			2018	3	34 856,00	Środki własne	Termomodernizacja budynku GCKiB w Dobrej.
			2019		340 000,00		

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2018	3	17 958,00	Środki własne	Termomodernizacja budynku wraz z wymianą okien i drzwi ul. Żubrza 5 w Szkole Podstawowej Dołuje.
			2019		237 421,75		
			2018	1	17 097,00	Środki własne	Termomodernizacja budynku wraz z rozbudową szatni w Szkole Podstawowej Rzędziny.
			2019		12 177,00		
3.	Rozbudowa budynku Urzędu Gminy Kołbaskowo	Gmina Kołbaskowo	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
4.	Termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego w Policach	Gmina Police	2016	3	-	-	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie sprawozdawczym.
5.	Przebudowa z termomodernizacją hali sportowej przy ul. Siedleckiej 2b	Gmina Police	2017	3	-	-	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie sprawozdawczym.
6.	Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej przy ul. Bankowej 18 w Policach	Gmina Police	2016	3	-	-	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie sprawozdawczym.
7.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych przez ZGKiM Police	ZGKiM Police	15.06.2018-06.08.2018	3	115 130,50	Gmina Police	Termomodernizacja wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. T. Kościuszki 26 w Trzebieży: docieplenie ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem kolorystyki elewacji, wymiana drzwi zewnętrznych szt. 1 (wejściowe do budynku),

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							zamontowanie nad drzwiami wejściowymi oświetlenia zewnętrznego, docieplenie stropodachu wełną mineralną, wykonanie schodów wejściowych do budynku, sprawowanie nadzoru przyrodniczego na budynku.
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych przez ZGKiM Police	ZGKiM Police	22.06.2018-19.09.2018	3	230 299,20	Gmina Police	Termomodernizacja wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Piastów 15 w Policach: docieplenie ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem kolorystyki elewacji, wyłożenie płytkami klinkierowymi cokołu budynku i wejścia do budynku oraz do piwnicy, wymiana drzwi zewnętrznych 2 szt. wejściowe do budynku, wykonanie opaski wokół budynku z płyt betonowych wraz z obrzeżami, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi oświetlenia zewnętrznego, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi daszku z poliwęglanu ze wspornikami,

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							docieplenie stropodachu wełną mineralną, wymiana stolarki okiennej na PCV, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej.
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych przez ZGKiM Police	ZGKiM Police	27.06.2018-20.09.2018	3	250 000,00 plus dokumentacja projektowa 4 836,00	Gmina Police	Termomodernizacja wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Palmowej 6 w Policach: docieplenie ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem kolorystyki elewacji, wyłożenie płytkami klinkierowymi cokołu budynku i wejścia do budynku, wymiana drzwi zewnętrznych 1 szt. wejściowe do budynku, wykonanie iniekcji krystalicznej, wymiana okienek piwnicznych, wymiana balustrad balkonowych, remont balkonów, wykonanie opaski wokół budynku z płyt betonowych wraz z obrzeżami, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi oświetlenia zewnętrznego, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi daszku z poliwęglanu

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							ze wspornikami, dokumentacja projektowa.
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych przez ZGKiM Police	ZGKiM Police	10.08.2018-09.11.2018	3	198 000,00 plus dokumentacja projektowa 3 126,66	Gmina Police	Termomodernizacja wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Odrzańskiej 15 w Policach: docieplenie ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem kolorystyki elewacji, wyłożenie płytkami klinkierowymi cokołu budynku i wejścia do budynku, wymiana drzwi zewnętrznych 1 szt. wejściowe do budynku, wykonanie iniekcji krystalicznej, wymiana okienek piwnicznych, wymiana balustrad balkonowych, remont balkonów, wykonanie opaski wokół budynku z płyt betonowych wraz z obrzeżami, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi oświetlenia zewnętrznego, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi daszku z poliwęglanu ze wspornikami, docieplenie połaci dachowej wełną mineralną,

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							docieplenie ścian mieszkania poddasza, wymiana okien na klatce schodowej, dokumentacja projektowa.
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych przez ZGKiM Police	ZGKiM Police	11.07.2018-13.11.2018	3	149 976,06	Gmina Police	Termomodernizacja wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Piastów 8 w Policach: docieplenie ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem kolorystyki elewacji, wyłożenie płytkami klinkierowymi cokołu budynku i wejścia do budynku, wymiana drzwi zewnętrznych 2 szt. wejściowe do budynku, wykonanie opaski wokół budynku z płyt betonowych wraz z obrzeżami, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi oświetlenia zewnętrznego, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi daszku z poliwęglanu ze wspornikami, docieplenie stropodachu wełną mineralną, wymiana stolarki okiennej na PCV, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej,

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							montaż masztu antenowego, sprawowanie nadzoru przyrodniczego na budynku.
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych przez ZGKiM Police	ZGKiM Police	29.06.2018-27.11.2018	3	189 963,60	Gmina Police	Termomodernizacja wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Asfaltowej 6 w Policach: docieplenie ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem kolorystyki elewacji, wyłożenie płytkami klinkierowymi cokołu budynku i wejścia do budynku, wymiana drzwi zewnętrznych 2 szt. wejściowe do budynku, wykonanie opaski wokół budynku z płyt betonowych wraz z obrzeżami, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi oświetlenia zewnętrznego, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi daszku z poliwęglanu ze wspornikami, wymiana stolarki okiennej na PCV, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej, montaż masztu antenowego,

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							wykonanie nowych schodów do budynku.
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych przez ZGKiM Police	ZGKiM Police	19.09.2018-04.12.2018	3	195 218,68 plus dokumentacja projektowa 6 349,00	Gmina Police	Termomodernizacja wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Starzyńskiego 5 w Policach: docieplenie ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem kolorystyki elewacji, wyłożenie płytkami klinkierowymi cokołu budynku i wejścia do budynku, wymiana drzwi zewnętrznych 2 szt. wejściowe do budynku, wykonanie opaski wokół budynku z płyt betonowych wraz z obrzeżami, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi oświetlenia zewnętrznego, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi daszku z poliwęglanu ze wspornikami, wymiana stolarki okiennej na PCV, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej, dokumentacja projektowa.
			25.09.2018-18.12.2018	3	188 267,68 plus dokumentacja	Gmina Police	Termomodernizacja wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych przez ZGKiM Police	ZGKiM Police			projektowa 6 718,00		ul. Starzyńskiego 6 w Policach: docieplenie ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem kolorystyki elewacji, wyłożenie płytkami klinkierowymi cokołu budynku i wejścia do budynku, wymiana drzwi zewnętrznych 1 szt. wejściowe do budynku, wykonanie opaski wokół budynku z płyt betonowych wraz z obrzeżami, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi oświetlenia zewnętrznego, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi daszku z poliwęglanu ze wspornikami, wymiana stolarki okiennej na PCV, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej, wymiana izolacji stropu ostatniej kondygnacji z wymianą podłogi na strychu, dokumentacja projektowa, sprawowanie nadzoru przyrodniczego na budynku.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych przez ZGKiM Police	ZGKiM Police	22.10.2018-18.12.2018	3	141 500,00	Gmina Police	Termomodernizacja wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Dworcowa 5 w Policach: docieplenie ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem kolorystyki elewacji, wyłożenie płytkami klinkierowymi cokołu budynku i wejścia do budynku, wymiana drzwi zewnętrznych 1 szt.1 wejściowe do budynku, wykonanie opaski wokół budynku z płyt betonowych wraz z obrzeżami, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi oświetlenia zewnętrznego, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi daszku z poliwęglanu ze wspornikami, wymiana stolarki okiennej na PCV, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej, wymiana izolacji stropu ostatniej kondygnacji.
			17.10.2018-18.12.2018	3	280 000,00	Urząd Miejski w Policach	Termomodernizacja wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Piastów 2 w Policach:

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych przez ZGKiM Police	ZGKiM Police					docieplenie ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem kolorystyki elewacji, wyłożenie płytkami klinkierowymi cokołu budynku i wejścia do budynku, wymiana drzwi zewnętrznych 3 szt. wejściowe do budynku, wykonanie opaski wokół budynku z płyt betonowych wraz z obrzeżami, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi oświetlenia zewnętrznego, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi daszku z poliwęglanu ze wspornikami, wymiana stolarki okiennej na PCV, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej, docieplenie stropu ostatniej kondygnacji i wymiana izolacji na wełnę mineralną z wymianą podłogi.
			20.09.2018-21.02.2019	3	147 973,65 plus dokumentacja projektowa 6 595,00	Gmina Police	Termomodernizacja wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Starzyńskiego 10 w Policach: docieplenie ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem kolorystyki elewacji,

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych przez ZGKiM Police	ZGKiM Police					wyłożenie płytkami klinkierowymi cokołu budynku i wejścia do budynku, wymiana drzwi zewnętrznych 1 szt. wejściowe do budynku, wykonanie opaski wokół budynku z płyt betonowych wraz z obrzeżami, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi oświetlenia zewnętrznego, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi daszku z poliwęglanu ze wspornikami, wymiana stolarki okiennej na PCV, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej, wymiana izolacji stropu ostatniej kondygnacji z wymianą podłogi na strych, dokumentacja projektowa.
			26.03.2019-19.07.2019	3	462 214,66 plus dokumentacja projektowa 5 528,11	Gmina Police	Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Palmowej 2,4 w Policach: docieplenie ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem kolorystyki elewacji,

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych przez ZGKiM Police	ZGKiM Police					wyłożenie płytkami klinkierowymi cokołu budynku, wymiana drzwi zewnętrznych 2 szt. wejściowe do budynków, wymiana stolarki okiennej, docieplenie stropu ostatniej kondygnacji, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi oświetlenia zewnętrznego, remont balkonów i tarasów, montaż budek lęgowych wykonanie iniekcji krystalicznej, wymiana okienek piwnicznych, wymiana balustrad balkonowych, wykonanie opaski wokół budynku z płyt betonowych wraz z obrzeżami, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi daszku z poliwęglanu ze wspornikami, dokumentacja projektowa, wymiana stolarki okiennej w lokalach gminnych, oględziny budynku pod kątem występowania chronionych zwierząt i nadzór nad wykonywanymi

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							zabezpieczeniami potencjalnych siedlisk zwierząt wraz z przygotowaniem sprawozdań.
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych przez ZGKiM Police	ZGKiM Police	08.05.2019-19.08.2019	3	254 040,32 plus dokumentacja projektowa 2 243,52	Gmina Police	Termomodernizacja wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Odrzańskiej 7 w Policach: docieplenie ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem kolorystyki elewacji, wyłożenie płytkami klinkierowymi cokołu budynku, wymiana drzwi zewnętrznych 1 szt. wejściowe do budynków), wymiana stolarki okiennej, docieplenie stropu ostatniej kondygnacji, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi oświetlenia zewnętrznego, remont balkonów i wymiana balustrad balkonowych, montaż budek lęgowych wykonanie iniekcji krystalicznej, wymiana okienek piwnicznych wykonanie opaski wokół budynku z płyt betonowych wraz z obrzeżami, wymiana stojaków rur spustowych,

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							dokumentacja projektowa, oględziny budynku pod kątem występowania chronionych zwierząt i nadzór nad wykonywanymi zabezpieczeniami potencjalnych siedlisk zwierząt wraz z przygotowaniem sprawozdań.
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych przez ZGKiM Police	ZGKiM Police	07.06.2019-04.10.2019	3	378 615,00 plus dokumentacja projektowa 5 637,33	Gmina Police	Termomodernizacja wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Palmowej 13 w Policach: docieplenie ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem kolorystyki elewacji, wyłożenie płytkami klinkierowymi cokołu budynku; wymiana drzwi wejściowych do piwnic 2 szt., wymiana stolarki okiennej, docieplenie stropu ostatniej kondygnacji, zamontowanie nad drzwiami wejściowymi oświetlenia zewnętrznego, remont balkonów i wymiana balustrad balkonowych, montaż budek lęgowych,

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							wykonanie iniekcji krystalicznej, wymiana okienek piwnicznych, wykonanie opaski wokół budynku z płyt betonowych wraz z obrzeżami, wymiana stojaków rur spustowych, dokumentacja projektowa, oględziny budynku pod kątem występowania chronionych zwierząt i nadzór nad wykonywanymi zabezpieczeniami potencjalnych siedlisk zwierząt wraz z przygotowaniem sprawozdań.
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych przez ZGKiM Police	ZGKiM Police	27.06.2019-21.10.2019	3	173 622,73 plus dokumentacja projektowa 1 519,54	Gmina Police	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Dworcowej 3 w Policach: docieplenie ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem kolorystyki elewacji, wyłożenie płytkami klinkierowymi cokołu budynku, wymiana drzwi wewnętrznych 3 szt. wejściowe do strychu, wymiana stolarki okiennej, docieplenie stropu ostatniej kondygnacji,

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							zamontowanie nad drzwiami wejściowymi oświetlenia zewnętrznego, remont balkonów i wymiana balustrad balkonowych, montaż budek lęgowych, wykonanie iniekcji krystalicznej, wymiana okienek piwnicznych, wykonanie opaski wokół budynku z płyt betonowych wraz z obrzeżami, wymiana stojaków rur spustowych, dokumentacja projektowa, Oględziny budynku pod kątem występowania chronionych zwierząt i nadzór nad wykonywanymi zabezpieczeniami potencjalnych siedlisk zwierząt wraz z przygotowaniem sprawozdań.
8.	Modernizacja budynków wspólnot mieszkaniowych oraz budynków jednorodzinnych	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Chemik” w Policach	05.10.2018-12.11.2018	3	42 302,47	Środki własne	Wymiana 1 drzwi zewnętrznych.
			18.10.2018-15.11.2018	3			Wymiana 4 okien na klatkach.
			07.01.2019-20.02.2019	3			Wymiana 1 drzwi zewnętrznych.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			22.05.2019-17.06.2019	3			Wymiana 3 drzwi zewnętrznych.
			02.09.2019-15.10.2019	3			Wymiana 6 okien na klatkach.
		Spółdzielnia Mieszkaniowa „Odra” w Policach	2018-2019	2	ok. 150 000,00	Środki własne – fundusz remontowy	Coroczna wymiana stolarki okiennej w lokalach mieszkalnych.
9.	Termomodernizacja obiektu przy ul. Szkolnej 2	Powiat Policki	2017	3	-	-	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie sprawozdawczym.
10.	Modernizacja hali Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Trzebieży	Powiat Policki	2018	1	56 400,00	Środki własne	Wykonanie audytu energetycznego.
11.	Termomodernizacja budynków Zespołu Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach	Powiat Policki	2018	1	320 376,43	Środki własne	Dokumentacja związana z termomodernizacją budynku pływalni.
12.	Modernizacja budynku SOSW Nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo w Policach	Powiat Policki	2018	3	147 760,35	Środki własne	Wykonanie audytu energetycznego oraz zadania inwestycyjnego pn. „Budowa węzła ciepłowniczego Korczaka 41 i Korczaka 51-53” na terenie ośrodka.
			2019	3	365 930,00	Środki własne	Wymiana sieci ciepłej wody ograniczająca zużycie energii.
13.	Modernizacja budynków zarządzanych przez Powiat	Powiat Policki	2018-2019	3	-	-	Realizacja zadań opisanych w punktach 9-12 niniejszej tabeli.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
14.	Termomodernizacja Biblioteki Publicznej i świetlicy szkolnej	Gmina Nowe Warpno	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
15.	Termomodernizacja Gimnazjum w Nowym Warpnie	Gmina Nowe Warpno	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
16.	Termomodernizacja Ośrodka Pomocy Społecznej	Gmina Nowe Warpno	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
17.	Termomodernizacja Przedszkola Złota Rybka	Gmina Nowe Warpno	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
18.	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Nowym Warpnie	Gmina Nowe Warpno	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
19.	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy	Gmina Nowe Warpno	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
20.	Termomodernizacja świetlicy miejskiej	Gmina Nowe Warpno	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
21.	Termomodernizacja remizy w Nowym Warpnie	Gmina Nowe Warpno	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
22.	Wymiana indywidualnych źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych i użyteczności publicznej oraz montaż instalacji OZE, w tym:	Powiat Policki	2018	3	9 000,00	Środki własne	Dotacje celowe dla osób fizycznych na częściowe pokrycie kosztów inwestycji związanych z modernizacją systemów ogrzewania ograniczających emisję.
		Gmina Dobra	2018-2019	2	Brak danych	-	Zadanie realizowane przez osoby prywatne. Urząd Gminy nie realizował montażu instalacji OZE ani wymiany

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej.
		Gmina Kołbaskowo	2019	1	42 300,00	Środki własne	Budowa instalacji fotowoltaicznej na terenie nieczynnego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne w m. Smolęcin – wykonano aktualizację programu funkcjonalno-użytkowego oraz wniesiono opłatę przyłączeniową.
			2019	3	116 235,00	Środki własne	Montaż systemu fotowoltaiki na budynku Urzędu Gminy w Kołbaskowie.
23.	Wymiana pieców węglowych na terenie miasta Police	Gmina Police	2018-2019	3	84 035,33	Środki własne	Dotacja na modernizację systemów grzewczych przez mieszkańców Gminy Police.
24.	Wymiana źródeł ogrzewania w gminie w budynkach jednorodzinnych	Gmina Police	2018	3	20 000,00	Środki własne	Modernizacja centralnego ogrzewania w Szkole Filialnej w Pilchowie (Szkoła Podstawowa Tanowo).
25.	Montaż indywidualnych instalacji OZE	Gmina Police	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
26.	Montaż OZE na dachu Pływalni oraz doposażenie w pompę ciepła Domu Dziecka w Tanowie	Powiat Policki	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
27.	Rozbudowa infrastruktury gazowej i ciepła sieciowego w miejscach gdzie jest to ekonomicznie uzasadnione (gm. Police – rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych w gminie, wymiana sieci wysokich parametrów, magistrali przesyłowej, budowa węzłów grupowych)	Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej SA w Policach	2018	3	2 732 795,00	Środki własne	Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych, budowa węzłów indywidualnych.
			2019		3 430 219,00		
28.	Kontynuacja działań edukacyjnych skierowanych dla mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i zmian klimatu	Gmina Police	2018-2019	2	121 535,80	Środki własne	Gminny Program Edukacji Ekologicznej – uczestniczenie dzieci i młodzieży z przedszkoli publicznych oraz gminnych szkół w zajęciach warsztatowych w TOEE w Zalesiu.
		Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej SA w Policach	2018	3	6 553,00	Środki własne	Przygotowanie książeczek edukacyjnych dla klas szkół podstawowych.
			2019		11 143,00		
29.	Modernizacja układu komunikacyjnego w powiązaniu z realizacją założeń Zintegrowanego Planu Zrównoważonej Mobilności dla SOM, w tym:	Powiat Policki	2019	3	495 866,90, w tym Gmina Police 200 000,00	Środki własne, Urząd Miejski w Policach	Modernizacja nawierzchni na drodze powiatowej nr 3911Z w m. Bartoszewo.
			2019	3	453 956,40	Środki własne	Modernizacja nawierzchni drogi powiatowej Nr 3927Z w m. Siadło Dolne.
		Gmina Dobra	2018-2019	2	34 716 264,77	Środki własne, RPO	Prace projektowe i realizacja robót budowlanych (w tym także roboty niezakończone w roku 2019) całej infrastruktury drogowej.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2018-2019	3	829 160,00	Środki własne	Przebudowa ul. Kochanowskiego w Policach – etap I. W 2018 roku opracowano dokumentację projektową, w 2019 r. zakończono realizację robót budowlanych związanych z I etapem przebudowy ulicy Kochanowskiego w Policach (sięgacz wraz z odcinkiem do ul. Długosza).
			2019	1	14 760,00	Środki własne	Przebudowa ul. Kuźnickiej w Policach – aktualizacja dokumentacji projektowej.
30.	Rozbudowa systemu komunikacyjnego w Wołczkowie, Redlicy, Dobrej, Mierzynie, Skarbimierzycach	Gmina Dobra	2018-2019	3	28 471 180,00	Środki własne, RPO	Prace projektowe, realizacja robót budowlanych oraz spłata zobowiązań za drogi we wskazanych miejscowościach.
31.	Przebudowa drogi powiatowej 3922Z	Powiat Policki	2019	3	9 204 250,67, w tym Gmina Dobra 3 282 000,00, FDS 3 669 249,95	Środki własne, Urząd Gminy Dobra, Fundusz Dróg Samorządowych	Przebudowa drogi powiatowej nr 3922Z ul. Długa w Mierzynie. Przebudowa II odcinka ul. Długiej w Mierzynie od ul. Ślicznej do ul. Osiedle pod Lipami.
32.	Przebudowa dróg powiatowych 3923Z, 3920Z, 3924Z, 3925Z, 3928Z, 3929Z, 3930Z, 3921Z, 3914Z, 3902Z, 3903Z, 3904Z, 3905Z, 3906Z, 3913Z, 3922Z	Powiat Policki	2018	3	3 553 118,58, w tym Gmina Kołbaskowo 990 175,32, Państwo 2 219 897,00	Środki własne, Urząd Gminy Kołbaskowo, Rządowy Program na rzecz Rozwoju oraz Konkurencyjności Regionów poprzez	Przebudowa drogi powiatowej nr 3920Z Dołuje-Przecław w m. Przecław wraz z budową kanalizacji deszczowej.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
						Wsparcie Lokalnej Infrastruktury Drogowej	
			2018	1	158 055,00	Środki własne	Przebudowa drogi powiatowej nr 3914Z Police-Szczecin – opracowanie projektu budowlanego.
			2018	1	146 062,50	Środki własne	Przebudowa drogi powiatowej nr 3923Z Szczecin-Stobno – opracowanie projektu budowlanego.
33.	Budowa dróg gminnych w m. Warzymice, Stobno, Barnisław, Moczyły, Przecław	Gmina Kołbaskowo	2018	1	104 550,00	Środki własne	Budowa drogi gminnej do terenów inwestycyjno-produkcyjnych w obrębie Barnisław – wykonano dokumentację projektową.
34.	Przebudowa dróg gminnych w Policach	Gmina Police	2018-2019	1	287 514,00	Środki własne	Budowa drogi gminnej dojazdowej w m. Trzeszczyn. W 2018 r. opracowano dokumentację projektową, a w 2019 r. dokonano wypłaty odszkodowań finansowych dotychczasowym właścicielom gruntów w związku z realizacją przedmiotowej inwestycji
			2018	1	67 650,00	Środki własne	Budowa drogi gminnej dojazdowej w m. Pilchowo – opracowano dokumentację projektową.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2018	3	429 000,00	Środki własne	Budowa drogi z płyt betonowych od ul. Piotra i Pawła w kierunku Tatyni.
			2018	3	119 604,00	Środki własne	Budowa drogi gminnej dojazdowej do działek gminnych przy ul. Asfaltowej w Policach.
35.	Przebudowa wiaduktu kolejowego w ciągu ul. Asfaltowej z wykonaniem nowej organizacji ruchu	Powiat Policki	2017	3	-	-	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie sprawozdawczym.
36.	Przebudowa ulic w mieście Police	Gmina Police	2018-2019	3	4 362 366,00	Środki własne	Przebudowa ul. Zamenhoffa w Policach.
37.	Zapobieganie wtórnej emisji pyłów poprzez intensyfikację czyszczenia dróg metodą mokrą	Powiat Policki, Gminy powiatu	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
38.	Zmiany technologiczne w zakładach produkcyjnych i przemysłowych oraz zakładach energetyki cieplnej i lokalnych kotłowniach w tym:	Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police" SA	2018	3	Dane poufne	Środki własne, Fundusz Norweski, NFOŚiGW	Węzeł oczyszczania spalin wraz modernizacją ECII. Oddano do eksploatacji w maju.
			2018	3	Dane poufne	Środki własne	Zakup i montaż filtra pyłowego 7-2 w Zakładzie Bieli Tytanowej. Modernizacja układu absorpcyjnego 20F-125.
39.	Budowa instalacji do odzysku ciepła dla obiektu lodowiska i basenu Zespołu Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach	Powiat Policki	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
40.	Modernizacja kotłowni i wymiana instalacji w budynkach SOSW im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Tanowie	Powiat Policki	2016	3	-	-	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie sprawozdawczym.
41.	Restrykcyjne określanie dopuszczalnych poziomów emisji gazów i pyłów dla nowych podmiotów gospodarczych oraz w ramach przeglądów pozwoleń na emisję gazów i pyłów	Powiat Policki	2018-2019	2	Zadanie bezkosztowe	-	Zadanie realizowane na bieżąco zgodnie z udzielonymi pozwoleniami emisyjnymi.
Zagrożenia hałasem							
42.	Rozbudowa i modernizacja układu komunikacyjnego poza centrami miejscowości oraz rozbudowa transportu kolejowego w tym:	GDDKiA	2018-2019	1	4 522 324,64	Krajowy Fundusz Drogowy, POIiŚ	Budowa obwodnicy Warzymic i Przecławia w ciągu DK nr 13. Wykonano dokumentację projektową. W dniu 13.12.2019 r. GDDKiA odstąpiła od umowy z wykonawcą zadania, firmą Energopol.
		ZZDW w Koszalinie	10.08.2018-16.12.2019	3	40 700 000,00, w tym środki własne 6 275 110,01, UE 34 424 889,99	Środki własne z budżetu jednostek samorządu terytorialnego, Unia Europejska	Przebudowa DW 114 Brzózki – Trzebież (z ujęciem przejścia przez m. Brzózki i Warnołęka) od km 6+740,00 do km 8+752,62 (przejście przez m. Warnołęka) oraz od km 10+915,00 do km 20+196,57 (odcinek Brzózki – Trzebież, wraz z przejściem przez m. Brzózki) o łącznej długości ok. 11,30 km. Zakres robót budowlanych obejmował: wycinkę drzew i krzewów

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Rozbudowa i modernizacja układu komunikacyjnego poza centrami miejscowości oraz rozbudowa transportu kolejowego w tym:						kolidujących z projektowaną inwestycją, wykonanie robót rozbiórkowych, wykonanie robót nawierzchniowych na drodze wojewódzkiej (wykonanie warstwy wyrównawczej z BA, warstwy wiążącej z BA oraz warstwy ścieralnej z SMA), wykonanie poszerzeń jezdni, wykonanie wymian konstrukcji jezdni, budowę chodników, zatok autobusowych, przebudowę chodników i zatok autobusowych, budowę elementów spowalniających ruch, budowę /przebudowę kanalizacji deszczowej, przebudowę istniejących zjazdów, budowę/przebudowę oświetlenia ulicznego, przebudowę linii energetycznych, przebudowę linii telekomunikacyjnych, przebudowę wodociągu, przebudowę przepustów, wykonanie oznakowania pionowego i poziomego. Podana kwota obejmuje również nasadzenia drzew ujęte w punkcie 111 niniejszej tabeli.
			23.05.2019-31.07.2019	3	295 013,00	Środki własne	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 114 na odc. Police-Trzeszczyn: remont nawierzchni jezdni na długości 1,806 km.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Rozbudowa i modernizacja układu komunikacyjnego poza centrami miejscowości oraz rozbudowa transportu kolejowego w tym:	Powiat Policki	2018	2	346 113,14	Środki własne	Utrzymanie dróg powiatowych: remonty cząstkowe, bieżące naprawy, prace interwencyjne.
			2018	2	499 992,50	Środki własne	Modernizacja odcinkowa dróg powiatowych.
			2019	2	278 320,86	Środki własne	Naprawy interwencyjne dróg powiatowych, konserwacja sygnalizacji świetlnej przy ul. Asfaltowej i ul. Wyszyńskiego w Policach.
			2019	2	770 000,00	Środki własne	Modernizacja nawierzchni bitumicznych dróg powiatowych.
			2019	3	253 380,00	Środki własne	Budowa chodnika w miejscowości Warzymice.
		Gmina Kołbaskowo	2018	3	2 825 144,17	Środki własne	Budowa drogi gminnej łączącej drogę powiatową Smolęcin-Kołbaskowo z drogą krajową nr 13.
			2019		433 052,61		
			2018	3	336 405,00	Środki własne	Budowa drogi gminnej w m. Siadło Górne.
			2018	1	7 134,00	Środki własne	Budowa drogi gminnej w m. Przylep wraz z budową skrzyżowania z drogą powiatową – wykonano dokumentację projektową.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Rozbudowa i modernizacja układu komunikacyjnego poza centrami miejscowości oraz rozbudowa transportu kolejowego w tym:		2018	3	3 444 300,70	Środki własne	Przebudowa drogi gminnej w m. Moczyły wraz z kanalizacją deszczową.
			2018	3	77 975,85	Środki własne	Remont drogi gminnej w m. Karwowo.
			2018	2	179 580,00	Środki własne	Budowa i przebudowa dróg wewnętrznych w Kołbaskowie.
			2019	1	48 750,00	Środki własne	Budowa drogi gminnej wzdłuż drogi krajowej nr 13 w obrębie Ustowo - wykonano dokumentację projektową.
		Gmina Police	2018-2019	1	7 498 289,00	Środki własne, Unia Europejska	Przebudowa wiaduktu na ul. Kuźnickiej w Policach. Zakończenie realizacji robót budowlanych planowane jest w 2020 r.
43.	Budowa połączenia drogowego m. Bezrzecze i Wołczkowo z m. Szczecin	Gmina Dobra	2018-2019	1	Brak poniesionych kosztów	Do określenia po opracowaniu projektu budowlanego	W trakcie rozmowy ze stroną wojskową celem pozyskania terenów pod budowę drogi. Realizacja planowana w późniejszym terminie.
44.	Budowa Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej	Gmina Police	2018-2019	1	118 387,00	Środki własne, Unia Europejska	Opracowanie w I półroczu 2018 r. specyfikacji istotnych warunków zamówienia na opracowanie kompleksowej wielobranżowej dokumentacji projektowej dotyczącej budowy infrastruktury drogowej na terenie miasta Police na potrzeby Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej oraz dokonanie uzgodnień

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							dotyczących dostępności terenów PKP pod realizację robót budowlanych – w II półroczu 2018 r. podpisano umowę na opracowanie dokumentacji projektowej. Nieprzekazanie przez PKP S.A. w 2019 r. Gminie Police działek pod budowę infrastruktury drogowej, spowodowało opóźnienie prac projektowych, które przesunięto na I półrocze 2020 r. Realizacja samych robót budowlanych związanych z przedmiotowym wieloletnim przedsięwzięciem inwestycyjnym planowana jest w latach 2020-2022.
45.	Wsparcie rozwoju gospodarczego SOM poprzez poprawę dostępności terenów inwestycyjnych – przebudowa drogi Police-Szczecin	Powiat Policki	2019	1	5 265 931,69	Urząd Miasta Szczecin	Przebudowa połączenia drogowego Police-Szczecin na odcinku od wiaduktu drogowego do ul. Radosnej. Realizacja I etapu inwestycji obejmującego przebudowę odcinka drogi w zarządzie Gminy Miasta Szczecin. Poniesione zostały wydatki związane z nadzorem inwestorskim, koszty przygotowawcze (wycinka drzew, nadzór ornitologiczny, wytyczenie granicy działek) oraz płatność częściowa na rzecz wykonawcy. Zakończenie zadania planowane jest na 2022 r.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
46.	Modernizacja nawierzchni bitumicznej na drodze A6 oraz DK 13	GDDKiA	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
47.	Realizacja założeń Zintegrowanego Planu Zrównoważonej Mobilności dla SOM, w tym:	Gmina Police	2018-2019	3	284 007,00	Środki własne, Unia Europejska	Budowa pętli autobusowej w miejscowości Bartoszewo. W 2018 r. opracowano dokumentację projektową, w 2019 r zrealizowano prace budowlane.
			2018-2019	3	2 303 086,00	Środki własne, Unia Europejska	Budowa węzła przesiadkowego na Placu Chrobrego w Policach. W 2018 r. opracowano dokumentację projektową, w 2019 r. zrealizowano prace budowlane.
48.	Budowa miejsca przesiadkowego w Łęgach	Gmina Dobra	2017-2018	3	840 995,17	Środki własne, RPO	Budowa węzła przesiadkowego w miejscowości Łęgi wraz z infrastrukturą Bike and Ride.
49.	Budowa centrum przesiadkowego w m. Ustowo	Gmina Kołbaskowo	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
50.	Zakup taboru autobusowego niskoemisyjnego – 15 szt.	Szczecińsko-Polickie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	2018	3	6 165 990,00, w tym SPPK 2 034 776,70, UE 4 131 213,30	Środki własne, Unia Europejska	Zakup 5 szt. autobusów w tym 3 szt. pojedynczych i 2 szt. przegubowych.
			2019	3	7 503 000,00, w tym SPPK 3 126 138,97, UE 4 376 861,03	Środki własne, Unia Europejska	Zakup 5 szt. autobusów w tym 3 szt. pojedynczych i 2 szt. przegubowych.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
51.	Budowa węzła przesiadkowego w Policach	Gmina Police	2018	3	1 578 174,00	Środki własne, Unia Europejska	Dokończenie rozpoczętych w 2017 r. robót budowlanych związanych z budową węzła przesiadkowego oraz realizacja prac uzupełniających: nasadzenia drzew i krzewów, dodatkowe wejście na teren SP nr 8.
52.	Zintegrowany rozwój systemu ścieżek rowerowych i infrastruktury rowerowej, w tym:	Powiat Policki	2018	3	214 512,00	Dotacja Gminy Dobra	Budowa ścieżki rowerowej w ciągu drogi powiatowej Nr 3907Z na odcinku Szczecin – Dobra w ramach projektu Budowa infrastruktury komunikacyjnej, w tym trasy rowerowej łączącej miejscowość Dobra z węzłem przesiadkowym Głębokie w Szczecinie wraz z promocją rozwiązań alternatywnych wobec transportu indywidualnego.
		Powiat Policki	2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Wycinka drzew pod projektowaną ścieżkę rowerową Wołczkowo-Dobra.
53.	Budowa ścieżek rowerowych Buk-Lubieszyn oraz Łęgi-Stolec	Gmina Dobra	2018	1	51 210,97	Środki własne	Budowa ścieżki rowerowej Łęgi-Stole – w trakcie opracowywanie dokumentacji projektowej.
			2019	1	40 344,00	Środki własne	Budowa ścieżki rowerowej Buk-Lubieszyn – w trakcie opracowywanie dokumentacji projektowej.
54.	Budowa ścieżki rowerowej Kołbaskowo-Neu Rosov	Gmina Kołbaskowo	2016-2017	3	-	-	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie sprawozdawczym.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
55.	Rozbudowa dróg rowerowych	Gmina Kołbaskowo	2018	3	4 837 571,23	Środki własne	Budowa dróg rowerowych na terenie gminy Kołbaskowo – przebudowa drogi gminnej nr 195009Z.
			2018	3	1 553 863,36	Środki własne	Budowa ścieżki rowerowej Karwowo-Warnik.
			2018	3	50 896,20	Środki własne	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Rosówek-Granica Państwa – wykonano dokumentację projektową.
			2019		1 415 503,80		
			2018	3	66 142,02	Środki własne	Budowa dróg rowerowych na terenie gminy Kołbaskowo – budowa parkingów Bike & Ride.
			2019	3	2 670 895,04	Środki własne	Budowa ciągu pieszo-rowerowego Kamieniec-Kołbaskowo.
			2019	1	25 533,25	Środki własne	Budowa ciągu pieszo-rowerowego od m. Karwowo do m. Przecław – opracowano studium i program funkcjonalno-użytkowy.
56.	Budowa dróg rowerowych w Policach, w tym w kier. m. Trzebież	Gmina Police	2018-2019	1	1 906 679,00	Środki własne, Unia Europejska	Opracowanie w 2018 r. programu funkcjonalno-użytkowego budowy dróg rowerowych w Policach. W 2019 r. zrealizowanie większości robót budowlanych. Zakończenie zadania planowane jest w I połowie 2020 r.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2018-2019	1	5 173 304,00	Środki własne, Unia Europejska	Budowa dróg rowerowych w kier. m. Trzebież. W 2018 r. zakończono budowę I etapu realizacyjnego, w 2019 r. zrealizowano większość robót budowlanych etapu II, III i IV. Zakończenie zadania planowane jest w I połowie 2020 r.
57.	Połączenie komunikacyjne, w tym ścieżka rowerowa, węzła przesiadkowego Głębokie w Szczecinie z m. Dobra	Gmina Dobra	od sierpnia 2019	1	2 394 690,00	Środki własne, RPO	W trakcie roboty budowlane. Zadanie planowane do zakończenia w sierpniu 2020 r.
58.	Intensyfikacja działań edukacyjnych promujących transport zbiorowy i wykorzystanie infrastruktury rowerowej	Powiat Policki Gminy powiatu	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
59.	Kontrola w zakresie dopuszczalnych norm emisji hałasu przemysłowego	WIOŚ	2018	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kontrola przestrzegania przepisów w zakresie emisji hałasu do środowiska w MTS Morskie Techniczne Serwisy Sp. z o.o. w Mierzynie. Kontrola zgodności wyrobów w sprawie emisji hałasu przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń w Pilex Zakład Produkcyjno-Handlowy Ireneusz Roszkiewicz w Mierzynie. W obu przypadkach stwierdzono naruszenia.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kontrola zgodności wyrobów w sprawie emisji hałasu przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń w BKF Myjnie Bezdotykowe Sp. z o.o. w Dołuje oraz w Ehrle Sp. z o.o. w Przecławiu. W obu przypadkach stwierdzono naruszenia.
Pola elektromagnetyczne							
60.	Monitoring emisji pól elektromagnetycznych wzdłuż emitorów liniowych i punktowych	GIOŚ	2018-2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco. Więcej informacji w rozdz. 5.3.
61.	Kontrola zgłaszanych instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne	WIOŚ	2018	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kontrola stacji bazowej telefonii komórkowej P4 Sp. z o.o. w Mierzynie przy ul. Spółdzielców 33A, Nie stwierdzono naruszeń.
Gospodarowanie wodami							
62.	Modernizacja i coroczne przeglądy urządzeń melioracji wodnych szczegółowych i podstawowych, w tym:	RZGW	2018	2	12 300,00	Środki własne	Okresowa kontrola stanu technicznego i przydatności do użytkowania wybranych budowli hydrotechnicznych podległych pod Zarząd Zlewni w Szczecinie – przeglądy roczne i pięcioletnie (2018 r.) i RZGW – przeglądy pięcioletnie (2019 r.).
			2019		170 970,00		

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							Podane kwoty obejmują całkowity koszt dla Nadzoru Wodnego w Szczecinie.
		Gmina Dobra	2018-2019	2	868 100,00	Środki własne	Remonty i utrzymanie drożności urządzeń melioracyjnych.
			2018	3	194 517,34	Środki własne	Przebudowa rowu melioracyjnego na działce nr 42/2 i 42/1 obręb Bezrzecze na odcinku od wylotu kanalizacji deszczowej przy ul. Promiennej do wlotu przy ul. Zimowej.
		Gmina Kołbaskowo	2018	2	148 000,00	Środki własne	Konserwacja urządzeń wodnych, melioracyjnych i kanalizacji deszczowej.
			2019		30 910,90		
		Gmina Police	2018-2019	2	517 517,00	Środki własne	Odtworzenie i konserwacja urządzeń melioracji szczegółowej.
63.	Przebudowa rowu melioracyjnego w m. Bezrzecze przy ul. Promiennej	Gmina Dobra	2016-2017	3	-	-	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie sprawozdawczym.
64.	Realizacja Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym	RZGW	2019-2022	2	1 215 232,00	RPO	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe Województwa Zachodniopomorskiego – Etap „Odbudowa wału przeciwpowodziowego Miroszewo – Brzózki w km 6+500 – 8+160” – projektowanie i uzyskanie decyzji administracyjnych oraz wykonanie robót budowlanych.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
65.	Likwidacja historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi w Policach	Powiat Policki	2019	3	28 167,00	Środki własne	Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na terenie powiatu polickiego wraz ze sporządzaniem wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.
		Gmina Police	11.06.2019	3	Zadanie bezkosztowe	-	Decyzją z dnia 11.06.2019 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie (znak WONS- NS.513.10.2019.KD) na podstawie art. 101 c ust. 3 pkt 1 ustawy Prawo ochrony środowiska wpisał działkę o nr 121 obręb 7 miasta Police do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi nadając aktualny status terenu wymienionej działce jako potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi. Od powyższej decyzji oraz późniejszej decyzji Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska Burmistrz Polic złożył odwołanie. Obecnie wyżej wymieniona sprawa rozpatrywana jest przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie.
66.	Edukacja rolników w zakresie stosowania nawozów sztucznych	Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa	2018-2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Organizacja szkoleń dla rolników. W raportowanym okresie na terenie powiatu odbyły się szkolenia m.in. na tematy:

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
		Rolniczego w Barzkowicach					Stosowanie środków ochrony roślin sprzętem naziemnym. Program rolno-środowiskowo-klimatyczny. Zasady integrowanej ochrony roślin. Nowoczesne technologie w produkcji roślinnej. Zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych. Technologia produkcji roślinnej
67.	Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie dotrzymywania zapisów decyzji administracyjnych, w zakresie gospodarki wodno-ściekowej	WIOŚ	2018-2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Przeprowadzenie 11 w 2018 r. i 3 w 2019 r. kontroli przestrzegania warunków dotyczących pobieranej wody, wprowadzania ścieków do wód lub ziemi, wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych ścieków przemysłowych, ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych. W 2018 r. stwierdzono 7 naruszeń, a w 2019 r. 1 naruszenie.
68.	Likwidacja zanieczyszczeń dopływających do wód ze składowisk odpadów z terenu Zakładów Chemicznych „Police” SA	Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” SA	06.07.2018-05.10.2018	3	Dane poufne	Środki własne	Renowacja 4 szt. studni bariery oczyszczającej poziom wodonośny (B4,B5,B6,B8).
			09.07.2019-30.09.2019	3	Dane poufne	Środki własne	Renowacja 3 szt. studni bariery oczyszczającej poziom wodonośny (B3,B7,B9).

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
69.	Realizacja współpracy ponadregionalnej w zakresie ochrony zasobów wodnych	Powiat Policki, gminy powiatu	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
70.	Zmniejszenie zużycia wody na cele komunalne i przemysłowe oraz poprawa jakości wód (np. inwestycje na SUW, hydroforniach),w tym:	ZWIK Police Sp. z o.o.	27.08.2018-08.11.2019	1	660 859,48	Środki własne	Uzyskanie projektu i decyzji o pozwoleniu na budowę dla modernizacji SUW Tanowo oraz modernizacja istniejącego systemu sterowania SUW Tanowo.
		Gmina Dobra	2018	3	800 000,00	Środki własne	Budowa nowej stacji uzdatniania wody w m. Dołuje.
			2019		4 290 331,84		
			2018	3	1 000 000,00	Środki własne	Modernizacja hydroforni w Skarbimierzycach.
			2019		1 811 831,35		
			2018	1	39 852,00	Środki własne	Budowa osadnika wód popłucznych w Skarbimierzycach.
			2019		1 230,00		
		ZWiK w Kołbaskowie	2018	3	57 626,64	Środki własne	Zakup i posadowienie zbiornika retencyjnego SUW Ostoja.
			2018	3	101 705,98	Środki własne	Zakup i posadowienie zbiornika retencyjnego SUW Kołbaskowo.
			2019	3	50 722,04	Środki własne	Wymiana rurociągów technologicznych SUW Ustowo Szklarnie.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2019	3	116 570,01	Środki własne	Przebudowa sieci SUW Ostoja.
71.	Rozbudowa hydroforni w m. Buk i Dobra	Gmina Dobra, Wodociągi Zachodnio-pomorskie	2018	3	1 796 792,30	Środki Gminy, NFOŚiGW	Rozbudowa hydroforni w m. Buk.
			2019		1 207 940,40		
			2018	3	517 380,00		Rozbudowa hydroforni w m. Dobra.
72.	Budowa stacji uzdatniania wody w Dobrej	Gmina Dobra, Wodociągi Zachodnio-pomorskie	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
73.	Modernizacja SUW w Bezrzeczu	Gmina Dobra, Wodociągi Zachodnio-pomorskie	2018-2019	1	Brak oszacowanych kosztów	Środki własne	Opracowywanie dokumentacji projektowej. Modernizacja nastąpi w możliwie najszybszym terminie po uzyskaniu pozwolenia.
74.	Poprawa dostępu do portów poprzez przebudowę, budowę i modernizację niezbędnej infrastruktury na podstawie opracowanych planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich	Urząd Morski w Szczecinie	2018-2019	1	Brak poniesionych kosztów	-	W latach 2018-2019 nie obowiązywały plany zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich, które dotyczyły powiatu polickiego. W trakcie opracowywania był i nadal jest: - projekt planu zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich dla portu morskiego w Policach, - projekt planu zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich dla Zalewu Szczecińskiego.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
		Zarząd Morskich Portów Szczecin i Świnoujście SA	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania na terenie powiatu.
75.	Utrzymanie szlaków żeglownych i dróg wodnych poprzez modernizację, przebudowę lub budowę niezbędnej infrastruktury	Urząd Morski w Szczecinie	2018-2022	2	1 442 880 000,00, w tym POIiŚ i Fundusz Spójności 1 226 448 000,00, państwo 216 432 000,00	POIiŚ, Fundusz Spójności, budżet państwa	Pogłębienie toru wodnego Świnoujście – Szczecin do głębokości 12,5 m na odcinku ok. 62 km z równoczesnym jego poszerzeniem do szerokości min. 100 m w dnie na odcinkach prostych. Przebudowa (regulacja) skarp brzegowych bez umocnień. Zabezpieczenie skarp przy nabrzeżach Huk, Żeglarskie, BON, umocnienie skarp przy obrotnicy Orli Przesmyk. Przebudowa kolidujących sieci branżowych. Pogłębienie i poszerzenie obrotnic statków. Budowa nowych pól refulacyjnych w postaci dwóch sztucznych na Zalewie Szczecińskim wraz z przystaniami. Przystosowanie i modernizacja istniejącego oznakowania nawigacyjnego.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							Modernizacja obiektów Bazy Oznakowania Nawigacyjnego w Szczecinie. Oczyszczanie obszaru inwestycji z obiektów ferromagnetycznych potencjalnie niebezpiecznych oraz obiektów mogących być zabytkami.
			2018-2022	2	23 141 292,83	RPO	Poprawa infrastruktury dostępowej do portu w Policach. Przedsięwzięcie polega na pogłębieniu toru podejściowego na Kanale Polickim do 10,5 m (z możliwością rozbudowania go w kolejnym etapie do 12,5 m) wraz z poszerzeniem w dnie do 100 m, oraz pogłębieniem i poszerzeniem Kanału Kiełpińskiego (do głębokości 3 m i szerokości 25 m) wraz z podejściem (do głębokości 3,2 m i szerokości maksymalnej do 35 m) i zakolem (do głębokości 3,0 m i szerokości 35 m), a także umocnienieniu skarp wyspy Kiełpiński Ostrów. W zakres inwestycji wchodzi także zakup dwóch pław świetlnych w Kanale Polickim oraz dwóch pław dziennych na podejściu do Kanału Kiełpińskiego.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
		Zarząd Morskich Portów Szczecin i Świnoujście SA	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania na terenie powiatu.
Gospodarka wodno-ściekowa							
76.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków, w tym:	Gmina Dobra	2018	3	71 290,80	Środki własne	Oczyszczalnia ścieków w Redlicy – modernizacja piaskowników poziomych.
			2018	3	152 766,00	Środki własne	Oczyszczalnia ścieków w Redlicy – modernizacja biobloku nr 1.
			2018	3	50 000,00	Środki własne	Oczyszczalnia ścieków w Redlicy – modernizacja budynku krat.
			2018	3	34 475,70	Środki własne	Oczyszczalnia ścieków w Redlicy – modernizacja gospodarki osadowej.
			2018	3	20 000,00	Środki własne	Modernizacja układu sterowania pracą oczyszczalni Lubieszyn.
			2018	3	10 000,00	Środki własne	Wymiana uszkodzonych i wyeksploatowanych urządzeń oczyszczalni ścieków Lubieszyn.
		Gmina Kołbaskowo	2018	3	16 145,37	Środki własne	

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2019		286 605,36		Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w m. Barnisław.
			2019	1	70 866,33	Środki własne	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej terenów położonych w obrębie Kamieniec i Kołbaskowo
			2019	3	986 115,20	Środki własne	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w m. Przylep.
		Gmina Nowe Warpno	2018	3	4 630 473,70	Środki własne	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej ścieków bytowych, wraz z oczyszczalnią ścieków oraz budowa wodociągu wraz ze stacją hydroforową w miejscowości Brzózki.
77.	Budowa systemu kanalizacji	Gmina Dobra	2018	2	920 927,75	Środki własne	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Mierzyn, Bezrzecze, modernizacja kanalizacji sanitarnej w m. Bezrzecze, poprawa gospodarki wodno-ściekowej w gminie, przełożenie kanalizacji sanitarnej w Bezrzeczu, uporządkowanie systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej w m. Mierzyn.
			2018	1	25 068,99	Środki własne	

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2019		150 808,12		Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w Dołujach.
			2019	2	3 881 636,59	Środki własne	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Mierzyn, Grzepnica, Wołczkowa, Bezrzecze, modernizacja kanalizacji sanitarnej w m. Dobra, , poprawa gospodarki wodno-ściekowej w gminie, uporządkowanie systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej w m. Mierzyn.
			27.06.2019-31.07.2020	1	Brak oszacowanych kosztów	Środki własne, NFOŚiGW	Budowa kanalizacji sanitarnej w zlewni przepompowni ścieków PS Nowa wzdłuż Zgodnej, Tytusa, Kokosowej i Ozdobnej na terenie Mierzyna.
78.	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Redlicy	Gmina Dobra	2018	3	518 452,30	Środki własne, NFOŚiGW	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Redlicy – etap III.
79.	Budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągowej Kurów-Przecław	Gmina Kołbaskowo	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
80.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Tanowo, Witorza	Gmina Police, ZWiK Police	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
81.	Rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej i urządzeń oczyszczających, w tym:	Powiat Policki	2018	3	926 252,00	Środki własne	Budowa kanalizacji deszczowej w ramach przebudowy drogi powiatowej Nr 3920Z w miejscowości Przecław oraz opracowanie projektu budowlanego na budowę odwodnienia drogi powiatowej

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							Nr 3923Z w miejscowości Małe Stobno.
			2019	3	107 858,00	Środki własne	Przebudowa pasa drogowego drogi powiatowej Nr 3923Z Szczecin-Warnik w zakresie odwodnienia pasa drogowego w miejscowości Stobno.
		Gmina Dobra	2018	3	319 130,00	Środki własne	Budowa odprowadzania wód deszczowych w Dobrej, Mierzynie, rejonie Kościna
		Gmina Kołbaskowo	2019	3	325 647,79	Środki własne	Urządzenie kanalizacji deszczowej w m. Warzymice.
82.	Wykonanie w m. Bezrzecze i Mierzyn kanalizacji deszczowej ze zbiornikiem retencyjnym i wyrównawczym	Gmina Dobra	2018	1	1 381 268,19	Środki własne	Wykonanie kanalizacji deszczowej wraz ze zbiornikiem retencyjnym w m. Bezrzecze – I etap zbiornik retencyjny.
			2019	1	166 038,90	Środki własne	Rozbudowa kanalizacji deszczowej w m. Bezrzecze.
83.	Budowa kanalizacji deszczowej w Dobrej i Mierzynie, Kościnie	Gmina Dobra	2018	1	1 000 000,00	Środki własne	Budowa kanalizacji deszczowej dla osiedla mieszkaniowego w rejonie ulic Paproci, Konwaliowej, Kameliowej, Tulipanowej i Frezjowej w Dobrej – opracowywanie projektu technicznego.
			2018	3	10 000,00	Środki własne	Budowa kanalizacji deszczowej dz. 68/5 ul. Nasienna w Mierzynie.
			2019		157 126,74		

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2018	1	54 500,00	Środki własne	Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Zeusa – Wenus w Mierzynie.
			2019		52 000,00		
			2018	3	1 131 926,88	Środki własne	Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Kolorowej w Mierzynie.
			2018	1	24 600,00	Środki własne	Budowa odcinka sieci kanalizacji deszczowej fi 0,30 m w ul. Grafitowej w Mierzynie.
			2018	1	57 194,33	Środki własne	Budowa odcinka sieci kanalizacji deszczowej na dz. Nr 306 (ul. Topolowa) w Mierzynie.
			2019	1	12 650,00	Środki własne	Budowa odcinka kanalizacji deszczowej pomiędzy ul. Kameralną a ul. Nasienną w Mierzynie.
84.	Budowa sieci kanalizacyjnej w m. Warnołęka oraz kanalizacyjnej i wodociągowej we wsi Brzózki	Gmina Nowe Warpno	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
85.	Promowanie wśród mieszkańców zasad oszczędzania wody i prawidłowego gospodarowania ściekami komunalnymi	Gminy powiatu	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
86.	Rozbudowa sieci wodociągowej wraz z niezbędną infrastrukturą, w tym:	Gmina Dobra	2018	3	211 183,87	Środki własne	Budowa i wymiana sieci wodociągowej w m. Stolec.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2018	3	613 897,34	Środki własne	Budowa sieci wodociągowej w Wołczkowie, Bezrzeczu, Skarbimierzyce.
			2019	2	920 764,94	Środki własne	Budowa sieci wodociągowej w Łęgach, Dołujach, Sławoszewie, Wołczkowie, Skarbimierzycach, Bezrzeczu, wymiana sieci wodociągowej w Wołczkowie.
		Gmina Kołbaskowo	2018	3	78 747,97	Środki własne	Budowa sieci wodociągowej w Kołbaskowie.
			2018	1	25 561,48	Środki własne	Budowa sieci wodociągowej w Stobnie (z hydrofornią strefową), przebudowa sieci wodociągowej Barnisław-Smolęcin i Smolęcin – wykonano dokumentacje projektowe.
			2019		76 693,73		
		ZWiK w Kołbaskowie	2019	3	129 890,11	Środki własne	Budowa sieci wodociągowej Ostoja-Przylep.
87.	Wykonanie studni głębinowej w m. Bezrzecze	Gmina Dobra, Wodociągi Zachodnio-pomorskie	2018	1	169 197,00	Środki Gminy	Opracowywanie projektu technicznego.
88.	Rozbudowa systemu wodociągowego wraz z budową studni w m. Skarbimierzyce	Gmina Dobra, Wodociągi Zachodnio-pomorskie	2018-2019	1	Brak oszacowanych kosztów	Środki Gminy	Rozbudowa ujęcia wody wraz z odwiertem nowej studni. Planowane zakończenie zadania do końca 2020 r.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
89.	Budowa systemu wodociągowego w m. Wąwelnica, Dobra	Gmina Dobre	2018	1	154 588,36	Środki własne, POIiŚ	Budowa sieci wodociągowej ul. Przytulna, Przyjazna w Dobrej.
			2019	1	562 280,32	Środki własne	Budowa sieci wodociągowej w ul. Ułańskiej, Przyjaznej, Sportowej w Dobrej.
90.	Budowa sieci wodociągowej w m. Warnik-Barnisław	ZWiK w Kołbaskowie	2017	3	-	-	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie sprawozdawczym.
91.	Likwidacja sieci wodociągowej z materiałów cementowo-azbestowych	Gmina Dobra, Wodociągi Zachodnio-pomorskie	2018	2	449 974,16	Środki Gminy	Wymiana rur cementowo-azbestowych w sołectwie Dołuje.
Zasoby geologiczne							
92.	Kontrola systemu eksploatacji kopalin	Powiat Policki	19.01.2018	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Stwierdzenie wygaśnięcia koncesji na wydobywanie torfu jako kopaliny głównej ze złoża „Sławoszewo” TO11941 TORFY wpisanego do rejestru obszarów górniczych pod nr: 10-16/3/152.
			14.03.2018	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Stwierdzenie wygaśnięcia koncesji na wydobywanie torfu jako kopaliny głównej ze złoża „Pilchowo” TO15611 TORFY wpisanego do rejestru obszarów górniczych pod nr: 10-16/3/151.
93.	Zmniejszenie wydobycia surowców mineralnych poprzez zmiany	Zakłady górnicze	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania. W interesie zakładów górniczych nie jest

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	technologiczne w zakładach górniczych						zmniejszenie wydobycia. Są one natomiast kontrolowane w zakresie zgodności działania z otrzymanymi koncesjami co opisano w zadaniu poprzednim.
Gleby							
94.	Wykonanie rejestru obszarów narażonych na występowanie ruchów masowych	Powiat Policki	2018-2019	1	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie w trakcie realizacji. Zakończone zostanie w III kwartale 2020 r.
95.	Rekultywacja obszarów zdegradowanych przez składowanie odpadów	Miasto Szczecin	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania. Na 4 nieczynne składowiska odpadów komunalnych, 3 zostały już zrekultywowane, natomiast nieczynne składowisko odpadów komunalnych w miejscowości Dołuje, w gminie Dobra, którym zarządza Miasto Szczecin, nie było rekultywowane w okresie sprawozdawczym.
96.	Rekultywacja obszarów zdegradowanych przez działalność przemysłową	Powiat Policki	17.07.2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Wydanie decyzji o uznaniu za zakończoną rekultywację terenu po eksploatacji torfu jako kopaliny głównej ze złoża „Pilchowo” TO15611.
			27.09.2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Wydanie decyzji o uznaniu za zakończoną rekultywację terenu po eksploatacji torfu jako kopaliny głównej ze złoża „Sławoszewo” TO11941 TORFY.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
97.	Rekultywacja miejsc występowania historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, terenów pokolejowych i zdegradowanych przez nieprawidłowo prowadzoną działalność związaną z gospodarowaniem odpadami (terenów poprzemysłowych, pokolejowych)	Podmioty gospodarcze, właściciele nieruchomości	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania. Niezrekultywowana powierzchnia terenów składowania odpadów zgodnie z danymi GUS wynosi 287,6 ha.
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów							
98.	Intensyfikacja działań organizacyjnych i inwestycyjnych w zakresie potrzeb segregacji odpadów komunalnych w tym:	Powiat Policki	2018	3	5 397,86	Środki własne	Zakup wyposażenia w postaci pojemników do segregacji odpadów.
			2019	3	25 891,50	Środki własne	Opracowanie dwóch ekspertyz szacujących ilość i rodzaje odpadów składowanych w miejscach do tego nieprzeznaczonych (aktualizacja ekspertyzy z 2017 r. dotyczącej odpadów składowanych w Policach przy ul. Kamiennej i ekspertyza dotycząca odpadów składowanych w Policach przy ul. Piotra i Pawła).
		Gmina Dobra	2018	2	30 842,25	Środki własne	Edukacja ekologiczna w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, w tym prawidłowej segregacji. Więcej informacji w rozdz. 5.8.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
		Gmina Police	2018	3	96 943,75	Środki własne	Edukacja ekologiczna i zakup urządzeń do Miejskich Punktów Elektroodpadów.
			2019	3	47 090,03	Środki własne	Edukacja ekologiczna i zakup koszy typu – kredka do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.
		Gmina Dobra	październik-listopad 2018	2	26 298,21	Środki własne	Prowadzenie i utrzymanie Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych do których mieszkańcy mogą bezpłatnie oddawać segregowane odpady komunalne.
		Gmina Kołbaskowo	2018	2	107 499,03	Środki własne	
			2019		125 777,97		
		Gmina Nowe Warpno	2018	2	98 598,70	Środki własne	
			2019		142 683,36		
		Gmina Police	2018	2	W ramach gospodarki odpadami komunalnymi	Środki własne	
99.	Budowa PSZOK	Gmina Dobra	2017-2018	3	1 523 973,43, w tym POIiŚ 1 243 491,00	Środki własne, POIiŚ	Budowa PSZOK przy ul. Zwierzynieckiej 4 w Dobrej. Inwestycja posiada powierzchnię 2 475 m^2. Punkt oddano do użytku 28.09.2018 r.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
100.	Przekształcenia w Zakładzie Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych	Zakład Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych Leśno Górne	2019	3	373 838,52	Środki własne	Zakup i montaż zbiornika naziemnego o pojemności 100 m^3 na odcieki z kwatery Zakładu.
			2019	3	23 912,96	Środki własne	Modernizacja systemu monitoringu CCTV – rozbudowa systemu monitoringu o 5 szt. kamer.
101.	Kontynuacja działań związanych z unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest	Gmina Dobra	2018	2	31 269,00	Środki własne	Demontaż 21,49 Mg wyrobów zawierających azbest z dachów budynków oraz odbiór 51,31 Mg wyrobów azbestowych składowanych na posesjach.
			2019	2	10 050,00	Środki własne	Demontaż 13,34 Mg wyrobów zawierających azbest z dachów budynków oraz odbiór 6,6 Mg wyrobów azbestowych składowanych na posesjach.
		Gmina Kołbaskowo	2019	2	39 031,48	Środki własne	Utylizacja odpadów zawierających azbest.
		Gmina Nowe Warpno	2018	2	2 359,80	Środki własne	Utylizacja 4,750 Mg odpadów zawierających azbest.
		Gmina Police	2018	2	24 707,94	Środki własne	Demontaż, odbiór i utylizacja wyrobów zawierających azbest z nieruchomości znajdujących się na terenie Gminy Police.
			2019		12 960,54, w tym Gmina 8 734,14, WFOŚiGW 4 226,40	Środki własne, WFOŚiGW	

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
102.	Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie dotrzymywania zapisów decyzji administracyjnych (w zakresie gospodarowania odpadami innymi niż komunalne)	Powiat Policki	2018-2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Przeprowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska, a także przestrzegania warunków zezwolenia na wytwarzanie odpadów, na gospodarowanie odpadami poprzez ich zbieranie, przetwarzanie i transport lub tylko zbieranie, oraz ustawy o odpadach, w następujących podmiotach prowadzących działalność w zakresie gospodarowania odpadami poprzez ich zbieranie, przetwarzanie i transport, wędzarnia ryb, produkcja mebli, produkcji soków, wytwarzania odpadów niebezpiecznych podczas eksploatacji instalacji do czyszczenia elementów silników okrętowych, malowania i lakierowania przemysłowego:
			24.01.2018	2	-	-	RENTING ul. Spółdzielców 33A, 72-006 Mierzyn.
			17.04.2018	2	-	-	„Połowy ryb Paweł Kuźnicki ul. Kościuszki 29 b 72-020 Trzebież.
			30.05.2018	2	-	-	RENTING ul. Spółdzielców 33A, 72-006 Mierzyn
			11.07.2018	2	-	-	„STOLARMAX” Andrzej Meller ul. Gunicka 10 72-004 Tanowo.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			27.09.2018	2	-	-	Werner-Złom Wojciech Werner ul. Energetyków 7 72-010 Police.
			14.11.2018	2	-	-	„LUMEN" spółka z o.o. ul. Piotra i Pawła 9 72-015 Police.
			14.11.2018	2	-	-	„BSC EKOPAL" sp. j. ul. Smolańska 3 70-026 Szczecin.
			23.01.2019	2	-	-	FDO sp. z o. o. Leśno Górne 11 72-004 Tanowo.
			25.04.2019	2	-	-	Gospodarstwo Rolne Sebastian Piekarz Kamieniec 4A 72-001 Kołbaskowo Viwa Natura.
			05.06.2019	2	-	-	MTS Morskie Techniczne Serwisy sp. z o.o. ul. Lubieszyńska 5 72-006 Mierzyn.
			11.07.2019	2	-	-	Lakiernia Proszkowa PERFEKT Marcin Skrzypczak ul. Energetyków 7B 72-010 Police.
		WIOŚ	2018-2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Przeprowadzenie 14 w 2018 r. i 4 w 2019 r. kontroli przestrzegania przepisów ustawy o odpadach, o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi,, wytwarzania, zbierania i przetwarzania zużytych baterii i akumulatorów, utrzymaniu czystości i porządku w gminach,

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							funkcjonowania systemu międzynarodowego przemieszczania odpadów, zbierania, odzysku i regeneracji olejów odpadowych. W 2018 r. stwierdzono 6 naruszeń, a w 2019 r. 3 naruszenia.
Zasoby przyrodnicze							
103.	Rozbudowa terenów i miejsc prawnej ochrony przyrody, w tym:	Powiat Policki	2018	2	27 054,00, w tym Powiat 15 553,61 WFOŚiGW 11 500,39	Środki własne, WFOŚiGW	Ochrona i ekspozycja edukacyjna trzech pomników przyrody rosnących na terenie nieruchomości Powiatu Polickiego.
		Gmina Police	2018-2019	3	Brak poniesionych kosztów	-	Ustanowienie uchwałą Nr XXXVIII/365/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody: buki pospolite o obwodzie pnia 446 cm, 396 cm i 349 cm. Ustanowienie uchwałą Nr XXXVIII/366/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody: dwa buki pospolite o obwodzie pnia 395 cm, 347 cm i jedna sosna zwyczajna odm. kołnierzykowata o obwodzie pnia 178 cm.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
104.	Zagospodarowanie użytku ekologicznego w Dołujach	Gmina Dobra	2017-2019	3	938 463,00	Środki własne, WFOŚiGW	Zagospodarowanie użytku ekologicznego „Ptasi Zakątek” w Dołujach.
105.	Wykonanie planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów objętych formami ochrony przyrody w celu propagowania zasad ochrony wśród mieszkańców i stworzenia podstaw prawnych dla praktycznej ochrony tych terenów	RDOŚ	2015-2019	3	74 017,00	Środki własne, NFOŚiGW	Realizacja projektu „Opracowanie dokumentacji planów ochrony dla wybranych rezerwatów przyrody w województwie zachodniopomorskim”. Opracowana została dokumentacja do planu ochrony dla rezerwatu przyrody Świdwie. Na jej podstawie, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie Zarządzeniem z dnia 14 października 2019 r. ustanowił plan ochrony dla rezerwatu przyrody Świdwie.
			2018-2020	1	Brak danych, zadanie w trakcie realizacji	POIiŚ	Realizacja projektu „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 (PZObis)”. Opracowany został projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Police – kanały PLH320015. Planowany termin ustanowienia planu zadań ochronnych przypada na czerwiec 2020 r.
		Urząd Morski w Szczecinie	2018-2019	0	-	-	W latach 2018-2019 nie wykonano planów ochrony dla nadzorowanych morskich obszarów Natura 2000.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							Dotychczas wykonane (w latach 2014-2017) - wcześniejsze projekty planów ochrony dla obszarów Natura 2000 „Zalew Szczeciński" (PLB320009) i „Ujście Odry i Zalew Szczeciński" (PLH320018) są obecnie modyfikowane.
106.	Poprawa atrakcyjności terenów zieleni urządzonej, w tym:	Powiat Policki	2018	2	390 087,25	Środki własne	Utrzymanie terenów zieleni w pasach drogowych dróg powiatowych.
			2019		271 616,11		
			2018	2	15 500,00	Środki własne	Wykonanie zabiegów pielęgnacyjno-zachowawczych platanów klonolistnych rosnących w pasach drogowych dróg powiatowych na terenie miasta Police.
			2018	2	15 000,00	Środki własne	Pielęgnacja i utrzymanie terenów zieleni przed budynkami Starostwa Powiatowego w Policach przy ul. Tanowskiej i Kresowej.
			2019		16 421,00		
			2018	2	2 900,00	Środki własne	Utrzymanie terenów zieleni na gruntach Skarbu Państwa i Powiatu Polickiego.
			2019		7 884,00		
			2018	2	1 458,00	Środki własne	Zakup materiałów związanych z zagospodarowaniem terenów zieleni.
			2019		14 943,79		

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2019	3	2 200,00	Środki własne	Zakup sadzonek drzew ozdobnych, w ramach zagospodarowania terenu zieleni w miejscowości Łęgi.
			2018	3	1 458,00	Środki własne	Zakup materiałów związanych z zagospodarowaniem terenu zieleni w miejscowości Grzepnica.
			2019	2	29 176,00	Środki własne	Utrzymanie zieleni na terenach administrowanych przez jednostki organizacyjne Powiatu Polickiego.
			2019	3	3 198,00	Środki własne	Sporządzenie dwóch ekspertyz dendrologicznych: jedna dotyczyła stanu zachowania drzewa – pomnika przyrody zlokalizowanego na terenie SOSW Nr 1 w Policach, druga – stanu zachowania dziewięciu drzew rodzaju dąb rosnących w pasie drogowym drogi powiatowej Kościno-Dołuje.
		Gmina Dobra	2018	3	844 996,29, w tym Powiat 50 000,00	Środki własne, Starostwo Powiatowe w Policach	Zagospodarowanie i wyposażenie ścieżki ekologiczno-edukacyjnej z miejscowości Dobra do Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Dobrej przy ul. Zwierzynieckiej 1.
		Gmina Kołbaskowo	2018	3	43 888,35	Środki własne	Zagospodarowanie skweru im. Longina Komołowskiego w m. Kołbaskowo

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2018	2	134 001,10	Środki własne	Utrzymanie zieleni na terenie gminy.
			2019		136 297,48		
		Gmina Nowe Warpno	2018	2	230 749,15	Środki własne	Utrzymanie zieleni na terenie gminy.
			2019		249 033,12		
		Gmina Police	2019	1	43 050,00	Środki własne	Odbudowa promenady w Trzebieży – opracowanie dokumentacji projektowej.
107.	Zagospodarowanie terenu przestrzeni publicznej w Wołczkowie oraz przy Urzędzie Gminy w Dobrej	Gmina Dobra	2018-2019	3	1 435 000,00	Środki własne	Zagospodarowanie ternu boiska w Wołczkowie. Budowa siłowni pod chmurką w Wołczkowie. Zagospodarowanie terenu przy Urzędzie Gminy Dobra zrealizowano w latach wcześniejszych.
108.	Budowa ścieżki dydaktycznej pn. Aleja Dużych Ptaków w Pargowie	Gmina Kołbaskowo	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania
109.	Rozbudowa terenów rekreacyjnych nad Łarpią	Gmina Police	2018	1	20 094,00	Środki własne	Usunięcie drzew i krzewów znajdujących się w złym stanie zdrowotnym i kolidujących z realizacją robót budowlanych. Realizacja samych robót budowlanych planowana jest w latach 2020-2021 z udziałem środków z Unii Europejskiej.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
110.	Utrzymanie estetycznej kondycji zieleni w mieście Police	Gmina Police	2018-2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Prace związane z utrzymywaniem zieleni w pasach drogowych dróg gminnych, w parkach i na terenach zielonych oraz utrzymaniem zieleni wzdłuż ścieżek rowerowych na terenie Gminy Police.
		Powiat Policki	2018	3	13.500,00	Środki własne	Wykonanie zabiegów pielęgnacyjno-zachowawczych platanów klonolistnych (104 szt.) w ciągach dróg powiatowych na terenie miasta Police
111.	Wprowadzanie nowych nasadzeń w miejsce wycinki drzew podczas rozbudowy terenów mieszkaniowych, inwestycyjnych i komunikacyjnych	ZZDW w Koszalinie	listopad 2019	3	158 050,82	Środki własne z budżetu jednostek samorządu terytorialnego, Unia Europejska	Nasadzenie 405 szt. lipy drobnolistnej i 180 szt. głogu dwuszyjkowego w ramach przebudowy DW 114 Brzózki – Trzebież (z ujęciem przejścia przez m. Brzózki i Warnołęka). Więcej informacji o zadaniu w punkcie 42 niniejszej tabeli.
		Powiat Policki	2018	3	139 080,00	Środki własne	Sto drzew na 100-lecie Niepodległej Polski: utworzenie alei składających się z grabów oraz buków. Alejki wyposażone zostały w tablice informacyjno-edukacyjne o treściach przyrodniczo-historycznych. Oprócz opisu botanicznego oraz symboliki drzewa wprowadzanego gatunku, umieszczone zostało również kalendarium wydarzeń historycznych minionego 100-lecia. W gminie Police

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							pamiątkowa aleja umiejscowiona została nieopodal siedziby Stowarzyszenia Przyjaciół Ziemi Polickiej Skarb, a w gminie Dobra na terenie rekreacyjnym przy schronisku dla zwierząt. Natomiast w gminie Kołbaskowo szpaler buków uatrakcyjnia nowo powstałą ścieżkę pieszo-rowerową Karwowo-Warnik. Czwarta alejka stanowi element Wioski Żeglarskiej w Nowym Warpnie.
			2018-2019	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Wydanie dla gmin powiatu polickiego w związku z realizowanymi inwestycjami łącznie 17 decyzji zezwalających na wycinkę drzew i krzewów, w których Starosta Policki jednocześnie zobowiązał do przeprowadzenia nasadzeń zastępczych, łącznie: 177 drzew oraz 67m^2 i 291 sadzonek krzewów.
		Gmina Dobra	2018-2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne, inwestorów	Nasadzanie drzew zgodnie z warunkami zawartymi w decyzjach – nasadzenia kompensacyjne.
		Gmina Police	2018-2019	2	350 430,00	Środki własne	Nasadzenie 311 drzew i 18 krzewów.
112.	Kontrola założeń planu urządzania lasu	Nadleśnictwa Gryfino, Trzebież	2018-2019	2	Koszty ujęte w punkcie 114	Starostwo Powiatowe w Policach	Nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa. Zadanie opisane w punkcie 114 niniejszej tabeli.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
		Nadleśnictwa Trzebież i Gryfino	2018-2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Bieżąca realizacja planów urządzania lasu dla Nadleśnictw Gryfino i Trzebież na lata 2017-2026.
113.	Wyposażenie jednostek straży pożarnej w sprzęt służący efektywnej minimalizacji skutków pożarów	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Policach	05.07.2018	3	59 901,00	POIiŚ, Fundusz Spójności	Zakup quada z lawetą w ramach projektu „Zwiększenie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych”.
			08.03.2019	3	2 152,50	Środki własne	Zakup prądownicy Turbo RB 101.
		Nadleśnictwo Gryfino	2018	3	6 888,00	Środki własne	Projekt modernizacji systemu wykrywania i lokalizowania pożarów lasu opartego o kamery HD.
			2019	3	254 006,07	Środki własne, Unia Europejska	Przeprowadzenie modernizacji systemu wykrywania i lokalizowania pożarów lasu opartego o kamery HD.
		Nadleśnictwo Trzebież	2018-2019	2	1 097 803,00	Środki własne	Nadleśnictwo na bieżąco realizuje zadnia związane z bezpieczeństwem przeciwpożarowym, zgodnie z instrukcją przeciwpożarową, przy pełnej współpracy z innymi podmiotami realizującymi przedmiotowe zadanie na każdym z poziomów administracyjnych. W ramach tego zadania wykonuje się m.in. utrzymanie dróg, pasów przeciwpożarowych, monitoring i utrzymanie punktów alarmowo-dyspozycyjnych i obiektów,

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							wyposażenie w sprzęt obiektów i pracowników, inwestycje takie jak budowa punktu poboru wody.
114.	Kontynuacja działań związanych z utrzymaniem i ochroną lasów	Nadleśnictwo Gryfino	2018	2	1 804,23	Starostwo Powiatowe w Policach	Nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa położonymi w administracyjnych granicach powiatu polickiego. Zakres prac związanych z nadzorem obejmuje: prowadzenie kontroli prac leśnych, cechowania drewna oraz dokumentów stwierdzających legalność jego pozyskania; sprawdzenie jakości wykonywanych robót; udział w czynnościach odbioru robót; potwierdzenie faktycznie wykonanych robót w protokole odbioru.
			2019		2 421,09		
		Nadleśnictwo Trzebież	2018		15 719,27		
			2019		15 385,40		
		Nadleśnictwo Gryfino	2018	2	1 168,90	Środki własne	Konserwacja grodzeń założonych upraw leśnych.
			2019		435,94		
			2019	2	714,52	Środki własne	Ograniczanie występowania kornika drukarza.
		Nadleśnictwo Trzebież	2018-2019	2	3 039 804,00	Środki własne	Utrzymanie lasów poprzez m.in. pielęgnacje gleby, odnowienia, zabiegi pielęgnacyjne, melioracje agrotechniczne.
			2018-2019	2	1 232 379,00	Środki własne	Ochrona lasów poprzez zwiększanie bioróżnorodności (wywieszanie

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							budek), zabiegi ochrony czynnej i pielęgnacyjne w rezerwacie przyrody, remizach, zabezpieczanie upraw przed szkodami od zwierzyny (m.in. grodzenia i inne zabezpieczanie upraw), od owadów powodujących szkody w drzewostanach.
			2018-2019	2	161 013,00	Środki własne	Udostępnianie turystyczne, w tym utrzymanie obiektów.
			2018-2019	2	2 018 895,00	Środki własne	Utrzymanie dróg leśnych.
			2018-2019	2	242 586,00	Środki własne	Zbieranie śmieci.
Zagrożenia poważnymi awariami							
115.	Kontrole zakładów mogących mieć negatywny wpływ na stan środowiska i bezpieczeństwa mieszkańców	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Policach, WIOŚ	2018-2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco. Więcej informacji w rozdz. 5.10.
116.	Bieżący monitoring gazociągu przesyłowego	Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM SA	2018-2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Realizacja czynności eksploatacyjnych w oparciu o procedury Systemu Eksploatacji Sieci Przesyłowej (SESP) i zatwierdzony harmonogram czynności eksploatacyjnych na rok 2018 i 2019 – działania zapewniające

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							bezpieczeństwo i niezawodność przesyłu gazu ziemnego. Realizacja całodobowego, zdalnego monitoringu ciśnienia w gazociągu – działanie pozwalające kontrolować prawidłowe parametry pracy gazociągu wraz z identyfikacją potencjalnych nieszczelności. Realizacja całodobowego, zdalnego monitoringu parametrów pracy instalacji ochrony katodowej gazociągu – działanie zwiększające skuteczność ochrony przeciwkorozyjnej.
117.	Kontynuacja dofinansowania Straży Pożarnej w zakresie sprzętu służącego minimalizacji zagrożeń chemiczno-ekologicznych w tym:	Powiat Policki	2019	3	30 387,00	Budżet państwa	Zakup 8 kompletów umundurowania specjalnego dla strażaków Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Policach.
		Gmina Dobra	2018	3	153 300,42	Środki własne	Zakup lekkiego wozu specjalnego wraz z wyposażeniem dla OSP Dobra, przeznaczonego do likwidacji lokalnych zagrożeń.
		Gmina Police	2018-2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zakup sprzętu dla straży pożarnych.
118.	1. Przebudowa remizy OSP Tanowo	Gmina Police	2018-2019	3	1 720 318,00	Środki własne	Roboty budowlane związane z przebudową remizy OSP w Tanowie oraz zrealizowanie dostawy i montażu wyposażenia.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
119.	Współdziałanie w zakresie doskonalenia systemu zarządzania kryzysowego i edukacji mieszkańców	Powiat Policki	2018	3	29 535,29	Środki własne	Zakup i dostarczenie wielofunkcyjnej stacji bazowej digitex CZK/IP z graficznym interfejsem sterowania syrenami alarmowymi wraz z montażem i włączeniem do scentralizowanego systemu alarmowego Powiatu Polickiego, radiotelefonu oraz wykonania obsługi agregatów prądotwórczych będących na wyposażeniu Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego.
		Powiat Policki	2019	3	8 388,79	Środki własne	Zakup wyposażenia, materiałów biurowych oraz szkolenie z zakresu zarządzania kryzysowego dla kadry kierowniczej oraz kierowników komórek organizacyjnych urzędu.

4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Jak wynika z tabeli nr 4 w okresie od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2019 r. w Programie Ochrony Środowiska w ramach 10 obszarów interwencji wyznaczonych zostało 119 zadań. Podjęto się realizacji 93 z nich, z czego 9 inwestycji zostało zrealizowanych w poprzednim okresie sprawozdawczym. W przypadku niektórych zadań dodatkowo zostały wskazane skonkretyzowane inwestycje. Spośród 26 niezrealizowanych zadań, 19 było konkretnymi przedsięwzięciami. Należy podkreślić, iż wiele zadań wpisuje się w realizację więcej niż jednego strategicznego celu długoterminowego. Spora część zadań ma charakter ciągły i jest realizowana na bieżąco.

Stopień realizacji zadań dla powiatu polickiego wynosi 78,15%.

Tabela 5. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

L.p.	Obszar interwencji	Liczba zadań wyznaczonych	Liczba zadań zrealizowanych/ realizowanych
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	41	28
2.	Zagrożenia hałasem	18	15
3.	Pola elektromagnetyczne	2	2
4.	Gospodarowanie wodami	14	12
5.	Gospodarka wodno-ściekowa	16	12
6.	Zasoby geologiczne	2	1
7.	Gleby	4	2
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	5	5
9.	Zasoby przyrodnicze	12	11
10.	Zagrożenia poważnymi awariami	5	5
	Suma	**119**	**93**

5. Ocena systemu monitoringu i stanu środowiska

W celu oceny wpływu realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska na poprawę środowiska na terenie powiatu polickiego zestawiono wartości wskaźników monitoringu, porównując stan z 2017 roku (rok bazowy) ze stanem na lata 2018-2019. Niestety brak jest kompletnych danych za 2019 r. GUS i WIOŚ opracowują aktualnie informacje i udostępnią je w późniejszym terminie.

W kolejnych podrozdziałach przedstawiono aktualny stan środowiska naturalnego na terenie powiatu polickiego.

Tabela 6. Wskaźniki monitoringu

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
Ochrona powietrza						
Wyniki klasyfikacji strefy pod kątem ochrony zdrowia dla strefy zachodniopomorskiej						
1.	Dwutlenek siarki (SO_2)	klasa	A	A	A	
2.	Dwutlenek azotu (NO_2)	klasa	A	A	A	
3.	Pył zawieszony PM10	klasa	A	C	A	
4.	Pył zawieszony PM2,5	klasa	A	A	A	
5.	Benzen (C_6H_6)	klasa	A	A	A	
6.	Tlenek węgla (CO)	klasa	A	A	A	
7.	Ołów (Pb)	klasa	A	A	A	
8.	Arsen (As)	klasa	A	A	A	
9.	Kadm (Cd)	klasa	A	A	A	
10.	Nikiel (Ni)	klasa	A	A	A	
11.	Benzo(a)piren ($B_{(a)}P$)	klasa	C	C	C	

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
12.	Ozon (O_3)	klasa	A	A	A	
Wyniki klasyfikacji strefy pod kątem ochrony roślin dla strefy zachodniopomorskiej						
13.	Dwutlenek siarki (SO_2)	klasa	A	A	A	
14.	Tlenki azotu (NO_x)	klasa	A	A	A	
15.	Ozon (O_3)	klasa	A	A	A	
16.	Odsetek ludności korzystający z sieci gazowej ogółem	%	75,0	75,3	b.d.	
17.	Długość czynnej sieci gazowej	km	484 093	511 135	b.d.	
18.	Zużycie gazu	MWh	209 188,9	215 223,3	b.d.	
19.	Długość czynnej sieci cieplnej przesyłowej	km	66,2	60,0	b.d.	
20.	Sprzedaż energii cieplnej w ciągu roku	GJ	378 410	273 048	b.d.	
21.	Liczba kotłowni ogółem	szt.	49	44	b.d.	
22.	Roczna emisja zanieczyszczeń gazowych powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	t	1 521 992	1 252 441	b.d.	
23.	Roczna emisja zanieczyszczeń pyłowych powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	t	579	481	b.d.	

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
24.	Zanieczyszczenia gazowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych	%	44,8	89,2	b.d.	
25.	Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych	%	97,3	96,1	b.d.	
Zagrożenia hałasem						
26.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	%	43,1	43,2	b.d.	
27.	Powierzchnia obszarów zagrożonych przekroczeniem wartości dopuszczalnych wskaźnika L_{DWN}	km^2	0,030	brak badań	brak badań	
28.	Liczba mieszkańców zagrożonych przekroczeniem wartości dopuszczalnych wskaźnika L_{DWN}	os.	243	brak badań	brak badań	
Pola elektromagnetyczne						
29.	Wynik pomiaru poziomu pól elektromagnetycznych	V/m	0,64	0,2	0,53; 1,66	
30.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	%	43,1	43,2	b.d.	

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
Zasoby wodne						
31.	Jakość wód powierzchniowych w ramach Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) obejmujących swym zasięgiem obszar Powiatu Polickiego	-	dane w rozdz. 5.4.1	dane w rozdz. 5.4.1	b.d.	
32.	Stan chemiczny Jednolitych Części Wód Podziemnych o numerach 3 i 4	klasa	nie badano	nie badano	dane w rozdz. 5.4.2	
33.	Stan ilościowy Jednolitych Części Wód Podziemnych o numerach 3 i 4	klasa	nie badano	nie badano	dane w rozdz. 5.4.2	
Gospodarka wodno-ściekowa						
34.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca	m^3	37,1	36,8	b.d.	
35.	Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej ogółem	%	99,5	99,5	b.d.	
36.	Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej	km	432,3	443,8	b.d.	
37.	Przyłącza wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	11 603	11 573	b.d.	
38.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	tys. m^3	2 883,2	2 902,9	b.d.	
39.	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej ogółem	%	91,7	91,7	b.d.	

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
40.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	528,8	532,0	b.d.	
41.	Liczba przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	7 081	7 331	b.d.	
42.	Ścieki odprowadzone	dam^3	3 213	3 306	b.d.	
43.	Wielkość (przepustowość) komunalnych oczyszczalni ścieków w RLM	os.	40 518	52 518	b.d.	
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu						
44.	BZT5	kg	27 039	19 830	b.d.	
45.	ChZt	kg	159 517	140 832	b.d.	
46.	zawiesina ogólna	kg	48 959	40 607	b.d.	
47.	azot ogólny	kg	30 495	28 482	b.d.	
48.	fosfor ogólny	kg	2 175	1 498	b.d.	
49.	Osady wytworzone w oczyszczalniach ścieków w ciągu roku	t	725	856	b.d.	
50.	Liczba zbiorników bezodpływowych	szt.	1 483	1 641	b.d.	
51.	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	257	246	b.d.	

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
Zasoby geologiczne i gleby						
52.	Liczba planów zagospodarowania przestrzennego ogółem	szt.	212	216	b.d.	
53.	Powierzchnia gminy objęta obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego	ha	28 686	28 710	b.d.	
54.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	%	43,1	43,2	b.d.	
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów						
55.	Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku	t	24 262,06	23 340,20	b.d.	
56.	Zmieszane odpady komunalne ogółem na 1 mieszkańca	kg	312,1	296,2	b.d.	
57.	Zmieszane odpady zebrane z gospodarstw domowych w ciągu roku	t	20 233,54	19 567,66	b.d.	
58.	Zmieszane odpady komunalne zebrane z gospodarstw domowych ogółem na 1 mieszkań	t	260,3	248,4	b.d.	
59.	Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (wszystkie gminy)	-	osiągnięty	osiągnięty	b.d.	

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
60.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami papieru, tworzyw sztucznych, szkła, metalu (wszystkie gminy)	-	osiągnięty	osiągnięty	b.d.	
61.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych (wszystkie gminy)	-	osiągnięty	osiągnięty	b.d.	
62.	Czynne składowiska odpadów, na których unieszkodliwiane są odpady	szt.	1	1	b.d.	
63.	Powierzchnia czynnych składowisk, na których unieszkodliwiane są odpady komunalne	ha	4,4	4,4	b.d.	
Zasoby przyrodnicze						
64.	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych	ha	2 207,35	2 207,32	b.d.	
65.	Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem	%	3,3	3,3	b.d.	
66.	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej ogółem	ha	106,45	95,04	b.d.	
67.	Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w pow. ogółem	%	0,2	0,1	b.d.	
68.	Lesistość	%	34,3	34,3	b.d.	

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
69.	Powierzchnia lasów ogółem	ha	22 799,49	22 813,43	b.d.	
Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi						
70.	Ilość zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	szt.	2	2	2	
71.	Ilość zakładów o dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	szt.	2	2	2	
72.	Liczba zgłoszonych do WIOŚ poważnych awarii przemysłowych	szt.	0	0	0	

źródło: GUS, WIOŚ w Szczecinie, GIOŚ, GDDKiA, Urzędy Gmin

*Gdzie:
kolor zielony – poprawa lub brak zmian przy pozytywnej wartości wskaźnika,
kolor czerwony – pogorszenie lub negatywna wartość wskaźnika.

Stan wskaźników monitoringu na terenie powiatu polickiego na przestrzeni analizowanego okresu czasu poprawił się lub nie uległ zmianie przy zachowaniu pozytywnej wartości w 68 przypadkach, natomiast w 4, dotyczących jakości powietrza, długości sieci cieplnej oraz powierzchni zieleni urządzonej, wykazał negatywną wartość.

5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Emisję zanieczyszczeń do powietrza powodują zarówno źródła naturalne, jak i antropogeniczne. Do tych pierwszych zaliczamy zjawisko wietrzenia skał, pożary czy procesy biologiczne (rozkład materii organicznej, pylenie roślin). Zanieczyszczeniami związanymi z działalnością człowieka są natomiast: przemysł energetyczny, transportowy, sektor komunalno-bytowy. Zanieczyszczanie powietrza dzieli się na pyłowe i gazowe. Do zanieczyszczeń pyłowych zalicza się pyły zawieszone PM10 i PM2,5, które uważa się za najpoważniejsze zagrożenie dla zdrowia ludzi. Ma to związek ze zróżnicowaniem wielkości ich cząsteczek oraz składu chemicznego. Mogą zawierać metale ciężkie, pierwiastki promieniotwórcze i rakotwórcze oraz toksyczne związki organiczne, takie jak wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA). Ponadto pyły zawieszone mogą być nośnikiem bakterii i wirusów, które są przyczyną podrażnień układu oddechowego i alergii. Pyły mają również szkodliwy wpływ na rośliny, gdyż osadzając się na powierzchni liści pochłaniają światło i zatykają aparaty szparkowe, utrudniając proces fotosyntezy. Największy wpływ na wielkość ich emisji mają źródła bytowo-komunalne, określane jako źródła powierzchniowe tzw. niska emisja. Drugą istotną przyczyną tych zanieczyszczeń są emisje pochodzące z energetyki zawodowej i transportu.

Monitoring GIOŚ w Szczecinie[2]

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. poz. 914) dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie strefę stanowi:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto nie będące aglomeracją o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Województwo zachodniopomorskie zostało podzielone na 3 strefy: aglomeracja szczecińska, miasto Koszalin oraz strefa zachodniopomorska, w skład której wchodzi pozostała część województwa.

Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska GIOŚ w Szczecinie prowadził monitoring jakości powietrza za pomocą 10 (2018 r.) oraz 11 (2019 r.) stacji pomiarowych. Zakres prowadzonego monitoringu obejmuje pomiary stężeń dwutlenku siarki (SO_2), dwutlenku azotu (NO_2), tlenku węgla (CO), benzenu (C_6H_6), ozonu (O_3), pyłu zawieszonego PM2,5 oraz PM10, które to prowadzone są metodą automatyczną (pomiary ciągłe) oraz, prowadzone metodą manualną (pobór prób w terenie i oznaczenia laboratoryjne), pomiary pyłu zawieszonego PM2,5 i PM10, a także ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) i benzo(a)pirenu (B(a)P) zawartych w pyle PM10. W celu ochrony roślin prowadzi się monitoring metodą automatyczną stężeń dwutlenku siarki (SO_2), tlenku azotu (NO) i ozonu (O_3). Na terenie powiatu polickiego nie były zlokalizowane stacje pomiarowe.

[2] Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2018, 2019, GIOŚ, Szczecin 2019, 2020.

Klasyfikacja stref

Ocenę jakości powietrza i obserwację zmian dokonano w ramach państwowego monitoringu środowiska w strefach, które sklasyfikowano na podstawie poziomów substancji w powietrzu oraz poziomów dopuszczalnych z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, poziomów docelowych oraz poziomów celów długoterminowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. poz. 1031 z późn. zm.). Zgodnie z definicjami zawartymi w dyrektywie 2008/50/WE:

- **poziom dopuszczalny** oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany,
- **poziom docelowy** oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie,
- **poziom celu długoterminowego** oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

Tabela 7. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza

Poziom stężeń	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
określony jest poziom dopuszczalny i poziom krytyczny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego lub poziomu krytycznego	dwutlenek siarki dwutlenek azotu tlenki azotu tlenek węgla benzen pył PM10 pył PM2,5 ołów (PM10)	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego lub poziomu krytycznego		C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie POP w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu (jeśli POP nie był uprzednio opracowany), - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	Ozon	A	działania niewymagane

Poziom stężeń	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
powyżej poziomu docelowego	AOT40 arsen (PM10) nikiel (PM10) kadm (PM10) benzo(a)piren (PM10)	C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - opracowanie lub aktualizacja POP, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
określony jest poziom celu długoterminowego			
poniżej poziomu celu długoterminowego	Ozon AOT40	D1	działania niewymagane
powyżej poziomu celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do 2020 r.
określony jest poziom dopuszczalny dla fazy II			
poniżej poziomu celu długoterminowego	pył PM2,5	A1	działania niewymagane
powyżej poziomu celu długoterminowego		C1	- dążenie do osiągnięcia poziomu dopuszczalnego dla fazy II do 2020 r.

źródło: GIOŚ

Strefę zachodniopomorską obejmującą powiat policki zaliczono do klasy C ze względu na przekroczenia poziomów docelowych benzo(a)pirenu oraz (tylko w 2018 r.) pyłu zawieszonego PM10. Ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu strefę zakwalifikowano do klasy D2. Dla pozostałych substancji strefę zaliczono do klasy A, oznaczającej poziom stężenia nie przekraczający poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych. Biorąc pod uwagę ochronę roślin strefę zachodniopomorską zaliczono do klasy D1 oznaczającej brak przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu oraz do klasy A oznaczającej brak przekroczeń wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu i dwutlenku siarki oraz poziomu docelowego ozonu.

W ramach omawianej oceny Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie wyznaczył również obszary przekroczeń wartości normatywnych benzo(a)pirenu i pyłu zawieszonego PM10 na terenie stref województwa zachodniopomorskiego. Wśród tych obszarów znalazły się gminy analizowanego powiatu: Kołbaskowo i Police – przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu.

W zestawieniu z 2018 r., w 2019 r. nastąpiła poprawa jakości powietrza. Taki wynik oceny jest efektem bardziej sprzyjających warunków meteorologicznych, które panowały podczas okresu jesienno-zimowego w roku 2019. Następstwem łagodnych warunków atmosferycznych była mniejsza emisja zanieczyszczeń pyłowych z sektora komunalno-bytowego.

5.2. Zagrożenia hałasem

Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska, charakteryzującym się dużą ilością i różnorodnością źródeł oraz powszechnością występowania. Hałas jest uznawany za czynnik, który w największym stopniu wpływa na jakość warunków zamieszkania i wypoczynku ludzi. Nadmierny hałas może wywoływać niekorzystne zmiany w organizmie człowieka. Powoduje

on między innymi zaburzenia snu i wypoczynku, wpływa niekorzystnie na układ nerwowy, utrudnia pracę i naukę, zwiększa podatność na choroby psychiczne.

Występujący w środowisku naturalnym hałas spowodowany działalnością człowieka można podzielić na komunikacyjny i przemysłowy (instalacyjny). Czynnikami wpływającymi na poziom hałasu komunikacyjnego są natężenie i płynność ruchu, procentowy udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, położenie drogi oraz rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna, charakter obudowy trasy i rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy. Źródłami hałasu przemysłowego są dźwięki emitowane przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia, a także wyposażenie zakładów przemysłowych, rzemieślniczych i usługowych oraz procesy technologiczne w nich zachodzące.

Monitoring hałasu drogowego GDDKiA[3]

Pomiary hałasu komunikacyjnego prowadzi GDDKiA, opracowując mapy akustyczne dla dróg krajowych o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie. Ostatnie opublikowane opracowanie sporządzono w 2017 r. na mocy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r., poz. 519 ze zm.) wraz z rozporządzeniami wykonawczymi. Obszar objęty analizą akustyczną obejmował bufor 2 x 800 m położony po obu stronach dróg.

Na terenie powiatu polickiego były badane 3 odcinki scharakteryzowane poniżej.

Tabela 8. Zestawienie odcinków dróg położonych w granicach powiatu polickiego objętych analizą hałasu komunikacyjnego

Numer drogi	Gminy	Kilometraż odcinka		Długość odcinka [m]
		Początkowy	Końcowy	
DK10	Dobra (Szczecińska)	3+336	8+131	4,795
DK13	Kołbaskowo	5+610	12+085	6,475
A6	Kołbaskowo	0+000	6+635	6,635
Obszar analizy				
Powierzchnia obszaru [km^2]		26,767		
Liczba budynków mieszkalnych		1 925		
Liczba lokali mieszkalnych		8 617		
Liczba mieszkańców		27 964		
Liczba szkół i przedszkoli		9		
Liczba szpitali		0		
Liczba domów opieki		0		

źródło: GDDKiA

Do określenia hałasu stosuje się następujące wskaźniki:

- **L_{DWN} –** długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00), pory wieczoru (rozumianej jako

[3] Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa zachodniopomorskiego – część opisowa, GDDKiA, Świętochłowice 2018.

przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00),

- **L_N –** długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00).

Dopuszczalny poziom dźwięku dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wynosi 64 dB, a dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego 68 dB dla wskaźnika L_{DWN}, natomiast dla wskaźnika L_N 59 dB dla obu rodzajów terenu.

Wyniki poziomów dźwięku w środowisku i przekroczeń poziomów dopuszczalnych hałasu zaprezentowano w poniższych tabelach.

Tabela 9. Poziomy dźwięku w środowisku określone przez wskaźnik L_{DWN} – powiat policki

Kryterium	Zakres poziomu hałasu				
	55-60 dB	60-65 dB	65-70 dB	70-75 dB	>75 dB
Powierzchnia obszarów eksponowanych na hałas w danym zakresie [km^2]	3,238	1,851	0,908	0,540	0,259
Liczba lokali mieszkalnych narażonych na hałas w danym zakresie przy najbardziej narażonej na hałas elewacji [tys.]	0,370	0,197	0,113	0,017	0,000
Liczba mieszkańców narażonych na hałas w danym zakresie przy najbardziej narażonej na hałas elewacji [tys.]	1,198	0,628	0,371	0,053	0,000
Liczba lokali mieszkalnych narażonych na hałas w danym zakresie przy względnie cichych elewacjach [tys.]	0,090	0,059	0,034	0,000	0,000
Liczba mieszkańców narażonych na hałas w danym zakresie przy względnie cichych elewacjach [tys.]	0,301	0,188	0,110	0,000	0,000

źródło: GDDKiA

Tabela 10. Poziomy dźwięku w środowisku określone przez wskaźnik L_N – powiat policki

Kryterium	Zakres poziomu hałasu				
	50-55 dB	55-60 dB	60-65 dB	65-70 dB	>70 dB
Powierzchnia obszarów eksponowanych na hałas w danym zakresie [km^2]	2,615	1,305	0,652	0,311	0,098
Liczba lokali mieszkalnych narażonych na hałas w danym zakresie przy najbardziej narażonej na hałas elewacji [tys.]	0,247	0,149	0,026	0,000	0,000
Liczba mieszkańców narażonych na hałas w danym zakresie przy	0,792	0,480	0,083	0,000	0,000

Kryterium	Zakres poziomu hałasu				
	50-55 dB	55-60 dB	60-65 dB	65-70 dB	>70 dB
najbardziej narażonej na hałas elewacji [tys.]					
Liczba lokali mieszkalnych narażonych na hałas w danym zakresie przy względnie cichych elewacjach [tys.]	0,070	0,038	0,000	0,000	0,000
Liczba mieszkańców narażonych na hałas w danym zakresie przy względnie cichych elewacjach [tys.]	0,223	0,123	0,000	0,000	0,000

źródło: GDDKiA

Tabela 11. Przekroczenie wartości dopuszczalnych wg wskaźnik L_{DWN} – powiat policki

Kryterium	<5 dB	5-10 dB	10-15 dB	15-20 dB	>20 dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	niedobry		zły		bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km^2]	0,030	0,010	0,000	0,000	0,000
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,074	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	0,243	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0

źródło: GDDKiA

Tabela 12. Przekroczenie wartości dopuszczalnych wg wskaźnik L_N – powiat policki

Kryterium	<5 dB	5-10 dB	10-15 dB	15-20 dB	>20 dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	niedobry		zły		bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km^2]	0,030	0,001	0,000	0,000	0,000
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,026	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	0,083	0,000	0,000	0,000	0,000

Kryterium	<5 dB	5-10 dB	10-15 dB	15-20 dB	>20 dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	niedobry		zły		bardzo zły
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0

źródło: GDDKiA

Odnosząc się do zebranych danych, można stwierdzić, że niewielka liczba osób jest narażona na najmniejsze przekroczenia wartości dopuszczalnych.

GIOŚ w Szczecinie w analizowanym okresie nie prowadził pomiarów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu polickiego.

5.3. Pola elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące (PEM) występuje w postaci naturalnej (źródłami są Ziemia, Słońce, zjawiska atmosferyczne) oraz sztucznej (związane z powszechnym wykorzystywaniem energii elektrycznej oraz nowych technik radiowych). Pola elektromagnetyczne występują w otoczeniu wszystkich urządzeń elektrycznych.

Podstawowymi źródłami pól elektromagnetycznych są:

- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- stacje radiowe i telewizyjne,
- stacje radiolokacyjne,
- linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia,
- urządzenia powszechnego użytku, m.in. kuchenki mikrofalowe, aparaty komórkowe.

GIOŚ w Szczecinie prowadzi w ramach jednego z podsystemów Państwowego Monitoringu Środowiska pomiary poziomów promieniowania elektromagnetycznego w środowisku w 135 punktach w trzyletnich cyklach pomiarowych, po 45 punktów dla każdego roku. W każdym z tych 45 punktów pomiary wykonuje się raz w roku kalendarzowym. Pomiarami objęto tereny miast powyżej 50 tys. mieszkańców, pozostałe miasta i tereny wiejskie, ustalając na każdym z wymienionych obszarów badawczych po 15 punktów pomiarowych, zlokalizowanych w miejscach dostępnych dla ludności.

Na obszarze powiatu polickiego zlokalizowane są 4 punkty pomiarowe, po jednym w każdej gminie. W latach 2018-2019 wykonano pomiary w trzech z nich. Wyniki zestawiono w tabeli[4].

[4] Wyniki pomiarów monitoringowych pól elektromagnetycznych za rok 2018, 2019, GIOŚ, Warszawa 2019, 2020.

Tabela 13. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych na terenie powiatu polickiego

Gmina	Adres punktu pomiarowego	Data pomiaru	Wynik pomiaru [V/m]
Nowe Warpno	Brzózki	21.06.2018	0,2
Dobra (Szczecińska)	Dobra, ul. Sportowa	28.08.2019	0,53
Kołbaskowo	Stobno	10.09.2019	1,66

źródło: GIOŚ

Przeprowadzone badania wykazały, że w żadnym punkcie kontrolno-pomiarowym w województwie nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych promieniowania elektromagnetycznego wynoszących 7 V/m, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883).

5.4. Gospodarowanie wodami

5.4.1. Wody powierzchniowe

Powiat policki leży w regionach wodnych Dolnej Odry i Ucker. Obszar odwadniają trzy rzeki: Gunica (długość na terenie powiatu 19,27 km), Karwia Struga (5,41 km) i Myśliborka. Pozostałe cieki mają niewielkie przepływy, część z nich ma charakter okresowy. Są nimi Karpinka, Struga Wołczkowska, Mała Gunica, Struga Żurawia, Łarpia, Grzybnica, Siedliczka, Przęsocińska Struga, Stobnica oraz Gumieniec, o łącznej długości 66,89 km.

Największymi jeziorami na terenie powiatu są: Świdwie (powierzchnia 294 ha), Myśliborskie Wielkie (127,4 ha), Stolsko (92,0 ha), Karpino (60 ha), Myśliborskie Małe (41,4 ha) i Piaski (32,2 ha). Pozostałe zbiorniki wodne nie przekraczają powierzchni 5 ha. Na terenie Powiatu znajduje się również Jezioro Nowowarpieńskie, będące jednocześnie zatoką Zalewu Szczecińskiego[5].

Obszar powiatu polickiego położony jest w zlewniach 17 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych: 14 rzecznych, 2 jeziornych i 1 przejściowej, które zostały przedstawione poniżej.

Tabela 14. JCWP znajdujące się na obszarze powiatu polickiego

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Status JCWP*	Stan ogólny
LW11103	Świdwie	SZCW	-
LW20785	Myśliborskie Wielkie	NAT	-
RW600001936	Dopływ z Łęgów Odrzańskich II	NAT	zły
RW60000199529	Raduń	SCW	dobry
RW6000019954	Kanał Policki	SCW	dobry
RW60001619729	Bukowa	NAT	zły

[5] Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023, Police 2016.

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Status JCWP*	Stan ogólny
RW60001719929	Łarpia	NAT	dobry
RW60001731129	Myśliborka z jez. Myśliborskim Wielkim	SZCW	zły
RW6000173116	Karwia Struga	SZCW	dobry
RW60001731189	Karpina	NAT	dobry
RW60001731192	Dopł. z polderu Niekłończyca	NAT	zły
RW600019199899	Gunica od Rowu Wołczkowskiego do ujścia	SZCW	zły
RW6000211971	Odra od Odry Zachodniej do Parnicy	SZCW	zły
RW6000211999	Odra od Parnicy do ujścia	SZCW	zły
RW60002319988	Gunica do Rowu Wołczkowskiego z jez. Świdwie	SZCW	zły
RW60002331152	Dopł. z polderu Warnołęka	NAT	zły
TWIWB8	Zalew Szczeciński	SZCW	zły

źródło: Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju

*NAT – naturalna,
SZCW – silnie zmieniona część wód,
SCW – sztuczna część wód.

Stan wód powierzchniowych

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. 2020 poz. 310 z późn. zm.) przy czym zgodnie z ust. 3 i 5 tego artykułu badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych oraz obserwacje elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego należą do kompetencji organów Inspekcji Ochrony Środowiska.

Celem wykonywania badań jest stworzenie podstaw do podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód oraz ich ochrony przed zanieczyszczeniem, w tym ochrony przed eutrofizacją powodowaną wpływem sektora bytowo-komunalnego i rolnictwa oraz ochrony przed zanieczyszczeniami przemysłowymi, w tym zasoleniem i substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego.

W tabeli przedstawiono ocenę jakości JCWP poddanych w 2018 r. monitoringowi i obejmujących teren raportowanego powiatu. 4 punkty były zlokalizowane w jego granicach[6]. Wody przejściowe i jeziora nie były badane.

[6] Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2017-2018, GIOŚ, Warszawa 2019.

Tabela 15. Wyniki oceny jakości JCWP rzecznych na terenie powiatu polickiego

Nazwa JCWP	Punkt pomiarowo-kontrolny	Klasa elementów biologicznych*	Klasa elementów hydromorfologicznych*	Klasa elementów fizyko-chemicznych*	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan ogólny
Bukowa	Bukowa – uj. do Odry	4	-	>2	słaby stan	-	zły
Myśliborka z jez. Myśliborskim Wielkim	Mysliborka – uj. do jez. Nowowarpieńskiego	4	2	>2	słaby potencjał	poniżej dobrego	zły
Gunica od Rowu Wołczkowskiego do ujścia	Gunica – ujście (m. Jasienica)	1	-	>2	umiarkowany potencjał	-	zły
Gunica do Rowu Wołczkowskiego z jez. Świdwie	Gunica m. Węgornik	1	1	>2	umiarkowany potencjał	-	zły
Odra od Odry Zachodniej do Parnicy	Odra Wschodnia – ujście do jez. Dąbie (Szczecin – Most Cłowy)	-	-	-	-	poniżej dobrego	zły
Odra od Parnicy do ujścia	Odra Zachodnia – Baza UMS (Szczecin)	-	-	-	-	poniżej dobrego	zły

źródło: GIOŚ

* 1 – stan bardzo dobry/potencjał maksymalny,
2 – stan/potencjał dobry,
>2 – stan/potencjał umiarkowany,
4 – stan/potencjał słaby,
5 – stan/potencjał zły.

5.4.2. Wody podziemne

Obszary występowania zasobów wód podziemnych o najwyższej wartości użytkowej powinny podlegać szczególnej ochronie, zwłaszcza na terenach pozbawionych osadów izolujących warstwę wodonośną od powierzchni terenu. Z tego względu wydzielono tzw. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych, o zasobach znaczących w skali kraju, wymagające ochrony prawnej. Obszar powiatu polickiego leży w zasięgu GZWP nr 122 Dolina kopalna Szczecin[7]. Powierzchnia zbiornika wynosi 151 km^2. Użytkowe poziomy wód podziemnych występują w utworach czwartorzędowych do głębokości 50–80 m w rejonie północnym i w dolinie Odry oraz 100–160 m w rejonie Wzniesień Warszewskich. Zasoby dyspozycyjne zbiornika, określone na podstawie analizy jego odnawialności, określone w dokumentacji hydrogeologicznej wynoszą 37 440,0 m^3/d.

Rysunek 6. Powiat policki na tle GZWP

źródło: epsh.pgi.gov.pl/epsh/

Obszar powiatu polickiego znajduje się również w zasięgu następujących Jednolitych Części Wód Podziemnych[8]:

- **JCWPd nr 3** – składa się z trzech pięter wodonośnych: czwartorzędowego, paleogeńsko-neogeńskiego i kredowego. Na ich litologię składają się: piaski, żwiry,

[7] Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2017.
[8] Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych (172) podział obowiązujący w latach 2016-2021, PIG-PIB, Warszawa.

margle piaszczyste i wapienie margliste. Zasilanie systemu wodonośnego następuje głownie na drodze infiltracji opadów i wód powierzchniowych.

- **JCWPd nr 4** – składa się z dwóch pięter wodonośnych: czwartorzędowego i kredowego. Na ich litologię składają się piaski ze żwirem, lessy i margle. Odra jest rzeką drenującą wszystkie poziomy wodonośne wód.

Rysunek 7. Powiat policki na tle JCWPd

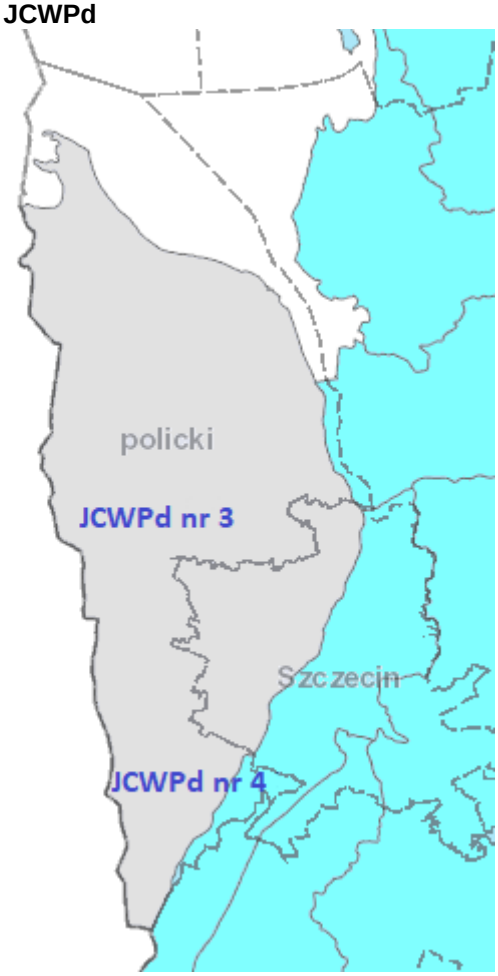

źródło: epsh.pgi.gov.pl/epsh/

Stan wód podziemnych

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r.- Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz. 310 z późn. zm.) zobowiązuje Państwową Służbę Hydrogeologiczną do wykonywania badań i oceny stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych. Badania i klasyfikację wód podziemnych w punktach sieci krajowej w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykonuje Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie przy koordynacji i na zlecenie GIOŚ, natomiast w sieci regionalnej wykonuje WIOŚ.

Celem monitoringu wód podziemnych jest dostarczenie informacji o jakości tych wód, obserwacja zachodzących zmian chemizmu oraz sygnalizacja zagrożeń w skali regionu i kraju. Wyniki badań i ocen są pomocne do optymalizacji związanych z ochroną i gospodarowaniem zasobami wód działań, mających na celu utrzymanie lub osiągnięcie ich

dobrego stanu. Wyniki badań przeprowadzonych w sieci krajowej na terenie powiatu polickiego zestawiono w tabeli[9].

Tabela 16. Wyniki oceny jakości JCWPd na terenie powiatu polickiego

Gmina	Miejscowość	Numer punktu monitoringu MI/MC*	JCWPd	Przekroczenia wymagań dotyczących jakości wód do spożycia	Wskaźniki decydujące o przynależności do klasy IV i V	Końcowa klasa jakości**
2019						
Dobra	Stolec	1092/1186	3	magnez, żelazo	-	III
Nowe Warpno	Nowe Warpno	1100/2154	3	magnez, jon amonowy, żelazo	żelazo, wodorowęglan, potas	V
Kołbasko-wo	Kołbaskowo	-/1213	3	magnez, żelazo	-	II
Dobra	Dobra	468/1351	3	magnez, jon amonowy, żelazo	-	II
Dobra	Rzędziny	469/1469	3	magnez, żelazo	-	II
Nowe Warpno	Myślibórz Mały	1108/1169	3	magnez, mangan, jon amonowy, żelazo	-	II
Nowe Warpno	Warnołęka	-/1272	3	magnez, mangan, jon amonowy, żelazo	-	III

źródło: PIG-PIB

*MI – monitoring ilościowy,
MC – monitoring chemiczny,
** I – wody bardzo dobrej jakości,
II – wody dobrej jakości
III – wody zadowalającej jakości,
IV – wody niezadowalającej jakości,
V – wody złej jakości.

[9] Rocznik hydrogeologiczny Państwowej Służby Hydrogeologicznej. Rok hydrologiczny 2018 i 2019, PIG-PIB, Warszawa 2019, 2020.

5.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Sieć wodociągowa

Powiat policki posiadał na koniec 2018 r. wodociągową sieć rozdzielczą o długości 443,8 km. W porównaniu do 2017 r. długość sieci zwiększyła się o 11,5 km. W 2018 roku dostarczono nią 2 902,9 dam^3 wody. Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca wyniosło 36,8 m^3, co stanowi 0,3 m^3 mniej w porównaniu do roku poprzedniego. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci wodociągowej na terenie gmin powiatu polickiego.

Tabela 17. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie powiatu polickiego (2018 r.)

Wskaźnik	Powiat	Dobra (Szczecińska)	Kołbaskowo	Nowe Warpno	Police
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	443,8	174,4	78,0	23,2	168,2
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	11 573	5 059	1 777	487	4 250
Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam^3]	2 902,9	1 078,5	522,6	60,1	1 241,7
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca [m^3]	36,8	47,1	40,8	36,7	30,0
Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności [%]	99,5	98,3	100,0	99,9	100,0

źródło: GUS

Sieć kanalizacyjna

Powiat policki posiadał na koniec 2018 r. sieć kanalizacyjną o długości 532,0 km z 7 331 podłączeniami do budynków mieszkalnych oraz mieszkania zbiorowego. W zestawieniu z 2017 r. nastąpił wzrost długości sieci o 3,2 km oraz ilości przyłączy o 250 sztuk. W 2018 roku odprowadzono 3 306 dam^3 ścieków, co stanowi 93 dam^3 więcej w porównaniu do roku poprzedniego. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę systemu kanalizacyjnego na terenie powiatu polickiego.

Tabela 18. Charakterystyka systemu kanalizacyjnego na terenie powiatu polickiego (2018 r.)

Wskaźnik	Powiat	Dobra (Szczecińska)	Kołbaskowo	Nowe Warpno	Police
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	532,0	252,1	103,0	23,1	153,8
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	7 331	3 100	1 418	318	2 495
Ścieki odprowadzone [dam^3]	3 306	1 159	608	34	1 505
Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności [%]	91,7	86,7	97,6	65,5	93,8
Ilość zbiorników bezodpływowych [szt.]	1 641	486	32	253	870
Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.]	246	185	31	21	9

źródło: GUS

5.6. Zasoby geologiczne

Główne złoża kopalin udokumentowane na terenie powiatu polickiego to kruszywa naturalne mogące być wykorzystywane w budownictwie mieszkalnym i drogownictwie, oraz torfy rolnicze znajdujące zastosowanie przede wszystkim w rolnictwie, ogrodnictwie, sadownictwie, a także do rekultywacji. Mają właściwości poprawiające strukturę gleby i warunki powietrzno-wodne. Ponadto występują surowce ilaste ceramiki budowlanej, którymi są piaski schudzające oraz różnorodne skały ilaste, zarobione wodą tworzące poddającą się formowaniu plastyczną masę. Jako kopalina towarzysząca występują także kredy, powstające w wyniku biochemicznego wytrącania i gromadzenia się osadu węglanowego na dnie jezior. Szczegółowy opis surowców mineralnych występujących na terenie omawianego powiatu przedstawiono poniżej[10].

[10] Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2018 r., PIG-PIB, Warszawa 2019.

Tabela 19. Surowce naturalne występujące na terenie powiatu polickiego (stan na dzień 31.12.2018 r.)

Kod*	Nazwa złoża	Gmina	Stan zagospodarowania	Kopalina wg Narodowej klasyfikacji zasobów	Powierzchnia złoża [ha]	Zasoby (tys. t)		Wydobycie (tys. t)
						geologiczne bilansowe	przemysłowe	
KN	Lubieszyn	Dobra (Szczecińska)	złoże rozpoznane szczegółowo	złoża piasków budowlanych	1,76	130	-	-
TO	Pilchowo	Police	złoże rozpoznane szczegółowo	-	1,22	17,10 (tys. m^3)	-	-
KN	Pilchowo II	Police	złoże rozpoznane szczegółowo	złoża piasków budowlanych	1,81	33	-	-
TO	Pilchowo II	Police	złoże rozpoznane szczegółowo	-	1,81	10,90 (tys. m^3)	-	-
TO	Pilchowo II	Police	złoże rozpoznane szczegółowo	-	1,18	22,30 (tys. m^3)	-	-
KN	Pilchowo II	Police	złoże rozpoznane szczegółowo	-	1,18	86	-	-
IB	Przęsocin	Police	złoże rozpoznane wstępnie	złoża glin ceramiki budowlanej i pokrewnych	28,97	7 418	-	-
TO	Sławoszewo	Police	złoże rozpoznane szczegółowo	złoża torfu	1,35	17,20 (tys. m^3)	-	-
TO	Sławoszewo II	Dobra (Szczecińska)	złoże rozpoznane szczegółowo	złoża torfu i pokrewnych	0,94	8,90 (tys. m^3)	-	-
KR	Sławoszewo II	Dobra (Szczecińska)	złoże rozpoznane szczegółowo	złoża gytii	0,32	1	-	-
KN	Tanowo	Police	złoże zagospodarowane	złoża mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki	0,47	47	-	3
TO	Tanowo	Police	złoże zagospodarowane	złoża torfu	1,46	21,83 (tys. m^3)	-	0,49 (tys. m^3)

Kod*	Nazwa złoża	Gmina	Stan zagospodarowania	Kopalina wg Narodowej klasyfikacji zasobów	Powierzchnia złoża [ha]	Zasoby (tys. t)		Wydobycie (tys. t)
						geologiczne bilansowe	przemysłowe	
TO	Tanowo	Police	złoże rozpoznane szczegółowo	złoża torfu	0,72	20,40 (tys. m^3)	-	-
IB	Wąwelnica	Dobra (Szczecińska)	złoże rozpoznane wstępnie	złoża glin ceramiki budowlanej i pokrewnych	23,50	3 993	-	-

źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce (wg stanu na dzień 31 XII 2018r.), geoportal MIDAS PIG

* KN – kruszywa naturalne,
TO – torfy,
IB – surowce ilaste ceramiki budowlanej,
KR – kredy.

5.7. Gleby

Na obszarze powiatu dominują gleby polodowcowe, wśród których przeważają gleby bielicowe. Dominującymi utworami geologicznymi na terenie jednostki jest piasek rzeczny i tarasy akumulacyjne, obejmujące gminy Nowe Warpno i Police (w 85 %). Na terenie gmin Dobra (Szczecińska) i Kołbaskowo dobre gleby wykształciły się głównie z materiałów morenowych i aluwialnych. Przeważają tu gliny zwałowe i piaski na glinie zwałowej. Wzdłuż Odry występują ciężkie mady i gleby mułowo-torfowe.

Znaczną powierzchnię zajmują gleby leśne utworzone na piaszczysto-żwirowych utworach wodnolodowcowych lub rzecznych. Ogólny procentowy wskaźnik gleb bardzo dobrych, dobrych i średni dobrych (klasy bonitacyjne II i III) na gruntach ornych powiatu policiego wynosi 30,2 %. Gleby średniej jakości (klasa IV) zajmują 36,4%, natomiast gleby słabe i najsłabsze (klasy V i VI) 33,4% ogólnej powierzchni[11].

Użytki rolne zajmują 24 487 ha powierzchni, co stanowi 36,80% całego obszaru powiatu. Strukturę poszczególnych użytków rolnych prezentuje poniższy wykres.

Rysunek 8. Struktura użytków rolnych na terenie powiatu policiego [ha] (stan na rok 2019)

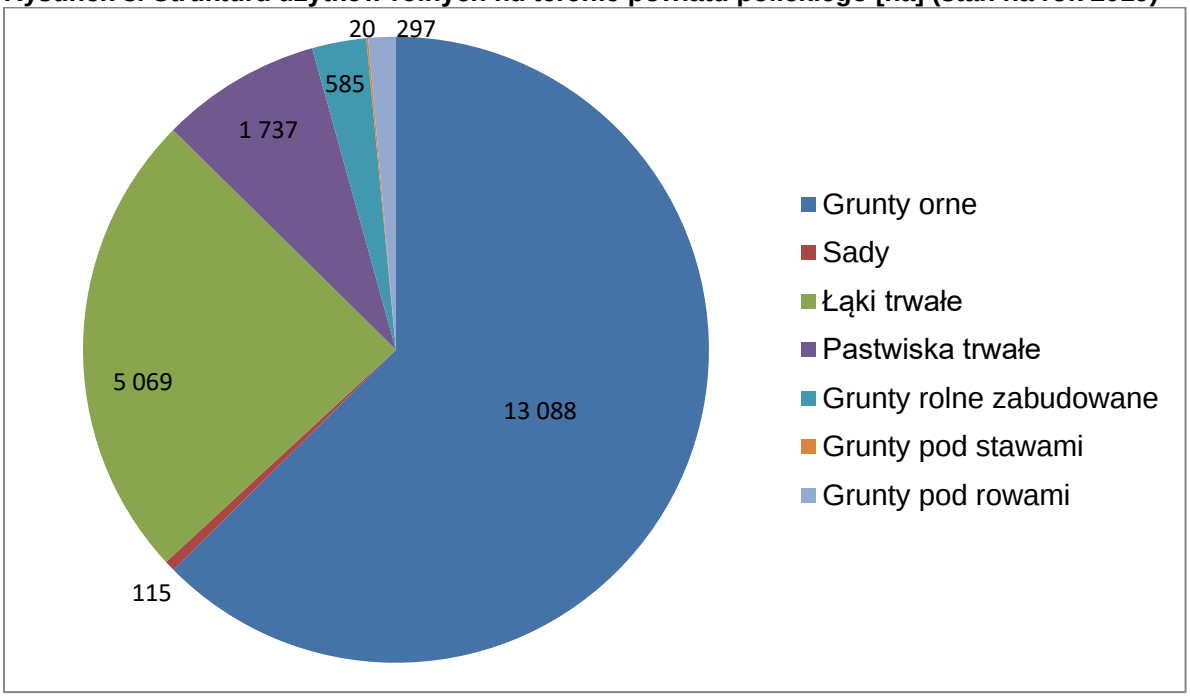

źródło: Starostwo Powiatowe w Policach, opracowanie własne

Monitoring chemizmu gleb ornych Polski

Program "Monitoring chemizmu gleb ornych Polski" stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Realizowany jest od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Kolejna, piąta tura Monitoringu przypadła na

[11] Program Ochrony Środowiska Powiatu Policiego na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023, Police 2016.

lata 2015-2017 i podobnie jak w poprzednich latach była realizowana przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie GIOŚ. Baza danych gromadzonych od 1995 r. w ramach programu pozwala na określenie stanu jakości gleb, ocenę kierunków jej zmian oraz identyfikację potencjalnych zagrożeń dla funkcji gleb użytkowanych rolniczo.

Na terenie powiatu polickiego, w miejscowości Tatynia, w gminie Police, znajduje się punkt pomiarowy nr 39. Kompleks rolniczej przydatności gleb punktu to zbożowo-pastewny mocny, typ gleb to czarne ziemie zdegradowane, klasa bonitacyjna IIIb. Gatunek gleby wg normy BN-78/9180-11 to piasek gliniasty lekki, wg klasyfikacji Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego z 2008 r. (PTG 2008) to piasek gliniasty. Monitoring gleb obejmuje m.in badanie uziarnienia, odczynów, substancji organicznych, właściwości sorpcyjnych, zawartości pierwiastków przyswajalnych dla roślin, pierwiastków śladowych, makroelementów, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych. W przypadku większości cech opisujących właściwości i jakość gleby nie doszło do istotnych zmian na przestrzeni ostatnich lat. Wartości mierzonych elementów mieściły się w dopuszczalnych zakresach[12].

5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Infrastruktura zagospodarowania odpadów

Zgodnie z obowiązującymi przepisami odpady komunalne mogły być zagospodarowane jedynie w regionalnych instalacjach do przetwarzania odpadów lub instalacjach do zastępczej obsługi regionów. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028 wyznaczył dwa regiony gospodarki odpadami komunalnym: zachodni i wschodni. Powiat policki wchodzi w skład regionu zachodniego liczącego wg danych za 2014 r. 1 107 951 mieszkańców. Na terenie regionu znajduje się: sześć instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych (MBP), cztery kompostownie odpadów zielonych i innych odpadów ulegających biodegradacji oraz trzy składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Na terenie powiatu polickiego znajduje się instalacja MBP w Leśnie Górnym zarządzana przez Zakład Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych Leśno Górne 12, 72-040 Tanowo. Maksymalna moc przerobowa części mechanicznej wynosi 60 000 MG/rok, a części biologicznej 27 000 Mg/rok[13].

Ilość odpadów komunalnych

Ilość odpadów wytworzonych i odebranych z terenu gmin powiatu polickiego przedstawiono w tabeli.

W związku z ustawą z dnia 23 stycznia 2020 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw, na podstawie art.12a. ustawodawca określił nowe terminy składania rocznych sprawozdań przekazywanych wójtowi przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, tj. w terminie do dnia 30 czerwca 2020 r. Natomiast wójt gminy

[12] Raport z III etapu realizacji zamówienia „Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2015-2017", Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy, Puławy 2017.

[13] Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Szczecin 2016.

zobowiązany jest do sporządzenia (na podstawie sprawozdań ww. podmiotów) rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2019 r. w terminie do dnia 31 sierpnia 2020 r. W związku z tym informacje o ilości odpadów i wskaźnikach odzysku dla części gmin będą dostępne w późniejszym terminie.

Tabela 20. Ilość odpadów odebranych z nieruchomości zamieszkałych i PSZOK na terenie gmin powiatu polickiego

Gmina	Ilość odpadów razem		Odpady zmieszane (kod 20 03 01)	
	2018	2019	2018	2019
Dobra (Szczecińska)	10 164,174	b.d.	7 078,500	b.d.
Kołbaskowo	5 974,490	b.d.	4 703,391	b.d.
Nowe Warpno	689,422	134,795	320,3	b.d.
Police	15 611,774	b.d.	11 202,539	b.d.

źródło: Analizy stanu gospodarki odpadami gmin powiatu policki*ego za 2018 i 2019 rok*

Tabela 21. Osiągnięte poziomy recyklingu i odzysku przez gminy powiatu polickiego

Gmina	Poziomy recyklingu przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła [%]		Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych [%]		Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania [%]	
	2018 (wymagane ≥30)	2019 (wymagane ≥40)	2018 (wymagane ≥50)	2019 (wymagane ≥60)	2018 (wymagane ≤40)	2019 (wymagane ≤40)
Dobra (Szczecińska)	31,62	b.d.	60,94	b.d.	0	b.d.
Kołbaskowo	45	b.d.	61,44	b.d.	0	b.d.
Nowe Warpno	39,92	b.d.	56,74	b.d.	0	b.d.
Police	36,19	b.d.	53,06	b.d.	0,01	b.d.

źródło: Analizy stanu gospodarki odpadami gmin powiatu wadowickiego za 2018 i 2019 rok

Edukacja ekologiczna

Spośród realizowanych w 2018 r. działań edukacyjnych można wymienić:

Gmina Dobra (Szczecińska)

Promocja nowo powstałego PSZOK przy ul. Zwierzynieckiej 4 w Dobrej. W ramach kampanii wykonano ulotki, plakaty, banery, bilboardy i tablicę informacyjną, która została zamontowana na terenie PSZOK-u. Mieszkańcom została przekazana informacja o lokalizacji, godzinach otwarcia PSZOK, frakcjach odpadów, które są odbierane za pośrednictwem punktu.

Gmina Police

Do każdego domu jednorodzinnego Wydział Gospodarki Odpadami przekazał ulotki informacyjne na temat właściwej segregacji odpadów oraz negatywnych skutków spalania odpadów komunalnych w piecach domowych. Ulotki o właściwej segregacji odpadów zostały przekazane również do wszystkich mieszkań w zabudowie wielolokalowej oraz rozwieszono dodatkowo we wszystkich klatkach schodowych w blokach.

Na XI Targach Gospodarczych w Policach zostało przygotowane stoiska edukacyjnego przy którym mieszkańcy mogli sprawdzić swoją wiedze na temat prawidłowej segregacji i dowiedzieć się informacji dotyczących systemu gospodarowania odpadami.

Gmina kontynuowała współpracę z Fundacją na Rzecz Odzysku Opakowań Aluminiowych RECAL, która przeprowadziła II etap warsztatów edukacyjnych o tematyce ekologicznej. Warsztaty odbyły się w gminnych placówkach oświatowych pod nazwą „Od zabawy i słuchania do segregowania". W trakcie zajęć uczono dzieci i młodzież jak prawidłowo postępować z odpadami i jak je segregować. Edukacją objęte zostały dzieci i młodzież ze wszystkich gminnych przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów oraz młodzież licealna, łącznie ponad 3 000 osób. Celem akcji było budzenie i wzmacnianie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży, promocja i kreowanie postaw przyjaznych środowisku, w szczególności w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami rozumianej jako łańcuch działań począwszy od unikania tworzenia odpadów, przez selektywną zbiórkę po recykling; pokazywanie korzyści płynących z odzysku surowców wtórnych i wskazanie możliwości zastosowań odzyskanych odpadów opakowaniowych; uczenie prawidłowego segregowania poszczególnych surowców wtórnych.

5.9. Zasoby przyrodnicze

Na terenie powiatu polickiego występują następujące formy ochrony przyrody[14]:

- Obszary Natura 2000,
- Park krajobrazowy,
- Rezerwaty przyrody
- Użytki ekologiczne,
- Pomniki przyrody.

Obszar Natura 2000 „Ujście Odry i Zalew Szczeciński"

Kod: PLH320018
Rodzaj: Dyrektywa siedliskowa
Województwa: zachodniopomorskie, obszar morski
Powiaty: Szczecin, goleniowski, policki, kamieński, Świnoujście
Gminy: Szczecin, Dziwnów, Kamień Pomorski, Wolin, Świnoujście, Nowe Warpn, Police, Stepnica, Międzyzdroje, Goleniów
Data wyznaczenia: 05.02.2008
Powierzchnia: 52 611,99 ha
Akt prawny o wyznaczeniu: Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających

[14] crfop.gdos.gov.pl/crfop

znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE)

Rozległy obszar wód Zalewu Szczecińskiego oraz urozmaicona strefa wybrzeży zasiedlona różnymi zbiorowiskami roślinności bagiennej, szuwarowej i wodnej jest miejscem egzystencji wielu gatunków ptaków, które znajdują tu dobre warunki żerowania, rozrodu i odpoczynku podczas migracji. Laguna, priorytetowy rodzaj siedliska z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, zajmuje ponad 80% obszaru. Łącznie zidentyfikowano tu 13 rodzajów siedlisk z tego załącznika.

Obszar Natura 2000 „Police – kanały”
Kod: PLH320015
Rodzaj: Dyrektywa siedliskowa
Województwo: zachodniopomorskie
Powiat: policki
Gmina: Police
Data wyznaczenia: 05.02.2008
Powierzchnia: 100,25 ha
Akt prawny o wyznaczeniu: Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE)

Sieć podziemnych kanałów długości ok. 4 000 m, stanowi pozostałość po przedwojennej fabryce paliw lotniczych (benzyny syntetycznej) – Hydrier Werke Politz. Obszar jest największym zimowiskiem nietoperzy na Pomorzu Zachodnim. Zimuje tu 6 gatunków nietoperzy, z czego 2 to gatunki z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Obszar Natura 2000 „Dolna Odra”
Kod: PLH320037
Rodzaj: Dyrektywa siedliskowa
Województwo: zachodniopomorskie
Powiaty: Szczecin, policki, gryfiński, myśliborski
Gminy: Szczecin, Chojna, Widuchowa, Kołbaskowo, Gryfino, Mieszkowice, Moryń, Cedynia, Boleszkowice
Data wyznaczenia: 06.03.2009
Powierzchnia: 30 406,64 ha
Akt prawny o wyznaczeniu: Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039)(2009/93/WE)

Dolina Odry stanowi mozaikę obejmującą tereny podmokłe z torfowiskami i łąkami zalewanymi wiosną, lasy olszowe i łęgowe, starorzecza, liczne odnogi rzeki i wysepki. Duży udział w obszarze mają naturalne tereny zalewowe. Tereny otaczające ostoję są użytkowane rolniczo. W okolicach ostoi zlokalizowane są liczne zakłady przemysłowe. W ostoi występuje 21 rodzajów siedlisk z Załącznika I oraz 17 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Obszar Natura 2000 „Jezioro Stolsko”
Kod: PLH320063
Rodzaj: Dyrektywa siedliskowa
Województwo: zachodniopomorskie
Powiat: policki
Gmina: Dobra (Szczecińska)
Data wyznaczenia: 01.03.2011
Powierzchnia: 139,68 ha
Akt prawny o wyznaczeniu: Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE)

Obszar transgraniczny, sąsiadujący z obszarami Natura 2000 (ptasim i siedliskowym) po stronie niemieckiej. Sąsiedztwo jest o tyle istotne, że jednym z przedmiotów ochrony po stronie niemieckiej jest jezioro Stolsko przecięte granicą. Poza jeziorem chroni fragmenty lepiej zachowanych siedlisk leśnych i bagiennych w południowej części Puszczy Wkrzańskiej. Obszar ważny jako miejsce występowania i rozrodu płazów, gadów i ptaków, a ponadto miejsce zimowania ptaków, miejsce żerowania i odpoczynku ptaków wodno-błotnych, zwłaszcza żurawi i gęsi.

Obszar Natura 2000 „Ostoja Wkrzańska”
Kod: PLB320014
Rodzaj: Dyrektywa ptasia
Województwo: zachodniopomorskie
Powiat: policki
Gminy: Nowe Warpno, Police
Data wyznaczenia: 13.10.2007
Powierzchnia: 14 575,73 ha
Akt prawny o wyznaczeniu: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 05.09.2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000
Obowiązujący akt prawny: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków

Obszar ten, rozmieszczony po obu stronach granicy z Niemcami, stanowiąc mozaikę siedlisk, obejmuje nieduże rzeczki, zeutrofizowane i zarośnięte szuwarami jeziora, nieduże zbiorniki, rozległe torfowiska niskie, torfowiska wysokie, łąki i pastwiska, grunty porolne, olsy, lasy i bory. W ostoi występuje co najmniej 27 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bielik (PCK), kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), lelek, rybołów (PCK), samotnik.

Obszar Natura 2000 „Jezioro Świdwie”
Kod: PLB320006
Rodzaj: Dyrektywa ptasia
Województwo: zachodniopomorskie
Powiat: policki
Gminy: Dobra (Szczecińska), Police

Data wyznaczenia: 05.11.2004
Powierzchnia: 7 196,24 ha
Akt prawny o wyznaczeniu: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000
Obowiązujący akt prawny: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków

Jest to obszar o urozmaiconej rzeźbie terenu (pagórki, wały wydmowe, zatorfione niecki deflacyjne, kotliny wytopiskowe), z centralnie położonym, eutroficznym jeziorem Świdwie. Jezioro pełni ważną funkcję ostoi ptaków wodno-błotnych. Pozostała część ostoi stanowi ważne uzupełnienie biotopów awifauny o charakterze: żerowym, odpoczynkowym i lęgowym. Są to lasy i bory Puszczy Wkrzańskiej, łąki i pastwiska, inne grunty rolne, niewielkie śródpolne zbiorniki wodne, fragment granicznego jeziora Stolsko. Ostoja „Jezioro Świdwie" to ważny elementem korytarza ekologicznego ptaków, uznany obszar o znaczeniu międzynarodowym. Stwierdzono tu występowanie 39 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz co najmniej 29 regularnie występujących gatunków ptaków migrujących nie wymienionych w Załączniku.

Obszar Natura 2000 „Dolina Dolnej Odry"
Kod: PLB320003
Rodzaj: Dyrektywa ptasia
Województwa: zachodniopomorskie, lubuskie, obszar morski
Powiaty: Szczecin, goleniowski, policki, gryfiński, myśliborski, gorzowski
Gminy: Szczecin, Chojna, Goleniów, Widuchowa, Kołbaskowo, Gryfino, Mieszkowice, Moryń, Cedynia, Boleszkowice, Kostrzyn nad Odrą
Data wyznaczenia: 05.11.2004
Powierzchnia: 61 648,40 ha
Akt prawny o wyznaczeniu: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000
Obowiązujący akt prawny: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków

Obszar obejmuje dolinę Odry pomiędzy Kostrzynem, a Zalewem Szczecińskim wraz z Jeziorem Dąbie. W zbiorniku występuje bogata roślinność wodna. Brzegi zajmuje szeroki pas szuwarów. Duże powierzchnie zajmują łęgi i zarośla wierzbowe. Ostoja posiada rangę europejską E06. Występują tu co najmniej 43 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 14 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Jest to bardzo ważny teren szczególnie dla ptaków wodno-błotnych w okresie lęgowym, wędrówkowym i zimowiskowym. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej bąka, błotniaka łąkowego i gęgawy. W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego gęsi zbożowej oraz białoczelnej.

Obszar Natura 2000 „Zalew Szczeciński"
Kod: PLB320009
Rodzaj: Dyrektywa ptasia
Województwa: zachodniopomorskie, obszar morski
Powiaty: goleniowski, policki, kamieński, Świnoujście
Gminy: Wolin, Świnoujście, Nowe Warpno, Police, Stepnica, Międzyzdroje, Goleniów

Data wyznaczenia: 05.11.2004
Powierzchnia: 47 194,57 ha
Akt prawny o wyznaczeniu: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000

Obszar obejmuje polską część Zalewu Szczecińskiego. Zbiornik jest płytki (średnia głębokość 2-3m) i bardzo żyzny, o niezwykle wysokim zagęszczeniu organizmów bentosowych i bogatym rybostanie. Ostoja ptasia o randze europejskiej E02.Występuje co najmniej 25 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Bardzo ważna ostoja ptaków wodno-błotnych przede wszystkim w okresie wędrówek i zimą.

Rysunek 9. Usytuowanie obszarów Natura 2000 na terenie powiatu polickiego

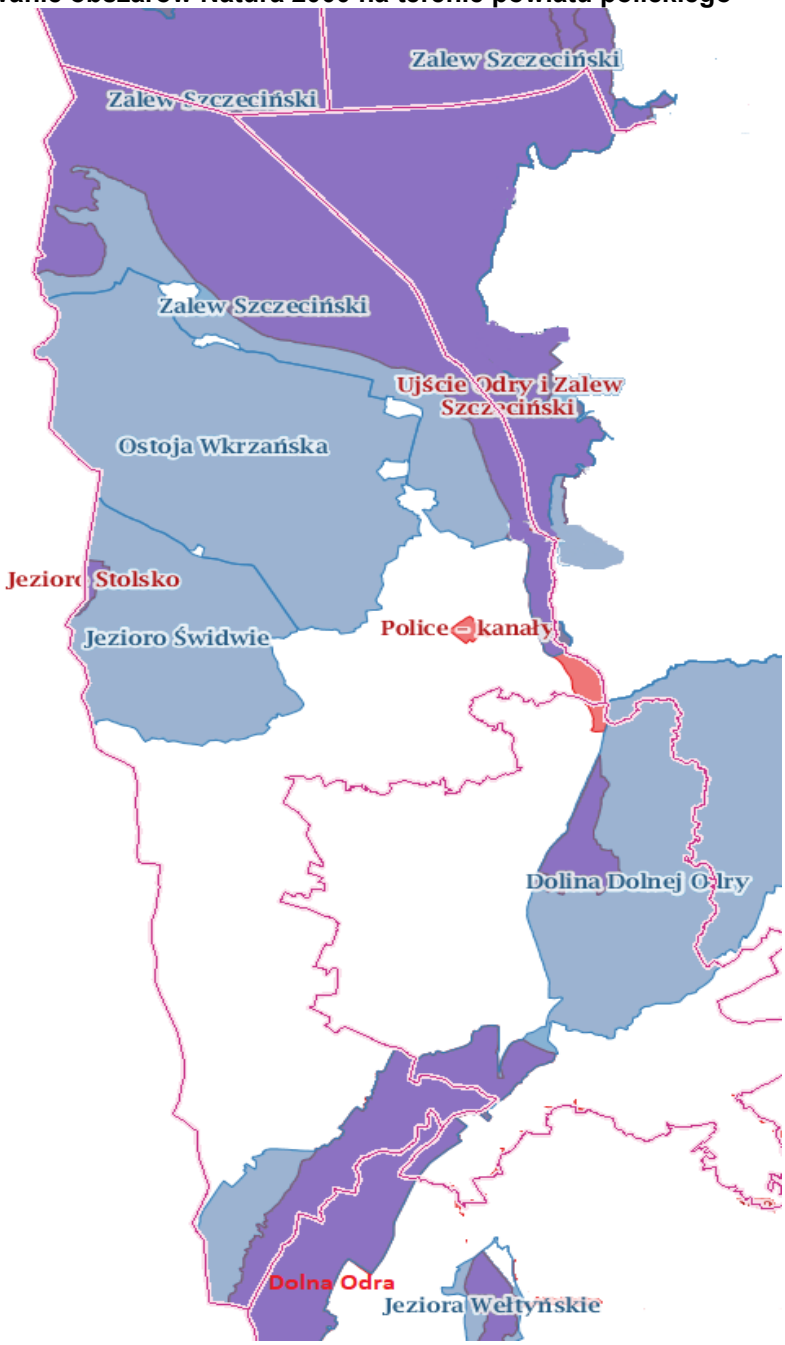

źródło: geoserwis.gdos.gov.pl

Park Krajobrazowy „Dolina Dolnej Odry”
Województwo: zachodniopomorskie
Powiaty: policki, gryfiński
Gminy: Widuchowa, Kołbaskowo, Gryfino
Data utworzenia: 01.04.1993
Powierzchnia: 6 0009,00 ha
Akt prawny o utworzeniu: Rozporządzenie Nr 4/93 Wojewody Szczecińskiego z dnia 1 kwietnia 1993 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Doliny Dolnej Odry
Obowiązujący akt prawny: Rozporządzenie Nr 9/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 25 maja 2005 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Dolina Dolnej Odry

Szczególnym celem ochrony Parku jest zachowanie i popularyzacja jego wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych oraz walorów krajobrazowych w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Rezerwat przyrody „Kurowskie Błota”
Województwo: zachodniopomorskie
Powiat: policki
Gmina: Kołbaskowo
Data uznania: 03.01.1966
Powierzchnia: 95,60 ha
Akt prawny o uznaniu: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 20 października 1965 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody
Obowiązujący akt prawny: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 17 października 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Kurowskie Błota”

Celem ochrony rezerwatu faunistycznego jest zachowanie miejsc lęgowych ptaków, zwłaszcza czapli siwej oraz zachowanie w stanie mało zmienionym olsu wyróżniającego się dużymi walorami biocenotycznymi oraz naturalnymi procesami sukcesji leśnej.

Rezerwat przyrody „Wzgórze Widokowe nad Międzyodrzem”
Województwo: zachodniopomorskie
Powiat: policki
Gmina: Kołbaskowo
Data uznania: 10.03.1973
Powierzchnia: 4,43 ha
Akt prawny o uznaniu: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 stycznia 1973 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody
Obowiązujący akt prawny: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Wzgórze Widokowe nad Międzyodrzem”

Celem ochrony rezerwatu florystycznego jest zachowanie zbiorowisk kserotermicznych porastających wzgórze stanowiące fragment wysokiego brzegu doliny Odry w jej dolnym biegu o szczególnych cechach geomorfologicznych i geobotanicznych.

Rezerwat przyrody „Kanał Kwiatowy”
Województwo: zachodniopomorskie
Powiaty: policki, gryfiński
Gminy: Kołbaskowo, Gryfino
Data uznania: 15.12.1976
Powierzchnia: 3,12 ha
Akt prawny o uznaniu: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 10 listopada 1976 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody
Obowiązujący akt prawny: Zarządzenie Nr 22/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 7 września 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Kanał Kwiatowy”

Celem ochrony w rezerwacie florystycznym jest zachowanie stanowisk rzadkich gatunków roślin wodnych i błotnych.

Rezerwat przyrody „Świdwie”
Województwo: zachodniopomorskie
Powiat: policki
Gminy: Dobra (Szczecińska), Police
Data uznania: 20.02.1963
Powierzchnia: 904,04 ha
Akt prawny o uznaniu: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 14 stycznia 1963 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody
Obowiązujący akt prawny: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Świdwie”

Celem ochrony rezerwatu faunistycznego jest zachowanie zarastającego jeziora Świdwie oraz przyległych lasów i innych gruntów, stanowiących ostoję licznych gatunków ptaków, jak również będących miejscem odpoczynku i żerowania ptaków przelotnych.

Użytek ekologiczny „Ptasi Zakątek”
Województwo: zachodniopomorskie
Powiat: policki
Gmina: Dobra (Szczecińska)
Data ustanowienia: 22.12.2011
Powierzchnia: 0,38 ha
Akt prawny o ustanowieniu: Uchwała Nr IX/130/11 Rady Gminy Dobra z dnia 27 października 2011 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego o nazwie „Ptasi Zakątek” w Dołujach

Obszar bagienny ze zbiornikiem wodnym, obszar atrakcyjny dla ptaków, zwłaszcza wodno-błotnych, cechujący się dużą bioróżnorodnością w zakresie ornitofauny, na którym występują gatunki ptaków rzadkie i zagrożone

Użytek ekologiczny – nie nadano nazwy
Województwo: zachodniopomorskie
Powiat: policki
Gmina: Kołbaskowo
Data ustanowienia: 25.04.2006
Powierzchnia: 0,50 ha
Akt prawny o ustanowieniu: Uchwała Nr XXXI/414/06 Rady Gminy Kołbaskowo z dnia 20 lutego 2006 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny gruntów Nadleśnictwa Gryfino

Fragment terenu o charakterze pastwiskowo-łąkowym porośnięty obecnie roślinnością krzewiastą i łąkową. Celem ochrony jest ostoja dla licznych rzadkich gatunków ptaków związanych z siedliskami wodno-błotnymi i łąkowymi.

Użytek ekologiczny „Trawiasta Dolina"
Województwo: zachodniopomorskie
Powiat: policki
Gmina: Kołbaskowo
Data ustanowienia: 25.04.2006
Powierzchnia: 1,57 ha
Akt prawny o ustanowieniu: Uchwała Nr XXXI/415/06 Rady Gminy Kołbaskowo z dnia 20 lutego 2006 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny gruntów Nadleśnictwa Gryfino

Celem ochrony są występujące na terenie użytku płaty zbiorowisk roślinności kserotermicznej – 50 gatunków.

Użytek ekologiczny „Łysa Wyspa"
Województwo: zachodniopomorskie
Powiat: policki
Gmina: Nowe Warpno
Data ustanowienia: 11.09.1999
Powierzchnia: 8,09 ha
Akt prawny o ustanowieniu: Rozporządzenie Nr 6/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 5 lipca 1999 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne obszarów położonych w gminie Nowe Warpno

Wyspa na Jeziorze Nowowarpieńskim. Celem jest ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.

Na terenie powiatu polickiego ustanowionych jest również 20 pomników przyrody. W raportowanym okresie ustanowiono sześć nowych pomników przyrody:

- trzy buki pospolite o obwodach pni odpowiednio: 446 cm, 396 cm i 349 cm (uchwała Nr XXXVIII/365/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody),
- dwa buki pospolite o obwodach pni wynoszących odpowiednio: 395 cm, 347 cm i jedna sosna zwyczajna odm. kołnierzykowata o obwodzie pnia 178 cm (uchwała Nr XXXVIII/366/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody).

Rysunek 10. Usytuowanie parku krajobrazowego, rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych na terenie powiatu polickiego

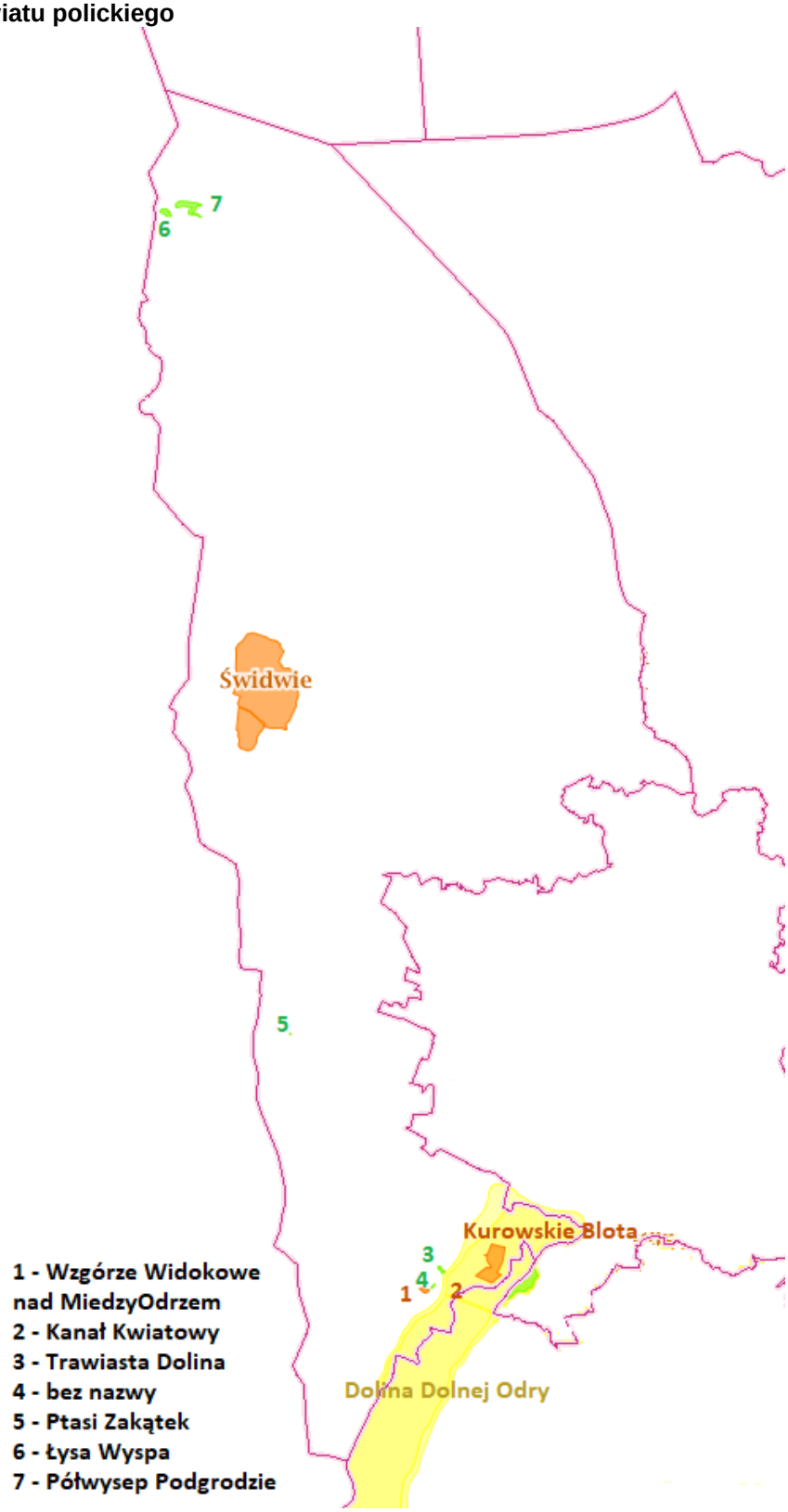

źródło: geoserwis.gdos.gov.pl

5.10. Zagrożenia poważnymi awariami

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2019, poz. 1396 z późn. zm.) mówiąc o: poważnej awarii rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Na terenie powiatu polickiego zlokalizowane są
1. Zakłady dużego ryzyka (ZDR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej:
    - PERN Baza Paliw Nr 7 w Trzebieży, 72-020 Trzebież,
    - Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police" SA, ul. Kuźnicka 1, 72-010 Police.
2. Zakłady zwiększonego ryzyka (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej:
    - **J**&S ENERGY SA w Warszawie – Pomorskie Biuro Handlowe w Stobnie, Stobno 100, 72-002 D,
    - MESSER Polska Spółka z o.o. Oddział w Policach, Jasienicka 7, 72-010 Police.

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Policach w okresie sprawozdawczym przeprowadziła 7 następujących kontroli w tych zakładach:

- 15.02.2018 – Kontrola sprawdzająca wykonanie obowiązków wydanych w decyzji administracyjnej w zakładzie Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police S.A.". Usunięto nieprawidłowości.
- 04.06.2018-12.06.2018 – kontrola planowa przy współudziale Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej, WIOŚ i Okręgowej Inspekcji Pracy w zakładzie Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police S.A.". Nałożono na zakład obowiązki w wydanej decyzji administracyjnej, uchybienia usunięto.
- 24.09.2018-26.09.2018 – kontrola planowa przy współudziale Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w zakładzie PERN. Nałożono na zakład obowiązki w wydanej decyzji administracyjnej, uchybienia usunięto.
- 20.11.2018-21.11.2018 – kontrola planowa w zakładzie J&S ENERGY S.A. w Stobnie. Nie stwierdzono nieprawidłowości.
- 27.11.2018-29.11.2018 – kontrola planowa w zakładzie MESSER Polska Spółka z o.o. Nałożono na zakład obowiązki w wydanej decyzji administracyjnej, uchybienia usunięto.
- 10.06.2019-14.06.2019 – kontrola planowa przy współudziale Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej i WIOŚ w zakładzie Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police S.A.". Nałożono na zakład obowiązki w wydanej decyzji administracyjnej, uchybienia usunięto.
- 09.09.2019 – kontrola planowa przy współudziale Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w zakładzie PERN. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

WIOŚ przeprowadził 17 następujących kontroli, spośród których w jednej stwierdzono naruszenia:

- 15.01.2018-26.01.2018, 22.02.2018, 30.01.2019, 24.04.2019, 13.08.2019 oraz 15.10.2019-24.10.2019 – kontrole w zakładzie PERN. Nie stwierdzono nieprawidłowości.
- 22.02.2018 14.03.2018, 05.02.2019, 16.04.2019-19.04.2019 oraz 07.10.2019 – kontrole w zakładzie Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police" SA. Nie stwierdzono nieprawidłowości.
- 21.05.2018-26.06.2018 – kontrola w zakładzie Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police" SA w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o odpadach, warunków dotyczących wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi określonych w pozwoleniach zintegrowanych, przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza, wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska. Stwierdzono naruszenia.
- 04.06.2018-28.06.2018 – kontrola w zakładzie Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police" SA w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o odpadach, wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalację wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego, przeciwdziałania poważnym awariom, wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska. Nie stwierdzono naruszeń.
- 21.01.2019-22.02.2019 – kontrola w zakładzie Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police" SA w zakresie przestrzegania wymagań ochrony środowiska przed wydaniem opinii w sprawie uznania przedmiotu lub substancji za produkt uboczny. Nie stwierdzono naruszeń.
- 18.04.2019-10.05.2019 – kontrola w zakładzie MESSER Polska Spółka z o.o. w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom i wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska. Nie stwierdzono naruszeń.
- 10.06.2019-26.06.2019 – kontrola w zakładzie Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police" SA w zakresie przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalację wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego, jakości danych dostarczanych przez prowadzących instalację w ramach Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń, przeciwdziałania poważnym awariom i wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska. Nie stwierdzono naruszeń.
- 19.08.2019-27.11.2019 - kontrola w zakładzie Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police" SA w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom. Nie stwierdzono naruszeń.

6. Podsumowanie

Zadania wyznaczone w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego zostały w większości zrealizowane zgodnie z zamierzeniami inwestycyjnymi.

W ramach realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego podjęto się realizacji 93 zadań wynikających z zapisów ww. Programu. 9 inwestycji zostało wykonanych w poprzednim okresie sprawozdawczym. Realizacja Programu kształtuje się na poziomie 78,15%, co jest bardzo wynikiem.

Najważniejszymi zadaniami realizowanym w poszczególnych obszarach interwencji były:
Ochrona klimatu i jakości powietrza – termomodernizacje budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, skutkujące zwiększeniem efektywności energetycznej; wymiana źródeł ciepła, montaż instalacji OZE i rozbudowa ciepła sieciowego, którego efektem jest likwidacja nieefektywnych i wysokoemisyjnych źródeł ogrzewania; modernizacje i przebudowy dróg zmniejszające emisję zanieczyszczeń komunikacyjnych.
Zagrożenia hałasem – rozbudowy i modernizacje układu komunikacyjnego obniżające poziom hałasu; realizacja zrównoważonej mobilności rozwijająca transport publiczny; rozbudowy ścieżek rowerowych promujących transport przyjazny dla środowiska.
Pola elektromagnetyczne – monitoring promieniowania elektromagnetycznego oraz kontrola instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne.
Gospodarowanie wodami – modernizacje urządzeń wodnych; modernizacje stacji uzdatniania wody i hydroforni w celu zmniejszenia zużycia i strat wody. Największą, kilkuletnią inwestycją realizowaną przez Urząd Morski w Szczecinie i wartą prawie 1,5 mld zł jest przebudowa infrastruktury szlaków żeglownych i dróg wodnych mająca poprawić dostępność portów od strony morza i zwiększyć ich bezpieczeństwo.
Gospodarka wodno-ściekowa – rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej, deszczowej oraz sieci wodociągowej zwiększające dostępność mieszkańców do infrastruktury wodno-sanitarnej, zapewniające przesył wody wysokiej jakości oraz uszczelnienie systemu odbioru ścieków komunalnych.
Zasoby geologiczne – kontrole zakładów wydobywczych zapewniające przestrzeganie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż i tym samym ochronę ich eksploatacji.
Gleby – rekultywacje obszarów zdegradowanych przez działalność przemysłową skutkujące przywróceniem wartości użytkowej tych terenów. Rozpoczęto także opracowanie rejestru obszarów narażonych na występowanie ruchów masowych.
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – utrzymywanie punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych przyczyniające się do uściślenia systemu odbioru odpadów; modernizacje w Zakładzie Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych zwiększające ich wydajność; usuwanie wyrobów zawierających azbest z prywatnych posesji.
Zasoby przyrodnicze – wykonanie planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów objętych formami ochrony przyrody; utrzymywanie terenów zieleni urządzonej; wprowadzanie nowych nasadzeń; wyposażenie jednostek w sprzęt służący efektywnej minimalizacji skutków pożarów; utrzymanie i ochrona lasów. Zadania te służą ochronie i promocji zasobów przyrodniczych.
Zagrożenia poważnymi awariami – dofinansowania Straży Pożarnej w zakresie sprzętu służącego minimalizacji zagrożeń chemiczno-ekologicznych; doskonalenie systemu

zarządzania kryzysowego, służące poprawie bezpieczeństwa ludności i środowiska przyrodniczego.

Dodatkowo w poszczególnych obszarach prowadzono monitoring poszczególnych komponentów stanu środowiska, kontrole podmiotów gospodarczych w zakresie przestrzegania wymogów dotyczących ochrony przyrody, a także prowadzono wśród mieszkańców akcje związane z edukacją ekologiczną.

Nie zrealizowano 26 zadań, z czego 19 były to, wskazane w poszczególnych zadaniach skonkretyzowane inwestycje, takie jak termomodernizacje budynków użyteczności publicznej w gminie Nowe Warpno, montaż instalacji OZE i do odzysku ciepła, modernizacja nawierzchni bitumicznej na drodze A6 oraz DK 13, budowa centrum przesiadkowego w Ustowie, budowa stacji uzdatniania wody w Dobrej, budowy kanalizacji sanitarnej na szczegółowo wskazanych odcinkach, budowa ścieżki dydaktycznej w Pargowie. Brak realizacji przedsięwzięć był spowodowany w głównej mierze niezabezpieczeniem w budżecie odpowiednich środków finansowych.

Ponadto nie przeprowadzono działań edukacyjnych promujących transport zbiorowy, oszczędzanie wody i prawidłowe gospodarowanie ściekami, nie realizowano konkretnych działań związanych ze współpracą ponadregionalną w zakresie ochrony zasobów wodnych. Z drugiej strony wyznaczone jednostki zgodnie ze swoimi kompetencjami wykonują zadania dotyczące zasobów wodnych. Zadanie polegające na zmniejszeniu przez zakłady górnicze wydobycia surowców mineralnych jest niejednoznaczne, ponieważ z ekonomicznego punktu widzenia nie jest to celem zakładów. Przedsiębiorstwa górnicze prowadzą wydobycie zgodnie z podlegającymi kontroli koncesjami. Rekultywacja obszarów zdegradowanych przez składowanie odpadów i miejsc występowania historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi prowadzona jest w miarę potrzeb i możliwości, w latach 2018-2019 nie prowadzono takich prac.

Władze powiatu i gmin należących do powiatu oraz inne podmioty odpowiedzialne za realizację Programu główne nakłady finansowe przeznaczały na działania inwestycyjne takie jak modernizacja i rozbudowa dróg, budowa i rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacyjnej gazowej, termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, modernizacja systemów ogrzewania. Gminy wybierają te inwestycje, które z punktu widzenia potrzeb omawianych jednostek samorządu terytorialnego są najważniejsze i najpilniejsze, w stosunku do jakości środowiska i zdrowia mieszkańców. Oprócz zadań inwestycyjnych, które angażowały największe nakłady finansowe, jednostki rozdysponowywały również środki na prowadzenie gospodarki odpadami komunalnymi, utrzymanie czystości na drogach, ochronę i pielęgnację zasobów przyrodniczych, konserwację i utrzymanie urządzeń wodnych, a także na edukację ekologiczną.

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa realizacji Programu na terenie powiatu wskazuje m.in. na poprawę jakości powietrza w strefie zachodniopomorskiej w zakresie stężeń pyłu zawieszonego PM10, wzrost długości czynnej sieci gazowej i odsetku ludności korzystającej z sieci gazowej, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, wzrost długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, średnie zmniejszenie zużycia wody na jednego mieszkańca, zwiększenie ilości odprowadzonych ścieków, zmniejszenie ilości ładunków zanieczyszczeń w ściekach, zmniejszenie ilości zebranych odpadów zmieszanych.

Odnotowano także osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu odpadów, brak zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym Negatywnym zjawiskiem jest zakwalifikowanie strefy zachodniopomorskiej do klasy C ze względu na przekroczenie dopuszczalnych stężeń benzo(a)pirenu w powietrzu, zmniejszenie długości czynnej sieci cieplnej przesyłowej (spowodowane zmniejszona liczbą użytkowników sieci) oraz powierzchni parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej.

W dalszym ciągu konieczne jest inwestowanie w działania z zakresu ochrony środowiska. Opracowując nowy Program zaleca się wyznaczenie celów i zadań, które będą przyczyniać się do dalszej ochrony i sukcesywnej poprawy jakości środowiska, uwzględniając możliwości finansowe i organizacyjne poszczególnych jednostek.

Biorąc pod uwagę zawarte w opracowaniu informacje, wskazujące na liczne podejmowane działania oraz wynikająca z nich pozytywne aspekty, realizację Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego za lata 2018-2019 ocenia się pozytywnie.

Spis tabel

Tabela 1. Dane demograficzne (stan na 31.12.2019 r.) 8
Tabela 2. Liczba ludności powiatu polickiego w latach 2010-2019 9
Tabela 3. Bezrobocie na terenie powiatu polickiego 10
Tabela 4. Realizacja zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego, lata 2018-2019 12
Tabela 5. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska 78
Tabela 6. Wskaźniki monitoringu 79
Tabela 7. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza 88
Tabela 8. Zestawienie odcinków dróg położonych w granicach powiatu polickiego objętych analizą hałasu komunikacyjnego 90
Tabela 9. Poziomy dźwięku w środowisku określone przez wskaźnik L_{DWN} – powiat policki 91
Tabela 10. Poziomy dźwięku w środowisku określone przez wskaźnik L_N – powiat policki 91
Tabela 11. Przekroczenie wartości dopuszczalnych wg wskaźnik L_{DWN} – powiat policki 92
Tabela 12. Przekroczenie wartości dopuszczalnych wg wskaźnik L_N – powiat policki 92
Tabela 13. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych na terenie powiatu polickiego 94
Tabela 14. JCWP znajdujące się na obszarze powiatu polickiego 94
Tabela 15. Wyniki oceny jakości JCWP rzecznych na terenie powiatu polickiego 96
Tabela 16. Wyniki oceny jakości JCWPd na terenie powiatu polickiego 99
Tabela 17. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie powiatu polickiego (2018 r.) 100
Tabela 18. Charakterystyka systemu kanalizacyjnego na terenie powiatu polickiego (2018 r.) 101
Tabela 19. Surowce naturalne występujące na terenie powiatu polickiego (stan na dzień 31.12.2018 r.) 102
Tabela 20. Ilość odpadów odebranych z nieruchomości zamieszkałych i PSZOK na terenie gmin powiatu polickiego 106
Tabela 21. Osiągnięte poziomy recyklingu i odzysku przez gminy powiatu polickiego 106

Spis rysunków

Rysunek 1. Powiat policki na tle województwa zachodniopomorskiego 6
Rysunek 2. Gminy powiatu polickiego – powierzchnia i ilość miejscowości 7
Rysunek 3. Położenie gmin na tle powiatu polickiego 7
Rysunek 4. Procesy demograficzne w powiecie polickim 9
Rysunek 5. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem 10
Rysunek 6. Powiat policki na tle GZWP 97
Rysunek 7. Powiat policki na tle JCWPd 98
Rysunek 8. Struktura użytków rolnych na terenie powiatu polickiego [ha] (stan na rok 2014) 104
Rysunek 9. Usytuowanie obszarów Natura 2000 na terenie powiatu polickiego 111
Rysunek 10. Usytuowanie parku krajobrazowego, rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych na terenie powiatu polickiego 115

Zał. Nr 15 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

Nr druku: 5/XXVI/21

projekt

UCHWAŁA NR XXVI/…/2021

RADY POWIATU W POLICACH

z dnia 29 stycznia 2021 r.

w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, 1378, 1565, 2127 i 2338) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027” stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Policach.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik
do uchwały Nr XXVI/…/2021
Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027

Opracował:

Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja

Spis treści:

1. Wykaz skrótów 6
2. Wstęp 8
2.1. Cel i zakres opracowania 8
2.2. Podstawy prawne 9
2.3. Charakterystyka Powiatu 9
2.3.1. Położenie 9
2.3.2. Demografia 12
2.3.3. Warunki klimatyczne 14
2.3.4. Budowa geologiczna 14
3. Założenia Programu Ochrony Środowiska 15
3.1. Dokumenty nadrzędne i cele 15
3.1.1. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności 15
3.1.2. Strategia Na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.) 16
3.1.3. Polityka ekologiczna państwa 2030 17
3.1.4. Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” 18
3.1.5. Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020” 18
3.1.6. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku 19
3.1.7. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 19
3.1.8. Strategia „Sprawne Państwo 2020” 19
3.1.9. Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022 20
3.1.10. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 20
3.1.11. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 21
3.1.12. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 21
3.1.13. Polityka energetyczna Polski do 2030 roku 21
3.2. Dokumenty szczebla wojewódzkiego 22
3.2.1. Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024. 22
3.2.2. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 23
3.2.3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego 23
3.3.4. Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej 24
3.3.5. Program ochrony Środowiska przed hałasem dla Województwa Zachodniopomorskiego. 24
4. Streszczenie w języku niespecjalistycznym 26
5. Ocena stanu środowiska 29
5.1. Klimat i jakość powietrza 29
5.1.1 Źródła zanieczyszczeń powietrza 29
5.1.2 System gazowy i ciepłowniczy 40
5.1.3 Jakość powietrza 40

5.1.4 Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego. 47
5.1.5 Zagadnienia Horyzontalne 50
5.1.6 Tendencje 51
5.1.7 Analiza SWOT 52
5.2. Zagrożenia hałasem 54
5.2.1. Stan wyjściowy 54
5.2.2. Źródła hałasu 54
5.2.3. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego. 61
5.2.4. Zagadnienia Horyzontalne 62
5.2.5 Tendencje 63
5.2.6. Analiza SWOT 64
5.3. Pola elektromagnetyczne 65
5.3.1. Stan wyjściowy 65
5.3.2. Źródła promieniowania elektromagnetycznego 66
5.3.3. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego. 75
5.3.4. Zagadnienia Horyzontalne 75
5.3.5 Tendencje 76
5.3.6. Analiza SWOT 77
5.4. Gospodarowanie wodami 78
5.4.1. Stan wyjściowy - wody powierzchniowe 78
5.4.2. Stan wyjściowy - wody podziemne 80
5.4.3. Jakość wód - wody powierzchniowe 86
5.4.4. Jakość wód - wody podziemne 91
5.4.5 Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego 92
5.4.6 Zagadnienia Horyzontalne 94
5.4.7 Tendencje 99
5.4.8. Analiza SWOT 100
5.5. Gospodarka wodno-ściekowa 101
5.5.1. Zaopatrzenie w wodę 101
5.5.2. Odprowadzanie ścieków sanitarnych 101
5.5.3. Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych 102
5.5.4. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego 104
5.5.5. Zagadnienia Horyzontalne 105
5.5.6 Tendencje 106
5.5.7. Analiza SWOT 107
5.6. Zasoby geologiczne 108
5.6.1. Stan aktualny 108
5.6.2. Przepisy prawne 111

5.6.3. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego. ... 111
5.6.4. Zagadnienia Horyzontalne ... 112
5.6.5 Tendencje ... 113
5.6.6. Analiza SWOT ... 114
5.7. Gleby ... 115
5.7.1. Stan aktualny ... 115
5.7.2 Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego. ... 125
5.7.3 Zagadnienia Horyzontalne ... 125
5.7.4 Tendencje ... 126
5.7.5. Analiza SWOT ... 127
5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów ... 129
5.8.1. Stan wyjściowy ... 129
5.8.2. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego. ... 138
5.8.3. Zagadnienia Horyzontalne ... 140
5.6.4 Tendencje ... 141
5.8.5. Analiza SWOT ... 142
5.9. Zasoby przyrodnicze ... 143
5.9.1. Formy ochrony przyrody ... 143
5.9.2. Korytarze ekologiczne ... 165
5.9.3. Lasy ... 167
5.9.4 Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego. ... 170
5.9.5. Zagadnienia Horyzontalne ... 172
5.9.6 Tendencje ... 174
5.9.7. Analiza SWOT ... 174
5.10. Zagrożenia poważnymi awariami ... 175
5.10.1. Stan aktualny ... 175
5.10.2. Ocena realizacji celu i podjętych zadań dla powiatu polickiego. ... 175
5.10.3. Zagadnienia Horyzontalne ... 176
5.10.4 Tendencje ... 177
5.10.5. Analiza SWOT ... 178
6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finasowanie ... 179
6.1. Wyznaczone cele i zadania ... 179
7. System realizacji programu ochrony środowiska ... 231
7.1. Współpraca z interesariuszami ... 231
7.2. Sprawozdawczość ... 232
7.3. Monitoring realizacji programu ... 232
7.4. Źródła finansowania ... 232
7.4.1. Fundusze krajowe ... 233

7.4.2. Fundusze Unii Europejskiej 238

1. Wykaz skrótów

Tabela 1. Słownik skrótów.

Nazwa skrótu	Wyjaśnienie
Analiza SWOT	Narzędzie służące do analizy strategicznej. Opiera się ona na określeniu silnych oraz słabych stron, a także wynikających z nich szans oraz zagrożeń.
ARiMR	Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
B(a)P	Benzo(a)piren
BZT	Biologiczne zapotrzebowanie tlenu
CRFOP	Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody
ChZT	Chemiczne zapotrzebowanie tlenu
dB	Decybele
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GUGiK	Główny Urząd Geodezji i Kartografii
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IUNG-PIB	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa -Państwowy Instytut Badawczy
IMGW-PIB	Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej -Państwowy Instytut Badawczy
ISOK	Informatyczny System Osłony Kraju
IUNG	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach
JCWP	Jednolita część wód powierzchniowych
JCWPd	Jednolita część wód podziemnych
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
L_{DWN}	Długookresowy średni poziom dźwięku, wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia
L_N	Długookresowy średni poziom dźwięku, wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory nocy
LW	Identyfikator jeziornej JCWP
NAT	naturalna
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OSChR	Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza w Szczecinie
OUG	Okręgowy Urząd Rolniczy w Poznaniu
OZE	Odnawialne Źródła Energii
PEM	Pola elektromagnetyczne
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy
PKP PLK	Polskie Koleje Państwowe Polskie Linie Kolejowe
PLGW	Identyfikator UE dla JCWPd oznaczający jednolitą część wód podziemnych występującą w Polsce
PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
POLiS	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
POP	Program Ochrony Powietrza
POŚ	Program Ochrony Środowiska
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PSP	Państwowa Straż Pożarna
PSZOK	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
PWIS	Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny
PUB2	Oczyszczalnia biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków

Nazwa skrótu	Wyjaśnienie
	azotu (N), fosforu (P) spełniająca standardy odprowadzanych ścieków dla aglomeracji < 100 000 RLM,
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie
RMWŚ	Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie
RPO	Regionalny program operacyjny
RW	Identyfikator rzecznej JCWP
SZCW	Silnie zmieniona część wód
TWIW lub PLTWIW	Identyfikator przejściowej JCWP
UE	Unia Europejska
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WPGO	Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami
WWA	Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne
WZ	Województwo Zachodniopomorskie
ZDR	Zakłady Dużego Ryzyka
ZODR	Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach
ZPKWZ	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego
ZZR	Zakłady Zwiększonego Ryzyka
ZMŚP	Zintegrowany Monitoring Środowiska Przyrodniczego

2. Wstęp

2.1. Cel i zakres opracowania

Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027 jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie powiatu. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu, sporządzenie programu ma zapewnić poprawę stanu środowiska naturalnego, efektywne zarządzania środowiskiem, skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyć warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Opracowanie jakim jest *Program Ochrony Środowiska* określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Podczas tworzenia dokumentu, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyśpieszającego rozwiązywanie poszczególnych zagadnień. Niniejsze opracowanie zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska na terenie powiatu, przedstawia propozycje oraz opis zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska.

Przedmiotowy dokument wspomaga dążenie do uzyskania w powiecie sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochronę i rozwój jego walorów oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska z uwzględnieniem konieczności jego ochrony. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla *Program Ochrony Środowiska*, a ocenę efektów jego realizacji, zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska, dokonuje się okresowo, co 2 lata.

Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w powiecie w odniesieniu m.in. do gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony przyrody, edukacji ekologicznej. W opracowaniu znajduje się ich charakterystyka, ocena stanu aktualnego oraz określenie stanu docelowego. Identyfikacji silnych oraz słabych stron powiatu wraz z szansami oraz zagrożeniami dokonuje się przy pomocy analizy SWOT. Analiza SWOT jest narzędziem służącym do analizy strategicznej. Opiera się ona na określeniu silnych oraz słabych stron, a także wynikających z nich szans oraz zagrożeń (w przypadku niniejszego opracowania – środowiska). Od tych elementów pochodzi jej nazwa:

- **S** – strenghts (silne strony);
- **W** – weaknesses (słabe strony);
- **O** – opportunities (szanse),
- **T** – threats (zagrożenia).

Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę celów oraz przedsięwzięć jakie zostaną zrealizowane na terenie powiatu do roku 2027.

2.2. Podstawy prawne

Obowiązek wykonania Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2020 poz. 1219 z późn. zm.)[1], a w szczególności:

„Art. 17. 1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1.

Art. 18. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwala odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.

Art. 18. 2. Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy."

Powiatowe Programy ochrony środowiska tworzone są w celu realizacji polityki ochrony środowiska na szczeblu powiatowym.

2.3. Charakterystyka Powiatu

2.3.1. Położenie

Powiat Policki jest zlokalizowany w północno-zachodniej części województwa Zachodniopomorskiego. Powiat Policki od południa graniczy z Powiatem Gryfińskim, od wschodu z Miastem Szczecin oraz Powiatem Goleniowskim, od północy z Miastem Świnoujście, natomiast zachodnią granicę Powiatu Polickiego stanowi granica z Republiką Federalną Niemiec.

[1] Z uwzględnieniem zapisów ustaw zmieniających, w tym ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014 r., poz. 1101).

Rysunek 1. Powiat policki na tle województwa zachodniopomorskiego.

Źródło: http://administracja.mswia.gov.pl/adm/baza-jst/mapa-administracyjna

Powiat policki ma powierzchnię 66 533 ha. Jego siedzibą jest Miasto Police. W skład Powiatu Polickiego wchodzą 4 gminy:

- **Gmina Police:**
  Gmina Police jest gminą miejsko-wiejską zlokalizowaną w środkowej części powiatu polickiego. Ma ona powierzchnię 25 171 ha, co daje 37,83 % powierzchni całego powiatu. Znajduje się tu siedziba powiatu.

- **Gmina Dobra (Szczecińska):**
  Gmina Dobra jest gminą wiejską leżącą w środkowej części powiatu polickiego. Ma ona powierzchnię 11 028 ha, co stanowi 16,58 % powierzchni powiatu.

- **Gmina Kołbaskowo:**
  Gmina Kołbaskowo jest gminą wiejską zlokalizowaną w południowej części powiatu polickiego. Ma ona powierzchnię 10 546 ha, co stanowi 15,85 % powierzchni całkowitej Powiatu Polickiego.

- **Gmina Nowe Warpno:**
  Gmina Nowe Warpno jest gminą miejsko-wiejską zlokalizowaną w północnej części powiatu polickiego. Ma ona powierzchnię 19 788 ha, co stanowi 29,74 % powierzchni całkowitej powiatu.

Rysunek 2. Gminy powiatu polickiego.

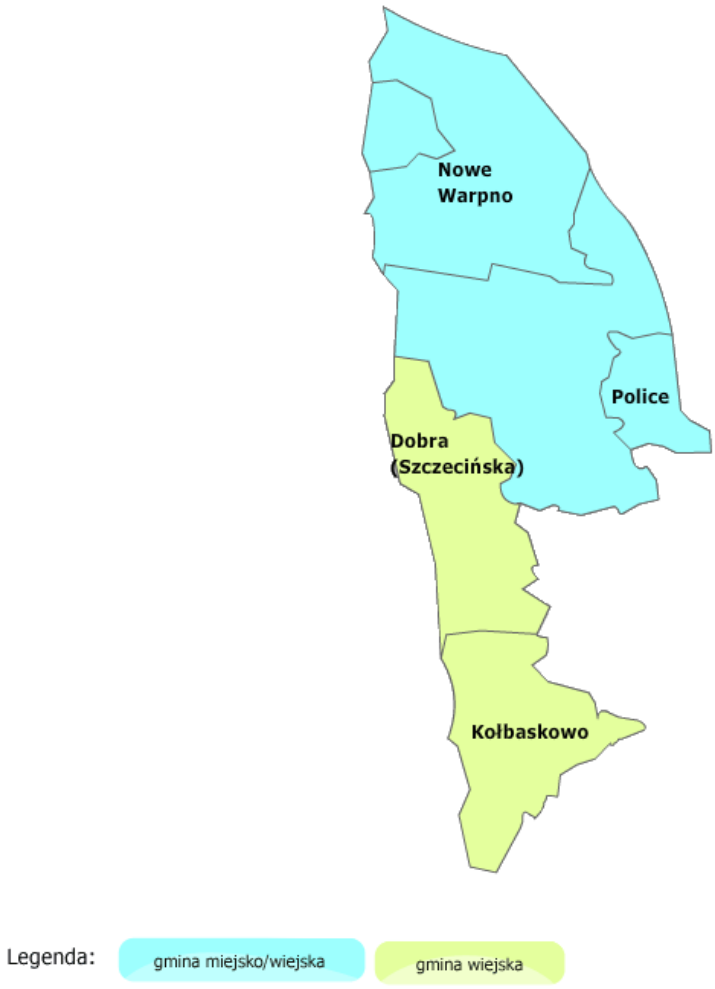

Źródło: http://administracja.mswia.gov.pl/adm/baza-jst/mapa-administracyjna

Zgodnie z podziałem fizyko-geograficznym Polski powiat policki leży w obrębie następujących jednostek[2]:

Megaregion Pozaalpejska Europa Środkowa:

- Prowincja Niż Środkowoeuropejski:
  - Podprowincja Pobrzeża Południowobałtyckie:
    - Makroregion Pobrzeże Szczecińskie:
      - Mezoregion Dolina Dolnej Odry;
      - Mezoregion Równina Wkrzańska (Równina Policka);
      - Mezoregion Wzniesienie Szczecińskie.

[2] Physico-geographical mesoregions of Poland: verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data.

Rysunek 3. Położenie powiatu polickiego na tle podziału fizyko-geograficznego Polski.

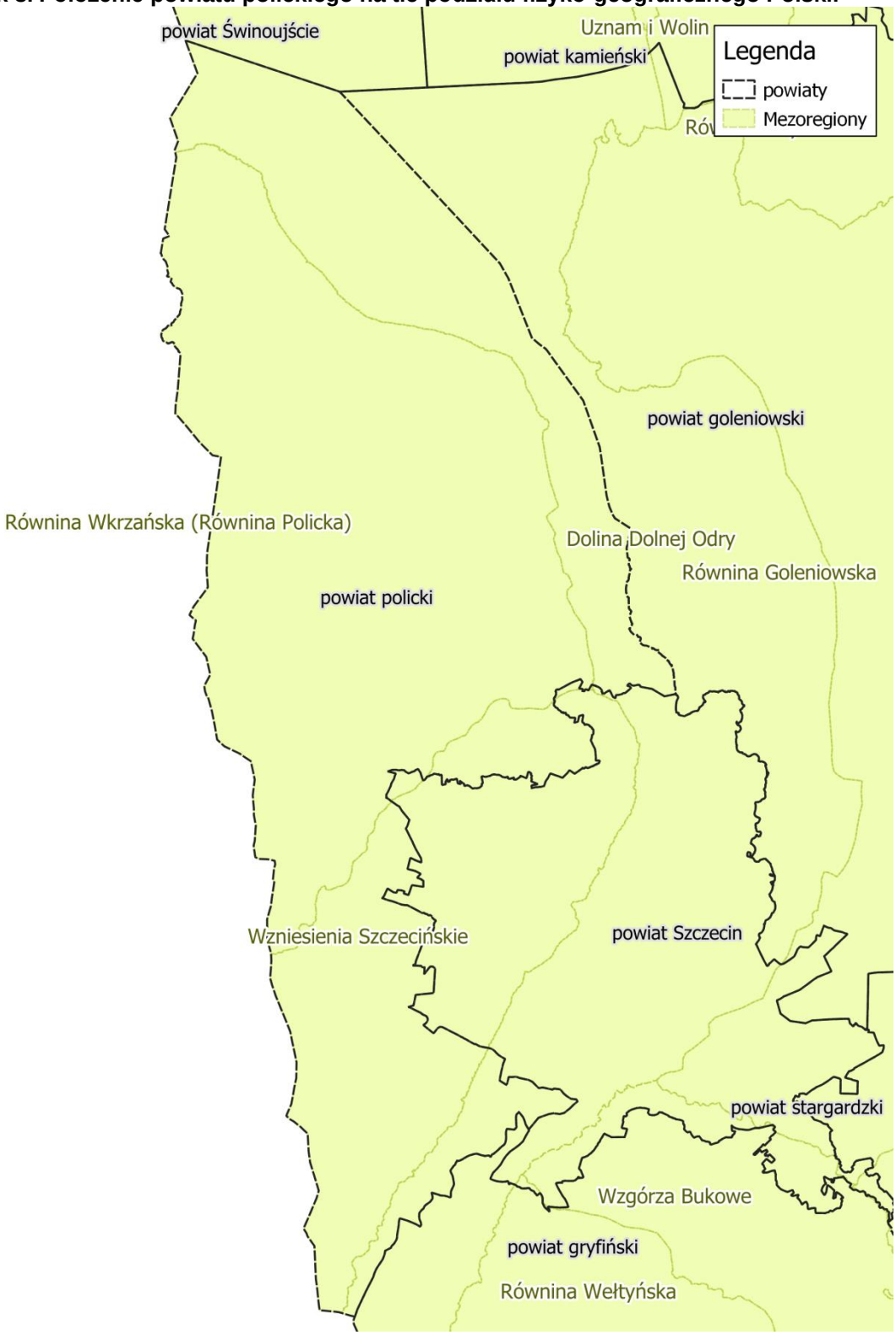

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ

2.3.2. Demografia

Zgodnie z informacjami Głównego Urzędu Statystycznego w 2019 roku powiat policki zamieszkiwało 80 652 mieszkańców, z czego 39 562 to mężczyźni a 41 090 kobiety. Informacje na temat demografii gminy zebrano w tabeli poniżej.

Tabela 2. Dane demograficzne (stan na 31.XII.2019 r.).

Parametr	Jednostka miary	Wartość				
		Powiat policki	Dobra (Szczecińska)	Kołbaskowo	Nowe Warpno	Police
Ludność według miejsca zameldowania						
Liczba ludności (ogółem)	osoba	80 652	24 292	13 436	1 636	41 288
Liczba mężczyzn	osoba	39 562	11 879	6 581	841	20 261
Liczba kobiet	osoba	41 090	12 413	6 855	795	21 027
Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem						
W wieku przedprodukcyjnym	%	20,2	23,1	22,4	13,8	18,1
W wieku produkcyjnym	%	62,5	63,5	65,1	63,1	61,0
W wieku poprodukcyjnym	%	17,3	13,4	12,4	23,2	20,9
Wskaźnik modułu powiatowego						
Gęstość zaludnienia	ilość osób / km^2	121	220	127	8	164
Ilość kobiet na 100 mężczyzn	osoba	104	104	104	95	104
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-	121	220	127	8	164

Źródło: GUS.

Informacje na temat wielkości bezrobocia na terenie powiatu polickiego zestawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 3. Bezrobocie (stan na 31.XII.2019r.).

Parametr	Jednostka miary	Wartość				
		Powiat policki	Dobra (Szczecińska)	Kołbaskowo	Nowe Warpno	Police
Bezrobotni zarejestrowani wg płci w gminach						
Ogółem	osoba	1 260	324	199	69	668
Mężczyźni	osoba	489	112	71	34	272
Kobiety	osoba	771	212	128	35	396
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci						
Ogółem	%	2,5	2,1	2,3	6,7	2,7
Mężczyźni	%	1,8	1,4	1,6	5,8	2,0

Parametr	Jednostka miary	Wartość				
		Powiat policki	Dobra (Szczecińska)	Kołbaskowo	Nowe Warpno	Police
Kobiety	%	3,2	2,8	3,0	7,9	3,4

Źródło: GUS.

2.3.3. Warunki klimatyczne

Powiat policki leży w obrębie dzielnicy szczecińskiej. Znajduje się ona w strefie zdecydowanego wpływu morskiego. Średnia roczna temperatura waha się tu od 7,5^0 do 8° C. Średnie opady wynoszą od 600 do 700 mm, natomiast okres wegetacyjny trwa od 215 do 220 dni w roku. Na terenie powiatu polickiego dominują wiatry wiejące z kierunków południowo-zachodniego i zachodniego.

2.3.4. Budowa geologiczna[3]

Najstarszymi utworami występującymi na obszarze powiatu, stwierdzonymi wierceniami, są górnokredowe wapienie i margle, leżące na znacznej głębokości. Przykryte są one przez paleoceńskie piaski i mułki z wkładkami węgla brunatnego, eoceńskie piaski glaukonitowe, iły piaszczyste i mułki, także z przewarstwieniami węgla brunatnego, oraz oligoceńskie iłowce i mułowce. Utwory paleogenu i neogenu, w szczególności oligoceńskie iły septariowe, pojawiają się także w postaci porwaków i kier wśród glacitektonicznie zaburzonych utworów plejstoceńskich. Kry takie w rejonie Polic mają grubość do kilkudziesięciu metrów. Utwory czwartorzędowe mają miąższość zmienną, uzależnioną od rzeźby powierzchni terenu i podłoża. Osady plejstoceńskie reprezentowane są przez utwory glacjalne, limnoglacjalne (zastoiskowe) i wodnolodowcowe zlodowaceń południowopolskich, środkowopolskich i północnopolskiego. Osady plejstoceńskie stanowią kilka poziomów utworów morenowych rozdzielonych przez piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz piaski, iły i mułki jeziorne. Osady z okresów zlodowaceń południowo- i środkowopolskich znane są tylko z wierceń. W obniżeniach przed plejstoceńskiego podłoża występują gliny zwałowe z okresu najstarszych zlodowaceń południowopolskich. Przykryte są przez: gliny zwałowe, piaski wodnolodowcowe oraz piaski i mułki limnoglacjalne z okresu zlodowaceń środkowopolskich. Piaski, mułki i iły zastoiskowe oraz wodnolodowcowe piaski i piaski ze żwirem oddzielają je od glin zwałowych i piasków oraz żwirów tarasów kemowych. Najmłodsze osady plejstoceńskie stanowią gliny zwałowe, piaski, mułki i iły zastoiskowe oraz wodnolodowcowe piaski i piaski ze żwirem fazy pomorskiej zlodowacenia Wisły. Wzdłuż granicy państwowej między Bukiem a Dobieszczynem ciągnie się pas moren i pagórków kemowych. Najmłodsze osady holoceńskie stanowią piaski i mułki, gytie i torfy wypełniające obniżenia jeziorne i dna dolin rzecznych

[3] Objaśnienia do Mapy Geośrodowiskowej Polski 1:50 000. Arkusze: Police, Tanowo, Nowe Warpno, Kracków, Gryfino

3. Założenia Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027 zgodny jest z dokumentami wyższego szczebla, tj. dokumentami europejskimi, krajowymi oraz wojewódzkimi. Dokument uwzględnia także założenia określone w innych dokumentach lokalnych.

3.1. Dokumenty nadrzędne i cele

Uwarunkowania wspólnotowe

Podstawę Wspólnotowej Polityki Ochrony Środowiska stanowi VII Program Działań na Rzecz Ochrony Środowiska (7th European Action Plan, w skrócie EAP). Wskazuje on na konieczność zastosowania strategicznego podejścia do problemów środowiskowych. Takie podejście powinno wykorzystywać różne środki oraz instrumenty, aby regulować działania podejmowane przez przedsiębiorców, konsumentów, polityków i obywateli.

Zgodność celów, zawartych w VII Europejskim Programie Działań na Rzecz Ochrony Środowiska, została osiągnięta poprzez ich szczegółową analizę oraz dopasowanie do lokalnych potrzeb powiatu.

3.1.1. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

1. Cel 7: „Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska”:
    - Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,
    - Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych,
    - Kierunek interwencji – Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce,
    - Kierunek interwencji – Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii,
    - Kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki,
    - Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska.

2. Cel 8: „Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych”:
    - Kierunek interwencji – Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach,
    - Kierunek interwencji – Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta,
    - Kierunek interwencji – Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,
    - Kierunek interwencji – Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast.

3. Cel 9: „Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski”:
    - Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitarnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego

3.1.2. Strategia Na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.)

Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

Cel główny: Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski, przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

1. Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną
    a. Kierunek interwencji – Stymulowanie popytu na innowacje przez sektor publiczny;

2. Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
    a. Kierunek interwencji – Aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miast;
    b. Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich;

3. Obszar wpływający na osiągnięcie celów *Strategii* – Transport
    a. Kierunek interwencji – Budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce;
    b. Kierunek interwencji – Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności;

4. Obszar wpływający na osiągnięcie celów *Strategii* – Energia
    a. Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju;
    b. Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej;
    c. Kierunek interwencji – Rozwój techniki;

5. Obszar wpływający na osiągnięcie celów *Strategii* – Środowisko
    a. Kierunek interwencji – Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód;
    b. Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania;
    c. Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego
    d. Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed degradacją;
    e. Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi;
    f. Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami;
    g. Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych;

3.1.3. Polityka ekologiczna państwa 2030

W systemie dokumentów strategicznych PEP2030 stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). W związku z powyższym, cel główny PEP2030, tj. **Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców**, został przeniesiony wprost ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Cele szczegółowe PEP2030 zostały określone w odpowiedzi na zidentyfikowane w diagnozie najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający zharmonizowanie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi. Realizacja celów środowiskowych będzie wspierana przez cele horyzontalne.

1. **Cel szczegółowy I:** Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

Kierunki interwencji:

- Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód;
- Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania;
- Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb;
- Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej;

2. **Cel szczegółowy II:** Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

Kierunki interwencji:

- Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu;
- Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
- Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym;
- Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa;
- Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT

3. **Cel szczegółowy III:** Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych

Kierunki interwencji:

- Przeciwdziałanie zmianom klimatu;
- Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych

4. **Cel horyzontalny I:** Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa;

Kierunki interwencji:

- Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji

5. **Cel horyzontalny II:** Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska

Kierunki interwencji:

- Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

3.1.4. Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko"

1. Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska
   - Kierunek interwencji 1.1. – Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin,
   - Kierunek interwencji 1.2. – Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody,
   - Kierunek interwencji 1.3. – Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna,
   - Kierunek interwencji 1.4. – Uporządkowanie zarządzania przestrzenią,

2. Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię
   - Kierunek interwencji 2.1. – Lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii,
   - Kierunek interwencji 2.2. – Poprawa efektywności energetycznej,
   - Kierunek interwencji 2.6. – Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii,
   - Kierunek interwencji 2.7. – Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich,
   - Kierunek interwencji 2.8. – Rozwój systemu zaopatrywania nowej generacji pojazdów wykorzystujących paliwa alternatywne,

3. Cel 3. Poprawa stanu środowiska
   - Kierunek interwencji 3.1. – Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki,
   - Kierunek interwencji 3.2. – Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne,
   - Kierunek interwencji 3.3. – Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki,
   - Kierunek interwencji 3.4. – Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych,
   - Kierunek interwencji 3.5. – Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy,

3.1.5. Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020"

1. Cel 1: Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki
   a) Kierunek działań 1.2. – Koncentracja wydatków publicznych na działaniach prorozwojowych i innowacyjnych
      - Działanie 1.2.3. – Identyfikacja i wspieranie rozwoju obszarów i technologii o największym potencjale wzrostu,

- Działanie 1.2.4. – Wspieranie różnych form innowacji,
- Działanie 1.2.5. – Wspieranie transferu wiedzy i wdrażania nowych/nowoczesnych technologii w gospodarce (w tym technologii środowiskowych),

b) Kierunek działań 1.3. – Uproszczenie, zapewnienie spójności i przejrzystości systemu danin publicznych mające na względzie potrzeby efektywnej i innowacyjnej gospodarki
- Działanie 1.3.2. – Eliminacja szkodliwych subsydiów i racjonalizacja ulg podatkowych,

2. Cel 3: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców
   a) Kierunek działań 3.1. – Transformacja systemu społeczno-gospodarczego na tzw. „bardziej zieloną ścieżkę", zwłaszcza ograniczanie energo- i materiałochłonności gospodarki,
      - Działanie 3.1.1. – Tworzenie warunków dla rozwoju zrównoważonej produkcji i konsumpcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej,
      - Działanie 3.1.2. – Podnoszenie społecznej świadomości i poziomu wiedzy na temat wyzwań zrównoważonego rozwoju i zmian klimatu,
      - Działanie 3.1.3. – Wspieranie potencjału badawczego oraz eksportowego w zakresie technologii środowiskowych, ze szczególnym uwzględnieniem niskoemisyjnych technologii węglowych (CTW),
      - Działanie 3.1.4. – Promowanie przedsiębiorczości typu „business & biodiversity", w szczególności na obszarach zagrożonych peryferyjnością,
   b) Kierunek działań 3.2. – Wspieranie rozwoju zrównoważonego budownictwa na etapie planowania, projektowania, wznoszenia budynków oraz zarządzania nimi przez cały cykl życia
      - Działanie 3.2.1. – Poprawa efektywności energetycznej i materiałowej przedsięwzięć architektoniczno-budowlanych oraz istniejących zasobów,
      - Działanie 3.2.2. – Stosowanie zasad zrównoważonej architektury

3.1.6. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku

1. Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności;
2. Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.

3.1.7. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030

1. Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska
   a. Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska
   b. Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom

3.1.8. Strategia „Sprawne Państwo 2020"

1. Cel 3: Skuteczne zarządzanie i koordynacja działań rozwojowych
   a) Kierunek interwencji 3.2. – Skuteczny system zarządzania rozwojem kraju
      - Przedsięwzięcie 3.2.1. – Wprowadzenie mechanizmów zapewniających spójność programowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego,
      - Przedsięwzięcie 3.2.2. – Zapewnienie ładu przestrzennego,

- Przedsięwzięcie 3.2.3. – Wspieranie rozwoju wykorzystania informacji przestrzennej z wykorzystaniem technologii cyfrowych,

2. Cel 5: Efektywne świadczenie usług publicznych
   a) Kierunek interwencji 5.2. – Ochrona praw i interesów konsumentów
      - Przedsięwzięcie 5.2.3. – Wzrost świadomości uczestników obrotu o przysługujących konsumentom prawach oraz stymulacja aktywności konsumenckiej w obszarze ochrony tych praw,

   b) Kierunek interwencji 5.5. – Standaryzacja i zarządzanie usługami publicznymi, ze szczególnym uwzględnieniem technologii cyfrowych
      - Przedsięwzięcie 5.5.2. – Nowoczesne zarządzanie usługami publicznymi,

3. Cel 7: Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego
   a) Kierunek interwencji 7.5. – Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego
      - Przedsięwzięcie 7.5.1. – Usprawnienie działania struktur zarządzania kryzysowego.

3.1.9. Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022

1. Cel 3: Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego
   a) Priorytet 3.1. – Zwiększanie odporności infrastruktury krytycznej
      - Kierunek interwencji 3.1.3. – Zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania energetyki jądrowej w Polsce,

2. Cel 4: Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa
   a) Priorytet 4.1. – Integracja rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego
      - Kierunek interwencji 4.1.1. – Wzmocnienie relacji między rozwojem regionalnym kraju a polityką obronną,
      - Kierunek interwencji 4.1.2. – Koordynacja działań i procedur planowania przestrzennego uwzględniających wymagania obronności i bezpieczeństwa państwa,
      - Kierunek interwencji 4.1.3. – Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa,
      - Kierunek interwencji 4.1.4. – Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.

3.1.10. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

1. Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym
   a. Kierunek interwencji 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych
   b. Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów
2. Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych

a. Kierunek interwencji 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach

3.1.11. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

1. Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej
   a) Kierunek interwencji – kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez promocję zdrowia, edukację zdrowotną oraz prośrodowiskową oraz działania wspierające dostęp do zdrowej i bezpiecznej żywności.

3.1.12. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

1. Cel szczegółowy 4: Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego
   a) Priorytet Strategii 4.1. – Wzmocnienie roli kultury w budowaniu spójności społecznej
      - Kierunek działań 4.1.2. – Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz krajobrazu,

3.1.13. Polityka energetyczna Polski do 2030 roku

1. Kierunek – poprawa efektywności energetycznej
   - Cel główny – dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną,
   - Cel główny – konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15,

2. Kierunek – wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii
   - Cel główny – racjonalne i efektywne gospodarowanie złożami węgla, znajdującymi się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
   - Cel główny – zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego,

3. Kierunek – wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej oraz ciepła
   a) Cel główny – zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii,

4. Kierunek – dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej
   a) Cel główny – przygotowanie infrastruktury dla energetyki jądrowej i zapewnienie inwestorom warunków do wybudowania i uruchomienia elektrowni jądrowych opartych na bezpiecznych technologiach, z poparciem społecznym i z zapewnieniem wysokiej kultury bezpieczeństwa jądrowego na wszystkich etapach: lokalizacji, projektowania, budowy, uruchomienia, eksploatacji i likwidacji elektrowni jądrowych,

5. Kierunek – rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw
   a) Cel główny – wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych,
   b) Cel główny – osiągnięcie w 2020 roku 10% udziału biopaliw w rynku paliw transportowych oraz zwiększenie wykorzystania biopaliw II generacji,
   c) Cel główny – ochrona lasów przed nadmiernym eksploatowaniem, w celu pozyskiwania biomasy oraz zrównoważone wykorzystanie obszarów rolniczych na cele OZE, w tym biopaliw, tak aby nie doprowadzić do konkurencji pomiędzy energetyką odnawialną i rolnictwem oraz zachować różnorodność biologiczną,
   d) Cel główny – wykorzystanie do produkcji energii elektrycznej istniejących urządzeń piętrzących stanowiących własność Skarbu Państwa,
   e) Cel główny – zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach,

6. Kierunek – rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii
   a) Cel główny – zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania rynków paliw i energii, a przez to przeciwdziałanie nadmiernemu wzrostowi cen,

7. Kierunek – ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko
   a) Cel główny – ograniczenie emisji CO2 do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego,
   b) Cel główny – ograniczenie emisji SO2 i NOx oraz pyłów (w tym PM10 i PM2,5) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych,
   c) Cel główny – ograniczanie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych,
   d) Cel główny – minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszersze wykorzystanie ich w gospodarce,
   e) Cel główny – zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.

3.2. Dokumenty szczebla wojewódzkiego

Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027 jest spójny z dokumentami szczebla wojewódzkiego przedstawionymi poniżej.

3.2.1. Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024.

Obszary interwencji oraz wyznaczone cele środowiskowe, wyznaczone w Programie ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 przedstawiono poniżej:

1. Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza (OKJP)
   - Cel OKJP.I. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu.
   - Cel OKJP.II. Osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu.
2. Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem (ZH)

- Cel ZH.I. Poprawa klimatu akustycznego w województwie zachodniopomorskim.

3. Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne (PEM)
   - Cel PEM.I. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi.
4. Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami (GW)
   - Cel GW.I. Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych, podziemnych, przejściowych i przybrzeżnych.
   - Cel GW.II. Racjonalny transport i turystyka wodna.
   - Cel GW.III. Ochrona pasa wybrzeża.
   - Cel GW.IV. Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą.
5. Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa (GWS)
   - Cel GWS.I. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej.
6. Obszar interwencji: Zasoby geologiczne (ZG)
   - Cel ZG.I. Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi.
7. Obszar interwencji: Gleby (GL)
   - Cel GL.I. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu.
   - Cel GL.II. Zalesienia gruntów nieprzydatnych na inne cele.
8. Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (GO)
   - Cel GO.I. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa zachodniopomorskiego.
9. Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze (ZP)
   - Cel ZP.I. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej.
   - Cel ZP.II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.
   - Cel ZP.III. Zwiększanie lesistości.
10. Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami (PAP)
    - Cel PAP.I. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii.

3.2.2. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030

W ramach Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 wyznaczono 4 cele strategiczne. W zakresie ochrony środowiska najistotniejsze działania zdefiniowano w ramach poniższych celów:

Cel strategiczny nr 2 – Dynamiczna gospodarka

Cele kierunkowe:

2.2. Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu.

Cel strategiczny nr 3 – Sprawny samorząd

Cele kierunkowe:

3.3. Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury;

3.4. Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych.

3.2.3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego

Strategicznym celem zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego jest zrównoważony rozwój przestrzenny województwa służący

integracji przestrzeni regionalnej z przestrzenią europejską i krajową, spójności wewnętrznej województwa, zwiększeniu jego konkurencyjności oraz podniesieniu poziomu i jakości życia mieszkańców do średniego poziomu w Unii Europejskiej. Dla realizacji tego celu strategicznego należy:

- pogłębiać integrację województwa zachodniopomorskiego z przestrzenią krajową, europejską i Regionem Morza Bałtyckiego, sprzyjającą podniesieniu konkurencyjności województwa;
- chronić środowisko i jego walory, prowadzić racjonalną gospodarkę zasobami przyrody, kopalin, wód, gleb i lasów;
- chronić zasoby dziedzictwa kulturowego, zabytki, dobra kultury współczesnej i krajobraz;
- wpływać na kształtowanie w województwie policentrycznej sieci osadniczej biegunami wzrostu w Szczecinie i Koszalinie, wzmacniać powiązania między tymi miastami;
- rozwijać i wzmacniać funkcje metropolitarne Szczecina, dążąc do nadania im zasięgu ponadregionalnego i transgranicznego;
- rozwijać infrastrukturę społeczną, zaspokajającą potrzeby zwłaszcza w dziedzinie mieszkalnictwa, ochrony zdrowia i edukacji;
- stymulować rozwój gospodarczy z wykorzystaniem istniejącego potencjału gospodarczego, kadr i zasobów naturalnych, wspierać sektory gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwijać system transportowy zintegrowany z systemem krajowym i europejskim, zapewniający spójność wewnętrzną województwa;
- rozwijać systemy infrastruktury technicznej, zapewniające odpowiedni standard życia mieszkańców i ochronę środowiska;
- wspierać przekształcenia na obszarach wiejskich w kierunku rozwoju pozarolniczej aktywności ekonomicznej i przekształcenia popegeerowskiego systemu osadniczego;
- likwidować problemy rozwojowe na obszarach stagnacyjnych, kreować nowe obszary wzrostu. Plan formułuje cele gospodarowania przestrzenią województwa i zasady jej kształtowania oraz określa kierunki polityki przestrzennej w długiej perspektywie. Stanowi podstawę do konstruowania programów operacyjnych rozwoju województwa.

3.3.4. Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej

Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej został przyjęty uchwałą nr XVI/206/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z 4 czerwca 2020 r. Celem opracowania *Programu ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej* jest wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych dla pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu, a następnie wskazanie działań naprawczych, które pomogą poprawić jakość powietrza.

3.3.5. Program ochrony Środowiska przed hałasem dla Województwa Zachodniopomorskiego

Program ochrony Środowiska przed hałasem dla Województwa Zachodniopomorskiego został uchwalony uchwałą Nr III/34/19 Sejmiku Województwa

Zachodniopomorskiego z dnia 24 stycznia 2019 r., w sprawie określenia programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego.

Opracowanie Programu ma na celu określenie strategii działań, których zadaniem jest ograniczenie nadmiernego hałasu od dróg oraz linii kolejowych na terenach wymagających ochrony akustycznej. Programem zostały objęte obszary przekroczeń wynikające z map akustycznych przekazanych przez Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie, Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie oraz PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Warszawie, dla których wskaźnik M (wyznaczony na podstawie map akustycznych) przyjmuje wartości > 0.

W ramach Program ochrony Środowiska przed hałasem dla Województwa Zachodniopomorskiego wyznaczono następujące działania:

- Działania podstawowe:
    - budowa nowych dróg lub torowisk- wyprowadzenie ruchu z terenów gęstego zaludnienia – szacunkowa S = 5-10 dB;
    - zastosowanie cichych nawierzchni drogowych S=1-5 dB;
    - budowa ekranów akustycznych w istniejących i nowych odcinkach dróg – S= 10-15 dB;
    - modernizacja istniejących odcinków S=3-10 dB;
    - modernizacja taborów kolejowych S=3-10 dB;
- Działania dodatkowe – wspomagające:
    - budowa ekranów akustycznych S=10-15 dB;
    - stosowanie cichych nawierzchni - remont warstwy ścieralnej = S=1-3 dB;
    - szlifowanie szyn w przypadku linii kolejowych S=0-5 dB (zależy od stanu torowiska);
- Działania profilaktyczne w celu polepszenia lub uniknięcia pogorszenia stanu klimatu akustycznego:
    - utrzymanie w dobrym stanie nawierzchni drogowych, torowisk;
    - rozsądna polityka planowania przestrzennego;
    - edukacja ekologiczna.

W wymienionych zadaniach litera „S” oznacza skuteczność działań, która jest szacunkową liczbą wskazującą spadek poziomu hałasu w skutek podejmowanych działań.

4. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027 jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ekologicznej na terenie powiatu. Zawiera on między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska na terenie powiatu, źródła jego zanieczyszczeń, analizę SWOT, propozycje oraz opis celów i zadań związanych z ochroną środowiska. Opracowanie obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w powiecie w odniesieniu do ochrony klimatu i jakości powietrza, zagrożeń hałasem, promieniowania elektromagnetycznego, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, zasobów geologicznych, gleb, gospodarki odpadami, zasobów przyrodniczych, zagrożeń poważnymi awariami, z podaniem ich charakterystyki, oceną stanu aktualnego oraz identyfikację obszarów problemowych.

Powiat policki jest zlokalizowany w północno-zachodniej części województwa Zachodniopomorskiego. Graniczy on z Powiatem Gryfińskim, Miastem Szczecin, Powiatem Goleniowskim, Miastem Świnoujście oraz z Republiką Federalną Niemiec. W skład powiatu wchodzą cztery gminy: Police (gmina miejsko-wiejska), Dobra (gmina wiejska), Kołbaskowo (gmina wiejska) oraz Nowe Warpno (gmina miejsko-wiejska). Powiat Policki leży w obrębie szczecińskiej dzielnicy klimatycznej. Znajduje się ona w strefie zdecydowanego wpływu morskiego. Średnia roczna temperatura waha się tu od $7{,}5^{0}$ do 8° C. Średnie opady wynoszą od 600 do 700 mm, natomiast okres wegetacyjny trwa od 215 do 220 dni w roku. Na terenie powiatu polickiego dominują wiatry wiejące z kierunków południowo-zachodniego i zachodniego Zgodnie z informacjami Głównego Urzędu Statystycznego w 2019 roku Powiat Policki zamieszkiwało 80 652 mieszkańców, z czego 39 562 to mężczyźni a 41 090 kobiety. Zgodnie z podziałem fizyko-geograficznym Polski Powiat Policki leży w obrębie trzech mezoregionów: Doliny Dolnej Odry, Równiny Wkrzańskiej (Polickiej) oraz Wzniesienia Szczecińskiego. Najstarszymi utworami geologicznymi występującymi na obszarze powiatu są górnokredowe wapienie i margle. Przykryte są one przez piaski, iły i mułki z wkładkami węgla brunatnego. Osady trzecio- oraz czwartorzędowe reprezentowane są przez piaski, mułki i gliny, często pochodzenia polodowcowego.

Klimat i jakość powietrza

W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa zachodniopomorskiego wyznaczono 3 strefy. Powiat policki leży w strefie zachodniopomorskiej (kod strefy: PL3203). W roku 2019 na terenie tej strefy wystąpiły przekroczenia dopuszczalnego poziomu B(a)P. Do głównych przyczyn zanieczyszczenia należy emisja z kotłowni lokalnych i palenisk indywidualnych, transportu oraz działalności przemysłowej. Celem *Programu* jest poprawa jakości powietrza poprzez wymianę, źródeł ciepła w budynkach, termomodernizację budynków, wzmacnianie roli OZE, inwestycje drogowe oraz działalność edukacyjną.

Zagrożenia hałasem

Do głównych źródeł hałasu na terenie powiatu polickiego można zaliczyć drogi krajowe (nr 10, nr 13 oraz autostrada A6), drogi wojewódzkie (nr 114 oraz nr 115), drogi powiatowe oraz gminne, a także linie kolejowe (nr 406, nr 408, nr 409 oraz nr 431). W wyniku badań przeprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie w roku 2016, na terenie Polic zanotowano przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu sięgające 6,8 dB. W wyniku tworzenia map akustycznych dla dróg wojewódzkich oraz krajowych stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu

sięgające 10 dB. Przyczyną przekroczeń jest stale zwiększające się natężenie ruchu drogowego. Celem *Programu* jest poprawa klimatu akustycznego powiatu poprzez modernizację dróg, odpowiednie działania organizacyjno-planistyczne oraz działalność kontrolną.

Pola elektromagnetyczne

Na obszarze powiatu polickiego do głównych źródeł promieniowania niejonizującego należą linie i stacje elektroenergetyczne wysokich napięć oraz urządzenia radiokomunikacyjne, urządzenia radionawigacyjne i radiolokacyjne. Badania poziomu pól elektromagnetycznych, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, prowadzone były na terenie powiatu polickiego w latach 2017 – 2019. Punkty pomiarowe zlokalizowane były w Policach (rok 2017), Brzózkach (rok 2018) Dobrej oraz Stobnie (rok 2019). Dopuszczalna wartość poziomu pól elektromagnetycznych w powietrzu wynosi 7 V/m. W trakcie pomiarów nie stwierdzono przekroczenia tej wartości. Celem *Programu* jest utrzymanie stanu wskazującego na brak przekroczeń dopuszczalnych wartości PEM na terenie powiatu poprzez działalność kontrolną oraz odpowiednie planowanie przestrzenne.

Gospodarowanie wodami

Obszar powiatu polickiego leży w zlewniach 17 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) oraz 3 jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Stan ogólny 10 JCWP oceniony został jako zły, 5 jako dobry natomiast 2 nie zostały przebadane. Wszystkie JCWPd wykazują dobry stan ilościowy i jakościowy. Na obszarze powiatu występują tereny zagrożone powodziami oraz podtopieniami, a także obszary w różnym stopniu narażone za zjawisko suszy. Do głównych przyczyn złego stanu wód powierzchniowych zaliczyć można spływ zanieczyszczeń z obszarów zurbanizowanych oraz rolniczych. Celem *Programu* jest osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz podziemnych poprzez ograniczenie przedostawania się zanieczyszczeń bytowych oraz rolniczych do wód, ograniczeniu zużycia wody, zwiększeniu retencji oraz ochronie przez powodzi i suszy.

Gospodarka wodno-ściekowa

Wodociągowa sieć rozdzielcza na terenie powiatu ma długość 448,3 km z 11 808 podłączeniami do budynków. W 2019 roku dostarczono nią 2 867,4 dam^3 wody. Na obszarze powiatu zlokalizowanych jest 9 ujęć wód powierzchniowych oraz 110 ujęć wód podziemnych. Ustanowione zostały 22 strefy ochronne ujęć wód podziemnych oraz 1 strefa ochronna ujęcia wód powierzchniowych.

Na terenie powiatu polickiego funkcjonują trzy aglomeracje: Police, Kołbaskowo oraz Dobra. Sieć kanalizacyjna ma długość 538,8 km z 7 663 przyłączami do budynków. W 2019 roku odprowadzono nią 2 482,3 dam^3 ścieków bytowych. Ponadto na obszarze powiatu zlokalizowanych jest 6 zrzutów ścieków przemysłowych, 111 zrzutów ścieków pozostałych, 8 zrzutów ścieków komunalnych, 607 zrzutów wód opadowych i roztopowych. Celem *Programu* jest efektywne prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej poprzez optymalizację zapewnienie dostępu do wody mieszkańcom, a także skuteczny odbiór i oczyszczanie ścieków.

Zasoby geologiczne

Na obszarze powiatu polickiego znajduje się 10 złóż surowców kopalin uwzględnionych w bilansie zasobów. Obejmują one torfy, kruszywa naturalne oraz surowce ilaste ceramiki budowlanej. Eksploatowane jest jedno z nich – złoże torfów „Tanowo". Wydobycie odbywa się metodami odkrywkowymi przez co negatywnie wpływa na gleby, stosunki wodne oraz faunę i florę. Celem Programu jest racjonalne gospodarowanie złożami poprzez odpowiednią działalność planistyczna i kontrolną.

Gleby

Na terenie powiatu polickiego występują gleby bielicowe, brunatne, torfowe, torfowo-murszowe oraz mułowo-torfowe o klasie bonitacyjnej od I do VI. Gleby o największej przydatności rolniczej zlokalizowane są w południowej części powiatu w gminach Kołbaskowo oraz Dobra. Na obszarze powiatu znajdują się gleby zdegradowane wymagające rekultywacji (dotyczy to terenów powojskowych, poprzemysłowych, pokolejowych oraz składowisk odpadów) oraz osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi. Celem *Programu* jest ochrona gleb poprzez promowanie dobrych praktyk, rolniczych oraz działalność kontrolną i planistyczną.

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Gminy powiatu polickiego posiadają funkcjonujące systemu odbioru odpadów od swoich mieszkańców, w tym działające Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Wszystkie gminy osiągnęły wymagana poziomy recycling i przygotowania do ponownego użycia. Na terenie powiatu polickiego znajduje się 3 556 955 kg wyrobów zawierających azbest, pozostałych do unieszkodliwienia. Celem *Programu* jest usprawnianie selektywnej zbiórki odpadów oraz kontynuacja usuwania wyrobów azbestowych.

Zasoby przyrodnicze

Na terenie powiatu polickiego znajduje się 8 obszarów sieci Natura 2000, 1 park krajobrazowy, 4 rezerwaty przyrody, 5 użytków ekologicznych, 20 pomników przyrody oraz 2 korytarze ekologiczne. Powierzchnia lasów na terenie powiatu wynosi 22 860,23 ha, co daje lesistość na poziomie 34,4 %. Obszary chronione obejmują znaczną część powiatu pomimo narastającej presji ze strony człowieka. Celem *Programu* jest ochrona bioróżnorodności poprzez zachowanie siedlisk, walorów przyrodniczych oraz krajobrazowych a także rozwój i prawidłową gospodarkę leśną.

Zagrożenia poważnymi awariami

Na terenie powiatu polickiego występują dwa zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR) oraz dwa zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR). Ponadto zagrożenie spowodowania poważnej awarii wynikać może także z transportu substancji niebezpiecznych drogami oraz liniami kolejowymi. Celem Programu jest ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz minimalizacja jej potencjalnych skutków poprzez działalność kontrolną oraz kształtowanie prawidłowych zachowań mieszkańców w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

W kolejnych rozdziałach przedstawiono cele oraz zadania wyznaczone w Programie, harmonogram ich realizacji oraz sposób monitorowania, a także zaproponowano możliwości pozyskania odpowiednich funduszy.

5. Ocena stanu środowiska

5.1. Klimat i jakość powietrza

5.1.1 Źródła zanieczyszczeń powietrza

Niska emisja

Niską emisję definiuje się jako emisję pyłów oraz gazów do atmosfery z emiterów znajdujących się na wysokości do 40 m. Pyły i gazy są produktami spalania paliw stałych, ciekłych oraz gazowych. Samą emisję można podzielić na:

- Emisję komunikacyjną – emisja związana ze spalaniem paliw płynnych przez pojazdy,
- Emisję przemysłową – związaną z procesami odbywającymi się w ramach działalności zakładów przemysłowych,
- Emisję z kotłowni lokalnych i palenisk indywidualnych – związaną ze spalaniem paliw na potrzeby ogrzewania,

Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza.

Zanieczyszczenia	Źródło emisji
Pył ogółem	spalanie paliw, unoszenie pyłu w powietrzu;
SO_2 (dwutlenek siarki)	spalanie paliw zawierających siarkę;
NO (tlenek azotu)	spalanie paliw;
NO_2 (dwutlenek azotu)	spalanie paliw, procesy technologiczne;
NO_x(suma tlenków azotu)	sumaryczna emisja tlenków azotu;
CO (tlenek węgla)	produkt niepełnego spalania;
O_3 (ozon)	powstaje naturalnie oraz z innych zanieczyszczeń będących utleniaczami;
Dioksyny	Spalanie odpadów, spalanie materii organicznej
WWA	Spalanie odpadów, niecałkowite spalanie paliw

Źródło: Opracowanie własne.

Zanieczyszczenia powietrza związane z niską emisją mogą być powodem wielu negatywnych skutków dla środowiska oraz żywych organizmów. Ich wpływ na organizmy żywe przedstawiono poniżej:

- **Pył zawieszony** - Pył zawieszony jest nośnikiem metali ciężkich, której mają negatywny wpływ na żywe organizmy. Sam pył może także osadzać się w pęcherzykach płucnych oraz powodować podrażnienie oczu oraz błon śluzowych nosa i gardła.

- **Dwutlenek siarki** - Dwutlenek siarki, powstający podczas spalania paliw, ma negatywny wpływ na błony śluzowe układu oddechowego oraz powoduje zmniejszenie dróg oddechowych.

- **Tlenki azotu** - Tlenki azotu powodują zwiększenie się podatności na infekcje układu oddechowego, zwiększa prawdopodobieństwo ataków astmatycznych oraz uszkadza komórki układu immunologicznego w płucach.

- **Tlenek węgla** - Tlenek węgla ma negatywny wpływ na układ naczyniowo-sercowy człowieka. Przenikając do układu krwionośnego łączy się z hemoglobiną tworząc karboksyhemoglobinę, która nie jest zdolna do przenoszenia tlenu. Kontakt z dużym stężeniem tlenku węgla może spowodować śmierć, natomiast dłuższa ekspozycja ma wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa zawału serca oraz hamuje odpowiedź immunologiczną organizmu.

- **Ozon** - Ozon w górnych warstwach atmosfery jest gazem niezbędnym do przetrwania życia, natomiast w warstwach dolnych cechuje się negatywnym wpływem na żywe organizmy. Atakuje on komórki błony śluzowej wyścielające drogi oddechowe, płuca oraz oskrzela a także zmniejsza odporność na infekcje.

- **Dioksyny** - Dioksyny kumulują się w organizmie wpływając negatywnie na odpowiedź immunologiczną organizmu. W dużych stężeniach mogą wywoływać choroby dermatologiczne takie jak trądzik chlorowy.

- **WWA** - Najpowszechniej występującymi wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi są benzo(a)piren oraz naftalen. Długotrwałe narażenie na WWA może powodować występowanie nowotworów, chorób oczu, nerek oraz wątroby a także zmniejszać odpowiedź immunologiczną organizmu.

Zgodnie z corocznym raportem Europejskiej Agencji Środowiska (EEA), dotyczącym jakości powietrza w Europie, Polska od wielu lat znajduje się w czołówce krajów o najbardziej zanieczyszczonym powietrzu. Dotyczy to zwłaszcza zanieczyszczenia pyłem PM10 oraz benzo(a)pirenem.

W celu poprawy sytuacji utworzony został Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej. Wyznaczono w nim priorytety mające doprowadzić do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej przy jednoczesnym zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju:

- Modernizacja infrastruktury krajowego systemu elektroenergetycznego,
- Rozwój wykorzystania OZE,
- Upowszechnienie alternatywnych, innych niż odnawialne, metod pozyskiwania energii,
- Promocja optymalnego wykorzystywania surowców,
- Rozwój niskoemisyjnej gospodarki odpadami,
- Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju niskoemisyjnej gospodarki w sektorze przemysłu,
- Rozpowszechnienie istniejących technologii niskoemisyjnych w procesach produkcyjnych,
- Poprawa standardu energetycznego istniejących budynków,
- Rozwój zrównoważonej produkcji w rolnictwie,
- Zwiększenie efektywności wybranych elementów łańcucha logistycznego,
- Transformacja niskoemisyjna w sektorze handlu,
- Modernizacja pojazdów oraz infrastruktury w celu upowszechnienia niskoemisyjnych form transportu,
- Poprawa efektywności zarządzania transportem oraz wspieranie rozwoju transportu publicznego,

- Rozwój i zastosowanie niskoemisyjnych paliw w transporcie oraz magazynowania energii w środkach transportu,
- Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w edukacji,
- Wspieranie dostępności oraz wiarygodności informacji na temat wpływu konsumpcji poszczególnych produktów i usług na emisyjność gospodarki,
- Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w gospodarstwach domowych,
- Promocja transformacji niskoemisyjnej w sektorze publicznym.

Emisja z gospodarstw domowych

Gmina Police[4]

Zgodnie z danymi przedstawionymi w *Planie gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Police* gaz ziemny jest najbardziej charakterystycznym rodzajem paliwa używanego w mieszkalnictwie na terenie gminy Police. Kolejnym najczęściej zużywanym paliwem jest gaz ziemny przeznaczony na potrzeby bytowe oraz węgiel kamienny.

Gmina Nowe Warpno[5]

Zgodnie z danymi przedstawionymi w *Planie gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Nowe Warpno*, w strukturze rodzaju ogrzewania w gospodarstwach domowych dominuje drewno oraz węgiel. W mniejszym stopniu do ogrzewania stosowana jest energia elektryczna, olej opałowy oraz biomasa.

Gmina Dobra (Szczecińska)[6]

Gaz ziemny jest najbardziej charakterystycznym rodzajem paliwa używanego w mieszkalnictwie na terenie Gminy Dobra. Zużycie energii z gazu ziemnego stanowi ok. 78% całkowitego zużycia energii z paliw na terenie gminy. Energia elektryczna stosowana jest zdecydowanie rzadziej, stanowi zaledwie ok. 13,5% całkowitego zużycia energii z paliw. Węgiel kamienny stanowi 5,5% całkowitego zużycia energii z paliw. Pozostałe nośniki, takie jak ciepło sieciowe, drewno oraz olej opałowy stanowią łącznie ok. 3% całkowitego zużycia paliw.

Gmina Kołbaskowo[7]

Węgiel kamienny jest najbardziej charakterystycznym rodzajem paliwa używanego w mieszkalnictwie na terenie gminy Kołbaskowo. Kolejnym najczęściej zużywanym paliwem jest gaz ziemny przeznaczony na potrzeby bytowe.

Emisja komunikacyjna

Negatywne oddziaływanie na środowisko niesie ze sobą emisja komunikacyjna, która najbardziej odczuwalna jest w pobliżu dróg charakteryzujących się dużym natężeniem ruchu kołowego. Na terenie Powiatu Polickiego głównym źródłem emisji komunikacyjnej są:

- Autostrady:
    - Autostrada A6;
- Drogi krajowe:
    - Droga krajowa nr 10;

[4] Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Police
[5] Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Nowe Warpno
[6] Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Dobra
[7] Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kołbaskowo

  - Droga krajowa nr 13;
- Drogi wojewódzkie:
  - Droga wojewódzka nr 114;
  - Droga wojewódzka nr 115;
- Drogi powiatowe;
- Drogi gminne,
- Drogi wewnętrzne.

Głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi w związku z ruchem samochodowym są:
- tlenek i dwutlenek węgla,
- węglowodory,
- tlenki azotu,
- pyły zawierające metale ciężkie,
- pyły ze ścierania się nawierzchni dróg i opon samochodowych.

Dla stanu powietrza atmosferycznego istotne znaczenie ma emisja NO_x oraz metali ciężkich. Duże znaczenie ma również tzw. emisja wtórna z powierzchni dróg, która zależy w dużej mierze od warunków meteorologicznych. Komunikacja jest również źródłem emisji benzenu, benzo(a)pirenu oraz innych związków organicznych. Na wielkość tych zanieczyszczeń wpływa stan techniczny samochodów, stopień zużycia substancji katalitycznych oraz jakość stosowanych paliw. Gwałtowny rozwój transportu, przejawiający się wzrostem ilości samochodów na drogach oraz aktualny stan infrastruktury dróg spowodował, iż transport może być uciążliwy dla środowiska naturalnego.

W przypadku substancji toksycznych emitowanych przez silniki pojazdów do atmosfery, źródła te trudno zinwentaryzować pod kątem emisji zanieczyszczeń, gdyż zwykle nie ma dla nich materiałów sprawozdawczych. Na podstawie znanych wartości średniego składu paliwa, szacowany przeciętny skład spalin silnikowych jest następujący:

Tabela 5. Przeciętny skład spalin silnikowych (w % objętościowo).

Składnik	Silniki benzynowe	Silniki wysokoprężne	Uwagi
Azot	24 – 77	76 – 78	nietoksyczny
Tlen	0,3 – 8	2 – 18	nietoksyczny
Para wodna	3,0 – 5,5	0,5 – 4	nietoksyczny
Dwutlenek węgla	5,0 – 12	1 – 10	nietoksyczny
Tlenek węgla	0,5 – 10	0,01 – 0,5	toksyczny
Tlenki azotu	0,0 – 0,8	0,0002 – 0,5	toksyczny
Węglowodory	0,2 – 3	0,009 – 0,5	toksyczny
Sadza	0,0 – 0,04	0,01 – 1,1	toksyczny
Aldehydy	0,0 – 0,2	0,001 – 0,009	toksyczny

Źródło: J. Jakubowski „Motoryzacja a środowisko”.

Na skutek powszechnej elektryfikacji, emisje do powietrza związane z ruchem kolejowym mają znaczenie marginalne. Należą do nich jedynie emisje zanieczyszczeń pyłowych związanych z ruchem pociągów oraz niewielkie emisje z lokomotyw spalinowych używanych głownie na bocznicach kolejowych.

Emisja przemysłowa

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, na terenie powiatu polickiego funkcjonuje 12 podmiotów posiadających aktualne pozwolenia zintegrowane:

1. **GALWAN S.C., ul. Spółdzielców 8a, 72-600 Mierzyn:**
   Instalacja cynkowania galwanicznego metali żelaznych w Mierzynie;
2. **MABO Sp. z o.o., ul. Spółdzielców 8a, 72-600 Mierzyn:**
   Instalacja cynkowania ogniowego metali żelaznych w Mierzynie;
3. **Ferma Drobiu, Sierakowo 2, 72-004 Tanowo:**
   Ferma tuczu drobiu w Sierakowie;
4. **Ferma Drobiu ul. Rajskiego 2, 70-478 Szczecin:**
   Ferma tuczu drobiu w Sierakowo 2;
5. **FONTEVA FISHING BAITS Sp. z o.o., Karpin 4, 72-015 Police:**
   Instalacja odzysku padłych lub ubitych zwierząt oraz odpadowej tkanki zwierzęcej w Policach;
6. **Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „POLICE", ul. Kuźnicka 1, 72-010 Police:**
   - Składowisko siarczanu żelaza (II) o zdolności przyjmowania ponad 10 Mg odpadów na dobę;
   - Instalacja do spalania paliw o mocy nominalnej ponad 50 MWt - elektrociepłownia EC I i EC II;
   - Instalacja do produkcji bieli tytanowej;
   - Instalacja do produkcji amoniaku;
   - Instalacja do produkcji mocznika;
   - Instalacja do produkcji kwasu fosforowego i pulp superfosfatowych;
   - Składowisko fosfogipsu o zdolności przyjmowania ponad 10 Mg odpadów na dobę;
   - Instalacja do produkcji nawozów mineralnych na bazie fosforu, azotu i potasu;
   - Zakładowa Oczyszczalnia Ścieków;
   - Instalacja do produkcji kwasu siarkowego;
7. **KEMIPOL Spółka z o.o., ul. Kuźnicka 6, 72-010 Police:**
   - Instalacja odzysku kwasów trawiących;
   - Instalacja do produkcji koagulantów glininowych;
   - Instalacja produkcji koagulantów PAX - chlorku poliglinianu;
   - Instalacja glinianu sodu;
8. **Linde Gaz Polska Sp. z o.o., ul. Jana Pawła II 41a, 30-133 Kraków:**
   Instalacje zlokalizowane na terenie zakładu w Policach przy ul. Kuźnicka 1;
9. **MESSER POLSKA Sp. z o.o., ul. Maciejowicka 30, 41-503 Chorzów:**
   Instalacja produkcji acetylenu w Policach przy ul. Jasienicka 7;
10. **POLCHAR Sp. z o.o., ul. Kuźnicka 1, 72-015 Police:**
    Instalacja zgazowania węgla w Policach;
11. **Rama Management Sp. z o.o. Sp.j., Poranna 12a, 72-006 Mierzyn:**
    Instalacja oczyszczani olejów w Policach;
12. **Zakład Odzysku i Składowania Odpadów Leśno Górne 12, 72-004 Tanowo:**
    Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w Leśnie Górnym.

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Starostwo Powiatowe w Policach, na terenie powiatu polickiego funkcjonuje 21 podmiotów posiadających aktualne pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza. Zostały one przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 6. Wykaz podmiotów, zlokalizowanych na obszarze powiatu polickiego, które posiadają aktualne pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza.

L.p.	Prowadzący instalację	Adres zamieszkania lub siedziba prowadzącego instalację	Adres zakładu na którego terenie prowadzona jest eksploatacja instalacji	Rodzaj instalacji	Okres ważności pozwolenia	Decyzja
1.	„ARYSTO Michał Piegat, Stelios Alewras" S.J.	72-003 Dobra Sławoszewo, ul. Złota 1	72-003 Dobra Sławoszewo, ul. Złota 1	instalacja służąca do produkcji wkładów kominkowych powietrznych i wodnych	30.04.2020 r.	SR.BW.7645-3/10 z dnia 21.05.2010 r.
2.	„KUDA TRUCK PARTS" Sp. z o.o.	72-010 Police, ul. Fabryczna 10	72-010 Police, ul. Fabryczna 10, gmina Police	instalacja zakładu służąca do produkcji wyrobów z laminatów poliestrowo – szklanych metodą ręczną w technologii tradycyjnej, w tym: wentylacja zbiorcza Centrala wentylacyjna Juwent CS 7 LD i odciąg stanowiskowy Nr 1 – natrysk żelkotu	30.09.2020 r.	SR.BW.7645-5/10 z dnia 20.10.2010 r. Zmiana decyzji: SR.6224.9.2013.BW z dnia 24 grudnia 2013 r.
3.	P.T.SZ. Waldemar Świergiel	72-001 Kołbaskowo Kamieniec 14	72-001 Kołbaskowo Kamieniec 14	instalacja zakładu służąca do produkcji wyrobów z laminatów poliestrowo – szklanych (bagażników samochodowych)	31.05.2021 r.	SR.6224.2.2011.BW z dnia 28.06.2011 r.
4.	„ŁOWKIS-ŁOZOWSKI" S.C. AUTORYZOWANY SERWIS CITROEN	71-220 Szczecin ul. Modra 85	72-003 Dobra ul. Migdałowa dz. nr 385/22 i 385/23 obręb Dobra	warsztat napraw samochodów, w tym blacharnia i lakiernia	31.05.2021 r.	SR.6224.3.2011.BW z dnia 28.06.2011 r.
5.	JAKOL Yacht Jan Kolenda, Regina Manikowska Spółka Jawna	72-010 Police ul. Ofiar Stutthofu 94	72-010 Police ul. Ofiar Stutthofu 92 dz. nr 41 obręb nr 18 Police	instalacja służąca do produkcji łodzi z laminatu poliestrowego wytwarzanego na bazie włókna szklanego i żywic poliestrowych	31.05.2022 r.	SR.6224.2.2012.BW z dnia 15.06.2012 r.
6.	BEMO MOTORS Sp. z o.o. Sp. K. z siedzibą w Poznaniu Oddział 4 w Ustowie Po zmianie decyzji: Bemo Motors Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu Oddział 4 w Ustowie 56	60-012 Poznań ul. Opłotki 15	70-001 Szczecin Ustowo 56 dz. nr 47/17, 47/19 i 47/14	instalacja służąca świadczeniu usług serwisowania pojazdów, mechaniki, blacharstwa, lakiernictwa i elektroniki pojazdowej w m. Ustowo 56, gmina Kołbaskowo, w tym dwie kabiny lakiernicze	30.06.2022 r.	SR.6224.3.2012.BW z dnia 23.07.2012 r. Zmiana decyzji: SR.6224.8.2013.BW z dnia 31 października 2013 r. (dot. zmiany prowadzącego instalację)
7.	SIC LAZARO POLSKA Sp. z o.o. w Policach	72-010 Police ul. Tanowska 8	72-010 Police ul. Tanowska 8 działka nr 2433/3 obręb nr	Instalacja do produkcji przeciwwag do wind osobowych i towarowych oraz dźwigów przemysłowych, w tym kabina	31 marca 2023 r.	SR.6224.1.2013.BW z dnia 18 kwietnia 2013 r.

L.p.	Prowadzący instalację	Adres zamieszkania lub siedziba prowadzącego instalację	Adres zakładu na którego terenie prowadzona jest eksploatacja instalacji	Rodzaj instalacji	Okres ważności pozwolenia	Decyzja
			6 Police oraz po zm. Decyzji dz. nr 3061 i 1971/19 obręb Nr 6 Police	lakiernicza, kabina suszarni i lakierni, stanowiska spawalniczo – montażowe, wentylacja		Zmiana decyzji: SR.6224.2.2015.BW z dnia 11 marca 2015 r. SR.6224.3.2017.BW z dnia 11 października 2017 r. SR.6224.4.2019.BW z dnia 23 sierpnia 2019 r.
8.	GM PLAST Sp. z o.o.	72-010 Police ul. Tanowska 16A	72-010 Police ul. Spółdzielcza 7	Instalacja do produkcji okien i drzwi z PCV, aluminium i drewna, w tym: dwa stanowiska lakiernicze	30 listopada 2024 r.	SR.6224.2.2014.BW z dnia 8 grudnia 2014 r.
9.	Jupiter Group Polska Sp. z o.o.	71-616 Szczecin ul. J. Malczewskiego 9A/3, Zmiana 72-004 Tanowo Trzeszczyn, ul. Kościuszki 48	Trzeszczyn ul. Kościuszki 48 Dz. nr 134/3, 136/5	Instalacja do wytwarzania wyrobów z laminatu poliestrowego (głównie łodzi, jachtów i obudów do elektrowni wiatrowych), na bazie włókna szklanego i żywic poliestrowych metodą laminowania ręcznego Zmiana: Instalacja do produkcji elementów z tworzyw sztucznych na bazie żywic poliestrowych, głównie elementów turbin generatorów elektrowni wiatrowych	28 lutego 2025 r.	SR.6224.1.2015.BW z dnia 11 marca 2015 r. Zmiany decyzji: SR.6224.4.2016.BW z dnia 8 lipca 2016 r. SR.6224.1.2017.BW z dnia 27 kwietnia 2017 r. SR.6224.4.2017.BW z dnia 15 listopada 2017 r.
10.	KUDA PHONEBASE – POLSKA Sp. z o.o.	72-004 Tanowo ul. Wiatraczna 18	72-004 Tanowo ul. Wiatraczna 18	Instalacja do produkcji elementów z tworzyw sztucznych na bazie laminatu poliestrowego, głównie uchwytów do mocowania telefonów komórkowych, zestawów głośnomówiących i systemów nawigacyjnych w samochodach	30 września 2025 r.	SR.6224.3.2015.BW z dnia 26 października 2015 r.
11.	MEBLE MORSKIE Sp. z o.o.	72-005 Przecław Będargowo 29A	72-005 Przecław Będargowo 29A Dz. nr 17/23, 17/25 obręb Będargowo	Instalacja do produkcji mebli okrętowych, w tym lakiernia, obróbka maszynowej sklejki, wentylacja	31 grudnia 2025 r.	SR.6224.4.2015.BW z dnia 8 stycznia 2016 r.

L.p.	Prowadzący instalację	Adres zamieszkania lub siedziba prowadzącego instalację	Adres zakładu na którego terenie prowadzona jest eksploatacja instalacji	Rodzaj instalacji	Okres ważności pozwolenia	Decyzja
						Zmiana decyzji: SR.6224.1.2016.BW z dnia 22 marca 2016 r.
12.	NORATEL Sp. z o.o.	72-003 Dobra ul. Szczecińska 1K	72-003 Dobra ul. Szczecińska 1K Dz. nr 166/6 i 385/12 obręb Dobra	Instalacja do produkcji jedno i trójfazowych, niskonapięciowych transformatorów, dławików i innych elementów indukcyjnych na rdzeniach toroidalnych i kształtowych o nominalnych mocach w zakresie 0-100 kVA, w tym stanowiska lutownicze, nagrzewnice, wentylacja mechaniczna, stanowiska spawania, stanowiska cynowania, impregnacja	31 kwietnia 2026 r.	SR.6224.3.2016.BW z dnia 14 czerwca 2016 r.
13.	HYDRAULIKA SIŁOWA SKRAW-MET Sp. z o.o. Sp.k.	Wąwelnica 18 72-002 Dołuje	Wąwelnica 18 72-002 Dołuje Dz. nr 149, 150, 151/1, 151/2, 152, 153, 155 i 159 obręb Wąwelnica	Instalacja do produkcji siłowników hydraulicznych, zlokalizowana w Wąwelnicy 18, w tym linia lakierniczo – suszarnicza, stanowiska spawania	31 października 2026 r.	SR.6224.5.2016.BW z dnia 25 listopada 2016 r.
14.	DGS Poland Sp. z o.o.	72-006 Mierzyn ul. Lubieszyńska 59	72-006 Mierzyn ul. Lubieszyńska 59 ul. Lubieszyńska 42 ul. Lubieszyńska 57 ul. Zeusa 2	Instalacja do produkcji aparatów słuchowych, podzespołów do aparatów słuchowych, podzespołów do urządzeń do diagnozy słuchu oraz zajmujących się serwisem produkowanych urządzeń, w tym lutowanie, nakładanie spoiwa, powlekanie, nadruk tamponowy, czyszczenie, szlifowanie, wentylacja	31 października 2026 r.	SR.6224.6.2016.BW z dnia 30 listopada 2016 r. Zmiana Decyzji: SR.6224.5.2019.BW z dnia 16 marca 2020 r.
15.	EBS S.A.	02-676 Warszawa ul. Postępu 21	72-001 Kołbaskowo Ustowo 45 C.H. AUCHAN	Instalacja służąca do chemicznego czyszczenia garderoby (pralnia chemiczna) zlokalizowana w C.H. AUCHAN Ustowo 45,	30 listopada 2026 r.	SR.6224.7.2016.BW z dnia 6 grudnia 2016 r.
16.	LENDER WYROBY GUMOWE Sp. J.	72-010 Police ul. Tanowska 2	72-010 Police ul. Tanowska 2 Dz. nr 2068/3 obręb Police	Instalacja do produkcji wyrobów gumowych, m.in. pasy gumowe, osłony harmonijkowe, amortyzatory i uszczelki gumowe z gotowych mieszanek gumowych, w tym wentylacja	30 czerwca 2027 r.	SR.6224.2.2017.BW z dnia 17 lipca 2017 r.

L.p.	Prowadzący instalację	Adres zamieszkania lub siedziba prowadzącego instalację	Adres zakładu na którego terenie prowadzona jest eksploatacja instalacji	Rodzaj instalacji	Okres ważności pozwolenia	Decyzja
17.	PMC Hydraulika Sp. z o.o.	72-001 Kołbaskowo Rosówek 24	72-001 Kołbaskowo Rosówek 24 Dz. nr 114/10 obręb Kamieniec	Instalacja do produkcji układów i urządzeń hydrauliki siłowej, w tym lakiernia, ploter laserowy, magazyn przygotowania farb	28 lutego 2028 r.	SR.6224.1.2018.BW z dnia 15 marca 2018 r. Zmiany decyzji: SR.6224.4.2018.BW z dnia 18 lipca 2018 r. SR.6224.5.2018.BW z dnia 18 września 2018 r.
18.	DURABLE Sp. z o.o.	72-005 Przecław Aleja Kasztanowa 10	72-005 Przecław Aleja Kasztanowa 10	Instalacja do produkcji materiałów biurowych, w tym sitodruk, myjka ramek i pomieszczenie myjki ramek, kabina lakiernicza BEFRAG	30 kwietnia 2028 r.	SR.6224.3.2018.BW z dnia 21 maja 2018 r.
19.	POLCHAR Sp. z o.o.	72-010 Police, ul. Kuźnicka 1	72-010 Police, ul. Kuźnicka 1, dz. nr 3016/57 obręb Nr 2 Police	Instalacja do częściowego odgazowania węgla kamiennego Polchar Police II	18 lutego 2029 r.	SR.6224.6.2018.BW z dnia 27 lutego 2019 r.
20.	„AKu Composites” Sp. z o.o.	72-010 Police, ul. Fabryczna 6	72-010 Police, ul. Fabryczna 6, gmina Police, dz. nr 1971/24 obręb Nr 6 Police	Instalacja do produkcji wyrobów z laminatu na bazie żywic poliestrowych	31 maja 2029 r.	SR.6224.1.2019.BW z dnia 17 czerwca 2019 r.
21.	STALKON Sp. z o.o.	72-015 Police, ul. Piotra i Pawła 1	72-010 Police, ul. Piotra i Pawła 1, dz. nr 3016/4, 3016/5 i 903/1 obręb Nr 2 Police, gmina Police	Instalacja służąca do produkcji konstrukcji stalowych różnego typu wg indywidual-nych projektów oraz kabina śrutownicza i kabino – suszarka lakiernicza	31 maja 2029 r.	SR.6224.3.2019.BW z dnia 19 czerwca 2019 r.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Policach

Emisja niezorganizowana

Emisja niezorganizowana to przeciwieństwo do źródeł emisji zorganizowanej, których głównym kryterium klasyfikacji jest praktyczna możliwość kontroli emisji poprzez pomiary natężenia przepływu odgazów i stężeń substancji w nich zawartych. Źródła, które według tego kryterium nie należą do źródeł emisji zorganizowanej, można podzielić na dwa rodzaje:

- **emisje z nieszczelności:** emisje do środowiska powstające w wyniku stopniowej utraty szczelności elementów wyposażenia przeznaczonego do przesyłania cieczy lub gazów. Zazwyczaj emisja spowodowana jest nadciśnieniem w przewodach instalacji. Przykładem emisji lotnych mogą być wycieki z kołnierzy połączeniowych, pomp lub innych elementów wyposażenia oraz „wycieki" z urządzeń do magazynowania produktów gazowych lub ciekłych. Do emisji dochodzi w wyniku dyfuzji, z tego też względu emisję tę klasyfikuje się jako podgrupę rodzaju „emisje z dyfuzji";
- **emisje powodowane dyfuzją:** emisje powstające w normalnych warunkach eksploatacji w wyniku bezpośredniego kontaktu substancji lotnych lub pylących ze środowiskiem, w wyniku którego dochodzi do dyfundowania (samorzutnego przenikania) wykorzystywanych substancji do powietrza. Głównymi mechanizmami dyfuzji prowadzącej do emisji gazów jest parowanie i sublimacja, ale również w zakresie tej definicji zwiera się samorzutne uwalnianie pyłów powstających podczas niektórych operacji. Do kategorii tej zalicza się również wtórną emisję pyłów (porywanie pyłów), wywołaną erozją wietrzną.

Do emisji powodowanych dyfuzją należą następujące rodzaje źródeł:

- suszenie (suszenie masy, suszenie powierzchni po lakierowaniu lub drukowaniu);
- magazynowanie cieczy w zbiornikach bezciśnieniowych (lub z poduszką gazową) umożliwiające uwalnianie gazów znad magazynowanej cieczy do atmosfery w trakcie jej przechowywania lub podczas napełniania zbiornika, gdy opary są wypierane ze zbiornika w trakcie jego napełniania;
- magazynowanie „świeżych" produktów stałych, zawierających w swojej masie pozostałości procesowe, np. mocznika lub produktów niestabilnych chemicznie, umożliwiające częściowy rozkład, np. w wyniku hydrolizy;
- magazynowanie materiałów sypkich na otwartym terenie;
- transportu materiałów z wykorzystaniem przenośników, przesypów, ładowarek;
- konserwacja maszyn z wykorzystaniem LZO (VOC);
- emisje pośrednie, np. w wyniku nieszczelności układów chłodniczych w obszarze procesowym i przedostawania się zanieczyszczeń do układu chłodniczego, a następnie ich dyfuzję w trakcie odparowywania w wieżach chłodniczych lub chłodniach wentylatorowych.

Źródła emisji powodowanej dyfuzją mogą mieć następujący charakter:

- źródła punktowe (odpowietrzenia, układy oddechowe zbiorników, przesypy);
- źródła liniowe (transportery taśmowe);
- źródła powierzchniowe (otwarte zbiorniki, laguny i odstojniki, komory napowietrzania ścieków, hałdy magazynowe i place składowe);
- źródła przestrzenne (instalacje zlokalizowane poza budynkami).

5.1.2 System gazowy i ciepłowniczy

System ciepłowniczy

Na obszarze powiatu polickiego znajduje się sieć cieplna o długości 62,1 km oraz 63 kotłownie produkujące energię cieplną. Dane na temat tej sieci oraz sprzedaży energii cieplnej w ciągu roku, przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 7. Kotłownie, sieć cieplna oraz sprzedaż energii cieplnej na terenie powiatu polickiego.

Nazwa	Kotłownie i sieć cieplna			Sprzedaż energii cieplnej w ciągu roku		
	Kotłownie ogółem	Długość sieci cieplnej przesyłowej i rozdzielczej	Długość przyłączy do budynków	Ogółem	Budynki mieszkalne	Urzędy i instytucje
	2019	2019	2019	2019	2019	2019
	[ob.]	[km]	[km]	[GJ]	[GJ]	[GJ]
Powiat policki	63	62,1	5,9	265 732,0	242 147,0	23 585,0

Źródło: GUS

System gazowniczy

Na obszarze powiatu polickiego istnieje sieć gazowa od długości 522,173 km, do której podłączonych jest 21 573 gospodarstw. Dane na temat sieci gazowej na terenie powiatu polickiego przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 8. Charakterystyka sieci gazowej na terenie powiatu polickiego.

Nazwa	Długość czynnej sieci ogółem w m	Odbiorcy gazu	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	Zużycie gazu w MWh	Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w MWh	Ludność korzystająca z sieci gazowej
	2019	2019	2019	2019	2019	2019
	[m]	[gosp.]	[gosp.]	[MWh]	[MWh]	[osoba]
Powiat policki	522 173	21 573	13 251	214 729,2	201 486,9	61 582
Dobra (Szczecińska)	238 042	7 922	7 625	119 038,4	117 221,9	21 155
Kołbaskowo	90 788	2 350	2 138	45 385,3	43 013,3	6 376
Nowe Warpno	2 159	0	0	0,0	0,0	0
Police	191 184	11 301	3 488	50 305,5	41 251,7	34 051

Źródło: GUS

5.1.3 Jakość powietrza

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2020 poz. 1219 t.j. z późn zm.), oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Państwowy Monitoring Środowiska stanowi systemem pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa zachodniopomorskiego wyznaczono 3 strefy:

- Aglomerację Szczecińską (kod strefy: PL3201);

- miasto Koszalin (kod strefy: PL3202);
- strefę zachodniopomorską (kod strefy: PL3203).

Rysunek 4. Podział województwa zachodniopomorskiego na strefy ochrony powietrza.

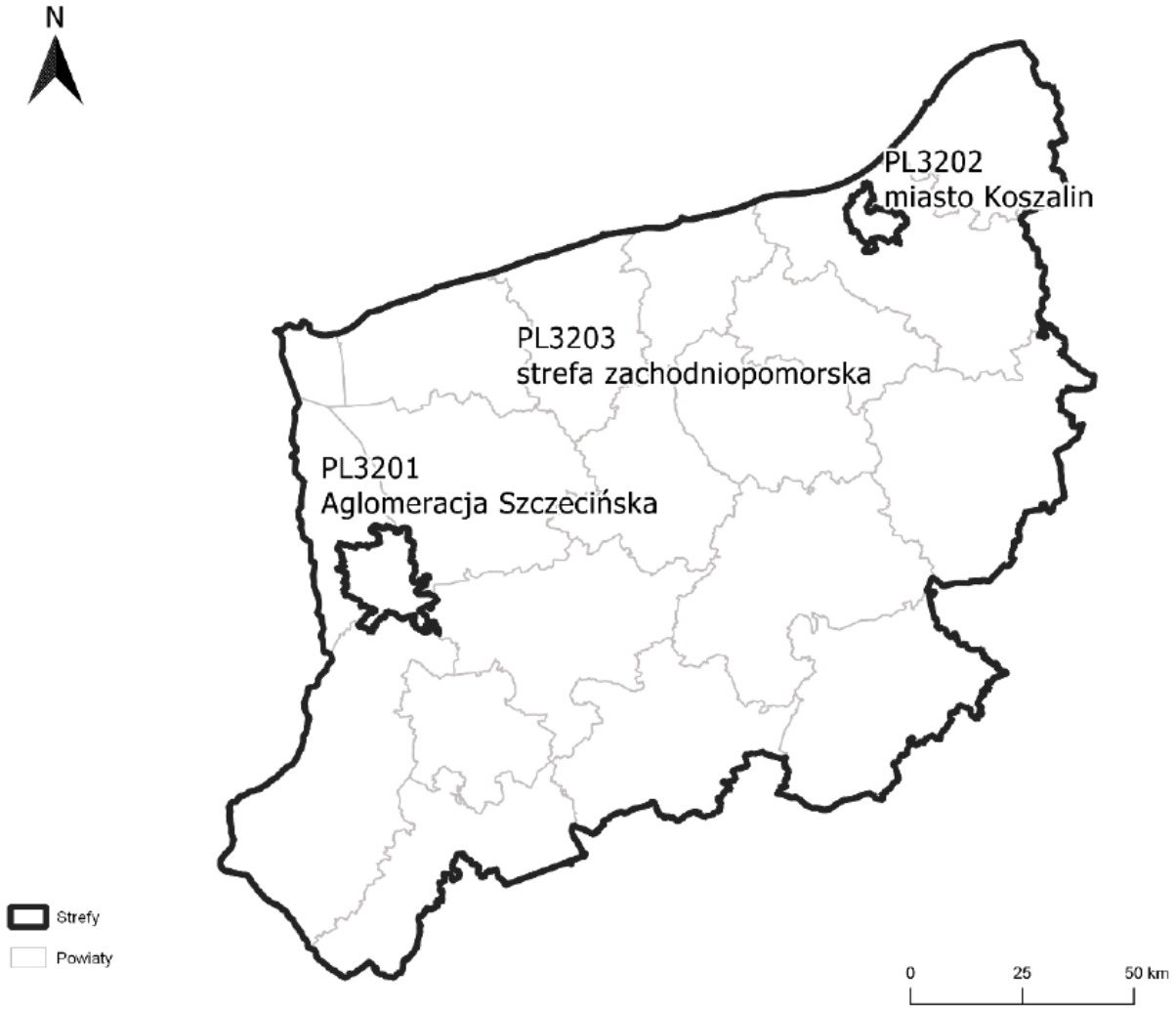

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2019.

Wynik oceny strefy zachodniopomorskiej za rok 2019, w której położona jest powiat policki, wskazuje, że dotrzymane są poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe substancji w powietrzu (klasa A) ustanowione ze względu na ochronę zdrowia dla następujących zanieczyszczeń:

- dwutlenku azotu,
- dwutlenku siarki,
- ozonu
- tlenku węgla,
- pyłu PM10,
- pyłu PM2,5,
- ołowiu, kadmu, niklu, benzenu, arsenu w pyle zawieszonym PM10.

Przekroczone natomiast zostały dopuszczalne poziomy dla benzo(a)pirenu.

Tabela 9. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom dopuszczalny.

Klasa strefy	Poziom stężeń zanieczyszczenia	Wymagane działania	Dotyczy zanieczyszczeń
Gdy określony jest poziom dopuszczalny			
A	nie przekraczający poziomu dopuszczalnego	• utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakość powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem	<u>ochrona zdrowia</u> dwutlenek siarki SO_2, dwutlenek azotu NO_2, tlenek węgla CO, benzen C_6H_6, pył PM10, pył PM2,5 zawartości ołowiu Pb w pyle PM10 <u>ochrona roślin</u> dwutlenek siarki SO_2 tlenek azotu NOx
C	powyżej poziomu dopuszczalnego	• określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, • opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, • kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *„Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2019."*

Tabela 10. Klasy stref i oczekiwane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom docelowy

Klasa strefy	Poziom stężeń zanieczyszczenia	Wymagane działania	Dotyczy zanieczyszczeń
Gdy określony jest poziom docelowy			
A	nie przekraczający poziomu docelowego	• utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego	<u>ochrona zdrowia</u> arsen As, kadm Cd, nikiel Ni, benzo(a)piren B(a)P w pyle PM10 ozon O_3 <u>ochrona roślin</u> ozon O_3
C	powyżej poziomu docelowego	• dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych • opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *„Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2019."*

Tabela 11. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń ozonu z uwzględnieniem poziomu celu długoterminowego.

Klasa strefy	Poziom stężeń zanieczyszczenia	Wymagane działania	Dotyczy zanieczyszczeń
Poziom stężeń ozonu z uwzględnieniem poziomu celu długoterminowego			
D1	nie przekraczający poziomu celu długoterminowego	• utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego	Ozon O_3
D2	powyżej poziomu celu długoterminowego	• dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *„Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2019."*

Zestawienie wszystkich wynikowych klas strefy zachodniopomorskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 12. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2019 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej											
	SO_2	NO_2	CO	C_6H_6	O_3	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
strefa zachodniopomorska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	C

Źródło: *„Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2019."*

Stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy zachodniopomorskiej, ze względu na ochronę roślin, nie zostały przekroczone. Zestawienie wszystkich wynikowych klas strefy zachodniopomorskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 13. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2019 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej		
	SO_2	NO_2	O_3
strefa zachodniopomorska	A	A	A

Źródło: *„Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2019."*

Jak wynika z „Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2019" na terenie strefy zachodniopomorskiej, stwierdzono przekroczenie wartości docelowej stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu w pyle PM10. Wyniki oceny stężeń zanieczyszczeń w powietrzu występujących w 2019 r. na obszarze strefy zachodniopomorskiej, uwzględniające kryterium ochrony roślin, nie wykazały przekroczeń stanu dopuszczalnego. Zgodnie z itp. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska dla wszystkich stref, w których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych (strefy w klasie C) należy opracować programy ochrony powietrza, mające na celu osiągnięcie ww. poziomów

substancji w powietrzu. Należy pamiętać, iż powyższe wyniki oceny obejmują całą strefę zachodniopomorską i są wartościami uśrednionymi dla jej obszaru.

Poniżej przedstawiono w formie graficznej zasięg obszarów przekroczeń dla benzo(*a*)pirenu.

Rysunek 5. Obszar przekroczeń stężenia benzo(a)pirenu w województwie zachodniopomorskim w 2019 roku.

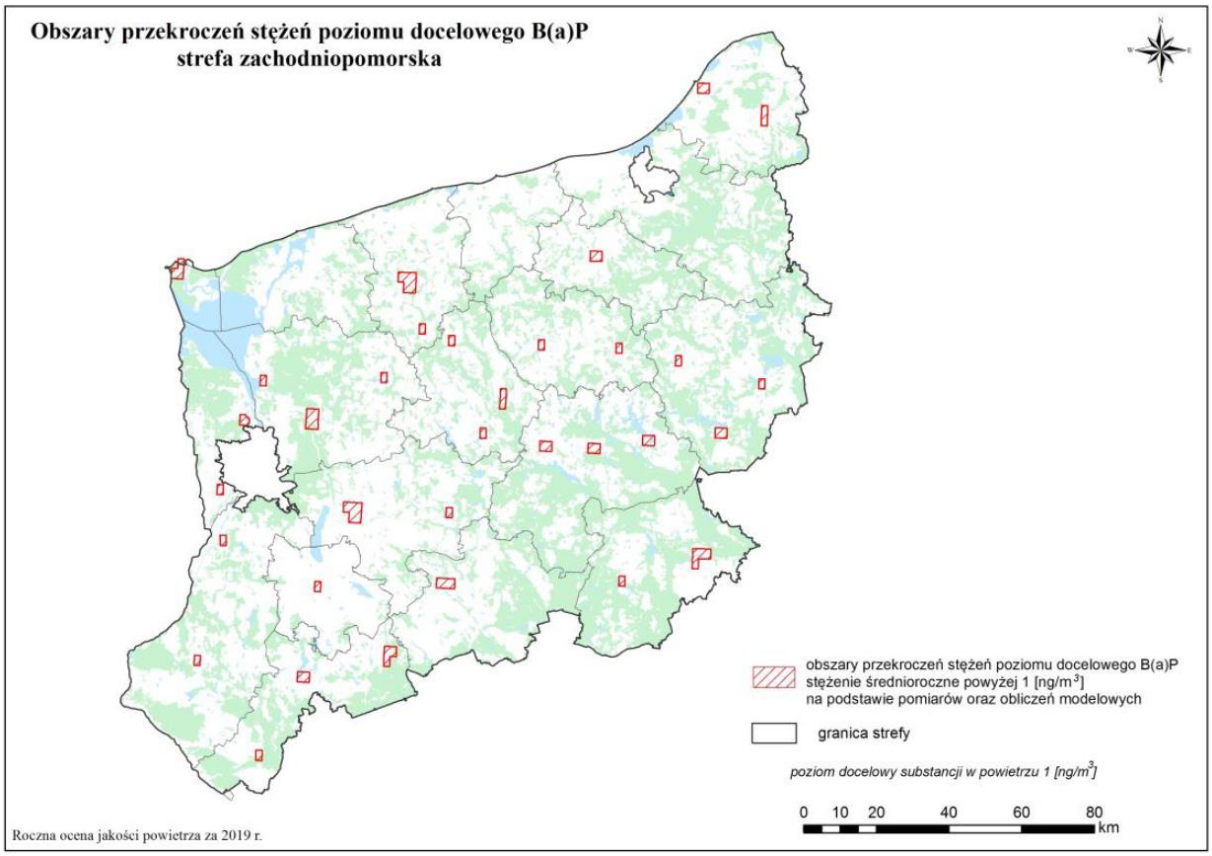

Źródło: *„Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2019."*

Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej

Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej został przyjęty uchwałą nr XVI/206/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z 4 czerwca 2020 r.

Celem opracowania *Programu ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej* jest wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych dla pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu, a następnie wskazanie działań naprawczych, które pomogą poprawić jakość powietrza.

Na terenie powiatu polickiego, zgodnie z POP dla terenu strefy zachodniopomorskiej, zidentyfikowano obszary przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Obszary przekroczeń wraz z ich charakterystyką przedstawiono w tabelach poniżej.

Tabela 14. Obszary przekroczeń B(a)P w pyle zawieszonym na terenie powiatu polickiego i ich charakterystyka.

Lp.	Kod obszaru przekroczeń	Lokalizacja (powiat, gmina)	Powierzchnia obszaru przekroczeń	Klasyfikacja obszaru	Maksymalne stężenie	Szacunkowa liczba osób narażonych na oddziaływanie zanieczyszczeń powietrza			Infrastruktura związana z osobami starszymi i dziećmi – liczba ośrodków		Szacunkowa długość drogi
			[km^2]		[ng/m^3]	ogółem	dzieci w wieku 0 - 4 lat	osoby starsze > 65 roku życia	gdzie przebywają dzieci	gdzie przebywają osoby starsze	[km]
1.	3242zpoBaPd33	gmina Police	6,5326	miejski	1,95	1 078	53	170	5	1	57,24
2.	3244zpoBaPd35	gmina wiejska Kołbaskowo	42,9590	wiejski - niedaleko miasta	1,52	5 370	387	516	8	3	71,05
3.	3267zpoBaPd58	gmina wiejska Dobra (Szczecińska)	45,1669	wiejski - niedaleko miasta	2,77	9 666	497	994	9	3	150,78
4.	3268zpoBaPd59	gmina Police	20,9282	miejski	2,09	3 454	168	545	7	2	25,72

Źródło: Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej

W ramach Programu wyznaczone zostały następujące działania naprawcze:

- Redukcja emisji zanieczyszczeń ze źródeł małej mocy do 1 MW;
- Termomodernizacja obiektów budowlanych;
- Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych by zapewnić podłączenie nowy użytkownikom;
- Rozbudowa sieci gazowej;
- Budownictwo energooszczędne i pasywne;
- Produkcja energii prosumenckiej z odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym;
- Wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza tereny zabudowane;
- Przebudowa i modernizacja dróg;
- Czyszczenie ulic i dróg na mokro;
- Tworzenie ścieżek rowerowych i ciągów ruchu pieszego;
- Kształtowanie polityki przestrzennej w sposób sprzyjający poprawie stanu jakości powietrza;
- Prowadzenie edukacji ekologicznej;
- Prowadzenie działań kontrolnych.

Uchwała antysmogowa[8]

Uchwałą Nr XXXV/540/18 z dnia 26 września 2018 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego przyjął tzw. uchwałę antysmogową wprowadzającą na obszarze województwa zachodniopomorskiego ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Ograniczenia i zakazy wymienione w akcie prawa miejscowego obowiązują wszystkich użytkowników instalacji o mocy poniżej 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych, tj. mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, samorządy oraz podmioty działające na jego terenie. Ograniczeniami i zakazami objęto w szczególności następujące instalacje: kotły centralnego ogrzewania i ogrzewacze pomieszczeń tj. kominki, piece kaflowe, kozy, itp.

Wprowadzenie uchwały antysmogowej dla województwa zachodniopomorskiego powoduje, iż:

- na terenie województwa od 1 maja 2019 r. zakazane jest stosowanie paliw stałych tj.:
    - paliw niesortowanych w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. 2019 poz. 660 t. j. ze zm.);
    - mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem;
    - węgla brunatnego;
    - paliw niespełniających wymagań jakościowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3a ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r.

[8] Uchwała nr XXX/540/18 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 26 września 2018 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. 2019 poz. 660 t. j. ze zm.).

- na terenie województwa zachodniopomorskiego dopuszczone będzie eksploatowanie instalacji na paliwo stałe spełniające minimalny standard emisyjny zgodny z 5 klasą pod względem granicznych wartości sprawności cieplnej oraz granicznych wartości emisji zanieczyszczeń normy PN-EN 303-5:2012.Terminy wymiany kotłów są następujące:
  - do 1 stycznia 2024 r. wymienić należy kotły niespełniające żadnych standardów emisyjnych (kotły bezklasowe tzw. kopciuchy)
  - do 1 stycznia 2028 r. wymienić należy kotły poniżej klasy 5.
- na terenie województwa zachodniopomorskiego dopuszczone będzie eksploatowanie ogrzewaczy pomieszczeń (kominki, kozy, piece kaflowe itp.) spełniających minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń określone w ust. 1 i 2 załącznika II do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.

Wymiana lub dostosowanie ogrzewaczy niespełniających powyższych wymogów musi nastąpić do 1 stycznia 2028 r.

5.1.4 Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu policki ego.

W celu szczegółowej oceny dotychczasowej realizacji Programu Ochrony Środowiska na terenie powiatu policki ego, opracowano *Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Policki ego na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023.* Podczas tworzenia raportu przeprowadzona została ankietyzacja, która wykazała, iż na terenie powiatu policki ego realizowano szereg zadań dotyczących ochrony powietrza. Analiza realizacji zadań z zakresu jakości powietrza w latach 2018 – 2019 została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 15. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem jakości powietrza.

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Zwiększenie efektywności energetycznej budynków poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej i mieszkaniowych.	↑	P, D, L, O
Wymiana indywidualnych źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych i użyteczności publicznej oraz montaż instalacji OZE	↑	B, D, L, O
Rozbudowa infrastruktury gazowej i ciepła sieciowego w miejscach gdzie jest to ekonomicznie uzasadnione	↑	B, D, L, O
Kontynuacja działań edukacyjnych skierowanych dla mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i zmian klimatu	↑	P, D, L, O
Modernizacja układu komunikacyjnego w powiązaniu z realizacją założeń Zintegrowanego Planu Zrównoważonej Mobilności dla SOM	↑	P, D, L, O

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Zapobieganie wtórnej emisji pyłów poprzez intensyfikację czyszczenia dróg metodą mokrą	↓	B, K, M, O
Zmiany technologiczne w zakładach produkcyjnych i przemysłowych oraz zakładach energetyki cieplnej i lokalnych kotłowniach	↑	B, D, L, O
Restrykcyjne określanie dopuszczalnych poziomów emisji gazów i pyłów dla nowych podmiotów gospodarczych oraz w ramach przeglądów pozwoleń na emisję gazów i pyłów	↑	B, D, L, O

źródło danych: Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego za lata 2018-2019

Legenda:
Skutek: B – bezpośredni, P – pośredni, W – wtórny, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.
Stan realizacji zadania: ↑ - zrealizowane, ↓ - brak realizacji.

Realizacja ww. działań przyczyniła się do osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych w raportowanym Programie Ochrony Środowiska. Brak realizacji jednego z zadań (dotyczącego czyszczenia ulic na mokro) ma również odzwierciedlenie we wskaźnikach monitoringu jakości powietrza, których analiza została zawarta w poniższej tabeli.

Tabela 16. Wskaźniki monitoringu jakości powietrza.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
1.	Wyniki klasyfikacji strefy pod kątem ochrony zdrowia dla strefy zachodniopomorskiej.					
	SO_2	-	A	A	A	
	NO_2	-	A	A	A	
	PM10	-	A	C	A	
	PM2,5	-	A	A	A	
	C_6H_6	-	A	A	A	
	CO	-	A	A	A	
	Pb	-	A	A	A	
	As	-	A	A	A	
	Cd	-	A	A	A	
	Ni	-	A	A	A	
	$B_{(a)}P$	-	C	C	C	
	O_3 – poziom celu docelowego	-	A	A	A	
	O_3 – poziom celu długoterminowego	-	D2	D2	D2	
2.	Długość czynnej sieci gazowej	m	484 093	511 135	522 173	

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
3.	Czynne połączenia do budynków mieszkalnych	szt.	10 706	11 042	11 489	
4.	Odbiorcy gazu	gosp. dom.	20 452	20 877	21 573	
5.	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp. dom.	11 951	12 294	13 251	
6.	Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	58 729	59 868	61 582	
7.	Długość sieci cieplnej przesyłowe	km	66,2	60,0	62,1	
8.	Sprzedaż energii cieplnej w ciągu roku	GJ	378 410	273 048	265 732	
9.	Liczba kotłowni ogółem	szt.	49	44	63	
10.	Roczna emisja zanieczyszczeń gazowych powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	t	1 521 992	1 252 441	1 080 041	
11.	Roczna emisja zanieczyszczeń pyłowych powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	t	579	481	451	
12.	Zanieczyszczenia gazowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych	%	44,8	89,2	89,2	
13.	Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych	%	97,3	96,1	96,4	
14.	Pojazdy samochodowe i ciągniki	szt.	53 429	55 595	57 913	

Źródło danych: WIOŚ, GUS

*Gdzie:
kolor zielony – poprawa lub brak zmian,
kolor czerwony – pogorszenie wartości wskaźnika lub przekroczenie wartości dopuszczalnych.

Jak wynika z powyższej tabeli, w większości wskaźników monitoringu stan środowiska pod względem jakości powietrza na terenie powiatu polickiego systematycznie ulega poprawie lub nie ulega pogorszeniu. Zmniejszenie się długości przesyłowej sieci cieplnej w stosunku do roku 2017, wynika z ich modernizacji oraz wyłączenia starych odcinków. Jednocześnie jest one stale rozbudowywana, co można wywnioskować ze

wzrostu jej długości w porównaniu do roku 2018. Jednocześnie zwiększona została ilość kotłowni produkujących energię cieplną. Brak realizacji zadania związanego z czyszczeniem dróg metodą mokrą ma swój wpływ na utrzymanie się przekroczeń dopuszczalnych poziomów benzo(a)pirenu zwłaszcza w połączeniu ze stale wzrastającą ilością pojazdów na terenie powiatu. Zaleca się podjęcie działań naprawczych (kontynuacja podejmowanych działań), w celu poprawy jakości powietrza na terenie powiatu polickiego.

5.1.5 Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby programu KLIMADA, zamieszczonymi *w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020,* na przestrzeni następnych lat warunki klimatyczne Polski zmienią się. Przewidywane jest zwiększenie się średniej rocznej temperatury, liczby dni upalnych (z temperaturą powyżej 25° C) oraz zmniejszenie się liczby dni z temperaturami poniżej 0° C. Efektem tego może być ograniczenie zapotrzebowania na energię potrzebną do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, co jednocześnie spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zwiększenie się liczby dni upalnych, może z kolei spowodować wzrost zapotrzebowania na energię (urządzenia klimatyzacyjne). Większa ilość dni słonecznych przyczyni się natomiast do polepszenia się warunków słonecznych, wyjątkowo ważnych przy korzystaniu z energii odnawialnej.

W ramach adaptacji do zmian klimatu konieczne będzie:

- zobligowanie operatora systemu przesyłowego (oraz operatorów systemów dystrybucyjnych) do wprowadzenia technologii i procedur odladzania linii napowietrznych;
- stopniowa wymianie linii napowietrznych na kablowe (szczególnie linii niskiego napięcia);
- likwidacja barier w dostępie do sieci przesyłowych w przypadku konieczności usunięcia awarii;
- preferowanie budowy bloków z zamkniętymi układami chłodzenia, głównie poprzez decyzje środowiskowe.
- preferowanie niskoemisyjnych oraz odnawialnych źródeł energii, zwłaszcza na terenach o luźnej zabudowie,
- dostosowanie systemu energetycznego do wahań warunków klimatycznych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie ochrony powietrza, można zaliczyć wszelkiego rodzaju awarie sieci przesyłowych oraz awarie w zakładach przemysłowych. Awaria instalacji przemysłowych lub przesyłowych może doprowadzić do uwolnienia dużych ilości lotnych związków chemicznych do powietrza. Substancje takie mogą cechować się negatywnym wpływem na organizmy żywe oraz środowisko naturalne. Zasięg skażenia po awarii przemysłowej jest zależny od lokalnych uwarunkowań terenowych, klimatu oraz pogody i w zależności od tych parametrów może pokryć bardzo duży obszar.

Działania edukacyjne

Jednym z najważniejszych zadań gmin jest zwiększanie świadomości ekologicznej ich mieszkańców – zwłaszcza tych dorosłych. Cel ten można osiągnąć poprzez organizowanie szkoleń oraz akcji edukacyjnych podejmujących tematykę zmian klimatu, sposobów minimalizowania ich skutków, ograniczania niskiej emisji oraz minimalizacji negatywnego wpływu na powietrze atmosferyczne.

Monitoring środowiska

Monitoring powietrza w Województwie Zachodniopomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie. W ramach systemu monitoringu jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim funkcjonuje 11 stacji pomiarowych. Prowadzą one monitoring w sposób automatyczny lub manualny.

Ponadto na terenie Powiatu Polickiego zlokalizowane są także sieci Airly (urządzenia mierzące w czasie rzeczywistym stężenia pyłów zawieszonych w powietrzu i najważniejsze parametry pogodowe), mogące pełnić dodatkową funkcję informacyjną dotyczącą aktualnej jakości powietrza.

5.1.6 Tendencje

Tendencje korzystne	Tendencje niekorzystne
• Stale utrzymujące się, w granicach dopuszczalnych, zawartości SO_2; O_3; NO_2, CO; C_6H_6; Pb; As; Cd; Ni oraz pyłu PM2,5 na obszarze strefy zachodniopomorskiej; • Liczba mieszkańców korzystająca z gazu do ogrzewania mieszkań; • Zmniejszająca się emisja zanieczyszczeń pyłowych oraz gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych;	• Stale notowane przekroczenia stężenia B(a)P na obszarze strefy zachodniopomorskiej; • Utrzymujące się przekroczenie celu długoterminowego ozonu; • Zwiększająca się ilość pojazdów;

Poniżej zestawiono główne problemy oraz zagrożenia z zakresie klimatu i jakości powietrza powodujące przekroczenia dopuszczalnych poziomów B(a)P w pyle zawieszonym. Opisane zostały także atuty związane z ochroną klimatu i jakości powietrza na obszarze powiatu polickiego.

Problemy i zagrożenia

- Przekroczenie dopuszczalnego poziomu benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym:
  - Występowanie WWA (do których należy B(a)P) spowodowane jest spalaniem paliw płynnych, stałych oraz gazowych;
  - Jakość oraz ilość spalanego paliwa oraz rodzaj kotła ma ogromny wpływ na ilość produkowanych w ten sposób zanieczyszczeń;
  - Brak odpowiedniej efektywności energetycznej budynków powoduje zwiększone zapotrzebowanie na paliwo;
  - Paliwa spalane w pojazdach silnikowych są znacznym źródłem WWA, w tym benzo(a)pirenu;
  - Występowanie benzo(a)pirenu związane jest z pyłem PM10, gdyż cząsteczki WWA osiadają na dużo większych cząstkach pyłu zawieszonego, co powoduje efekt ponownego wzbudzenia z dróg oraz ulic;

  - Niska świadomość ekologiczna mieszkańców objawiająca się we wzroście ilości samochodów oraz ogrzewaniem budynków pozaklasowymi kotłami na paliwa stałe;
  - Zakłady kwalifikowane jako szczególnie uciążliwe w dalszym ciągu emitują pyłowe zanieczyszczenia powietrza;
  - Położenie powiatu blisko aglomeracji szczecińskiej powoduje napływ zanieczyszczeń powietrza spoza jego granicy;
- Przekroczony cel długoterminowy stężenia ozonu – ozon w dolnych warstwach atmosfery powstaje pod wpływem reakcji fotochemicznych, którym ulegają produkty spalania (głównie paliw płynnych) takie jak tlenki węgla, metan, tlenek węgla oraz lotne związki organiczne;
- Brak efektywnych przepisów umożliwiających sprzedaż nadwyżek energii produkowanej w instalacja prosumenckich do sieci;
- Zmiany klimatyczne – ich efektem jest nasilenie się gwałtownych zjawisk atmosferycznych, co zmniejsza stanowi zagrożenie dla infrastruktury energetycznej oraz zmniejsza efektywność produkcji energii ze źródeł odnawialnych w instalacjach prosumenckich;

Atuty

- Brak przekroczeń dopuszczalnego stężenia SO_2; O_3; NO_2, CO; C_6H_6; Pb; As; Cd; Ni oraz pyłu PM2,5;
- Brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu pyłu PM10, co jest poprawą w stosunku do roku 2018, w którym takie przekroczenia miały miejsce:
  - Efekt działań związanych z modernizacją źródeł ciepła, termomodernizacją oraz ograniczaniem emisji ze źródeł przemysłowych;
- Zwiększająca się ilość osób ogrzewających mieszkania gazem;
- Zmniejszająca się emisja zanieczyszczeń pyłowych oraz gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych;
- Gminy powiatu posiadają opracowane Programy Niskiej Emisji.

5.1.7 Analiza SWOT

Jakość powietrza	
Silne strony	Słabe strony
• Gminy wchodzące w skład powiatu policki posiadają uchwalone Plany Gospodarki Niskoemisyjnej; • Brak przekroczeń dopuszczalnego stężenia SO_2; O_3; NO_2, CO; C_6H_6; Pb; As; Cd; Ni pyłu PM10 oraz pyłu PM2,5; • Emisja zanieczyszczeń z zakładów przemysłowych ma tendencje zniżkową; • Zwiększająca się ilość mieszkańców ogrzewająca mieszkania gazem;	• Ogrzewanie budynków nieekologicznymi źródłami ciepła; • Spalanie w piecach paliwa oraz odpadów powodujących duże emisje zanieczyszczeń do powietrza; • Niska świadomość ekologiczna mieszkańców; • Przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza w przypadku: oraz B(a)P; • Emisja zanieczyszczeń z zakładów przemysłowych;
Szanse	Zagrożenia
• Stopniowe zastąpienie ogrzewania węglowego, bardziej nowoczesnym systemem (w tym OZE, ogrzewanie gazowe oraz z sieci ciepłowniczej); • Termomodernizacja budynków znajdujących się na terenie powiatu policki; • Ograniczenie emisji ze źródeł	• Wzrost liczby samochodów, • Niska świadomość mieszkańców dotycząca zjawiska tzw. „niskiej emisji”, • Spalanie w kotłach odpadów oraz paliw o niskiej jakości, • Korzystanie z przestarzałych kotłów na paliwa stałe;

przemysłowych; • Ograniczenie emisji zanieczyszczeń z transportu, w tym przez rozwój mniej uciążliwej dla środowiska infrastruktury i jej odpowiednią konserwację; • Edukacja ekologiczna mieszkańców ze szczególnym naciskiem na zagadnienia dotyczące zagrożeń związanych ze spalaniem w piecach paliw niskiej jakości i odpadów oraz popularyzacji transportu zbiorowego i rowerowego;	• Brak zmian w przepisach dotyczących skupu energii elektrycznej z od wytwórców indywidualnych.

5.2. Zagrożenia hałasem

5.2.1. Stan wyjściowy

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2020 poz. 1219 z późn. zm.), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja - wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas - dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu - równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2020 poz. 1219 z późn. zm.). W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego LAeq i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość LAeq< 52 dB
- średnia uciążliwość 52 dB<LAeq< 62 dB
- duża uciążliwość 63 dB<LAeq< 70 dB
- bardzo duża uciążliwość LAeq> 70 dB

5.2.2. Źródła hałasu

Hałas drogowy

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014 poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno – wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu $LA_{eq}D$ w porze dziennej i $LA_{eq}N$ w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45–56 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 17. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	LAeq D przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	**LAeq N** przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	**LAeq D** przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	**LAeq N** przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
a) Obszary A ochrony uzdrowiskowej b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ***	68	60	55	45

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Na terenie Powiatu Polickiego głównym źródłem hałasu drogowego są:

- Autostrady:
  - Autostrada A6;
- Drogi krajowe:
  - Droga krajowa nr 10;
  - Droga krajowa nr 13;
- Drogi wojewódzkie:
  - Droga wojewódzka nr 114;
  - Droga wojewódzka nr 115;
- Drogi powiatowe;
- Drogi gminne,
- Drogi wewnętrzne.

Ostatnie badania klimatu akustycznego w ramach PMŚ, na obszarze Powiatu Polickiego, przeprowadzone były w roku 2016 przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie. Punkty pomiarowe znajdowały się w Policach przy ulicach: Asfaltowej, Grunwaldzkiej i Siedleckiej. Zanotowano następujące przekroczenia:

- Równoważny poziom hałasu dla pory dnia L_{AeqD}:
  - ul. Asfaltowa – przekroczenia od 1 do 6,8 dB;
  - ul. Grunwaldzka – przekroczenia od 0,8 do 2,4 dB;
  - ul. Siedlecka – przekroczenia ok. 8 dB;
- Równoważny poziom hałasu dla pory nocy L_{AeqN}:
  - ul. Asfaltowa – przekroczenia od 4,4 do 8,0 dB;
  - ul. Grunwaldzka – przekroczenia od 1,0 do 2,2 dB;
  - ul. Siedlecka – przekroczenia ok. od 1,2 do 2,1 dB.

W 2016 roku Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie zlecił wykonanie okresowego pomiaru i analizy hałasu komunikacyjnego oraz sporządzenie map akustycznych dla dróg wojewódzkich na terenie województwa zachodniopomorskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie. Jeden z badanych odcinków dróg zlokalizowany był na terenie powiatu polickiego. Analizowano odcinek drogi wojewódzkiej nr 115, pomiędzy granicą administracyjną gminy Police (km 12+200), a skrzyżowaniem z ulicą Gunicką w miejscowości Tanowo (km 18+400). Liczba narażonych, na przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku w powietrzu, budynków oraz mieszkańców została przedstawiona poniżej.

Tabela 18. Przekroczenia wartości L_{DWN} [dB] dla powiatu polickiego.

Droga wojewódzka nr 115, powiat policki					Wskaźnik hałasu L_{DWN} [dB]
Kryterium	do 5 dB	> 5 dB -10 dB	>10 dB -15 dB	>15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	niedobry		zły		Bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [ha]	3,45	0,43	0	0	0

Droga wojewódzka nr 115, powiat policki					Wskaźnik hałasu L_{DWN} [dB]
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km^2]	0,03	0,00	0	0	0
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [szt.]	69	4	0	0	0
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [szt.]	253	15	0	0	0
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	1	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0

Źródło: Wykonanie okresowego pomiaru i analizy hałasu komunikacyjnego oraz sporządzenie map akustycznych dla dróg wojewódzkich na terenie województwa zachodniopomorskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie.

Tabela 19. Przekroczenia wartości L_N [dB] dla powiatu polickiego.

Droga krajowa nr 115, powiat policki					Wskaźnik hałasu L_N [dB]
Kryterium	do 5 dB	> 5 dB -10 dB	>10 dB -15 dB	>15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	niedobry		zły		Bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [ha]	0,41	0,00	0	0	0
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km^2]	0,00	0,00	0	0	0
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [szt.]	12	0	0	0	0
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [szt.]	44	0	0	0	0
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0

Źródło: Wykonanie okresowego pomiaru i analizy hałasu komunikacyjnego oraz sporządzenie map akustycznych

dla dróg wojewódzkich na terenie województwa zachodniopomorskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie.

W 2018 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadziła badania hałasu drogowego na terenie powiatu polickiego. Badaniami objęto odcinki dróg krajowych nr 10 i 13 oraz autostradę A6.

Rysunek 6. Lokalizacja analizowanych odcinków dróg krajowych na terenie powiatu polickiego.

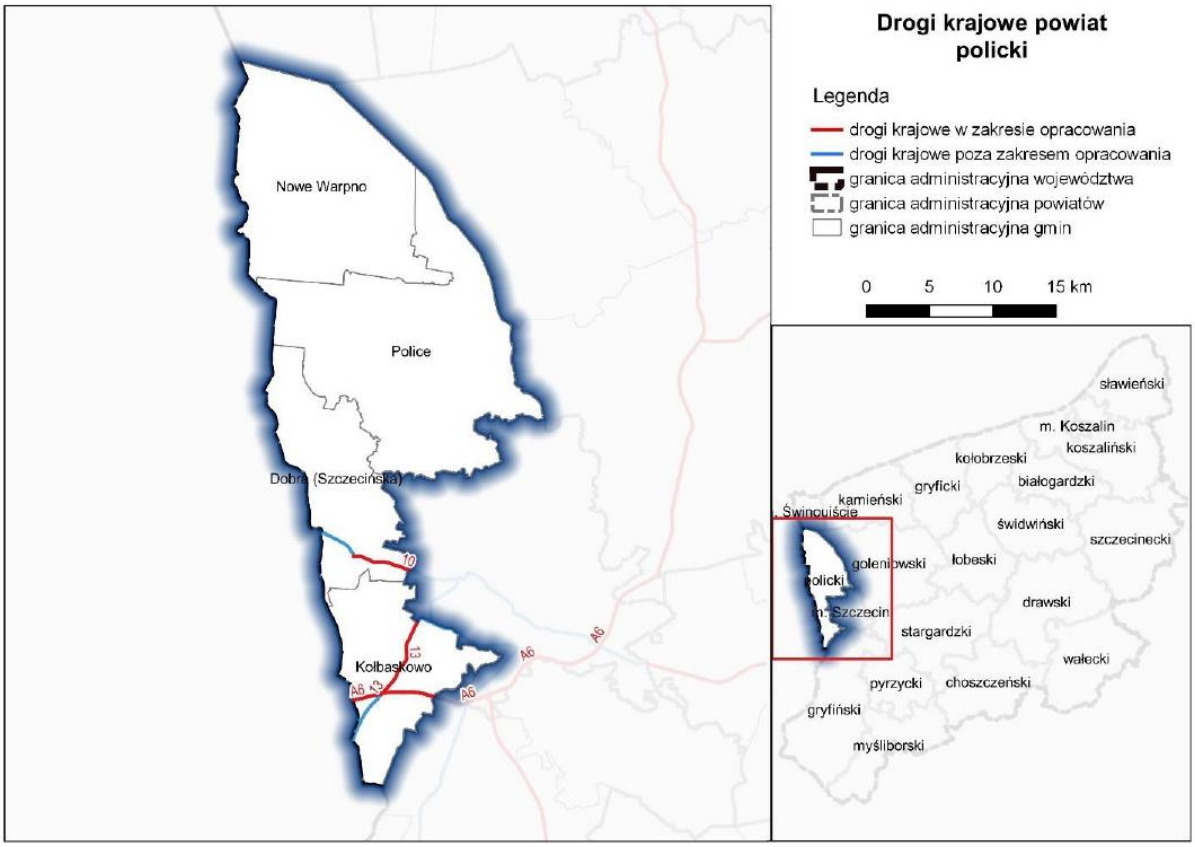

Źródło: Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie Województwa Zachodniopomorskiego.

Wyniki badań zawierały zestawienie wielkości obszaru oraz liczby budynków narażonych na przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu. Zebrano je w dwóch tabelach opisujących wskaźnik L_N długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00) oraz wskaźnik L_{DWN} (długookresowy średni poziom dźwięku, wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (od godz. 6^{00} do godz. 18^{00}), pory wieczoru (od godz. 18^{00} do godz. 22^{00}) oraz pory nocy (od godz. 22^{00} do godz. 6^{00}). Dane o przekroczeniach zostały zestawione w tabelach.

Tabela 20. Przekroczenia wartości L_{DWN} [dB] dla powiatu polickiego.

powiat policki					Wskaźnik hałasu L_{DWN} [dB]
Kryterium	do 5 dB	5 dB -10 dB	10 dB -15 dB	15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	niedobry		zły		Bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km^2]	0,030	0,010	0,000	0,000	0,000
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,074	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	0,243	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Źródło: Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie Województwa Zachodniopomorskiego.

Tabela 21. Przekroczenia wartości L_N [dB] dla powiatu polickiego.

powiat policki					Wskaźnik hałasu L_N [dB]
Kryterium	do 5 dB	5 dB -10 dB	10 dB -15 dB	15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	niedobry		zły		Bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km^2]	0,030	0,001	0,000	0,000	0,000
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,026	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	0,083	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

powiat policki					Wskaźnik hałasu L_N [dB]
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Źródło: Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie Województwa Zachodniopomorskiego.

Jak wynika z badań poziomów hałasu przeprowadzonych przez WIOŚ w Szczecinie, ZDW w Koszalinie oraz GDDKiA, na obszarze powiatu polickiego mogą wystąpić przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku w powietrzu w zakresie do 10 dB.

Hałas kolejowy

Przez Powiat Policki przebiegają następujące linie kolejowe mogące być potencjalnymi źródłami hałasu:

- Linia kolejowa nr 406 relacji Szczecin Główny – Trzebież Szczeciński;
- Linia kolejowa nr 408 relacji Szczecin Główny – Grambow (granica państwa);
- Linia kolejowa nr 409 relacji Szczecin Gumieńce – Tantow;
- Linia kolejowa nr 431 relacji Police – Police Chemia.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń zawiązanych z prowadzoną działalnością przemysłową. Jeżeli dla podmiotu stwierdzono, na podstawie przeprowadzonych badań, przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu, starosta powiatowy wydaje decyzję określającą dopuszczalne poziomy hałasu. Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej.

Program Ochrony Środowiska przed hałasem dla Województwa Zachodniopomorskiego.[9]

Powiat Policki został objęty Programem Ochrony Środowiska przed hałasem dla Województwa Zachodniopomorskiego. Program ma na celu określenie strategii działań, których zadaniem jest ograniczenie nadmiernego hałasu od dróg oraz linii kolejowych na terenach wymagających ochrony akustycznej. Programem zostały objęte obszary przekroczeń wynikające z map akustycznych przekazanych przez Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie, Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie oraz PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Warszawie.

Do podstawowych kierunków i działań ograniczających emisję hałasu można zaliczyć:

1. W zakresie hałasu drogowego
   - modernizację i przebudowę dróg,
   - stosowanie ograniczeń prędkości,
   - ograniczenia ruchu tranzytowego w miejscach zamieszkania,
   - stosowanie ekranów akustycznych i wałów ziemnych,
   - wymiana i naprawa nawierzchni,

[9] Program Ochrony Środowiska przed hałasem dla Województwa Zachodniopomorskiego

- stosowanie cichych asfaltów,
- stosowanie cichych opon i tłumików.

2. W zakresie hałasu kolejowego:
   - stosowanie kompozytowych klocków hamulcowych,
   - amortyzowanie kół,
   - toczenie kół,
   - modernizacja lub wymiana taboru i infrastruktury,
   - stosowanie ekranów akustycznych,
   - stosowanie osłon na pantografy,
   - izolacja okien w budynkach wymagających komfortu akustycznego,
   - sprężyste mocowania szyn,
   - stosowanie klap szynowych,
   - stosowanie drewnianych podkładów,
   - zwiększenie wysokości podsypki,
   - eliminacja nieciągłości powierzchni szynowej,
   - utrzymywanie gładkiej powierzchni szynowej,
   - profilowanie kół.

Dla powiatu polickiego zaproponowano następujące działania:

1. Budowa drogi krajowej nr 13 na odcinku rondo Hakena - węzeł Kołbaskowo wraz z obwodnicą Kołbaskowa. Budowa obwodnicy Warzymic i Przecławia w ciągu DK 13;
2. Bieżące utrzymanie stanu nawierzchni w m. Skarbimierzyce, Mierzyn (DK 10);
3. Bieżące utrzymanie stanu nawierzchni w m. Kołbaskowo (w rejonie km 2+200 odcinka A6);
4. Bieżące utrzymanie stanu nawierzchni w m. Pilchowo, Tanowo.

5.2.3. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego.

Zadania obejmujące ochronę środowiska przed hałasem, wyznaczone w poprzednim *Programie Ochrony Środowiska*, zrealizowane w latach 2018 - 2019, przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 22. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem ochrony przed hałasem.

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Rozbudowa i modernizacja układu komunikacyjnego poza centrami miejscowości oraz rozbudowa transportu kolejowego	↑	P, D, R, O
Realizacja założeń Zintegrowanego Planu Zrównoważonej Mobilności dla SOM	↑	P, D, R, O
Zintegrowany rozwój systemu ścieżek rowerowych i infrastruktury rowerowej	↑	P, D, L, O
Intensyfikacja działań edukacyjnych promujących transport zbiorowy i wykorzystanie infrastruktury rowerowej	↓	-

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Kontrola w zakresie dopuszczalnych norm emisji hałasu przemysłowego	↑	B, D, L, O

Źródło danych: *Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego za lata 2018-2019*

Legenda:
Skutek: B – bezpośredni, P – pośredni, W – wtórny, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.
Stan realizacji zadania: ↑ - zrealizowane, ↓ - brak realizacji.

Część zrealizowanych działań związana była z tworzeniem infrastruktury drogowej, związanej z transportem publicznym oraz rowerowej. Ich wykonanie przyczyniło się do zbudowania podstaw technicznych mających na celu ograniczenie hałasu. Brak realizacji zadań edukacyjno-promocyjnych dotyczących transportu rowerowego oraz zbiorowego uniemożliwiło zmaksymalizowanie pozytywnego wpływu na środowisko, gdyż zaobserwować można dalszy wzrost ilości pojazdów na terenie powiatu (opisane to zostało przy okazji obszaru interwencji dotyczącym klimatu i jakości powietrza). Należy pamiętać, że efekt zadań dotyczących tworzenia infrastruktury będzie widoczny w przyszłości gdyż skutki tych zadań klasyfikuje się jako długoterminowe. Realizowanie działań kontrolnych w zakresie emisji hałasu ma bezpośredni pozytywny wpływ spowodowany ograniczeniem emisji hałasu oraz identyfikację obszarów problemowych.

W związku z odnotowanymi przekroczeniami poziomów dopuszczalnych (badania GDDKiA) oraz narastającą presją komunikacyjną, zaleca się podejmowanie dalszych działań, mających na celu eliminację ponadnormatywnego hałasu. Zaleca się także prowadzenie regularnych badań w celu zwymiarowania problemu przekroczeń wartości dopuszczalnych na terenie powiatu polickiego. Odpowiedni monitoring pozwoli na wskazanie obszarów zagrożonych przekroczeniami oraz pozwoli na zaplanowanie odpowiednich działań naprawczych.

5.2.4. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost temperatur średnich temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym powoduje zwiększenie się poziomów dźwięków – zwłaszcza tych generowanych przez urządzenia mechaniczne oraz elektryczne. Wzrost temperatury wymusza również, intensywniejsze działanie układów chłodzących co również może powodować uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w miastach gdzie naturalny krajobraz ulega największym przekształceniom. Aby zmniejszyć negatywny wpływ wysokich temperatur należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz niwelować efekt tzw. „miejskiej wyspy ciepła" poprzez prawidłową gospodarkę przestrzenną. Wzrost częstotliwości występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych powoduje także niszczenie infrastruktury drogowej co powoduje wzrost poziomów hałasu w okolicach ciągów komunikacyjnych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie zagrożenia hałasem można zaliczyć wszelkiego rodzaju zdarzenia losowe powodujące nagłe zwiększenie emisji dźwięku

oraz zwiększanie się hałasu związane z powiększającym się ruchem pojazdów. W ramach zapobiegania takim zagrożeniom zaleca się budowę obiektów ograniczających hałas takich jak, ekrany akustyczne oraz nasadzania zieleni, stosowanie tzw. „cichych" nawierzchni asfaltowych, wyprowadzanie ruchu drogowego poza obszary zamieszkane, a także stosowanie ograniczeń prędkości pojazdów.

Działania edukacyjne

Zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej zagrożenia nadmiernym poziomem dźwięku powietrzu, zwłaszcza przy nieustannie rosnącej liczbie pojazdów mechanicznych, powinno być jednym z priorytetów jednostek samorządu terytorialnego. Ważnym krokiem w tym kierunku może być organizacja szkoleń, dla mieszkańców powiatu, mających na celu propagowanie wiedzy na temat zagrożeń związanych z hałasem oraz sposobów niwelowania jego skutków.

Monitoring środowiska

Monitoring poziomów dźwięku w Województwie Zachodniopomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie. Badania obejmują okolice dróg o dużym natężeniu ruchu, okolice linii kolejowych oraz lotnisk. Ponadto wymagane jest sporządzanie map akustycznych dla dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów na rok. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie prowadzi także kontrole poziomów dźwięku w powietrzu, jeżeli zgłoszone zostały nieprawidłowości.

5.2.5 Tendencje

Tendencje korzystne	Tendencje niekorzystne
• Stałe kontrole podmiotów gospodarczych pod kątem emisji hałasu; • Wzrost liczby zmodernizowanych odcinków dróg; • Wyprowadzanie ruchu towarowego poza obszar miast;	• Zwiększanie liczby pojazdów w powiecie; • Zwiększanie się częstotliwości ekstremalnych zjawisk pogodowych;

Poniżej zestawiono główne problemy w zakresie zagrożenia hałasem powodujące przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu. Opisane zostały także atuty związane z tym zagadnieniem.

Problemy i zagrożenia

- Zwiększająca się liczby pojazdów – powoduje zwiększenie się natężenia ruchu na drogach, w tym pojazdów ciężarowych, co powoduje zwiększenie się poziomów hałasu w okolicach ciągów komunikacyjnych (na terenie powiatu zlokalizowane są ciągi komunikacyjne o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie dla których istnieje wymóg tworzenia map akustycznych):
    - Przekroczenia zanotowano podczas pomiarów w ramach PMS, przeprowadzonych na terenie Polic (do 6,8 dB) oraz w ramach tworzenia map akustycznych dla dróg wojewódzkich (przekroczenia do 10 dB) i krajowych (przekroczenia do 5 dB);

- Zbyt niska rola transportu zbiorowego oraz rowerowego co jest wynikiem prowadzenia działań promocyjnych na zbyt niską skalę oraz braku odpowiednio dopasowanej sieci połączeń autobusowych oraz kolejowych;
- Zmiany klimatyczne - zwiększanie się częstotliwości ekstremalnych zjawisk pogodowych powoduje niszczenie infrastruktury drogowej.

Atuty

- Na terenie powiatu prowadzony jest monitoring poziomu hałasu, zarówno w ramach PMŚ jak i tworzenia map akustycznych dla dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie;
- Obszar powiatu polickiego został uwzględniony w Program Ochrony Środowiska przed hałasem dla Województwa Zachodniopomorskiego, w którym wyznaczone zostały zadania mające poprawić sytuację związaną z zagrożeniami hałasem;
- Obszar powiatu polickiego jest częścią Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (gdyż bezpośrednio graniczy z Miastem Szczecin) na obszarze którego planowane są działania inwestycyjne związane z poprawą dostępności do usług związanych z transportem zbiorowym, w tym rozbudową Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej w kierunku Polic.

5.2.6. Analiza SWOT

Klimat akustyczny	
Silne strony	Słabe strony
• Ryzyko przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku dotyczy okolic dróg; • Opracowane mapy akustyczne dla dróg krajowych oraz wojewódzkich przebiegających przez obszar powiatu polickiego; • Powiat policki jest częścią Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego);	• Duże natężenie ruchu komunikacyjnego, • Przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku w powietrzu w okolicach dróg (w tym dróg krajowych i wojewódzkich); • Zbyt niski dostęp do transportu zbiorowego oraz rowerowego powodujący wzrost ilości pojazdów silnikowych;
Szanse	Zagrożenia
• Monitorowanie poziomów hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych; • Poprawa stanu technicznego ciągów komunikacyjnych; • Budowa zabezpieczeń akustycznych w miejscach występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku; • Uwzględnianie w Planach Zagospodarowania Przestrzennego odległości od źródeł hałasu; • Stały monitoring sytuacji na terenie powiatu polickiego pod katem zagrożenia hałasem;	• Zwiększająca się liczba samochodów; • Niewystarczająco rozwinięty system transportu publicznego i rowerowego; • Brak wystarczających środków na inwestycje związane z poprawą środowiska akustycznego; • Monitoring hałasu prowadzony na niewystarczającym poziomie;

5.3. Pola elektromagnetyczne

5.3.1. Stan wyjściowy

Zagadnienia dotyczące ochrony ludzi i środowiska przed niekorzystnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych regulowane są przepisami dotyczącymi:

- ochrony środowiska,
- bezpieczeństwa i higieny pracy,
- prawa budowlanego,
- zagospodarowania przestrzennego,
- przepisami sanitarnymi.

Jako promieniowanie niejonizujące określa się promieniowanie, którego energia oddziałująca na każde ciało materialne nie wywołuje w nim procesu jonizacji. Promieniowanie to związane jest ze zmianami pola elektromagnetycznego. Poniżej zestawiono potencjalne źródła omawianego promieniowania:

- urządzenia wytwarzające stałe pole elektryczne i magnetyczne,
- urządzenia wytwarzające pole elektryczne i magnetyczne o częstotliwości 50 Hz, (stacje i linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia),
- urządzenia wytwarzające pole elektromagnetyczne o częstotliwości od 1 kHz do 300 GHz, (urządzenia radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne),
- inne źródła promieniowania z zakresu częstotliwości: 0 - 0,5 Hz, 0,5 - 50 Hz oraz 50-1000 Hz.

Zagadnienia dotyczące promieniowania niejonizującego są określone przez Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. poz. 2448). Zróżnicowane dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych określony w załączniku do powyższego rozporządzenia przedstawiono poniżej.

Tabela 23. Częstotliwość pola elektromagnetycznego, dla której określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pola elektromagnetycznego na środowisko oraz dopuszczalne poziomy pola elektromagnetycznego, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.

Częstotliwość pola elektromagnetycznego		Parametr fizyczny		
		Składowa elektryczna E (V/m)	Składowa magnetyczna H (A/m)	Gęstość mocy S (W/m^2)
1	50 Hz	1000	60	ND

Źródło: Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. poz. 2448).

Gdzie:

- Oznaczenia:
  - ND – nie dotyczy.
- Objaśnienia:
  - 50 Hz – częstotliwość sieci elektroenergetycznej;
  - parametry charakteryzujące oddziaływanie pola elektromagnetycznego na środowisko (kolumna 2 i 3 w tabeli 1) reprezentują graniczne wartości skuteczne natężenia pola elektrycznego E i magnetycznego H.

Tabela 24. Zakresy częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla miejsc dostępnych dla ludności.

Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego		Parametr fizyczny		
		Składowa elektryczna E (V/m)	Składowa magnetyczna H (A/m)	Gęstość mocy S (W/m^2)
1	0 Hz	10000	2500	ND
2	od 0 Hz do 0,5 Hz	ND	2500	ND
3	od 0,5 Hz do 50 Hz	10000	60	ND
4	od 0,05 kHz do 1 kHz	ND	3 / f	ND
5	od 1 kHz do 3 kHz	250 / f	5	ND
6	od 3 kHz do 150 kHz	87	5	ND
7	od 0,15 MHz do 1 MHz	87	0,73 / f	ND
8	od 1 MHz do 10 MHz	87 / f 0,5	0,73 / f	ND
9	od 10 MHz do 400 MHz	28	0,073	2
10	od 400 MHz do 2000 MHz	1,375 × f 0,5	0,0037 × f 0,5	f / 200
11	od 2 GHz do 300 GHz	61	0,16	10

Źródło: Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. poz. 2448).

Gdzie:

- Oznaczenia:
  - f – wartość częstotliwości pola elektromagnetycznego z tego samego wiersza kolumny „Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego”.
  - ND – nie dotyczy.

- Objaśnienia:
  - Dopuszczalne poziomy podane w tabeli określono do oceny oddziaływania pól elektromagnetycznych emitowanych podczas użytkowania stałych sieci elektroenergetycznych i radiokomunikacyjnych. Wymagania te nie mają zastosowania do oceny pól elektromagnetycznych emitowanych przez elektryczne urządzenia przenośne i urządzenia użytkowane w mieszkaniach. Ocena oddziaływania pola elektromagnetycznego w środowisku pracy określona jest odrębnymi przepisami.

5.3.2. Źródła promieniowania elektromagnetycznego

Na terenie powiatu polickiego źródła promieniowania niejonizującego stanowią:

- linie i stacje elektroenergetyczne wysokich napięć,
- urządzenia radiokomunikacyjne, urządzenia radionawigacyjne i radiolokacyjne.

Listę instalacji emitujących PEM, zgłoszonych do Starosty Polickiego, przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 25. Wykaz instalacji emitujących PEM zgłoszonych do Starosty Polickiego.

Nazwa i adres podmiotu	Nr/nazwa instalacji	Położenie instalacji
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1108_B stacja bazowa telefonii komórkowej P4	Police, ul. K. Wyszyńskiego 2
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1125_D stacja bazowa telefonii komórkowej P4	Lubieszyn 2a, gm. Dobra
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1128_A stacja bazowa telefonii komórkowej P4	Warzymice 45, 72-005 Warzymice gm. Kołbaskowo
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1107_D stacja bazowa telefonii komórkowej P4	Police, ul. Mazurska 1
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1103_A stacja bazowa telefonii komórkowej P4	Police, ul. Kuźnicka 1
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1068_C stacja bazowa telefonii komórkowej operatora P4	Mierzyn, ul. Welecka 38
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1067_E stacja bazowa telefonii komórkowej sieci P4	Kołbaskowo dz. nr 203/19, 72-001 Kołbaskowo
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1053_A stacja bazowa telefonii komórkowej sieci P5	Stobno 10A, 72-002 Stobno, gm. Kołbaskowo
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1052_C stacja bazowa telefonii komórkowej sieci P6	Przecław, dz. nr 3/39, 72-005 Przecław
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	Stacja bazowa BT4 3178 BRZÓZKI	Działka nr 318/2 Brzózki, gm. Nowe Warpno
TP EmiTel Sp. z o. o. ul. Pilotów 4c, 31-462 Kraków	OM Lubieszyn	72-002 Lubieszyn (przejście graniczne)
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	1322/3819 (4453) Police Osiedle	Police, ul. Zamenhoffa 44, gm. Police
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	4623/3989 (4625) Trzebież	Trzebież, dz. nr 617, obręb Trzebież 4
TP EmiTel Sp. z o. o. ul. Pilotów 4c, 31-462 Kraków	OM Przecław	72-055 Przecław, ul. Kasztanowa 12
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1113_A stacja bazowa sieci telefonii komórkowej P4	Dobra Szczecińska, ul. Migdałowa 1A
TP EmiTel Sp. z o. o. ul. Pilotów 4c, 31-462 Kraków	Mysliborz_ST01-02_NEC_S jest SLR Myslibórz Wielki	Nowe Warpno Myślibórz Wielki
Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o. o. Al. Jerozolimskie 181 02-222 Warszawa	BTS 33499 Kołbaskowo	Kołbaskowo , dz. nr 205/3

Nazwa i adres podmiotu	Nr/nazwa instalacji	Położenie instalacji
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	6254 Dobra Szczecińska_C1	Dobra Szczecińska, ul. Sportowa dz. Nr 868/4
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	2269/3837 (4471) Kołbaskowo	Kołbaskowo 1, dz. Nr 8/1,
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	4630 Lubieszyn	Lubieszyn, dz. Nr 4/4
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	3112/4061 (4698) Nowe Warpno	Nowe Warpno, dz. Nr 164/165
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	1214/3820 (4454) Police Centrum	Police, ul. Mazurska 1
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	2430/3816 (4450) Przęsocin	Przęsocin, ul. Szczecińska 4a
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	4889/5548 (6288) Myślibórz Wielki	Myślibórz Wielki
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	4366/5855 (1418) Przęsocin 2	Przęsocin, dz. nr 387/1
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	7041 Radex Repeater	Kołbaskowo Kamieniec 50
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	6187/5575 (6315) Przecław Oczyszczalnia	Przecław, dz. nr 5/74,
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	4457 Tanowo	Tanowo, ul. Wiatraczna 16
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o.	6334/5578 (6318) Stobno Szczecińskie Sad	Stobno, dz. nr 94/1

Nazwa i adres podmiotu	Nr/nazwa instalacji	Położenie instalacji
ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa		
Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o. o. ul. Al. Jerozolimskie 181 02-222 Warszawa	33053 Szczecin Mierzyn	Mierzyn, ul. Welecka 22A
Netia S.A ul. Poleczki 13 02-822 Warszawa	POLEM00001	Police, ul. Energetyków
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	49530 Naftobaza Trzebież	Baza Paliw nr 7, ul. Szczecińska 1 Trzebież
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	4493 Police Chemia	Police, ul. Kuźnicka 1
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	na 2276/3824 (4458) Pilchowo	Pilchowo, ul. Spacerowa 9
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 2-677 Warszawa	SZC1053_A zgłoszenie nr 2	Stobno 10A, 72-002 Stobno, Kołbaskowo
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT42815 POLICE STARE MIASTO	Police, ul. Mazurska 1
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	POLKOMTEL S.A. BT43142 POLICE	Police przy ul. Energetyków 1, działka nr 1938
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	2276/3824 (4458) Pilchowo	Pilchowo, ul. Spacerowa 9
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT43161 DOBRA_SZCZECIŃSKA	Dobra działka nr 868/4
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT43573 SZC_POLICE_CENTRUM	Police ul. Zamenhofa 48-50
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT 43142 "POLICE"	Police ul. Energetyków 1
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT43141 LUBIESZYN	Wąwelnica dz. Nr. 62/7 Dobra
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT44559	Pilchowo dz. Nr 79/4
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT43143	Nowe Warpno, Bosmanat portu Nowe Warpno
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7,	SZC1107_D	Police, ul. Mazurska 1

Nazwa i adres podmiotu	Nr/nazwa instalacji	Położenie instalacji
02-677 Warszawa		
Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o. o. ul. Al.. Jerozolimskie 181 02-222 Warszawa	33962	Mszczuje dz. Nr 99/2
Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o. o. ul. Al. Jerozolimskie 181 02-222 Warszawa	33961	Nowa Jasienica dz. Nr 520/7
Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o. o. ul. Al.. Jerozolimskie 181 02-222 Warszawa	33963	Rzędziny 26, dz. Nr 49/1
Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o. o. ul. Al. Jerozolimskie 181 02-222 Warszawa	33042	Przecław 3L. Dz. Nr 3/29
Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o. o. ul. Al.. Jerozolimskie 181 02-222 Warszawa	33902	Police, ul. Kuźnicka 1
Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o. o. ul. Al. Jerozolimskie 181 02-222 Warszawa	33960	Lubieszyn dz. nr 4/4
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT4 3105 Kołbaskowo	Kołbaskowo 121
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT4 3161 DOBRA_SZCZECIŃSKA	Dobra dz. Nr 868/4
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT42845 WOŁCZKOWO	dz nr 250 ul. Lipowa 36 Wołczkowo
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1108_B	Police, ul. Wyszyńskiego 2F
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZX1067_E	Kołbaskowo dz. nr 203/19, 72-001 Kołbaskowo
Netia S.A ul. Poleczki 13 02-822 Warszawa	POLEW001	Police, ul. Energetyków 1
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT44559 PILCHOWO	Pilchowo dz. Nr 79/4
INFO-TV-OPERATOR, ul. Odrodzenia 7, 22-400 Zamość	SZCZECIN-POLICE	Police, ul. Kuźnicka 1, nr dz. 3016/74
MOBI-TELEKOM, ul. Kolberga 17/86, 81-881 Sopot	BT43664 TRZEBIEŻ 2 OPL	Trzebież, dz. Nr 617,
MOBI-TELEKOM, ul. Kolberga 17/86, 81-881 Sopot	PLUS Nr BT44558 TANOWO	Police ul. Szczecińska 46
MOBI-TELEKOM, ul. Kolberga 17/86, 81-881 Sopot	PLUS Nr BT42854 STOBNO OPL	Gm. Kołbaskowo Stobno działka nr 94/1

Nazwa i adres podmiotu	Nr/nazwa instalacji	Położenie instalacji
Emi Tel ul. Kamienna 21 31-403 Kraków	OM Dołuje ul. Makowa 11 A	-
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT 43640 POLICE JASIENICA 2	Police, ul. Kuźnicka 1 działka 3016/63
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	PLUS Nr BT42815 POLICE STARE MIASTO	Police ul. Mazurska 1 dz. Nr
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	PLUS Nr BT44610 SZCZECIN PRZECŁAW	Kołbaskowo Przecław dz. Nr 3/37
Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin	Stacja elektroenergetyczna 110/15kV Mścięcino	Police ul. Klonowa 1 dz nr 22/2
Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin	Stacja elektroenergetyczna 110/15kV Tanowska	Police, ul. Tanowska dz nr 318/5 Police
Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin	Linia 110kV Glinki-Mścięcino	Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin
Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin	Linia 110kV Glinki - Police tor 2	Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin
Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin	Linia 110kV Pomorzany - Glinki	Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin
Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin	Linia 110 kV Skolwin - Mścięcino	Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin
Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin	Linia 110 kV Glinki - Police tor 1	Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1114_G	Pilchowo, ul. Sosnowa 15
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1105_F	Piaskowa 101
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT 43141 Lubieszyn	Lubieszyn dz nr 62/6 gmina Dobra (Szczecińska)
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	PLUS nr BT43441 SZCZ WARZYMICE	Warzymice 45, 72-005 Warzymice gm. Kołbaskowo
EmiTel Sp. z o.o. ul. Wołoska 22 Warszawa	SLR Myślibórz Wielki	Myślibórz Wielki
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	-	Pilchowo nr dz. 79/4
Polskie Sieci Elektroenergetyczne S. A. ul. Warszawska 165, 05-520 Konstancin-Jeziorna	Linia 220kV Glinki-Police	8,94 km powiat policki
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3,	BT 44616 Szczecin Mierzyn	Mierzyn ul. Welecka 22E, działka nr 45/8, obr. 009

Nazwa i adres podmiotu	Nr/nazwa instalacji	Położenie instalacji
02-676 Warszawa		
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT43105	Kołbaskowo 121
Netia S. A. ul. Poleczki 13, 02-882 Warszawa	DOBKB005RL01	DGS Poland Sp. z o. o. ul. Wiosenna 5, 72-002 Skarbimierzyce
Aero 2 Sp. z o. o. ul. Lwowska 19, 00-660 Warszawa	Aero 2 BT41709 SKARBIMIERZYCE	Dołuje, ul. Daniela 30
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	PLUS BT44558 TANOWO	Tanowo, ul. Szczecińska 46
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT43175 NOWA JASIENICA	dz. Nr 520/7 Nowa Jasienica
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT44557 MYŚLIBÓRZ WLK	dz. Nr 80 Myślibórz
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT44590 BUK	dz. Nr 50 Buk
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT44613 SZCZ-PRZĘSOCIN	dz. Nr 863/4
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	-	-
EmiTel Sp. z o.o. ul. Wołoska 22 Warszawa	OM Kołbaskowo 106	Kołbaskowo 106 budynek urzędu gminy
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1156_B	Police ul. Reja 17, dz. nr 450
EmiTel Sp. z o.o. ul. Wołoska 22 Warszawa	OM Rosówek / Kołbaskowo	Rosówek 16, 72-001 Kołbaskowo
EmiTel Sp. z o.o. ul. Wołoska 22 Warszawa	OM Kołbaskowo 158	dz. nr 20 ob. ewid. Kołbaskowo
P4 Sp z o. o.	SZC1151_A	ul. Spółdzielców 33A Mierzyn
EmiTel Sp. z o.o. ul. Wołoska 22 Warszawa	-	-
EmiTel Sp. z o.o. ul. Wołoska 22 Warszawa	OM Dołuje / Stobno	Stobno 74, 72-002 Dołuje
T-MOBILE POLSKA S. A. ul. Marynarska 12, 02-764 Warszawa	Dobra_44925 PSZ_DOBRASZCZ_MIGDALOWA 74276	Dobra ul. Migdałowa 1a, 72-003 Dobra
T-MOBILE POLSKA S. A. ul. Marynarska 12, 02-764 Warszawa	Kurów_44985	Kurów 15, 72-001 Kurów
T-Mobile S. A. ul. Marynarska 12, 02-674 Warszawa	Police_44940 PSZ_POLICE_REJA 74275	Police ul. Reja 17

Nazwa i adres podmiotu	Nr/nazwa instalacji	Położenie instalacji
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1175_A	dz. Nr 2433/2 z ob. Ewid. Police Nr 6, Police ul. Tanowska
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 2-677 Warszawa	SZC1176_A	Lubieszyńska 42
Netia S. A. ul. Poleczki 13, 02-822 Warszawa	Netia KOLBB024RL02 - KOLBM00011ANT001	Bemo Motors Sp. z o. o. Ustowo 56, 72-001 Ustowo
T-Mobile Polska S. A. ul. Marynarska 12, 02-674 Warszawa	43663 MIERZYN (73453 PSZ_DOBRASZCZ_MIERZYNWELECK)	Mierzyn ul. Welecka 23f
DGS POLAND Mierzyn	-	-
Netia S. A. ul. Poleczki 13, 02-822 Warszawa	Sieć Łączności Dostępowej Ethernet - POLEW001 - POLEM00001ANT014, ul. Energetyków 1, 72-010 Police	Police, ul. Energetyków 1
Netia S. A. ul. Poleczki 13, 02-822 Warszawa	Sieć Łączności Dostępowej Ethernet - POLEB004 - POLEM00006ANT002, ul. Jasienicka 7, 72-010 Police	Police, ul. Jasienicka 7
Emitel S.A. ul. F. Klimczaka 1, 02-797 Warszawa	OM Mierzyn / ul. Lubieszyńska 59	ul. Lubieszyńska 59, 72-006 Mierzyn
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC0601_C	dz. Nr 614 obręb Trzebież 4
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1116_I	Tanowo, ul. Wiatraczna 16, dz.nr 517/4
Polkomtel Infrastruktura Sp. z o. o. ul. Konstruktorska 4, 02-673 Warszawa	BT 41710 KURÓW	72-001 Kurów 15, działka nr 47/16 obręb Kurów, gm. Kołbaskowo
Polkomtel Infrastruktura Sp. z o. o. ul. Konstruktorska 4, 02-673 Warszawa	BT 41769 SZCZECIN MIERZYN TEMP	Mierzyn, ul. Welecka 22e, dz. nr 45/8, gm. Dobra
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1129_B	Przęsocin, dz. nr 863/6, gm. Police
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC0801_A	Police, Podgórna, dz. nr 385/1, gm. Police

Źródło: Starostwo Powiatowe w Policach

Badania poziomu pól elektromagnetycznych, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, prowadzone były na terenie Powiatu Polickiego w latach 2017 - 2019. Wyniki tych badań przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 26. Wyniki pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych na terenie powiatu polickiego w latach 2017 - 2019.

Lokalizacja punktu pomiarowego	Rok badań	Współrzędne geograficzne punktu pomiarowego (WGS84)	
		Długość geograficzna	Szerokość geograficzna
Police ul. Zamenhoffa	2017	14,552278	53,541064
Brzózki	2018	14,3775	53,6753
Dobra, ul. Sportowa	2019	14,379683	53,488181
Stobno	2019	14,430644	53,413542

Źródło: RWMŚ w Szczecinie

Dopuszczalna wartość poziomu pól elektromagnetycznych w powietrzu wynosi 7 V/m. Jak wynika z powyższej tabeli, w otoczeniu badanych źródeł pól elektromagnetycznych będących przedmiotem pomiarów nie stwierdzono miejsc występowania poziomów pól elektromagnetycznych o wartościach wyższych od dopuszczalnych.

Rejestr Terenów z Przekroczeniem Pól Elektromagnetycznych[10]

Na podstawie art. 124 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2020 poz. 1219 z późn. zm.), prowadzony jest, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, z wyszczególnieniem terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności.

W rejestrze znajduje się także obszar zlokalizowany na terenie powiatu polickiego, w miejscowości Police, przy ul. Nadbrzeżnej, sąsiadujący z linią elektroenergetyczną 220 kV Krajnik-Glinki, na którym stwierdzono przekroczenie wartości dopuszczalnych PEM (szczegółowy wykaz terenów w rejestrze z 2009 roku). Na prowadzącego instalację nałożono obowiązek ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko. Termin ograniczenia pola elektrycznego do poziomów dopuszczalnych, wyznaczony przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego to 31 grudnia 2020 roku.

Ponadto, w latach 2018 – 2019, na terenie powiatu polickiego nie odnotowano nowych zagrożonych obszarów.

[10] RWMŚ w Szczecinie

5.3.3. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego.

Zadania obejmujące ochronę przed polami elektromagnetycznymi, wyznaczone w poprzednim *Programie Ochrony Środowiska*, zrealizowane w latach 2018 - 2019, przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 27. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Monitoring emisji pól elektromagnetycznych wzdłuż emitorów liniowych i punktowych	↑	P, D, R, O
Kontrola zgłaszanych instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne	↑	P, D, R, O

Źródło danych: Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego za lata 2018-2019

Legenda:
Skutek: B – bezpośredni, P – pośredni, W – wtórny, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.
Stan realizacji zadania: ↑ - zrealizowane, ↓ - brak realizacji.

Działania podejmowane w latach 2018 – 2019 związane były głównie z działalnością kontrolną dotyczącą ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym. Ich realizacja pozwoliła utrzymanie poziomu promieniowania elektromagnetycznego poniżej wartości dopuszczalnych. Badania prowadzone na terenie powiatu polickiego, w latach 2017 – 2017, nie wykazały nowych przekroczeń dopuszczalnych promieniowania elektromagnetycznego. Poziom dopuszczalny na obszarach, gdzie, w ramach PMŚ, zlokalizowane są punkty pomiarowe, wynosi 7 V/m. Z uwagi na brak nowych przekroczeń, zaleca się dalsze działania monitoringowe i kontrolne.

5.3.4. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym może powodować zmiany w rozchodzeniu się pól elektromagnetycznych wokół emiterów a w efekcie negatywny wpływ na ludność oraz środowisko. W celu zmniejszenia takiego wpływu należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz brać pod uwagę czynniki klimatyczne, podczas wybierania lokalizacji dla źródeł promieniowania elektromagnetycznego, oraz zmniejszyć ryzyko awarii sieci przesyłowych poprzez stosowanie kablowych przewodów niskiego, średniego oraz wysokiego napięcia.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie promieniowania elektromagnetycznego można zaliczyć wszelkiego awarie urządzeń powodujące nadmierną emisję promieniowania mogącą negatywnie wpłynąć na środowisko oraz organizmy żywe. Szkodliwość promieniowania PEM zależy od częstotliwości oraz natężenia pola oddziaływującego, powierzchni narażonej na oddziaływanie oraz czasu ekspozycji. Do szkodliwych skutków promieniowania elektromagnetycznego można zaliczyć m. in.

podniesienie temperatury tkanek (co może doprowadzić nawet do ich uszkodzenia) oraz stymulacje mięśni i układu nerwowego poprzez prąd indukowany promieniowaniem.

W ramach zapobiegania im należy utrzymywać urządzania techniczne w dobrym stanie oraz lokalizować instalacje emitujące PEM w takich miejscach, aby ich pola nie nakładały się na pola innych instalacji.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne na terenie powiatu powinny skupić się wokół zwiększenia świadomości mieszkańców na temat zagrożeń związanych z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz urządzeniami, które takie promieniowanie emitują.

Monitoring środowiska

W ramach analizowania wpływu pól elektromagnetycznych na stan środowiska niezbędne jest kontynuowanie monitoringu środowiska oraz prowadzenie badań pozwalających ocenić skalę zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym. Monitoring poziomów PEM w Województwie Zachodniopomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie. Badania prowadzi się w miastach o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys., w miastach o liczbie ludności poniżej 50 tys. oraz na terenach wiejskich.

5.3.5 Tendencje

Tendencje korzystne	Tendencje niekorzystne
• Utrzymywanie się poziomów PEM poniżej wartości dopuszczalnych, • Stała weryfikacja zgłoszeń w zakresie eksploatacji instalacji wytwarzania pól elektromagnetycznych	• Wzrastająca liczba urządzeń będących źródłami promieniowania elektromagnetycznego.

Poniżej zestawiono główne problemy w zakresie promieniowania elektromagnetycznego. Opisane zostały także atuty związane z tym zagadnieniem.

Problemy i zagrożenia

- Skupienie źródeł promieniowania elektromagnetycznego w jednym miejscu – zbyt duże ich skupienie w jednym miejscu może powodować nadmierny wzrost poziomów promieniowania spowodowany nakładaniem się pól na siebie;
- Pogorszenie się stanu urządzeń oraz ich nieprawidłowa eksploatacja – zły stan techniczny urządzeń oraz ich nieprawidłowa obsługa może powodować nadmierna emisję promieniowania elektromagnetycznego, co stan techniczny urządzeń może ulegać pogorszeniu przez efekty zmian klimatycznych;
- Brak znajomości realnej skali wpływu promieniowania elektromagnetycznego, na ludzi i środowisko, wśród mieszkańców;

Atuty

- Utrzymywanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej wartości dopuszczalnych;
- Obszar powiatu objęty jest badaniami poziomu pól elektromagnetycznych w ramach PMŚ;

5.3.6. Analiza SWOT

Promieniowanie elektromagnetyczne	
Silne strony	Słabe strony
• Brak nowych przekroczeń poziomów promieniowania PEM, na terenie powiatu polickiego w ostatnich latach; • Obszar powiatu jest objęty badaniami w ramach PMŚ;	• Przekroczenia poziomów PEM dla obszarów sąsiadujących z linią elektroenergetyczną 220 kV Krajnik-Glinki • Duże zagęszczenie emiterów pół elektromagnetycznych na terenie powiatu polickiego, zwłaszcza w okolicy miast i wsi,
Szanse	Zagrożenia
• Kontynuacja monitoring poziomów PEM na terenie powiatu polickiego, • Uwzględnianie w Planach Zagospodarowania Przestrzennego lokalizacji źródeł promieniowania PEM, • Zwiększanie wiedzy mieszkańców na temat realnej skali zagrożenia wynikającej z obecności pól elektromagnetycznych;	• Umieszczanie nowych źródeł PEM w pobliżu już istniejących co może spowodować spotęgowanie efektu wytwarzanych pól; • Pogarszający się stan techniczny urządzeń;

5.4. Gospodarowanie wodami

5.4.1. Stan wyjściowy - wody powierzchniowe

Obszar powiatu polickiego leży w zlewniach następujących rzecznych jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP)

Tabela 28. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze powiatu polickiego.

Kod JCWP	Rodzaj JCWP	Nazwa JCWP
LW11103	jeziorna	Świdwie
LW20785	jeziorna	Myśliborskie Wielkie
RW600001936	rzeczna	Dopływ z Łęgów Odrzańskich II
RW60000199529	rzeczna	Raduń
RW6000019954	rzeczna	Kanał Policki
RW60001619729	rzeczna	Bukowa
RW60001719929	rzeczna	Łarpia
RW60001731129	rzeczna	Myśliborka z jez. Myśliborskim Wielkim
RW6000173116	rzeczna	Karwia Struga
RW60001731189	rzeczna	Karpina
RW60001731192	rzeczna	Dopł. z polderu Niekłończyca
RW600019199899	rzeczna	Gunica od Rowu Wołczkowskiego do ujścia
RW6000211971	rzeczna	Odra od Odry Zachodniej do Parnicy
RW6000211999	rzeczna	Odra od Parnicy do ujścia
RW60002319988	rzeczna	Gunica do Rowu Wołczkowskiego z jez. Świdwie
RW60002331152	rzeczna	Dopł. z polderu Warnołęka
TWIWB8	przejściowa	Zalew Szczeciński

Źródło: Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju, Warszawa 2016

Rysunek 7. JCWP na tle powiatu polickiego.

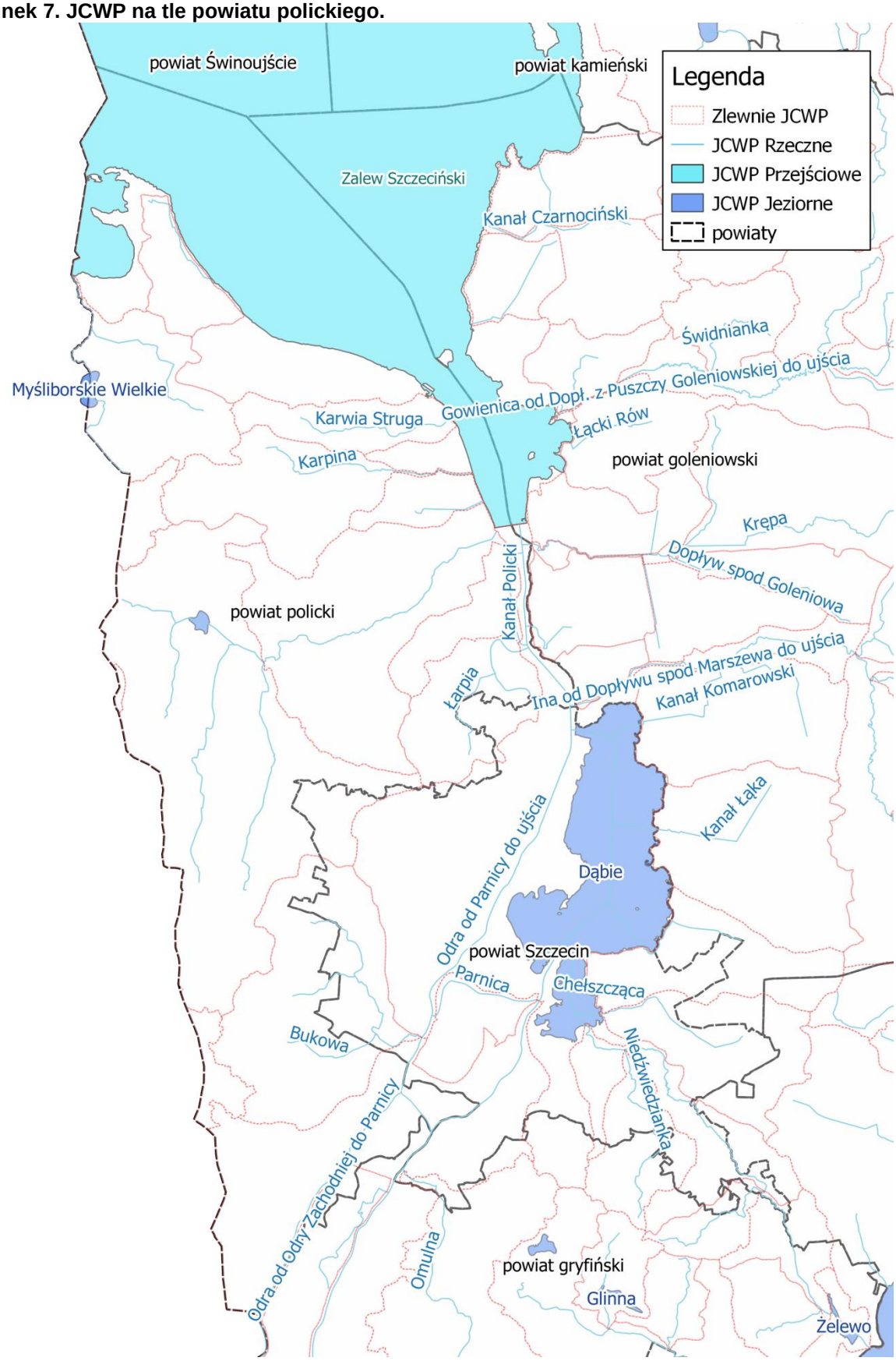

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

5.4.2. Stan wyjściowy - wody podziemne

Powiat policki znajduje się w zasięgu Jednolitych Części Wód Podziemnych JCWPd nr 3, JCWPd nr 4 oraz JCWPd nr 7. Informacje na ich temat znajdują się w poniższych tabelach.

Tabela 29. Charakterystyka JCWPd nr 3.

Powierzchnia	630,0 km^2
Region	Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego
Województwo	Zachodniopomorskie
Powiaty	policki, M. Szczecin
Głębokość występowania wód słodkich	od 0,5 do 120 m

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna

Tabela 30. Charakterystyka JCWPd nr 4.

Powierzchnia	226,0 km^2
Region	Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego
Województwo	Zachodniopomorskie
Powiaty	goleniowski, gryfiński, policki, M. Szczecin
Głębokość występowania wód słodkich	od 0do 88 m

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

Tabela 31. Charakterystyka JCWPd nr 7.

Powierzchnia	2329 km^2
Region	Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego
Województwo	Zachodniopomorskie, Lubuskie
Powiaty	Zachodniopomorskie: goleniowski, stargardzki, choszczeński, drawski, policki, łobeski, M. Szczecin Lubuskie: strzelecko-drezdenecki
Głębokość występowania wód słodkich	od 1 do 140 m

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

Położenie powiatu polickiego na tle JCWPd przedstawiono poniżej.

Rysunek 8. Powiat policki na tle JCWPd.

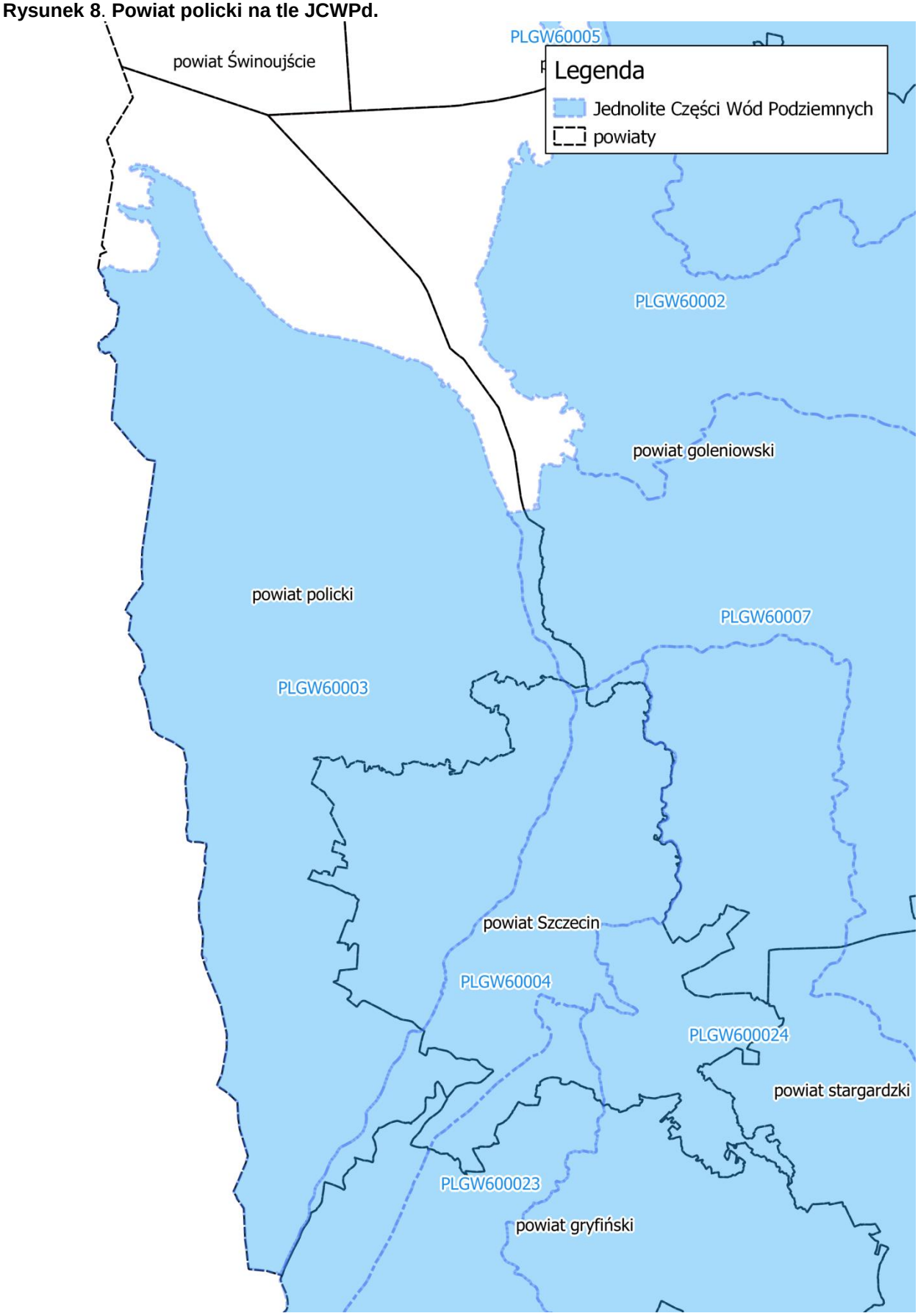

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Część powiatu polickiego obejmuje swoim zasięgiem Główny Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) nr 122 „Dolina kopalna Szczecin";

GZWP nr 122 „Dolina kopalna Szczecin"[11]

Powierzchnia zbiornika wód podziemnych GZWP nr 122 Dolina Kopalna Szczecin wynosi 151 km^2. Zbiornik jest położony w regionie wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego.

Zbiornik wód podziemnych GZWP nr 122 Dolina kopalna Szczecin jest położony w północno-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, obejmując swoim zasięgiem część powiatu polickiego i część miasta Szczecina. W odniesieniu do podstawowych jednostek samorządu terytorialnego, zbiornik obejmuję gminy: Police, Dobra i Kołbaskowo oraz znaczny obszar lewobrzeżnej części miasta Szczecina.

Zbiornik znajduje się w regionie hydrogeologicznym pomorskim (V). Według podziału na jednolite części wód podziemnych w Polsce, obszar GZWP jest położony w JCWPd nr 3. GZWP nr 122 wydzielono w międzyglinowym dolnym poziomie wodonośnym.

Podstawowymi jednostkami hydrograficznymi obszaru GZWP nr 122 są rzeka Odra i Zalew Szczeciński. Zróżnicowanie form morfologicznych powoduje, że sieć zlewni cząstkowych jest dobrze rozwinięta. Tworzą ją naturalne i sztuczne cieki oraz zbiorniki wodne: zlewnia rzeki Gunicy z Kanałem Wołczkowskim, zlewnia jez. Świdwie, zlewnia jez. Głębokiego i potoków Lasku Arkońskiego oraz zlewnia rzeki Bukowej.

Utwory czwartorzędowe w rejonie przedmiotowego zbiornika zalegają na osadach neogeńskich i kredowych. Tworzą je osady plejstoceńskie: lodowcowe, wodnolodowcowe, jeziorne i rzeczne oraz osady holoceńskie: rzeczne, jeziorne, bagienne i eoliczne. Decydujący wpływ na miąższość i charakter sedymentacji utworów czwartorzędowych miało ukształtowanie powierzchni podczwartorzędowej oraz działalność akumulacyjna i erozyjna w okresach glacjalnych i interglacjalnych plejstocenu. Największą miąższość czwartorzędu stwierdzono w rejonie Wzgórz Warszewskich – ponad 200 m i w rejonie Polic – do 250 m.

Wody podziemne, podlegające intensywnemu krążeniu na obszarze GZWP nr 122 i jego otoczeniu, tworzą wielowarstwowy system wodonośny w utworach czwartorzędowych oraz lokalnie neogeńskich i górnokredowych. Granice systemu na Odrze i Zalewie Szczecińskim są granicami hydrodynamicznymi, natomiast granice biegnące po granicy państwa, są granicami umownymi, niepokrywającymi się ani z wododziałami ani ze strukturami hydrogeologicznymi. Dolna granica występowania zwykłych wód podziemnych jest słabo rozpoznana. Przyjmuje się, że stanowi ją granica równowagi wód wynikła z ascenzji wód z podłoża mezozicznego, przeważnie zasolonych i infiltrujących wód opadowych. Górną granicę systemu stanowi powierzchnia terenu wraz ze strefami aeracji na obszarach występowania warstw wodonośnych o swobodnym zwierciadle wody (głównie na północy, na obszarze Puszczy Wkrzańskiej) lub utworami słabo przepuszczalnymi jak gliny lodowcowe, mułki, torfy, zalegającymi nad pierwszym użytkowym poziomem wodonośnym.

[11] Informator PSH – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Warszawa, 2017 r.

Układ hydrodynamiczny systemu na obszarze GZWP ma charakter quasi ustalony, wynikający z naturalnych zmian zasilania, wahań stanu wód powierzchniowych oraz eksploatacji na ujęciach wód podziemnych. Największe zmiany w układzie krążenia wód mają miejsce w środkowej i południowej części GZWP na skutek eksploatacji ujęć komunalnych Szczecina i gminnych. Użytkowe poziomy wód podziemnych.

Użytkowe poziomy wód podziemnych występują w utworach czwartorzędowych do głębokości 50–80 m w rejonie północnym i w dolinie Odry oraz 100–160 m w rejonie Wzniesień Warszewskich. System wodonośny piętra czwartorzędowego charakteryzuje się zmiennością i urozmaiceniem form występowania w strukturach hydrogeologicznych, wynikających z budowy geologicznej oraz zasilania i drenażu wód.

Zasilanie poziomu międzyglinowego dolnego następuje przez infiltrację opadów przez nadkład słabo przepuszczalny oraz przesączanie się wód z poziomów zalegających wyżej. Na obszarach występowania okien hydrogeologicznych może on być połączony z poziomem międzyglinowym górnym i poziomem wód gruntowych. Wielkość zasilania przez przesączanie z poziomów nadległych dla obszaru GZWP wynosi 186,24 $m^3/d \times km^2$.

Zwierciadło wody ma charakter naporowy i stabilizuje się na głębokościach od 1,0 m do ok. 60 m (rzędne 1–24 m n.p.m.). Bazą drenażu wód tego poziomu jest Odra, stąd odpływ wód ma ogólnie kierunek z zachodu na wschód.

Największe ujęcia na obszarze GZWP, eksploatujące ten poziom to ujęcia komunalne dla Szczecina: „Pilchowo” o zasobach eksploatacyjnych 22 800 m^3/d i „Arkonka” o zasobach eksploatacyjnych 5 880 m^3/d.

GZWP nr 122 Dolina kopalna Szczecin, wydzielono w poziomie międzyglinowym dolnym. Na obszarze zbiornika parametry hydrogeologiczne tego poziomu wodonośnego są następujące:

- miąższość warstw wodonośnych – 10–50 m,
- współczynnik filtracji – 12–110,4 m/d
- wodoprzewodność – 240–3408 m^2/d, najczęściej 240– 720 m^2/d.

Według rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r., w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych, wody podziemne poziomu międzyglinowego dolnego zaliczono do II klasy, o dobrej jakości oraz określono je jako o dobrym stanie chemicznym.

W większości ujęć, poza żelazem, manganem, sporadycznie jonem amonowym, siarczanami, barwą i mętnością, nie stwierdzono innych składników w ilościach ponadnormatywnych dla wód do spożycia. Podwyższone zawartości powyższych wskaźników są typowym zjawiskiem w warunkach naturalnych i są stosunkowo łatwe do usunięcia w prostym uzdatnianiu.

Zasoby dyspozycyjne zbiornika, określone na podstawie analizy jego odnawialności, określone w dokumentacji hydrogeologicznej wynoszą 37 440,0 m^3/d. Eksploatacja ujęć w 2009 r. wynosiła 12 369,36 m^3/d, a wydane pozwolenia wodnoprawne na pobór wody wynoszą 34 716,24 m^3/d.

Największy udział w strukturze zagospodarowania terenu GZWP mają użytki rolne (grunty orne, łąki i pastwiska) oraz lasy (południowe fragmenty Puszczy Wkrzańskiej). Lasy oraz łąki i pastwiska pokrywają głównie północną część obszaru GZWP (na północ od linii Bezrzecze – Wołczkowo). Powierzchnia pozostałej części GZWP na te renie gminy Dobra i Kołbaskowo jest zdominowana przez obszary rolnicze: grunty orne oraz łąki i pastwiska.

Głównymi czynnikami mającymi wpływ na jakość wód podziemnych na obszarze GZWP nr 122 są czynniki antropogeniczne. Są one związane z działalnością człowieka w sferze gospodarki odpadami, nadmiernej chemizacji rolnictwa i funkcjonowaniem obiektów i instalacji znacząco oddziaływujących na środowisko.

Na większości obszaru zasilania zbiornik jest dobrze chroniony przed przenikaniem zanieczyszczeń z powierzchni terenu z uwagi na miąższy nadkład utworów słabo przepuszczalnych (czasy potencjalnego przesiąkania wód przekraczają 50 i więcej lat). Obszarem GZWP o zmniejszonej odporności na zanieczyszczenia jest południowa część rynny glacjalnej Tanowo–Pilchowo–Szczecin, w rejonie ujęcia „Pilchowo”, a zwłaszcza ujęcia „Arkonka” (czasy przesączania zanieczyszczeń mieszczą się w przedziale 23– 35 lat). Dla GZWP nr 122 zaproponowano wyznaczenie jednego obszaru ochronnego o powierzchni 9,89 km^2, obejmującego fragment rynny glacjalnej Tanowo–Pilchowo–Szczecin w rejonie ujęć komunalnych Szczecina „Arkonka” i „Pilchowo” wraz ze strefami ochronnymi tych ujęć.

Położenie GZWP nr 122 na tle powiatu polickiego zostało przedstawione poniżej.

Rysunek 9. GZWP na tle powiatu polickiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

5.4.3. Jakość wód - wody powierzchniowe

Stan wód powierzchniowych

Podstawową jednostką gospodarki wodnej w myśl polskiego prawa, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną jest Jednolita Część Wód (JCW). Jednolite części wód dzielimy na Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) i Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd). Informacje na temat stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie powiatu polickiego, uzyskane od PGW WP, zebrano w tabeli.

Tabela 32. Stan JCWP zlokalizowanych na terenie powiatu polickiego wg Aktualizacji Programu Wodno-środowiskowego Kraju (stan na rok 2016).

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan wód	Status	Zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych
LW11103	Świdwie	-	-	-	silnie zmieniona	zagrożona
LW20785	Myśliborskie Wielkie	-	-	-	naturalna	niezagrożona
RW600001936	Dopływ z Łęgów Odrzańskich II	poniżej dobrego	poniżej dobrego	zły	naturalna	zagrożona
RW60000199529	Raduń	co najmniej dobry	dobry	dobry	sztuczna	niezagrożona
RW6000019954	Kanał Policki	co najmniej dobry	dobry	dobry	sztuczna	niezagrożona
RW60001619729	Bukowa	poniżej dobrego	poniżej dobrego	zły	naturalna	zagrożona
RW60001719929	Łarpia	co najmniej dobry	dobry	dobry	naturalna	niezagrożona
RW60001731129	Myśliborka z jez. Myśliborskim Wielkim	umiarkowany	dobry	zły	silnie zmieniona	zagrożona
RW6000173116	Karwia Struga	co najmniej dobry	dobry	dobry	silnie zmieniona	niezagrożona
RW60001731189	Karpina	co najmniej dobry	dobry	dobry	naturalna	niezagrożona
RW60001731192	Dopł. z polderu Niekłończyca	poniżej dobrego	dobry	zły	naturalna	zagrożona
RW600019199899	Gunica od Rowu Wołczkowskiego do ujścia	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	silnie zmieniona	zagrożona
RW6000211971	Odra od Odry Zachodniej do Parnicy	słaby	poniżej dobrego	zły	silnie zmieniona	zagrożona
RW6000211999	Odra od Parnicy do ujścia	słaby	poniżej dobrego	zły	silnie zmieniona	zagrożona
RW60002319988	Gunica do Rowu Wołczkowskiego z jez. Świdwie	poniżej dobrego	poniżej dobrego	zły	silnie zmieniona	zagrożona
RW60002331152	Dopł. z polderu Warnołęka	poniżej dobrego	poniżej dobrego	zły	naturalna	zagrożona
TWIWB8	Zalew Szczeciński	słaby	poniżej dobrego	zły	silnie zmieniona	zagrożona

Źródło: Aktualizacja Programu Wodno-środowiskowego Kraju.

W roku 2018, prowadzone były badania stanu wód JCWP, zlokalizowanych na obszarze Powiatu Polickiego. Schemat oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych przedstawiono poniżej.

Rysunek 10.Schemat oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Stan wód		Stan chemiczny	
		Dobry stan chemiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego
Stan ekologiczny / potencjał ekologiczny	Bardzo dobry stan ekologiczny / potencjał ekologiczny dobry lub powyżej dobrego	**Dobry stan wód**	**Zły stan wód**
	Dobry stan ekologiczny / potencjał ekologiczny dobry lub powyżej dobrego	**Dobry stan wód**	**Zły stan wód**
	Umiarkowany stan ekologiczny / umiarkowany potencjał ekologiczny	**Zły stan wód**	**Zły stan wód**
	Słaby stan ekologiczny / słaby potencjał ekologiczny	**Zły stan wód**	**Zły stan wód**
	Zły stan ekologiczny / zły potencjał ekologiczny	**Zły stan wód**	**Zły stan wód**

Źródło: WIOŚ.

Ocena stanu tych wód przedstawiona została w tabeli poniżej.

Tabela 33. Ocena stanu JCWP powiatu polickiego, w roku 2018.

Nazwa jcwp	Bukowa	Myśliborka z jez. Myśliborskim Wielkim	Gunica od Rowu Wołczkowskiego do ujścia	Odra od Odry Zachodniej do Parnicy	Odra od Parnicy do ujścia	Gunica do Rowu Wołczkowskiego z jez. Świdwie
Kod JCWP	PL60001619729	PL60001731129	PL600019199899	PL6000211971	PL6000211999	PL60002319988
Kod ppk	PL02S0101_0296	PL02S0101_0500	PL02S0101_0498	PL02S0101_0478	PL02S0101_0479	PL02S0101_0468
Nazwa ppk	Bukowa - uj . do Odry	Myśliborka - uj. do jez. Nowowarpieńskiego	Gunica – ujście (m. Jasienica)	Odra Wschodnia – ujście do jez. Dąbie (Szczecin-Most Cłowy)	Odra Zachodnia – Baza UMS (Szczecin)	Gunica m. Węgornik
Typ abiotyczny JCWP	16	17	19	21	21	23
Status JCWP	NAT	SZCW	SZCW	SZCW	SZCW	SZCW
Klasa elementów biologicznych	4	4	1	brak badań	brak badań	1
Obserwacje hydromorfologiczne	brak badań	2	brak badań	brak badań	brak badań	1
Klasa elementów fizykochemicznych (od 3.1. do 3.4.)	>2	>2	>2	brak badań	brak badań	>2
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6)	brak badań	2	brak badań	2	2	brak badań
Klasyfikacja stanu I potencjału ekologicznego	słaby tan ekologiczny	słaby potencjał ekologiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny	brak badań	brak badań	umiarkowany potencjał ekologiczny
Klasyfikacja stanu chemicznego	brak badań	stan chemiczny poniżej dobrego	brak badań	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	brak badań
Wskaźniki decydujące o ocenie stanu chemicznego	-	benzo(a)piren (w wodzie)	-	benzo(a)piren (w wodzie)	benzo(a)piren (w wodzie)	-
Ocena stanu JCWP	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód

Źródło: RWMŚ w Szczecinie.

Wody przejściowe i przybrzeżne[12]

Do granicy powiatu polickiego przylega jednolita część wód przejściowych Zalew Szczeciński (PLTWIWB8), obejmująca Zalew Wielki wraz z Kanałem Piastowskim, jeziorem Wicko Wielkie i cieśniną Świny. W 2018 roku badania jakości wód JCWP Zalew Szczeciński przeprowadzono w oparciu o Program Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 i Aneks nr 4 do tego Programu. W 2018 roku badania jakości wód Zalewu Szczecińskiego prowadzono od stycznia do grudnia w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym Zalew Szczeciński-C oraz na czterech stanowiskach pomiarowych (E, F, H, SWR) w ramach monitoringu badawczego i operacyjnego. W reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym Zalew Szczeciński-C realizowano monitoring operacyjny chemiczny, w ramach którego wykonywane były badania difenyloeterów bromowanych, heksachlorobutadienu i rtęci w wodzie. Przeprowadzono również badania zawartości substancji priorytetowych w tkankach biologicznych organizmów wodnych. JCWP Zalew Szczeciński objęta była również badaniami jakości wód w ramach współpracy polsko-niemieckiej, na mocy umowy pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec. Lokalizację punktów oraz wyniki klasyfikacji stanu wód JCWP Zalew Szczeciński w 2018 roku przedstawiono poniżej.

Rysunek 11. Lokalizacja punktów pomiarowych wód przejściowych oraz przybrzeżnych w okolicach powiatu polickiego.

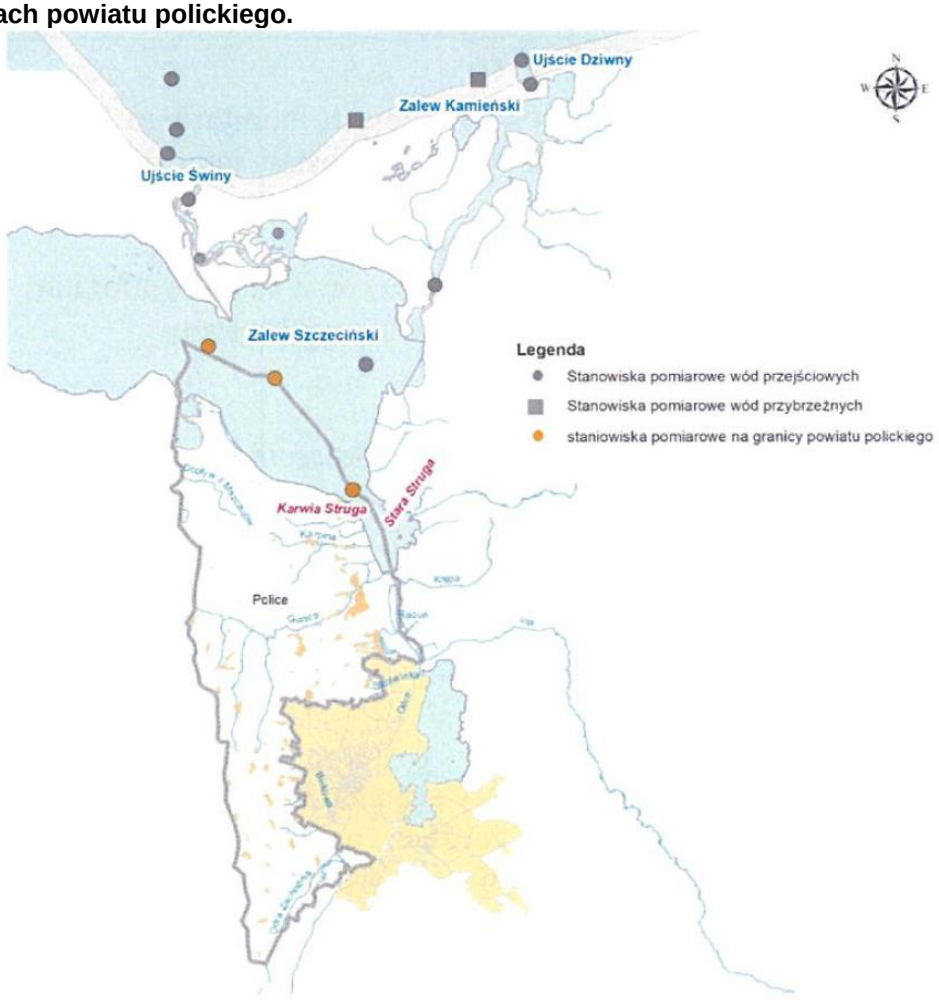

Źródło: RWMŚ w Szczecinie

[12] RWMŚ w Szczecinie

Tabela 34. Wyniki klasyfikacji stanu wód JCWP Zalew Szczeciński w 2018 r.

Nazwa JCWP	Elementy biologiczne			Elementy hydroomorfologiczne	Elementy fizykochemiczne	Specyficzne zanieczyszczenia	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCWP
Zalew Szczeciński	Fiitoplankton		IV Klasa	-	poniżej potencjału dobrego	-	słaby	poniżej stanu dobrego	zły
	Chl-a	IV kl. – potencjał słaby							
	Makroglony								
	Wskaźnik SM1	-							
	Makrobezkręgowce bentosowe								
	Wskaźnik B								
	Ichtiofauna								
	Wskaźnik SI	III kl. – potencjał umiarkowany							

Źródło: RWMŚ w Szczecinie

Na podstawie badań prowadzonych w 2018 roku w ramach monitoringu diagnostycznego potencjał ekologiczny i stan wód JCWP Zalew Szczeciński ocenione zostały jako złe.

Elementy biologiczne

Na podstawie wyników oznaczeń chlorofilu „a" (IV klasa) oraz badań ichtiofauny (III klasa) potencjał elementów biologicznych JCWP Zalew Szczeciński określono jako słaby.

Elementy fizykochemiczne (grupa 3.1-3.5)

Potencjał elementów fizykochemicznych JCWP Zalew Szczeciński w 2018 roku zaklasyfikowano poniżej dobrego. Na niską ocenę potencjału wód Zalewu Szczecińskiego wpłynęły wyniki badań przeźroczystości wód (widzialność krążka Secchiego), nasycenia wód tlenem, zawartość węgla organicznego i fosforu ogólnego. Wartości wskaźników takich jak tlen rozpuszczony przy dnie, odczyn, azot ogólny, azot azotanowy, azot mineralny oraz fosfor fosforanowy wskazywały na dobry potencjał wód JCWP Zalew Szczeciński.

Elementy fizykochemiczne (grupa 3.6)

W ramach współpracy polsko-niemieckiej na wodach granicznych prowadzono badania chromu, cynku i miedzi, z częstotliwością sześciu oznaczeń rocznie, na 3 stanowiskach pomiarowych (Zalew Szczeciński-E , Zalew Szczeciński-C, Zalew Szczeciński-H). Potencjał badanych elementów fizykochemicznych z grupy 3.6 dla JCWP Zalew Szczeciński zaklasyfikowany jako dobry.

Elementy chemiczne (grupa 4.1-4.2)

W 2018 roku JCWP Zalew Szczeciński została objęta w ramach monitoringu operacyjnego badaniami wskaźników stanu chemicznego, dla których w latach wcześniejszych stwierdzono występowanie przekroczenia wartości granicznej środowiskowej normy jakości dla stanu dobrego. Próby pobierano podczas rejsów odbywających się z częstotliwością raz w miesiącu. Oznaczone stężenia difenyloeterów bromowanych i heksachlorobutadienu w wodzie nie przekraczały wartości granicznej środowiskowej normy jakości dobrego stanu chemicznego, ustalonej dla danego wskaźnika. O przypisaniu JCWP Zalew Szczeciński złego stanu chemicznego zdecydowały wyniki badań rtęci, której maksymalne stężenie przekraczało wartość graniczną dobrego stanu wód.

W 2018 roku przeprowadzono również badania zawartości substancji priorytetowych w tkankach biologicznych organizmów wodnych. W przypadku zawartości rtęci w rybach z rodzaju okoń stwierdzono przekroczenia środowiskowych norm jakości przyjętych dla dobrego stanu chemicznego wód.

Ponadto, w ramach współpracy polsko-niemieckiej na wodach granicznych prowadzono badania kadmu, ołowiu, rtęci i niklu, z częstotliwością sześciu oznaczeń rocznie, na trzech stanowiskach pomiarowych (Zalew Szczeciński-E, Zalew Szczeciński-C , Zalew Szczeciński-H). Stan chemiczny dla wszystkich wskaźników z grupy 4.1 oznaczanych w wodzie dla JCWP Zalew Szczeciński w 2018 roku, za wyjątkiem rtęci sklasyfikowano jako dobry.

Stan chemiczny JCWP Zalew Szczeciński sklasyfikowano poniżej dobrego

5.4.4. Jakość wód - wody podziemne

Informacje na temat stanu jakości wód podziemnych JCWPd nr 3, JCWPd nr 4 oraz JCWPd nr 7 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 35. Wyniki oceny stanu wód podziemnych dla JCWPd nr 3, JCWPd nr 4 oraz JCWPd nr 7.

Kod JCWPd	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Status	Zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych
PLGW60003	dobry	dobry	dobry	niezagrożona
PLGW60004	dobry	dobry	dobry	niezagrożona
PLGW60007	dobry	dobry	dobry	niezagrożona

źródło: Aktualizacja Programu Wodno-środowiskowego Kraju.

W 2018 roku PIG-PIB nie prowadził badań wód podziemnych na terenie powiatu polickiego. Ostatnie badania na poziomie krajowym wykonane zostały przez PIG-PIB w 2016 roku w ramach monitoringu diagnostycznego w 10 punktach pomiarowych w miejscowościach: Dobra (gm. Dobra) (punkty nr 1098, 1351), Myślibórz Mały (gm. Nowe Warpno) (punkt nr 1169), Stolec (gm. Dobra) (punkt nr 1186), Kołbaskowo (gm. Kołbaskowo) (punkt nr 1213), Warnołęka (gm. Nowe Warpno) (punkt nr 1272), Rzędziny (gm. Dobra) (punkt nr 1469), Barnisław (gm. Kołbaskowo) (punkt nr 1545), Dobieszyn (gm. Police) (punkt nr 1715) oraz Nowe Warpno (gm. Nowe Warpno) (punkt nr 2154). Kompleksowa ocena stanu JCWPd (chemicznego i ilościowego) badanych w ramach monitoringu

diagnostycznego w 2016 wykonana przez PIG-PIB wykazała stan dobry JCWPd występujących na terenie powiatu policki ego.[13]

5.4.5 Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu policki ego

Zadania obejmujące gospodarowanie wodami, wyznaczone w poprzednim *Programie Ochrony Środowiska*, zrealizowane w latach 2018 - 2019, przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 36. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem wód powierzchniowych i podziemnych.

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Modernizacja i coroczne przeglądy urządzeń melioracji wodnych szczegółowych i podstawowych	↑	B, D, R, N
Realizacja Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym	↑	P, D, L
Likwidacja historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi w Policach	↑	P, D, L
Edukacja rolników w zakresie stosowania nawozów sztucznych	↑	P, D, L, O
Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie dotrzymywania zapisów decyzji administracyjnych, w zakresie gospodarki wodno-ściekowej	↑	B, D, L, O
Likwidacja zanieczyszczeń dopływających do wód ze składowisk odpadów z terenu Z. Ch. Police	↑	P, D, L
Realizacja współpracy ponadregionalnej w zakresie ochrony zasobów wodnych	↓	-
Zmniejszenie zużycia wody na cele komunalne i przemysłowe oraz poprawa jakości wód (np. inwestycje na SUW, hydroforniach)	↑	B, D, L
Poprawa dostępu do portów poprzez przebudowę, budowę i modernizację niezbędnej infrastruktury na podstawie opracowanych planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich	↑	P, D, L, O
Utrzymanie szlaków żeglownych i dróg wodnych poprzez modernizację, przebudowę lub budowę niezbędnej infrastruktury	↑	P, D, L, O

Źródło danych: Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Policki ego za lata 2018-2019

Legenda:
Skutek: B – bezpośredni, P – pośredni, W – wtórny, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.
Stan realizacji zadania: ↑ - zrealizowane, ↓ - brak realizacji.

Realizacja przyczyniła się do zmniejszenia antropopresji na środowisko wodne. Fakt ten potwierdzają zmiany wskaźników monitoringu, których analiza została zawarta w poniższej tabeli.

[13] RWMŚ w Szczecinie

Tabela 37. Wskaźniki monitoringu gospodarki wodno-ściekowej.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika
1.	Długość rozdzielczej sieci wodociągowej	km	432,3	443,8	448,3	
2.	Połączenia rozdzielczej sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	11 603	11 573	11 808	
3.	Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej ogółem	%	99,5	99,5	99,5	
4.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	tys. m^3	2 883,2	2 902,9	2 867,4	
5.	Długość sieci kanalizacyjnej.	km	528,8	532,0	538,8	
6.	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania.	szt.	7 081	7 331	7 663	
7.	Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam^3	3 213	3 306	2 482,3	
8.	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej ogółem	%	91,7	91,7	91,9	
9.	Liczba zbiorników bezodpływowych na terenie powiatu.	szt.	1 483	1 641	1 657	
10.	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie powiatu.	szt.	257	246	287	
11.	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu.					
	BZT_5	kg/rok	27 039	19 830	15 343	
	ChZT	kg/rok	159 517	140 832	107 450	
	Zawiesina ogólna	kg/rok	48 959	40 607	38 413	
	Azot ogólny	kg/rok	30 495	28 482	28 245	
	Fosfor ogólny	kg/rok	2 175	1 498	1 662	
12.	Osady z komunalnych oczyszczalni ścieków.					
	ogółem	t	725	856	890	

Źródło danych: GUS

*Gdzie:

kolor zielony – poprawa lub brak zmian,

kolor czerwony – pogorszenie wartości wskaźnika lub przekroczenie wartości dopuszczalnych.

Jak wynika z danych zamieszczonych w powyższej tabeli, na terenie powiatu rozwija się sieć wodno-kanalizacyjna, zwiększa się ilość przyłączy do ww. sieci oraz ilość mieszkańców z nich korzystających. Wpływa to pozytywnie na ograniczenie niekontrolowanego przedostawania się nieczystości płynnych do gleb oraz wód. Jednocześnie zmniejszyła się ilość dostarczanej gospodarstwom domowym wody, co wskazuje na zmniejszenie strat wody na przesyle oraz większą oszczędność mieszkańców. Zwiększyła się liczba przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych co spowoduje zmniejszenie się ilości ścieków bytowych przedostających się do środowiska. Należy jednak pamiętać, że awarie oraz nieprawidłowe korzystanie ze zbiorników bezodpływowych również może powodować trafianie ścieków do środowiska. W porównaniu do roku 2017 zmniejszeniu uległa masa ładunków zanieczyszczeń, trafiających po oczyszczeniu do odbiorników (np. cieków wodnych), co ma pozytywny wpływ na ich stan. Ilość osadów powstających w oczyszczalni ścieków zwiększyła się, co wskazuje na wzrost skuteczności przechwytywania ładunków zanieczyszczeń. Brak realizacji zadania związanego ze współpracą ponadregionalną w zakresie ochrony wód nie wpłynął negatywnie na wskaźniki monitoringu. Pomimo tych działań stan wód powierzchniowych dalej oceniany jest jako zły. Zmniejszenie presji, nie powoduje natychmiastowych zmian parametrów wód, co jest spowodowane charakterystyką ekosystemów wodnych. Ich rozmiar oraz skomplikowana równowaga fizyko-chemiczna i biologiczna powoduje, że reagują one z opóźnieniem.

5.4.6 Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu[14]

Przeprowadzone analizy wskazują na zwiększenie się prawdopodobieństwa występowania powodzi błyskawicznych, wywołanych gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, mogących spowodować zalewanie obszarów na których gospodarka przestrzenna prowadzona jest w sposób nieodpowiedni. Przewidywane jest również skrócenie się okresu zalegania warstwy śnieżnej co może mieć skutki pozytywne (mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi roztopowych) jak i negatywne (niedobór wód i susze).

Aby zminimalizować efekty zmian klimatu, zgodnie z programem KLIMADA, zaleca się:

1. W ramach działań administracyjno-prawnych:
   - doskonalenie zasady partycypacji w utrzymaniu urządzeń wodnych;
   - poprawę mechanizmu uzależnienia otrzymania pozwolenia wodnoprawnego od dostępności zasobów i sprecyzowania warunków korzystania z wód zlewni;
   - silniejsze powiązanie z planowaniem przestrzennym;
2. W ramach działań wykorzystujących elementy ekonomiczne:
   - poprawa zarządzania popytem na wodę;
   - dostosowanie opłat za wodę do zasobów wody w danym rejonie,
   - wzmocnienie funkcji bodźcowej opłat za wodę (zwłaszcza w sektorze gospodarczym;
3. W ramach działań technicznych:
   - substytucja wody o wyższej jakości wodą o niższej jakości;
   - zwiększanie „małej” i „dużej” retencji;
   - zmiany technologiczne redukujące wodochłonność;
   - relokacja użytkowników wód;

[14] www.klimada.mos.gov.pl

– realizacja działań przewidzianych programem wodno-środowiskowym kraju.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Zagrożenie powodzią oraz podtopieniami

Zgodnie z danymi Państwowej Służby Hydrologicznej, na terenie powiatu polickiego znajdują się obszary zagrożone powodzią oraz podtopieniami, które przedstawiono poniżej.

Rysunek 12. Zagrożenie powodziowe na terenie powiatu polickiego.

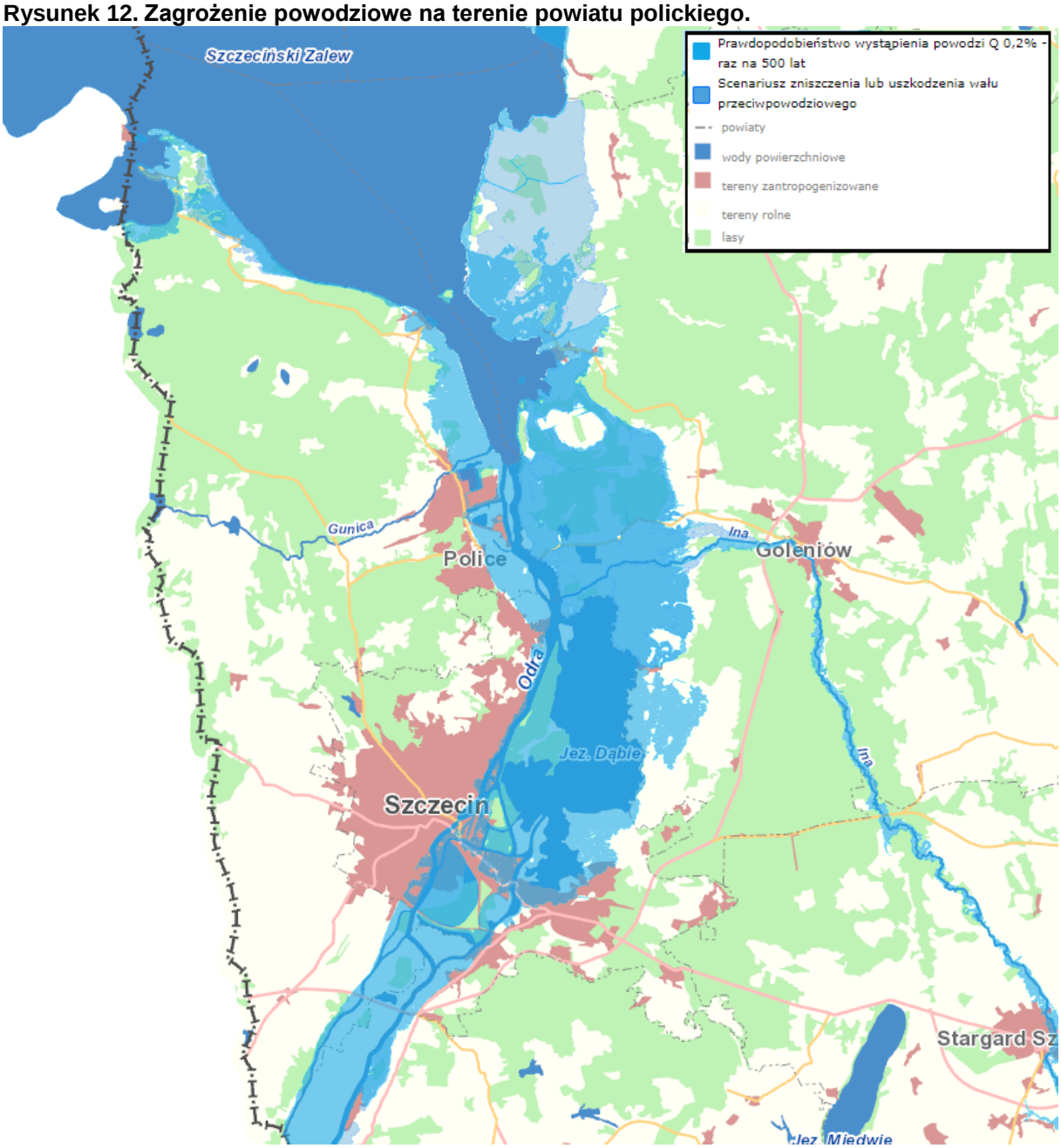

Źródło: ISOK

Rysunek 13. Obszary zagrożone podtopieniami na terenie powiatu polickiego.

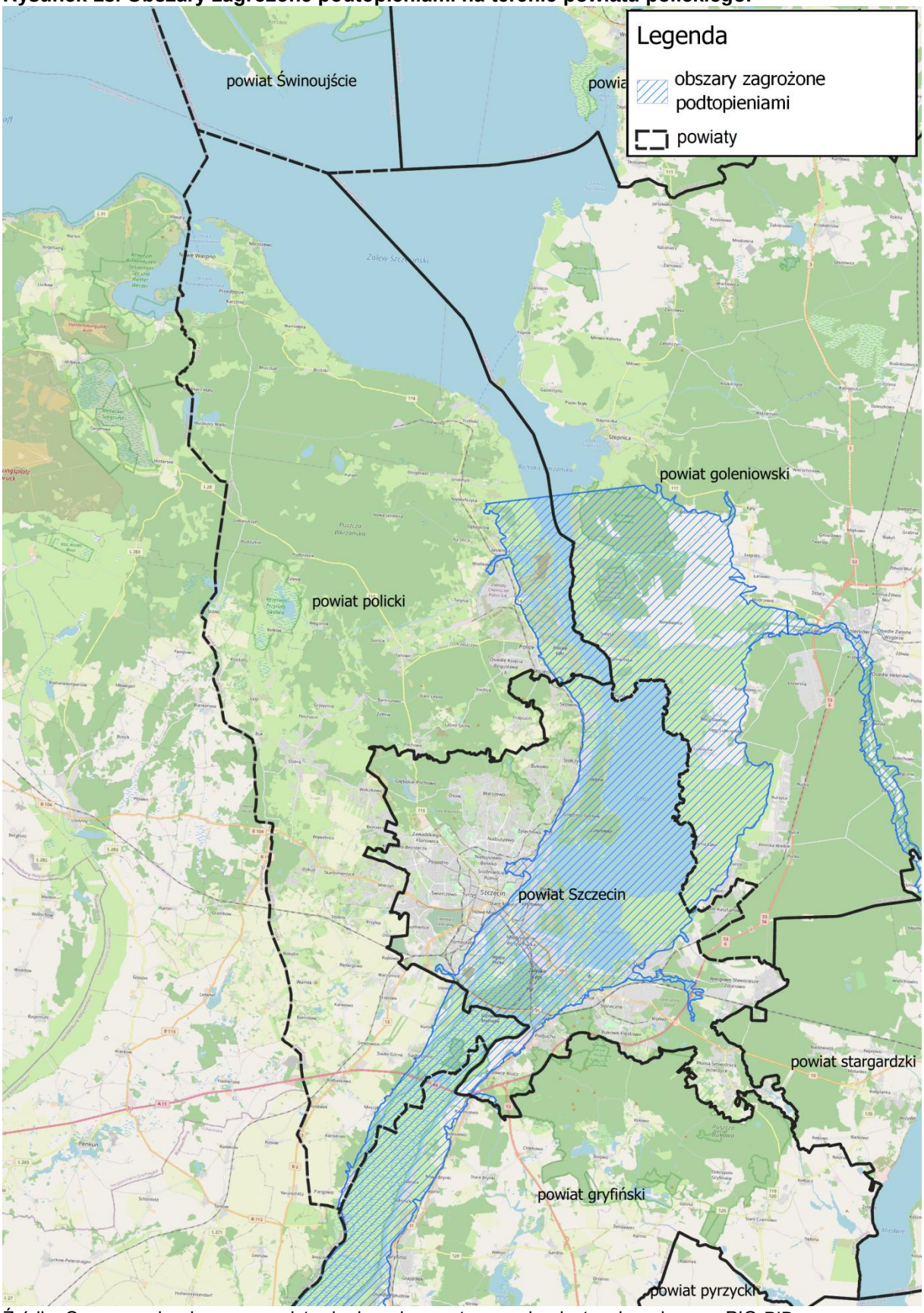

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PIG-PIB

Susza

Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Ze względu na warunki meteorologiczne i klimatyczne, problemy rolnicze, warunki hydrologiczne i skutki gospodarcze wyróżnia się kolejne etapy rozwoju suszy:

- Susza meteorologiczna - określana jako okres trwający na ogół od miesięcy do lat, w którym dopływ wilgoci do danego obszaru spada poniżej stanu normalnego w danych warunkach klimatycznych uwilgotnienia;
- Susza rolnicza - definiowana jako okres, w którym wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie;
- Susza Hydrologiczna - odnosząca się do okresu, gdy przepływy w rzekach spadają poniżej przepływu średniego, a w przypadku przedłużającej się suszy meteorologicznej obserwuje się znaczne obniżenie poziomu zalegania wód podziemnych;
- Susza w sensie gospodarczym - będącą skutkiem wymienionych procesów fizycznych odnoszącą się do zagadnień ekonomicznych w obszarze działalności człowieka dotkniętego suszą.[15]

Stopień narażenia, obszaru Powiatu Policiego, na poszczególne rodzaje suszy zebrano w tabeli poniżej.

Tabela 38. Stopień narażenia na poszczególne rodzaje suszy dla obszaru powiatu policiego.

Nazwa gminy	Stopień narażenia na suszę				Narażenie wynikowe	Zalesienie	Udział obszarów bagiennych i torfowisk	Udział użytków rolnych	Udział obszarów zabudowanych	Gęstość sieci rzecznej	Melioracje
	atm.	rol.	hydrol.	hydrogeo.		%	%	%	%	km/km^2	km/km^2
Dobra (Szczecińska)	3	2	3	4	4	24,41	1,89	70,86	2,28	2,02	1,71
Kołbaskowo	3	1	3	3	3	7,99	0,00	87,13	1,29	1,13	0,74
Nowe Warpno - miasto	1	2	3	2	2	34,28	0,00	23,61	2,07	1,90	1,62
Nowe Warpno – obszar wiejski	1	2	3	2	2	43,32	0,16	5,03	0,00	0,75	0,61
Police - miasto	2	2	3	3	3	3,72	0,06	30,96	12,43	2,04	1,10

[15] www.posucha.imgw.pl

Nazwa gminy	Stopień narażenia na suszę				Narażenie wynikowe	Zalesienie	Udział obszarów bagiennych i torfowisk	Udział użytków rolnych	Udział obszarów zabudowanych	Gęstość sieci rzecznej	Melioracje
	atm.	rol.	hydrol.	hydrogeo.		%	%	%	%	km/km^2	km/km^2
Police – obszar wiejski	1	3	3	3	3	60,71	2,05	26,08	1,39	1,57	1,32

Źródło: Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego oraz Ucker.

Gdzie stopień narażenia:
1 – mało istotny,
2 – umiarkowany,
3 – znaczący,
4 – bardzo znaczący.

Narażenie obszaru powiatu polickiego na susze jest zróżnicowane i zależne od gminy.

Inne zagrożenia

Dużym zagrożeniem dla wód jest spływ zanieczyszczeń z powierzchni ziemi. Można do nich zaliczyć spływ rolniczy, którego źródłem są przede wszystkim nawozy, oraz spływ zanieczyszczeń osiadających na podłożu (w taki sposób osiadać mogą także zanieczyszczenia powietrza). Spływ rolniczy powoduje przedostawanie się do wód dużego ładunku nawozowego co może sprzyjać niekontrolowanemu wzrostowi glonów, czego skutkiem jest zmniejszenie się ilości tlenu w wodach i pogorszenie się warunków życia dla fauny wodnej. Spływ zanieczyszczeń osiadających na powierzchni ziemi może powodować pogorszenie się stanu chemicznego wód.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarowania wodami powinny dotyczyć zagadnień takich jak: racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, ochrona wód przed zanieczyszczeniami oraz zwiększenie świadomości na temat wpływu rolnictwa na stan wód.

Monitoring środowiska

System monitorowania stanu środowiska, w ramach monitoringu wód, powinien obejmować dwa główne obszary. Pierwszym z nich jest rozwój systemów prognozowania zagrożeń oraz monitorowanie skutków nadzwyczajnych zagrożeń klimatycznych i hydrologicznych. Drugim obszarem jest dalsze prowadzenie monitoringu jakości wód i sytuacji hydrologicznej i hydro-meteorologicznej przez odpowiedzialne służby.

Monitoring wód w Województwie Zachodniopomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie. W ramach monitoringu prowadzone są badania wód rzecznych, jeziornych, wód przejściowych oraz przybrzeżnych.

Wykonawcą monitoringu wód podziemnych (chemicznego i ilościowego) jest Państwowa Służba Hydrogeologiczna (PSH). Kontrolą sytuacji hydrologicznej zajmuje się również Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

5.4.7 Tendencje

Tendencje korzystne	Tendencje niekorzystne
• Zmniejszanie się poboru wód na potrzeby gospodarstw domowych , • Stały monitoring wód powierzchniowych oraz podziemnych.	• Utrzymywanie się złego stanu ogólnego dużej części jeziornych i rzecznych jednolitych części wód powierzchniowych; • Zły stan ogólny przejściowych jednolitych części wód powierzchniowych; • Zagrożenie powodziami i podtopieniami zwiększające się wraz ze zmianami klimatycznymi; • Występowanie zjawiska suszy.

Poniżej zestawiono główne problemy w zakresie gospodarowania wodami. Opisane zostały także atuty związane z tym zagadnieniem.

Problemy i zagrożenia

- Występowanie zjawisk suszy, zwłaszcza hydrologicznej i hydrogeologeologicznej – jest ono spowodowane niedoborami wód powodowanymi w dużym stopniu przez zmiany klimatyczne oraz wpływ antropogeniczny związany ze zmniejszaniem retencji terenu (tworzenie powierzchni nieprzepuszczalnych, regulacja cieków);
- Zbyt mała liczba zbiorników małej retencji wodnej;
- Występowanie terenów zagrożonych powodziami i podtopieniami – zagrożenie to związane jest głównie z terenami sąsiadującymi z Odra oraz Kanałem Polickim, powodzie oraz podtopienia powodują szkody materialne, negatywnie wpływają na zalewane siedliska oraz powodują przedostawania się zanieczyszczeń z zalewanych terenów do wód. Postępujące zmiany klimatyczne nasilą częstotliwość występowania gwałtownych zjawisk pogodowych;
- Zły stan wód powierzchniowych wskazujące na przedostawanie się zanieczyszczeń pochodzenia antropogenicznego do wód, zanieczyszczenia te przedostają się wraz ze spływem powierzchniowym z terenów zabudowanych, w tym wykorzystywanych rekreacyjnie oraz terenów rolniczych;

Atuty

- Dobrze rozwinięta sieć hydrograficzna powiatu;
- Dobry stan jakościowy i ilościowy wód podziemnych;
- Południowa część powiatu znajduje się w obrębie głównego zbiornika wód podziemnych;
- Zmniejszające się zapotrzebowanie gospodarstw domowych na wodę.

5.4.8. Analiza SWOT

Gospodarowanie wodami	
Silne strony	Słabe strony
• Dobrze rozwinięta sieć hydrograficzna powiatu; • Dobry stan ilościowy i jakościowy wód podziemnych; • Dobry stan ogólny 5 JCWP; • Tendencja do zmniejszania się zapotrzebowania na wodę przez gospodarstwa domowe;	• Zły stan ogólny 11 JCWP (w tym JCWP przejściowej); • Niska świadomość ekologiczna mieszkańców; • Na terenie powiatu polickiego występują tereny zagrożone powodziami oraz podtopieniami; • Zagrożenie suszą występujące we wszystkich gminach powiatu;
Szanse	Zagrożenia
• Poprawa jakości Jednolitych Części Wód Powierzchniowych poprzez ograniczenie spływu rolniczego i przedostawania się zanieczyszczeń komunalnych (w tym związanych z turystyka) do wód powierzchniowych; • Zwiększenie liczbyobiektów małej retencji; • Edukacja społeczeństwa dotycząca racjonalnego użytkowania zasobów wodnych oraz ograniczenia wpływu zanieczyszczeń rolniczych i komunalnych na wody; • Wprowadzanie ograniczeń korzystania z wód w czasie suszy; • Uwzględnianie w Planach Zagospodarowania Przestrzennego terenów na których istnieje zagrożenie podtopieniami lub wystąpieniem powodzi.	• Przedostawanie się zanieczyszczeń rolniczych i komunalnych do wód wraz ze spływem powierzchniowym; • Występowanie zjawiska suszy; • Występowanie powodzi oraz podtopień.

5.5. Gospodarka wodno-ściekowa

5.5.1. Zaopatrzenie w wodę

Powiat policki posiada wodociągową sieć rozdzielczą o długości 448,3 km z 11 808 podłączeniami do budynków mieszkalnych oraz zbiorowego zamieszkania. W 2019 roku dostarczono nią 2 867,4 dam^3 wody. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci wodociągowej na terenie powiatu polickiego.

Tabela 39. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie powiatu polickiego (stan na 31.12.2019 r.).

Nazwa	Długość czynnej sieci rozdzielczej	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności
	2019	2019	2019	2019	2019
	[km]	[szt.]	[dam^3]	[osoba]	[%]
Powiat policki	448,3	11 808	2 867,4	80 219	99,5
Dobra (Szczecińska)	175,7	5 066	1 044,1	23 876	98,3
Kołbaskowo	81,0	1 915	551,1	13 435	100,0
Nowe Warpno	23,2	497	55,3	1 634	99,9
Police	168,4	4 330	1 216,9	41 273	100,0

Źródło: GUS.

5.5.2. Odprowadzanie ścieków sanitarnych

Powiat policki posiada sieć kanalizacyjną o długości 538,8 km z 7 663 przyłączami do budynków mieszkalnych oraz mieszkania zbiorowego. W 2019 roku odprowadzono nią 2 482,3 dam^3 ścieków bytowych. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu polickiego.

Tabela 40. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu polickiego (stan na 31.12.2019 r.).

Nazwa	długość czynnej sieci kanalizacyjnej	przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności
	2019	2019	2019	2019	2019
	[km]	[szt.]	[dam^3]	[osoba]	[%]
Powiat policki	538,8	7 663	2 482,3	74 117	91,9
Dobra (Szczecińska)	252,1	3 227	917,7	21 109	86,9
Kołbaskowo	105,4	1 534	502,0	13 132	97,7
Nowe Warpno	26,8	358	39,8	1 170	71,5
Police	154,5	2 544	1 022,8	38 706	93,7

Źródło: GUS.

Tabela 41. Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych

Nazwa	Zbiorniki bezodpływowe	Oczyszczalnie przydomowe	Nieczystości ciekłe (ścieki bytowe) odebrane w ciągu roku	Nieczystości ciekłe (ścieki komunalne) odebrane w ciągu roku
	2019	2019	2019	2019
	[km]	[szt.]	[dam^3]	[osoba]
Powiat policki	1 657	287	97 496,9	8 494,0
Dobra (Szczecińska)	486	192	34 139,0	0,0
Kołbaskowo	32	31	387,8	8 494,0
Nowe Warpno	180	23	4 592,0	0,0
Police	959	41	58 378,1	0,0

Źródło: GUS.

5.5.3. Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych

Zgodnie z Krajowym programem oczyszczania ścieków komunalnych na terenie powiatu polickiego funkcjonują trzy aglomeracje: Police, Kołbaskowo oraz Dobra. Ich charakterystyka została opisana w tabeli poniżej.

Tabela 42. Charakterystyka aglomeracji Police, aglomeracji Kołbaskowo oraz aglomeracji Dobra.

Charakterystyka	Aglomeracja Police	Aglomeracja Kołbaskowo	Aglomeracja Dobra
ID aglomeracji	PLZA015	PLZA067	PLZA501
Nazwa aglomeracji	Police	Kołbaskowo	Dobra
Gminy w aglomeracji	Police	Kołbaskowo	Dobra
RLM aglomeracji zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem/uchwałą	69 800	10 900	24 120
RLM rzeczywista	42 106	10 739	25 615
Liczba rzeczywistych mieszkańców w aglomeracji	37 209	10 739	22 965
Liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego	34 809	10 580	22 727
Liczba mieszkańców obsługiwanych przez tabor asenizacyjny	2 382	159	142
Liczba mieszkańców korzystających z systemów indywidualnych (przydomowych oczyszczalni ścieków)	18	0	96
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	9	0	32
Długość sieci kanalizacyjnej sanitarnej w aglomeracji: ogółem [km] w tym sieci grawitacyjnej [km]	 169,5 81,5	 111,9 50,9	 198,1 139,1
Długość sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej w aglomeracji: ogółem [km] w tym sieci grawitacyjnej [km]	 0,0 0,0	 0,0 0,0	 0,0 0,0

Charakterystyka	Aglomeracja Police	Aglomeracja Kołbaskowo	Aglomeracja Dobra
Długość sieci kanalizacyjnej (sanitarnej i ogólnospławnej) w aglomeracji: ogółem [km] w tym sieci grawitacyjnej [km]	 169,5 81,5	 111,9 50,9	 198,1 139,1
Długość kanalizacji deszczowej w aglomeracji [km]	100,0	0,0	60,6
Długość sieci kanalizacyjnej wybudowanej i odebranej w roku sprawozdawczym - sanitarnej i ogólnospławnej (bez deszczowej) ogółem [km]	0,0	0,876	0,9
Liczba mieszkańców rzeczywistych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w roku sprawozdawczym	0	144	650
Ilość ścieków komunalnych powstających w aglomeracji ogółem [tys. m^3/r]	1 561,0	768,1	998,6
Ilość ścieków komunalnych odprowadzanych zbiorczym systemem kanalizacyjnym do oczyszczalni [tys. m^3/r]	1 496,5	761,08	972,8
Ilość ścieków dostarczanych do oczyszczalni taborem asenizacyjnym [tys. m^3/r]	64,0	7,00	22,3
Ilość ścieków oczyszczanych systemami indywidualnymi (przydomowymi oczyszczalniami ścieków) [tys. m^3/r]	0,5	0,5	0,5
ID oczyszczalni ścieków	PLZA0150	PLZA0670	PLZA5010
Nazwa oczyszczalni	Police Zakład	Przecław	Oczyszczalnia ścieków Redlica
Przepustowość średnia [m^3/d]	167 000	2700	6 000
Przepustowość maksymalna [m^3/d]	216 000	4800	7 200
Projektowa wydajność oczyszczalni ścieków [RLM]	1 620 000	14600	36 000
Ilość oczyszczonych ścieków komunalnych ogółem w ciągu roku [tys. m^3/r]	1 561,0	768,08	998,6
Ilość ścieków oczyszczonych odprowadzonych do odbiornika [tys. m^3/r]	1 561,0	768,08	998,6
Rodzaj oczyszczalni	PUB2	PUB2	PUB2
Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach dopływających do oczyszczalni ścieków			
BZT5 [mgO_2/l]	476	160	330,8
ChZT [mgO_2/l]	1 203	776	745,9
zawiesina ogólna [mg/l]	410	280	312,0
azot [mg/l]	162	90,6	70,5
fosfor [mg/l]	15	10,2	8,2
Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach odpływających z oczyszczalni ścieków			
BZT5 [mgO_2/l]	4	9	4,1
ChZT [mgO_2/l]	32	47	31,7
zawiesina ogólna [mg/l]	14	14	3,9

Charakterystyka	Aglomeracja Police	Aglomeracja Kołbaskowo	Aglomeracja Dobra
azot [mg/l]	9	7,3	8,3
fosfor [mg/l]	0	0,38	0,6
Forma przeróbki osadu na oczyszczalni poprzedzająca zagospodarowanie	chemiczna	nie dotyczy	odwadnianie, higienizacja wapnem i/lub słoneczne suszenie
Ilość suchej masy osadów powstających na oczyszczalni [Mg/rok]	2 056,0	283,95	400,0

Źródło: Sprawozdanie z wykonania KPOŚK za 2018 rok

Pozwolenia zintegrowane

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, na terenie powiatu polickiego funkcjonuje 12 podmiotów posiadających aktualne pozwolenia zintegrowane. Zostały one przedstawione w podrozdziale 5.1.1.

Ujęcia wód i strefy ochronne[16]

Na obszarze powiatu polickiego zlokalizowanych jest 9 ujęć wód powierzchniowych oraz 110 ujęć wód podziemnych. Ustanowione zostały 22 strefy ochronne ujęć wód podziemnych obejmujących wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ujęcia, 7 stref ochronnych ujęć wód podziemnych zawierających teren ochrony pośredniej i teren ochrony bezpośredniej, zlokalizowana jest także 1 strefa ochronna ujęcia wód powierzchniowych.

Na obszarze powiatu polickiego zlokalizowanych jest 6 zrzutów ścieków przemysłowych, 111 zrzutów ścieków pozostałych, 8 zrzutów ścieków komunalnych, 607 zrzutów wód opadowych i roztopowych, 35 budowli piętrzących, 1 MEW (mała elektrownia wodna), 3 planowane przepławki dla ryb.

5.5.4. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego

Zadania obejmujące gospodarkę wodno-ściekową, wyznaczone w poprzednim Programie Ochrony Środowiska, zrealizowane w latach 2018 - 2019, przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 43. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem gospodarki wodno-ściekowej.

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków	↑	B, D, L
Rozbudowa sieci wodociągowej wraz z niezbędną infrastrukturą	↑	B, D, L

Źródło danych: Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego za lata 2018-2019

[16] RZGW w Szczecinie

Legenda:
Skutek: B – bezpośredni, P – pośredni, W – wtórny, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.
Stan realizacji zadania: ↑ - zrealizowane, ↓ - brak realizacji.

Zmiany wskaźników monitoringu związane z gospodarką wodno-ściekową, przedstawiono w rozdziale 5.4.5 przy omówieniu zagadnień dotyczących ochrony wód powierzchniowych i podziemnych. Realizacja zadań związanych z rozbudową infrastruktury kanalizacyjnej oraz wodociągowej przyczyniła się do rozbudowy, zarówno sieci wodociągowej jak i kanalizacyjnej, o nowe odcinki oraz przyłącza prowadzące do budynków. Utrzymany został odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej, a odsetek ludzi korzystających z sieci kanalizacyjnej zwiększył się. Jednocześnie zmniejszyła się ilość wody dostarczanej gospodarstwom wody co wskazuje na zmniejszenie się strat na przesyle oraz bardziej świadomym korzystaniu z zasobów wodnych przez mieszkańców powiatu. Zwiększyła się ilość zbiorników bezodpływowych oraz oczyszczalni przydomowych co ogranicza niekontrolowane przedostawanie się ścieków bytowych do gleb oraz wód. Należy pamiętać, że awarie zbiorników bezodpływowych oraz ich nieprawidłowe użytkowanie może skutkować przedostanie się zanieczyszczeń do środowiska. Ładunek zanieczyszczeń obecny w ściekach po oczyszczeniu uległ zmniejszeniu w stosunku do roku 2017, co oznacza ich mniejszą ilość trafiającą do odbiornika. Zwiększyła się za masa osadów wytwarzanych w trakcie oczyszczania ścieków, co wskazuje na zwiększoną efektywność tego procesu.

5.5.5. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany zachodzące obecnie w klimacie cechuje zwiększenie się gwałtowności zjawisk pogodowych. Częściej występują także skrajne zjawiska takie jak burze. Wiąże się to z dostarczeniem do sieci kanalizacyjnych dużych ilości wody w krótkim czasie. Infrastruktura może być nieprzygotowana na taką sytuację co może spowodować wydostawanie się wody, wraz z zanieczyszczeniami, z sieci kanalizacyjnej. Również przepustowość oczyszczalni ścieków może być niewystarczająca w przypadku wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych.

W ramach adaptacji do zmian klimatu proponowane są następujące działania:

- Budowa nowych budynków mieszkalnych na terenach wyposażonych w sieć kanalizacyjną;
- Modernizacja sieci wodociągowych oraz kanalizacyjnych w celu zwiększenia ich odporności na gwałtowne zjawiska pogodowe,
- Stosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków z systemem odzysku energii;
- Wprowadzanie technologii pozwalających oszczędzać wodę.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie gospodarki wodnej można zaliczyć wszelkiego rodzaju wycieki i awarie sieci kanalizacyjnej powodujące zanieczyszczenie środowiska. Ponadto istnieje zagrożenie przedostania ścieków przemysłowych do środowiska jak i sieci kanalizacyjnej. Przyczyną mogą być awarie w zakładach przemysłowych oraz awarie podczas transportu ścieków. Przedostawanie się ścieków do środowiska może powodować przedostanie się szkodliwych substancji do gleb,

a poprzez spływ powierzchniowy, również do wód. Przyczyną mogą być awarie w zakładach przemysłowych oraz awarie podczas transportu ścieków. Zapobieganie takim zdarzeniom powinno opierać się na opracowaniu specjalnych procedur takich jak np. procedury związane z ograniczeniem dostępu do wody.

Awarie sieci wodociągowej mogą doprowadzić do przerw w dostawie wód, lub skażenia wody pitnej co niesie za sobą bezpośrednie zagrożenie zdrowia ludności.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne na terenie powiatu powinny skupić się wokół zwiększenia świadomości mieszkańców na temat roli sieci wodno-kanalizacyjnych w ochronie wód oraz propagowaniu racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi.

Monitoring środowiska

Oceną jakości wód pitnych na terenie Powiatu Polickiego zajmuje się Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Policach. W celu wykonania takiej oceny wykorzystywane są wyniki próbek pobieranych i badanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, a także wyniki uzyskane przez producentów wody w ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej.

Badania jakości ścieków są natomiast prowadzone przez jednostki zarządzające oczyszczalniami ścieków oraz sieciami kanalizacyjnymi.

5.5.6 Tendencje

Tendencje korzystne	Tendencje niekorzystne
• Rozwój oraz modernizacja sieci wodociągowej; • Rozwój sieci kanalizacyjnej; • Zwiększanie się liczby przydomowych oczyszczalni ścieków; • Spadek zużycia wody przez gospodarstwa domowe;	• Wzrost presji nakładanej na infrastrukturę wodno–ściekową, spowodowany zwiększającą się liczbą mieszkańców;

Poniżej zestawiono główne problemy w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Opisane zostały także atuty związane z tym zagadnieniem.

Problemy i zagrożenia

- Awarie oraz nieprawidłowa eksploatacja zbiorników bezodpływowych – mogą one skutkować przedostawaniem się zanieczyszczeń do gleb oraz wód, konieczny jest stałe monitoring takich zbiorników oraz ewentualne działania naprawcze;
- Rosnąca liczba mieszkańców powoduje zwiększenie presji nakładanej na infrastrukturę wodno-ściekową co spowoduje konieczność jej dalszej rozbudowy oraz modernizacji;
- Zmiany klimatyczne powodujące gwałtowne zjawiska powodziowe – występowanie podtopień, powodzi oraz powodzi błyskawicznych może spowodować uszkodzenie infrastruktury, przeciążenie możliwości oczyszczalni ścieków oraz w efekcie tego przedostanie się zanieczyszczeń do środowiska;

- Susze spowodowane zmianami klimatycznymi będą wymagały bardziej efektywnego wykorzystywania zasobów wodnych oraz optymalizacji urządzeń przesyłowych oraz wykorzystujących wodę do celów przemysłowych;

Atuty

- Duży odsetek mieszkańców powiatu korzysta z sieci wodociągowej – 99,5 %;
- Duży odsetek mieszkańców powiatu korzysta z sieci kanalizacyjnej – 91,9 %;
- Zwiększa się liczba mieszkańców powiatu korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków;

5.5.7. Analiza SWOT

Gospodarka wodno-ściekowa	
Silne strony	Słabe strony
• Około 99,5% mieszkańców ma dostęp do sieci wodociągowej; • Około 91,9% mieszkańców ma dostęp do sieci kanalizacyjnej; • Zwiększająca się liczba mieszkańców korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków; • Zmniejszające się zapotrzebowanie na wodę w gospodarstwach domowych;	• Przedostawanie się ścieków komunalnych do środowiska z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych oraz ich nieprawidłowe użytkowanie; • Zwiększająca się liczba mieszkańców co zwiększa presję na infrastrukturę wodno-kanalizacyjną;
Szanse	Zagrożenia
• Inwentaryzacja oraz kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych; • Dalsza rozbudowa oraz modernizacja sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej w celu jej optymalnego wykorzystania; • Modernizacja infrastruktury z uwzględnieniem zmian klimatycznych; • Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków tam gdzie jest to uzasadnione; • Edukacja mieszkańców w zakresie gospodarki wodno-ściekowej;	• Nieszczelne zbiorniki bezodpływowe; • Rozwój budownictwa jednorodzinnego; • Uszkodzenia urządzeń sieciowych spowodowane gwałtownymi zjawiskami pogodowymi;

5.6. Zasoby geologiczne

5.6.1. Stan aktualny

Wykaz złóż surowców zlokalizowanych na terenie powiatu polickiego zestawiono w poniższej tabeli opracowanej na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego.

Objaśnienia:

E – złoże eksploatowane;
P – złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie;
R – złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo;

Zasoby i wydobycie:
Torfy – tys. m^3
Kruszywa naturalne – tys. t.
Surowce ilaste ceramiki budowlanej – tys. m^3.

Tabela 44. Surowce naturalne występujące na terenie powiatu polickiego.

Nazwa złoża	Gmina	Kopalina główna	Powierzchnia złoża [ha]	Stan zagospodarowania		Zasoby bilansowe złoża		Wydobycie
						Geologiczne - bilansowe	Przemysłowe	
Karwowo	Kołbaskowo	Kruszywa naturalne	6,30	-	złoże skreślone z bilansu zasobów	-		
Lubieszyn	Dobra (Szczecińska)	Kruszywa naturalne	1,76	R	złoże rozpoznane szczegółowo	130	-	-
Pilchowo	Police	Torfy	1,22	R	złoże rozpoznane szczegółowo	17,0	-	-
Pilchowo II	Police	Kruszywa naturalne	1,81	R	złoże rozpoznane szczegółowo	119	-	-
Pilchowo II	Police	Torfy	1,18	R	złoże rozpoznane szczegółowo	33,2	-	-
Przęsocin	Police	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	28,97	P	złoże rozpoznane wstępnie	Złoże nieujęte w bilansie zasobów wg stanu na 31 XII 2019 r.		
Sławoszewo	Police	Torfy	1,35	R	złoże rozpoznane szczegółowo	17,2	-	-
Sławoszewo II	Dobra (Szczecińska)	Torfy	0,94	R	złoże rozpoznane szczegółowo	8,90	-	-
Tanowo	Police	Torfy	0,47	E	złoże zagospodarowane	21,37	-	0,36
Tanowo	Police	Torfy	0,72	R	złoże rozpoznane szczegółowo	20,40	-	-
Wąwelnica	Dobra (Szczecińska)	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	23,50	P	złoże rozpoznane wstępnie	3 993	-	-

Źródło: PIG-PIB.

Rysunek 14. Złoża kopalin na terenie powiatu polickiego

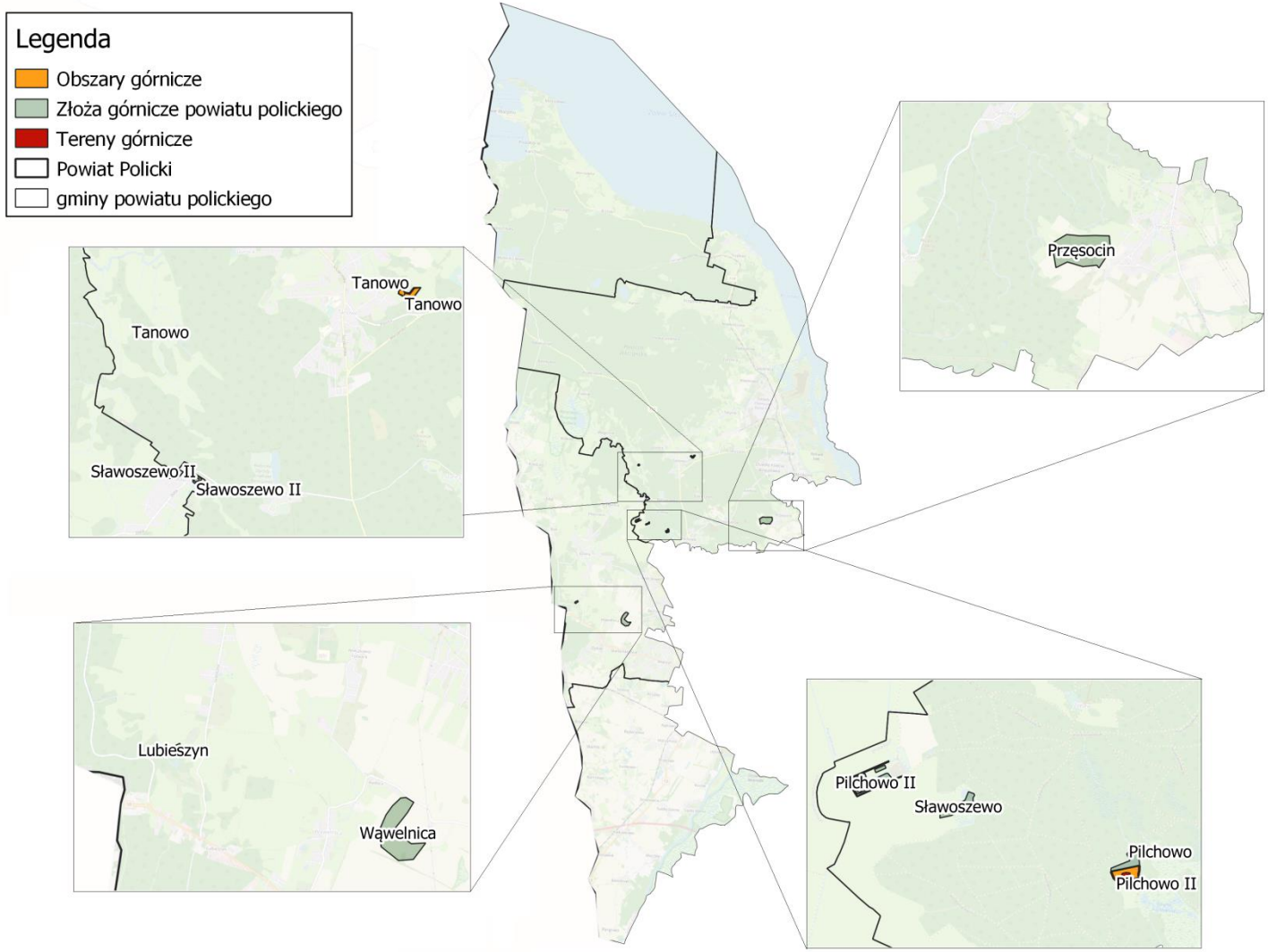

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez PIG-PIB

5.6.2. Przepisy prawne

Zasady eksploatacji złóż surowców mineralnych zostały określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2020 r. poz. 1064). Zgodnie z art. 21 ww. ustawy „działalność w zakresie:

1. Poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1;
   1a. poszukiwania lub rozpoznawania kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla;
2. Wydobywania kopalin ze złóż:
   2a. poszukiwania i rozpoznawania złóż węglowodorów oraz wydobywania węglowodorów ze złóż;
3. Podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji,
4. Podziemnego składowania odpadów,
5. Podziemnego składowania dwutlenku węgla,

może być wykonywana po uzyskani koncesji.
Art. 22 ww. ustawy opisuje, w jakich przypadkach stosownej koncesji udziela: Minister właściwy do spraw środowiska, Wojewoda lub Starosta.

Uzyskanie koncesji nie jest konieczne w przypadku, gdy prowadzone działania służą zaspokojeniu potrzeb własnych osób fizycznych i spełniają odpowiednie warunki, gdyż zgodnie z „art. 4.1. Przepisów działu III-VIII oraz art. 168-174 nie stosuje się do wydobywania piasków i żwirów, przeznaczonych dla zaspokojenia potrzeb własnych osoby fizycznej, z nieruchomości stanowiących przedmiot jej prawa własności (użytkowania wieczystego), bez prawa rozporządzania wydobytą kopaliną, jeżeli jednocześnie wydobycie:

1) będzie wykonywane bez użycia środków strzałowych
2) nie będzie większe niż 10 m^3 w roku kalendarzowym;
3) nie naruszy przeznaczenia nieruchomości.

Ten, kto zamierza podjąć wydobywanie, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany z 7-dniowym wyprzedzeniem na piśmie zawiadomić o tym właściwy organ nadzoru górniczego, określając lokalizację zamierzonych robót oraz zamierzony czas ich wykonywania.

W przypadku naruszenia wymagań określonych w ust. 1 i 2, właściwy organ nadzoru górniczego, w drodze decyzji, ustala prowadzącemu taką działalność opłatę podwyższoną, o której mowa w art. 140 ust. 3 pkt 3.

5.6.3. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego.

Zadania obejmujące ochronę zasobów geologicznych, wyznaczone w poprzednim *Programie Ochrony Środowiska*, zrealizowane w latach 2018 - 2019, przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 45. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem ochrony zasobów naturalnych.

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Kontrola systemu eksploatacji kopalin	↑	W
Zmniejszenie wydobycia surowców mineralnych poprzez zmiany technologiczne w zakładach górniczych	↓	-

Źródło danych: Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego za lata 2018-2019

Legenda:
Skutek: B – bezpośredni, P – pośredni, W – wtórny, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.
Stan realizacji zadania: ↑ - zrealizowane, ↓ - brak realizacji.

Na terenie powiatu polickiego eksploatowane jest jedno złoże, jest to złoże torfu Tanowo. Złoże jest eksploatowane metodą odkrywkową. Zgodnie z bilansami zasobów złóż wydobycie kształtowało się odpowiednio:

- 0 tys. m^3 w roku 2017;
- 0,36 tys. m^3 w roku 2019.

Zwiększenie wydobycia jest efektem braku realizacji zadania mającego na celu jego zmniejszenie. Kontrola nad eksploatacją kopalin realizowana jest przez jednostki wydające koncesje w ramach działań własnych.

5.6.4. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają również wpływ na wydobycie surowców. Do negatywnego wpływu zmian klimatycznych na przemysł wydobywczy należą głównie ekstremalne warunki pogodowe – powodzie, wiatry huraganowe, ulewy, deszcze marznące oraz długotrwałe zaleganie pokrywy lodowej. Działania adaptacyjne w sektorze powinny być skupione wokół zagadnień związanych z:

– Ograniczeniem wpływu na środowisko wodne oraz glebowe;
– Wykorzystywaniem najnowszych technologii wydobycia oraz przetwarzania surowców;
– Uwzględnianie złóż surowców w dokumentach planistycznych;
– Zapobieganie erozji gruntów poprzez odpowiednie działania administracyjne.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie gospodarki kopalinami można zaliczyć wypadki i niespodziewane zdarzenia mogące wystąpić podczas eksploatacji kopalin. W celu ich minimalizacji zaleca się odpowiednie zabezpieczenie terenu wydobycia, zwłaszcza przed wystąpieniem erozji i osuwisk oraz zmianami stosunków wodnych.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarki zasobami geologicznymi powinny dotyczyć głównie uświadamiania mieszkańcom powiatu wagi wykorzystania surowców naturalnych oraz realnego negatywnego wpływu na środowisko i mieszkańców powiatu.

Monitoring środowiska[17]

Nadzorem nad optymalnym zagospodarowaniem złóż kopalin oraz ograniczeniem uciążliwości oddziaływania przemysłu wydobywczego na ludzi i środowisko zajmuje się Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz Urzędy Górnicze.

Urzędy górnicze, w granicach ich właściwości miejscowej, wykonują zadania określone w przepisach określających kompetencje organów nadzoru górniczego, sprawujących w szczególności nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych w zakresie:

- bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego,
- ratownictwa górniczego,
- gospodarki złożami kopalin w procesie ich wydobywania,
- ochrony środowiska, w tym zapobiegania szkodom,
- budowy i likwidacji zakładu górniczego, w tym rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej.

5.6.5 Tendencje

Tendencje korzystne	Tendencje niekorzystne
• Większość złóż jest rozpoznanych szczegółowo co pozwala na prowadzenie odpowiedniej gospodarki przestrzennej;	• Część złóż została skreślona z bilansu zasobów, • Cześć złóż jest rozpoznana wstępnie; • Zwiększające się wydobycie torfów, prowadzone metodami odkrywkowymi;

Poniżej zestawiono główne problemy w zakresie zasobów geologicznych powiatu. Opisane zostały także atuty związane z tym zagadnieniem.

Problemy i zagrożenia

- Nie wszystkie złoża na terenie powiatu polickiego zostały rozpoznane szczegółowo co utrudnia gospodarowanie nimi, zarówno pod katem potencjalnego wydobycia jak i gospodarowania przestrzennego;
- Zagospodarowane złoże torfów „Tanowo" eksploatowane jest w sposób odkrywkowy, co ma niekorzystny wpływ na środowisko (zmiany stosunków wodnych, zaburzenie pokrywy glebowej oraz krajobrazu, zmiany w ekosystemach). Konieczna będzie odpowiednia rekultywacja terenu po zakończeniu eksploatacji.

Atuty

- Przeważająca część złóż na terenie powiatu została rozpoznana szczegółowo co pozwala na bardziej skuteczna gospodarkę ich zasobami oraz planowanie przestrzenne w celu ich ochrony;

[17] www.wug.gov.pl/o_nas/ustawowe_zadania

5.6.6. Analiza SWOT

Ochrona powierzchni ziemi	
Silne strony	Słabe strony
• Jedno ze złóż zostało skreślone z bilansu zasobów; • 8 z 10 złóż pozostałych w bilansie zostało rozpoznane szczegółowo.	• 2 złoża ujęte z bilansie są rozpoznane jedynie wstępnie; • Wydobycie torfów ze złoża „Tanowo” odbywa się metodami odkrywkowymi;
Szanse	Zagrożenia
• Stosowanie najnowszych technologii w czasie ewentualnej eksploatacji zasobów naturalnych , co ma na celu minimalizację wpływu na stosunki wodne oraz środowisko gleby; • Kontrola podmiotów prowadzących wydobycie; • Rekultywacja terenów po zakończeniu wydobycia surowców; • Szczegółowe rozpoznanie pozostałych złóż znajdujących się na obszarze powiatu Polickiego;	• Degradacja gleb oraz zmiany w stosunkach wodnych towarzyszące wydobyciu kopalin; • Zmiany w ekosystemach w okolicy eksploatowanych złóż.

5.7. Gleby

5.7.1. Stan aktualny

Rodzaje gleb

Rodzaje gleb występujące na terenie powiatu polickiego są determinowane przez rodzaj skał na których zostały utworzone, oraz przez warunki glebotwórcze występujące w poszczególnych obszarach powiatu. Na jego terenie można wyróżnić następujące rodzaje gleb:

- **gleby bielicowe** – gleby tworzące się na różnego rodzaju piaskach, dochodzi w nich do procesu wymywania niektórych związków chemicznych tworzących minerały co nazywane jest bielicowaniem;
- **gleby brunatne** - powstające na glinach zwałowych oraz piaskach i piaskowcach, można wśród nich wyróżnić:
    - **brunatno – kwaśne**, tworzące się na podłożach bogatych w związki fosforu, potasu, wapnia i magnezu;
    - **brunatno – wyługowane,** które cechują się wyługowaniem górnej części profilu z kationów zasadowych oraz brakiem zawartości węglanu wapnia, co ogranicza ich żyzność;
- **gleby torfowe** – gleby te tworzą się na obszarach o dużej, stałej wilgotności. Zachodzi w nich bagienny proces torfotwórczy związany z przemianami materii organicznej w warunkach beztlenowych i przy dużej wilgotności;
- **gleby torfowo-murszowe** – gleby te powstają z torfów przekształconych częściowo lub w całości, w gleby murszowe. Murszenie polega na stopniowej mineralizacji i humifikacji torfu pod wpływem osuszania oraz działania drobnoustrojów;
- **gleby mułowo – torfowe** – gleby te tworzą się na obszarach o stałej, dużej wilgotności.

Na terenie powiatu polickiego występują gleby klas bonitacyjnych I - VI, gdzie:

- **gleby klasy I** – gleby orne najlepsze. Są to gleby położone w dobrych warunkach fizjograficznych, najbardziej zasobne w składniki pokarmowe, posiadają dobrą naturalną strukturę, są łatwe do uprawy (czynne biologicznie, przepuszczalne, przewiewne, ciepłe, wilgotne).
- **gleby klasy II** – gleby orne bardzo dobre. Mają skład i właściwości podobne (lub nieco grosze) jak gleby klasy I, jednak położone są w mniej korzystnych warunkach terenowych lub mają gorsze warunki fizyczne, co powoduje, że plony roślin uprawianych na tej klasie gleb, mogą być niższe niż na glebach klasy I.
- **gleby klasy III (IIIa i IIIb)** – gleby orne średnio dobre. W porównaniu do gleb klas I i II, posiadają gorsze właściwości fizyczne i chemiczne, występują w mniej korzystnych warunkach fizjograficznych. Odznaczają się dużym wahaniem poziomu wody w zależności od opadów atmosferycznych. Na glebach tej klasy można już zaobserwować procesy ich degradacji.
- **gleby klasy IV (IVa i IVb)** – gleby orne średnie. Plony roślin uprawianych na tych glebach są wyraźnie niższe niż na glebach klas wyższych, nawet gdy utrzymywane są one w dobrej kulturze rolnej. Są mało przewiewne, zimne, mało czynne biologicznie. Gleby te są bardzo podatne na wahania poziomu wód gruntowych (zbyt podmokłe lub przesuszone).

- **gleby klasy V** – gleby orne słabe, są ubogie w substancje organiczne, mało żyzne i nieurodzajne, do tej klasy zaliczmy również gleby położone na terenach nie posiadających melioracji albo takich, które do melioracji się nie nadają.
- **gleby klasy VI** – gleby orne najsłabsze. W praktyce nadają się tylko do zalesienia. Posiadają bardzo niski poziom próchnicy. Próba uprawy roślin na glebach tej klasy niesie ze sobą duże ryzyko uzyskania bardzo niskich plonów.

Klasa bonitacyjna gleby ma bezpośredni wpływ na zakwalifikowanie jej do odpowiedniego kompleksu przydatności rolniczej. Ich charakterystykę przedstawiono poniżej.

Tabela 46. Charakterystyka kompleksów przydatności rolniczej gleb.

Symbol	Kompleksy grunty orne	Klasy	Charakterystyka
1	kompleks pszenny bardzo dobry	I, II	Najlepsze gleby w kraju, zasobne w składniki pokarmowe, o głębokim poziomie próchnicznym, dobrej strukturze, przepuszczalne, przewiewne, o optymalnej retencji; występują na terenach płaskich lub łagodnie nachylonych, są łatwe do uprawy, mają prawidłowe stosunki wodne. Osiąga się na nich wysokie plony wymagających roślin
2	kompleks pszenny dobry	IIIa, IIIb	Gleby nieco mniej urodzajne, zwięźlejsze i cięższe do uprawy; w niektórych przypadkach poziom wody może się wahać, co okresowo pogarsza napowietrzanie lub powodować niedobory wilgoci. Wysokość plonów zależy od agrotechniki i przebiegu pogody. Najlepiej udaje się pszenica, a także burak cukrowy, jęczmień.
3	kompleks pszenny wadliwy	IIIb, Via, IVb,	Gleby średniozwięzłe i zwięzłe, okresowo za suche: *gleby zwięzłe, płytkie zalegające na zbyt przepuszczalnym podłożu np.; gleby wykształcone z iłów, glin, utworów pyłowych, podścielone piaskiem luźnym lub żwirem – podkompleks suchogruntowy; ** gleby średniozwięzłe i zwięzłe głębokie całkowite zlokalizowane na zboczach wzniesień, narażone na spływ powierzchniowy wód – podkompleks erozyjny.
4	kompleks żytni bardzo dobry (pszenno-żytni)	IIIb, IIIa, IVa,	Najlepsze gleby lekkie wytworzone przeważnie z piasków gliniastych mocnych całkowitych, piasków gliniastych mocnych i lekkich zalegających na utworach zwięźlejszych. Gleby strukturalne, z dobrze wykształconym poziomem próchnicznym i właściwymi stosunkami wodnymi. Uprawia się żyto, ziemniaki i inne rośliny mniej wymagające niż pszenica.
5	kompleks żytni dobry	IVa, IVb	Gleby lżejsze i mniej urodzajne niż zaliczane do kompleksu 4. Są to głównie gleby wytworzone z piasków gliniastych lekkich zalegających najzwięźlejszym podłożu oraz gleby wytworzone z piasków gliniastych, całkowite. Są to gleby wrażliwe na suszę, głęboko wyługowane i zakwaszone.
6	kompleks żytni słaby	IVb, V	Gleby wytworzone z piasków słabogliniastych głębokich oraz z piasków gliniastych lekkich podścielonych płytko piaskiem luźnym lub żwirem piaszczystym. Gleby nadmiernie przepuszczalne, okresowo lub trwale zbyt suche. Są to gleby ubogie w składniki pokarmowe, a niedobór wody jest czynnikiem ograniczającym stosowanie nawozów. Nie wykorzystane przez rośliny składniki są wymywane bardzo szybko. Uprawia się żyto, owies, ziemniaki, seradelę i łubin.

Symbol	Kompleksy grunty orne	Klasy	Charakterystyka
7	kompleks żytni bardzo słaby (żytnio-łubinowy)	V, VI	Najsłabsze gleby wytworzone z piasków luźnych i piasków słabogliniastych przechodzących w piasek luźny lub żwir. Gleby są ubogie w składniki pokarmowe, trwale zbyt suche, stąd nawożenie daje nieznaczny wzrost plonów. Uprawia się prawie wyłącznie żyto i łubin gorzki żółty.
8	Kompleks zbożowo-pastewny mocny	IIIa, IIIb, IVa, IVb, V	Gleby zwięzłe i ciężkie, okresowo nadmiernie wilgotne. Są zasobne w składniki pokarmowe, więc potencjalnie żyzne. Nadmierne okresowe uwilgotnienie utrudnia prawidłową agrotechnikę i ogranicza dobór roślin. Lepsze plony uzyskuje się w latach suchych. Po uregulowaniu stosunków wodnych mogą przejść do kompleksu 2.
9	kompleks zbożowo - pastewny słaby	IVa, IVb, V, VI	Gleby lekkie wytworzone z piasków (skład granulometryczny odpowiada glebom z kompleksów 5, 6, 7) okresowo podmokłe. Podmokłość tych gleb wynika z położenia tych gleb w obniżeniu terenu w zasięgu wody gruntowej lub występowaniem w dolnej części profilu warstw słabo przepuszczalnych. Nadmiernie uwilgotnione na wiosnę, później obserwuje się niedobór wilgoci.
14	Gleby orne przeznaczone pod użytki zielone	V, VI	Gleby zbyt wilgotne, których meliorowanie doprowadzić może do przesuszenia terenów przylegających; gleby położone na zbyt stromych stokach do uprawy, podlegających erozji; gleby predestynowane pod trwałe użytki zielone.
Kompleksy użytki zielone			
1z	użytki zielone bardzo dobre i dobre	I II	Użytki zielone na glebach mineralnych i mułowo-torfowych; znajdują się w warunkach z możliwościami regulowania stosunków wodnych lub naturalnych, mających najkorzystniejszy układ stosunków wodnych. Łąki 2-3-kośne, dające ponad 5 t siana z ha. Pastwiska pozwalają na 4-krotne spasanie i dają możliwość wyżywienia 3 krów w okresie wegetacyjnym.
2z	użytki zielone średnie	III IV	Użytki zielone na glebach mineralnych i mułowo-torfowych, torfowych i murszowych. Są to gleby okresowo za suche lub nadmiernie uwilgotnione. Łąki dwukośne, 2,5-3,0 t z ha sina średniej jakości. Pastwiska pozwalaj a na wyżywienie 2 krów przez 130 dni.
3z	użytki zielone słabe i bardzo słabe	V VI	Użytki zielone na glebach mineralnych zbyt suchych lub zbyt wilgotnych, na glebach mułowo-torfowych i torfowych przesuszonych lub podtapianych. Łąki jednokośne, turzycowe i trawiaste, dają plon 1,5 t z ha siana słabej jakości. Aby wyżywić 1 krowę w ciągu 120 dni potrzebny >1ha pastwiska.

Źródło: Materiały dydaktyczne Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Mapę glebową – rolniczą powiatu polickiego, opracowaną na podstawie materiałów udostępnianych w Systemie Informacji Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego, przedstawiono poniżej.

Rysunek 15. Mapa glebowo-rolnicza powiatu polickiego.

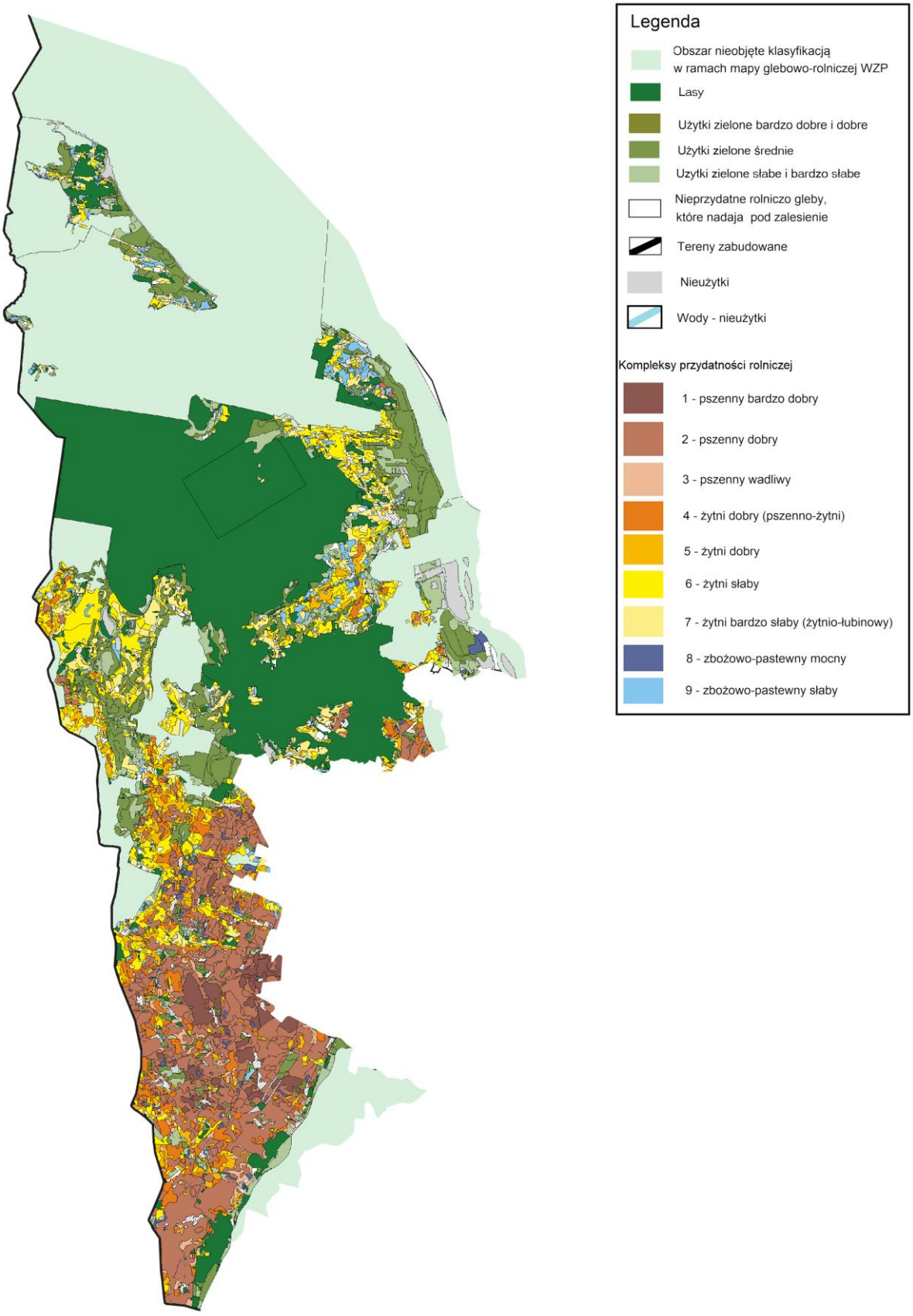

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych w Systemie Informacji Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego

Użytkowanie powierzchni ziemi na terenie powiatu polickiego

Użytki rolne na terenie powiatu polickiego stanowią 37,09% całego obszaru powiatu. Dane statystyczne na temat struktury użytków rolnych zostały zestawione poniżej.

Tabela 47. Użytkowanie powierzchni ziemi na terenie powiatu polickiego.

Wskaźnik	Powierzchnia [ha]	
	2018	2019
Użytki rolne razem	24 664	24 487
Użytki rolne – grunty orne	13 243	13 088
Użytki rolne – sady	114	115
Użytki rolne – łąki trwałe	5 073	5 069
Użytki rolne – pastwiska trwałe	1 732	1 737
Użytki rolne – grunty rolne zabudowane	588	585
Użytki rolne – grunty pod stawami	20	20
Użytki rolne – grunty pod rowami	296	297

Źródło: GUS.

Na terenie powiatu polickiego znajduje się punkt objęty badaniami Monitoringu Chemizmu Gleb Ornych Polski prowadzonymi przez IUNG w Puławach przy współpracy Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Jest on zlokalizowany w miejscowości Tatynia, leżącej w Gminie Police. Wyniki badań prowadzonych w tym punkcie są dostępne pod adresem www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/. Zgodnie z badaniami odczynu gleby w tym punkcie, charakteryzują się one znacznym zakwaszeniem.

Obszary powojskowe[18]

Po II wojnie światowej na terenie obecnego Województwa Zachodniopomorskiego stacjonowały wojska radzieckie. Po ich wycofaniu się z terenów Polski, należało zagospodarować tereny, wykorzystywane wcześniej przez wojsko. W tym celu utworzony został Strategiczny Program Rządowy pt. „Zagospodarowanie Mienia Przejętego od Wojsk Federacji Rosyjskiej". Część obiektów została przejęta przez Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej, reszta natomiast została przejęta przez właściwe organy gmin. Środki na ponowne zagospodarowanie tych terenów pochodzą głównie ze środków własnych gmin oraz dotacji wojewódzkich.

[18] „Obszary poprzemysłowe, pokolejowe i powojskowe w województwie zachodniopomorskim"

Rysunek 16. Obszary powojskowe województwa zachodniopomorskiego.

Źródło: „Obszary poprzemysłowe, pokolejowe i powojskowe w województwie zachodniopomorskim”

Obiekty powojskowe występują także na terenie powiatu polickiego:

- gmina Police – tereny powojskowe są własnością gminy oraz osób fizycznych; obszary są częściowo zalane oraz objęte ochroną konserwatorską oraz siecią Natura 2000;
- gmina Nowe Warpno – tereny powojskowe są własnością gminy, są także objęte ochroną prawną w ramach sieci Natura 2000;
- gmina Dobra - tereny powojskowe są własnością gminy i nie podlegają ochronie.

Obszary pokolejowe[19]

Na terenie powiatu polickiego zlokalizowane są obszary, które można zakwalifikować jako tereny pokolejowe:

- gmina Nowe Warpno – obszar gminny zlokalizowany w miejscowości Nowe Warpno, wyremontowany i zagospodarowany zgodnie z wcześniejszym przeznaczeniem, znajduje się w obrębie sieci Natura 2000.
- gmina Dobra - obszar gminny zlokalizowany w miejscowości Łęgi, przeznaczony do zagospodarowania na funkcje turystyczne i rekreacyjne (ścieżki rowerowe i rowerowo-piesze), leży poza obszarami chronionymi.

Obszary poprzemysłowe[12]

Na terenie powiatu polickiego zlokalizowany jest jeden obszar poprzemysłowy, wymagające zagospodarowania. Jest to teren dawnej fabryki benzyny syntetycznej w Policach. Właścicielem terenu jest gmina, jednak zagospodarowanie terenu napotyka zasadnicze bariery. Teren jest objęty obszarem Natura 2000 oraz ochroną konserwatorską (ruiny budynków), jest zalany w części podziemnej i nadal pozostaje niezbadany. Niezbędne przed rewitalizacją terenu byłaby jego rekultywacja, nie ma jednak szczegółowych informacji o wpływie powstałych tam zanieczyszczeń na środowisko, dlatego trudno oszacować koszty takiej inwestycji.

[19] „Obszary poprzemysłowe, pokolejowe i powojskowe w województwie zachodniopomorskim”, J. Pośpiech, M. Maruszewska, Szczecin, 2014 r.

Rysunek 17. Obszary poprzemysłowe w województwie zachodniopomorskim.

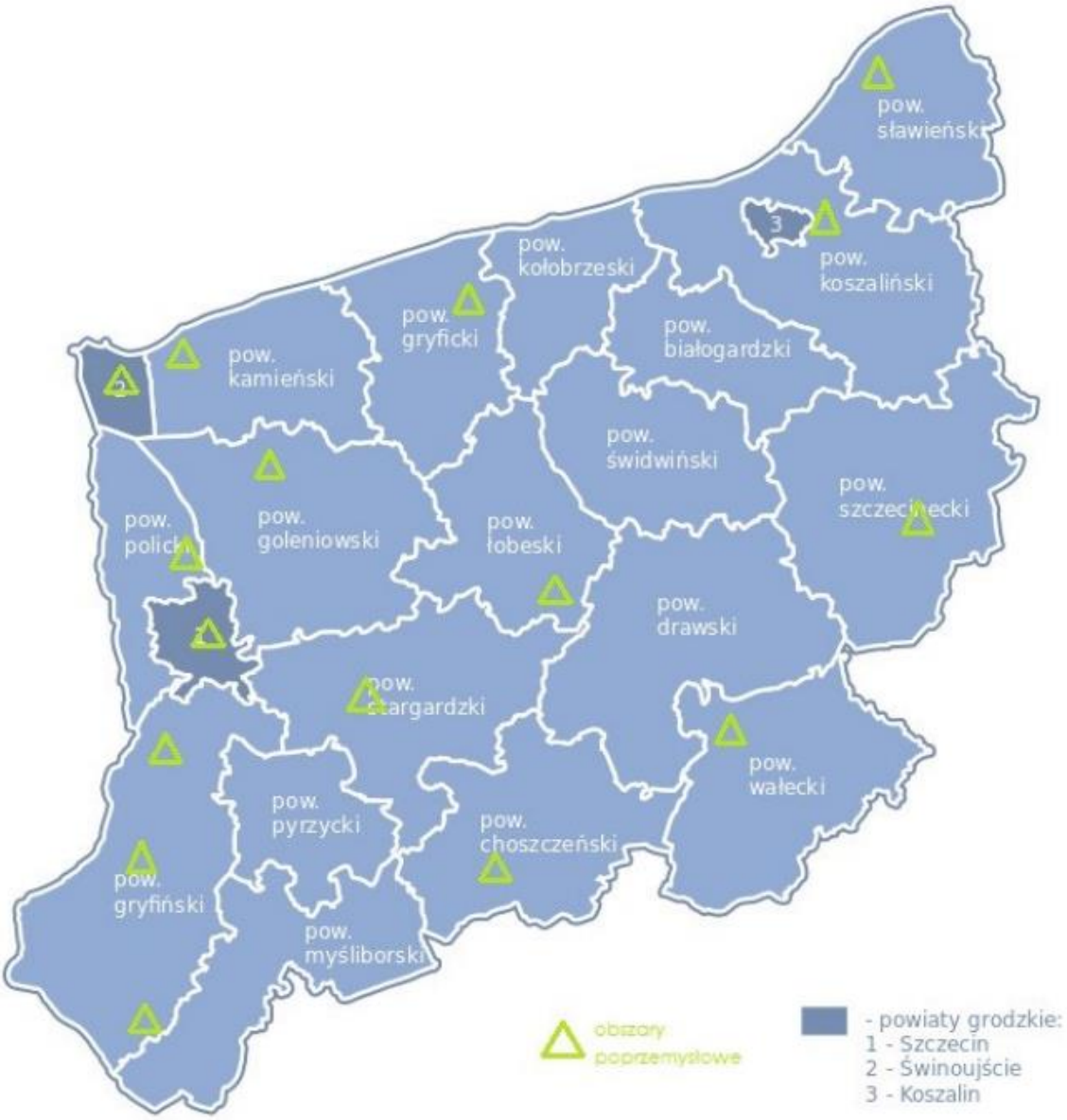

Źródło: „Obszary poprzemysłowe, pokolejowe i powojskowe w województwie zachodniopomorskim”

Rekultywacja nieczynnych składowisk odpadów

Na terenie powiat polickiego znajduje się jedno składowisko odpadów wymagające rekultywacji – znajduje się ono w miejscowości Dołuje.

Składowisko było eksploatowane w latach 1982-1989. Deponowane na nim były odpady przemysłowe (70%) oraz komunalne (30%) pochodzące z terenu miasta Szczecin. Składowisko odpadów zlokalizowane było w wyrobisku po eksploatacji kruszywa, tj. piasków i pospółek, w pobliżu miejscowości Dołuje. Obecnie teren byłego składowiska to nieruchomość gruntowa o łącznej powierzchni 6,14 ha stanowiąca działki gruntu nr: 104/4, 104/5 i 233/1 z obrębu ewidencyjnego Dołuje oraz działki nr 14/4 i 14/5 z obrębu ewidencyjnego Kościno, w gminie Dobra.

Gromadzenie odpadów polegało na zasypywaniu wyrobiska skutkiem czego powierzchnia terenu została wyniesiona nieznacznie ponad pierwotną powierzchnię gruntu przed eksploatacją. Składowisko nie jest eksploatowane od 1989 roku, a wszystkie urządzenia związane z jego użytkowaniem, w tym ogrodzenie, budynki zostały zdemontowane. Ogólna ilość odpadów zdeponowanych na składowisku nie jest znana szczegółowo. Uwzględniając natomiast ukształtowanie wyrobiska z okresu rozpoczęcia eksploatacji oszacowano, że całkowita objętość składowiska wynosi 252 000 m^3, zaś objętość zgromadzonych odpadów wynosi 191 000 m^3. Cała powierzchnia składowiska, po zaprzestaniu eksploatacji została wyrównana ze spadkiem w kierunku wschodnim i pokryta warstwą gruntu, na którą składają się pisaki, piaski gliniaste oraz gliny. Większość obszaru (ok. 70%) porośnięta jest trawami, zaś pozostała część pozbawiona jest roślinności.

Na podstawie zebranych materiałów dotyczących zamkniętego składowiska odpadów w Dołujach, można sądzić o jego negatywnym wpływie na środowisko, choć wymagana jest aktualizacja przeprowadzonych do tej pory badań zarówno w obrębie obiektu, jak i terenów w pobliżu.

Podmiotem odpowiedzialnym za przeprowadzenie działań rekultywacyjnych jest Gmina Miasto Szczecin. Konieczność rekultywacji składowiska została ujęta w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028

Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi[20]

Ruchy masowe ziemi są jednymi z najbardziej rozpowszechnionych zjawisk powodujących katastrofy naturalne. Obejmują one różne procesy i zjawiska, których wspólną cechą jest niszczenie struktury skał i gruntu objawiające się jego wyraźnym przemieszczeniem i deformacją pod wpływem siły ciężkości. Ze względu na charakter i tempo procesu wyróżnia się zjawiska: osuwania, spełzywania, odpadania, osiadania, spełzywania i ześlizgiwania się skał. Szybkość osuwania się ziemi jest różna i wynosi od kilku centymetrów do kilku metrów na sekundę. Osuwanie następuje nagle i niespodziewanie, albo jest poprzedzone pewnymi objawami, jak rysy, pęknięcia i szczeliny, otwierające się na granicy obszaru oderwania. Ze względu na wielkość wyróżnia się osuwiska małe, o powierzchni do 1 ha, lub duże - powyżej 100 ha, a ze względu na jego głębokość (od powierzchni osuwiska do jego powierzchni odkłucia) płytkie - do 5 m, lub bardzo głębokie, dochodzące do kilkudziesięciu metrów miąższości. Częstym zjawiskiem jest odnawianie się osuwisk na tych samych obszarach.

W Polsce do głównych przyczyn powstawania osuwisk należą:

- Budowa geologiczna i rzeźba terenu,
- Opady atmosferyczne,
- Działalność człowieka.

Położenie osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi na obszarze powiatu polickiego przedstawiono na mapie poniżej:

[20] www.mos.gov.pl/srodowisko/geologia/osuwiska/

Rysunek 18. Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi powiatu polickiego

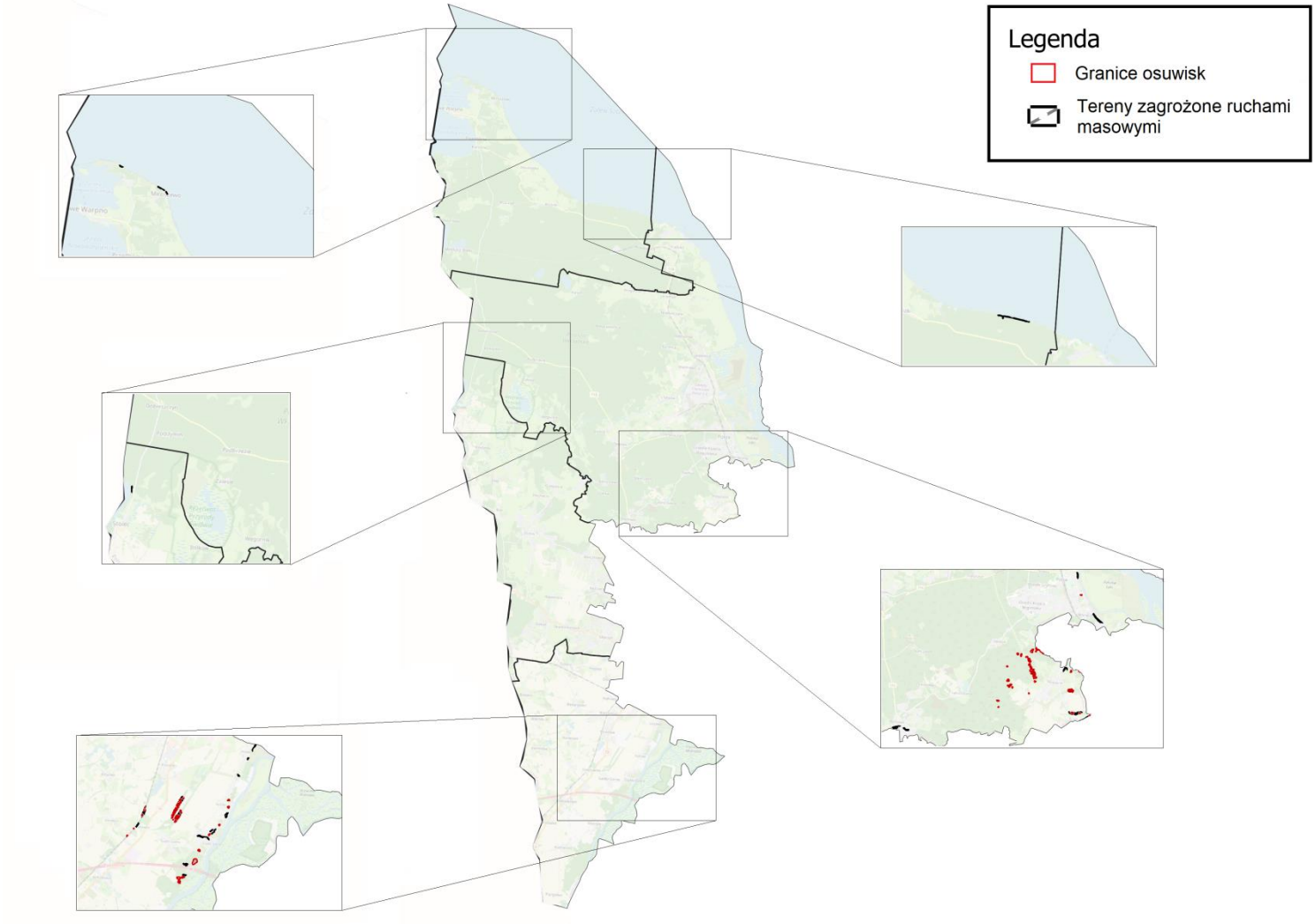

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez PIG – PIB.

5.7.2 Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego.

Zadania obejmujące ochronę gleb, wyznaczone w poprzednim *Programie Ochrony Środowiska*, zrealizowane w latach 2018 - 2019, przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 48. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem ochrony gleb.

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Wykonanie rejestru obszarów narażonych na występowanie ruchów masowych	↑	P, D, L, O
Rekultywacja obszarów zdegradowanych przez składowanie odpadów	↓	-
Rekultywacja obszarów zdegradowanych przez działalność przemysłową	↑	B, D, M, O
Rekultywacja miejsc występowania historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, terenów pokolejowych i zdegradowanych przez nieprawidłowo prowadzoną działalność związaną z gospodarowaniem odpadami (terenów poprzemysłowych, pokolejowych)	↓	-

Źródło danych: Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego za lata 2018-2019

Legenda:
Skutek: B – bezpośredni, P – pośredni, W – wtórny, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.
Stan realizacji zadania: ↑ - zrealizowane, ↓ - brak realizacji.

W ramach realizacji poprzedniego Programu Ochrony Środowiska podjęto się realizacji zadań dotyczących tworzenia rejestru obszarów narażonych na ruchy masowe co pozytywnie wpłynie na realizowanie gospodarki przestrzennej w powiecie oraz pozwoli w odpowiedni sposób zaplanować działania ograniczające to zagrożenie, np. poprzez nasadzanie roślinności osłonowej oraz ujęcie tych terenów w dokumentach planistycznych. W ramach rekultywacji terenów zdegradowanych przez działalność przemysłową, w 2019 roku za zakończoną uznano rekultywację obszarów po wydobyciu torfów (złoża „Pilichowo" i „Sławoszewo"). Nie podjęto się realizacji zadań z zakresu rekultywacji terenów pokolejowych, powojskowych oraz terenów zdegradowanych przez składowanie odpadów – takie obszary wymagające rekultywacji w dalszym ciągu są obecne w powiecie polickim.

5.7.3 Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu[21]

Efektem przewidywanych zmian klimatycznych będzie wzrost częstotliwości oraz intensywności susz co będzie miało negatywny wpływ na gleby oraz rolnictwo. Wymagane będzie zintensyfikowane nawadnianie terenów dotkniętych suszami. Do działań adaptacyjnych mogących zmniejszyć wpływ zmian klimatu, można zaliczyć:

- Odejście od tworzenia wielkoobszarowych upraw monokulturowych,
- Zachowywanie śródpolnych zadrzewień oraz obiektów zielonych;
- Zapobieganie erozji gleb poprzez stosowanie międzyplonów i wsiewek;
- Zwiększenie małej retencji na terenach rolniczych;

[21] www.klimada.mos.gov.pl

- Zalesianie nieużytków.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń gleb można zaliczyć ruchy masowe ziemi, m. in. w formie osuwisk. W celu minimalizowania skutków takich zagrożeń należy zidentyfikować oraz zinwentaryzować obszary zagrożone oraz uwzględnić je w dokumentach planistycznych. Niezbędne jest także zabezpieczanie tych miejsc np. poprzez: regulację stosunków wodnych na terenie osuwiskowym, rozwiązania techniczne (przypory dociążające, gabiony, pale), zabezpieczenia powierzchniowe i zabezpieczenia naturalne (np. hydroobsiewy).

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące rolnictwa oraz zagospodarowania gleb powinny dotyczyć tematów jakich jak dobre praktyki rolnicze, ochrona gleb, bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin oraz nawozów oraz ograniczanie erozji gleb. Szkolenia poruszające tematy rolnicze organizowane są przez Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach oraz jego oddziały. Organizowane są tam szkolenia dla rolników obejmujące zagadnienia takie jak: nowe rozwiązania chroniące środowisko w gospodarstwach rolnych, pozyskiwaniu dofinansowań na wymianę źródeł ciepła, rolnictwa ekologicznego oraz tematykę rolnictwa przyjaznego środowisku. W szkoleniach tych mogą brać udział zainteresowani właściciele gospodarstw rolnych.

Monitoring środowiska

Monitoring gleb ornych[22]

„Monitoring chemizmu gleb ornych Polski" stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem badań jest obserwacja zmian szerokiego zakresu cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka. Monitoring chemizmu rolniczo użytkowanych gleb w Polsce jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane i analizowane są próbki glebowe, reprezentujące 216 stałych punktów kontrolnych zlokalizowanych w całym kraju. Monitoring chemizmu gleb jest realizowany przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach.

Punkty poboru próbek oraz wyniki badań są dostępne na stronie www.gios.gov.pl/chemizm_gleb.

5.7.4 Tendencje

Tendencje korzystne	Tendencje niekorzystne
• Monitorowanie osuwisk oraz obszarów zagrożonych ruchami masowymi; • Prowadzone są działania obejmujące rekultywację terenów zdegradowanych;	• Zmiany klimatyczne powodujące większe prawdopodobieństwo powodzi, podtopień oraz suszy; • Konieczność dalszego wapnowania i nawożenia gleb;

[22] Raport z III etapu realizacji zamówienia „Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2015-2017”

Poniżej zestawiono główne problemy w zakresie użytkowania gleb. Opisane zostały także atuty związane z tym zagadnieniem.

Problemy i zagrożenia

- Zakwaszanie gleb – potwierdzone w ramach monitoringu gleb ornych prowadzonego przez IUNG, wymusza wapnowanie gleb;
- Występowanie gleb o mniejszej przydatności rolniczej w środkowej oraz północnej części powiatu wymusza nawożenie gleb w celu ich rolniczego wykorzystania, powoduje to przedostawanie się tych nawozów do gleb oraz wód, niezbędne jest promowanie zasad dobrej praktyki rolniczej;
- Zły stan wód powierzchniowych (opisany w rozdziale 5.4.) wskazuje na negatywny wpływ spływu zanieczyszczeń rolniczych do wód;
- Na terenie powiatu polickiego występują osuwiska oraz obszary zagrożone ruchami masowymi, w północnej oraz środkowo-zachodniej części są one związane z terenami zielonymi oraz lasami natomiast w części południowej i środkowo-wschodniej występują na terenach zurbanizowanych;
- Zmiany klimatyczne – zgodnie z rozdziałem 5.4., na terenie powiatu występują tereny zagrożone powodziami, podtopieniami oraz suszami (w tym suszą typu rolniczego), zjawiska te mają negatywny wpływ na strukturę gleb oraz rośliny na nich rosnące (powodzie, podtopienia oraz susze mogą powodują obniżenie plonów oraz ułatwiają atak pasożytów), wraz z postępującymi zmianami klimatycznymi zjawiska te będą się nasilać;
- Na terenie powiatu polickiego w dalszym ciągu występują tereny wymagające rekultywacji – zalicza się do nich obszary poprzemysłowe, powojskowe oraz zdegradowane w wyniku składowania odpadów;
- Zgodnie z rozdziałem 5.6. na terenie powiatu polickiego prowadzona jest eksploatacja złoża torfów metodami odkrywkowymi – po zakończeniu konieczna będzie rekultywacja terenu.

Atuty

- W południowej części powiatu polickiego (Gmina Kołbaskowo oraz część Gminy Dobra) występuję gleby 1 oraz 2 kompleksu przydatności rolniczej (kompleks pszenny bardzo dobry – I oraz II klasa bonitacyjna oraz kompleks pszenny dobry – klasa bonitacyjna IIIa oraz IIIb), gleby te należy chronić poprzez odpowiednie użytkowanie oraz gospodarkę przestrzenną;
- Zakończona została rekultywacja części terenów poprzemysłowych oraz pokolejowych;

5.7.5. Analiza SWOT

Ochrona powierzchni ziemi	
Silne strony	Słabe strony
• Południową część powiatu polickiego zajmują gleby 1 oraz 2 kompleksu przydatności rolniczej; • Osuwiska oraz tereny zagrożone ruchami masowymi na terenie powiatu zostały zidentyfikowane oraz są monitorowane;	• Duża część gleb środkowej oraz północnej części powiatu należy do słabszych kompleksów przydatności rolniczej - efektem tego jest konieczność nawożenia co powoduje przedostawanie się zanieczyszczeń do gleb oraz wód (wraz ze spływem powierzchniowym);

Ochrona powierzchni ziemi	
• Zakończona została rekultywacja obszaru pokolejowego w gminie Nowe Warpno;	• Zakwaszenie gleb; • Na obszarze powiatu polickiego w dalszym ciągu istnieją tereny wymagające rekultywacji; • Metodami odkrywkowymi eksploatowane jest złoże torfu „Tanowo”; • Negatywny wpływ zanieczyszczeń rolniczych na wody; • Na obszarze powiatu istnieją osuwiska oraz tereny zagrożone ruchami masowymi.
Szanse	Zagrożenia
• Zwiększenie świadomości ekologicznej rolników oraz wdrażanie zasad dobrej praktyki rolniczej w celu ochrony gleb o wysokiej przydatności rolniczej; • Ograniczenie spływu powierzchniowego zanieczyszczeń rolniczych do wód. • Rekultywacja terenów zdegradowanych, powojskowych, poprzemysłowych pokolejowych oraz nieczynnego składowiska odpadów w miejscowości Dołuje; • Zalesianie gleb o niskim potencjale rolnym; • Uwzględnianie osuwisk, obszarów zagrożonych ruchami masowymi oraz gleb o wysokiej przydatności rolniczej w polityce przestrzennej.	• Gwałtowne zjawiska powodowe spowodowane zmianami klimatu; • Osuwanie się oraz ruchy masowe terenu; • Zanieczyszczenie oraz degradacja gleb i wód będące efektem nieprawidłowych praktyk rolniczych.

5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

5.8.1. Stan wyjściowy

Gmina Police[23]

Od 1 stycznia 2019 roku zgodnie z uchwałą Nr XLVll/457/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 30 października 2018 roku *w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia wysokości tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemnik oraz ustalenia sposobu obliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie nieruchomości, na których w części zamieszkują mieszkańcy, a w części nie zamieszkują mieszkańcy*, w gminie Police gminnym systemem gospodarowania odpadami, oprócz nieruchomości zamieszkałych, objęto nieruchomości mieszane tj. nieruchomości, stanowiące w części nieruchomości zamieszkałe i w części niezamieszkałe, na których powstają odpady komunalne.

Selektywna zbiórka odpadów odbywała się w systemie pojemnikowym w zabudowie wielorodzinnej, gdzie we wskazanych przez zarządców miejscach ustawione zostały pojemniki na niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, papier, szkło, metale i tworzywa sztuczne oraz bioodpady. Natomiast w zabudowie jednorodzinnej zbiórka odpadów odbywała się w systemie pojemnikowo-workowym. W pojemnikach gromadzone były niesegregowane odpady zmieszane oraz bioodpady (z terenu miasta Police. W workach odbierane był pozostałe frakcje selektywnie zebranych odpadów (papier, szkło, metale i tworzywa sztuczne) oraz bioodpady z terenu sołectw gminy Police.

Ponadto na terenie miasta Police funkcjonują urządzenia MPE (Miejskie Punkty Elektroodpadów. Przeznaczone są one do gromadzenia odpadów takich jak: zużyte baterie, akumulatorki, żarówki i świetlówki, tonery atramentowe, telefony komórkowe, płyty CD/DVD itp. Pojemniki te pełnią także funkcję informacyjną. Plakaty, które zostały umieszczone na nich przypominają mieszkańcom o potrzebie segregacji odpadów . Urządzenia te znajdują się w 4 miejscach: przy ul. Bankowej 18 (obok budynku Urzędu Miejskiego), przy ul. Bankowej (przed wejściem na targowisko), przy ul. Grunwaldzkiej (w pobliżu ul. Sikorskiego) oraz przy ul. Przyjaźni w Policach.

Gmina Police kontynuowała bezpłatną zbiórkę przeterminowanych i niewykorzystanych leków. Można było je wrzucać do specjalnych pojemników, które zostały umieszczone w aptekach na terenie Gminy Police.

Na terenie gminy Police Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, znajdujący się na terenie P.U.P. Trans-Net S.A. przy ul. Tanowskiej 8, gdzie mieszkańcy mogą oddawać tzw. odpady problemowe zebrane w sposób selektywny. Do PSZOK-u można oddać odpady w dniach - od poniedziałku do piątku, w godzinach od 10.00 do 18.00 oraz w sobotę od godziny 8.00 do 14.00.
Odpady, które są przyjmowane w PSZOK-u to:

- opakowania szklane,
- papier,
- opakowania z tworzyw sztucznych,
- metale,

[23]Analiza Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Gminie Police za 2019 r.

- opakowania wielomateriałowe,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- wykładziny i dywany,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- zużyte kartridże i tonery,
- zużyte opony pochodzące z samochodów osobowych - do 12 opon rocznie na nieruchomość,
- zużyte baterie i akumulatory,
- chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe itp.) i opakowania po chemikaliach z wyłączeniem odpadów niebezpiecznych i opakowaniach po tych odpadach,
- odpady remontowo - rozbiórkowe do 500 kg rocznie na nieruchomość,
- przeterminowane leki i opakowania po lekach,
- bioodpady - do 1200 L (10 worków 120 l) miesięcznie z 1 nieruchomości,
- świetlówki i żarówki.

Gmina Nowe Warpno[24, 25]

Zgodnie z *Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Nowe Warpno,* właściciele nieruchomości zobowiązani są do prowadzenia selektywnego zbierania odpadów. Zostały w nim ustalone następujące zasady w zakresie prowadzenia selektywnego zbierania i odbierania odpadów:

1. właściciel nieruchomości ma obowiązek wyposażyć nieruchomość w pojemniki lub inne urządzenia do prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów, chyba, że przepisy prawa lokalnego stanowić będą inaczej;
2. obowiązek selektywnego zbierania odpadów komunalnych obejmuje następujące frakcje odpadów:
   - papier, tektura (makulatura, karton),
   - szkło,
   - metale,
   - tworzywa sztuczne,
   - odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające degradacji oraz odpady zielone,
   - opakowania wielomateriałowe,
   - przeterminowane leki i chemikalia,
   - zużyte baterie i akumulatory,
   - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
   - meble i inne odpady wielkogabarytowe,
   - odpady budowlane i rozbiórkowe,
   - zużyte opony,
   - tekstylia.

W ramach gminnej inwestycji powstał Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Nowym Warpnie, do którego mieszkańcy gminy mogą od poniedziałku do soboty przekazywać posegregowane odpady komunalne z następujących frakcji:

[24] Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Nowe Warpno
[25] Raport o stanie Gminy Nowe Warpno za 2018 rok

- szkło,
- papier,
- tworzywa sztuczne,
- metal,
- opakowania wielomateriałowe,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyte opony,
- odpady budowlane i rozbiórkowe – na podstawie oświadczeń, że roboty budowlane w zakresie powodującym powstawanie odpadów właściciel nieruchomości wykonuje sam i nie korzysta z usług firm budowlanych, w ilości 0,5 Mg na nieruchomość lub lokal mieszkalny w przypadku nieruchomości wielolokalowej na rok,
- odpady zielone,
- odzież i tekstylia,
- przeterminowane leki i chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe itd.) ,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, świetlówki i żarówki itp.

W celu zapewnienia możliwości przekazania odpadów zebranych selektywnie i ułatwienia ich przekazania w ramach PSZOK na terenie gminy Nowe Warpno zostały utworzone Punkty Gromadzenia Odpadów Komunalnych wyposażone w odpowiednie oznakowane pojemniki na odpady z frakcji: papier i tektura, opakowania wielomateriałowe, tworzywa sztuczne, odpady opakowaniowe ze szkła.

Raz w roku organizowany jest mobilny PSZOK – odbierane są odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt RTV, AGD.

Gmina Dobra[26]

Zgodnie z *Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Dobra,* właściciele nieruchomości są zobowiązani do utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości poprzez :

1. prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych z wydzieleniem następujących frakcji:
   - papier i tektura;
   - tworzywa sztuczne;
   - szkło;
   - metal;
   - opakowania wielomateriałowe;
   - odpady komunalne ulęgające biodegradacji w tym odpady opakowaniowe ulęgające biodegradacji oraz odpady zielone;
   - meble i inne odpady wielkogabarytowe;
   - przeterminowane leki i opakowania po lekach;
   - chemikalia i opakowania po chemikaliach;
   - zużyte baterie i akumulatory;
   - zużyte kartridże i tonery;
   - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;

[26] Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Dobra.

- świetlówki i żarówki;
- zużyte opony;
- odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne;
- przepracowane oleje silnikowe;

2. przekazywanie selektywnie zebranych odpadów komunalnych podmiotowi uprawnionemu, który odbiera odpady komunalne z nieruchomości na zlecenie Gminy Dobra lub bezpośrednio do gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Gmina Kołbaskowo[27]

Gmina Kołbaskowo, z terenu nieruchomości zamieszkałych, nieruchomości niezamieszkałych, na których znajdują się domki letniskowe oraz innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, wykorzystywanych jedynie przez część roku bezpośrednio z nieruchomości odbiera w każdej ilości:

1. zebrane w pojemnikach odpady komunalne zmieszane;
2. zebrane selektywnie w pojemnikach lub workach odpady z:
   - papieru i tektury,
   - metalu,
   - tworzyw sztucznych,
   - szkła,
   - opakowań wielomateriałowych,
   - odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji oraz odpady zielone.

Odpady z papieru, metalu, tworzywa sztucznego, szkła i opakowań wielomateriałowych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji, są gromadzone:

1. w workach lub pojemnikach w zabudowie jednorodzinnej i zagrodowej, domkach letniskowych oraz innych nieruchomościach wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe;
2. w pojemnikach na terenie pozostałych nieruchomości zamieszkałych.

Odpady wielkogabarytowe są odbierane z wyznaczonych przez gminę miejsc:

1. dwa razy w roku z terenu całej Gminy Kołbaskowo z podstawionych kontenerów;
2. 1 raz na kwartał w roku kalendarzowym z zabudowy wielorodzinnej, w formie tzw. „wystawki”.

Terminy i miejsca zbiórki tych odpadów, podane są do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenia na tablicach ogłoszeń oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy Kołbaskowo, poza zbiórką wymienione odpady są przyjmowane w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

Przeterminowane leki są zbierane w punktach aptecznych zlokalizowanych na terenie Gminy Kołbaskowo oraz w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

[27] Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Kołbaskowo za 2017 rok

Zużyte baterie i akumulatory inne niż przemysłowe i samochodowe są odbierane z punktów zbiórki zlokalizowanych na terenie placówek oświatowych, Urzędu Gminy lub z Punktu Selektywnej Zbiórki odpadów Komunalnych.

Odpady elektryczne i elektroniczne są zbierane w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

W Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) nieodpłatnie w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przyjmowane są, dostarczane przez mieszkańców Gminy Kołbaskowo odpady komunalne zebrane w sposób selektywny:

1. papier i tektura - w każdej ilości;
2. metal - w każdej ilości;
3. tworzywa sztuczne - w każdej ilości;
4. szkło - w każdej ilości;
5. opakowania wielomateriałowe, - w każdej ilości;
6. tekstylia i odzież - w każdej ilości;
7. zużyte sprzęty elektryczne i elektroniczne - w każdej ilości;
8. odpady wielkogabarytowe - w każdej ilości;
9. odpady zielone - w każdej ilości;
10. zużyte opony - w każdej ilości;
11. zużyte baterie i akumulatory - w każdej ilości;
12. Przeterminowane leki i chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe) - w każdej ilości;
13. odpady budowlano-remontowe z drobnych remontów oraz odpady rozbiórkowe, które powstają w wyniku prowadzenia drobnych robót, które nie wymagają pozwolenia na budowę, ani zgłoszenia zamiaru prowadzenia robót do administracji budowlano - architektonicznej - przyjmowana ilość do 1000 kg od jednego gospodarstwa domowego na rok.

Podmioty posiadające pozwolenia na wytwarzanie oraz zezwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Starostwo Powiatowe w Policach, na terenie Powiatu Polickiego, funkcjonuje 24 podmioty posiadające aktualne pozwolenia na wytwarzanie odpadów. Zostały one zebrane w tabeli poniżej.

Tabela 49. Podmioty, z terenu powiatu polickiego, posiadające pozwolenia na wytwarzanie odpadów.

L.p.	Podmiot	Adres	Termin obowiązywania
1.	"Łowkis-Łozowski" s.c. Autoryzowany Serwis Citroen z siedzibą w Szczecinie przy ul. Modrej	Dobra, ul. Migdałowa 4, 4A	31.04.2021
2.	SIC LAZARO Polska Sp. z o.o.	Police, ul.Tanowska 8	31.07.2021
3.	SKRAW-MET Sp. z o.o. Sp.K.	72-002 Dołuje, Wąwelnica 18	01.08.2024
4.	POLDEK Dionizy Polikowski	Mierzyn, ul. Krzemienna 4	31.07.2022
5.	OTICON Polska Production Sp. z o.o.	Mierzyn, ul. Lubieszyńska 59	30.05.2021

L.p.	Podmiot	Adres	Termin obowiązywania
6.	SIC LAZARO Polska Sp. z o.o.	Police, ul. Tanowska 8	31.03.2023
7.	"Bońkowscy Spólka z o.o. i Spółka" Spółka Komandytowa	Ustowo 55	31.01.2024
8.	FOREST Sp. z o.o.	siedziba : Szczecin, ul. Bronisławy 17	28.02.2024
9.	STENA RECYCLING Spółka z o.o.	siedziba: W-wa Oddz.w Przecławiu, Al.. Kasztanowa 21	30.06.2024
10.	TRANS -NET	Police, ul. Tanowska 8	30.09.2024
11.	"Transtech" Usługi Sprzetowe i Transportowe Sp. z o.o.	Police, ul. Kuźnicka 1	31.03.2025
12.	Meble Morskie sp. z o.o.	Będargowo 29a, Będargowo	01.01.2026
13.	Intertransports Center-Polska	Police, ul. Piotra i Pawła 45	01.03.2026
14.	"ETIKO" Sp.z o.o.	Trzeszczyn, ul. Kościuszki 45E	31.12.2026
15.	NORATEL Spółka z o.o.	Dobra,, ul. Szczecińska 1K	31.07.2026
16.	PMC Hydraulika Sp. z o.o.	Kołbaskowo, Rosówek 24	31.08.2021
17.	HABIA CABLE Sp. z o.o.	Dobra, Lubieszyn 8c	31.12.2021
18.	MTS Morskie Techniczne Serwisy sp. z o.o.	Mierzyn, ul. Lubieszyńska 5	31.07.2027
19.	LARS LAJ Polska sp. z o.o.	Dobra, ul. Migdałowa 11	27.10.2027
20.	JUPITER GROUP Polska sp. z o.o.	Trzeszczyn, ul. Kościuszki 48	30.10.2027
21.	DGS POLAND Spółka z o.o.	72-006 Mierzyn, ul. Lubieszyńska 59	28.02.2026

Źródło: Starostwo Powiatowe w Policach.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Starostwo Powiatowe w Policach, na terenie Powiatu Polickiego, funkcjonują 42 podmioty posiadające aktualne zezwolenia na zbieranie/przetwarzanie odpadów. Zostały one zebrane w tabeli poniżej.

Tabela 50. Podmioty, z terenu powiatu polickiego, posiadające zezwolenia na zbieranie/przetwarzanie odpadów.

Lp.	Podmiot	Adres, siedziba	Przedmiot zezwolenia	Termin obowiązywania
1.	EKOPAK Spółka z o.o.	Pilchowo ul. Sosnowa 15	zbieranie i przetwarzanie odpadów o kodach 03 03 08 03 03 99 15 01 01 19 12 01 20 01 01	30.04.2023
2.	DROZD Skup Złomu i Sprzedaż Kruszywa, Kamieni, Granitu DROZD Drozdowski Adam	Police ul Starzyńskiego 15	zbieranie odpadów, w tym punkt skupu złomu	30.07.2023
3.	WERNER - ZŁOM Wojciech Werner	Police ul. Energetyków 7	zbieranie - skup złomu, mag. na dz.3053/2	31.05.2023

Lp.	Podmiot	Adres, siedziba	Przedmiot zezwolenia	Termin obowiązywania
4.	ZŁOMIX S.c. Maciej Korwin-Szymanowski, Marcin Szpurek, Przemysław Tarczyński	Police ul. Kościuszki 57b	zbieranie odpadów, w tym punkt skupu złomu	30.09.2023
5.	FDO Sp. z o.o.	Leśno Górne 11	zbieranie i przetwarzanie odpadów o kodach 03 03 08 03 03 99 15 01 01 19 12 01 20 01 01	31.03.2024
6.	P.H.U."VESTAL"Tomasz Cybulski	Police ul. Piłsudskiego 22/12	zbieranie odpadów	31.10.2024
7.	STALFIX S.C.	Mierzyn ul. Welecka 21B	zbieranie odpadów	01.01.2026
8.	PW "FERKUT" Robert Lipowicz	Ustowo Ustowo 18 k	zbieranie odpadów	31.01.2025
9.	ZARZĄD PORTU MORSKIEGO POLICE SP. ZO.O.	Police Kuźnicka 1	zbierania odpadów	30.09.2025
10.	LUMEN Sp. z o.o.	Police ul. Piotra i Pawła 9	zbieranie odpadów	31.12.2025
11.	ZARZĄD PORTU MORSKIEGO POLICE SP. ZO.O.	Police Kuźnicka 1	pozainstalacyjne przetwarzanie odpadów	01.01.2026
12.	Port Morski Police Sp. z o.o.	Police ul. Kuźnicka1	przetwarzanie odpadów	01.01.2026
13.	SIC LAZARO Polska Sp. z o.o.	Police ul. Tanowska 8	odzysk, zmiana decyzji z dnia 09.12.2010 r, 12.12.2011 r., 27.02.2014r. i 30.10.2015r. i 17.05.2016r.	30.04.2026
14.	KEMIPOL Sp. zo.o.	Police ul. Kuźnicka 6	zbieranie odpadów	30.11.2026
15.	ZARZĄD PORTU MORSKIEGO POLICE SP. ZO.O.	Police ul. Kuźnicka 1	przetwarzanie odpadów	28.02.2027
16.	ARK-TRANS Andrzej Kogutowski	Police ul. Wiśniowa 15	zbieranie odpadów	31.03.2027
17.	KEMIPOL Sp. zo.o.	Police ul. Kuźnicka 6	przetwarzanie odpadów	30.04.2027
18.	ZARZĄD PORTU MORSKIEGO POLICE SP. ZO.O.	Police ul. Kuźnicka 1	przetwarzanie odpadów	29.02.2028
19.	POLDEK Polikowscy sp. j.	Dobra ul. Graniczna 39B	przetwarzanie odpadów	30.04.2029

Źródło: Starostwo Powiatowe w Policach.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Urząd Marszałkowski w Szczecinie, na terenie Powiatu Polickiego, funkcjonują następujące podmioty posiadające aktualne pozwolenia na wytwarzanie odpadów, wydane przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego:

- XEDOS S.C., Stobno 17 D, 72-002 Dołuje (stacja demontażu pojazdów wycofanych z Eksploatacji zlokalizowana w m . Stobno);
- Firma Handlowo-Usługowa „Frost", Skibin 26a, 88-200 Radziejów (stacja demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji zlokalizowana w m. Stobno);
- ORZECH S.C., ul. Energetyków 6 , 72-010 Police (stacja demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji zlokalizowana w Policach);
- RSW S.A., Ostoja 18, 72-005 Ostoja.

Osiągnięte poziomy recyklingu

Wszystkie gminy powiatu polickiego osiągnęły, w 2019 roku, wymagane poziomy recyklingu. Ich wartości przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 51. Osiągnięte, przez gminy powiatu polickiego, poziomy recyklingu

Poziomy recyklingu	Poziomy wymagane	Gmina			
		Police	Nowe Warpno	Dobra	Kołbaskowo
Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła [%]	>30	36,19	32,92	31,62	45
Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych [%]	>50	53,06	56,74	60,94	74,28
Poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. [%]	<40	10,01	-	0	0

Źródło: Analizy gospodarki odpadami oraz raporty o stanie poszczególnych gmin powiatu.

Odpady zawierające wyroby azbestowe

Zgodnie z danymi zamieszczonymi w bazie azbestowej, na terenie powiatu polickiego znajduje się 3 556 955 kg pozostałych do unieszkodliwienia, wyrobów zawierających azbest.

Tabela 52. Ilość materiałów zawierających azbest , pozostałych do unieszkodliwienia na terenie powiatu polickiego (stan na 25.11.2020 r.).

Jednostka	Materiały zawierające azbest pozostałe do unieszkodliwienia [kg]		
	razem	osoby fizyczne	osoby prawne
Powiat policki	3 556 955	2 223 082	1 333 874
Police	1 450 749	545 910	904 839
Nowe Warpno	116 907	90 747	26 160

Jednostka	Materiały zawierające azbest pozostałe do unieszkodliwienia [kg]		
	razem	osoby fizyczne	osoby prawne
Dobra	610 139	413 440	196 700
Kołbaskowo	1 379 160	1 172 985	206 175

Źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl

System gospodarowania odpadami na terenie województwa zachodniopomorskiego

Zgodnie z *„Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028”*, obszar województwa został podzielony na dwa regiony gospodarki odpadami:

- Region Zachodni,
- Region Wschodni.

Zgodnie ze zmianami przepisów wprowadzonymi wraz z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. *o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* oraz niektórych ustaw (Dz. U. poz. 1579), która zmieniła przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (tekst jednolity Dz.U. 2020 poz. 797 ze zm.), doszło do zmian w postaci zniesienia regionów gospodarki odpadami oraz zmiany regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych na instalacje komunalne.

Instalacje komunalne funkcjonujące na terenie województwa zachodniopomorskiego

Instalacje komunalne funkcjonujące na terenie województwa zachodniopomorskiego przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 53. Wykaz funkcjonujących instalacji komunalnych na terenie województwa zachodniopomorskiego.

Nazwa i adres instalacji komunalnej	Podmiot zarządzający instalacją komunalną
Instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów	
Instalacja MBP Leśno Górne 12, 72-004 Tanowo	Zakład Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych, Leśno Górne 12, 72-004 Tanowo
Instalacja MBP ul. Księżnej Anny 11, 70-671 Szczecin	SUEZ JANTRA Sp. z o.o. ul. Księżnej Anny 11, 70-671 Szczecin
Instalacja MBP ul. J. Smoleńskiej ps. „Jachna” 35, 71-005 Szczecin	REMONDIS Szczecin Sp. z o.o. ul. J. Smoleńskiej ps. „Jachna” 35, 71-005 Szczecin
Instalacja MBP Łęczyca, 73-112 Stara Dąbrowa	Zakład Zagospodarowania Odpadów Stargard Sp. z o.o. ul. Bogusława IV 15, 73-110 Stargard
Instalacja MBP Dalsze 36, 74-300 Myślibórz	EKO-MYŚL Sp. z o.o. Dalsze 36, 74-300 Myślibórz
Instalacja MBP Słajsino 30, 72-200 Nowogard	Celowy Związek Gmin R-XXI Słajsino 30, 72-200 Nowogard
Instalacja MBP Korzyścienko, ul. Wspólna 1, 78-132 Grzybowo	Miejski Zakład Zieleni, Dróg i Ochrony Środowiska Sp. z o.o. ul. 6 Dywizji Piechoty 60, 78-100 Kołobrzeg
Instalacja MBP ul. Łubuszan 80, 76-004 Sianów	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. ul. Komunalna 5, 75-724 Koszalin

Nazwa i adres instalacji komunalnej	Podmiot zarządzający instalacją komunalną
Instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów	
Instalacja MBP Gwiazdowo, 76-100 Sławno	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. ul. Polanowska 43, 76-100 Sławno
Instalacja MBP Mirowo 14, 78-125 Rymań	SUEZ JANTRA Sp. z o.o. ul. Księżnej Anny 11, 70-671 Szczecin
Instalacja MBP Wardyń Górny 35, 78-320 Połczyn-Zdrój	Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. Wardyń Górny 35, 78-320 Połczyn-Zdrój
Instalacja MBP Chojnica 2, 78-650 Mirosławiec	ATF Sp. z o. Sp. k. Chojnica 2, 78-650 Mirosławiec
Składowiska odpadów inne niż niebezpieczne i obojętne	
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Łęczyca, 73-112 Stara Dąbrowa	Zakład Zagospodarowania Odpadów Stargard Sp. z o.o. ul. Bogusława IV 15, 73-110 Stargard
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Dalsze 36, 74-300 Myślibórz	EKO-MYŚL Sp. z o.o. Dalsze 36, 74-300 Myślibórz
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Słajsino 30, 72-200 Nowogard	Celowy Związek Gmin R-XXI Słajsino 30, 72-200 Nowogard
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne ul. Łubuszan 80, 76-004 Sianów	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. ul. Komunalna 5, 75-724 Koszalin
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Mirowo 14, 78-125 Rymań	SUEZ JANTRA Sp. z o.o. ul. Księżnej Anny 11, 70-671 Szczecin
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Wardyń Górny 35, 78-320 Połczyn-Zdrój	Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami sp. z o.o. Wardyń Górny 35, 78-320 Połczyn-Zdrój
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Gwiazdowo, 76-100 Sławno	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. ul. Polanowska 43, 76-100 Sławno

Źródło: www.bip.wzp.pl/artykul/lista-instalacji-spelniajacych-wymagania-dla-instalacji-komunalnych-na-terenie-wojewodztwa

5.8.2. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego.

Zadania obejmujące gospodarkę odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, wyznaczone w poprzednim *Programie Ochrony Środowiska*, zrealizowane w latach 2018 - 2019, przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 54. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem gospodarki odpadami.

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Intensyfikacja działań organizacyjnych i inwestycyjnych w zakresie potrzeb segregacji odpadów komunalnych	↑	P, D, R, O

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Kontynuacja działań związanych z unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest	↑	W, D, R, O
Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie dotrzymywania zapisów decyzji administracyjnych (w zakresie gospodarowania odpadami innymi niż komunalne)	↑	B, D, R, O

Źródło danych: Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego za lata 2018-2019

Legenda:
Skutek: B – bezpośredni, P – pośredni, W – wtórny, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.
Stan realizacji zadania: ↑ - zrealizowane, ↓ - brak realizacji.

Realizacja ww. działań przyczyniła się do efektywnego funkcjonowania systemu gospodarki odpadami na terenie powiatu. Fakt ten potwierdzają zmiany wskaźników monitoringu, których analiza została zawarta w poniższej tabeli.

Tabela 55. Wskaźniki monitoringu dotyczące gospodarki odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika
1.	Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku	t	24 262,06	23 340,20	22 089,72	
2.	Zmieszane odpady komunalne ogółem na 1 mieszkańca	kg	312,1	296,2	276,2	
3.	Zmieszane odpady zebrane z gospodarstw domowych w ciągu roku	t	20 233,54	19 567,66	17 916,60	
4.	Zmieszane odpady komunalne zebrane z gospodarstw domowych ogółem na 1 mieszkańca	t	260,3	248,4	224,0	
5.	Odpady z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji) zebrane w ciągu roku	t	4 902,67	4 531,56	5 025,81	
6.	Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (wszystkie gminy)	-	osiągnięty	osiągnięty	osiągnięty	
7.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami papieru, tworzyw sztucznych, szkła, metalu (wszystkie gminy)	-	osiągnięty	osiągnięty	osiągnięty	

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika
8.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych (wszystkie gminy)	-	osiągnięty	osiągnięty	osiągnięty	
9.	Czynne składowiska odpadów, na których unieszkodliwiane są odpady	szt.	1	1	1	
10.	Powierzchnia czynnych składowisk, na których unieszkodliwiane są odpady komunalne	ha	4,4	4,4	4,4	

Źródło danych: GUS

*Gdzie:
kolor zielony – poprawa lub brak zmian,
kolor czerwony – pogorszenie wartości wskaźnika lub przekroczenie wartości dopuszczalnych.

W ramach poprzedniego Programu Ochrony Środowiska podjęto się realizacji zadań inwestycyjnych oraz organizacyjnych mających na celu ulepszenie selektywnej zbiórki odpadów, zadań kontrolnych w stosunku do podmiotów wytwarzających odpady oraz unieszkodliwiana wyrobów zawierających azbest. Wskaźniki monitoringu potwierdzają pozytywny efekt wykonanych zadań – Ilość zmieszanych odpadów odebranych od mieszkańców maleje, a jednocześnie osiągnięte zostały poziomy recyclingu i przygotowania do ponownego użycia zbieranych selektywnie odpadów oraz poziom ograniczenia przekazanych do składowania odpadów ulegających biodegradacji. Warto zaznaczyć, ze wymagane poziomy corocznie ulegają zaostrzeniu. Zwiększeniu ulegają również ilość odpadów odbieranych z innych źródeł co ma związek ze skuteczną działalnością kontrolną. Zgodnie z danymi umieszczonymi w bazie azbestowej, na terenie powiatu polickiego zinwentaryzowanych zostało 4 851 684 kg wyrobów zawierających azbest, z czego do unieszkodliwienia pozostaje 3 556 955 kg. Oznacza to, że w ramach realizacji zadania unieszkodliwiono 1 294 729 kg wyrobów zawierających azbest. Zaleca się kontynuację podejmowanych działań.

5.8.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wpływ gwałtownych zjawisk pogodowych oraz ich efektów należy mieć na uwadze podczas wybierania lokalizacji oraz projektowania obiektów typu PSZOK oraz składowisk odpadów. Jednym ze sposobów adaptacji do zmian klimatu jest także zmniejszenie zapotrzebowania na surowce, poprzez zwiększenie recyclingu odpadów.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Większość nadzwyczajnych zagrożeń środowiska dotyczących gospodarki odpadami, jest związana ze składowiskami odpadów. Można do nich zaliczyć przedostawanie się

odpadów poza miejsce wyznaczone do ich składowania, ruchy masowe ziemi a także samozapłon gazów składowiskowych. Aby im przeciwdziałać należy zapobiegać niewłaściwej eksploatacji oraz rekultywacji składowisk odpadów.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarki powinny dotyczyć zagadnień takich jak prawidłowa gospodarka odpadami, znaczenie segregacji odpadów oraz obejmować akcje takie jak „Sprzątanie Świata".

Monitoring środowiska

Analiza wpływu gospodarki odpadami na środowisko przyrodnicze powinien opierać się przede wszystkim na elementach takich jak:

- monitoring wpływu składowisk na wody powierzchniowe i podziemne;
- badanie poziomu i jakości wód podziemnych oraz objętości i składu wód odciekowych;
- kontrole w zakresie zbierania, przetwarzania oraz składowania odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych;
- monitoring dzikich składowisk oraz terenów po zlikwidowanych mogilnikach.

5.6.4 Tendencje

Tendencje korzystne	Tendencje niekorzystne
• Wzrost świadomości społeczeństwa w związku z gospodarką odpadami, • Udoskonalanie selektywnej zbiórki odpadów, • Zmniejszająca się ilość wyrobów azbestowych,	• Wzrastający koszt odbierania odpadów przez podmioty; • Zwiększająca się ilość odpadów produkowana przez inne źródła (usługi komunalne, handel, mały biznes, biura oraz instytucje);

Poniżej zestawiono główne problemy w zakresie gospodarki odpadami. Opisane zostały także atuty związane z tym zagadnieniem.

Problemy i zagrożenia

- Występowanie wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu polickiego;
- Zwiększające się koszty odbierania odpadów od mieszkańców powiatu;
- Zwiększająca się ilość odpadów produkowanych przez podmioty komunalne, instytucje, biura, małe biznesy oraz podmioty handlowe;
- Przekroczenia dopuszczalnych poziomów B(a)P w pyle, opisane w rozdziale 5.1., wskazują na spalania w piecach odpadów
- W miejscowości Dołuje znajduje się składowisko odpadów wymagające rekultywacji;

Atuty

- Gminy wchodzące w skład powiatu polickiego osiągnęły wymagane poziomy recyclingu i przygotowania do ponownego użycia innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła;
- Gminy wchodzące w skład powiatu osiągnęły wymagane poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania;
- Gminy powiatu polickiego posiadają Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

5.8.5. Analiza SWOT

Gospodarka odpadami	
Silne strony	Słabe strony
• Gminy powiatu osiągnęły wymagane poziomy recyclingu i przygotowania do ponownego użycia innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych; • Gminy powiatu osiągnęły wymagane poziomy recyclingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła; • Gminy powiatu osiągnęły wymagane poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania; • Gminy powiatu polickiego posiadają punkty PSZOK;	• Na terenie powiatu polickiego występują wyroby zawierające azbest; • Niska świadomość ekologiczna mieszkańców; • Zwiększająca się ilość odpadów produkowanych przez podmioty komunalne, instytucje, biura, małe biznesy oraz podmioty handlowe; • Na obszarze powiatu zlokalizowane jest składowisko odpadów wymagające rekultywacji;
Szanse	Zagrożenia
• Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami w tym konieczności selektywnej zbiórki odpadami; • Usuwanie oraz unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest; • Wzmacnianie systemu selektywnej zbiórki odpadów;	• Spalanie odpadów w przydomowych kotłowniach, • Usuwanie wyrobów zawierających azbest w zbyt wolnym tempie.

5.9. Zasoby przyrodnicze

5.9.1. Formy ochrony przyrody

Na terenie powiatu polickiego występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszary Natura 2000,
- Park Krajobrazowy,
- Rezerwaty,
- Użytki ekologiczne,
- Pomniki przyrody.

Obszary Natura 2000[28]

Nazwa obszaru: Dolna Odra
Kod obszaru: PLH320037
Powierzchnia: 30 458,09 ha
Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:
specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Opis:

Dolina Odry (z dwoma głównymi kanałami: Wschodnią Odrą i Zachodnią Odrą), rozciągająca się na przestrzeni ok. 90 km, stanowi mozaikę obejmującą: tereny podmokłe z torfowiskami i łąkami zalewanymi wiosną, lasy olszowe i łęgowe, starorzecza, liczne odnogi rzeki i wysepki. Odra jest rzeką swobodnie płynącą (według terminologii hydrotechników). Duży udział w obszarze mają naturalne tereny zalewowe. Ostoja obejmuje również fragmenty strefy krawędziowej Doliny Odry z płatami roślinności sucholubnej, w tym z murawami kserotermicznymi oraz lasami. Tereny otaczające ostoję są użytkowane rolniczo. Gospodarka łąkowa oraz wypas bydła są też prowadzone na niewielkim fragmencie obszaru. W okolicach ostoi zlokalizowane są liczne zakłady przemysłowe.

Obszar charakteryzują dobrze zachowane siedliska, w tym 21 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Liczne rzadkie i zagrożone gatunki zwierząt, w tym 17 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Międzyodrze, tzn. wyspa torfowa położona pomiędzy Odrą Wschodnią i Odrą Zachodnią to obszar największego w Europie torfowiska fluwiogenicznego o miąższości do 10 m, poprzecinanego siecią kanałów, starorzeczy, rowów i rozlewisk o długości łącznej ok. 200 km. W tych szczególnych warunkach, przy bardzo ograniczonym gospodarowaniu wykształciła się tu charakterystyczna szata roślinna. Dobrze zachowane siedliska dają schronienie i miejsce spoczynku oraz zapewniają bazę pokarmową dla wielu rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt, w tym nocka łydkowłosego Myotis dasycneme - gatunku wymienianego w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Liczne ślepe odnogi rzeczne, szerokie kanały oraz bogactwo terenów podmokłych i zalewowych znajdujących się na obszarze ostoi Dolina Odry stanowią szczególnie korzystny i preferowany teren żerowiskowy dla tego gatunku. W kanałach Międzyodrza występuje m. in. salwinia pływająca Salvinia natans i grzybieńczyk wodny Nymphoides peltata (gatunki zagrożone w Polsce).

[28] www.natura2000.gdos.gov.pl

Nazwa obszaru: Jezioro Stolsko
Kod obszaru: PLH320063
Powierzchnia: 139,68 ha
Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:
specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Opis:

Jezioro Stolsko (powierzchnia całkowita - 92 ha, w granicach Polski - 28,5 ha) z przyległymi lasami przecięte jest granicą państwową i w części znajdującej się w granicach Niemiec chronione jako obszar Natura 2000 "Gottesheide mit Schloß- und Lenzener See" (DE2451301) na powierzchni 1399 ha (zarówno jako Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków OSO jak i Specjalny Obszary Ochrony Siedlisk OOS). Po polskiej stronie granicy występują analogiczne siedliska, choć kwestia klasyfikacji granicznego jeziora Stolsko do siedlisk przyrodniczych jest problematyczna. Zbiornik jest zeutrofizowany, z dnem mulistym, z silnie rozwiniętym pasem szuwarów i roślinnością wodną. Z drugiej strony stwierdzono występowanie w nim łąk ramienicowych i w Niemczech zaklasyfikowany jest do siedliska 3140 (jeziora mezotroficzne z łąkami ramienicowymi). Obszar położony jest na Równinie Polickiej w Puszczy Wkrzańskiej. Z jeziora Stolsko wypływa rzeka Gunica stanowiąca lewy dopływ Odry. W południowej części krajobraz falisty wysoczyzny morenowej z misą jeziora, w części północnej krajobraz pagórkowaty z bezodpływowymi zagłębieniami terenu. Z jeziora Stolsko i jego brzegów podawane były w początkach XX wieku tak rzadkie gatunki jak Schoenoplectus xkalmusii, Botrychium simplex, Potamogeton oblongus (Muller 1911) oraz Corallorhiza trifida (Holzfuss 1925).

Obszar transgraniczny, sąsiadujący z obszarami Natura 2000 (ptasim i siedliskowym) po stronie niemieckiej. Sąsiedztwo jest o tyle istotne, że jednym z przedmiotów ochrony po stronie niemieckiej jest jezioro Stolsko przecięte granicą (wyznaczenie obszaru po polskiej stronie ma na celu ujednolicenie zasad i zapewnienie skutecznej ochrony zbiornika) . Obszar zlokalizowany jest w centralnej części proponowanego transgranicznego rezerwatu przyrody Gottesheide-świdwie. Poza jeziorem chroni fragmenty lepiej zachowanych siedlisk leśnych i bagiennych w południowej części Puszczy Wkrzańskiej. Obszar ważny jako miejsce występowania i rozrodu płazów, gadów i ptaków, a ponadto miejsce zimowania ptaków, miejsce żerowania i odpoczynku ptaków wodno-błotnych, zwłaszcza żurawi i gęsi.

Nazwa obszaru: Police - kanały
Kod obszaru: PLH320015
Powierzchnia: 100,25 ha
Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:
specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Opis:

Sieć podziemnych kanałów długości ok. 4000 m, stanowią pozostałość po przedwojennej fabryce paliw lotniczych (benzyny syntetycznej) - Hydrier Werke Politz.

Największe zimowisko nietoperzy na Pomorzu Zachodnim (780 osobników - sezon zimowy 2003). Zimuje tu 6 gatunków nietoperzy, z czego 2, to gatunki z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Nazwa obszaru: Ujście Odry i Zalew Szczeciński
Kod obszaru: PLH320018
Powierzchnia: 52611,99 ha
Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:
specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Opis:

Obszar położony u ujścia rzeki Odry obejmujący również jej dolny odcinek, Zalew Szczeciński, Wyspę Chrząszczewską i Zalew Kamieński. Dźwina i Zalew Kamieński to najbardziej naturalne elementy ujścia Odry. średnia głębokość tego rozległego kompleksu wodnego wynosi 3,5 - 4,0 m. Wokół wybrzeży zalewu ciągną się, zmiennej szerokości płycizny przybrzeżne sięgające niekiedy zwłaszcza po stronie wschodniej 800 metrów w głąb akwenu. Ich maksymalna głębokość osiąga 1,0-1,5 m. W zacisznych enklawach różnych części zalewu są one miejscem występowania wielu gatunków hydrofitów. Zalew Szczeciński ograniczają od północy tereny wyspy Wolin i Uznam. Ze środowiskiem morskim Bałtyku Zalew Szczeciński połączony jest poprzez koryto Dziwny na wschodzie, świny w środkowej części oraz poprzez Pianę na zachodzie. Przy wylotach ramion ujściowych wód zalewu rozwijają się delty wsteczne powstające w trakcie wlewania się wody morskiej do jego akwenu, co ma miejsce podczas sztormów, bądź przy długotrwałych silnych wiatrach z kierunków północnych. Wiatry północne powodują zjawisko tzw. "cofki", w efekcie której następuje podwyższenie stanu wód w zalewie, sięgające czasem nawet do 1,00 m. Z racji okresowych wlewów wody morskiej zmieniają się w zalewie parametry chemiczne jego Środowiska, zwłaszcza w zakresie zawartości chlorków, temperatury i wysycenia powierzchniowych warstw wody tlenem. Stąd poziom zawartości jonów Cl w wodach zalewu właściwego waha się w granicach 0,05 do 1,25 g/l. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w obecności roślin słonolubnych. Obszary terenów przyległych głównie po stronie wschodnich wybrzeży stanowią płaską strefę nadzalewową, którą pokrywają utwory mineralne, bądź organiczne torfów zakumulowanych w lokalnych obniżeniach i płytkich basenach nadzalewowych. Jedynie wybrzeża północne na niewielkim odcinku oraz wschodnie wyspy Wolin mają bardziej zróżnicowaną rzeźbę i znaczną rozpiętość wysokościową.

Laguna, priorytetowy rodzaj siedliska z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, ponad 80% obszaru. Łącznie zidentyfikowano tu 13 rodzajów siedlisk z tego załącznika. Torfowe obszary Basenu Czarnocińskiego są miejscem występowania wielu prawnie chronionych bądź rzadkich gatunków roślin naczyniowych, a także licznych mchów brunatnych i torfowców. W rejonie Miroszowa w zachodniej części zalewu występuje zjawisko abrazji klifowego brzegu - klif żywy.Zalew Szczeciński ma kluczowe znaczenie dla ichtiofauny regionu, a także Polski. Wstępują tu zarówno gatunki ryb i minogów chronionych, jak i innych, cennych z punktu widzenia biologii, czy gospodarki człowieka. Akwen ten położony jest na styku dwu różnorodnych środowisk; słodko i słonowodnego - estuarium. Efektem tego, jest występowanie gatunków ryb charakterystycznych dla obu tych środowisk. Leży on na szlaku wędrówek tarłowych między innymi takich gatunków jak: certa, aloza, łosoś, troć wędrowna, czy węgorz. Jest miejscem tarła wielu gatunków ryb (parposz, różanka). Łącznie zidentyfikowano tu 16 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.Wody Zalewu odznaczają się dużym zagęszczeniem organizmów dennych; zwłaszcza ochotkowatych Chironomidae, skąposzczetów Oligochaeta, i mięczaków.Rozległy

obszar wód Zalewu Szczecińskiego oraz urozmaicona strefa wybrzeży zasiedlona różnymi zbiorowiskami roślinności bagiennej, szuwarowej i wodnej jest miejscem egzystencji wielu gatunków ptaków, które znajdują tu dobre warunki żerowania, rozrodu i odpoczynku podczas migracji. Niejednokrotnie w okresie zimowym można tu obserwować żerujące bieliki w ilości do 250 osobników. Obszar obejmuje ważne ostoje ptasie o randze europejskiej.

Rysunek 19. Obszary siedliskowe sieci Natura 2000 na tle powiatu polickiego.

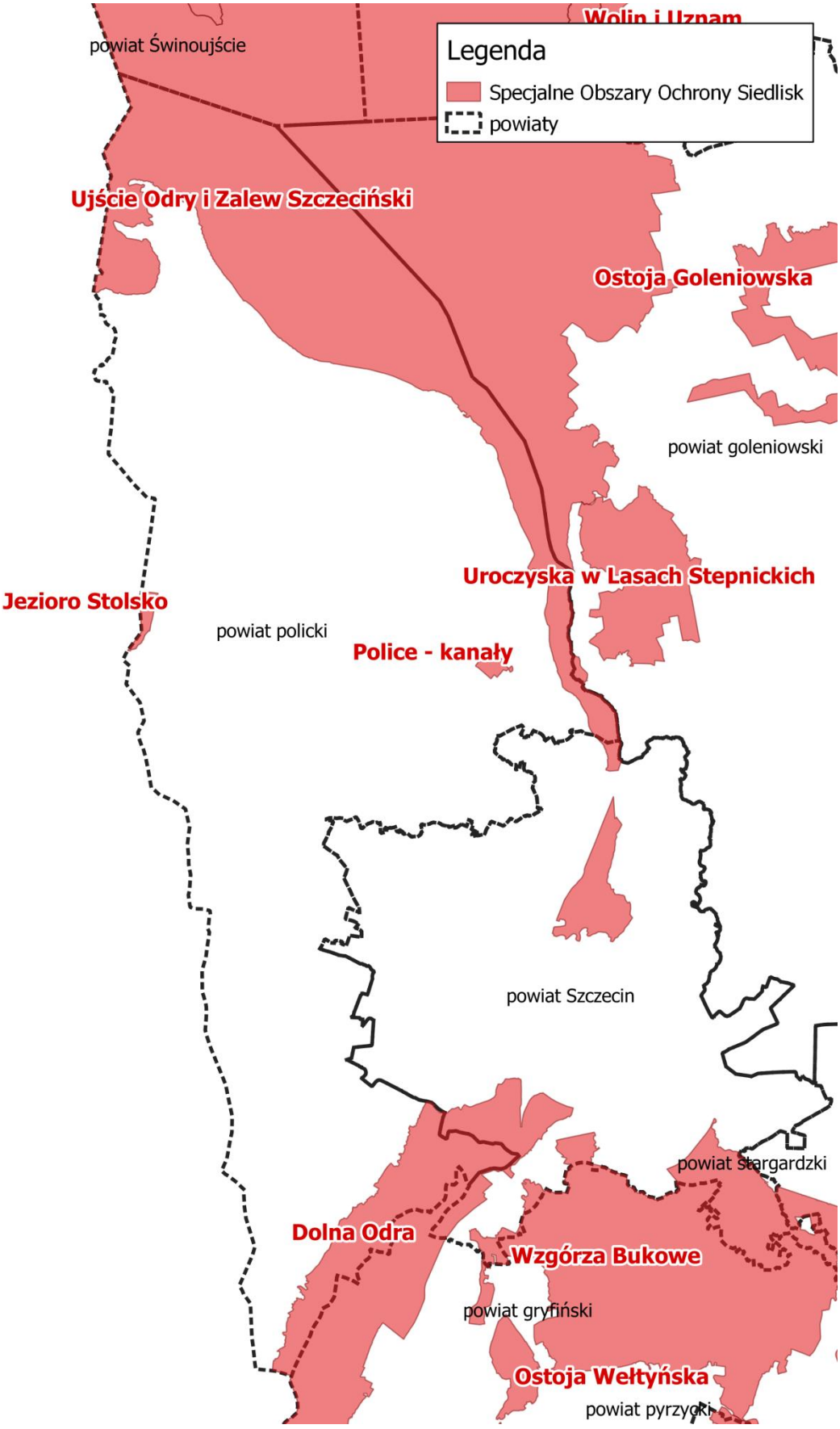

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GDOŚ.

Nazwa obszaru: Dolina Dolnej Odry
Kod obszaru: PLB320003
Powierzchnia: 61 648,4 ha
Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:
Obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia)

Opis:

Obszar obejmuje dolinę Odry pomiędzy Kostrzynem, a Zalewem Szczecińskim (dł. ca 150 km) wraz z Jeziorem Dąbie. J. Dąbie jest płytkim, deltowym zbiornikiem (5600 ha, głęb. max. 4 m), o urozmaiconej linii brzegowej. Zasilane jest zarówno przez wody opadowe i rzeczne, jak i przez wody morskie (zjawisko cofki). Jezioro od nurtu Odry oddzielają wyspy: Czapli Ostrów, Sadlińskie Łąki, Mienia, Wielka Kępa, Radolin, Czarnołęka, Dębina, Kacza i Mewia. Z południowo-wschodnim brzegiem jeziora sąsiadują łąki i mokradła Rokiciny, Sadlińskie i Trzebuskie Łęgi. W J. Dąbie występuje bogata roślinność wodna. Brzegi zajmuje szeroki pas szuwarów (głównie trzcinowych i oczeretów), za którymi wykształcają się ziołorośla nadrzeczne. Duże powierzchnie zajmują łęgi i zarośla wierzbowe. Wnętrza dużych wysp pokryte są olsami i łęgami jesionowo-olszynowymi. W części ujściowej Odra posiada dwa główne rozgałęzienia - Odra Wschodnia i Regalica. Obszar pomiędzy głównymi odnogami (kanałami) (Międzyodrze) jest płaską równiną z licznymi jeziorkami i mniejszymi kanałami, jest on zabagniony, posiada okresowo zalewane łąki i fragmenty nadrzecznych łęgów. Obszar poniżej Cedyni nosi nazwę Kotliny Freienwaldzkiej, w obrębie której szczególne znaczenie dla ptaków posiada tzw. Rozlewisko Kostrzyneckie. W ostoi w całości zawiera się siedliskowy obszar Natura 2000 Dolna Odra. Po stronie niemieckiej wzdłuż Odry rozciąga się Park Narodowy Dolina Dolnej Odry. W części środkowej i południowej obszaru włączono doń fragmenty przylegających do doliny lasów o największym zagęszczeniu ptaków drapieżnych.

Obszar to ostoja ptasia o randze europejskiej E 06. Występują co najmniej 43 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 14 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Bardzo ważny teren szczególnie dla ptaków wodno-błotnych w okresie lęgowym, wędrówkowym i zimowiskowym. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bąk (PCK), błotniak łąkowy i gęgawa; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: rybitwa czarna, gąsiorek i wodniczka (PCK). W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego następujących gatunków ptaków: gęsi zbożowa oraz białoczelna; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: łabędź krzykliwy, perkoz dwuczuby, krakwa, czajka i siewka złota; na jesiennym zlotowisku żurawie występują w ilości do 5 000 osobników. Zimą w wysokim zagęszczeniu występuje perkoz dwuczuby.

Nazwa obszaru: Jezioro Świdwie
Kod obszaru: PLB320006
Powierzchnia: 7 196,24 ha
Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:
Obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia)

Opis:

Ostoja „Jezioro Świdwie" zajmuje południowy fragment Puszczy Wkrzańskiej. Jest to obszar o urozmaiconej rzeźbie terenu (pagórki, wały wydmowe, zatorfione niecki deflacyjne, kotliny wytopiskowe), z centralnie położonym, eutroficznym jeziorem Świdwie. Jezioro pełni ważną funkcję ostoi ptaków wodno-błotnych (awifauna lęgowa i migrująca). Akwen jest wypłycony (głębokość maksymalna 2,1 m, głębokość średnia 0,7 m), zarastający roślinnością szuwarową, z charakterystyczną mozaiką siedlisk w jego otoczeniu (łąki świeże, szuwary turzycowe, olsy). Pozostała część ostoi stanowi ważne uzupełnienie biotopów awifauny o charakterze: żerowym, odpoczynkowym i lęgowym. Są to: lasy i bory Puszczy Wkrzańskiej (bory sosnowe świeże, bagienne, buczyny, olsy), łąki i pastwiska, inne grunty rolne, niewielkie śródpolne zbiorniki wodne (w większości są to wyrobiska potorfowe), fragment granicznego jeziora Stolsko. Ostoja „Jezioro Świdwie" to ważny elementem korytarza ekologicznego ptaków, uznany obszar o znaczeniu międzynarodowym (ostoja PL004). Cześć ostoi objęta jest ochroną jako rezerwat przyrody Świdwie oraz jako Ostoja Konwencji Ramsarskiej.

Obszar jest ważną ostoję ptasią o randze międzynarodowej (kryteria BirdLife International: B1i, B3, C2, C6). Wraz z sąsiednimi ostojami ptasimi, OSO Ukermünder Heide i OSO Ostoja Wkrzańska, stanowi zabezpieczenie odpowiednich biotopów dla ptaków będących przedmiotami ochrony w tych ostojach. Stwierdzono występowanie 39 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz co najmniej 29 regularnie występujących gatunków ptaków migrujących nie wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 2009/147/WE. Wartość przyrodniczą obszaru wzbogaca obecność: ośmiu typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, trzech gatunków bezkręgowców, dwóch gatunków płazów oraz trzech gatunków ssaków z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.

Nazwa obszaru: Ostoja Wkrzańska
Kod obszaru: PLB320014
Powierzchnia: 14 575,73 ha
Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:
Obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia)

Opis:

Obszar stanowi część (około 1/3) kompleksu leśnego rozmieszczonego po obu stronach granicy z Niemcami, położony na północny zachód od Szczecina i na zachód od ujściowego odcinka Odry. Obszar ten, stanowiąc mozaikę siedlisk, obejmuje nieduże rzeczki, zeutrofizowane i zarośnięte szuwarami jeziora, nieduże zbiorniki, rozległe torfowiska niskie, torfowiska wysokie, łąki i pastwiska, grunty porolne, olsy, lasy i bory. Większość obszaru Puszczy (głównie siedliska borowe i olsowe)znajduje się na terenie równiny pokrytej wydmami. Jedynie południowo-wschodnia część tego kompleksu leśnego (żyzne buczyny)

porasta wysokie wzgórza morenowe - Wzgórze Warszewskie. Najcenniejsze jeziora to Jez. Karpino i Jez. Piaski.

W ostoi występuje co najmniej 27 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK).W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: bielik (PCK), kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), lelek, rybołów (PCK),samotnik;

Nazwa obszaru: Zalew Szczeciński
Kod obszaru: PLB320009
Powierzchnia: 47 194,57 ha
Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:
Obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia)

Opis:

Obszar obejmuje polską część Zalewu Szczecińskiego. Zbiornik jest płytki (średnia głębokość 2-3m) i bardzo żyzny, o niezwykle wysokim zagęszczeniu organizmów bentosowych i bogatym rybostanie.

Ostoja ptasia o randze europejskiej E02.Występuje co najmniej 25 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Bardzo ważna ostoja ptaków wodno-błotnych przede wszystkim w okresie wędrówek i zimą. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: gęgawa, czernica, bielik (PCK), błotniak zbożowy (PCK), kania czarna (PCK), biegus zmienny (schinzii) (PCK), gąsiorek, ohar (PCK), perkoz dwuczuby, kropiatka sieweczka obrożna (PCK); w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje kania ruda (PCK), łyska i zimorodek; wodniczka (PCK) występuje w liczbie zaledwie 0-4 samców. W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego (C2 i C3) następujących gatunków ptaków: łabędź krzykliwy, rybitwa czarna, czernica, gągoł, głowienka, łyska, nurogęś, ogorzałka; W stosunkowo dużych ilościach (C7) występują: perkoz dwuczuby, kormoran czarny, gęś zbożowa i siewka złota; w sumie ptaki wodno-błotne występują w koncentracjach powyżej 20 000 osobników (C4).W okresie zimy występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego (C2 i C3) następujących gatunków ptaków: , łabędź krzykliwy, nurogęś, ogorzałka, markaczka, gągoł, bielaczek, bielik (do 250 osobników); łabędź krzykliwy zimuje w ilości stanowiącej stosunkowo znaczny procent populacji wędrującej, ale ponad 4% populacji zimującej w Polsce; ptaki wodno-błotne występują w koncentracjach powyżej 20 000 osobników (C4).

Rysunek 20. Obszary ptasie sieci Natura 2000 na tle powiatu polickiego.

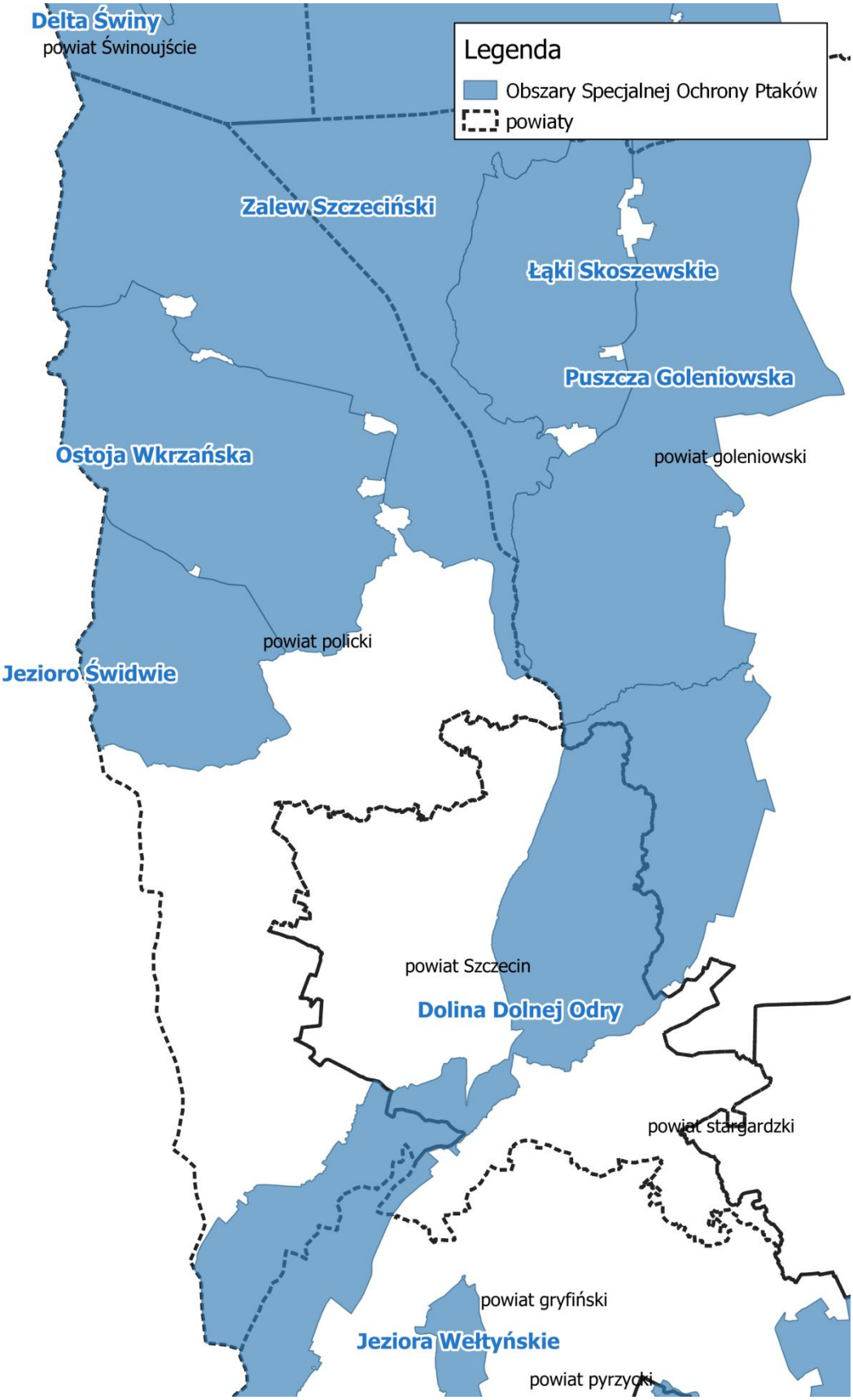

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GDOŚ.

Parki Krajobrazowe

Park Krajobrazowy „Dolina Dolnej Odry”[29]

Park Krajobrazowy Doliny Dolnej Odry utworzony został 1 kwietnia 1993 roku, Rozporządzeniem nr 4/1993 Wojewody Szczecińskiego (Dz. Urz. Woj. Szczecińskiego Nr 4, poz. 50). Park obejmuje teren o powierzchni 6009 ha, znajdujący się na obszarze gmin Gryfino, Kołbaskowo i Widuchowa. Otulina Parku, licząca 1140 ha oprócz wymienionych już gmin, leży na terenie gminy Szczecin.

Park krajobrazowy jest obszarem chronionym ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe, a celem jego utworzenia jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnienie tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Znajdujące się w granicach parku grunty rolne, leśne i inne nieruchomości pozostawia się w gospodarczym wykorzystaniu.

Park Krajobrazowy Dolina Dolnej Odry to największe w Europie Zachodniej i Środkowej fluwiogeniczne torfowisko niskie z florą i fauną nie spotykaną już w dolinach innych, wielkich rzek europejskich. Obszar Parku pocięty jest gęstą siecią starorzeczy, kanałów, rowów i rozlewisk, o łącznej długości ponad 200 km. Czynione na wielką skalę w okresie międzywojennym inwestycje mające zapewnić wykorzystanie rolnicze Międzyodrza nie przyniosły spodziewanych efektów ze względu na bardzo nikłe wyniesienie terenu nad poziom morza (od 0,1–0,2 do 0,5 m n.p.m), co powodowało jego częste zalewanie. Po wojnie stopniowo zaniechano wszelkich rolniczych działań, a także zaprzestano konserwacji urządzeń hydrotechnicznych. Przyroda powoli wróciła do stanu naturalnego i dzisiaj jest to naturalnie zalewana, zależnie od poziomu wody w Odrze, przestrzeń, pokryta turzycowiskami, trzcinowiskami, szuwarami, zaroślami łozy, skupieniami łęgu wierzbowo-topolowego i kompleksami łęgu olsowego. Przedmiotem ochrony jest nie tylko torfowisko, ale także rzadkie i ginące zespoły i gatunki roślin, oraz fauna, w tym licznie tu występujące gatunki ptaków.

Obszar Parku stanowi naturalne lub mało zmienione ekosystemy, będące siedliskiem chronionych i zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt. W szczególności ochronie podlegają tu:

- torfowisko, które ukształtowało się od okresu polodowcowego, a proces ten trwa do czasów dzisiejszych,
- świat zwierząt, przede wszystkim ornitofauna wyróżniająca się bogactwem lęgowych, zimujących i przelotnych gatunków wodno-błotnych,
- szata roślinna torfowiska dolinowego wykazująca wiele cech naturalności.

[29] www.zpkwz.pl/parki-krajobrazowe/park-krajobrazowy-dolina-dolnej-odry/

Rysunek 21. Park Krajobrazowy Dolina Dolnej Odry na tle powiatu polickiego.

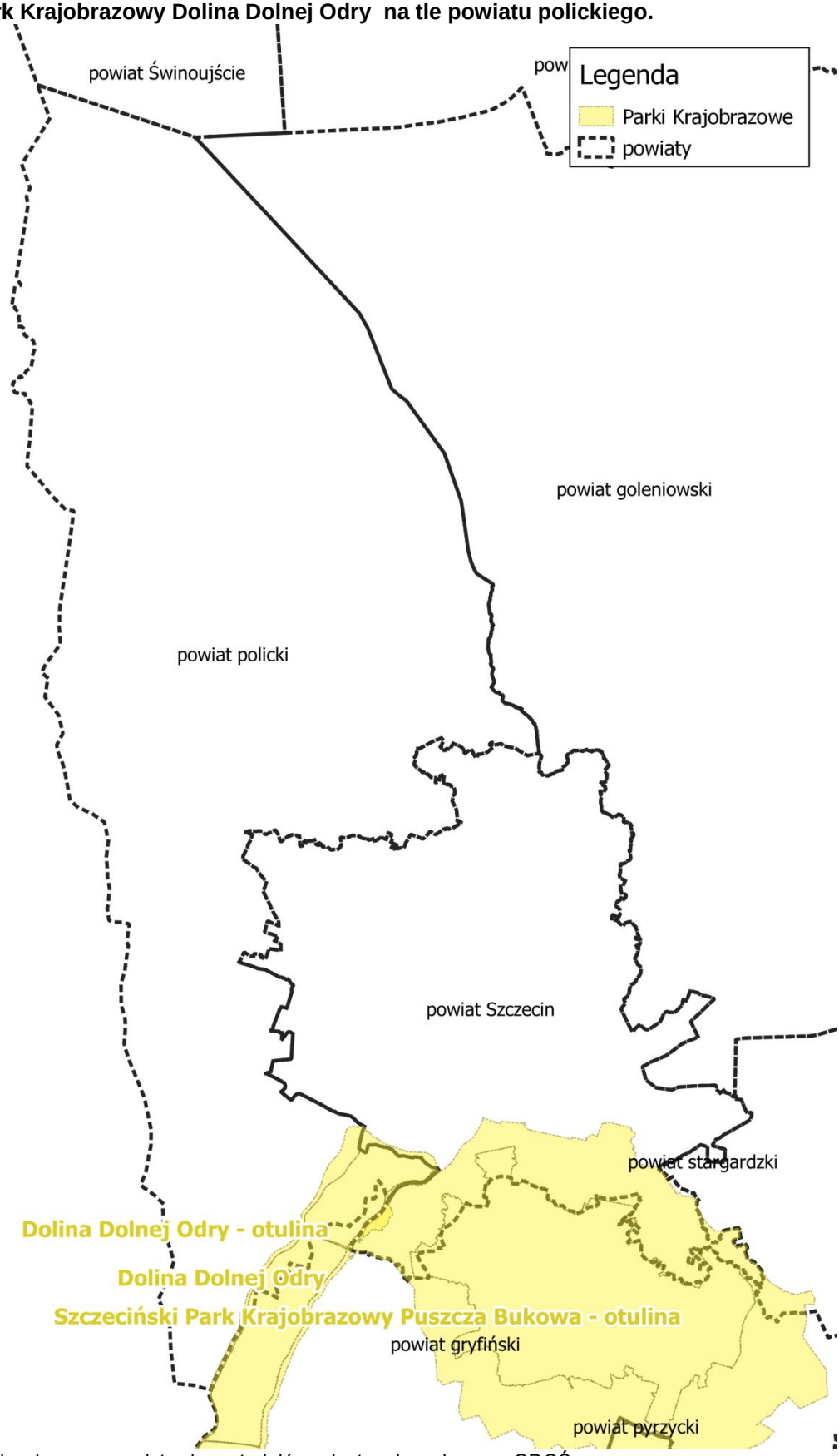

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GDOŚ.

Rezerwaty[30]

Kurowskie Błota

Rezerwat „Kurowskie Błota" jest rezerwatem faunistycznym, o powierzchni 95,6 ha. Został on powołany 3 stycznia 1966 roku w celu zachowania miejsc lęgowych ptaków, zwłaszcza czapli siwej oraz zachowanie w stanie mało zmienionym olsu wyróżniającego się dużymi walorami biocenotycznymi oraz naturalnymi procesami sukcesji leśnej.

Wzgórze Widokowe nad Międzyodrzem

Rezerwat „Wzgórze Widokowe nad Międzyodrzem" jest rezerwatem stepowym, o powierzchni 4,43 ha. Został on powołany 10 marca 1973 roku w celu zachowania zbiorowisk kserotermicznych porastających wzgórze stanowiące fragment wysokiego brzegu doliny Odry w jej dolnym biegu o szczególnych cechach geomorfologicznych i geobotanicznych.

Kanał Kwiatowy

Rezerwat „Kanał Kwiatowy" jest rezerwatem florystycznym, o powierzchni 3,126 ha. Został on powołany 15 grudnia 1976 roku w celu zachowania stanowisk rzadkich gatunków roślin wodnych i błotnych.

Świdwie

Rezerwat „Świdwie" jest rezerwatem faunistycznym, o powierzchni 904,04 ha. Został on powołany 20 lutego 1963 roku w celu zachowania zarastającego jeziora Świdwie oraz przyległych lasów i innych gruntów, stanowiących ostoję licznych gatunków ptaków, jak również będących miejscem odpoczynku i żerowania ptaków przelotnych.

[30] www.crfop.gdos.gov.pl

Rysunek 22. Rezerwaty przyrody na tle powiatu polickiego.

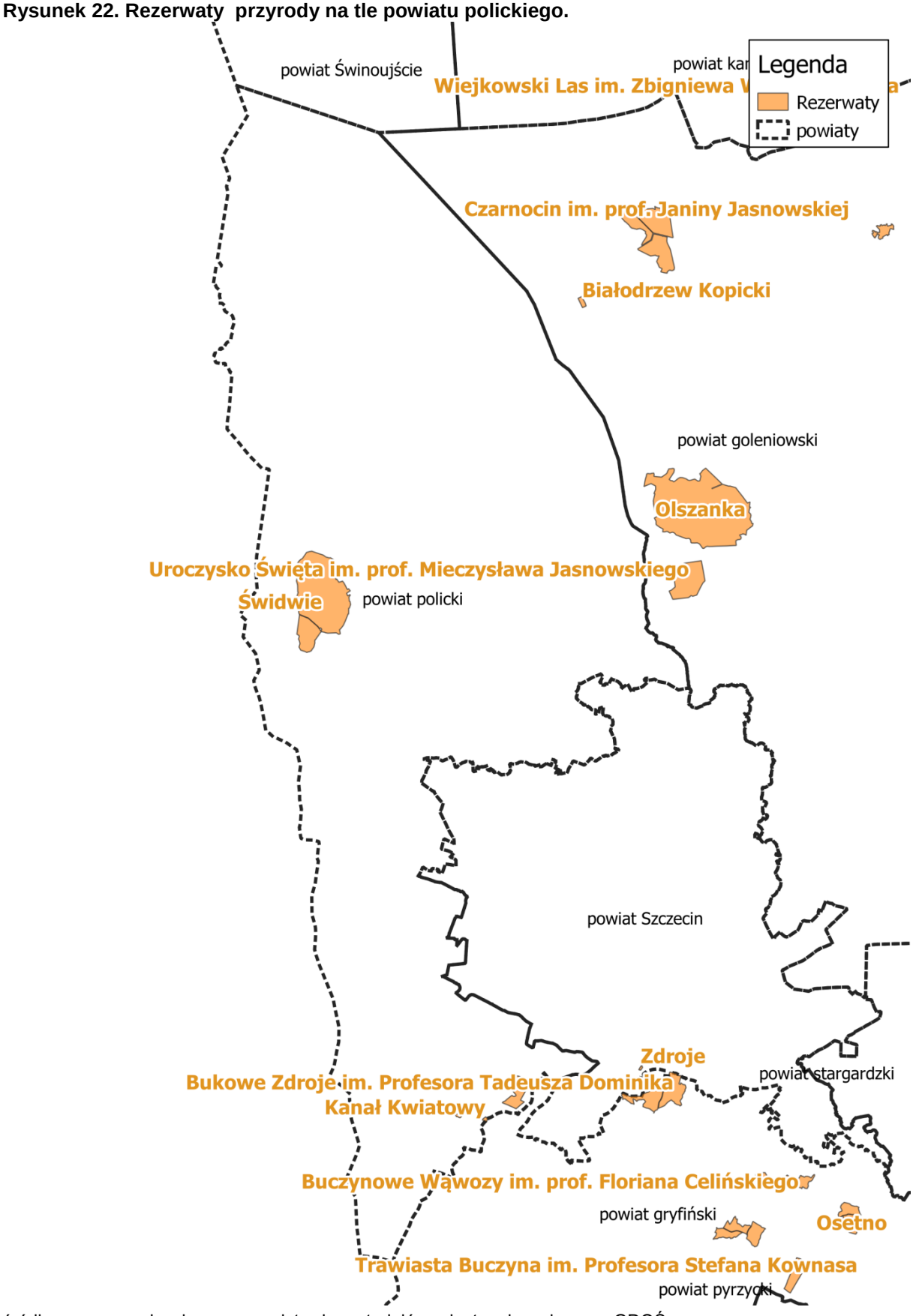

źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GDOŚ.

Użytki ekologiczne[31]

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody, na terenie powiatu polickiego, zlokalizowanych jest 5 użytków ekologicznych. Dane na ich temat zebrano w tabeli poniżej.

[31] www.crfop.gdos.gov.pl

Tabela 56. Użytki ekologiczne powiatu polickiego.

L.p.	Nazwa	Położenie	Data utworzenia	Powierzchnia	Rodzaj użytku nazwa	Cel ochrony	Rodzaj aktu nazwa	Akt prawny nazwa
1	Ptasi Zakątek	gm. Dobra (Szczecińska)	2011-12-22	0,3850	bagno	zachowanie szczególnej wartości przyrodniczej, jako obszaru niezwykle atrakcyjnego dla ptaków, zwłaszcza wodno-błotnych, cechującego się dużą bioróżnorodnością w zakresie ornitofauny, na którym występują gatunki ptaków rzadkie i zagrożone	utworzenie	Uchwała Nr IX/130/11 Rady Gminy Dobra z dnia 27 października 2011 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego o nazwie "Ptasi Zakątek" w Dołujach.
2	-	Grunty położone przy zachodnim brzegu Odry, przy autostradzie A6,	2006-04-25	0,5000	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	ostoja dla licznych rzadkich gatunków ptaków związanych z siedliskami wodno-błotnymi i łąkowymi.	utworzenie	Uchwała Nr XXXI/414/06 Rady Gminy Kołbaskowo z dnia 20 lutego 2006 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny gruntów Nadleśnictwa Gryfino.
3	Trawiasta Dolina	gm. Kołbaskowo	2006-04-25	1,5700	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	ochrona płatów zbiorowisk roślinności kserotermicznej	utworzenie	Uchwała Nr XXXI/415/06 Rady Gminy Kołbaskowo z dnia 20 lutego 2006 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny gruntów Nadleśnictwa Gryfino.
4	Półwysep Podgrodzie	gm. Nowe Warpno	1999-09-11	26,0800	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.	utworzenie	Rozporządzenie Nr 6/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 5 lipca 1999 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne obszarów położonych w gminie Nowe Warpno.

L.p.	Nazwa	Położenie	Data utworzenia	Powierzchnia	Rodzaj użytku nazwa	Cel ochrony	Rodzaj aktu nazwa	Akt prawny nazwa
5	Łysa Wyspa	gm. Nowe Warpno	1999-09-11	8,0900	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.	utworzenie	Rozporządzenie Nr 6/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 5 lipca 1999 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne obszarów położonych w gminie Nowe Warpno.

Źródło: www.crfop.gdos.gov.pl

Rysunek 23. Użytki ekologiczne na tle powiatu polickiego.

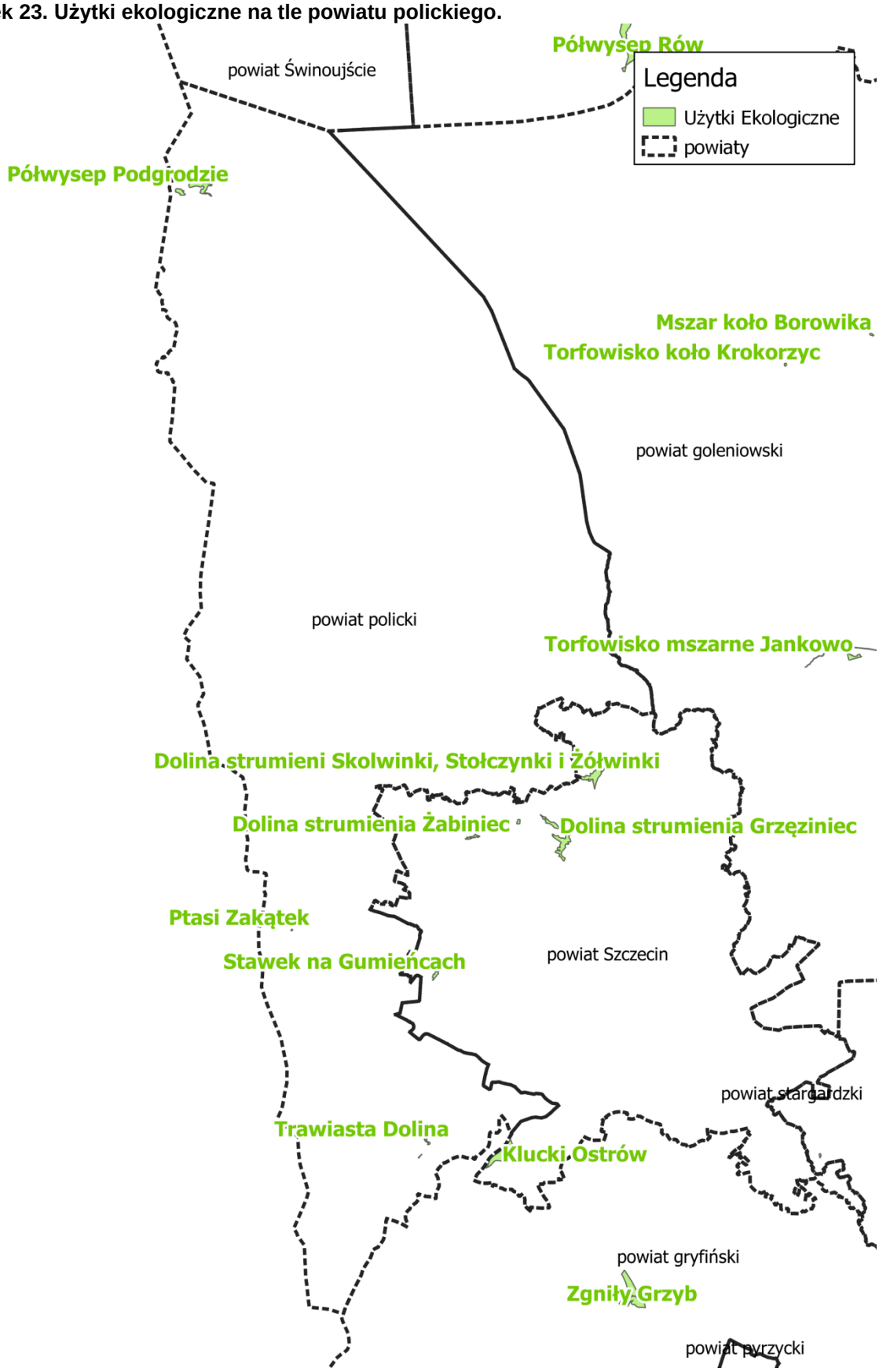

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GDOŚ.

Pomniki przyrody[32]

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody, na terenie powiatu polickiego, występują 20 pomników przyrody. Szczegółowe informacje na ich temat przedstawia poniższa tabela.

[32] www.crfop.gdos.gov.pl

Tabela 57. Pomniki przyrody na terenie powiatu polickiego.

L.p.	Data utworzenia	Nazwa	Gmina	Lokalizacja	Typ tworu	Opis pomnika	Gatunek drzewa	Wysokość drzewa	Pierśnica
1.	2008-12-18	-	Dobra (Szczecińska)	W lesie	Wieloobiektowy	5 jesionów jako stanowisko dla 9 gatunków porostów	Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior	28	66
							Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior	28	83
							Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior	28	86
							Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior	28	75
							Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior	28	63
2.	2009-08-04	-	Dobra (Szczecińska)	W okolicy osiedla domków jednorodzinnych	Wieloobiektowy	2 platany, stanowiące wyjątkowy kilkudziesięcioletni zdziczały żywopłot.	Platan klonolistny - Platanus xacerifolia (Platanus xhispanica)	17	70
							Platan klonolistny - Platanus xacerifolia (Platanus xhispanica)	18	105
3.	2006-12-15	Zbójnicki	Kołbaskowo	Teren tuczarni	Jednoobiektowy	Brak danych	Dąb szypułkowy - Quercus robur	26	169
4.	1989-09-30	-	Nowe Warpno	Oddz. 123c, leśnictwo Brzózki	Jednoobiektowy	brak danych	Dąb bezszypułkowy - Quercus petraea	26	130
5.	1989-09-30	-	Nowe Warpno	ul. Szczecińska 13, łąka nad zalewem, Karczno	Wieloobiektowy	grupa 6 lip (początkowo 7, 1 zniesiono)	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	20	132
							Lipa drobnolistna - Tilia cordata	18	146
							Lipa drobnolistna - Tilia cordata	26	176
							Lipa drobnolistna - Tilia	25	210

L.p.	Data utworzenia	Nazwa	Gmina	Lokalizacja	Typ tworu	Opis pomnika	Gatunek drzewa	Wysokość drzewa	Pierśnica
							cordata		
							Lipa drobnolistna - Tilia cordata	24	197
							Lipa drobnolistna - Tilia cordata	25	178
							Lipa drobnolistna - Tilia cordata	25	170
6.	2005-06-15	-	Police	Nadleśnictwo: TRZEBIEŻ Leśnictwo: Drogoradz Oddział i wydzielenie: 464 b (obecnie 464 f)	Wieloobiektowy	Grupa 2 drzew - sosna i buk zrośnięte ze sobą.	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica	28	105
							Sosna zwyczajna (Sosna pospolita) - Pinus sylvestris	27	82
7.	15.06.2005	-	Police	Nadleśnictwo: TRZEBIEŻ Leśnictwo: Zalesie Oddział i wydzielenie: 632 c	Jednoobiektowy	Buk pospolity o obwodzie 400 cm i wysokości 29 m.	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica	29	127
8.	2005-06-15	-	Police	Nadleśnictwo: TRZEBIEŻ Leśnictwo: Tanowo Oddział i wydzielenie: 811 c	Jednoobiektowy	Dąb (Quercus sp.) z bluszczem pospolitym (Hedera helix).	Dąb - Quercus sp.	25	76
9.	2013-11-12	-	Police	ul. Cisowa/Dębowa, działka ew.:78/2	Jednoobiektowy	dąb szypułkowy wysokość drzewa: 21m obwód pnia na wys. 1,3m: 459cm	Dąb szypułkowy - Quercus robur	26	153
10.	2013-11-12	-	Police	ul. Klonowa, działka ew.:45/21	Jednoobiektowy	dąb szypułkowy	Dąb szypułkowy - Quercus robur	17	124
11.	2013-11-12	-	Police	ul. Klonowa, działka ew.:45/21	Jednoobiektowy	dąb szypułkowy	Dąb szypułkowy - Quercus robur	17	88

L.p.	Data utworzenia	Nazwa	Gmina	Lokalizacja	Typ tworu	Opis pomnika	Gatunek drzewa	Wysokość drzewa	Pierśnica
12.	2013-11-12	-	Police	ul. Klonowa, działka ew.:45/21	Jednoobiektowy	dąb szypułkowy	Dąb szypułkowy - Quercus robur	17	98
13.	2016-02-08	Barnim	Police	Nadleśnictwo: TRZEBIEŻ Leśnictwo: Tatynia Oddział i wydzielenie: 651 s	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy o obwodzie pnia 405 cm i wysokości 27 m.	Dąb szypułkowy - Quercus robur	27	129
14.	2016-02-08	Wiktor	Police	Nadleśnictwo: TRZEBIEŻ Leśnictwo: Tatynia Oddział i wydzielenie: 631 g	Jednoobiektowy	Buk zwyczajny o obwodzie pnia 420 cm i wysokości 28 m.	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica	28	134
15.	2015-11-13	-	Nowe Warpno	Obręb ewidencyjny Brzózki, Gmina Nowe Warpno, dz. ew. nr 228. Współrzędne geograficzne zgodnie z SIP (dokładność do 5 m): 14 29' 45,93"E 53o 38' 21,55"N. Ok 600 m na zachód od drogi wojewódzkiej przy wjeździe do miejscowości Trzebież od strony Polic.	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - Quercus robur o obwodzie pnia 420 cm, wysokości 32 m, rozpiętości korony 22 m i wieku 218 lat. Stan zdrowotny drzewa dobry, nie wymaga zabiegów pielęgnacyjno - zabezpieczających oraz ochrony czynnej.	Dąb szypułkowy - Quercus robur	32	-
16.	2015-11-13	-	Nowe Warpno	Gmina Nowe Warpno, obręb ewidencyjny Myślibórz, dz. ew. nr 215. W obszarze leśnym pomiędzy drogą wojewódzką a powiatową na wysokości wsi Brzózki.	Jednoobiektowy	Sosna zwyczajna Pinus sylvestris o obwodzie pnia 335 cm, wysokości 28 m, rozpiętości korony 18 m i wieku 123 lata. Pokrój drzewa parasolowaty, stan zdrowotny dobry.	Sosna zwyczajna Pinus sylvestris	28	-

L.p.	Data utworzenia	Nazwa	Gmina	Lokalizacja	Typ tworu	Opis pomnika	Gatunek drzewa	Wysokość drzewa	Pierśnica
17.	2009-12-16	-	Dobra (Szczecińska)	Działka o numerze geodezyjnym 300 obręb Mierzyn 3 (Gmina Dobra)	Wieloobiektowy	Rosnąca na obszarze Mierzyna, Gmina Dobra grupa ok. 98 drzew grabu pospolitego (Carpinus betulus), o obwodzie pnia w pierśnicy – od 34 cm do 160 cm, wysokości od 4 m do 10 m, położonych na terenie działki nr 300 obręb Mierzyn 3, stanowiącej własność osoby prywatnej	Grab pospolitego (Carpinus betulus)	-	-
18.	2018-03-16	Cezar	Police	Rośnie na nieruchomości położonej w Tatyni 23, (działka o numerze, 94/3 z obrębu Tatynia stanowiąca własność osoby prywatnej).	Jednoobiektowy	Buk pospolity Fagus sylvatica o obwodzie pnia 447 cm.	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica	0	142
19.	2018-03-16	-	Police	Miejscowość: Police, obręb Police 16. Dz. ew. 3335/10	Jednoobiektowy	Buk pospolity Fagus sylvatica o obwodzie 395 cm i wysokości 23 m.	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica	23	126
20.	2018-03-16	-	Police	Miejscowość: Police, obręb Police 16. Dz. ew. 3335/10	Jednoobiektowy	Buk pospolity Fagus sylvatica o obwodzie 347 cm i wysokości 21 m.	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica	21	111

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody

5.9.2. Korytarze ekologiczne

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55) pod pojęciem korytarza ekologicznego rozumie się obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów.

Przez teren powiatu polickiego przebiega korytarz ekologiczny „Puszcza Wkrzańska". Ponadto niewielki fragment korytarza ekologicznego „Puszcza Goleniowska – Puszcza Koszalińska" obejmuje część rzeki Odry, znajdującą się w granicach administracyjnych powiatu polickiego. Wspólna granica obu korytarzy przebiega wodą co umożliwia migrację organizmów.

Ich położenie przedstawiono poniżej.

Rysunek 24. Korytarze ekologiczne na tle powiatu polickiego.

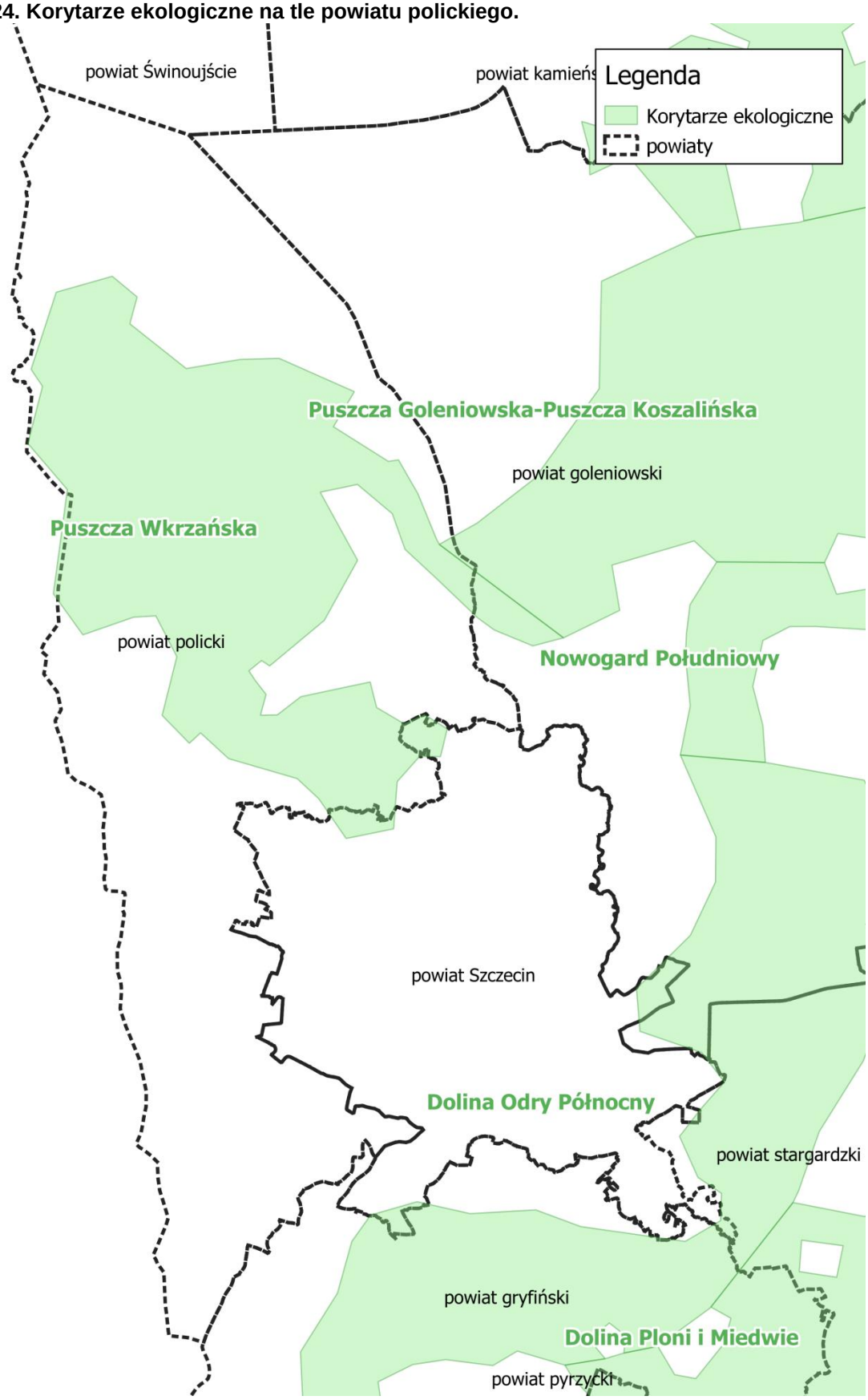

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GDOŚ.

5.9.3. Lasy

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia lasów na terenie Powiatu Polickiego wynosi 22 860,23 ha, co daje lesistość na poziomie 34,4 %. Wskaźnik lesistości jest wyższy niż średnia krajowa, która wynosi 29,5%. Strukturę lasów na terenie powiatu polickiego przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 58. Struktura lasów położonych na terenie powiatu polickiego w roku 2019.

Nazwa	Lasy ogółem	Lesistość	Lasy publiczne ogółem	Lasy prywatne ogółem
	2019	2019	2019	2019
	[ha]	[%]	[ha]	[ha]
Powiat policki	22 860,23	34,4	22 615,52	244,71
Dobra (Szczecińska)	2 424,37	22,0	2 366,17	58,20
Kołbaskowo	679,95	6,4	635,52	44,43
Nowe Warpno	7 600,16	38,4	7 572,41	27,75
Police	12 155,75	48,3	12 041,42	114,33

Źródło: GUS

Lasy znajdujące się na obszarze powiatu polickiego są zarządzane przez Nadleśnictwo Trzebież, oraz Nadleśnictwo Gryfino.

Rysunek 25. Zasięg nadleśnictw na tle powiatu policiego.

Źródło: Bank Danych o Lasach

Na terenie powiatu polickiego występują następujące typy siedliskowe lasu:

- **Bór świeży** – powstaje na glebach rdzawych oraz bielicowych. W drzewostanie dominują sosny z domieszkami świerka, brzozy brodawkowej oraz jodły. Podszycie najczęściej tworzą jałowce, dęby bezszypułkowe oraz jarzęby, natomiast runo złożone jest z mchów, borówki czernicy oraz roślin wierzchlinowatych.
- **Bór wilgotny** – są to siedliska dość ubogie tworzące się na glebach piaszczystych typu glejowo-bielicowego, najczęściej w trefach przejściowych pomiędzy olsami a borami świeżymi. Przez większość roku siedliska te znajdują się pod wpływem wód gruntowych. Dominuje w nich sosna, rzadziej świerk z domieszkami brzozy brodawkowej i omszonej. Do gatunków podszyciowych należą: wierzby krzewiaste, jarząb oraz kruszyna, natomiast runo tworzą: borówka czernica, rokiet, widłoząb oraz gajnik.
- **Bór bagienny** – występuje na torfach wysokich, w nieodwadnianych nieckach lub na obszarze zarastających jezior. Główny drzewostan tworzy sosna z domieszkami brzozy omszonej oraz świerka. W skład runa borów mieszanych bagiennych wchodzą roślinny bagienne oraz turzyce. Mogą tu też występować elementy arktyczne takie jak brzoza karłowata oraz niska, wierzba borówkolistna, oraz lapońska i zimoziół.
- **Bór mieszany świeży** – występuje na dość ubogich glebach bielicowych oraz rdzawych utworzonych na piaskach i żwirach utworzonych w czasie procesów akumulacyjnych. Do gatunków głównych tego siedliska leśnego zalicza się sosny oraz świerki. Domieszkowo mogą także występować: buk, dęby, lipy, brzozy, jodły oraz modrzewie. W podszyciu napotyka się jałowce, jarzęby, leszczyny, kruszyny, trzmieliny oraz wiciokrzew pomorski. W skład runa borów mieszanych świeżych wchodzą: borówka czernica, konwalia majowa, konwalijka dwulistna, malina kamionka, kłosownica leśna czy orlica pospolita.
- **Bór mieszany wilgotny** – występuje na obszarach będących pod wpływem wód gruntowych, często w pobliżu boru wilgotnego. Tworzy się na glebach bielicowych oglejonych a także na glebach murszowych oraz torfowych. Główny drzewostan tworzą sosny oraz świerki z domieszkami dębu, topoli, osiki oraz jodły. W podszyciu napotyka się jałowce, jarzęby, leszczyny oraz kruszyny. W skład runa borów mieszanych wilgotnych wchodzą m.in.: borówka czernica, konwalia majowa, konwalijka dwulistna, malina kamionka, orlica pospolita, szczawik zajęczy czy bagno.
- **Bór mieszany bagienny** – występuje na torfach wysokich i przejściowych, które zostały odwodnione (niski poziom wód gruntowych). Główny drzewostan tworzą sosny oraz świerki z domieszkami brzozy omszonej. W podszyciu napotyka się kruszyny oraz wierzby krzewiaste. W skład runa borów mieszanych bagiennych wchodzą roślinny bagienne oraz turzyce.
- **Las świeży** – zajmuje siedliska żyzne oraz bardzo żyzne. Tworzy się na glebach brunatnych oraz płowych. Główny drzewostan tworzy dąb szypułkowy, buk, świerk oraz jodła z domieszkami modrzewia, lipy, klonu, jawora, osiki oraz grabu. W podszyciu napotyka się leszczynę, trzmielinę, kruszynę, jarząb, głóg, dereń, porzeczkę alpejską oraz bez czarny. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez rośliny kwitnące wiosną – przed drzewostanem. Jest to spowodowane zwartym drzewostanem i mniejszą ilością słońca przedostającego się do niższych partii lasu.
- **Las wilgotny** - zajmuje siedliska żyzne i bardzo żyzne, wilgotne. Tworzy się na glebach brunatnych, murszowo-torfowych, murszowatych, gruntowo-glejowych oraz niektórych czarnych ziemiach. Główny drzewostan tworzy dąb szypułkowy oraz jesion

z domieszkami wiązu, klonu, jawora, lipy, osiki oraz grabu. W podszyciu napotyka się kruszynę, leszczynę, czeremchę, jarząb, bez czarny, bez koralowy, porzeczkę czarną, dereń, trzmielinę oraz kalinę koralową. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez wysokie byliny, w tym dużą ilość roślin azotolubnych takich jak pokrzywy.

- **Las mieszany świeży** – występuje na glebach brunatnych oraz płowych, rzadziej na bielicach i glebach rdzawych. Główny drzewostan tworzysosna, dąb, buk, świerk oraz jodła z domieszkami modrzewia, brzozy, osiki, lipy oraz klonu. W podszyciu napotyka się trzmielin, jarząb, leszczynę, kruszynę, wiciokrzew, głóg oraz dereń. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez kombinację roślin charakterystycznych dla lasów mieszanych oraz borów mieszanych.
- **Las mieszany wilgotny** – występuje na średniożyznych i wilgotnych siedliskach, często w obniżeniach terenu, w których zalegać mogą wody gruntowe. Tworzy się na glebach bielicowych oglejonych, brunatnych a także na glebach murszowych oraz zdegradowanych czarnych ziemiach. Główny drzewostan tworzy sosna, dąb szypułkowy, świerk oraz jodła. W podszyciu napotyka się jarząb, leszczynę, kruszynę oraz czeremchę. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez rośliny wilgociolubne.
- **Las mieszany bagienny** – zajmuje siedliska żyzne i wilgotne, często wokół zarastających zbiorników wodnych. Tworzy się na torfach przejściowych. Główny drzewostan tworzy sosna, świerk, brzoza omszona oraz olsza czarna. Powyższe gatunki mogą być również domieszkami, w zależności od gatunku dominujacego. W podszyciu napotyka się jarząb, jałowec, kruszynę oraz łozę. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez rośliny wilgociolubne charakterystyczne dla siedlisk torfowych wraz z roślinnością borową.
- **Ols** – zajmuje siedliska bagienne z płytkimi wodami gruntowymi, często występuje w dolinach rzecznych oraz wokół jezior. Tworzy się na torfach niskich. Główny drzewostan tworzy olsza czarna z domieszkami jesionu, brzozy omszonej oraz świerka. W podszyciu napotyka się kruszynę, leszczynę, czeremchę, jarząb, bez czarny oraz czarna porzeczkę. Charakterystyczną cechą runa lasów olsowych jest występowanie roślin typowych dla lasów (mchy, paprocie) oraz roślin szuwarowych.
- **Ols jesionowy** – zajmuje tereny zalewane o utrudnionym odpływie wody, przez co występują tam procesy zabagnienia gleby. Tworzy się on na glebach kwaśnych lub zasadowych z dużą zawartością substancji organicznych. Główny drzewostan tworzy jesion oraz olsza z domieszkami wiązu i brzozy. Skład podszycia jest bardzo podobny do Olsów. W olsach jesionowych dodatkowo występują chmiel zwyczajny, śledziennica skrętolistna, kozłek lekarski

5.9.4 Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego.

Zadania obejmujące ochronę zasobów przyrodniczych, wyznaczone w poprzednim *Programie Ochrony Środowiska*, zrealizowane w latach 2018 - 2019, przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 59. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem ochrony zasobów przyrodniczych.

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Rozbudowa terenów i miejsc prawnej ochrony przyrody	↓	B, D, R, O
Wykonanie planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów objętych formami ochrony przyrody w celu propagowania zasad ochrony wśród mieszkańców i stworzenia podstaw prawnych dla praktycznej ochrony tych terenów	↑	B, D, L, O
Poprawa atrakcyjności terenów zieleni urządzonej	↑	B, D, R, O
Wprowadzanie nowych nasadzeń w miejsce wycinki drzew podczas rozbudowy terenów mieszkaniowych, inwestycyjnych i komunikacyjnych	↓	B, D, R, O
Kontrola założeń planu urządzania lasu	↑	P, D, R, O
Wyposażenie jednostek straży pożarnej w sprzęt służący efektywnej minimalizacji skutków pożarów	↑	P, D, R, O
Kontynuacja działań związanych z utrzymaniem i ochroną lasów	↑	P, D, R, O

Źródło danych: *Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego za lata 2018-2019*

Legenda:
Skutek: B – bezpośredni, P – pośredni, W – wtórny, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.
Stan realizacji zadania: ↑ - zrealizowane, ↓ - brak realizacji.

W ramach wprowadzania w życie poprzedniego Programu Ochrony Środowiska podjęto się głównie zadań administracyjnych oraz pielęgnacyjnych. Wykonanie planów ochronnych oraz planów zadań ochronnych przyczyniło się do utrzymania powierzchnia obszarów chronionych. Poprawa atrakcyjności terenów zieleni realizowana była przez zabiegi pielęgnacyjne roślin, natomiast działania związane z prawidłową gospodarka leśną miały formę inwestycji w działalność przeciwpożarową, oraz rozwój i utrzymanie lasów. Nie udało się zrealizować zadań związanych z rozbudową terenów chronionych oraz wprowadzenia nowych zasadzeń. Ma to odzwierciedlenie w zmianach wskaźników monitoringu przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 60. Wskaźniki monitoringu zasobów przyrody.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
1.	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych	ha	2 207,35**	2 207,32	2 207,32	
2.	Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem	%	3,3	3,3	3,3	
3.	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni	ha	106,45	95,04	95,04	

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
	osiedlowej ogółem					
4.	Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w pow. ogółem	%	0,2	0,1	0,1	
5.	Lesistość	%	34,3	34,3	34,4	
6.	Powierzchnia lasów ogółem	ha	22 799,49	22 813,43	22 860,23	

Źródło danych: GUS.

*Gdzie:
kolor zielony – poprawa lub brak zmian,
kolor czerwony – pogorszenie wartości wskaźnika lub przekroczenie wartości dopuszczalnych.

** - zmiana powierzchni obszarów chronionych wynika z błędu danych udostępnianych przez GUS. Zgodnie z danymi statystycznymi GUS powierzchnia użytków ekologicznych na terenie Gminy Nowe Warpno wynosiła do roku 2017 – 34,20 ha, a od roku 2018 - 34,17 ha. Zgodnie z „Waloryzacją Przyrodniczą województwa Zachodniopomorskiego. Tom I – opracowanie", wydaną w roku 2010, na obszarze Gminy Warpno znajdowały się dwa użytki ekologiczne: „Półwysep Podgrodzie" (o powierzchni 26,08 ha) oraz „Łysa Wyspa" (o powierzchni 8,09 ha), co łącznie daje powierzchnię 34,17 ha. Błąd wynika najprawdopodobniej z zaokrąglenia powierzchni użytków do jednej cyfry znaczącej w bazach danych Głównego Urzędu Statystycznego, w roku 2000.

Z przedstawionej powyżej tabeli wynika, że działania prowadzone w ramach realizacji poprzedniego Programu Ochrony Środowiska spowodowały utrzymanie powierzchni obszarów chronionych oraz wzrost powierzchni zalesionej na terenie powiatu. Brak realizacji nasadzeń w miejsce usuniętych pod budowę drzew spowodował zmniejszenie się powierzchni parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej.

5.9.5. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają także bezpośredni wpływ na florę oraz faunę. Wpływają one na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie się klimatu spowoduje migracje gatunków – gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków będzie uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Przekształcenia siedlisk na skutek zmian klimatycznych mogą dotknąć także warunków wodnych – obniżenie się poziomu wód gruntowych może spowodować stopniowy zanik siedlisk o dużej wilgotności.

W ramach adaptacji do zmian klimatu zaleca się:

- utrzymanie zagrożonych siedlisk i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Dotyczy to szczególnie obszarów wodno-błotnych;

- regulowanie wpływu klimatu poprzez wykorzystywanie odpowiednich ekosystemów;
- wpływ na mikroklimat przez zalesienia oraz tworzenie obszarów zielonych;
- zwiększanie naturalnej retencji wodnej,
- uwzględnianie zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi w dokumentach planistycznych;
- odpowiednia gospodarka leśna, z naciskiem na odpowiedni skład gatunkowy.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, mających wpływ na zasoby przyrodnicze, można zaliczyć negatywny wpływ zanieczyszczeń powietrza i wód na środowisko i organizmy żywe, pożary lasów oraz choroby roślin. W celu minimalizacji nadzwyczajnych zagrożeń, należy prowadzić efektywny system monitoringu środowiska oraz pracować na minimalizacją efektów susz na siedliska przyrodnicze. Należy także pamiętać o ograniczeniach obejmujących tereny chronione oraz ich otuliny. Mają one na celu zminimalizować negatywną działalność człowieka mogącą powodować negatywne zmiany w ekosystemach oraz prowadzić do degradacji siedlisk.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne powinny uświadamiać mieszkańców, jak wartościowe są zasoby środowiska powiatu polickiego. Można to osiągnąć poprzez edukację w szkołach oraz tworzenie ścieżek edukacyjnych, zwłaszcza na terenach objętych ochroną.

Edukacja ekologiczna w szkołach, dotycząca zagadnień związanych z ochroną przyrody odbywa się poprzez odpowiednie programy edukacyjne. Ochrona przyrody jest nauką interdyscyplinarną i obejmuje zagadnienia dotyczące przedmiotów takich jak geografia, biologia, chemia oraz fizyka.

Monitoring środowiska[33]

W celu monitorowania stanu zasobów przyrodniczych niezbędna jest stała współpraca z IOŚ w ramach Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego. Celem ZMŚP jest dostarczenie danych do określania aktualnego stanu środowiska oraz w oparciu o wieloletnie cykle obserwacyjne, przedstawienie krótko i długookresowych przemian środowiska w warunkach zmian klimatu i narastającej antropopresji. Uzyskane wyniki z prowadzonych obserwacji stanowią podstawę do sporządzenia prognoz krótko i długoterminowych rozwoju środowiska przyrodniczego oraz przedstawienia kierunków zagrożeń i sposobów ich przeciwdziałania.

W celu monitorowania stanu zasobów leśnych konieczna będzie obserwacja lasów w zakresie m. in. uszkodzeń lasów, zagrożeń pożarowych i występowania szkodników owadzich w lasach.

[33] www.zmsp.gios.gov.pl

5.9.6 Tendencje

Tendencje korzystne	Tendencje niekorzystne
• Utrzymująca się powierzchnia obszarów chronionych; • Zwiększająca się lesistość powiatu policki ego;	• Zmniejszająca się powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej; • Wzrost presji turystycznej na obszary chronione;

Poniżej zestawiono główne problemy w zakresie zasobów przyrodniczych. Opisane zostały także atuty związane z tym zagadnieniem.

Problemy i zagrożenia

- Zwiększająca się presja związana z postępującą urbanizacją – powoduje ona zmniejszanie się terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych oraz brak zwiększania powierzchni obszarów chronionych;
- Nie wszystkie obszary Natura 2000 posiadają opracowane plany zadań ochronnych;
- Zwiększająca się presja związana ruchem turystycznym, również na obszarach chronionych;
- Postępujące zmiany klimatyczne - Jak opisano w rozdziałach 5.5. oraz 5.7. zmiany klimatyczne zagrażają środowisku glebowemu oraz wodnemu, także ekosystemom od nich zależnym, co więcej zmiana warunków klimatycznych spowoduje zajmowanie nowych siedlisk przez organizmy uznane w Polsce za inwazyjne, które preferowały dotychczas cieplejsze warunki;
- Negatywny wpływ zanieczyszczenia powietrza, wód i gleb na ekosystemy;

Atuty

- Lesistość powiatu na poziomie 34,4 % - jest ona większa niż średnia lesistość w Polsce oraz ma tendencję wzrostową;
- Utrzymująca się powierzchnia obszarów chronionych.

5.9.7. Analiza SWOT

Ochrona przyrody	
Silne strony	Słabe strony
• Obecność obszarowych form ochrony przyrody na terenie powiatu policki ego; • Lesistość powiatu utrzymująca się powyżej średniej krajowej	• Presja wywierana przez człowieka na obszary chronione, związana z postępującą urbanizacją; • Zwiększający się ruch turystyczny; • Zbyt niska terenów zielonych na terenach zurbanizowanych;
Szanse	Zagrożenia
• Uwzględnianie obszarów chronionych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, • Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców, • Ochrona i rozwój lasów poprzez realizację założeń Planów Urządzania Lasów; • Zwiększanie powierzchni lasów; • Utrzymanie oraz rozwój obszarów chronionych;	• Wzrost presji człowieka na środowisko, zarówno przez wzmożony ruch turystyczny jak i presję urbanistyczną; • Fragmentacja siedlisk oraz korytarzy ekologicznych spowodowana urbanizacją terenów; • Przekształcenia siedlisk przyrodniczych w związku ze zmianami klimatycznymi; • Zanieczyszczenie środowiska.

5.10. Zagrożenia poważnymi awariami

5.10.1. Stan aktualny

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2020 poz. 1219 z późn. zm.), mówiąc o:

a) „poważnej awarii - rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”.
b) „poważnej awarii przemysłowej– rozumie się przez to poważną awarię w zakładzie”.

Obejmują one takie rodzaje zdarzeń jak:

- pożary na dużych obszarach, pożary długo trwające, a także pożary towarzyszące awariom z udziałem materiałów niebezpiecznych, które powodują zniszczenie lub zanieczyszczenie środowiska;
- awarie i katastrofy w zakładach przemysłowych, transporcie, rozładunku i przeładunku materiałów niebezpiecznych i innych substancji, powodujących zanieczyszczenie środowiska;
- awarie budowli hydrotechnicznych, powodujące zanieczyszczenie chemiczne lub biologiczne środowiska;
- klęski żywiołowe, powodujące zanieczyszczenie chemiczne lub biologiczne środowiska.

Jak wynika z informacji WIOŚ w Szczecinie na terenie powiatu polickiego występują dwa zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR) oraz dwa zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR):

- Zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR):
  - PERN S.A. - Baza Paliw nr 7 w Trzebieży, 70-020 Trzebież;
  - Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „POLICE" S.A., ul. Kuźnicka nr 1, 72-010 Police;
- Zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR):
  - J&S ENERGY SA w Warszawie – Pomorskie Biuro Handlowe w Stobnie, Stobno 100, 72-002 Dołuje;
  - MESSER POLSKA Spółka z o.o. Oddział w Policach, ul. Jasienicka nr 7, 72-010 Police.

Należy zaznaczyć, iż zagrożenie spowodowania poważnej awarii wynikać może także z transportu substancji niebezpiecznych. Paliwa płynne przewożone są praktycznie po wszystkich drogach, gdzie występują stacje paliw płynnych.

5.10.2. Ocena realizacji celu i podjętych zadań dla powiatu polickiego.

Zadania obejmujące ochronę przed wystąpieniem poważnych awarii oraz niwelowania ich skutków, wyznaczone w poprzednim *Programie Ochrony Środowiska*, zrealizowane w latach 2018 - 2019, przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 61. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem zapobiegania poważnym awariom.

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Kontrole zakładów mogących mieć negatywny wpływ na stan środowiska i bezpieczeństwa mieszkańców	↑	P, D, R, O
Bieżący monitoring gazociągu przesyłowego	↑	P, D, R, O
Kontynuacja dofinansowania Straży Pożarnej w zakresie sprzętu służącego minimalizacji zagrożeń chemiczno-ekologicznych	↑	P, D, R, O
Współdziałanie w zakresie doskonalenia systemu zarządzania kryzysowego i edukacji mieszkańców	↑	P, D, L, O

Źródło danych: Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego za lata 2018-2019

Legenda:
Skutek: B – bezpośredni, P – pośredni, W – wtórny, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.
Stan realizacji zadania: ↑ - zrealizowane, ↓ - brak realizacji.

Zadania, które nie zostały zrealizowane w latach 2015 – 2016 były wykonane wcześniej lub nie było potrzeby ich realizacji w raportowanym okresie.

Realizacja zadań związanych z nadzorem nad potencjalnymi sprawcami poważnych awarii, wzmacnianie wyposażenia jednostek straży pożarnej oraz edukacja ekologiczna społeczeństwa poskutkowały brakiem zdarzeń o znamionach poważnej awarii przemysłowej.

W związku z faktem, iż na terenie Powiatu Polickiego występują dwa zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii (ZDR) oraz dwa zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR):, zaleca się kontynuację działań kontrolnych oraz zaleca się doposażanie jednostek OSP w sprzęt niezbędny do szybkiej reakcji w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

5.10.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają wpływ na zagrożenie poważnymi awariami. Ekstremalne zjawiska atmosferyczne takie jak zbyt wysokie temperatury powietrza, burze, wichury czy ulewy mogą doprowadzić do awarii urządzeń na terenie zakładów przemysłowych. Ponadto bodźce te mogą zwiększyć ryzyko wystąpienia wypadków oraz awarii podczas przewożenia substancji niebezpiecznych ciągami komunikacji samochodowej oraz kolejowej. Aby zmniejszyć ryzyko wpływu zmian klimatycznych na ryzyko wystąpienia poważnych awarii przemysłowych należy zaadaptować procedury przewozu substancji niebezpiecznych oraz funkcjonowania instalacji przemysłowych poprzez utworzenie systemu kontroli

zabezpieczeń. Zaleca się także branie czynników klimatycznych pod uwagę przy budowie dróg oraz instalacji przemysłowych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, zwiększających ryzyko wystąpienia zdarzeń mających znamiona poważnej awarii, należą głównie usterki pojazdów przewożących substancje niebezpieczne oraz awarie w zakładach przemysłowych. Mogą one być spowodowane poprzez gwałtowne zjawiska pogodowe, defekty techniczne, a także poprzez zdarzenia losowe. W celu ich uniknięcia należy brać pod uwagę, możliwość wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, na etapie projektowania oraz budowy dróg oraz należy usprawnić systemy kontroli bezpieczeństwa instalacji oraz środków transportu substancji niebezpiecznych.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne powinny uświadamiać mieszkańców, jak postępować w razie wystąpienia poważnej awarii oraz jak zmniejszyć jej skutki.

Monitoring środowiska

Zakłady o dużym oraz zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej kontrolowane są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz przez Państwową Straż Pożarną. Transport substancji niebezpiecznych jest natomiast nadzorowany przez funkcjonariuszy: Policji, Inspekcji Transportu Drogowego, Straży Pożarnej oraz Straży Granicznej

5.10.4 Tendencje

Tendencje korzystne	Tendencje niekorzystne
• Stała kontrola zakładów przemysłowych, • Doposażanie jednostek OSP, • Treningi działań na wypadek wystąpienia awarii, • Edukacja społeczeństwa,	• Wzrost natężenia ruchu na drogach po których mogą być przewożone substancje niebezpieczne,

Poniżej zestawiono główne problemy w zakresie zagrożeń poważnymi awariami przemysłowymi. Opisane zostały także atuty związane z tym zagadnieniem.

Problemy i zagrożenia

- Obecność na terenie powiatu polickiego zakładów z grupy ZDR oraz ZZR;
- Obecność szlaków komunikacyjnych którymi mogą być przewożone substancje niebezpieczne.

Atuty

- Stały nadzór PSP oraz WIOŚ nad zakładami z grup ZDR oraz ZZR.

5.10.5. Analiza SWOT

Poważne awarie	
Silne strony	Słabe strony
• Zakłady ZDR oraz ZZR objęte są stałym nadzorem WIOŚ i jednostek straży pożarnej;	• Obecność dwóch zakładów z grupy ZDR; • Obecność dwóch zakładów z grupy ZZR; • Transport substancji niebezpiecznych drogami publicznymi.
Szanse	Zagrożenia
• Opracowanie metod postępowania w razie wystąpienia zdarzeń kwalifikowanych jako poważne awarie, • Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii; • Stałą kontrola zakładów ZZR i ZDR oraz pojazdów transportujących substancje niebezpieczne;	• Awarie w zakładach ZDR i ZZR; • Zdarzenia losowe przy ciągach komunikacyjnych (wypadki, rozszczelnienia).

6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finasowanie

6.1. Wyznaczone cele i zadania

Cele niniejszego programu zostały wyznaczone na podstawie:

- Zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych komponentów środowiska;
- Możliwości finansowych Powiatu Polickiego;
- Celów dokumentów wyższego szczebla (poziom wojewódzki i krajowy);
- Celów dokumentów lokalnych (funkcjonujących na terenie Powiatu Polickiego).

Zadania wyznaczone w ramach kierunków interwencji zostały podzielone na:

- **Zadania własne:** są to zadania, których wykonawcą jest jednostka samorządu, dla której utworzony został dokument (w tym wypadku dla Powiatu Polickiego).
- **Zadania monitorowane:** zadania wyznaczone dla innych jednostek, organów oraz instytucji. Ich realizacja jest monitorowana przez jednostkę samorządu, dla której utworzony został dokument (w tym wypadku przez Powiat Policki).

Tabela 62. Wykaz kierunków interwencji, celów oraz zadań wyznaczonych w ramach POŚ.

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza (OKJP)	OKJP.I. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu	Ilość gmin posiadających aktualny Program ograniczenia niskiej emisji lub Plan Gospodarki Niskoemisyjnej [szt.] Gminy powiatu polickiego.	4	4	OKJP. 1. Zarządzanie jakością powietrza w powiecie polickim	OKJP. 1.1. Opracowanie, aktualizacja i monitorowanie Programów Ograniczenia Niskiej Emisji lub Planów Gospodarki Niskoemisyjnej [OKJP. 1.2.]*	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Brak dofinansowania
							OKJP.1.2. Opracowanie mpzp z uwzględnieniem korytarzy przewietrzania miast w pracach planistycznych, przede wszystkim dla obszarów występowania przekroczeń wartości normatywnych stężeń substancji [OKJP.1.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Nieobjęcie wszystkich terenów dokumentacją planistyczną, niewystarczające ujęcie w krajowych uregulowaniach prawnych dotyczących planowania przestrzennego w zakresie jakości powietrza
							OKJP.1.3. Promowanie rozwiązań przyczyniających się do redukcji emisji zanieczyszczeń (np. wymiana źródeł ciepła, termomodernizacja budynków ale także promowanie ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego) [OKJP.1.5.]	własne: powiat policki monitorowane: gminy powiatu polickiego, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	Nieotrzymanie dofinansowania, brak zainteresowania społeczeństwa
			Sprzedaż energii cieplnej na cele komunalno-bytowe [GJ/rok] GUS.	265 732,0	260 000	OKJP. 2. Poprawa efektywności energetycznej	OKJP 2.1. Modernizacja, likwidacja lub wymiana (na ekologiczne) konwencjonalnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych, publicznych i usługowych. [OKJP 2.1.]	monitorowane: mieszkańcy powiatu, zarządcy nieruchomości, gminy powiatu polickiego	Brak zaangażowania ze strony mieszkańców, brak zewnętrznych środków finansowych.
							OKJP 2.2. Przebudowa, modernizacja i doposażenie lokalnych kotłowni [OKJP 2.2.]	monitorowane: mieszkańcy powiatu, zarządcy nieruchomości, gminy powiatu polickiego	Brak zaangażowania ze strony mieszkańców, brak zewnętrznych środków finansowych.
							OKJP.2.3 Wymiana źródła ciepła w ramach Zachodniopomorskiego Programu Antysmogowego na terenie Gminy Police [OKJP 2.2.]	monitorowane: Gmina Police	Brak zaangażowania ze strony mieszkańców, brak zewnętrznych środków finansowych.

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							OKJP 2.4. Termomodernizacja budynków mieszkalnych, publicznych i usługowych [OKJP 2.3.]	monitorowane: mieszkańcy powiatu, zarządcy nieruchomości, gminy powiatu polickiego	Brak zewnętrznych środków finansowych.
							OKJP 2.5. Termomodernizacja budynku hali sportowej młodzieżowego ośrodka wychowawczego w Trzebieży [OKJP. 2.3.]	własne: powiat policki	Brak środków na realizację zadania
							OKJP 2.6. Zwiększenie efektywności energetycznej budynku pływalni przy Zespole Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach poprzez wykonanie prac modernizacyjnych [OKJP.2.3.]	własne: powiat policki	Brak środków na realizację zadania
							OKJP 2.7. Poprawa efektywności energetycznej w budynkach szkolnych w powiecie polickim [OKJP.2.3.]	własne: powiat policki	Brak środków na realizację zadania
							OKJP 2.8. Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych wraz z budową przyłączy i węzłów cieplnych [OKJP 2.4.]	monitorowane: zakłady energetyki cieplnej, zakłady komunalne, zarządzający siecią ciepłowniczą	Brak zewnętrznych środków finansowych. Brak możliwości technicznych.
							OKJP.2.9. Modernizacja i wymiana na energooszczędne (w tym wykorzystujące OZE) systemów oświetlenia ulicznego oraz oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej [OKJP.2.6.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, przedsiębiorstwa, ZODR	Nieotrzymanie dofinansowania, brak środków na realizację zadania
							OKJP.2.10. Promowanie technologii niskoenergetycznych i pasywnych w budownictwie indywidualnym i zbiorowym [OKJP.2.7.]	własne: powiat policki monitorowane: gminy powiatu polickiego przedsiębiorstwa, wspólnoty mieszkaniowe	Brak zaangażowania ze strony mieszkańców, brak zewnętrznych środków finansowych.

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
			Energia elektryczna w gospodarstwach domowych [MWh] GUS.	70 201,58	70 000,00	OKJP. 3. Wzrost wykorzystywania OZE na potrzeby produkcji energii elektrycznej	OKJP. 3.1. Instalowanie OZE na budynkach użyteczności publicznej, usługowych oraz mieszkalnych (mikroinstalacje). [OKJP. 3.1.]	gminy powiatu polickiego, mieszkańcy	Brak dofinansowania na instalację OZE, wysokie ceny instalacji.
							OKJP. 3.2 Oświetlenie dróg gminnych z wykorzystaniem energii ze źródeł odnawialnych . [OKJP. 3.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak zewnętrznych środków finansowych.
							OKJP.3.3. Prowadzenie akcji promocyjnych dotyczących wykorzystania OZE [OKJP.3.3.]	własne: powiat policki monitorowane: gminy powiatu polickiego organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	Nieotrzymanie dofinansowania, brak kapitału ludzkiego
			Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km^2 GUS.	58,9	65,0	OKJP. 4. Zwiększenie efektywności i zarządzania w sektorze transportowym	OKJP. 4.1. Budowa i przebudowa dróg [OKJP. 4.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządzający drogami	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP 4.2. Przebudowa drogi Police-Szczecin przez miejscowość Przęsocin [OKJP. 4.1.]	własne: powiat policki,	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.3. Przebudowa drogi powiatowej Nr 3923Z Szczecin-Warnik w m. Stobno [OKJP.4.1.]	własne: powiat policki	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.4.Budowa infrastruktury drogowej na potrzeby Szczecińskiej Kolei Metropolitalne [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Police	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.5. Budowa nowego połączenia drogowego miejscowości Bezrzecze i Wołczkowo z miastem Szczecin [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.6. Budowa dróg na osiedlu w Dobrej, ul. Plenerowa, Projektowa Porcelanowa , Poetycka [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							OKJP.4.7. Budowa ul. Przytulnej *w* Dobrej wraz z infrastrukturą [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.8. Modernizacja dróg płytami drogowymi [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.9. Budowa drogi Azaliowej, Perłowej w Bezrzeczu [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.10.Wołczkowo budowa ul. Malinowej wraz z infrastrukturą [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.11. Wołczkowo budowa ul. Piaskowej wraz z Infrastrukturą [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.12. Dołuje, budowa drogi Brzoskwiniowej [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.13. Budowa ulic w Dobrej Jaworowa, Białej Brzozy, Kasztanowa, Jaśminowa [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.14. Budowa drogi krajowej nr 10 na odcinku granica państwa Lubieszyn Szczecin [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.15. Przebudowa drogi powiatowej ul. Górna w Bezrzeczu [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.16. Budowa dróg w Bezrzeczu (osiedle za Stokrotką) [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.17. Budowa ul. Elżbiety w Mierzynie [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							OKJP.4.18. Budowa ul. Mierzyńskiej (od ul. Milenijnej do skrzyżowania z ul. Okulickiego) w Mierzynie [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.19. Budowa ul. Mierzyńskiej i Wędrownej (od skrzyżowania z ul. Okulickiego do ul. Kolorowej) w Mierzynie [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.20. Budowa drogi gminnej na dz. nr 21112, 866/4, 273 i 86216 położonych w Dobrej [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.21. Budowa drogi ul. Zgodna w Mierzynie [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.22. Budowa ulic Stokrotki, Jodłowej, Platanowej, Cyprysowej, Sekwojowej, Oliwkowej, Bukowej i Na Stoku w Dobrej [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.23. Budowa drogi gminnej ul. Spółdzielców od nr 10 do 17 (garaże) [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.24. Budowa drogi ul. Wilanowska [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.25 Modernizacja ul. Wesołej oraz ul, Zacisznej w Mierzynie [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.26. Budowa dróg gminnych w m. Warzymice obejmujące ul. Turkusową, Wrzosową ,Oliwkową, Złotą wraz z kanalizacją deszczową i oświetleniem ulicznym [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.27. Rozbudowa drogi powiatowej Nr 3923Z Szczecin-Warnik na odcinku od ul. Okulickiego w Szczecinie do skrzyżowania z droga powiatową Nr 3922Z Stobno-Mierzyn	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	Brak środków finansowych, brak dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							[OKJP.4.1.]		
							OKJP.4.28 Modernizacja dróg dojazdowych do pól na terenie Gminy Kołbaskowo w miejscowości Stobno [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.29. Budowa nowej drogi gminnej do terenów inwestycyjnych usługowo- produkcyjnych w Gminie Kołbaskowo [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.30. Budowa systemów sterowania ruchem [OKJP.4.3.]	monitorowane: zarządzający drogami	Nieotrzymanie dofinansowania
			Długość ścieżek rowerowych [km] GUS.	74,6	80,0	OKJP. 5. Ograniczenie emisjogenności transportu	OKJP.5.1. Utrzymanie w czystości dróg i ulic w celu ograniczenie emisji wtórnej wynikającej z unoszenia pyłu z podłoża [OKJP.5.2.]	własne: powiat policki, monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządcy dróg	Nieotrzymanie dofinansowania
							OKJP. 5.2. Zintensyfikowanie ruchu rowerowego poprzez likwidacje barier technicznych i tworzenie nowych ścieżek rowerowych. [OKJP.5.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządcy dróg	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.5.3. Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi powiatowej 3923 Szczecin – Warnik do skrzyżowania z drogą powiatową nr 3922Z Mierzyn – Stobno	własne: powiat policki	Brak środków finansowych
							OKJP.5.4. Ścieżka rowerowa na historycznej kolejce wąskotorowej Casekow – Penkun - Odra przez gminy Casekow – Penku n- Krackow – Grambow - Kołbaskowo [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.5.5. Budowa ścieżki rowerowej Łęgi – Stolec [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							OKJP.5.6. Budowa ścieżki rowerowej Buk przejście graniczne – Lubieszyn [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.5.7. Budowa ścieżki rowerowej Mierzyn-granica państwa [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.5.8. Budowa ścieżki rowerowej od ul Łukasińskiego do ul. Waleckiej (Topolowa) [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.5.9. Ścieżka rowerowa "Zielona granica" [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
			Czynne przystanki komunikacji publicznej [szt.] GUS	332	340		OKJP.5.10. Budowa Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej z wykorzystaniem istniejących odcinków linii kolejowych wraz z urządzeniami związanymi z integracją transportu [OKJP.5.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego, PKP PLK S.A.	Nieotrzymanie dofinansowania
							OKJP. 5.11. Wymiana lub modernizacja taboru komunikacji publicznej na bardziej przyjazny środowisku [OKJP.5.4.]	monitorowane: zarządzający komunikacją	Brak środków finansowych.
							OKJP.5.12. Poprawa systemu komunikacji publicznej polegające m.in. na budowie, przebudowie chodników, zatok autobusowych, postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych, parkingów P&R itp. [OKJP.5.5.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządzający drogami, zarządzający komunikacją miejską	Wydłużone procedury przetargowe, nieotrzymanie dofinansowania, brak środków finansowych
							OKJP.5.13. Utrzymanie przewozów transportu zbiorowego oraz wytworzonej infrastruktury drogowej na potrzeby Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej [OKJP.5.5.]	monitorowane: Gmina Police	Wydłużone procedury przetargowe, nieotrzymanie dofinansowania, brak środków finansowych

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							OKJP.5.14. Budowa zatoki autobusowej w Rzędzinach [OKJP.5.5.]	monitorowane: Gmina Dobra	Wydłużone procedury przetargowe, nieotrzymanie dofinansowania, brak środków finansowych
							OKJP.5.15. Budowa zatoki autobusowej w Kościnie [OKJP.5.5.]	monitorowane: Gmina Dobra	Wydłużone procedury przetargowe, nieotrzymanie dofinansowania, brak środków finansowych
			Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych [t/r]h GUS.	1 080 041	1 000 000	OKJP. 6. Ograniczenie emisji ze źródeł przemysłowych i energochłonności gospodarki	OKJP. 6.1. Modernizacja instalacji technologicznych oraz instalacji spalania paliw do celów technologicznych [OKJP. 6.1.]	monitorowane: Przedsiębiorstwa	Brak środków finansowych.
							OKJP. 6.2. Budowa i modernizacja systemów i urządzeń do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych [OKJP. 6.2.]	monitorowane: Przedsiębiorstwa	Brak środków finansowych.
			Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych [t/r]h GUS.	451	4630		OKJP.6.3. Rozwój energetyki rozproszonej, szczególnie opartej na kogeneracji energii cieplnej i elektrycznej. [OKJP.6.3.]	monitorowane: Przedsiębiorstwa	Nieotrzymanie dofinansowania.
		OKJP.II. Osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu	Klasa strefy ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu [szt.] RWMŚ w Szczecinie	D2	A	OKJP.8. Zmniejszenie emisji prekursorów ozonu	OKJP.8.1. Upłynnienie ruchu w miastach poprzez rozproszenie ruchu (budowa obwodnic), wzmocnienie wykorzystania transportu publicznego oraz stworzenie funkcjonalnego systemu transportu alternatywnego [OKJP. 8.1.]	monitorowane: zarządzający drogami	Nieotrzymanie dofinansowania.
2.	Zagrożenia hałasem (ZH)	ZH. I. Poprawa klimatu akustycznego w powiecie polickim	Liczba osób narażonych na ponadnormatywny hałas w powiecie polickim (L_{DWN}) GUS. GDDKiA, ZDW	253	200	ZH. 1. Zarządzanie jakością klimatu akustycznego w powiecie polickim	ZH. 1.1. Sporządzanie map akustycznych dla dróg krajowych, wojewódzkich i linii kolejowych [ZH. 1.1.]	monitorowane: zarządzający drogami i liniami kolejowymi	Brak środków finansowych
							ZH. 1.2. Wprowadzanie do MPZP informacji z map akustycznych, zapisów dotyczących klasyfikacji terenów pod	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							względem akustycznym, stosowanie zasad strefowania oraz elementów uspokojenia ruchu w centrach miast i na terenach mieszkaniowych. [ZH. 1.4.]		
							ZH. 1.3. Działania informacyjne oraz edukacyjne dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego. [ZH. 1.5.]	własne: powiat policki monitorowane: gminy powiatu polickiego	Nieotrzymanie dofinansowania na realizację zadania.
						ZH. 2. Zmniejszenie liczby ludności narażonej na ponadnormatywny hałas	ZH. 2.1. Realizacja Programów ochrony środowiska przed hałasem. [ZH. 2.1.]	monitorowane: zarządzający drogami, zarządzający liniami kolejowymi	Nieotrzymanie dofinansowania na realizację zadania.
							ZH. 2.2. Budowa zabezpieczeń przeciwhałasowych (np. ekranów dźwiękochłonnych, przekryć akustycznych, wałów ziemnych i przekopów). [ZH. 2.2.]	monitorowane: zarządzający drogami, zarządzający liniami kolejowymi	Nieotrzymanie dofinansowania na realizację zadania.
						ZH. 3. Rozwój i usprawnienie systemów transportu o obniżonej emisji hałasu.	ZH. 3.1. Zwiększenie dostępności kolejowej miast. [ZH. 3.3.]	monitorowane: zarządzający liniami kolejowymi	Nieotrzymanie dofinansowania na realizację zadania.
							ZH.3.2. Budowa połączeń drogowych miejskiej infrastruktury drogowej z siecią pozamiejską [ZH. 3.4.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządzający drogami,	Przedłużający się termin budowy, niespełnienie kryteriów do otrzymania dofinansowania, przedłużający się proces uzyskania decyzji administracyjnych z uwagi na ryzyko kolizji z obszarami i siedliskami chronionymi
							ZH.3.3. Rozwój i integracja elementów systemu transportowego [ZH.3.6.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządzający drogami, zarządzający liniami kolejowymi,	Wymagana współpraca wielu instytucji

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
								zarządzający komunikacją miejską	
						ZH. 4. Ograniczenie hałasu przemysłowego i usługowego	ZH. 4.1. Stosowanie rozwiązań technicznych w zakładach przemysłowych lub usługowych, minimalizujące emitowany poziom hałasu. [ZH. 4.1.]	własne: przedsiębiorstwa	Brak wystarczających środków na realizację zadania. Brak planów modernizacyjnych.
3.	Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM)	PEM. I. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Liczba osób narażonych na ponadnormatywne promieniowanie elektromagnetyczne. WIOŚ.	0	0	PEM. 1. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych	PEM. 1.1. Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi [PEM. 1.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Nieobjęcie wszystkich terenów dokumentacją planistyczną
							PEM. 1.2. Pozyskanie informacji o źródłach pól elektromagnetycznych, prowadzenie przez organy ochrony środowiska ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne (zgłoszenia instalacji) [PEM. 1.3.]	własne: powiat policki monitorowane: gminy powiatu polickiego	Brak ewidencjonowania nowych źródeł PEM.
							PEM. 1.3. Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM. [PEM. 1.4.]	monitorowane: organizacje pozarządowe	Brak kapitału ludzkiego, brak dofinansowania, brak zainteresowania społeczeństwa
4.	Gospodarowanie wodami (GW)	GW. I. Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych, podziemnych i przejściowych	Udział JCWP o stanie dobrym [%]. PGWWP. WIOŚ.	31,25	62,5	GW. 1. Poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód powierzchniowych	GW.1.1. Ustanowienie stref ochrony pośredniej dla ujęć wód powierzchniowych [G.W.1.2.]	monitorowane: PGW WP	Brak kapitału ludzkiego, brak środków finansowych
							GW. 1.2. Ograniczenia zużycia wody w obrębie terenów miejskich oraz w przemyśle (np. recyrkulacja wód, zamykanie obiegu wody). [GW. 1.4.]	monitorowane: przedsiębiorstwa	Opór społeczny, nieotrzymanie dofinansowania
							GW. 1.3. Ograniczenie zużycia wody w rolnictwie. [GW. 1.5.]	monitorowane: mieszkańcy	Opór społeczny, nieotrzymanie dofinansowania
							GW. 1.4. Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi. [GW. 1.6.]	monitorowane: PGW WP	Brak kapitału ludzkiego, brak środków finansowych.
							GW. 1.5. Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez wdrożenie stosowania kodeksu dobrych praktyk	monitorowane: mieszkańcy	Brak kapitału ludzkiego, opór społeczny, brak środków finansowych.

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							rolniczych, wspieranie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych). [GW. 1.7.]	gminy, ZODR, ARiMR	
							GW.1.6. Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków [GW.1.9.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Opór społeczny, nieotrzymanie dofinansowania, brak kapitału ludzkiego
							GW.1.7. Stosowanie technologii i urządzeń ograniczających możliwość przedostawania się nieczystości do gruntu i wód [GW.1.10.]	monitorowane: przedsiębiorstwa, mieszkańcy powiatu	Opór społeczny, nieotrzymanie dofinansowania
			Udział JCWPd o stanie dobrym [%]. PGWWP. WIOŚ.	100	100	GW. 2. Utrzymanie stanu jakościowego i ilościowego wód podziemnych.	GW. 2.1. Ustanawianie stref ochronnych ujęć wód podziemnych (obecnych lub nowopowstałych). [GW. 2.1.]	monitorowane: PGW WP	Brak kapitału ludzkiego.
							GW. 2.2. Poszukiwanie i dokumentowanie nowych źródeł wody do spożycia. [GW. 2.3.]	monitorowane: przedsiębiorstwa, gminy	Nieotrzymanie dofinansowania
			udział JCWP przejściowych o stanie dobrym [%] PGWWP. WIOŚ.	0	100	GW.3. Poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód przejściowych	GW.3.1. Ograniczenie eutrofizacji poprzez redukcję biogenów pochodzenia rolniczego (np. zmniejszenie udziału związków azotu i fosforu w nawożeniu, wykorzystanie trzcin w celu usunięcia biogenów)[GW.3.4.]	monitorowane: rolnicy	Opór społeczny, nieotrzymanie dofinansowania
		GW.II. Racjonalny transport i turystyka wodna	Ruch pasażerów w portach morskich [ilość osób] GUS	676	700	GW.4. Racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych do celów transportowych i turystycznych	GW.4.1. Budowa infrastruktury turystycznej w sąsiedztwie terenów wodnych (rzeki, jeziora, morze) za zachowaniem zasad bezpieczeństwa [GW.4.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Niespełnienie kryteriów do otrzymania dofinansowania, przedłużający się proces uzyskania decyzji administracyjnych z uwagi na ryzyko kolizji z obszarami i siedliskami chronionymi

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							[GW.4.2.] Rozbudowa terenów rekreacyjnych nad Łarpią [GW.4.3.]	monitorowane: Gmina Police	Niespełnienie kryteriów do otrzymania dofinansowania, przedłużający się proces uzyskania decyzji administracyjnych z uwagi na ryzyko kolizji z obszarami i siedliskami chronionymi
		GW.IV. Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą	efekty rzeczowe inwestycji w danym roku: np. -obwałowania przeciwpowodziowe [km/rok] GUS	0	3	GW.6. Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego	GW.6.1. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych obszarów zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami [GW.6.1.]	monitorowane: gminy powiatu policiego	Nieobjęcie wszystkich terenów dokumentacją planistyczną, nieotrzymanie dofinansowania, opór społeczny
							GW.6.2. Wydawanie komunikatów informujących o możliwości wystąpienia niebezpiecznych poziomów wód w rzekach oraz edukacja dotycząca prawidłowego postępowania w razie wystąpienia powodzi i podtopień [GW. 6.10.]	własne: powiat policki	Brak kapitału ludzkiego.
						GW.7. Gospodarowanie wodami uwzględniające zmiany klimatyczne	GW.7.1 .Rozwój form małej retencji wodnej, w tym budowa lub modernizacja urządzeń wodnych małej retencji [GW.7.2 .]	monitorowane: gminy powiatu policiego	Niespełnienie kryteriów do otrzymania dofinansowania, opór społeczny, przedłużający się proces uzyskania decyzji administracyjnych z uwagi na ryzyko kolizji z obszarami i siedliskami chronionymi

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							GW.7.2. Budowa zbiornika retencyjnego na byłej oczyszczalni ścieków w Mierzynie [GW.7.2 .]	monitorowane: Gmina Dobra	Niespełnienie kryteriów do otrzymania dofinansowania, opór społeczny, przedłużający się proces uzyskania decyzji administracyjnych z uwagi na ryzyko kolizji z obszarami i siedliskami chronionymi
							GW.7.3. Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury [GW.7.6.]	monitorowane: gminy powiatu policiego	Nieotrzymanie dofinansowania
							GW.7.4. Realizacja działań o charakterze bieżącym w przypadku wystąpienia suszy (np. czasowe ograniczenia poboru wód, wprowadzania ścieków do wód lub ziemi, zmiany sposobu gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych, czasowe zakazy wykorzystywania wody z sieci wodociągowej do cellów innych niż socjalno-bytowe etc.) [GW.7.7.]	monitorowane: gminy powiatu policiego, PGW WP, właściciele terenów	Opór społeczny
5.	Gospodarka wodno-ściekowa (GWS)	GWS I. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku [dam^3] GUS.	131 438,1	130 000,0	GWS. 1. Sprawny i funkcjonalny system wodociągowy.	GWS. 1.1. Zwiększenie dostępności mieszkańców powiatu policiego do zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków oraz oczyszczalni ścieków [GWS.1.2.]	monitorowane: gminy powiatu policiego, imieniu gmin w obszarze zaopatrzenia ludności w wodę i odprowadzania ścieków	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.1.2. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Dobra [GWS.1.1.]	monitorowane: Gmina dobra	Nieotrzymanie dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
			Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem [%] GUS.	96,9	96,5		GWS.1.3. Ograniczanie zużycia wody poprzez zmniejszenie strat na przesyle oraz optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury wodnej [GWS.1.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, podmioty działające obszarze zaopatrzenia ludności w wodę i odprowadzania ścieków	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.1.4. Ograniczanie ilości zużywanej wody poprzez zamykanie obiegów wody oraz recyrkulację wody w zakładach przemysłowych [GWS.1.4.]	monitorowane: zakłady produkcyjne	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.1.5. Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży [GWS.1.5.]	własne: powiat policki monitorowane: PGW WP, gminy powiatu polickiego, inne podmioty	Brak zainteresowania społecznego
			Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej (km) GUS	448,3	450,0	GWS. 2. Rozwój i dostosowanie instalacji oraz urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu.	GWS. 2.1. Budowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę. [GWS. 2.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, podmioty działające w imieniu gmin, w obszarze zaopatrzenia ludności w wodę	Nieotrzymanie dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							GWS.2.2. Budowa sieci wodociągowej Łęgi ul. Na Świdwie [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.3. Wymiana sieci wodociągowej fi110 na fi160 ul. Kolorowa Mierzyn [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.4. Bezrzecze budowa sieci wodociągowej z ul. Starowiejskiej do Drozdowej [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.5. Redlica (stara część) wymiana sieci wodociągowej [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.6. Rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej w miejscowości Mierzyn, ul. Zgodna [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.7. Kościno (stara część) wymiana sieci wodociągowej fi90 na fi160 [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.8. Wymiana rur cementowo-azbestowych na terenie Gminy Dobra [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.9. Bezrzecze, wymiana sieci wodociągowej ul. Koralowa (Podkowa) [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.10. Grzepnica, wymiana starej stalowej sieci wodociągowej zasilającej budynki od nr 2 do nr 11 [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.11. Dobra, ul. Ułańska, Fantazji wykonanie spinki wodociągów [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.12. Budowa wodociągu Dobra Lubieszyn (spinka) [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.13. Budowa sieci wodociągowej łączącej miejscowości Ustowo i Kurów	monitorowane: Gmina	Nieotrzymanie dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							oraz budowa rurociągu tłocznego kanalizacji sanitarnej [GWS.2.1.]	Kołbaskowo	
							GWS.2.14. Przebudowa sieci wodociągowej w miejscowości Ustowo wraz z przyłączami oraz budowa rurociągu tłocznego kanalizacji sanitarnej [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.15. Przebudowa sieci wodociągowej Barnisław-Smolęcin i Smolęcin [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.16. Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych. [GWS. 2.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, podmioty działające w imieniu gmin	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.17. Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej, modernizacja kanalizacji w celu wydzielenia kanalizacji deszczowej, budowa osadników i separatorów wód opadowych i roztopowych na wylotach sieci deszczowej do odbiorników [GWS. 2.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, przedsiębiorstwa, organy wydające pozwolenia wodnoprawne	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.18. Przejęcie praw własności do wybudowanego odcinka sieci kanalizacji sanitarnej przy ul. Warszewskiej w m. Pilchowo [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Police	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.19. Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Siewna, Liliowa, Łanowa, Piaskowa, Kalinowa w Wołczkowie [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
			Długość czynnej sieci rozdzielczej kanalizacyjnej (km) GUS	538,8	545,0		GWS.2.20. Budowa odprowadzenia wód deszczowych z rejonu ulic Kolorowa i Mierzyńska w Mierzynie [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							GWS.2.21. Budowa odprowadzenia wód deszczowych w ul. Migdałowej w Dobrej [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.22. Odprowadzenie wód deszczowych z terenu zabudowy mieszkaniowej w rejonie Kościna [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.23. Budowa kanalizacji deszczowej ('Puccini" "Pierot") [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.24. Budowa kanalizacji sanitarnej ul. Zeusa, Mierzyn [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.25. Budowa sieci kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Strumykowej i Magnolii w Wołczkowie [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.26. Budowa sieci kanalizacji deszczowej w obrębie ulic Zeusa-Wenus-Izydy-Orfeusza i Seleny w Mierzynie [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.27. Modernizacja kanalizacji sanitarnej Bezrzecze ul. Koralowa [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.28. Modernizacja kanalizacji sanitarnej wraz z modernizacją pompowni Dobra ul. Graniczna i Sasankowa [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.29. Bezrzecze rozbudowa kanalizacji deszczowej [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.30. Rozbudowa kanalizacji deszczowej w Mierzynie (od Spółdzielców do ulicy Nasiennei [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.31. Budowa sieci kanalizacji deszczowej w Mierzynie od "Mlerzynianki" do ulicy Brzozowej [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							GWS.2.32. Budowa kanalizacji deszczowej ul. Róży Wiatrów oraz ul. Ułańskiej w Dobrej [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							GWS.2.33. Rozbudowa systemu GIS w zakresie sieci sanitarnej [GWS. 2.4.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Brak środków finansowych.
							GWS.2.34. Dotacje i budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, dla których budowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadniona ekonomicznie lub technicznie [GWS.2.5.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, właściciele	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.35. Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. [GWS. 2.6.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, podmioty upoważnione przez gminy (straż miejska).	Brak kapitału ludzkiego, opór społeczny.
							GWS.2.36. Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi [GWS. 2.7.]	monitorowane: organy wydające pozwolenia wodno-prawne	Brak kapitału ludzkiego.
							GWS.2.37. Promowanie dobrych nawyków w zakresie gospodarki ściekowej w gospodarstwach domowych i rolnych [GWS. 2.8.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, ARiMR	Brak kapitału ludzkiego, brak dofinansowania
							GWS.2.38. Działania podejmowane w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych [GWS.2.10.]	monitorowane: właściciele gruntów, ZODR	Brak kapitału ludzkiego, brak dofinansowania
							GWS.2.39. Monitoring i zarządzanie siecią kanalizacyjną oraz wodociągową [GWS.2.11.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Brak kapitału ludzkiego, brak dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							GWS. 2.40. Monitorowanie oczyszczalni ścieków [GWS.2.14.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Brak kapitału ludzkiego, brak dofinansowania
6.	Zasoby geologiczne (ZG)	ZG. I. Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi	Wydobycie kopalin [tys. t.] PIG-PIB	0,36	0,20	ZG.1. Kontrola i monitoring eksploatacji kopalin	ZG.1.1. Ograniczanie niekoncesjonowanej eksploatacji zasobów, poprzez prowadzenie systematycznych kontroli [ZG.1.1.]	monitorowane: OUG w Poznaniu	Opór społeczny, brak kapitału ludzkiego
							ZG.1.2. Kontrola realizacji koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż [ZG.1.2.]	własne: powiat policki monitorowane: OUG w Poznaniu	Brak kapitału ludzkiego
						ZG. 2. Ograniczenie presji związanej z wydobyciem kopalin.	ZG.2.1. Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac rozpoznawczych, eksploatacyjnych i przetwórstwa kopalin poprzez korzystanie z najnowocześniejszych technik [ZG.2.1.]	monitorowane: przedsiębiorstwa	Opór przedsiębiorców, brak dofinansowania
							ZG.2.2. Działania edukacyjne promujące racjonalną gospodarkę zasobami naturalnymi i ich ochrona [ZG.2.3.]	własne: powiat policki monitorowane: gminy powiatu polickiego	Nieotrzymanie dofinansowania, brak zainteresowania społecznego
7.	Gleby (GL)	GL.I. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnie zmianami klimatu.	Liczba punktów sieci monitoringu chemizmu gleb ornych Polski [szt.] GIOŚ, IUNG	1	1≤	GL 1. Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb	GL.1.1. Promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego oraz informacja nt. dobrych praktyk rolniczych [GL.1.1.]	monitorowane: ZODR, ARiMR, gminy powiatu polickiego	Nieotrzymanie dofinansowania
							GL.1.2. Ochrona gruntów rolnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnianie ich przeznaczenia w dokumentach planistycznych [GL.1.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Opór społeczny
							GL.1.3. Promocja pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych. [GL.1.3.]	monitorowane: ZODR, ARiMR,	Brak chętnych do udziału w programach

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							GL.1.4. Realizacja zadań wskazanych w pakietach rolno-środowiskowo-klimatycznych [GL.1.4.]	monitorowane: właściciele gruntów	-
							GL.1.5. Ochrona gleb przed degradacją i zanieczyszczeniem [GL.1.5.]	monitorowane: gminy powiatu policiego, przedsiębiorstwa, jednostki naukowe	Nieotrzymanie dofinansowania
							GL.1.6. Monitoring gleb użytkowanych rolniczo [GL.1.6.]	monitorowane: OSChR	Nieotrzymanie dofinansowania
							GL.1.7. Ochrona gleb wysokiej jakości przed nierolniczym wykorzystaniem, zwłaszcza w okolicy Kołbaskowa i Dobrej Szczecińskiej [GL.1.7.]	monitorowane: gminy powiatu policiego	Nieotrzymanie dofinansowania
							GL.1.8. Dofinansowanie badań gleby w gospodarstwach rolnych w zakresie oznaczeń kwasowości, zawartości fosforu, potasu i magnezu [GL.1.9.]	monitorowane: gminy powiatu policiego	Nieotrzymanie dofinansowania
							GL.1.9. Wprowadzenie, odtworzenie zadrzewień śródpolnych służące ochronie gleb przed erozją wietrzną, poprawie stosunków mikroklimatycznych i biocenotycznych [GL.1.10.]	monitorowane: właściciele gruntów	Opór społeczny
			Powierzchnia dzikich wysypisk odpadów [m^2] GUS	56 880	30 000		GL.1.10. Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku rolnym, leśnym lub innym [GL.1.12.]	monitorowane: właściciele gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, gminy powiatu policiego	Nieotrzymanie dofinansowania
							GL.1.11.. Wykorzystanie nawozów mineralnych oraz mineralno-organicznych dla celów przywracania i/lub poprawy funkcji agrochemicznych gleb zdegradowanych [GL.1.13.]	monitorowane: właściciele gruntów	Nieotrzymanie dofinansowania, brak wiedzy nt. stosowania i skuteczności zabiegów nawożenia

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							GL.1.12.Wdrażanie projektów rewitalizacyjnych na obszarach powojskowych, poprzemysłowych i pokolejowych [GL.1.15.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Nieotrzymanie dofinansowania
						GL. 2. Ochrona przed osuwiskami	GL.2.1. Aktualizowanie map terenów osuwiskowych [GL.2.1.]	monitorowane: PIG PIB	Nieotrzymanie dofinansowania
							GL.2.2. Monitoring terenów osuwiskowych [GL.2.2.]	własne: powiat policki, monitorowane: PIG PIB	Nieotrzymanie dofinansowania
							GL.2.3. Zabezpieczanie istniejących osuwisk z uwzględnieniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych [GL.2.3.]	monitorowane: właściciele gruntów	Nieotrzymanie dofinansowania
							GL.2.4. Uwzględnianie osuwisk oraz obszarów narażonych na ruchy masowe w aktualizowanych dokumentach planistycznych [GL.2.4.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-
		GL.II. Zalesienia gruntów nieprzydanych na inne cele	Zalesienia ogółem [ha] GUS	0,40	5,00	GL 3. Zalesienia w obrębie nieużytków	GL.3.1. Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych i innych niż rolne [GL.3.1.]	monitorowane: właściciele gruntów	Nieotrzymanie dofinansowania
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (GO)	GO.I. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój powiatu polickiego.	Masa odebranych odpadów komunalnych [tys. t.] GUS	31 011,05	31 100,00	GO. 1. Racjonalna gospodarka odpadami.	GO.1.1. Kontrola przestrzegania warunków wydanych decyzji dotyczących gospodarki odpadami	Własne: starosta powiatu monitorowane: gminy powiatu polickiego	Brak kapitału ludzkiego.
							GO.1.2. Współpraca przy funkcjonowaniu Bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami [GO.1.2.]	własne: powiat policki	Wymagana współpraca wielu instytucji, brak kapitału ludzkiego
							GO. 1.3. Realizacja gminnych Programów usuwania azbestu. [GO.1.4.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Brak zainteresowania społeczeństwa

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							GO.1.4. Roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi przekazywane marszałkowi województwa i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska [GO.1.5.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Brak kapitału ludzkiego.
							GO.1.5. Roczne sprawozdanie nt. postępowania z odpadami komunalnymi zebranymi w punkcie PSZOK przekazywane wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta. [GO.1.6.]	monitorowane: podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Brak kapitału ludzkiego.
							GO.1.6. Uwzględnienie w przetargach publicznych, poprzez zapisy w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, zakupów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów; włączenie do procedur zamówień publicznych kryteriów, związanych z ochroną środowiska i zapobieganiem powstaniu odpadów [GO.1.8.]	własne: powiat policki, monitorowane: gminy powiatu polickiego, przedsiębiorcy	Brak wykwalifikowanej kadry
			Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów [%] GUS	28,8	35,0	GO 2. Doskonalenie systemu gospodarowania odpadami	GO.2.1. Rekultywacja składowisk odpadów komunalnych, likwidacja nielegalnych składowisk [GO.2.7.]	monitorowane: gminy, miasta, zarządzający instalacjami	Nieotrzymanie dofinansowania, niski poziom wiedzy po stronie wykonawców w doborze i wdrożeniu rozwiązań technicznych/technologicznych
							GO.2.2. Działania edukacyjne w zakresie właściwego postępowania z odpadami [GO.2.8.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Nieotrzymanie dofinansowania, niski poziom wiedzy po stronie wykonawców w doborze i wdrożeniu rozwiązań technicznych/technologicznych

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
			Liczba monitorowanych składowisk odpadów poddanych rekultywacji [szt.] WIOŚ, Starostwo Powiatowe	1	1	GO 3. Rekultywacja składowisk odpadów komunalnych	GO.3.1. Zabiegi pielęgnacyjne, agrotechniczne oraz monitoring zrekultywowanych składowisk odpadów [GO.3.1]	monitorowane: gminy powiatu polickiego w których zrekultywowano składowiska odpadów	-
9.	Zasoby przyrodnicze (ZP)	ZP.I. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej	Obszary prawnie chronione [ha] GUS	2 207,32	2 207,32≤	ZP. 1. Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazu	ZP.1.1. Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy [ZP.1.8.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-
							ZP.1.2. Przeciwdziałanie nieuporządkowanej presji osadniczej i urbanizacyjnej w planowaniu przestrzennym [ZP.1.9.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-
							ZP.1.3. Wdrażanie założeń udostępniania turystycznego obszarów cennych przyrodniczo z uwzględnieniem ich pojemności turystycznej oraz budowa i modernizacja obiektów infrastruktury turystycznej [ZP.1.12.]	monitorowane: nadleśnictwa, gminy powiatu polickiego ZPKWZ	Nieotrzymanie dofinansowania
							ZP.1.4. Prowadzenie oraz aktualizacja baz danych informacji o zasobach przyrodniczych [ZP.1.13.]	monitorowane: podmioty sprawujące nadzór nad formami ochrony przyrody, gminy powiatu polickiego	Nieotrzymanie dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							ZP.1.5. Oznakowanie form ochrony przyrody tablicami urzędowymi informującymi o ich nazwach oraz zakazach obowiązujących na ich terenie [ZP.1.14.]	monitorowane: nadleśnictwa, gminy powiatu polickiego ZPKWZ	Nieotrzymanie dofinansowania
			Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni powiatu ogółem [%] GUS	3,3	3,3≤	ZP.2. Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków	ZP.2.1. Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną [ZP.2.1.]	monitorowane: ZPKWZ, organizacje pozarządowe, wszystkie podmioty wyznaczone w planach ochrony i planach zadań ochronnych	Nieotrzymanie dofinansowania.
							ZP.2.2. Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych [ZP.2.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządcy nieruchomości, organizacje pozarządowe, nadleśnictwa	Nieotrzymanie dofinansowania
							ZP.2.3. Zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków na terenach podmokłych, w dolinach rzecznych i zbiornikach wodnych [ZP.2.3.]	monitorowane: ZPKWZ, PGW WP, gminy powiatu polickiego, nadleśnictwa	Potencjalne konflikty w związku z planowanymi inwestycjami
			Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej; powierzchnia; w miastach [ha] GUS	63,73	70,00	ZP.3.Ochrona walorów przyrodniczych terenów miejskich	ZP.3.1. Tworzenie oraz modernizacja terenów zieleni, prace arborystyczne oraz konserwacja pomników przyrody [ZP.3.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządcy nieruchomości	Nieotrzymanie dofinansowania
							ZP.3.2. Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania i powiększania terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych [ZP.3.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
			Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej; powierzchnia; na wsi[ha] GUS	31,31	40,00	ZP.4. Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenów wiejskich	ZP.4.1. Zachowanie unikalnych form krajobrazu wiejskiego [ZP.4.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Opór społeczny
							ZP.4.2. Zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych [ZP.4.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Opór społeczny
						ZP. 5. Działania z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych powiatu	ZP.5.1. Rozbudowa zaplecza dydaktycznego oraz infrastruktury służącej edukacji ekologicznej oraz ochronie walorów przyrodniczych i krajobrazowych [ZP.5.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, nadleśnictwa, organizacje pozarządowe	Nieotrzymanie dofinansowania
							ZP.5.2. Budowa ścieżki dydaktycznej pn. Aleja Dużych Ptaków w Pargowie etap I i II [ZP.5.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	Nieotrzymanie dofinansowania
							ZP.5.3. Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody [ZP.5.3.]	własne: powiat policki monitorowane: gminy powiatu polickiego, nadleśnictwa, ZPKWZ, organizacje pozarządowe	Nieotrzymanie dofinansowania, brak zasobów kadrowych
		ZP.II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Powierzchnia lasów [ha] GUS	22 860,23	22 900,00	ZP. 6. Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych.	ZP.6.1.Monitoring lasów oraz badania reakcji drzewostanów na zmiany klimatyczne [ZP.6.2.]	monitorowane: nadleśnictwa, właściciele lasów	Nieotrzymanie dofinansowania, brak zasobów kadrowych
							ZP.6.2. Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasów dla lasów prywatnych [ZP.6.3.]	własne: powiat policki monitorowane: nadleśnictwa	Nieotrzymanie dofinansowania, brak zasobów kadrowych
							ZP.6.3. Realizacja działań zwiększających retencję na obszarach leśnych [ZP.6.4.]	monitorowane: nadleśnictwa, właściciele lasów	Nieotrzymanie dofinansowania, bariery techniczne
							ZP.6.4. Inwestycje związane z ochroną	monitorowane:	-

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							przeciwpożarową lasu, m.in. rozwój systemów monitorowania zagrożenia pożarowego oraz infrastruktury przeciwpożarowej [ZP.6.5.]	nadleśnictwa, właściciele lasów, gminy powiatu polickiego	
							ZP.6.5. Wsparcie techniczne służb leśnych dla potrzeb ujawniania i zwalczania zagrożeń niszczenia przyrody przez człowieka (walka z kłusownictwem, zaśmiecaniem i dewastacją terenów leśnych). [ZP.6.6.]	monitorowane: nadleśnictwa	-
							ZP.6.6. Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych oraz zmiana klasyfikacji gruntów nieruchomości, objętych naturalną sukcesją leśną [ZP.6.9.]	własne: powiat policki, monitorowane: gminy powiatu polickiego	-
						ZP.7. Wsparcie działań edukacyjnych oraz tworzenia i modernizacji infrastruktury turystycznej na terenach leśnych	ZP.7.1. Utrzymanie oraz rozwój infrastruktury edukacyjnej i turystycznej na terenach leśnych [ZP.7.1.]	monitorowane: ZPKWZ, nadleśnictwa, gminy powiatu polickiego, organizacje pozarządowe	Nieotrzymanie dofinansowania, brak zasobów kadrowych
							ZP.7.2. Działania edukacyjne na temat znaczenia i roli lasów [ZP.7.2.]	monitorowane: nadleśnictwa, organizacje pozarządowe	Nieotrzymanie dofinansowania, brak zasobów kadrowych
		ZP.III. Zwiększanie lesistości	Lesistość [%] GUS	34,4	34,5	ZP.8. Zwiększenie lesistości.	ZP.8.1. Zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej [ZP.8.1.]	monitorowane: właściciele gruntów, nadleśnictwa	Brak zainteresowania właścicieli gruntów
							ZP.8.2. Zmiana klasyfikacji gruntów zalesionych oraz na których postępuje sukcesja naturalna [ZP.8.3.]	własne: powiat policki monitorowane: właściciele gruntów	Brak zainteresowania właścicieli gruntów

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							ZP.8.3. Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo [ZP.8.4.]	własne: powiat policki, monitorowane: ARiMR	Brak zainteresowania właścicieli gruntów
10.	Zagrożenia poważnymi awariami (PAP)	PAP I. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków	Liczba odnotowanych poważnych awarii. WIOŚ, PSP	0	0	PAP.1. Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	PAP.1.1. Prowadzenie działalności inspekcyjnej podmiotów gospodarczych o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii [PAP.1.1.]	monitorowane: PSP	-
							PAP.1.2. Usuwanie skutków poważnych awarii przemysłowych [PAP.1.3.]	monitorowane: Sprawcy awarii, PSP	-
							PAP.1.3. Poprawa technicznego wyposażenia służb OSP [PAP.1.5.]	monitorowane:, gminy powiatu polickiego	Nieotrzymanie dofinansowania
							PAP.1.4. Przeciwdziałanie katastrofom i ochrona przeciwpożarowa [PAP.1.10.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, PSP	-
						PAP.2. Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych	PAP.2.1. Planowanie i optymalizacja przewozu towarów niebezpiecznych [PAP.2.1.]	własne: powiat policki monitorowane: gminy powiatu polickiego	-
						PAP.3. Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych	PAP.3.1. Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców [PAP.3.1.]	własne: powiat policki monitorowane: gminy powiatu polickiego, służby interwencyjne	Nieotrzymanie dofinansowania, brak zainteresowania społeczeństwa

Źródło: Opracowanie własne

* W nawiasach kwadratowych podano numer zadania z *Programu ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024*, któremu odpowiadają zadania wyznaczone w *Programie.*

Tabela 63. Harmonogram rzeczowo-finansowy zadań wyznaczonych w ramach POŚ.

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2020	2021	2022	2023	2024-2027	razem		
Ochrona klimatu i jakości powietrza (OKJP)	OKJP.1.3. Promowanie rozwiązań przyczyniających się do redukcji emisji zanieczyszczeń (np. wymiana źródeł ciepła, termomodernizacja budynków ale także promowanie ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego) [OKJP.1.5.]*	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne, WFOSIGW, NFOSIGW	-
	OKJP 2.5. Termomodernizacja budynku hali sportowej młodzieżowego ośrodka wychowawczego w Trzebieżu [OKJP.2.3.]	własne: powiat policki	343	2 511,15	66,20			2920,35	środki własne, WFOSIGW, NFOSIGW	-
	OKJP 2.6. Zwiększenie efektywności energetycznej budynku pływalni przy Zespole Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach poprzez wykonanie prac modernizacyjnych [OKJP.2.3.]	własne: powiat policki	656	5 151,74	67,27			5875,01	środki własne, WFOSIGW, NFOSIGW	-
	OKJP 2.7. Poprawa efektywności energetycznej w budynkach szkolnych w powiecie polickim [OKJP.2.3.]	własne: powiat policki		1 501,81	5 323,40	2 453,80		9 279,01	środki własne, WFOSIGW, NFOSIGW	-
	OKJP.2.10. Promowanie technologii niskoenergetycznych i pasywnych w budownictwie indywidualnym i zbiorowym [OKJP.2.7.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne, WFOSIGW, NFOSIGW	-
	OKJP.3.3. Prowadzenie akcji promocyjnych dotyczących wykorzystania OZE [OKJP.3.3.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	RPO WZP, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2020	2021	2022	2023	2024-2027	razem		
	OKJP 4.2. Przebudowa drogi Police- Szczecin przez miejscowość Przęsocin [OKJP.4.1.]	własne: powiat policki,	3 955,79	11 800	2 500			18 255,79	WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ PROW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.3. Przebudowa drogi powiatowej Nr 3923Z Szczecin-Warnik w m. Stobno [OKJP.4.1.]	własne: powiat policki	13 3090,00					13 309,00	WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ PROW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.5.1. Utrzymanie w czystości dróg i ulic w celu ograniczenie emisji wtórnej wynikającej z unoszenia pyłu z podłoża [OKJP.5.2.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach
	OKJP.5.3. Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi powiatowej 3923 Szczecin – Warnik do skrzyżowania z drogą powiatową nr 3922Z Mierzyn – Stobno	własne: powiat policki	2 000,12					2 000,12	WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ PROW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
Zagrożenia hałasem (ZH)	ZH. 1.3. Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego. [ZH. 1.5.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne, środki zewnętrzne	Koszt zależny od ilości realizowanych kampanii oraz ich zakresu
Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM)	PEM. 1.2. Pozyskanie informacji o źródłach pól elektromagnetycznych, prowadzenie przez organy ochrony środowiska ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2020	2021	2022	2023	2024-2027	razem		
	(zgłoszenia instalacji) [PEM.1.3.]									
Gospodarowanie wodami (GW)	GW.6.2. Wydawanie komunikatów informujących o możliwości wystąpienia niebezpiecznych poziomów wód w rzekach oraz edukacja dotycząca prawidłowego postępowania w razie wystąpienia powodzi i podtopień [GW. 6.10.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach
Gospodarka wodno-ściekowa (GWS)	GWS.1.5. Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży [GWS.1.5.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
Zasoby geologiczne (ZG)	ZG.1.2. Kontrola realizacji koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż [ZG.1.2.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach
	ZG.2.2. Działania edukacyjne promujące racjonalną gospodarkę zasobami naturalnymi i ich ochrona [ZG.2.3.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2020	2021	2022	2023	2024-2027	razem		
Gleby (GL)	GL.2.2. Monitoring terenów osuwiskowych [GL.2.2.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (GO)	GO.1.1. Kontrola przestrzegania warunków wydanych decyzji dotyczących gospodarki odpadami	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach
	GO.1.2. Współpraca przy funkcjonowaniu bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami [GO.1.2.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach
	GO.1.6. Uwzględnienie w przetargach publicznych, poprzez zapisy w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, zakupów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów; włączenie do procedur zamówień publicznych kryteriów, związanych z ochroną środowiska i zapobieganiem powstaniu odpadów [GO.1.8.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach
Zasoby przyrodnicze (ZP)	ZP.5.3. Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody [ZP.5.3.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	ZP.6.2. Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasów dla lasów prywatnych [ZP.6.3.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2020	2021	2022	2023	2024-2027	razem		
	ZP.6.6. Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych oraz zmiana klasyfikacji gruntów nieruchomości, objętych naturalną sukcesją leśną [ZP.6.9.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach
	ZP.8.3. Zmiana klasyfikacji gruntów zalesionych oraz na których postępuje sukcesja naturalna [ZP.8.3.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach
	ZP.8.4. Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo [ZP.8.4.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	PROW	-
Zagrożenia poważnymi awariami (PAP)	PAP.2.1. Planowanie i optymalizacja przewozu towarów niebezpiecznych [PAP.2.1.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach
	PAP.3.1. Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców [PAP.3.1.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, NFOŚiGW, WFOŚiGW	-

Źródło: Opracowanie własne

* W nawiasach kwadratowych podano numer zadania z *Programu ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024*, któremu odpowiadają zadania wyznaczone w *Programie.*

Tabela 64. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych przez Powiat Policki.

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
Ochrona klimatu i jakości powietrza (OKJP)	OKJP. 1.1. Opracowanie, aktualizacja i monitorowanie Programów Ograniczenia Niskiej Emisji lub Planów Gospodarki Niskoemisyjnej [OKJP. 1.2.]*	monitorowane: gminy powiatu polickiego	50	środki własne	-
	OKJP.1.2. Opracowanie mpzp z uwzględnieniem korytarzy przewietrzania miast w pracach planistycznych, przede wszystkim dla obszarów występowania przekroczeń wartości normatywnych stężeń substancji [OKJP.1.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	W ramach zadań własnych
	OKJP.1.3. Promowanie rozwiązań przyczyniających się do redukcji emisji zanieczyszczeń (np. wymiana źródeł ciepła, termomodernizacja budynków ale także promowanie ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego) [OKJP.1.5.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	150	WFOŚiGW, RPO WZP, środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe	-
	OKJP 2.1. Modernizacja, likwidacja lub wymiana (na ekologiczne) konwencjonalnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych, publicznych i usługowych. [OKJP 2.1.]	monitorowane: mieszkańcy powiatu, zarządcy nieruchomości, gminy powiatu polickiego	2 000	WFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe	-
	OKJP 2.2. Przebudowa, modernizacja i doposażenie lokalnych kotłowni [OKJP 2.2.]	monitorowane: mieszkańcy powiatu, zarządcy nieruchomości, gminy powiatu polickiego	40	środki własne, środki zewnętrzne	Zależne od potrzeb
	OKJP.2.3 Wymiana źródła ciepła w ramach Zachodniopomorskiego Programu Antysmogowego na terenie Gminy Police [OKJP 2.2.]	monitorowane: Gmina Police	812,475	środki własne, środki zewnętrzne	-
	OKJP 2.4. Termomodernizacja budynków mieszkalnych, publicznych i usługowych [OKJP2.3.]	monitorowane: mieszkańcy powiatu, zarządcy nieruchomości, gminy powiatu polickiego	12 000	WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, PROW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, inne	Zależne od potrzeb
	OKJP 2.8. Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych wraz z budową przyłączy i węzłów cieplnych [OKJP 2.4.]	monitorowane: zakłady energetyki cieplnej, zakłady komunalne, zarządzający siecią ciepłowniczą	4 000	WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, PROW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, inne	Zależne od potrzeb
	OKJP.2.9. Modernizacja i wymiana na energooszczędne (w tym wykorzystujące OZE) systemów oświetlenia ulicznego oraz oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej [OKJP.2.6.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, przedsiębiorstwa, ZODR	2 400	WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, PROW,	Zależne od potrzeb

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	OKJP.2.10. Promowanie technologii niskoenergetycznych i pasywnych w budownictwie indywidualnym i zbiorowym [OKJP.2.7.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, przedsiębiorstwa, wspólnoty mieszkaniowe	-	środki własne, WFOSIGW, NFOSIGW	W ramach zadań własnych
	OKJP. 3.1. Instalowanie OZE na budynkach użyteczności publicznej, usługowych oraz mieszkalnych (mikroinstalacje). [OKJP. 3.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, mieszkańcy	3 000	WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZ, POIiŚ, PROW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, inne	Zależne od potrzeb
	OKJP. 3.2 Oświetlenie dróg gminnych z wykorzystaniem energii ze źródeł odnawialnych [OKJP. 3.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	600	Środki własne	-
	OKJP.3.3. Prowadzenie akcji promocyjnych dotyczących wykorzystania OZE [OKJP.3.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	-	RPO WZP, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP. 4.1. Budowa i przebudowa dróg [OKJP. 4.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządzający drogami	200 000	WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, PROW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, inne	Zależne od potrzeb
	OKJP.4.4.Budowa infrastruktury drogowej na potrzeby Szczecińskiej Kolei Metropolitalne [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Police	12 762,45	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.5. Budowa nowego połączenia drogowego miejscowości Bezrzecze i Wołczkowo z miastem Szczecin [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	5 200	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.6. Budowa dróg na osiedlu w Dobrej, ul. Plenerowa, Projektowa Porcelanowa , Poetycka [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	948,9	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.7. Budowa ul. Przytulnej *w* Dobrej wraz z infrastrukturą [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	400	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.8. Modernizacja dróg płytami drogowymi [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 500	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.9. Budowa drogi Azaliowej, Perłowej w Bezrzeczu [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 200	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	OKJP.4.10.Wołczkowo budowa ul. Malinowej wraz z infrastrukturą [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	3 610	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.11. Wołczkowo budowa ul. Piaskowej wraz z Infrastrukturą [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 200	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.12. Dołuje, budowa drogi Brzoskwiniowej [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	480	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.13. Budowa ulic w Dobrej Jaworowa, Białej Brzozy, Kasztanowa, Jaśminowa [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 700	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.14. Budowa drogi krajowej nr 10 na odcinku granica państwa Lubieszyn Szczecin [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 500	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.15. Przebudowa drogi powiatowej ul. Górna w Bezrzeczu [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	400	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.16. Budowa dróg w Bezrzeczu (osiedle za Stokrotką) [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	600	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.17. Budowa ul. Elżbiety w Mierzynie [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 440	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.18. Budowa ul. Mierzyńskiej (od ul. Milenijnej do skrzyżowania z ul. Okulickiego) w Mierzynie [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 300	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.19. Budowa ul. Mierzyńskiej i Wędrownej (od skrzyżowania z ul. Okulickiego do ul. Kolorowej) w Mierzynie [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	700	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.20. Budowa drogi gminnej na dz. nr 21112, 866/4, 273 i 86216 położonych w Dobrej [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	200	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.21. Budowa drogi ul. Zgodna w Mierzynie [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	600	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.22. Budowa ulic Stokrotki, Jodłowej, Platanowej, Cyprysowej, Sekwojowej,	monitorowane: Gmina Dobra	400	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	Oliwkowej, Bukowej i Na Stoku w Dobrej [OKJP.4.1.]				
	OKJP.4.23. Budowa drogi gminnej ul. Spółdzielców od nr 10 do 17 (garaże) [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	210	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.24. Budowa drogi ul. Wilanowska [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	650	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.25 Modernizacja ul. Wesołej oraz ul, Zacisznej w Mierzynie [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	750	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.26. Budowa dróg gminnych w m. Warzymice obejmujące ul. Turkusową, Wrzosową ,Oliwkową, Złotą wraz z kanalizacją deszczową i oświetleniem ulicznym [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	3 600	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.27. Rozbudowa drogi powiatowej Nr 3923Z Szczecin-Warnik na odcinku od ul. Okulickiego w Szczecinie do skrzyżowania z droga powiatową Nr 3922Z Stobno-Mierzyn [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	2 524,759	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.28 Modernizacja dróg dojazdowych do pól na terenie Gminy Kołbaskowo w miejscowości Stobno [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	720	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.29. Budowa nowej drogi gminnej do terenów inwestycyjnych usługowo-produkcyjnych w Gminie Kołbaskowo [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	8120	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.30. Budowa systemów sterowania ruchem [OKJP.4.3.]	monitorowane: zarządzający drogami	-	środki własne	-
	OKJP.5.1. Utrzymanie w czystości dróg i ulic w celu ograniczenie emisji wtórnej wynikającej z unoszenia pyłu z podłoża [OKJP.5.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządcy dróg	100	środki własne	-
	OKJP. 5.2. Zintensyfikowanie ruchu rowerowego poprzez likwidacje barier technicznych i tworzenie nowych ścieżek rowerowych. [OKJP.5.3.]	własne: powiat policki, monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządcy dróg	10 000	WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, PROW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, inne	-

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	OKJP.5.4. Ścieżka rowerowa na historycznej kolejce wąskotorowej Casekow – Penkun - Odra przez gminy Casekow – Penku n-Krackow –Grambow - Kołbaskowo [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	3 642	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.5.5. Budowa ścieżki rowerowej Łęgi – Stolec [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	4 000	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.5.6. Budowa ścieżki rowerowej Buk przejście graniczne – Lubieszyn [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 000	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.5.7. Budowa ścieżki rowerowej Mierzyn-granica państwa [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	100	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.5.8. Budowa ścieżki rowerowej od ul Łukasińskiego do ul. Waleckiej (Topolowa) [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	350	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.5.9. Ścieżka rowerowa "Zielona granica" [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	882,315	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.5.10. Budowa Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej z wykorzystaniem istniejących odcinków linii kolejowych wraz z urządzeniami związanymi z integracją transportu [OKJP.5.1.]	monitorowane: gminy powiatu policki ego, Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego, PKP PLK S.A.	460 000	WFOŚiGW, RPO WZP, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, inne	-
	OKJP. 5.11. Wymiana lub modernizacja taboru komunikacji publicznej na bardziej przyjazny środowisku [OKJP.5.4.]	monitorowane: zarządzający komunikacją	20 000	WFOŚiGW, RPO WZP, PROW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, inne	-
	OKJP.5.12. Poprawa systemu komunikacji publicznej polegające m.in. na budowie, przebudowie chodników, zatok autobusowych, postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych, parkingów P&R itp. [OKJP.5.5.]	monitorowane: gminy powiatu policki ego, zarządzający drogami, zarządzający komunikacją miejską	2 500	WFOŚiGW, RPO WZP, POLiŚ, PROW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, inne	-
	OKJP.5.13. Utrzymanie przewozów transportu zbiorowego oraz wytworzonej infrastruktury drogowej na potrzeby Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej [OKJP.5.5.]	monitorowane: Gmina Police	1 491	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.5.14. Budowa zatoki autobusowej w Rzędzinach [OKJP.5.5.]	monitorowane: Gmina Dobra	400	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.5.15. Budowa zatoki autobusowej w Kościnie [OKJP.5.5.]	monitorowane: Gmina Dobra	400	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	OKJP. 6.1. Modernizacja instalacji technologicznych oraz instalacji spalania paliw do celów technologicznych [OKJP. 6.1.]	monitorowane: Przedsiębiorstwa	1 000	WFOŚiGW, środki własne, RPO WZP	-
	OKJP. 6.2. Budowa i modernizacja systemów i urządzeń do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych [OKJP. 6.2.]	monitorowane: Przedsiębiorstwa	1 000	środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.6.3. Rozwój energetyki rozproszonej, szczególnie opartej na kogeneracji energii cieplnej i elektrycznej. [OKJP.6.3.]	monitorowane: Przedsiębiorstwa	300	środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.8.1. Upłynnienie ruchu w miastach poprzez rozproszenie ruchu (budowa obwodnic), wzmocnienie wykorzystania transportu publicznego oraz stworzenie funkcjonalnego systemu transportu alternatywnego [OKJP. 8.1.]	monitorowane: zarządzający drogami	-	środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ	-
Zagrożenia hałasem (ZH)	ZH. 1.1. Sporządzanie map akustycznych dla dróg krajowych, wojewódzkich i linii kolejowych [ZH. 1.1.]	monitorowane: zarządzający drogami i liniami kolejowymi	-	środki własne, środki zewnętrzne	Koszt uzależniony od ilości oraz zakresu realizowanych map
	ZH. 1.2. Wprowadzanie do MPZP informacji z map akustycznych, zapisów dotyczących klasyfikacji terenów pod względem akustycznym, stosowanie zasad strefowania oraz elementów uspokojenia ruchu w centrach miast i na terenach mieszkaniowych. [ZH. 1.4.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	W ramach zadań własnych gmin
	ZH. 1.3. Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego. [ZH. 1.5.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
	ZH. 2.1. Realizacja Programów ochrony środowiska przed hałasem. [ZH. 2.1.]	monitorowane: zarządzający drogami, zarządzający liniami kolejowymi	14 500	NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki zewnętrzne	-
	ZH. 2.2. Budowa zabezpieczeń przeciwhałasowych (np. ekranów dźwiękochłonnych, przekryć akustycznych, wałów ziemnych i przekopów). [ZH. 2.2.]	monitorowane: zarządzający drogami, zarządzający liniami kolejowymi	200	środki własne, środki zewnętrzne	-

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	ZH. 3.1. Zwiększenie dostępności kolejowej miast. [ZH. 3.3.]	monitorowane: zarządzający liniami kolejowymi	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
	ZH.3.2. Budowa połączeń drogowych miejskiej infrastruktury drogowej z siecią pozamiejską [ZH. 3.4.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządzający drogami	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
	ZH.3.3. Rozwój i integracja elementów systemu transportowego [ZH.3.6.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządzający drogami, zarządzający liniami kolejowymi, zarządzający komunikacją miejską	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
	ZH. 4.1. Stosowanie rozwiązań technicznych w zakładach przemysłowych lub usługowych, minimalizujące emitowany poziom hałasu. [ZH.4.1.]	monitorowane: przedsiębiorstwa	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM)	PEM. 1.1. Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi [PEM. 1.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	-
	PEM. 1.2. Pozyskanie informacji o źródłach pól elektromagnetycznych, prowadzenie przez organy ochrony środowiska ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne (zgłoszenia instalacji) [PEM. 1.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	W ramach zadań własnych jednostek
	PEM. 1.3. Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM. [PEM. 1.4.]	monitorowane: organizacje pozarządowe	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
Gospodarowanie wodami (GW)	GW.1.1. Ustanowienie stref ochrony pośredniej dla ujęć wód powierzchniowych [G.W.1.2.]	monitorowane: PGW WP	-	środki własne	W ramach zadań własnych PGW WP
	GW. 1.2. Ograniczenia zużycia wody w obrębie terenów miejskich oraz w przemyśle (np. recyrkulacja wód, zamykanie obiegu wody). [GW. 1.4.]	monitorowane: przedsiębiorstwa	-	środki własne	W ramach zadań własnych
	GW. 1.3. Ograniczenie zużycia wody w rolnictwie. [GW. 1.5.]	monitorowane: mieszkańcy	-	środki własne	W ramach zadań własnych
	GW. 1.4. Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi. [GW. 1.6.]	monitorowane: PGW WP	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	GW. 1.5. Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez wdrożenie stosowania kodeksu dobrych praktyk rolniczych, wspieranie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych). [GW. 1.7.]	monitorowane: mieszkańcy gminy, ZODR, ARiMR	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	GW.1.6. Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków [GW.1.9.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	GW.1.7. Stosowanie technologii i urządzeń ograniczających możliwość przedostawania się nieczystości do gruntu i wód [GW.1.10.]	monitorowane: przedsiębiorstwa, mieszkańcy powiatu	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	GW. 2.1. Ustanawianie stref ochronnych ujęć wód podziemnych (obecnych lub nowopowstałych). [GW. 2.1.]	monitorowane: PGW WP	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	GW. 2.2. Poszukiwanie i dokumentowanie nowych źródeł wody do spożycia. [GW. 2.3.]	monitorowane: przedsiębiorstwa, gminy	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	GW.3.1. Ograniczenie eutrofizacji poprzez redukcję biogenów pochodzenia rolniczego (np. zmniejszenie udziału związków azotu i fosforu w nawożeniu, wykorzystanie trzcin w celu usunięcia biogenów)[GW.3.4.]	monitorowane: rolnicy	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	GW.4.1. Budowa infrastruktury turystycznej w sąsiedztwie terenów wodnych (rzeki, jeziora, morze) za zachowaniem zasad bezpieczeństwa [GW.4.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	1 000	RPO WZP, PROW, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki własne	-
	[GW.4.2.] Rozbudowa terenów rekreacyjnych nad Łarpią [GW.4.3.]	monitorowane: Gmina Police	6 635	RPO WZP, PROW, środki własne	-
	GW.6.1. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych na poziomie wojewódzkim i gminnym map ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami [GW.6.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	GW.7.1 .Rozwój form małej retencji wodnej, w tym budowa lub modernizacja urządzeń wodnych małej retencji [GW.7.2 .]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	RPO WZP 2014-2020	-

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	GW.7.2. Budowa zbiornika retencyjnego na byłej oczyszczalni ścieków w Mierzynie [GW.7.2.]	monitorowane: Gmina Dobra	5 200	środki własne	-
	GW.7.3. Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury [GW.7.6.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	GW.7.4. Realizacja działań o charakterze bieżącym w przypadku wystąpienia suszy (np. czasowe ograniczenia poboru wód, wprowadzania ścieków do wód lub ziemi, zmiany sposobu gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych, czasowe zakazy wykorzystywania wody z sieci wodociągowej do cellów innych niż socjalno-bytowe etc.) [GW.7.7.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, PGW WP, właściciele terenów	-	środki własne,	W ramach zadań własnych
Gospodarka wodno-ściekowa (GWS)	GWS. 1.1. Zwiększenie dostępności mieszkańców powiatu polickiego do zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków oraz oczyszczalni ścieków [GWS.1.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, imieniu gmin w obszarze zaopatrzenia ludności w wodę i odprowadzania ścieków	35 000	Środki zewnętrzne, środki własne	-
	GWS.1.2. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Dobra [GWS.1.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	400	Środki zewnętrzne, środki własne	-
	GWS.1.3. Ograniczanie zużycia wody poprzez zmniejszenie strat na przesyle oraz optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury wodnej [GWS.1.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, podmioty działające obszarze zaopatrzenia ludności w wodę i odprowadzania ścieków	-	Środki zewnętrzne, środki własne	-
	GWS.1.4. Ograniczanie ilości zużywanej wody poprzez zamykanie obiegów wody oraz recyrkulację wody w zakładach przemysłowych [GWS.1.4.]	monitorowane: zakłady produkcyjne	-	Środki zewnętrzne, środki własne	-
	GWS.1.5. Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży [GWS.1.5.]	monitorowane: PGW WP, gminy powiatu polickiego, inne podmioty	-	Środki własne, środki zewnętrzne	Koszt zależny od ilości kampanii

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	GWS. 2.1. Budowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę. [GWS. 2.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, podmioty działające w imieniu gmin, w obszarze zaopatrzenia ludności w wodę	13 000	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	Zależne od potrzeb
	GWS.2.2. Budowa sieci wodociągowej Łęgi ul. Na Świdwie [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	150	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.3. Wymiana sieci wodociągowej fi110 na fi160 ul. Kolorowa Mierzyn [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	-	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.4. Bezrzecze budowa sieci wodociągowej z ul. Starowiejskiej do Drozdowej [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	600	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.5. Redlica (stara część) wymiana sieci wodociągowej [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	250	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.6. Rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej w miejscowości Mierzyn, ul. Zgodna [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	3 350	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.7. Kościno (stara część) wymiana sieci wodociągowej fi90 na fi160 [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	250	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.8. Wymiana rur cementowo-azbestowych na terenie Gminy Dobra [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 000	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.9. Bezrzecze, wymiana sieci wodociągowej ul. Koralowa (Podkowa) [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	300	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.10. Grzepnica, wymiana starej stalowej sieci wodociągowej zasilającej budynki od nr 2 do nr 11 [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	40	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.11. Dobra, ul. Ułańska, Fantazji wykonanie spinki wodociągów [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	100	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.12. Budowa wodociągu Dobra Lubieszyn (spinka) [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	450	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.13. Budowa sieci wodociągowej łączącej miejscowości Ustowo i Kurów oraz	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	1 400	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	budowa rurociągu tłocznego kanalizacji sanitarnej [GWS.2.1.]				
	GWS.2.14. Przebudowa sieci wodociągowej w miejscowości Ustowo wraz z przyłączami oraz budowa rurociągu tłocznego kanalizacji sanitarnej [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	2 284,571	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.15. Przebudowa sieci wodociągowej Barnisław-Smolęcin i Smolęcin [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	2 399,23	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.16. Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych. [GWS. 2.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, podmioty działające w imieniu gmin	300	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW, POIiŚ, inne	-
	GWS.2.17. Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej, modernizacja kanalizacji w celu wydzielenia kanalizacji deszczowej, budowa osadników i separatorów wód opadowych i roztopowych na wylotach sieci deszczowej do odbiorników [GWS. 2.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, przedsiębiorstwa, organy wydające pozwolenia wodnoprawne	23 000	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW, POIiŚ, inne	-
	GWS.2.18. Przejęcie praw własności do wybudowanego odcinka sieci kanalizacji sanitarnej przy ul. Warszewskiej w m. Pilchowo [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Police	-	Środki własne	-
	GWS.2.19. Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Siewna, Liliowa, Łanowa, Piaskowa, Kalinowa w Wołczkowie [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 800	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.20. Budowa odprowadzenia wód deszczowych z rejonu ulic Kolorowa i Mierzyńska w Mierzynie [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	200	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.21. Budowa odprowadzenia wód deszczowych w ul. Migdałowej w Dobrej [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	500	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.22. Odprowadzenie wód deszczowych z terenu zabudowy mieszkaniowej w rejonie Kościna [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 300	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.23. Budowa kanalizacji deszczowej ('Puccini" "Pierot") [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 400	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	GWS.2.24. Budowa kanalizacji sanitarnej ul. Zeusa, Mierzyn [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	3 350	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.25. Budowa sieci kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Strumykowej i Magnolii w Wołczkowie [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	800	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.26. Budowa sieci kanalizacji deszczowej w obrębie ulic Zeusa-Wenus-Izydy-Orfeusza i Seleny w Mierzynie [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	3 000	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.27. Modernizacja kanalizacji sanitarnej Bezrzecze ul. Koralowa [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	130	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.28. Modernizacja kanalizacji sanitarnej wraz z modernizacją pompowni Dobra ul. Graniczna i Sasankowa [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	420	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.29. Bezrzecze rozbudowa kanalizacji deszczowej [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	3 500	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.30. Rozbudowa kanalizacji deszczowej w Mierzynie (od Spółdzielców do ulicy Nasiennei [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	2 300	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.31. Budowa sieci kanalizacji deszczowej w Mierzynie od "Mlerzynianki" do ulicy Brzozowej [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	3 550	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.32. Budowa kanalizacji deszczowej ul. Róży Wiatrów oraz ul. Ułańskiej w Dobrej [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	500	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	GWS.2.33. Rozbudowa systemu GIS w zakresie sieci sanitarnej [GWS. 2.4.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	Środki własne, POLiŚ	-
	GWS.2.34. Dotacje i budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, dla których budowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadniona ekonomicznie lub technicznie [GWS.2.5.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, właściciele	-	środki własne, WFOŚiGW	-
	GWS.2.35. Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. [GWS. 2.6.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, podmioty upoważnione przez gminy (straż miejska).	-	Środki własne	W ramach zadań własnych gmin

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	GWS.2.36. Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi [GWS. 2.7.]	monitorowane: organy wydające pozwolenia wodno-prawne	-	Środki własne	W ramach zadań własnych jednostek
	GWS.2.37. Promowanie dobrych nawyków w zakresie gospodarki ściekowej w gospodarstwach domowych i rolnych [GWS.2.8.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, ARiMR	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
	GWS.2.38. Działania podejmowane w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych [GWS.2.10.]	monitorowane: właściciele gruntów, ZODR	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
	GWS.2.39. Monitoring i zarządzanie siecią kanalizacyjną oraz wodociągową [GWS.2.11.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
	GWS. 2.40. Monitorowanie oczyszczalni ścieków [GWS.2.14.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	Środki własne	-
Zasoby geologiczne (ZG)	ZG.1.1. Ograniczanie niekoncesjonowanej eksploatacji zasobów, poprzez prowadzenie systematycznych kontroli [ZG.1.1.]	monitorowane: OUG w Poznaniu	-	-	W ramach zadań własnych
	ZG.1.2. Kontrola realizacji koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż [ZG.1.2.]	monitorowane: Okręgowy Urząd Górniczy w Poznaniu	-	-	W ramach zadań własnych
	ZG.2.1. Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac rozpoznawczych, eksploatacyjnych i przetwórstwa kopalin poprzez korzystanie z najnowocześniejszych technik [ZG.2.1.]	monitorowane: przedsiębiorstwa	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	ZG.2.2. Działania edukacyjne promujące racjonalną gospodarkę zasobami naturalnymi i ich ochrona [ZG.2.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	-	W ramach zadań własnych
Gleby (GL)	GL.1.1. Promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego oraz informacja nt. dobrych praktyk rolniczych [GL.1.1.]	monitorowane: ZODR, ARiMR, gminy powiatu polickiego	120	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GL.1.2. Ochrona gruntów rolnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnianie ich przeznaczenia w dokumentach planistycznych [GL.1.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	W ramach tworzenia i aktualizacji dokumentów planistycznych

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	GL.1.3. Promocja pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych. [GL.1.3.]	monitorowane: ZODR, ARiMR	25	środki własne	-
	GL.1.4. Realizacja zadań wskazanych w pakietach rolno-środowiskowo-klimatycznych [GL.1.4.]	monitorowane: właściciele gruntów	-	środki własne	-
	GL.1.5. Ochrona gleb przed degradacją i zanieczyszczeniem [GL.1.5.]	monitorowane: gminy, przedsiębiorstwa, jednostki naukowe	100	środki własne, środki zewnętrzne	-
	GL.1.6. Monitoring gleb użytkowanych rolniczo [GL.1.6.]	monitorowane: OSChR	-	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych jednostek
	GL.1.7. Ochrona gleb wysokiej jakości przed nierolniczym wykorzystaniem, zwłaszcza w okolicy Kołbaskowa i Dobrej Szczecińskiej [GL.1.7.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne, środki krajowe	-
	GL.1.8. Dofinansowanie badań gleby w gospodarstwach rolnych w zakresie oznaczeń kwasowości, zawartości fosforu, potasu i magnezu [GL.1.9.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	200	środki własne	-
	GL.1.9. Wprowadzenie, odtworzenie zadrzewień śródpolnych służące ochronie gleb przed erozją wietrzną, poprawie stosunków mikroklimatycznych i biocenotycznych [GL.1.10.]	monitorowane: właściciele gruntów	-	środki własne, PROW, środki zewnętrzne	-
	GL.1.10. Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku rolnym, leśnym lub innym [GL.1.12.]	monitorowane: właściciele gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, gminy powiatu polickiego	500	środki własne	-
	GL.1.11.. Wykorzystanie nawozów mineralnych oraz mineralno-organicznych dla celów przywracania i/lub poprawy funkcji agrochemicznych gleb zdegradowanych [GL.1.13.]	monitorowane: właściciele gruntów	-	środki własne	zadanie realizowane w ramach prowadzonej działalności rolniczej
	GL.1.12.Wdrażanie projektów rewitalizacyjnych na obszarach powojskowych, poprzemysłowych i pokolejowych [GL.1.15.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
	GL.2.1. Aktualizowanie map terenów osuwiskowych [GL.2.1.] [GL.2.1.]	monitorowane: PIG PIB	-	środki własne	W ramach działań własnych PIG - PIB

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	GL.2.2. Monitoring terenów osuwiskowych [GL.2.2.]	monitorowane: PIG PIB	-	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	W ramach działań własnych PIG - PIB
	GL.2.3. Zabezpieczanie istniejących osuwisk z uwzględnieniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych [GL.2.3.]	monitorowane: właściciele gruntów	400	środki własne WFOŚiGW w Szczecinie, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	GL.2.4. Uwzględnianie osuwisk oraz obszarów narażonych na ruchy masowe w aktualizowanych dokumentach planistycznych [GL.2.4.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	W ramach tworzenia i aktualizacji dokumentów planistycznych
	GL.3.1. Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych i innych niż rolne [GL.3.1.]	monitorowane: właściciele gruntów	-	środki własne, PROW, środki zewnętrzne	-
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (GO)	GO.1.1. Kontrola przestrzegania warunków wydanych decyzji dotyczących gospodarki odpadami	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	W ramach zadań własnych
	GO. 1.3. Realizacja gminnych Programów usuwania azbestu. [GO.1.4.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne, WFOŚiGW	-
	GO.1.4. Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi przekazywane marszałkowi województwa i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska [GO.1.5.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	W ramach zadań własnych
	GO.1.5. Roczne sprawozdanie nt. postępowania z odpadami komunalnymi zebranymi w punkcie PSZOK przekazywane wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta. [GO.1.6.]	monitorowane: podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych	-	środki własne	W ramach zadań własnych
	GO.1.6. Uwzględnienie w przetargach publicznych, poprzez zapisy w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, zakupów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów; włączenie do procedur zamówień publicznych kryteriów, związanych z ochroną środowiska i zapobieganiem powstaniu odpadów [GO.1.8.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, przedsiębiorcy	-	środki własne	W ramach zadań własnych

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	GO.2.1. Rekultywacja składowisk odpadów komunalnych, likwidacja nielegalnych składowisk [GO.2.7.]	monitorowane: gminy, miasta, zarządzający instalacjami	4 500	środki własne	-
	GO.2.2. Działania edukacyjne w zakresie właściwego postępowania z odpadami [GO.2.8.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	100	środki własne, WFOSIGW, NFOSIGW	-
	GO.3.1. Zabiegi pielęgnacyjne, agrotechniczne oraz monitoring zrekultywowanych składowisk odpadów [GO.3.1]	monitorowane: gminy powiatu polickiego w których zrekultywowano składowiska odpadów	100	środki własne	-
Zasoby przyrodnicze (ZP)	ZP.1.1. Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy [ZP.1.8.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	Koszty w ramach dokumentów dotyczących planowania przestrzennego
	ZP.1.2. Przeciwdziałanie nieuporządkowanej presji osadniczej i urbanizacyjnej w planowaniu przestrzennym [ZP.1.9.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	-
	ZP.1.3. Wdrażanie założeń udostępniania turystycznego obszarów cennych przyrodniczo z uwzględnieniem ich pojemności turystycznej oraz budowa i modernizacja obiektów infrastruktury turystycznej [ZP.1.12.]	monitorowane: nadleśnictwa, gminy powiatu polickiego ZPKWZ,	-	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	ZP.1.4. Prowadzenie oraz aktualizacja baz danych informacji o zasobach przyrodniczych [ZP.1.13.]	monitorowane: podmioty sprawujące nadzór nad formami ochrony przyrody, gminy powiatu polickiego	-	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	ZP.1.5. Oznakowanie form ochrony przyrody tablicami urzędowymi informującymi o ich nazwach oraz zakazach obowiązujących na ich terenie [ZP.1.14.]	monitorowane: nadleśnictwa, gminy powiatu polickiego, ZPKWZ	20	środki własne WFOŚiGW, RPO WZP 2014-2020, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	ZP.2.1. Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną [ZP.2.1.]	monitorowane: ZPKWZ, organizacje pozarządowe, wszystkie podmioty wyznaczone w planach ochrony i planach zadań ochronnych	350	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	-

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	ZP.2.2. Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych [ZP.2.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządcy nieruchomości, organizacje pozarządowe, nadleśnictwa	20	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	ZP.2.3. Zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków na terenach podmokłych, w dolinach rzecznych i zbiornikach wodnych [ZP.2.3.]	monitorowane: ZPKWZ, PGW WP, gminy powiatu polickiego, nadleśnictwa	-	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	ZP.3.1. Tworzenie oraz modernizacja terenów zieleni, prace arborystyczne oraz konserwacja pomników przyrody [ZP.3.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządcy nieruchomości	1 000	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	ZP.3.2. Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania i powiększania terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych [ZP.3.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	w ramach opracowywanych I aktualizowanych dokumentów planistycznych
	ZP.4.1. Zachowanie unikalnych form krajobrazu wiejskiego [ZP.4.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	-	-
	ZP.4.2. Zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych [ZP.4.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	-	w ramach wydawanych pozwoleń i decyzji
	ZP.5.1. Rozbudowa zaplecza dydaktycznego oraz infrastruktury służącej edukacji ekologicznej oraz ochronie walorów przyrodniczych i krajobrazowych [ZP.5.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, nadleśnictwa, ZPKWZ, organizacje	100	Środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe,	-
	ZP.5.2. Budowa ścieżki dydaktycznej pn. Aleja Dużych Ptaków w Pargowie etap I i II [ZP.5.1.]	monitorowane: Urząd Gminy Kołbaskowo	259,401	środki własne, środki zewnętrzne	-
	ZP.5.3. Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody [ZP.5.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego nadleśnictwa, ZPKWZ, organizacje pozarządowe	100	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	ZP.6.1.Monitoring lasów oraz badania reakcji drzewostanów na zmiany klimatyczne [ZP.6.2.]	monitorowane: nadleśnictwa, właściciele lasów	-	środki własne	W ramach zadań własnych

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	ZP.6.2. Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasów dla lasów prywatnych [ZP.6.3.]	monitorowane: nadleśnictwa	50	środki własne	-
	ZP.6.3. Realizacja działań zwiększających retencję na obszarach leśnych [ZP.6.4.]	monitorowane: nadleśnictwa, właściciele lasów	1 000	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, PROW, środki krajowe,	-
	ZP.6.4. Inwestycje związane z ochroną przeciwpożarową lasu, m.in. rozwój systemów monitorowania zagrożenia pożarowego oraz infrastruktury przeciwpożarowej [ZP.6.5.]	monitorowane: nadleśnictwa, właściciele lasów, gminy powiatu polickiego	3 000	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, PROW, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	ZP.6.5. Wsparcie techniczne służb leśnych dla potrzeb ujawniania i zwalczania zagrożeń niszczenia przyrody przez człowieka (walka z kłusownictwem, zaśmiecaniem i dewastacją terenów leśnych). [ZP.6.6.]	monitorowane: nadleśnictwa	35	środki własne	-
	ZP.6.6. Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych oraz zmiana klasyfikacji gruntów nieruchomości, objętych naturalną sukcesją leśną [ZP.6.9.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	W ramach zadań własnych
	ZP.7.1. Utrzymanie oraz rozwój infrastruktury edukacyjnej i turystycznej na terenach leśnych [ZP.7.1.]	monitorowane: ZPKWZ, nadleśnictwa, gminy powiatu polickiego, organizacje pozarządowe	100	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	Zależne od potrzeb
	ZP.7.2. Działania edukacyjne na temat znaczenia i roli lasów [ZP.7.2.]	monitorowane: nadleśnictwa, organizacje pozarządowe	50	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	ZP.8.1. Zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej [ZP.8.1.]	monitorowane: właściciele gruntów, nadleśnictwa	-	PROW, środki własne	W ramach zadań własnych
	ZP.8.2. Zmiana klasyfikacji gruntów zalesionych oraz na których postępuje sukcesja naturalna [ZP.8.3.]	monitorowane: właściciele gruntów	-	środki własne	W ramach zadań własnych
	ZP.8.3. Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo [ZP.8.4.]	monitorowane: ARiMR	-	PROW	W ramach zadań własnych

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
Zagrożenia poważnymi awariami (PAP)	PAP.1.1. Prowadzenie działalności inspekcyjnej podmiotów gospodarczych o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii [PAP.1.1.]	monitorowane: PSP	-	budżet państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW	W ramach zadań własnych
	PAP.1.2. Usuwanie skutków poważnych awarii przemysłowych [PAP.1.3.]	monitorowane: Sprawcy awarii, PSP	-	środki własne	Finansowane zgodnie z potrzebami
	PAP.1.3. Poprawa technicznego wyposażenia służb OSP [PAP.1.5.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	1 500	środki własne, RPO	Zależne od potrzeb
	PAP.1.4. Przeciwdziałanie katastrofom i ochrona przeciwpożarowa [PAP.1.10.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, PSP	100	Środki inne	-
	PAP.2.1. Planowanie i optymalizacja przewozu towarów niebezpiecznych [PAP.2.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, NFOŚiGW, WFOŚiGW	W ramach działań własnych
	PAP.3.1. Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców [PAP.3.1.]	monitorowane, gminy powiatu polickiego, służby interwencyjne	-	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, NFOŚiGW, WFOŚiGW	-

Źródło: Opracowanie własne.

* W nawiasach kwadratowych podano numer zadania z *Programu ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024*, któremu odpowiadają zadania wyznaczone w *Programie.*

7. System realizacji programu ochrony środowiska

Właściwe wykorzystanie możliwych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania programu i jego realizacji. Wprowadzenie zasad monitoringu umożliwi sprawną realizację działań, jak również pozwoli na bieżącą aktualizację celów programu. Sformułowanie zasad zarządzania środowiskiem stanowi więc podstawę sprawnej realizacji i kontroli działań programowych.

Zarządzanie programem to sukcesywna realizacja następujących zadań:

1) Wdrożenie programu i jego realizacja, a w szczególności:
   - koordynacja przebiegu wdrażania i realizacji,
   - bieżąca ocena realizacji i aktualizacja celów,
   - raporty na temat wykonania programu.
2) Edukacja ekologiczna:
   - utworzenie systemu edukacji ekologicznej,
   - udostępnienie informacji o stanie środowiska,
   - publikacja informacji o stanie środowiska.

7.1. Współpraca z interesariuszami

Podczas tworzenia niniejszego dokumentu pozyskano dane od:

- Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie;
- Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie;
- Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie;
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie
- Nadleśnictw;
- Przedsiębiorstw zajmujących się odbiorem odpadów,
- Największych przedsiębiorców mających siedzibę i działających na terenie Powiatu Polickiego.

W ramach opracowanego dokumentu wyznaczono zadania własne oraz koordynowane, za których współrealizację odpowiedzialni będą:

- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska;
- Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa;
- Mieszkańcy;
- Przedsiębiorcy;
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;
- Wojewoda Zachodniopomorski;
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- Zarządcy dróg (drogi krajowe, drogi powiatowe, drogi gminne).

7.2. Sprawozdawczość

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2020 poz. 1219 z późn. zm.) Zarząd Powiatu w Policach co 2 lata przedstawia Radzie Powiatu raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska. Po przedstawieniu ww. raportu Radzie Powiatu, należy przekazać go do organu wykonawczego województwa.

7.3. Monitoring realizacji programu

W celu przedstawienia stopnia realizacji Programu Ochrony Środowiska oraz zobrazowania zmian zachodzących w środowisku na terenie powiatu polickiego, należy posługiwać się wyznaczonymi wskaźnikami monitoringu. Wskaźniki te determinują wyznaczone zadania, których realizacja przyczyni się do poprawy stanu środowiska na terenie Powiatu Polickiego.

Kontrola realizacji Programu Ochrony Środowiska wymaga oceny zarówno stopnia realizacji celów i zadań, jak i terminowości ich wykonania. Istotne znaczenie ma tu również analiza rozbieżności pomiędzy założeniami a realizacją.

Ocena realizacji programu polega na monitorowaniu zmian w wielu wzajemnie powiązanych strefach. System monitorowania w celu uzyskiwania kompatybilnych informacji w skali regionu powinien uwzględniać następujące działania:

- zebranie danych liczbowych,
- uporządkowanie, przetworzenie, analiza zebranych danych,
- przygotowanie raportu,
- analiza porównawcza,
- aktualizacja.

W celu kontroli nad terminową realizacją zadań określonych w niniejszym programie zaleca się dokonywanie analizy realizacji zadań Programu z uwzględnieniem mierników zestawionych w tabeli nr 62.

7.4. Źródła finansowania

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych.

Dla jednostek samorządowych dostępnymi sposobami finansowania inwestycji są:

- środki własne,
- kredyty i pożyczki udzielane w bankach komercyjnych,
- kredyty i pożyczki preferencyjne udzielane przez instytucje wspierające rozwój gmin,
- dotacje państwowe z funduszy krajowych i zagranicznych,
- emisja obligacji.

7.4.1. Fundusze krajowe

Wszelkie działania związane z ochroną środowiska i ekologią są wspierane finansowo poprzez różne krajowe i zagraniczne fundusze ekologiczne oraz programy a także środki własne inwestorów.

Do publicznych funduszy ochrony środowiska w Polsce zalicza się:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW),
- Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest największą instytucją realizującą poprzez finansowanie inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w obszarach ważnych z punktu widzenia procesu dostosowawczego do standardów i norm Unii Europejskiej. Narodowy Fundusz działa od 1 lipca 1989 roku, a powstał na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska. Celem działalności Narodowego Funduszu jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska.

Dystrybucja środków finansowych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej odbywa się w ramach następujących dziedzin:

- Ochrona powietrza,
- Ochrona wód i gospodarka wodna,
- Ochrona powierzchni ziemi,
- Ochrona przyrody i krajobrazu oraz leśnictwo,
- Geologia i górnictwo,
- Edukacja ekologiczna,
- Państwowy Monitoring Środowiska,
- Programy międzydziedzinowe,
- Nadzwyczajne zagrożenia środowiska,
- Ekspertyzy i prace badawcze.

W Narodowym Funduszu stosowane są trzy formy dofinansowywania:

- finansowanie pożyczkowe (pożyczki udzielane przez NF, kredyty udzielane przez banki ze środków NF, konsorcja czyli wspólne finansowanie NF z bankami, linie kredytowe ze środków NF obsługiwane przez banki).
- finansowanie dotacyjne (dotacje inwestycyjne, dotacje nieinwestycyjne, dopłaty do kredytów bankowych, umorzenia) .
- finansowanie kapitałowe (obejmowanie akcji i udziałów w zakładanych bądź już istniejących spółkach w celu osiągnięcia efektu ekologicznego).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska ma bardzo istotne znaczenie dla ochrony środowiska i gospodarki kraju:

- finansuje ochronę środowiska,
- uruchamia środki innych inwestorów,
- stymuluje nowe inwestycje,
- wspomaga tworzenie nowych miejsc pracy,

- ważny dla zrównoważonego rozwoju.

Szczegółowy zakres działalności NFOŚiGW, lista programów i przedsięwzięć priorytetowych, kryteria i zasady udzielania wsparcia finansowego, a także wzory wniosków i procedury ich rozpatrywania dostępne są w oficjalnym serwisie internetowym: www.nfosigw.gov.pl oraz w siedzibie Funduszu w Warszawie przy ul. Konstruktorskiej 3a.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie[34]

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie wypełnia swoją misję poprzez uczestniczenie w rozwiązywaniu problemów związanych z ochroną środowiska na poziomie lokalnym i regionalnym, a także ponadregionalnym.

Priorytety dziedzinowe:

I Ochrona czystości wód i gospodarka wodna.

1. Wdrażanie Ramowej Dyrektywy Wodnej w regionie wodnym, w tym wspieranie działań wynikających z aktualizacji Programu wodno-środowiskowego kraju oraz mających na celu ustanowienie, weryfikację i aktualizację warunków korzystania z wód regionu wodnego i warunków korzystania z wód zlewni,

2. Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa systemów kanalizacyjnych dociążających istniejące oczyszczalnie, zgodnie z wymogami Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,

3. Ochrona wód w zlewniach rzek oraz na obszarach ochronnych zbiorników wód podziemnych i powierzchniowych stanowiących źródło wody do spożycia, wspieranie przedsięwzięć polegających na ograniczeniu procesu degradacji jezior, w tym opracowanie planów ochrony jezior i ich rekultywacji oraz innych przedsięwzięć związanych z odbudową ekosystemów zdegradowanych przez eksploatację zasobów wodnych,

4. Zapewnienie odpowiedniej jakości wody przeznaczonej do spożycia, modernizacja stacji uzdatniania wody,

5. Wspieranie realizacji programu małej retencji dla województwa zachodniopomorskiego, budowa przyłączy do istniejących sieci kanalizacyjnych oraz budowa indywidualnych/ lokalnych/ systemów oczyszczania ścieków na terenach o zabudowie rozproszonej, w tym lokalnych oczyszczalni ścieków oraz oczyszczalni przydomowych - lokalizacja każdej oczyszczalni i miejsca wprowadzania ścieków powinny zostać poprzedzone rozpoznaniem warunków geologicznych wraz z ustaleniem poziomu zwierciadła wód podziemnych celem spełnienia warunków wynikających z przepisów odrębnych.

II. Gospodarka odpadami, ochrona powierzchni ziemi i wdrażanie czystych technologii.

1. Wspieranie zadań ujętych w Krajowym i Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami, zwłaszcza związanych z realizacją kompleksowych programów

[34] źródło: http://www.wfos.szczecin.pl

gospodarki odpadami komunalnymi, szczególnie w gminach, gdzie realizowane są wspólne, międzygminne przedsięwzięcia o zasięgu regionalnym,

2. Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, w tym odpadów zawierających azbest,
3. Wspieranie organizacji systemu zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
4. Wspieranie przedsięwzięć związanych z odzyskiwaniem surowców wtórnych oraz gospodarczym wykorzystaniem odpadów, doposażenie zakładów pozyskujących i przetwarzających odpady w sprzęt specjalistyczny,
5. Wykorzystanie odpadów do celów energetycznych, budowa instalacji do termicznego unieszkodliwiania odpadów,
6. Wspieranie rozwoju czystych technologii oraz zmian technologicznych zapobiegających powstawaniu odpadów lub zmniejszeniu ich ilości albo zapewniających ich wykorzystanie w procesach produkcji,
7. Wspieranie pilotażowych projektów związanych ze zbieraniem i przetwarzaniem odpadów ulegających biodegradacji,

III. Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii, ochrona przed hałasem.

1. Wspieranie przedsięwzięć zmierzających do ograniczenia emisji zanieczyszczeń gazowych (w tym gazów cieplarnianych) i pyłów do atmosfery,
2. Wspieranie modernizacji istniejących źródeł ciepła, w szczególności na terenach miejskich i uzdrowiskowych,
3. Rozwój potencjału wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (OZE), zwłaszcza projektów realizowanych w ramach RPO WZ oraz programu PROSUMENT Zachodniopomorski,
4. Wdrażanie przedsięwzięć z zakresu termomodemizacji budynków oraz wdrażanie nowoczesnych i przyjaznych środowisku technologii i przedsięwzięć, zwiększających efektywność energetyczną, w tym z zastosowaniem odnawialnych lub alternatywnych źródeł energii, a także inteligentnych sieci energetycznych (ISE),
5. Dofinansowanie opracowania programów ochrony powietrza i programów ochrony środowiska przed hałasem,
6. Wspieranie działań w zakresie ochrony przed hałasem i wibracjami.

IV. Ochrona przyrody.

1. Wspieranie programów czynnej ochrony przyrody na obszarach prawnie chronionych, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody,
2. Renowacja zabytkowych parków wiejskich i miejskich oraz prace rewitalizacyjne, pielęgnacyjne i konserwacja pomników przyrody,
3. Zachowanie i wzbogacenie różnorodności biologicznej na obszarach chronionych,

4. Restytucja bądź reintrodukcja rodzimych gatunków, cennych lub zagrożonych wyginięciem, eliminowanie gatunków inwazyjnych, np. barszczu Sosnowskiego,

5. Działania ochronne podejmowane w ramach form ochrony przyrody województwa zachodniopomorskiego, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, z uwzględnieniem programu NATURA 2000 oraz europejskiej sieci obszarów chronionych regionu Morza Bałtyckiego,

6. Opracowywanie planów ochrony dot. obszarów Natura 2000, wykonywanie zabiegów czynnej ochrony przyrody na tych obszarach,

7. Wspieranie działań związanych z realizacją zadań Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

8. Wspieranie przedsięwzięć zapewniających migrację ryb, w tym programu budowy przepławek dla ryb na terenie woj. zachodniopomorskiego,

V. Edukacja ekologiczna.

1. Promocja zagadnień związanych z siecią Natura 2000, rozwój bazy służącej realizacji programów edukacyjnych w ośrodkach edukacji ekologicznej,

2. Wspieranie konkursów, olimpiad i innych imprez o zasięgu ponadlokalnym, upowszechniających wiedzę ekologiczną i przyrodniczą,

3. Dofinansowanie programów oraz kampanii edukacyjnych i informacyjnych z zakresu ochrony środowiska oraz zdrowego trybu życia, w tym realizowanych przez media,

4. Dofinansowanie szkoleń, warsztatów, konferencji i seminariów z zakresu ochrony środowiska,

5. Dofinansowanie wydawnictw i prasy z zakresu ochrony środowiska i edukacji ekologicznej.

VI. Zapobieganie poważnym awariom, przeciwdziałanie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska.

1. Wspieranie przedsięwzięć zapobiegających wystąpieniu nadzwyczajnych zagrożeń środowiska oraz wspieranie likwidacji ich skutków,

2. Podniesienie stanu bezpieczeństwa powodziowego, zabezpieczenie przed podtopieniami, wspieranie budowy wałów i innych urządzeń melioracji wodnych podstawowych,

3. Doposażenie w sprzęt i środki techniczne jednostek PSP i OSP oraz innych służb realizujących zadania w zakresie ochrony przed powodzią i ochrony środowiska,

4. Poprawa warunków przepływu wód rzeki Odry i J. Dąbie w celu zapewnienia ochrony przeciwpowodziowej oraz bezpieczeństwa prowadzonej akcji lodołamania,

VII. Monitoring środowiska i inne działania.

1. Udzielanie wsparcia finansowego Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Środowiska w Szczecinie w realizacji zadań związanych z monitoringiem środowiska,

2. Zwiększanie możliwości technicznych kontroli przestrzegania norm ochrony środowiska,

3. Wsparcie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska oraz rozbudowy i weryfikacji baz danych podmiotów korzystających ze środowiska,

4. Udzielanie wsparcia finansowego instytucjom wykonującym w imieniu Skarbu Państwa prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych, w zakresie monitoringu przyrodniczego,

5. Dofinansowanie szkoleń administracji rządowej i samorządowej w zakresie ochrony środowiska.

Tworzenie warunków do wdrażania finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej

W ramach tego ustawowego zadania priorytetem Funduszu będzie udział w następujących przedsięwzięciach:

1. Udzielanie pomocy merytorycznej beneficjentom w ramach przygotowywanych przedsięwzięć dla nowej perspektywy finansowej UE 2014 - 2020,

2. Prowadzenie szkoleń oraz działań informacyjnych, usługi doradcze w zakresie aplikowania o środki Unii Europejskiej,

3. Wsparcie gmin w zakresie wdrażania planów gospodarki niskoemisyjnej lub dokumentów równoważnych oraz w przygotowaniu i wdrażaniu inwestycji w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii poprzez realizację projektu systemowego pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorców w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”,

4. Prowadzenie działań edukacyjnych oraz informacyjno-promocyjnych celem kształtowania właściwych postaw prośrodowiskowych oraz prezentacja możliwości finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej,

5. Udział w przygotowaniu i wdrażaniu projektów, które stwarzają warunki do wymiany informacji, dzielenia się wiedzą lub prowadzą do realizacji celów środowiskowych.

Szczegółowe informacje na temat działalności WFOŚiGW w Szczecinie można znaleźć na stronie internetowej funduszu: http://www.wfos.szczecin.pl lub pod numerem telefonu: 91 486 15 56.

7.4.2. Fundusze Unii Europejskiej

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ)[35]

Z Programu Infrastruktura i Środowisko finansowane są różnorodne projekty. W zależności od specyfiki danego rodzaju wsparcia, określany jest typ podmiotów, które mogą z niego korzystać. Możemy wyróżnić następujące grupy podmiotów uprawnionych do ubiegania się o wsparcie:

1. Jednostki samorządu terytorialnego,
2. Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne,
3. Administracja publiczna,
4. Służby publiczne inne niż administracja,
5. Instytucje ochrony zdrowia,
6. Instytucje kultury, nauki i edukacji,
7. Duże przedsiębiorstwa,
8. Małe i średnie przedsiębiorstwa,
9. Organizacje społeczne i związki wyznaniowe.

Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych i dokumentacji poszczególnych konkursów o dofinansowanie.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 to największy program finansowany z Funduszy Europejskich nie tylko w Polsce, ale i Unii Europejskiej. Główne obszary na które zostaną przekazane środki to: gospodarka niskoemisyjna, ochrona środowiska, przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu, transport i bezpieczeństwo energetyczne oraz ochrona zdrowia i dziedzictwo kulturowe.

Dzięki równowadze pomiędzy działaniami inwestycyjnymi w infrastrukturę oraz wsparciu skierowanemu do wybranych obszarów gospodarki, program będzie skutecznie realizował założenia strategii Europa 2020, z którą powiązany jest jego cel główny - wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej.

Obszary wsparcia i rodzaje projektów możliwych do realizacji w ramach programu Infrastruktura i Środowisko 2014-2020:

1. Zmniejszenie emisyjności gospodarki:
   - wytwarzanie energii z odnawialnych źródeł energii (OZE);
   - poprawa efektywności energetycznej i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach, sektorze publicznym i mieszkaniowym;
   - promowanie strategii niskoemisyjnych;
   - rozwój i wdrażanie inteligentnych systemów dystrybucji.
2. Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu:
   - rozwój infrastruktury środowiskowej;
   - dostosowanie do zmian klimatu;
   - ochrona i zahamowywanie spadku różnorodności biologicznej;
   - poprawa jakości środowiska miejskiego.
3. Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego

[35] źródło i na podstawie :www.pois.gov.pl

- rozwój drogowej infrastruktury w sieci TEN-T;
- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- poprawa bezpieczeństwa w ruchu lotniczym;
- transport intermodalny, morski i śródlądowy.

4. Infrastruktura drogowa dla miast
    - poprawa dostępności miast i przepustowości infrastruktury drogowej (rozwój infrastruktury drogowej w miastach i tras wylotowych z miast, budowa obwodnic).
5. Rozwój transportu kolejowego w Polsce
    - rozwój kolei w TEN-T, poza siecią i kolei miejskich.
6. Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach
    - infrastruktura i tabor dla publicznego transportu zbiorowego w miastach i na ich obszarach funkcjonalnych.
7. Poprawa bezpieczeństwa energetycznego
    - rozwój inteligentnych systemów dystrybucji, magazynowania i przesyłu gazu ziemnego i energii elektrycznej;
    - budowa i rozbudowa magazynów gazu ziemnego;
    - rozbudowa terminala LNG.
8. Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury
    - inwestycje w ochronę i rozwój dziedzictwa kulturowego oraz zasobów kultury, np. instytucji kultury, szkół artystycznych.
9. Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia
    - wsparcie infrastruktury systemu państwowego ratownictwa medycznego;
    - wsparcie infrastruktury szpitali ponadregionalnych i współpracujących z nimi jednostek diagnostycznych w zakresie chorób „aktywności zawodowej" i opieki nad matką i dzieckiem.

Regionalny Program Operacyjny[36]

Podział alokacji w Programie wynika z przeprowadzonej analizy potrzeb i potencjałów regionu oraz uwzględnia cele określone w dokumentach strategicznych i programowych. RPO podzielony został na osie priorytetowe, które umożliwiły rozdysponowanie środków unijnych.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020, wyznaczono 10 osi priorytetowych, są to:

1. Gospodarka – Innowacje – Technologie;
2. Gospodarka niskoemisyjna;
3. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu,
4. Naturalne otoczenie człowieka,
5. Zrównoważony transport,
6. Rynek pracy,
7. Włączenie społeczne,
8. Edukacja,
9. Infrastruktura publiczna,
10. Pomoc techniczna.

[36] http://rpo.wzp.pl

Kluczowe ze względu na ochronę środowiska są Oś priorytetowa nr 2, 3 i 4. W ramach opisywanych osi priorytetowych wyznaczono priorytety inwestycyjne. Ich wykaz przedstawiono poniżej.

Oś priorytetowa II – Gospodarka niskoemisyjna, priorytety inwestycyjne:

- Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu,

- Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym,

- Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach,

- Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe.

Oś priorytetowa III – Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu, priorytety inwestycyjne:

- Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski żywiołowe i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami,

- Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie,

- Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie.

Oś priorytetowa IV – Naturalne otoczenie człowieka, priorytety inwestycyjne:

- Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego,

- Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program Natura 2000 oraz zieloną infrastrukturę,

- Wspieranie wzrostu gospodarczego sprzyjającego zatrudnieniu poprzez rozwój potencjału endogenicznego jako elementu strategii terytorialnej dla określonych obszarów, w tym poprzez przekształcanie upadających regionów przemysłowych i

zwiększenie dostępu do określonych zasobów naturalnych i kulturalnych oraz ich rozwój.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020[37]

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 (PROW 2014-2020) został opracowany na podstawie przepisów Unii Europejskiej, w szczególności *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005* oraz aktów delegowanych i wykonawczych Komisji Europejskiej. Zgodnie z przepisami Unii Europejskiej, Program jest wkomponowany w całościowy system polityki rozwoju kraju, w szczególności poprzez mechanizm Umowy Partnerstwa. Umowa ta określa strategię wykorzystania środków unijnych na rzecz realizacji wspólnych dla UE celów określonych w unijnej strategii wzrostu „*Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*" z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych danego państwa członkowskiego.

Celem głównym PROW 2014 – 2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich.
Program będzie realizował wszystkie sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020, a mianowicie:

- Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
- Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
- Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
- Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
- Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
- Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

[37] Źródło: www.minrol.gov.pl

Spis tabel:

Tabela 1. Słownik skrótów. 6
Tabela 2. Dane demograficzne (stan na 31.XII.2019 r.). 13
Tabela 3. Bezrobocie (stan na 31.XII.2019r.). 13
Tabela 4. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza. 29
Tabela 5. Przeciętny skład spalin silnikowych (w % objętościowo). 32
Tabela 6. Wykaz podmiotów, zlokalizowanych na obszarze powiatu polickiego, które posiadają aktualne pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza. 35
Tabela 7. Kotłownie, sieć cieplna oraz sprzedaż energii cieplnej na terenie powiatu polickiego. 40
Tabela 8. Charakterystyka sieci gazowej na terenie powiatu polickiego. 40
Tabela 9. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom dopuszczalny. 42
Tabela 10. Klasy stref i oczekiwane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom docelowy 42
Tabela 11. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń ozonu z uwzględnieniem poziomu celu długoterminowego. 43
Tabela 12. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2019 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia. 43
Tabela 13. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2019 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin. 43
Tabela 14. Obszary przekroczeń B(a)P w pyle zawieszonym na terenie powiatu polickiego i ich charakterystyka. 45
Tabela 15. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem jakości powietrza. 47
Tabela 16. Wskaźniki monitoringu jakości powietrza. 48
Tabela 17. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu. 55
Tabela 18. Przekroczenia wartości L_{DWN} [dB] dla powiatu polickiego. 56
Tabela 19. Przekroczenia wartości L_N [dB] dla powiatu polickiego. 57
Tabela 20. Przekroczenia wartości L_{DWN} [dB] dla powiatu polickiego. 59
Tabela 21. Przekroczenia wartości L_N [dB] dla powiatu polickiego. 59
Tabela 22. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem ochrony przed hałasem. 61
Tabela 23. Częstotliwość pola elektromagnetycznego, dla której określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pola elektromagnetycznego na środowisko oraz dopuszczalne poziomy pola elektromagnetycznego, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową. 65
Tabela 24. Zakresy częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla miejsc dostępnych dla ludności. 66
Tabela 25. Wykaz instalacji emitujących PEM zgłoszonych do Starosty Polickiego. 67
Tabela 26. Wyniki pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych na terenie powiatu polickiego w latach 2017 - 2019. 74
Tabela 27. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym. 75
Tabela 28. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze powiatu polickiego. 78
Tabela 29. Charakterystyka JCWPd nr 3. 80
Tabela 30. Charakterystyka JCWPd nr 4. 80

Tabela 31. Charakterystyka JCWPd nr 7. 80
Tabela 32. Stan JCWP zlokalizowanych na terenie powiatu polickiego wg Aktualizacji Programu Wodno-środowiskowego Kraju (stan na rok 2016). 86
Tabela 33. Ocena stanu JCWP powiatu polickiego, w roku 2018. 88
Tabela 34. Wyniki klasyfikacji stanu wód JCWP Zalew Szczeciński w 2018 r. 90
Tabela 35. Wyniki oceny stanu wód podziemnych dla JCWPd nr 3, JCWPd nr 4 oraz JCWPd nr 7. .. 91
Tabela 36. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem wód powierzchniowych i podziemnych. 92
Tabela 37. Wskaźniki monitoringu gospodarki wodno-ściekowej. 93
Tabela 38. Stopień narażenia na poszczególne rodzaje suszy dla obszaru powiatu policki ego. 97
Tabela 39. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie powiatu policki ego (stan na 31.12.2019 r.). 101
Tabela 40. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu policki ego (stan na 31.12.2019 r.). 101
Tabela 41. Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych 102
Tabela 42. Charakterystyka aglomeracji Police, aglomeracji Kołbaskowo oraz aglomeracji Dobra... 102
Tabela 43. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem gospodarki wodno-ściekowej. 104
Tabela 44. Surowce naturalne występujące na terenie powiatu policki ego. 109
Tabela 45. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem ochrony zasobów naturalnych. 112
Tabela 46. Charakterystyka kompleksów przydatności rolniczej gleb. 116
Tabela 47. Użytkowanie powierzchni ziemi na terenie powiatu policki ego. 119
Tabela 48. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem ochrony gleb. 125
Tabela 49. Podmioty, z terenu powiatu policki ego, posiadające pozwolenia na wytwarzanie odpadów. 133
Tabela 50. Podmioty, z terenu powiatu policki ego, posiadające zezwolenia na zbieranie/przetwarzanie odpadów. 134
Tabela 51. Osiągnięte, przez gminy powiatu policki ego, poziomy recyklingu 136
Tabela 52. Ilość materiałów zawierających azbest , pozostałych do unieszkodliwienia na terenie powiatu policki ego (stan na 25.11.2020 r.). 136
Tabela 53. Wykaz funkcjonujących instalacji komunalnych na terenie województwa zachodniopomorskiego. 137
Tabela 54. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem gospodarki odpadami. 138
Tabela 55. Wskaźniki monitoringu dotyczące gospodarki odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów. 139
Tabela 56. Użytki ekologiczne powiatu policki ego. 157
Tabela 57. Pomniki przyrody na terenie powiatu policki ego. 161
Tabela 58. Struktura lasów położonych na terenie powiatu policki ego w roku 2019. 167
Tabela 59. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem ochrony zasobów przyrodniczych. 171
Tabela 60. Wskaźniki monitoringu zasobów przyrody. 171
Tabela 61. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem zapobiegania poważnym awariom. 176
Tabela 62. Wykaz kierunków interwencji, celów oraz zadań wyznaczonych w ramach POŚ. 180
Tabela 63. Harmonogram rzeczowo-finansowy zadań wyznaczonych w ramach POŚ. 207
Tabela 64. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych przez Powiat Policki. 212

Spis rysunków:

Rysunek 1. Powiat policki na tle województwa zachodniopomorskiego. 10
Rysunek 2. Gminy powiatu polickiego. 11
Rysunek 3. Położenie powiatu polickiego na tle podziału fizyko-geograficznego Polski. 12
Rysunek 4. Podział województwa zachodniopomorskiego na strefy ochrony powietrza. 41
Rysunek 5. Obszar przekroczeń stężenia benzo(a)pirenu w województwie zachodniopomorskim w 2019 roku. 44
Rysunek 6. Lokalizacja analizowanych odcinków dróg krajowych na terenie powiatu polickiego. 58
Rysunek 7. JCWP na tle powiatu polickiego. 79
Rysunek 8. Powiat policki na tle JCWPd. 81
Rysunek 9. GZWP na tle powiatu polickiego. 85
Rysunek 10.Schemat oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych. 87
Rysunek 11. Lokalizacja punktów pomiarowych wód przejściowych oraz przybrzeżnych w okolicach powiatu polickiego. 89
Rysunek 12. Zagrożenie powodziowe na terenie powiatu polickiego. 95
Rysunek 13. Obszary zagrożone podtopieniami na terenie powiatu polickiego. 96
Rysunek 14. Złoża kopalin na terenie powiatu polickiego 110
Rysunek 15. Mapa glebowo-rolnicza powiatu polickiego. 118
Rysunek 16. Obszary powojskowe województwa zachodniopomorskiego. 120
Rysunek 17. Obszary poprzemysłowe w województwie zachodniopomorskim. 122
Rysunek 18. Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi powiatu polickiego 124
Rysunek 19. Obszary siedliskowe sieci Natura 2000 na tle powiatu polickiego. 147
Rysunek 20. Obszary ptasie sieci Natura 2000 na tle powiatu polickiego. 151
Rysunek 21. Park Krajobrazowy Dolina Dolnej Odry na tle powiatu polickiego. 153
Rysunek 22. Rezerwaty przyrody na tle powiatu polickiego. 155
Rysunek 23. Użytki ekologiczne na tle powiatu polickiego. 159
Rysunek 24. Korytarze ekologiczne na tle powiatu polickiego. 166
Rysunek 25. Zasięg nadleśnictw na tle powiatu polickiego. 168

Uzasadnienie.

Projekt uchwały przedkłada Zarząd Powiatu w Policach w trybie § 21 ust. 1 pkt 1 Statutu Powiatu Polickiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2018 r. poz. 5468).

Przepis art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) stanowi, że do wyłącznej właściwości rady powiatu należy podejmowanie uchwał w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady powiatu.

Z kolei przepisy art. 17 ust. 1 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219z późn. zm.) stanowią odpowiednio m.in., że:
1) organ wykonawczy powiatu, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza powiatowe programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1;
2) programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwala rada powiatu.

Natomiast w myśl art. 14 ust. 1 i 2 Prawa ochrony środowiska:
1) polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295 i 2020);
2) polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Uchwałą Nr XXVII/226/2017 z dnia 24 lutego 2017 r. Rada Powiatu w Policach uchwaliła „Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023".

Zważywszy na okres obowiązywania ww. dokumentu, mając na względzie przepisy art. 14 ust. 2 i art. 17 ust. 1 Prawa ochrony środowiska, a także brzmienie art. 46 ust. 1 pkt 2 i art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283 z późn. zm.), Zarząd Powiatu w Policach zlecił opracowanie projektu „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027" wraz z „Prognozą oddziaływania na środowiska Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027".

Dokument został sporządzony według „Wytycznych do opracowania gminnych, powiatowych, wojewódzkich programów ochrony środowiska" przygotowanych przez Ministerstwo Środowiska, opublikowanych we wrześniu 2015 r. oraz załączników do tychże Wytycznych opracowanych przez Ministerstwo Klimatu, opublikowanych w styczniu 2020 r.

Ponadto, uzyskał pozytywne opinie organów uczestniczących na zasadzie współdziałania, w procesie tworzenia dokumentu, tj. Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie (opinia sanitarna znak NZNS.7040.3.112.2020, NZNS.7040.2.9.2020 z dnia 29 września 2020 r.), Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie (pismo znak WOPN-OS.410.146.202.MP z dnia 9 października 2020 r.) oraz Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego (uchwała Nr 1686/20 z dnia 11 grudnia 2020 r.).

Przepis art. 54 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko stanowi, że organ opracowujący projekt dokumentu zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, zgodnie

z przepisami działu III rozdział 1 i 3, w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, a w myśl art. 39 ust. 1 tej ustawy organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa, bez zbędnej zwłoki, podaje do publicznej wiadomości informację o:

1) przystąpieniu do opracowywania projektu dokumentu i o jego przedmiocie;
2) możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu;
3) możliwości składania uwag i wniosków;
4) sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie co najmniej 21-dniowy termin ich składania;
5) organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków;
6) postępowaniu w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli jest prowadzone.

W związku z powyższym, a także z uwagi na brzmienie art. 17 ust. 4 Prawa ochrony środowiska, Zarząd Powiatu w Policach poinformował o możliwości zapoznania się z projektem „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027" wraz z „Prognozą oddziaływania na środowiska Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027", zamieszczonymi na stronie internetowej Powiatu Polickiego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Policach, a także dostępnych w siedzibie urzędu na okres 21 dni, jak również zawiadomił o możliwości składania uwag i wniosków. W wyznaczonym terminie nie zgłoszono uwag ani wniosków do ww. dokumentów.

W związku z powyższym zachodzi potrzeba podjęcia przez Radę Powiatu w Policach uchwały w tej sprawie.

Podjęcie przez Radę Powiatu w Policach przedmiotowej uchwały może rodzić skutki finansowe dla budżetu Powiatu Polickiego w przypadku przyjęcia do realizacji zadań wymienionych w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027".

Na oryginale właściwy podpis
Wicestarosty Polickiego
Joanny Napiwodzkiej

Uzasadnienie.

Projekt uchwały przedkłada Zarząd Powiatu w Policach w trybie § 21 ust. 1 pkt 1 Statutu Powiatu Polickiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2018 r. poz. 5468).

Przepis art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) stanowi, że do wyłącznej właściwości rady powiatu należy podejmowanie uchwał w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady powiatu.

Z kolei przepisy art. 17 ust. 1 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219z późn. zm.) stanowią odpowiednio m.in., że:
1) organ wykonawczy powiatu, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza powiatowe programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1;
2) programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwala rada powiatu.

Natomiast w myśl art. 14 ust. 1 i 2 Prawa ochrony środowiska:
1) polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295 i 2020);
2) polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Uchwałą Nr XXVII/226/2017 z dnia 24 lutego 2017 r. Rada Powiatu w Policach uchwaliła „Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023".

Zważywszy na okres obowiązywania ww. dokumentu, mając na względzie przepisy art. 14 ust. 2 i art. 17 ust. 1 Prawa ochrony środowiska, a także brzmienie art. 46 ust. 1 pkt 2 i art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283 z późn. zm.), Zarząd Powiatu w Policach zlecił opracowanie projektu „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027" wraz z „Prognozą oddziaływania na środowiska Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027".

Dokument został sporządzony według „Wytycznych do opracowania gminnych, powiatowych, wojewódzkich programów ochrony środowiska" przygotowanych przez Ministerstwo Środowiska, opublikowanych we wrześniu 2015 r. oraz załączników do tychże Wytycznych opracowanych przez Ministerstwo Klimatu, opublikowanych w styczniu 2020 r.

Ponadto, uzyskał pozytywne opinie organów uczestniczących na zasadzie współdziałania, w procesie tworzenia dokumentu, tj. Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie (opinia sanitarna znak NZNS.7040.3.112.2020, NZNS.7040.2.9.2020 z dnia 29 września 2020 r.), Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie (pismo znak WOPN-OS.410.146.202.MP z dnia 9 października 2020 r.) oraz Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego (uchwała Nr 1686/20 z dnia 11 grudnia 2020 r.).

Przepis art. 54 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko stanowi, że

organ opracowujący projekt dokumentu zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, zgodnie z przepisami działu III rozdział 1 i 3, w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, a w myśl art. 39 ust. 1 tej ustawy organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa, bez zbędnej zwłoki, podaje do publicznej wiadomości informację o:

1) przystąpieniu do opracowywania projektu dokumentu i o jego przedmiocie;
2) możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu;
3) możliwości składania uwag i wniosków;
4) sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie co najmniej 21-dniowy termin ich składania;
5) organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków;
6) postępowaniu w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli jest prowadzone.

W związku z powyższym, a także z uwagi na brzmienie art. 17 ust. 4 Prawa ochrony środowiska, Zarząd Powiatu w Policach poinformował o możliwości zapoznania się z projektem „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027" wraz z „Prognozą oddziaływania na środowiska Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027", zamieszczonymi na stronie internetowej Powiatu Polickiego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Policach, a także dostępnych w siedzibie urzędu na okres 21 dni, jak również zawiadomił o możliwości składania uwag i wniosków. W wyznaczonym terminie nie zgłoszono uwag ani wniosków do ww. dokumentów.

W związku z powyższym zachodzi potrzeba podjęcia przez Radę Powiatu w Policach uchwały w tej sprawie.

Podjęcie przez Radę Powiatu w Policach przedmiotowej uchwały może rodzić skutki finansowe dla budżetu Powiatu Polickiego w przypadku przyjęcia do realizacji zadań wymienionych w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027".

Na oryginale właściwy podpis
Wicestarosty Polickiego
Joanny Napiwodzkiej

Zał. Nr 16 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

UCHWAŁA NR XXVI/185/2021

RADY POWIATU W POLICACH

z dnia 29 stycznia 2021 r.

w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, 1378, 1565, 2127 i 2338) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027” stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Policach.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Na oryginale właściwy podpis
Przewodniczącego Rady Powiatu w Policach
Cezarego Arciszewskiego

Załącznik
do uchwały Nr XXVI/185/2021
Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

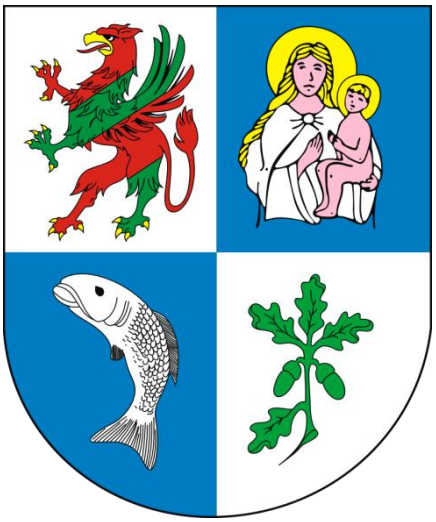

Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027

Opracował:

Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja

Spis treści:

1. Wykaz skrótów 6
2. Wstęp 8
2.1. Cel i zakres opracowania 8
2.2. Podstawy prawne 9
2.3. Charakterystyka Powiatu 9
2.3.1. Położenie 9
2.3.2. Demografia 12
2.3.3. Warunki klimatyczne 14
2.3.4. Budowa geologiczna 14
3. Założenia Programu Ochrony Środowiska 15
3.1. Dokumenty nadrzędne i cele 15
3.1.1. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności 15
3.1.2. Strategia Na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.) 16
3.1.3. Polityka ekologiczna państwa 2030 17
3.1.4. Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” 18
3.1.5. Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020” 18
3.1.6. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku 19
3.1.7. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 19
3.1.8. Strategia „Sprawne Państwo 2020” 19
3.1.9. Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022 20
3.1.10. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 20
3.1.11. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 21
3.1.12. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 21
3.1.13. Polityka energetyczna Polski do 2030 roku 21
3.2. Dokumenty szczebla wojewódzkiego 22
3.2.1. Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024. 22
3.2.2. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 23
3.2.3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego 23
3.3.4. Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej 24
3.3.5. Program ochrony Środowiska przed hałasem dla Województwa Zachodniopomorskiego. 24
4. Streszczenie w języku niespecjalistycznym 26
5. Ocena stanu środowiska 29
5.1. Klimat i jakość powietrza 29
5.1.1 Źródła zanieczyszczeń powietrza 29
5.1.2 System gazowy i ciepłowniczy 40
5.1.3 Jakość powietrza 40

5.1.4 Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego. 47
5.1.5 Zagadnienia Horyzontalne 50
5.1.6 Tendencje 51
5.1.7 Analiza SWOT 52
5.2. Zagrożenia hałasem 54
5.2.1. Stan wyjściowy 54
5.2.2. Źródła hałasu 54
5.2.3. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego. 61
5.2.4. Zagadnienia Horyzontalne 62
5.2.5 Tendencje 63
5.2.6. Analiza SWOT 64
5.3. Pola elektromagnetyczne 65
5.3.1. Stan wyjściowy 65
5.3.2. Źródła promieniowania elektromagnetycznego 66
5.3.3. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego. 75
5.3.4. Zagadnienia Horyzontalne 75
5.3.5 Tendencje 76
5.3.6. Analiza SWOT 77
5.4. Gospodarowanie wodami 78
5.4.1. Stan wyjściowy - wody powierzchniowe 78
5.4.2. Stan wyjściowy - wody podziemne 80
5.4.3. Jakość wód - wody powierzchniowe 86
5.4.4. Jakość wód - wody podziemne 91
5.4.5 Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego 92
5.4.6 Zagadnienia Horyzontalne 94
5.4.7 Tendencje 99
5.4.8. Analiza SWOT 100
5.5. Gospodarka wodno-ściekowa 101
5.5.1. Zaopatrzenie w wodę 101
5.5.2. Odprowadzanie ścieków sanitarnych 101
5.5.3. Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych 102
5.5.4. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego 104
5.5.5. Zagadnienia Horyzontalne 105
5.5.6 Tendencje 106
5.5.7. Analiza SWOT 107
5.6. Zasoby geologiczne 108
5.6.1. Stan aktualny 108
5.6.2. Przepisy prawne 111

5.6.3. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego. ... 111
5.6.4. Zagadnienia Horyzontalne ... 112
5.6.5 Tendencje ... 113
5.6.6. Analiza SWOT ... 114
5.7. Gleby ... 115
5.7.1. Stan aktualny ... 115
5.7.2 Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego. ... 125
5.7.3 Zagadnienia Horyzontalne ... 125
5.7.4 Tendencje ... 126
5.7.5. Analiza SWOT ... 127
5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów ... 129
5.8.1. Stan wyjściowy ... 129
5.8.2. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego. ... 138
5.8.3. Zagadnienia Horyzontalne ... 140
5.6.4 Tendencje ... 141
5.8.5. Analiza SWOT ... 142
5.9. Zasoby przyrodnicze ... 143
5.9.1. Formy ochrony przyrody ... 143
5.9.2. Korytarze ekologiczne ... 165
5.9.3. Lasy ... 167
5.9.4 Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego. ... 170
5.9.5. Zagadnienia Horyzontalne ... 172
5.9.6 Tendencje ... 174
5.9.7. Analiza SWOT ... 174
5.10. Zagrożenia poważnymi awariami ... 175
5.10.1. Stan aktualny ... 175
5.10.2. Ocena realizacji celu i podjętych zadań dla powiatu polickiego. ... 175
5.10.3. Zagadnienia Horyzontalne ... 176
5.10.4 Tendencje ... 177
5.10.5. Analiza SWOT ... 178
6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finasowanie ... 179
6.1. Wyznaczone cele i zadania ... 179
7. System realizacji programu ochrony środowiska ... 231
7.1. Współpraca z interesariuszami ... 231
7.2. Sprawozdawczość ... 232
7.3. Monitoring realizacji programu ... 232
7.4. Źródła finansowania ... 232
7.4.1. Fundusze krajowe ... 233

7.4.2. Fundusze Unii Europejskiej 238

1. Wykaz skrótów

Tabela 1. Słownik skrótów.

Nazwa skrótu	Wyjaśnienie
Analiza SWOT	Narzędzie służące do analizy strategicznej. Opiera się ona na określeniu silnych oraz słabych stron, a także wynikających z nich szans oraz zagrożeń.
ARiMR	Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
B(a)P	Benzo(a)piren
BZT	Biologiczne zapotrzebowanie tlenu
CRFOP	Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody
ChZT	Chemiczne zapotrzebowanie tlenu
dB	Decybele
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GUGiK	Główny Urząd Geodezji i Kartografii
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IUNG-PIB	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa -Państwowy Instytut Badawczy
IMGW-PIB	Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej -Państwowy Instytut Badawczy
ISOK	Informatyczny System Osłony Kraju
IUNG	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach
JCWP	Jednolita część wód powierzchniowych
JCWPd	Jednolita część wód podziemnych
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
L_{DWN}	Długookresowy średni poziom dźwięku, wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia
L_N	Długookresowy średni poziom dźwięku, wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory nocy
LW	Identyfikator jeziornej JCWP
NAT	naturalna
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OSChR	Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza w Szczecinie
OUG	Okręgowy Urząd Rolniczy w Poznaniu
OZE	Odnawialne Źródła Energii
PEM	Pola elektromagnetyczne
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy
PKP PLK	Polskie Koleje Państwowe Polskie Linie Kolejowe
PLGW	Identyfikator UE dla JCWPd oznaczający jednolitą część wód podziemnych występującą w Polsce
PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
POLiS	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
POP	Program Ochrony Powietrza
POŚ	Program Ochrony Środowiska
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PSP	Państwowa Straż Pożarna
PSZOK	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
PWIS	Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny
PUB2	Oczyszczalnia biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków

Nazwa skrótu	Wyjaśnienie
	azotu (N), fosforu (P) spełniająca standardy odprowadzanych ścieków dla aglomeracji < 100 000 RLM,
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie
RMWŚ	Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie
RPO	Regionalny program operacyjny
RW	Identyfikator rzecznej JCWP
SZCW	Silnie zmieniona część wód
TWIW lub PLTWIW	Identyfikator przejściowej JCWP
UE	Unia Europejska
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WPGO	Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami
WWA	Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne
WZ	Województwo Zachodniopomorskie
ZDR	Zakłady Dużego Ryzyka
ZODR	Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach
ZPKWZ	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego
ZZR	Zakłady Zwiększonego Ryzyka
ZMŚP	Zintegrowany Monitoring Środowiska Przyrodniczego

2. Wstęp

2.1. Cel i zakres opracowania

Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027 jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie powiatu. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu, sporządzenie programu ma zapewnić poprawę stanu środowiska naturalnego, efektywne zarządzania środowiskiem, skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyć warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Opracowanie jakim jest *Program Ochrony Środowiska* określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Podczas tworzenia dokumentu, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyśpieszającego rozwiązywanie poszczególnych zagadnień. Niniejsze opracowanie zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska na terenie powiatu, przedstawia propozycje oraz opis zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska.

Przedmiotowy dokument wspomaga dążenie do uzyskania w powiecie sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochronę i rozwój jego walorów oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska z uwzględnieniem konieczności jego ochrony. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla *Program Ochrony Środowiska*, a ocenę efektów jego realizacji, zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska, dokonuje się okresowo, co 2 lata.

Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w powiecie w odniesieniu m.in. do gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony przyrody, edukacji ekologicznej. W opracowaniu znajduje się ich charakterystyka, ocena stanu aktualnego oraz określenie stanu docelowego. Identyfikacji silnych oraz słabych stron powiatu wraz z szansami oraz zagrożeniami dokonuje się przy pomocy analizy SWOT. Analiza SWOT jest narzędziem służącym do analizy strategicznej. Opiera się ona na określeniu silnych oraz słabych stron, a także wynikających z nich szans oraz zagrożeń (w przypadku niniejszego opracowania – środowiska). Od tych elementów pochodzi jej nazwa:

- **S** – strenghts (silne strony);
- **W** – weaknesses (słabe strony);
- **O** – opportunities (szanse),
- **T** – threats (zagrożenia).

Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę celów oraz przedsięwzięć jakie zostaną zrealizowane na terenie powiatu do roku 2027.

2.2. Podstawy prawne

Obowiązek wykonania Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2020 poz. 1219 z późn. zm.)[1], a w szczególności:

„Art. 17. 1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1.

Art. 18. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwala odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.

Art. 18. 2. Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy."

Powiatowe Programy ochrony środowiska tworzone są w celu realizacji polityki ochrony środowiska na szczeblu powiatowym.

2.3. Charakterystyka Powiatu

2.3.1. Położenie

Powiat Policki jest zlokalizowany w północno-zachodniej części województwa Zachodniopomorskiego. Powiat Policki od południa graniczy z Powiatem Gryfińskim, od wschodu z Miastem Szczecin oraz Powiatem Goleniowskim, od północy z Miastem Świnoujście, natomiast zachodnią granicę Powiatu Polickiego stanowi granica z Republiką Federalną Niemiec.

[1] Z uwzględnieniem zapisów ustaw zmieniających, w tym ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014 r., poz. 1101).

Rysunek 1. Powiat policki na tle województwa zachodniopomorskiego.

Źródło: http://administracja.mswia.gov.pl/adm/baza-jst/mapa-administracyjna

Powiat policki ma powierzchnię 66 533 ha. Jego siedzibą jest Miasto Police. W skład Powiatu Polickiego wchodzą 4 gminy:

- **Gmina Police:**
  Gmina Police jest gminą miejsko-wiejską zlokalizowaną w środkowej części powiatu polickiego. Ma ona powierzchnię 25 171 ha, co daje 37,83 % powierzchni całego powiatu. Znajduje się tu siedziba powiatu.

- **Gmina Dobra (Szczecińska):**
  Gmina Dobra jest gminą wiejską leżącą w środkowej części powiatu polickiego. Ma ona powierzchnię 11 028 ha, co stanowi 16,58 % powierzchni powiatu.

- **Gmina Kołbaskowo:**
  Gmina Kołbaskowo jest gminą wiejską zlokalizowaną w południowej części powiatu polickiego. Ma ona powierzchnię 10 546 ha, co stanowi 15,85 % powierzchni całkowitej Powiatu Polickiego.

- **Gmina Nowe Warpno:**
  Gmina Nowe Warpno jest gminą miejsko-wiejską zlokalizowaną w północnej części powiatu polickiego. Ma ona powierzchnię 19 788 ha, co stanowi 29,74 % powierzchni całkowitej powiatu.

Rysunek 2. Gminy powiatu polickiego.

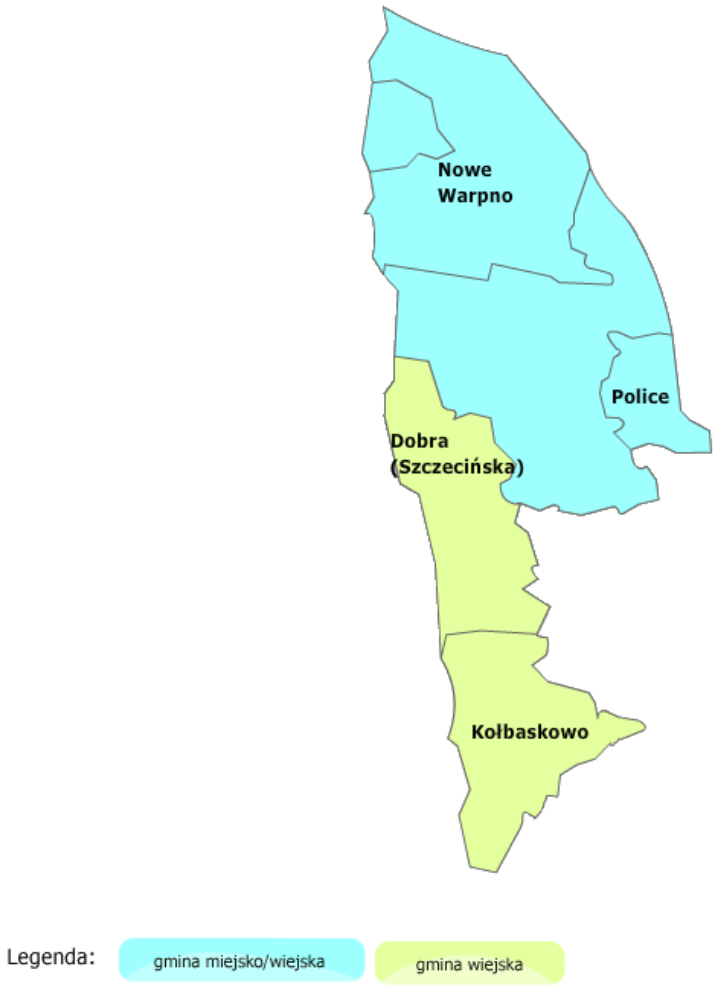

Źródło: http://administracja.mswia.gov.pl/adm/baza-jst/mapa-administracyjna

Zgodnie z podziałem fizyko-geograficznym Polski powiat policki leży w obrębie następujących jednostek[2]:

Megaregion Pozaalpejska Europa Środkowa:

- Prowincja Niż Środkowoeuropejski:
  - Podprowincja Pobrzeża Południowobałtyckie:
    - Makroregion Pobrzeże Szczecińskie:
      - Mezoregion Dolina Dolnej Odry;
      - Mezoregion Równina Wkrzańska (Równina Policka);
      - Mezoregion Wzniesienie Szczecińskie.

[2] Physico-geographical mesoregions of Poland: verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data.

Rysunek 3. Położenie powiatu polickiego na tle podziału fizyko-geograficznego Polski.

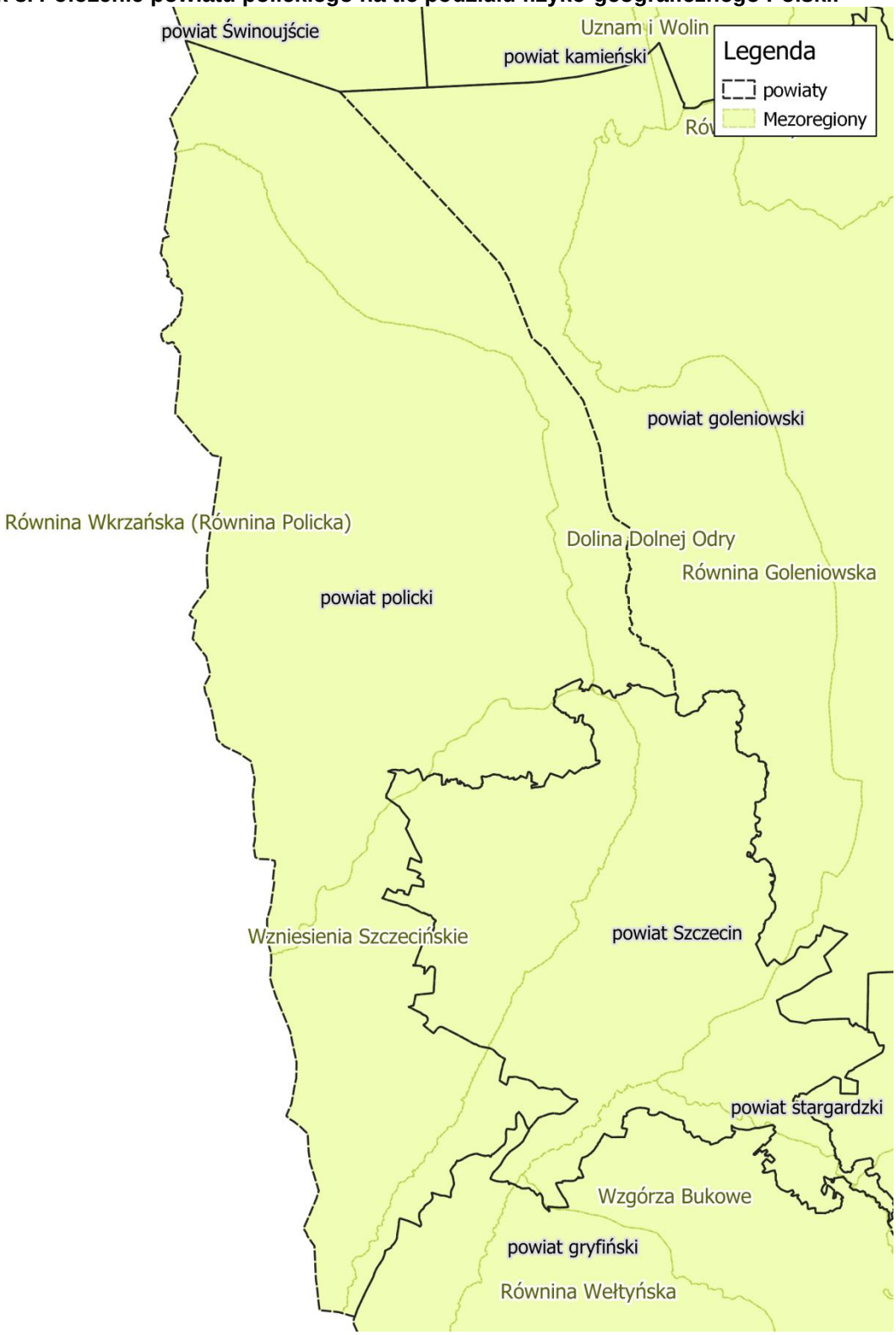

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ

2.3.2. Demografia

Zgodnie z informacjami Głównego Urzędu Statystycznego w 2019 roku powiat policki zamieszkiwało 80 652 mieszkańców, z czego 39 562 to mężczyźni a 41 090 kobiety. Informacje na temat demografii gminy zebrano w tabeli poniżej.

Tabela 2. Dane demograficzne (stan na 31.XII.2019 r.).

Parametr	Jednostka miary	Wartość				
		Powiat policki	Dobra (Szczecińska)	Kołbaskowo	Nowe Warpno	Police
Ludność według miejsca zameldowania						
Liczba ludności (ogółem)	osoba	80 652	24 292	13 436	1 636	41 288
Liczba mężczyzn	osoba	39 562	11 879	6 581	841	20 261
Liczba kobiet	osoba	41 090	12 413	6 855	795	21 027
Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem						
W wieku przedprodukcyjnym	%	20,2	23,1	22,4	13,8	18,1
W wieku produkcyjnym	%	62,5	63,5	65,1	63,1	61,0
W wieku poprodukcyjnym	%	17,3	13,4	12,4	23,2	20,9
Wskaźnik modułu powiatowego						
Gęstość zaludnienia	ilość osób / km^2	121	220	127	8	164
Ilość kobiet na 100 mężczyzn	osoba	104	104	104	95	104
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-	121	220	127	8	164

Źródło: GUS.

Informacje na temat wielkości bezrobocia na terenie powiatu polickiego zestawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 3. Bezrobocie (stan na 31.XII.2019r.).

Parametr	Jednostka miary	Wartość				
		Powiat policki	Dobra (Szczecińska)	Kołbaskowo	Nowe Warpno	Police
Bezrobotni zarejestrowani wg płci w gminach						
Ogółem	osoba	1 260	324	199	69	668
Mężczyźni	osoba	489	112	71	34	272
Kobiety	osoba	771	212	128	35	396
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci						
Ogółem	%	2,5	2,1	2,3	6,7	2,7
Mężczyźni	%	1,8	1,4	1,6	5,8	2,0

Parametr	Jednostka miary	Wartość				
		Powiat policki	Dobra (Szczecińska)	Kołbaskowo	Nowe Warpno	Police
Kobiety	%	3,2	2,8	3,0	7,9	3,4

Źródło: GUS.

2.3.3. Warunki klimatyczne

Powiat policki leży w obrębie dzielnicy szczecińskiej. Znajduje się ona w strefie zdecydowanego wpływu morskiego. Średnia roczna temperatura waha się tu od 7,5^0 do 8° C. Średnie opady wynoszą od 600 do 700 mm, natomiast okres wegetacyjny trwa od 215 do 220 dni w roku. Na terenie powiatu polickiego dominują wiatry wiejące z kierunków południowo-zachodniego i zachodniego.

2.3.4. Budowa geologiczna[3]

Najstarszymi utworami występującymi na obszarze powiatu, stwierdzonymi wierceniami, są górnokredowe wapienie i margle, leżące na znacznej głębokości. Przykryte są one przez paleoceńskie piaski i mułki z wkładkami węgla brunatnego, eoceńskie piaski glaukonitowe, iły piaszczyste i mułki, także z przewarstwieniami węgla brunatnego, oraz oligoceńskie iłowce i mułowce. Utwory paleogenu i neogenu, w szczególności oligoceńskie iły septariowe, pojawiają się także w postaci porwaków i kier wśród glacitektonicznie zaburzonych utworów plejstoceńskich. Kry takie w rejonie Polic mają grubość do kilkudziesięciu metrów. Utwory czwartorzędowe mają miąższość zmienną, uzależnioną od rzeźby powierzchni terenu i podłoża. Osady plejstoceńskie reprezentowane są przez utwory glacjalne, limnoglacjalne (zastoiskowe) i wodnolodowcowe zlodowaceń południowopolskich, środkowopolskich i północnopolskiego. Osady plejstoceńskie stanowią kilka poziomów utworów morenowych rozdzielonych przez piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz piaski, iły i mułki jeziorne. Osady z okresów zlodowaceń południowo- i środkowopolskich znane są tylko z wierceń. W obniżeniach przed plejstoceńskiego podłoża występują gliny zwałowe z okresu najstarszych zlodowaceń południowopolskich. Przykryte są przez: gliny zwałowe, piaski wodnolodowcowe oraz piaski i mułki limnoglacjalne z okresu zlodowaceń środkowopolskich. Piaski, mułki i iły zastoiskowe oraz wodnolodowcowe piaski i piaski ze żwirem oddzielają je od glin zwałowych i piasków oraz żwirów tarasów kemowych. Najmłodsze osady plejstoceńskie stanowią gliny zwałowe, piaski, mułki i iły zastoiskowe oraz wodnolodowcowe piaski i piaski ze żwirem fazy pomorskiej zlodowacenia Wisły. Wzdłuż granicy państwowej między Bukiem a Dobieszczynem ciągnie się pas moren i pagórków kemowych. Najmłodsze osady holoceńskie stanowią piaski i mułki, gytie i torfy wypełniające obniżenia jeziorne i dna dolin rzecznych

[3] Objaśnienia do Mapy Geośrodowiskowej Polski 1:50 000. Arkusze: Police, Tanowo, Nowe Warpno, Kracków, Gryfino

3. Założenia Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027 zgodny jest z dokumentami wyższego szczebla, tj. dokumentami europejskimi, krajowymi oraz wojewódzkimi. Dokument uwzględnia także założenia określone w innych dokumentach lokalnych.

3.1. Dokumenty nadrzędne i cele

Uwarunkowania wspólnotowe

Podstawę Wspólnotowej Polityki Ochrony Środowiska stanowi VII Program Działań na Rzecz Ochrony Środowiska (7th European Action Plan, w skrócie EAP). Wskazuje on na konieczność zastosowania strategicznego podejścia do problemów środowiskowych. Takie podejście powinno wykorzystywać różne środki oraz instrumenty, aby regulować działania podejmowane przez przedsiębiorców, konsumentów, polityków i obywateli.

Zgodność celów, zawartych w VII Europejskim Programie Działań na Rzecz Ochrony Środowiska, została osiągnięta poprzez ich szczegółową analizę oraz dopasowanie do lokalnych potrzeb powiatu.

3.1.1. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

1. Cel 7: „Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska”:
    - Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,
    - Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych,
    - Kierunek interwencji – Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce,
    - Kierunek interwencji – Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii,
    - Kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki,
    - Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska.

2. Cel 8: „Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych”:
    - Kierunek interwencji – Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach,
    - Kierunek interwencji – Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta,
    - Kierunek interwencji – Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,
    - Kierunek interwencji – Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast.

3. Cel 9: „Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski”:
    - Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitarnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego

3.1.2. Strategia Na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.)

Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

Cel główny: Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski, przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

1. Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną
    a. Kierunek interwencji – Stymulowanie popytu na innowacje przez sektor publiczny;

2. Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
    a. Kierunek interwencji – Aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miast;
    b. Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich;

3. Obszar wpływający na osiągnięcie celów *Strategii* – Transport
    a. Kierunek interwencji – Budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce;
    b. Kierunek interwencji – Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności;

4. Obszar wpływający na osiągnięcie celów *Strategii* – Energia
    a. Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju;
    b. Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej;
    c. Kierunek interwencji – Rozwój techniki;

5. Obszar wpływający na osiągnięcie celów *Strategii* – Środowisko
    a. Kierunek interwencji – Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód;
    b. Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania;
    c. Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego
    d. Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed degradacją;
    e. Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi;
    f. Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami;
    g. Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych;

3.1.3. Polityka ekologiczna państwa 2030

W systemie dokumentów strategicznych PEP2030 stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). W związku z powyższym, cel główny PEP2030, tj. **Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców**, został przeniesiony wprost ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Cele szczegółowe PEP2030 zostały określone w odpowiedzi na zidentyfikowane w diagnozie najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający zharmonizowanie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi. Realizacja celów środowiskowych będzie wspierana przez cele horyzontalne.

1. **Cel szczegółowy I:** Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

Kierunki interwencji:

- Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód;
- Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania;
- Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb;
- Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej;

2. **Cel szczegółowy II:** Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

Kierunki interwencji:

- Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu;
- Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
- Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym;
- Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa;
- Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT

3. **Cel szczegółowy III:** Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych

Kierunki interwencji:

- Przeciwdziałanie zmianom klimatu;
- Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych

4. **Cel horyzontalny I:** Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa;

Kierunki interwencji:

- Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji

5. **Cel horyzontalny II:** Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska

Kierunki interwencji:

- Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

3.1.4. Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko"

1. Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska
   - Kierunek interwencji 1.1. – Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin,
   - Kierunek interwencji 1.2. – Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody,
   - Kierunek interwencji 1.3. – Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna,
   - Kierunek interwencji 1.4. – Uporządkowanie zarządzania przestrzenią,

2. Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię
   - Kierunek interwencji 2.1. – Lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii,
   - Kierunek interwencji 2.2. – Poprawa efektywności energetycznej,
   - Kierunek interwencji 2.6. – Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii,
   - Kierunek interwencji 2.7. – Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich,
   - Kierunek interwencji 2.8. – Rozwój systemu zaopatrywania nowej generacji pojazdów wykorzystujących paliwa alternatywne,

3. Cel 3. Poprawa stanu środowiska
   - Kierunek interwencji 3.1. – Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki,
   - Kierunek interwencji 3.2. – Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne,
   - Kierunek interwencji 3.3. – Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki,
   - Kierunek interwencji 3.4. – Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych,
   - Kierunek interwencji 3.5. – Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy,

3.1.5. Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020"

1. Cel 1: Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki
   a) Kierunek działań 1.2. – Koncentracja wydatków publicznych na działaniach prorozwojowych i innowacyjnych
      - Działanie 1.2.3. – Identyfikacja i wspieranie rozwoju obszarów i technologii o największym potencjale wzrostu,

- Działanie 1.2.4. – Wspieranie różnych form innowacji,
- Działanie 1.2.5. – Wspieranie transferu wiedzy i wdrażania nowych/nowoczesnych technologii w gospodarce (w tym technologii środowiskowych),

b) Kierunek działań 1.3. – Uproszczenie, zapewnienie spójności i przejrzystości systemu danin publicznych mające na względzie potrzeby efektywnej i innowacyjnej gospodarki
- Działanie 1.3.2. – Eliminacja szkodliwych subsydiów i racjonalizacja ulg podatkowych,

2. Cel 3: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców
   a) Kierunek działań 3.1. – Transformacja systemu społeczno-gospodarczego na tzw. „bardziej zieloną ścieżkę", zwłaszcza ograniczanie energo- i materiałochłonności gospodarki,
      - Działanie 3.1.1. – Tworzenie warunków dla rozwoju zrównoważonej produkcji i konsumpcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej,
      - Działanie 3.1.2. – Podnoszenie społecznej świadomości i poziomu wiedzy na temat wyzwań zrównoważonego rozwoju i zmian klimatu,
      - Działanie 3.1.3. – Wspieranie potencjału badawczego oraz eksportowego w zakresie technologii środowiskowych, ze szczególnym uwzględnieniem niskoemisyjnych technologii węglowych (CTW),
      - Działanie 3.1.4. – Promowanie przedsiębiorczości typu „business & biodiversity", w szczególności na obszarach zagrożonych peryferyjnością,
   b) Kierunek działań 3.2. – Wspieranie rozwoju zrównoważonego budownictwa na etapie planowania, projektowania, wznoszenia budynków oraz zarządzania nimi przez cały cykl życia
      - Działanie 3.2.1. – Poprawa efektywności energetycznej i materiałowej przedsięwzięć architektoniczno-budowlanych oraz istniejących zasobów,
      - Działanie 3.2.2. – Stosowanie zasad zrównoważonej architektury

3.1.6. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku

1. Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności;
2. Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.

3.1.7. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030

1. Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska
   a. Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska
   b. Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom

3.1.8. Strategia „Sprawne Państwo 2020"

1. Cel 3: Skuteczne zarządzanie i koordynacja działań rozwojowych
   a) Kierunek interwencji 3.2. – Skuteczny system zarządzania rozwojem kraju
      - Przedsięwzięcie 3.2.1. – Wprowadzenie mechanizmów zapewniających spójność programowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego,
      - Przedsięwzięcie 3.2.2. – Zapewnienie ładu przestrzennego,

- Przedsięwzięcie 3.2.3. – Wspieranie rozwoju wykorzystania informacji przestrzennej z wykorzystaniem technologii cyfrowych,

2. Cel 5: Efektywne świadczenie usług publicznych
   a) Kierunek interwencji 5.2. – Ochrona praw i interesów konsumentów
      - Przedsięwzięcie 5.2.3. – Wzrost świadomości uczestników obrotu o przysługujących konsumentom prawach oraz stymulacja aktywności konsumenckiej w obszarze ochrony tych praw,

   b) Kierunek interwencji 5.5. – Standaryzacja i zarządzanie usługami publicznymi, ze szczególnym uwzględnieniem technologii cyfrowych
      - Przedsięwzięcie 5.5.2. – Nowoczesne zarządzanie usługami publicznymi,

3. Cel 7: Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego
   a) Kierunek interwencji 7.5. – Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego
      - Przedsięwzięcie 7.5.1. – Usprawnienie działania struktur zarządzania kryzysowego.

3.1.9. Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022

1. Cel 3: Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego
   a) Priorytet 3.1. – Zwiększanie odporności infrastruktury krytycznej
      - Kierunek interwencji 3.1.3. – Zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania energetyki jądrowej w Polsce,

2. Cel 4: Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa
   a) Priorytet 4.1. – Integracja rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego
      - Kierunek interwencji 4.1.1. – Wzmocnienie relacji między rozwojem regionalnym kraju a polityką obronną,
      - Kierunek interwencji 4.1.2. – Koordynacja działań i procedur planowania przestrzennego uwzględniających wymagania obronności i bezpieczeństwa państwa,
      - Kierunek interwencji 4.1.3. – Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa,
      - Kierunek interwencji 4.1.4. – Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.

3.1.10. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

1. Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym
   a. Kierunek interwencji 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych
   b. Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów
2. Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych

a. Kierunek interwencji 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach

3.1.11. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

1. Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej
   a) Kierunek interwencji – kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez promocję zdrowia, edukację zdrowotną oraz prośrodowiskową oraz działania wspierające dostęp do zdrowej i bezpiecznej żywności.

3.1.12. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

1. Cel szczegółowy 4: Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego
   a) Priorytet Strategii 4.1. – Wzmocnienie roli kultury w budowaniu spójności społecznej
      - Kierunek działań 4.1.2. – Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz krajobrazu,

3.1.13. Polityka energetyczna Polski do 2030 roku

1. Kierunek – poprawa efektywności energetycznej
   - Cel główny – dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną,
   - Cel główny – konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15,

2. Kierunek – wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii
   - Cel główny – racjonalne i efektywne gospodarowanie złożami węgla, znajdującymi się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
   - Cel główny – zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego,

3. Kierunek – wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej oraz ciepła
   a) Cel główny – zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii,

4. Kierunek – dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej
   a) Cel główny – przygotowanie infrastruktury dla energetyki jądrowej i zapewnienie inwestorom warunków do wybudowania i uruchomienia elektrowni jądrowych opartych na bezpiecznych technologiach, z poparciem społecznym i z zapewnieniem wysokiej kultury bezpieczeństwa jądrowego na wszystkich etapach: lokalizacji, projektowania, budowy, uruchomienia, eksploatacji i likwidacji elektrowni jądrowych,

5. Kierunek – rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw
   a) Cel główny – wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych,
   b) Cel główny – osiągnięcie w 2020 roku 10% udziału biopaliw w rynku paliw transportowych oraz zwiększenie wykorzystania biopaliw II generacji,
   c) Cel główny – ochrona lasów przed nadmiernym eksploatowaniem, w celu pozyskiwania biomasy oraz zrównoważone wykorzystanie obszarów rolniczych na cele OZE, w tym biopaliw, tak aby nie doprowadzić do konkurencji pomiędzy energetyką odnawialną i rolnictwem oraz zachować różnorodność biologiczną,
   d) Cel główny – wykorzystanie do produkcji energii elektrycznej istniejących urządzeń piętrzących stanowiących własność Skarbu Państwa,
   e) Cel główny – zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach,

6. Kierunek – rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii
   a) Cel główny – zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania rynków paliw i energii, a przez to przeciwdziałanie nadmiernemu wzrostowi cen,

7. Kierunek – ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko
   a) Cel główny – ograniczenie emisji CO2 do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego,
   b) Cel główny – ograniczenie emisji SO2 i NOx oraz pyłów (w tym PM10 i PM2,5) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych,
   c) Cel główny – ograniczanie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych,
   d) Cel główny – minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszersze wykorzystanie ich w gospodarce,
   e) Cel główny – zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.

3.2. Dokumenty szczebla wojewódzkiego

Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027 jest spójny z dokumentami szczebla wojewódzkiego przedstawionymi poniżej.

3.2.1. Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024.

Obszary interwencji oraz wyznaczone cele środowiskowe, wyznaczone w Programie ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 przedstawiono poniżej:

1. Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza (OKJP)
   - Cel OKJP.I. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu.
   - Cel OKJP.II. Osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu.
2. Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem (ZH)

- Cel ZH.I. Poprawa klimatu akustycznego w województwie zachodniopomorskim.

3. Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne (PEM)
   - Cel PEM.I. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi.
4. Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami (GW)
   - Cel GW.I. Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych, podziemnych, przejściowych i przybrzeżnych.
   - Cel GW.II. Racjonalny transport i turystyka wodna.
   - Cel GW.III. Ochrona pasa wybrzeża.
   - Cel GW.IV. Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą.
5. Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa (GWS)
   - Cel GWS.I. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej.
6. Obszar interwencji: Zasoby geologiczne (ZG)
   - Cel ZG.I. Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi.
7. Obszar interwencji: Gleby (GL)
   - Cel GL.I. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu.
   - Cel GL.II. Zalesienia gruntów nieprzydatnych na inne cele.
8. Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (GO)
   - Cel GO.I. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa zachodniopomorskiego.
9. Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze (ZP)
   - Cel ZP.I. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej.
   - Cel ZP.II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.
   - Cel ZP.III. Zwiększanie lesistości.
10. Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami (PAP)
    - Cel PAP.I. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii.

3.2.2. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030

W ramach Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 wyznaczono 4 cele strategiczne. W zakresie ochrony środowiska najistotniejsze działania zdefiniowano w ramach poniższych celów:

Cel strategiczny nr 2 – Dynamiczna gospodarka

Cele kierunkowe:

2.2. Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu.

Cel strategiczny nr 3 – Sprawny samorząd

Cele kierunkowe:

3.3. Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury;

3.4. Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych.

3.2.3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego

Strategicznym celem zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego jest zrównoważony rozwój przestrzenny województwa służący

integracji przestrzeni regionalnej z przestrzenią europejską i krajową, spójności wewnętrznej województwa, zwiększeniu jego konkurencyjności oraz podniesieniu poziomu i jakości życia mieszkańców do średniego poziomu w Unii Europejskiej. Dla realizacji tego celu strategicznego należy:

- pogłębiać integrację województwa zachodniopomorskiego z przestrzenią krajową, europejską i Regionem Morza Bałtyckiego, sprzyjającą podniesieniu konkurencyjności województwa;
- chronić środowisko i jego walory, prowadzić racjonalną gospodarkę zasobami przyrody, kopalin, wód, gleb i lasów;
- chronić zasoby dziedzictwa kulturowego, zabytki, dobra kultury współczesnej i krajobraz;
- wpływać na kształtowanie w województwie policentrycznej sieci osadniczej biegunami wzrostu w Szczecinie i Koszalinie, wzmacniać powiązania między tymi miastami;
- rozwijać i wzmacniać funkcje metropolitarne Szczecina, dążąc do nadania im zasięgu ponadregionalnego i transgranicznego;
- rozwijać infrastrukturę społeczną, zaspokajającą potrzeby zwłaszcza w dziedzinie mieszkalnictwa, ochrony zdrowia i edukacji;
- stymulować rozwój gospodarczy z wykorzystaniem istniejącego potencjału gospodarczego, kadr i zasobów naturalnych, wspierać sektory gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwijać system transportowy zintegrowany z systemem krajowym i europejskim, zapewniający spójność wewnętrzną województwa;
- rozwijać systemy infrastruktury technicznej, zapewniające odpowiedni standard życia mieszkańców i ochronę środowiska;
- wspierać przekształcenia na obszarach wiejskich w kierunku rozwoju pozarolniczej aktywności ekonomicznej i przekształcenia popegeerowskiego systemu osadniczego;
- likwidować problemy rozwojowe na obszarach stagnacyjnych, kreować nowe obszary wzrostu. Plan formułuje cele gospodarowania przestrzenią województwa i zasady jej kształtowania oraz określa kierunki polityki przestrzennej w długiej perspektywie. Stanowi podstawę do konstruowania programów operacyjnych rozwoju województwa.

3.3.4. Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej

Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej został przyjęty uchwałą nr XVI/206/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z 4 czerwca 2020 r. Celem opracowania *Programu ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej* jest wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych dla pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu, a następnie wskazanie działań naprawczych, które pomogą poprawić jakość powietrza.

3.3.5. Program ochrony Środowiska przed hałasem dla Województwa Zachodniopomorskiego

Program ochrony Środowiska przed hałasem dla Województwa Zachodniopomorskiego został uchwalony uchwałą Nr III/34/19 Sejmiku Województwa

Zachodniopomorskiego z dnia 24 stycznia 2019 r., w sprawie określenia programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego.

Opracowanie Programu ma na celu określenie strategii działań, których zadaniem jest ograniczenie nadmiernego hałasu od dróg oraz linii kolejowych na terenach wymagających ochrony akustycznej. Programem zostały objęte obszary przekroczeń wynikające z map akustycznych przekazanych przez Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie, Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie oraz PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Warszawie, dla których wskaźnik M (wyznaczony na podstawie map akustycznych) przyjmuje wartości > 0.

W ramach Program ochrony Środowiska przed hałasem dla Województwa Zachodniopomorskiego wyznaczono następujące działania:

- Działania podstawowe:
    - budowa nowych dróg lub torowisk- wyprowadzenie ruchu z terenów gęstego zaludnienia – szacunkowa S = 5-10 dB;
    - zastosowanie cichych nawierzchni drogowych S=1-5 dB;
    - budowa ekranów akustycznych w istniejących i nowych odcinkach dróg – S= 10-15 dB;
    - modernizacja istniejących odcinków S=3-10 dB;
    - modernizacja taborów kolejowych S=3-10 dB;
- Działania dodatkowe – wspomagające:
    - budowa ekranów akustycznych S=10-15 dB;
    - stosowanie cichych nawierzchni - remont warstwy ścieralnej = S=1-3 dB;
    - szlifowanie szyn w przypadku linii kolejowych S=0-5 dB (zależy od stanu torowiska);
- Działania profilaktyczne w celu polepszenia lub uniknięcia pogorszenia stanu klimatu akustycznego:
    - utrzymanie w dobrym stanie nawierzchni drogowych, torowisk;
    - rozsądna polityka planowania przestrzennego;
    - edukacja ekologiczna.

W wymienionych zadaniach litera „S” oznacza skuteczność działań, która jest szacunkową liczbą wskazującą spadek poziomu hałasu w skutek podejmowanych działań.

4. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027 jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ekologicznej na terenie powiatu. Zawiera on między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska na terenie powiatu, źródła jego zanieczyszczeń, analizę SWOT, propozycje oraz opis celów i zadań związanych z ochroną środowiska. Opracowanie obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w powiecie w odniesieniu do ochrony klimatu i jakości powietrza, zagrożeń hałasem, promieniowania elektromagnetycznego, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, zasobów geologicznych, gleb, gospodarki odpadami, zasobów przyrodniczych, zagrożeń poważnymi awariami, z podaniem ich charakterystyki, oceną stanu aktualnego oraz identyfikację obszarów problemowych.

Powiat policki jest zlokalizowany w północno-zachodniej części województwa Zachodniopomorskiego. Graniczy on z Powiatem Gryfińskim, Miastem Szczecin, Powiatem Goleniowskim, Miastem Świnoujście oraz z Republiką Federalną Niemiec. W skład powiatu wchodzą cztery gminy: Police (gmina miejsko-wiejska), Dobra (gmina wiejska), Kołbaskowo (gmina wiejska) oraz Nowe Warpno (gmina miejsko-wiejska). Powiat Policki leży w obrębie szczecińskiej dzielnicy klimatycznej. Znajduje się ona w strefie zdecydowanego wpływu morskiego. Średnia roczna temperatura waha się tu od $7{,}5^{0}$ do 8° C. Średnie opady wynoszą od 600 do 700 mm, natomiast okres wegetacyjny trwa od 215 do 220 dni w roku. Na terenie powiatu polickiego dominują wiatry wiejące z kierunków południowo-zachodniego i zachodniego Zgodnie z informacjami Głównego Urzędu Statystycznego w 2019 roku Powiat Policki zamieszkiwało 80 652 mieszkańców, z czego 39 562 to mężczyźni a 41 090 kobiety. Zgodnie z podziałem fizyko-geograficznym Polski Powiat Policki leży w obrębie trzech mezoregionów: Doliny Dolnej Odry, Równiny Wkrzańskiej (Polickiej) oraz Wzniesienia Szczecińskiego. Najstarszymi utworami geologicznymi występującymi na obszarze powiatu są górnokredowe wapienie i margle. Przykryte są one przez piaski, iły i mułki z wkładkami węgla brunatnego. Osady trzecio- oraz czwartorzędowe reprezentowane są przez piaski, mułki i gliny, często pochodzenia polodowcowego.

Klimat i jakość powietrza

W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa zachodniopomorskiego wyznaczono 3 strefy. Powiat policki leży w strefie zachodniopomorskiej (kod strefy: PL3203). W roku 2019 na terenie tej strefy wystąpiły przekroczenia dopuszczalnego poziomu B(a)P. Do głównych przyczyn zanieczyszczenia należy emisja z kotłowni lokalnych i palenisk indywidualnych, transportu oraz działalności przemysłowej. Celem *Programu* jest poprawa jakości powietrza poprzez wymianę, źródeł ciepła w budynkach, termomodernizację budynków, wzmacnianie roli OZE, inwestycje drogowe oraz działalność edukacyjną.

Zagrożenia hałasem

Do głównych źródeł hałasu na terenie powiatu polickiego można zaliczyć drogi krajowe (nr 10, nr 13 oraz autostrada A6), drogi wojewódzkie (nr 114 oraz nr 115), drogi powiatowe oraz gminne, a także linie kolejowe (nr 406, nr 408, nr 409 oraz nr 431). W wyniku badań przeprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie w roku 2016, na terenie Polic zanotowano przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu sięgające 6,8 dB. W wyniku tworzenia map akustycznych dla dróg wojewódzkich oraz krajowych stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu

sięgające 10 dB. Przyczyną przekroczeń jest stale zwiększające się natężenie ruchu drogowego. Celem *Programu* jest poprawa klimatu akustycznego powiatu poprzez modernizację dróg, odpowiednie działania organizacyjno-planistyczne oraz działalność kontrolną.

Pola elektromagnetyczne

Na obszarze powiatu polickiego do głównych źródeł promieniowania niejonizującego należą linie i stacje elektroenergetyczne wysokich napięć oraz urządzenia radiokomunikacyjne, urządzenia radionawigacyjne i radiolokacyjne. Badania poziomu pól elektromagnetycznych, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, prowadzone były na terenie powiatu polickiego w latach 2017 – 2019. Punkty pomiarowe zlokalizowane były w Policach (rok 2017), Brzózkach (rok 2018) Dobrej oraz Stobnie (rok 2019). Dopuszczalna wartość poziomu pól elektromagnetycznych w powietrzu wynosi 7 V/m. W trakcie pomiarów nie stwierdzono przekroczenia tej wartości. Celem *Programu* jest utrzymanie stanu wskazującego na brak przekroczeń dopuszczalnych wartości PEM na terenie powiatu poprzez działalność kontrolną oraz odpowiednie planowanie przestrzenne.

Gospodarowanie wodami

Obszar powiatu polickiego leży w zlewniach 17 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) oraz 3 jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Stan ogólny 10 JCWP oceniony został jako zły, 5 jako dobry natomiast 2 nie zostały przebadane. Wszystkie JCWPd wykazują dobry stan ilościowy i jakościowy. Na obszarze powiatu występują tereny zagrożone powodziami oraz podtopieniami, a także obszary w różnym stopniu narażone za zjawisko suszy. Do głównych przyczyn złego stanu wód powierzchniowych zaliczyć można spływ zanieczyszczeń z obszarów zurbanizowanych oraz rolniczych. Celem *Programu* jest osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz podziemnych poprzez ograniczenie przedostawania się zanieczyszczeń bytowych oraz rolniczych do wód, ograniczeniu zużycia wody, zwiększeniu retencji oraz ochronie przez powodzi i suszy.

Gospodarka wodno-ściekowa

Wodociągowa sieć rozdzielcza na terenie powiatu ma długość 448,3 km z 11 808 podłączeniami do budynków. W 2019 roku dostarczono nią 2 867,4 dam^3 wody. Na obszarze powiatu zlokalizowanych jest 9 ujęć wód powierzchniowych oraz 110 ujęć wód podziemnych. Ustanowione zostały 22 strefy ochronne ujęć wód podziemnych oraz 1 strefa ochronna ujęcia wód powierzchniowych.

Na terenie powiatu polickiego funkcjonują trzy aglomeracje: Police, Kołbaskowo oraz Dobra. Sieć kanalizacyjna ma długość 538,8 km z 7 663 przyłączami do budynków. W 2019 roku odprowadzono nią 2 482,3 dam^3 ścieków bytowych. Ponadto na obszarze powiatu zlokalizowanych jest 6 zrzutów ścieków przemysłowych, 111 zrzutów ścieków pozostałych, 8 zrzutów ścieków komunalnych, 607 zrzutów wód opadowych i roztopowych. Celem *Programu* jest efektywne prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej poprzez optymalizację zapewnienie dostępu do wody mieszkańcom, a także skuteczny odbiór i oczyszczanie ścieków.

Zasoby geologiczne

Na obszarze powiatu polickiego znajduje się 10 złóż surowców kopalin uwzględnionych w bilansie zasobów. Obejmują one torfy, kruszywa naturalne oraz surowce ilaste ceramiki budowlanej. Eksploatowane jest jedno z nich – złoże torfów „Tanowo". Wydobycie odbywa się metodami odkrywkowymi przez co negatywnie wpływa na gleby, stosunki wodne oraz faunę i florę. Celem Programu jest racjonalne gospodarowanie złożami poprzez odpowiednią działalność planistyczna i kontrolną.

Gleby

Na terenie powiatu polickiego występują gleby bielicowe, brunatne, torfowe, torfowo-murszowe oraz mułowo-torfowe o klasie bonitacyjnej od I do VI. Gleby o największej przydatności rolniczej zlokalizowane są w południowej części powiatu w gminach Kołbaskowo oraz Dobra. Na obszarze powiatu znajdują się gleby zdegradowane wymagające rekultywacji (dotyczy to terenów powojskowych, poprzemysłowych, pokolejowych oraz składowisk odpadów) oraz osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi. Celem *Programu* jest ochrona gleb poprzez promowanie dobrych praktyk, rolniczych oraz działalność kontrolną i planistyczną.

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Gminy powiatu polickiego posiadają funkcjonujące systemu odbioru odpadów od swoich mieszkańców, w tym działające Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Wszystkie gminy osiągnęły wymagana poziomy recycling i przygotowania do ponownego użycia. Na terenie powiatu polickiego znajduje się 3 556 955 kg wyrobów zawierających azbest, pozostałych do unieszkodliwienia. Celem *Programu* jest usprawnianie selektywnej zbiórki odpadów oraz kontynuacja usuwania wyrobów azbestowych.

Zasoby przyrodnicze

Na terenie powiatu polickiego znajduje się 8 obszarów sieci Natura 2000, 1 park krajobrazowy, 4 rezerwaty przyrody, 5 użytków ekologicznych, 20 pomników przyrody oraz 2 korytarze ekologiczne. Powierzchnia lasów na terenie powiatu wynosi 22 860,23 ha, co daje lesistość na poziomie 34,4 %. Obszary chronione obejmują znaczną część powiatu pomimo narastającej presji ze strony człowieka. Celem *Programu* jest ochrona bioróżnorodności poprzez zachowanie siedlisk, walorów przyrodniczych oraz krajobrazowych a także rozwój i prawidłową gospodarkę leśną.

Zagrożenia poważnymi awariami

Na terenie powiatu polickiego występują dwa zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR) oraz dwa zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR). Ponadto zagrożenie spowodowania poważnej awarii wynikać może także z transportu substancji niebezpiecznych drogami oraz liniami kolejowymi. Celem Programu jest ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz minimalizacja jej potencjalnych skutków poprzez działalność kontrolną oraz kształtowanie prawidłowych zachowań mieszkańców w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

W kolejnych rozdziałach przedstawiono cele oraz zadania wyznaczone w Programie, harmonogram ich realizacji oraz sposób monitorowania, a także zaproponowano możliwości pozyskania odpowiednich funduszy.

5. Ocena stanu środowiska

5.1. Klimat i jakość powietrza

5.1.1 Źródła zanieczyszczeń powietrza

Niska emisja

Niską emisję definiuje się jako emisję pyłów oraz gazów do atmosfery z emiterów znajdujących się na wysokości do 40 m. Pyły i gazy są produktami spalania paliw stałych, ciekłych oraz gazowych. Samą emisję można podzielić na:

- Emisję komunikacyjną – emisja związana ze spalaniem paliw płynnych przez pojazdy,
- Emisję przemysłową – związaną z procesami odbywającymi się w ramach działalności zakładów przemysłowych,
- Emisję z kotłowni lokalnych i palenisk indywidualnych – związaną ze spalaniem paliw na potrzeby ogrzewania,

Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza.

Zanieczyszczenia	Źródło emisji
Pył ogółem	spalanie paliw, unoszenie pyłu w powietrzu;
SO_2 (dwutlenek siarki)	spalanie paliw zawierających siarkę;
NO (tlenek azotu)	spalanie paliw;
NO_2 (dwutlenek azotu)	spalanie paliw, procesy technologiczne;
NO_x(suma tlenków azotu)	sumaryczna emisja tlenków azotu;
CO (tlenek węgla)	produkt niepełnego spalania;
O_3 (ozon)	powstaje naturalnie oraz z innych zanieczyszczeń będących utleniaczami;
Dioksyny	Spalanie odpadów, spalanie materii organicznej
WWA	Spalanie odpadów, niecałkowite spalanie paliw

Źródło: Opracowanie własne.

Zanieczyszczenia powietrza związane z niską emisją mogą być powodem wielu negatywnych skutków dla środowiska oraz żywych organizmów. Ich wpływ na organizmy żywe przedstawiono poniżej:

- **Pył zawieszony** - Pył zawieszony jest nośnikiem metali ciężkich, której mają negatywny wpływ na żywe organizmy. Sam pył może także osadzać się w pęcherzykach płucnych oraz powodować podrażnienie oczu oraz błon śluzowych nosa i gardła.

- **Dwutlenek siarki** - Dwutlenek siarki, powstający podczas spalania paliw, ma negatywny wpływ na błony śluzowe układu oddechowego oraz powoduje zmniejszenie dróg oddechowych.

- **Tlenki azotu** - Tlenki azotu powodują zwiększenie się podatności na infekcje układu oddechowego, zwiększa prawdopodobieństwo ataków astmatycznych oraz uszkadza komórki układu immunologicznego w płucach.

- **Tlenek węgla** - Tlenek węgla ma negatywny wpływ na układ naczyniowo-sercowy człowieka. Przenikając do układu krwionośnego łączy się z hemoglobiną tworząc karboksyhemoglobinę, która nie jest zdolna do przenoszenia tlenu. Kontakt z dużym stężeniem tlenku węgla może spowodować śmierć, natomiast dłuższa ekspozycja ma wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa zawału serca oraz hamuje odpowiedź immunologiczną organizmu.

- **Ozon** - Ozon w górnych warstwach atmosfery jest gazem niezbędnym do przetrwania życia, natomiast w warstwach dolnych cechuje się negatywnym wpływem na żywe organizmy. Atakuje on komórki błony śluzowej wyścielające drogi oddechowe, płuca oraz oskrzela a także zmniejsza odporność na infekcje.

- **Dioksyny** - Dioksyny kumulują się w organizmie wpływając negatywnie na odpowiedź immunologiczną organizmu. W dużych stężeniach mogą wywoływać choroby dermatologiczne takie jak trądzik chlorowy.

- **WWA** - Najpowszechniej występującymi wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi są benzo(a)piren oraz naftalen. Długotrwałe narażenie na WWA może powodować występowanie nowotworów, chorób oczu, nerek oraz wątroby a także zmniejszać odpowiedź immunologiczną organizmu.

Zgodnie z corocznym raportem Europejskiej Agencji Środowiska (EEA), dotyczącym jakości powietrza w Europie, Polska od wielu lat znajduje się w czołówce krajów o najbardziej zanieczyszczonym powietrzu. Dotyczy to zwłaszcza zanieczyszczenia pyłem PM10 oraz benzo(a)pirenem.

W celu poprawy sytuacji utworzony został Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej. Wyznaczono w nim priorytety mające doprowadzić do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej przy jednoczesnym zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju:

- Modernizacja infrastruktury krajowego systemu elektroenergetycznego,
- Rozwój wykorzystania OZE,
- Upowszechnienie alternatywnych, innych niż odnawialne, metod pozyskiwania energii,
- Promocja optymalnego wykorzystywania surowców,
- Rozwój niskoemisyjnej gospodarki odpadami,
- Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju niskoemisyjnej gospodarki w sektorze przemysłu,
- Rozpowszechnienie istniejących technologii niskoemisyjnych w procesach produkcyjnych,
- Poprawa standardu energetycznego istniejących budynków,
- Rozwój zrównoważonej produkcji w rolnictwie,
- Zwiększenie efektywności wybranych elementów łańcucha logistycznego,
- Transformacja niskoemisyjna w sektorze handlu,
- Modernizacja pojazdów oraz infrastruktury w celu upowszechnienia niskoemisyjnych form transportu,
- Poprawa efektywności zarządzania transportem oraz wspieranie rozwoju transportu publicznego,

- Rozwój i zastosowanie niskoemisyjnych paliw w transporcie oraz magazynowania energii w środkach transportu,
- Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w edukacji,
- Wspieranie dostępności oraz wiarygodności informacji na temat wpływu konsumpcji poszczególnych produktów i usług na emisyjność gospodarki,
- Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w gospodarstwach domowych,
- Promocja transformacji niskoemisyjnej w sektorze publicznym.

Emisja z gospodarstw domowych

Gmina Police[4]

Zgodnie z danymi przedstawionymi w *Planie gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Police* gaz ziemny jest najbardziej charakterystycznym rodzajem paliwa używanego w mieszkalnictwie na terenie gminy Police. Kolejnym najczęściej zużywanym paliwem jest gaz ziemny przeznaczony na potrzeby bytowe oraz węgiel kamienny.

Gmina Nowe Warpno[5]

Zgodnie z danymi przedstawionymi w *Planie gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Nowe Warpno*, w strukturze rodzaju ogrzewania w gospodarstwach domowych dominuje drewno oraz węgiel. W mniejszym stopniu do ogrzewania stosowana jest energia elektryczna, olej opałowy oraz biomasa.

Gmina Dobra (Szczecińska)[6]

Gaz ziemny jest najbardziej charakterystycznym rodzajem paliwa używanego w mieszkalnictwie na terenie Gminy Dobra. Zużycie energii z gazu ziemnego stanowi ok. 78% całkowitego zużycia energii z paliw na terenie gminy. Energia elektryczna stosowana jest zdecydowanie rzadziej, stanowi zaledwie ok. 13,5% całkowitego zużycia energii z paliw. Węgiel kamienny stanowi 5,5% całkowitego zużycia energii z paliw. Pozostałe nośniki, takie jak ciepło sieciowe, drewno oraz olej opałowy stanowią łącznie ok. 3% całkowitego zużycia paliw.

Gmina Kołbaskowo[7]

Węgiel kamienny jest najbardziej charakterystycznym rodzajem paliwa używanego w mieszkalnictwie na terenie gminy Kołbaskowo. Kolejnym najczęściej zużywanym paliwem jest gaz ziemny przeznaczony na potrzeby bytowe.

Emisja komunikacyjna

Negatywne oddziaływanie na środowisko niesie ze sobą emisja komunikacyjna, która najbardziej odczuwalna jest w pobliżu dróg charakteryzujących się dużym natężeniem ruchu kołowego. Na terenie Powiatu Polickiego głównym źródłem emisji komunikacyjnej są:

- Autostrady:
    - Autostrada A6;
- Drogi krajowe:
    - Droga krajowa nr 10;

[4] Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Police
[5] Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Nowe Warpno
[6] Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Dobra
[7] Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kołbaskowo

  - Droga krajowa nr 13;
- Drogi wojewódzkie:
  - Droga wojewódzka nr 114;
  - Droga wojewódzka nr 115;
- Drogi powiatowe;
- Drogi gminne,
- Drogi wewnętrzne.

Głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi w związku z ruchem samochodowym są:
- tlenek i dwutlenek węgla,
- węglowodory,
- tlenki azotu,
- pyły zawierające metale ciężkie,
- pyły ze ścierania się nawierzchni dróg i opon samochodowych.

Dla stanu powietrza atmosferycznego istotne znaczenie ma emisja NO_x oraz metali ciężkich. Duże znaczenie ma również tzw. emisja wtórna z powierzchni dróg, która zależy w dużej mierze od warunków meteorologicznych. Komunikacja jest również źródłem emisji benzenu, benzo(a)pirenu oraz innych związków organicznych. Na wielkość tych zanieczyszczeń wpływa stan techniczny samochodów, stopień zużycia substancji katalitycznych oraz jakość stosowanych paliw. Gwałtowny rozwój transportu, przejawiający się wzrostem ilości samochodów na drogach oraz aktualny stan infrastruktury dróg spowodował, iż transport może być uciążliwy dla środowiska naturalnego.

W przypadku substancji toksycznych emitowanych przez silniki pojazdów do atmosfery, źródła te trudno zinwentaryzować pod kątem emisji zanieczyszczeń, gdyż zwykle nie ma dla nich materiałów sprawozdawczych. Na podstawie znanych wartości średniego składu paliwa, szacowany przeciętny skład spalin silnikowych jest następujący:

Tabela 5. Przeciętny skład spalin silnikowych (w % objętościowo).

Składnik	Silniki benzynowe	Silniki wysokoprężne	Uwagi
Azot	24 – 77	76 – 78	nietoksyczny
Tlen	0,3 – 8	2 – 18	nietoksyczny
Para wodna	3,0 – 5,5	0,5 – 4	nietoksyczny
Dwutlenek węgla	5,0 – 12	1 – 10	nietoksyczny
Tlenek węgla	0,5 – 10	0,01 – 0,5	toksyczny
Tlenki azotu	0,0 – 0,8	0,0002 – 0,5	toksyczny
Węglowodory	0,2 – 3	0,009 – 0,5	toksyczny
Sadza	0,0 – 0,04	0,01 – 1,1	toksyczny
Aldehydy	0,0 – 0,2	0,001 – 0,009	toksyczny

Źródło: J. Jakubowski „Motoryzacja a środowisko”.

Na skutek powszechnej elektryfikacji, emisje do powietrza związane z ruchem kolejowym mają znaczenie marginalne. Należą do nich jedynie emisje zanieczyszczeń pyłowych związanych z ruchem pociągów oraz niewielkie emisje z lokomotyw spalinowych używanych głownie na bocznicach kolejowych.

Emisja przemysłowa

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, na terenie powiatu polickiego funkcjonuje 12 podmiotów posiadających aktualne pozwolenia zintegrowane:

1. **GALWAN S.C., ul. Spółdzielców 8a, 72-600 Mierzyn:**
   Instalacja cynkowania galwanicznego metali żelaznych w Mierzynie;
2. **MABO Sp. z o.o., ul. Spółdzielców 8a, 72-600 Mierzyn:**
   Instalacja cynkowania ogniowego metali żelaznych w Mierzynie;
3. **Ferma Drobiu, Sierakowo 2, 72-004 Tanowo:**
   Ferma tuczu drobiu w Sierakowie;
4. **Ferma Drobiu ul. Rajskiego 2, 70-478 Szczecin:**
   Ferma tuczu drobiu w Sierakowo 2;
5. **FONTEVA FISHING BAITS Sp. z o.o., Karpin 4, 72-015 Police:**
   Instalacja odzysku padłych lub ubitych zwierząt oraz odpadowej tkanki zwierzęcej w Policach;
6. **Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „POLICE", ul. Kuźnicka 1, 72-010 Police:**
   - Składowisko siarczanu żelaza (II) o zdolności przyjmowania ponad 10 Mg odpadów na dobę;
   - Instalacja do spalania paliw o mocy nominalnej ponad 50 MWt - elektrociepłownia EC I i EC II;
   - Instalacja do produkcji bieli tytanowej;
   - Instalacja do produkcji amoniaku;
   - Instalacja do produkcji mocznika;
   - Instalacja do produkcji kwasu fosforowego i pulp superfosfatowych;
   - Składowisko fosfogipsu o zdolności przyjmowania ponad 10 Mg odpadów na dobę;
   - Instalacja do produkcji nawozów mineralnych na bazie fosforu, azotu i potasu;
   - Zakładowa Oczyszczalnia Ścieków;
   - Instalacja do produkcji kwasu siarkowego;
7. **KEMIPOL Spółka z o.o., ul. Kuźnicka 6, 72-010 Police:**
   - Instalacja odzysku kwasów trawiących;
   - Instalacja do produkcji koagulantów glininowych;
   - Instalacja produkcji koagulantów PAX - chlorku poliglinianu;
   - Instalacja glinianu sodu;
8. **Linde Gaz Polska Sp. z o.o., ul. Jana Pawła II 41a, 30-133 Kraków:**
   Instalacje zlokalizowane na terenie zakładu w Policach przy ul. Kuźnicka 1;
9. **MESSER POLSKA Sp. z o.o., ul. Maciejowicka 30, 41-503 Chorzów:**
   Instalacja produkcji acetylenu w Policach przy ul. Jasienicka 7;
10. **POLCHAR Sp. z o.o., ul. Kuźnicka 1, 72-015 Police:**
    Instalacja zgazowania węgla w Policach;
11. **Rama Management Sp. z o.o. Sp.j., Poranna 12a, 72-006 Mierzyn:**
    Instalacja oczyszczani olejów w Policach;
12. **Zakład Odzysku i Składowania Odpadów Leśno Górne 12, 72-004 Tanowo:**
    Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w Leśnie Górnym.

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Starostwo Powiatowe w Policach, na terenie powiatu polickiego funkcjonuje 21 podmiotów posiadających aktualne pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza. Zostały one przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 6. Wykaz podmiotów, zlokalizowanych na obszarze powiatu polickiego, które posiadają aktualne pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza.

L.p.	Prowadzący instalację	Adres zamieszkania lub siedziba prowadzącego instalację	Adres zakładu na którego terenie prowadzona jest eksploatacja instalacji	Rodzaj instalacji	Okres ważności pozwolenia	Decyzja
1.	„ARYSTO Michał Piegat, Stelios Alewras" S.J.	72-003 Dobra Sławoszewo, ul. Złota 1	72-003 Dobra Sławoszewo, ul. Złota 1	instalacja służąca do produkcji wkładów kominkowych powietrznych i wodnych	30.04.2020 r.	SR.BW.7645-3/10 z dnia 21.05.2010 r.
2.	„KUDA TRUCK PARTS" Sp. z o.o.	72-010 Police, ul. Fabryczna 10	72-010 Police, ul. Fabryczna 10, gmina Police	instalacja zakładu służąca do produkcji wyrobów z laminatów poliestrowo – szklanych metodą ręczną w technologii tradycyjnej, w tym: wentylacja zbiorcza Centrala wentylacyjna Juwent CS 7 LD i odciąg stanowiskowy Nr 1 – natrysk żelkotu	30.09.2020 r.	SR.BW.7645-5/10 z dnia 20.10.2010 r. Zmiana decyzji: SR.6224.9.2013.BW z dnia 24 grudnia 2013 r.
3.	P.T.SZ. Waldemar Świergiel	72-001 Kołbaskowo Kamieniec 14	72-001 Kołbaskowo Kamieniec 14	instalacja zakładu służąca do produkcji wyrobów z laminatów poliestrowo – szklanych (bagażników samochodowych)	31.05.2021 r.	SR.6224.2.2011.BW z dnia 28.06.2011 r.
4.	„ŁOWKIS-ŁOZOWSKI" S.C. AUTORYZOWANY SERWIS CITROEN	71-220 Szczecin ul. Modra 85	72-003 Dobra ul. Migdałowa dz. nr 385/22 i 385/23 obręb Dobra	warsztat napraw samochodów, w tym blacharnia i lakiernia	31.05.2021 r.	SR.6224.3.2011.BW z dnia 28.06.2011 r.
5.	JAKOL Yacht Jan Kolenda, Regina Manikowska Spółka Jawna	72-010 Police ul. Ofiar Stutthofu 94	72-010 Police ul. Ofiar Stutthofu 92 dz. nr 41 obręb nr 18 Police	instalacja służąca do produkcji łodzi z laminatu poliestrowego wytwarzanego na bazie włókna szklanego i żywic poliestrowych	31.05.2022 r.	SR.6224.2.2012.BW z dnia 15.06.2012 r.
6.	BEMO MOTORS Sp. z o.o. Sp. K. z siedzibą w Poznaniu Oddział 4 w Ustowie Po zmianie decyzji: Bemo Motors Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu Oddział 4 w Ustowie 56	60-012 Poznań ul. Opłotki 15	70-001 Szczecin Ustowo 56 dz. nr 47/17, 47/19 i 47/14	instalacja służąca świadczeniu usług serwisowania pojazdów, mechaniki, blacharstwa, lakiernictwa i elektroniki pojazdowej w m. Ustowo 56, gmina Kołbaskowo, w tym dwie kabiny lakiernicze	30.06.2022 r.	SR.6224.3.2012.BW z dnia 23.07.2012 r. Zmiana decyzji: SR.6224.8.2013.BW z dnia 31 października 2013 r. (dot. zmiany prowadzącego instalację)
7.	SIC LAZARO POLSKA Sp. z o.o. w Policach	72-010 Police ul. Tanowska 8	72-010 Police ul. Tanowska 8 działka nr 2433/3 obręb nr	Instalacja do produkcji przeciwwag do wind osobowych i towarowych oraz dźwigów przemysłowych, w tym kabina	31 marca 2023 r.	SR.6224.1.2013.BW z dnia 18 kwietnia 2013 r.

L.p.	Prowadzący instalację	Adres zamieszkania lub siedziba prowadzącego instalację	Adres zakładu na którego terenie prowadzona jest eksploatacja instalacji	Rodzaj instalacji	Okres ważności pozwolenia	Decyzja
			6 Police oraz po zm. Decyzji dz. nr 3061 i 1971/19 obręb Nr 6 Police	lakiernicza, kabina suszarni i lakierni, stanowiska spawalniczo – montażowe, wentylacja		Zmiana decyzji: SR.6224.2.2015.BW z dnia 11 marca 2015 r. SR.6224.3.2017.BW z dnia 11 października 2017 r. SR.6224.4.2019.BW z dnia 23 sierpnia 2019 r.
8.	GM PLAST Sp. z o.o.	72-010 Police ul. Tanowska 16A	72-010 Police ul. Spółdzielcza 7	Instalacja do produkcji okien i drzwi z PCV, aluminium i drewna, w tym: dwa stanowiska lakiernicze	30 listopada 2024 r.	SR.6224.2.2014.BW z dnia 8 grudnia 2014 r.
9.	Jupiter Group Polska Sp. z o.o.	71-616 Szczecin ul. J. Malczewskiego 9A/3, Zmiana 72-004 Tanowo Trzeszczyn, ul. Kościuszki 48	Trzeszczyn ul. Kościuszki 48 Dz. nr 134/3, 136/5	Instalacja do wytwarzania wyrobów z laminatu poliestrowego (głównie łodzi, jachtów i obudów do elektrowni wiatrowych), na bazie włókna szklanego i żywic poliestrowych metodą laminowania ręcznego Zmiana: Instalacja do produkcji elementów z tworzyw sztucznych na bazie żywic poliestrowych, głównie elementów turbin generatorów elektrowni wiatrowych	28 lutego 2025 r.	SR.6224.1.2015.BW z dnia 11 marca 2015 r. Zmiany decyzji: SR.6224.4.2016.BW z dnia 8 lipca 2016 r. SR.6224.1.2017.BW z dnia 27 kwietnia 2017 r. SR.6224.4.2017.BW z dnia 15 listopada 2017 r.
10.	KUDA PHONEBASE – POLSKA Sp. z o.o.	72-004 Tanowo ul. Wiatraczna 18	72-004 Tanowo ul. Wiatraczna 18	Instalacja do produkcji elementów z tworzyw sztucznych na bazie laminatu poliestrowego, głównie uchwytów do mocowania telefonów komórkowych, zestawów głośnomówiących i systemów nawigacyjnych w samochodach	30 września 2025 r.	SR.6224.3.2015.BW z dnia 26 października 2015 r.
11.	MEBLE MORSKIE Sp. z o.o.	72-005 Przecław Będargowo 29A	72-005 Przecław Będargowo 29A Dz. nr 17/23, 17/25 obręb Będargowo	Instalacja do produkcji mebli okrętowych, w tym lakiernia, obróbka maszynowej sklejki, wentylacja	31 grudnia 2025 r.	SR.6224.4.2015.BW z dnia 8 stycznia 2016 r.

L.p.	Prowadzący instalację	Adres zamieszkania lub siedziba prowadzącego instalację	Adres zakładu na którego terenie prowadzona jest eksploatacja instalacji	Rodzaj instalacji	Okres ważności pozwolenia	Decyzja
						Zmiana decyzji: SR.6224.1.2016.BW z dnia 22 marca 2016 r.
12.	NORATEL Sp. z o.o.	72-003 Dobra ul. Szczecińska 1K	72-003 Dobra ul. Szczecińska 1K Dz. nr 166/6 i 385/12 obręb Dobra	Instalacja do produkcji jedno i trójfazowych, niskonapięciowych transformatorów, dławików i innych elementów indukcyjnych na rdzeniach toroidalnych i kształtowych o nominalnych mocach w zakresie 0-100 kVA, w tym stanowiska lutownicze, nagrzewnice, wentylacja mechaniczna, stanowiska spawania, stanowiska cynowania, impregnacja	31 kwietnia 2026 r.	SR.6224.3.2016.BW z dnia 14 czerwca 2016 r.
13.	HYDRAULIKA SIŁOWA SKRAW-MET Sp. z o.o. Sp.k.	Wąwelnica 18 72-002 Dołuje	Wąwelnica 18 72-002 Dołuje Dz. nr 149, 150, 151/1, 151/2, 152, 153, 155 i 159 obręb Wąwelnica	Instalacja do produkcji siłowników hydraulicznych, zlokalizowana w Wąwelnicy 18, w tym linia lakierniczo – suszarnicza, stanowiska spawania	31 października 2026 r.	SR.6224.5.2016.BW z dnia 25 listopada 2016 r.
14.	DGS Poland Sp. z o.o.	72-006 Mierzyn ul. Lubieszyńska 59	72-006 Mierzyn ul. Lubieszyńska 59 ul. Lubieszyńska 42 ul. Lubieszyńska 57 ul. Zeusa 2	Instalacja do produkcji aparatów słuchowych, podzespołów do aparatów słuchowych, podzespołów do urządzeń do diagnozy słuchu oraz zajmujących się serwisem produkowanych urządzeń, w tym lutowanie, nakładanie spoiwa, powlekanie, nadruk tamponowy, czyszczenie, szlifowanie, wentylacja	31 października 2026 r.	SR.6224.6.2016.BW z dnia 30 listopada 2016 r. Zmiana Decyzji: SR.6224.5.2019.BW z dnia 16 marca 2020 r.
15.	EBS S.A.	02-676 Warszawa ul. Postępu 21	72-001 Kołbaskowo Ustowo 45 C.H. AUCHAN	Instalacja służąca do chemicznego czyszczenia garderoby (pralnia chemiczna) zlokalizowana w C.H. AUCHAN Ustowo 45,	30 listopada 2026 r.	SR.6224.7.2016.BW z dnia 6 grudnia 2016 r.
16.	LENDER WYROBY GUMOWE Sp. J.	72-010 Police ul. Tanowska 2	72-010 Police ul. Tanowska 2 Dz. nr 2068/3 obręb Police	Instalacja do produkcji wyrobów gumowych, m.in. pasy gumowe, osłony harmonijkowe, amortyzatory i uszczelki gumowe z gotowych mieszanek gumowych, w tym wentylacja	30 czerwca 2027 r.	SR.6224.2.2017.BW z dnia 17 lipca 2017 r.

L.p.	Prowadzący instalację	Adres zamieszkania lub siedziba prowadzącego instalację	Adres zakładu na którego terenie prowadzona jest eksploatacja instalacji	Rodzaj instalacji	Okres ważności pozwolenia	Decyzja
17.	PMC Hydraulika Sp. z o.o.	72-001 Kołbaskowo Rosówek 24	72-001 Kołbaskowo Rosówek 24 Dz. nr 114/10 obręb Kamieniec	Instalacja do produkcji układów i urządzeń hydrauliki siłowej, w tym lakiernia, ploter laserowy, magazyn przygotowania farb	28 lutego 2028 r.	SR.6224.1.2018.BW z dnia 15 marca 2018 r. Zmiany decyzji: SR.6224.4.2018.BW z dnia 18 lipca 2018 r. SR.6224.5.2018.BW z dnia 18 września 2018 r.
18.	DURABLE Sp. z o.o.	72-005 Przecław Aleja Kasztanowa 10	72-005 Przecław Aleja Kasztanowa 10	Instalacja do produkcji materiałów biurowych, w tym sitodruk, myjka ramek i pomieszczenie myjki ramek, kabina lakiernicza BEFRAG	30 kwietnia 2028 r.	SR.6224.3.2018.BW z dnia 21 maja 2018 r.
19.	POLCHAR Sp. z o.o.	72-010 Police, ul. Kuźnicka 1	72-010 Police, ul. Kuźnicka 1, dz. nr 3016/57 obręb Nr 2 Police	Instalacja do częściowego odgazowania węgla kamiennego Polchar Police II	18 lutego 2029 r.	SR.6224.6.2018.BW z dnia 27 lutego 2019 r.
20.	„AKu Composites” Sp. z o.o.	72-010 Police, ul. Fabryczna 6	72-010 Police, ul. Fabryczna 6, gmina Police, dz. nr 1971/24 obręb Nr 6 Police	Instalacja do produkcji wyrobów z laminatu na bazie żywic poliestrowych	31 maja 2029 r.	SR.6224.1.2019.BW z dnia 17 czerwca 2019 r.
21.	STALKON Sp. z o.o.	72-015 Police, ul. Piotra i Pawła 1	72-010 Police, ul. Piotra i Pawła 1, dz. nr 3016/4, 3016/5 i 903/1 obręb Nr 2 Police, gmina Police	Instalacja służąca do produkcji konstrukcji stalowych różnego typu wg indywidual-nych projektów oraz kabina śrutownicza i kabino – suszarka lakiernicza	31 maja 2029 r.	SR.6224.3.2019.BW z dnia 19 czerwca 2019 r.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Policach

Emisja niezorganizowana

Emisja niezorganizowana to przeciwieństwo do źródeł emisji zorganizowanej, których głównym kryterium klasyfikacji jest praktyczna możliwość kontroli emisji poprzez pomiary natężenia przepływu odgazów i stężeń substancji w nich zawartych. Źródła, które według tego kryterium nie należą do źródeł emisji zorganizowanej, można podzielić na dwa rodzaje:

- **emisje z nieszczelności:** emisje do środowiska powstające w wyniku stopniowej utraty szczelności elementów wyposażenia przeznaczonego do przesyłania cieczy lub gazów. Zazwyczaj emisja spowodowana jest nadciśnieniem w przewodach instalacji. Przykładem emisji lotnych mogą być wycieki z kołnierzy połączeniowych, pomp lub innych elementów wyposażenia oraz „wycieki" z urządzeń do magazynowania produktów gazowych lub ciekłych. Do emisji dochodzi w wyniku dyfuzji, z tego też względu emisję tę klasyfikuje się jako podgrupę rodzaju „emisje z dyfuzji";
- **emisje powodowane dyfuzją:** emisje powstające w normalnych warunkach eksploatacji w wyniku bezpośredniego kontaktu substancji lotnych lub pylących ze środowiskiem, w wyniku którego dochodzi do dyfundowania (samorzutnego przenikania) wykorzystywanych substancji do powietrza. Głównymi mechanizmami dyfuzji prowadzącej do emisji gazów jest parowanie i sublimacja, ale również w zakresie tej definicji zwiera się samorzutne uwalnianie pyłów powstających podczas niektórych operacji. Do kategorii tej zalicza się również wtórną emisję pyłów (porywanie pyłów), wywołaną erozją wietrzną.

Do emisji powodowanych dyfuzją należą następujące rodzaje źródeł:

- suszenie (suszenie masy, suszenie powierzchni po lakierowaniu lub drukowaniu);
- magazynowanie cieczy w zbiornikach bezciśnieniowych (lub z poduszką gazową) umożliwiające uwalnianie gazów znad magazynowanej cieczy do atmosfery w trakcie jej przechowywania lub podczas napełniania zbiornika, gdy opary są wypierane ze zbiornika w trakcie jego napełniania;
- magazynowanie „świeżych" produktów stałych, zawierających w swojej masie pozostałości procesowe, np. mocznika lub produktów niestabilnych chemicznie, umożliwiające częściowy rozkład, np. w wyniku hydrolizy;
- magazynowanie materiałów sypkich na otwartym terenie;
- transportu materiałów z wykorzystaniem przenośników, przesypów, ładowarek;
- konserwacja maszyn z wykorzystaniem LZO (VOC);
- emisje pośrednie, np. w wyniku nieszczelności układów chłodniczych w obszarze procesowym i przedostawania się zanieczyszczeń do układu chłodniczego, a następnie ich dyfuzję w trakcie odparowywania w wieżach chłodniczych lub chłodniach wentylatorowych.

Źródła emisji powodowanej dyfuzją mogą mieć następujący charakter:

- źródła punktowe (odpowietrzenia, układy oddechowe zbiorników, przesypy);
- źródła liniowe (transportery taśmowe);
- źródła powierzchniowe (otwarte zbiorniki, laguny i odstojniki, komory napowietrzania ścieków, hałdy magazynowe i place składowe);
- źródła przestrzenne (instalacje zlokalizowane poza budynkami).

5.1.2 System gazowy i ciepłowniczy

System ciepłowniczy

Na obszarze powiatu polickiego znajduje się sieć cieplna o długości 62,1 km oraz 63 kotłownie produkujące energię cieplną. Dane na temat tej sieci oraz sprzedaży energii cieplnej w ciągu roku, przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 7. Kotłownie, sieć cieplna oraz sprzedaż energii cieplnej na terenie powiatu polickiego.

Nazwa	Kotłownie i sieć cieplna			Sprzedaż energii cieplnej w ciągu roku		
	Kotłownie ogółem	Długość sieci cieplnej przesyłowej i rozdzielczej	Długość przyłączy do budynków	Ogółem	Budynki mieszkalne	Urzędy i instytucje
	2019	2019	2019	2019	2019	2019
	[ob.]	[km]	[km]	[GJ]	[GJ]	[GJ]
Powiat policki	63	62,1	5,9	265 732,0	242 147,0	23 585,0

Źródło: GUS

System gazowniczy

Na obszarze powiatu polickiego istnieje sieć gazowa od długości 522,173 km, do której podłączonych jest 21 573 gospodarstw. Dane na temat sieci gazowej na terenie powiatu polickiego przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 8. Charakterystyka sieci gazowej na terenie powiatu polickiego.

Nazwa	Długość czynnej sieci ogółem w m	Odbiorcy gazu	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	Zużycie gazu w MWh	Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w MWh	Ludność korzystająca z sieci gazowej
	2019	2019	2019	2019	2019	2019
	[m]	[gosp.]	[gosp.]	[MWh]	[MWh]	[osoba]
Powiat policki	522 173	21 573	13 251	214 729,2	201 486,9	61 582
Dobra (Szczecińska)	238 042	7 922	7 625	119 038,4	117 221,9	21 155
Kołbaskowo	90 788	2 350	2 138	45 385,3	43 013,3	6 376
Nowe Warpno	2 159	0	0	0,0	0,0	0
Police	191 184	11 301	3 488	50 305,5	41 251,7	34 051

Źródło: GUS

5.1.3 Jakość powietrza

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2020 poz. 1219 t.j. z późn zm.), oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Państwowy Monitoring Środowiska stanowi systemem pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa zachodniopomorskiego wyznaczono 3 strefy:

- Aglomerację Szczecińską (kod strefy: PL3201);

- miasto Koszalin (kod strefy: PL3202);
- strefę zachodniopomorską (kod strefy: PL3203).

Rysunek 4. Podział województwa zachodniopomorskiego na strefy ochrony powietrza.

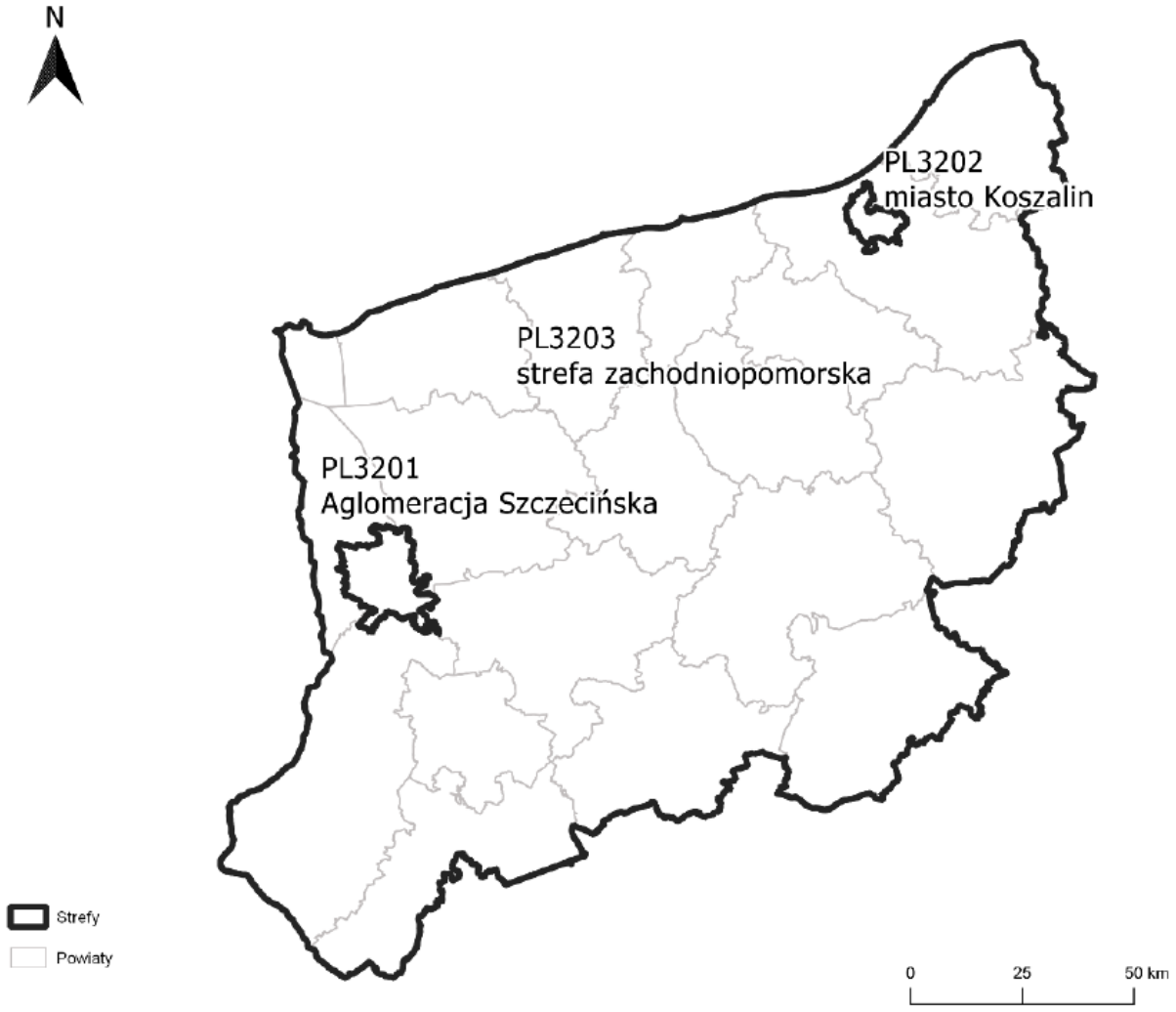

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2019.

Wynik oceny strefy zachodniopomorskiej za rok 2019, w której położona jest powiat policki, wskazuje, że dotrzymane są poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe substancji w powietrzu (klasa A) ustanowione ze względu na ochronę zdrowia dla następujących zanieczyszczeń:

- dwutlenku azotu,
- dwutlenku siarki,
- ozonu
- tlenku węgla,
- pyłu PM10,
- pyłu PM2,5,
- ołowiu, kadmu, niklu, benzenu, arsenu w pyle zawieszonym PM10.

Przekroczone natomiast zostały dopuszczalne poziomy dla benzo(a)pirenu.

Tabela 9. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom dopuszczalny.

Klasa strefy	Poziom stężeń zanieczyszczenia	Wymagane działania	Dotyczy zanieczyszczeń
Gdy określony jest poziom dopuszczalny			
A	nie przekraczający poziomu dopuszczalnego	• utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakość powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem	<u>ochrona zdrowia</u> dwutlenek siarki SO_2, dwutlenek azotu NO_2, tlenek węgla CO, benzen C_6H_6, pył PM10, pył PM2,5 zawartości ołowiu Pb w pyle PM10 <u>ochrona roślin</u> dwutlenek siarki SO_2 tlenek azotu NOx
C	powyżej poziomu dopuszczalnego	• określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, • opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, • kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *„Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2019."*

Tabela 10. Klasy stref i oczekiwane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom docelowy

Klasa strefy	Poziom stężeń zanieczyszczenia	Wymagane działania	Dotyczy zanieczyszczeń
Gdy określony jest poziom docelowy			
A	nie przekraczający poziomu docelowego	• utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego	<u>ochrona zdrowia</u> arsen As, kadm Cd, nikiel Ni, benzo(a)piren B(a)P w pyle PM10 ozon O_3 <u>ochrona roślin</u> ozon O_3
C	powyżej poziomu docelowego	• dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych • opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *„Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2019."*

Tabela 11. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń ozonu z uwzględnieniem poziomu celu długoterminowego.

Klasa strefy	Poziom stężeń zanieczyszczenia	Wymagane działania	Dotyczy zanieczyszczeń
Poziom stężeń ozonu z uwzględnieniem poziomu celu długoterminowego			
D1	nie przekraczający poziomu celu długoterminowego	• utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego	Ozon O_3
D2	powyżej poziomu celu długoterminowego	• dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *„Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2019."*

Zestawienie wszystkich wynikowych klas strefy zachodniopomorskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 12. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2019 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej											
	SO_2	NO_2	CO	C_6H_6	O_3	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
strefa zachodniopomorska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	C

Źródło: *„Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2019."*

Stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy zachodniopomorskiej, ze względu na ochronę roślin, nie zostały przekroczone. Zestawienie wszystkich wynikowych klas strefy zachodniopomorskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 13. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2019 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej		
	SO_2	NO_2	O_3
strefa zachodniopomorska	A	A	A

Źródło: *„Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2019."*

Jak wynika z „Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2019" na terenie strefy zachodniopomorskiej, stwierdzono przekroczenie wartości docelowej stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu w pyle PM10. Wyniki oceny stężeń zanieczyszczeń w powietrzu występujących w 2019 r. na obszarze strefy zachodniopomorskiej, uwzględniające kryterium ochrony roślin, nie wykazały przekroczeń stanu dopuszczalnego. Zgodnie z itp. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska dla wszystkich stref, w których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych (strefy w klasie C) należy opracować programy ochrony powietrza, mające na celu osiągnięcie ww. poziomów

substancji w powietrzu. Należy pamiętać, iż powyższe wyniki oceny obejmują całą strefę zachodniopomorską i są wartościami uśrednionymi dla jej obszaru.

Poniżej przedstawiono w formie graficznej zasięg obszarów przekroczeń dla benzo(*a*)pirenu.

Rysunek 5. Obszar przekroczeń stężenia benzo(a)pirenu w województwie zachodniopomorskim w 2019 roku.

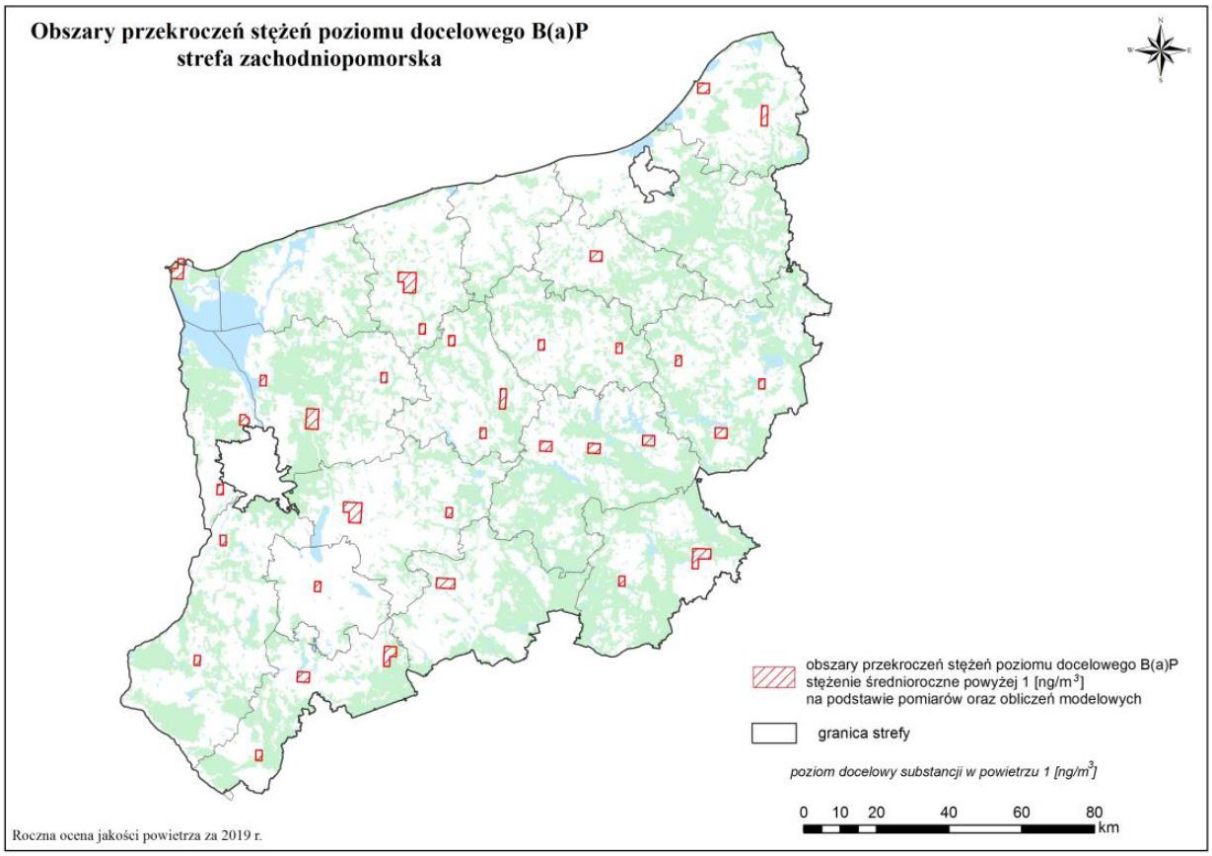

Źródło: *„Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2019."*

Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej

Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej został przyjęty uchwałą nr XVI/206/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z 4 czerwca 2020 r.

Celem opracowania *Programu ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej* jest wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych dla pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu, a następnie wskazanie działań naprawczych, które pomogą poprawić jakość powietrza.

Na terenie powiatu polickiego, zgodnie z POP dla terenu strefy zachodniopomorskiej, zidentyfikowano obszary przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Obszary przekroczeń wraz z ich charakterystyką przedstawiono w tabelach poniżej.

Tabela 14. Obszary przekroczeń B(a)P w pyle zawieszonym na terenie powiatu polickiego i ich charakterystyka.

Lp.	Kod obszaru przekroczeń	Lokalizacja (powiat, gmina)	Powierzchnia obszaru przekroczeń	Klasyfikacja obszaru	Maksymalne stężenie	Szacunkowa liczba osób narażonych na oddziaływanie zanieczyszczeń powietrza			Infrastruktura związana z osobami starszymi i dziećmi – liczba ośrodków		Szacunkowa długość drogi
			[km^2]		[ng/m^3]	ogółem	dzieci w wieku 0 - 4 lat	osoby starsze > 65 roku życia	gdzie przebywają dzieci	gdzie przebywają osoby starsze	[km]
1.	3242zpoBaPd33	gmina Police	6,5326	miejski	1,95	1 078	53	170	5	1	57,24
2.	3244zpoBaPd35	gmina wiejska Kołbaskowo	42,9590	wiejski - niedaleko miasta	1,52	5 370	387	516	8	3	71,05
3.	3267zpoBaPd58	gmina wiejska Dobra (Szczecińska)	45,1669	wiejski - niedaleko miasta	2,77	9 666	497	994	9	3	150,78
4.	3268zpoBaPd59	gmina Police	20,9282	miejski	2,09	3 454	168	545	7	2	25,72

Źródło: Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej

W ramach Programu wyznaczone zostały następujące działania naprawcze:

- Redukcja emisji zanieczyszczeń ze źródeł małej mocy do 1 MW;
- Termomodernizacja obiektów budowlanych;
- Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych by zapewnić podłączenie nowy użytkownikom;
- Rozbudowa sieci gazowej;
- Budownictwo energooszczędne i pasywne;
- Produkcja energii prosumenckiej z odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym;
- Wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza tereny zabudowane;
- Przebudowa i modernizacja dróg;
- Czyszczenie ulic i dróg na mokro;
- Tworzenie ścieżek rowerowych i ciągów ruchu pieszego;
- Kształtowanie polityki przestrzennej w sposób sprzyjający poprawie stanu jakości powietrza;
- Prowadzenie edukacji ekologicznej;
- Prowadzenie działań kontrolnych.

Uchwała antysmogowa[8]

Uchwałą Nr XXXV/540/18 z dnia 26 września 2018 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego przyjął tzw. uchwałę antysmogową wprowadzającą na obszarze województwa zachodniopomorskiego ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Ograniczenia i zakazy wymienione w akcie prawa miejscowego obowiązują wszystkich użytkowników instalacji o mocy poniżej 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych, tj. mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, samorządy oraz podmioty działające na jego terenie. Ograniczeniami i zakazami objęto w szczególności następujące instalacje: kotły centralnego ogrzewania i ogrzewacze pomieszczeń tj. kominki, piece kaflowe, kozy, itp.

Wprowadzenie uchwały antysmogowej dla województwa zachodniopomorskiego powoduje, iż:

- na terenie województwa od 1 maja 2019 r. zakazane jest stosowanie paliw stałych tj.:
    - paliw niesortowanych w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. 2019 poz. 660 t. j. ze zm.);
    - mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem;
    - węgla brunatnego;
    - paliw niespełniających wymagań jakościowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3a ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r.

[8] Uchwała nr XXX/540/18 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 26 września 2018 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. 2019 poz. 660 t. j. ze zm.).

- na terenie województwa zachodniopomorskiego dopuszczone będzie eksploatowanie instalacji na paliwo stałe spełniające minimalny standard emisyjny zgodny z 5 klasą pod względem granicznych wartości sprawności cieplnej oraz granicznych wartości emisji zanieczyszczeń normy PN-EN 303-5:2012.Terminy wymiany kotłów są następujące:
  - do 1 stycznia 2024 r. wymienić należy kotły niespełniające żadnych standardów emisyjnych (kotły bezklasowe tzw. kopciuchy)
  - do 1 stycznia 2028 r. wymienić należy kotły poniżej klasy 5.
- na terenie województwa zachodniopomorskiego dopuszczone będzie eksploatowanie ogrzewaczy pomieszczeń (kominki, kozy, piece kaflowe itp.) spełniających minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń określone w ust. 1 i 2 załącznika II do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.

Wymiana lub dostosowanie ogrzewaczy niespełniających powyższych wymogów musi nastąpić do 1 stycznia 2028 r.

5.1.4 Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu policki ego.

W celu szczegółowej oceny dotychczasowej realizacji Programu Ochrony Środowiska na terenie powiatu policki ego, opracowano *Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Policki ego na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023.* Podczas tworzenia raportu przeprowadzona została ankietyzacja, która wykazała, iż na terenie powiatu policki ego realizowano szereg zadań dotyczących ochrony powietrza. Analiza realizacji zadań z zakresu jakości powietrza w latach 2018 – 2019 została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 15. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem jakości powietrza.

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Zwiększenie efektywności energetycznej budynków poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej i mieszkaniowych.	↑	P, D, L, O
Wymiana indywidualnych źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych i użyteczności publicznej oraz montaż instalacji OZE	↑	B, D, L, O
Rozbudowa infrastruktury gazowej i ciepła sieciowego w miejscach gdzie jest to ekonomicznie uzasadnione	↑	B, D, L, O
Kontynuacja działań edukacyjnych skierowanych dla mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i zmian klimatu	↑	P, D, L, O
Modernizacja układu komunikacyjnego w powiązaniu z realizacją założeń Zintegrowanego Planu Zrównoważonej Mobilności dla SOM	↑	P, D, L, O

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Zapobieganie wtórnej emisji pyłów poprzez intensyfikację czyszczenia dróg metodą mokrą	↓	B, K, M, O
Zmiany technologiczne w zakładach produkcyjnych i przemysłowych oraz zakładach energetyki cieplnej i lokalnych kotłowniach	↑	B, D, L, O
Restrykcyjne określanie dopuszczalnych poziomów emisji gazów i pyłów dla nowych podmiotów gospodarczych oraz w ramach przeglądów pozwoleń na emisję gazów i pyłów	↑	B, D, L, O

źródło danych: Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego za lata 2018-2019

Legenda:
Skutek: B – bezpośredni, P – pośredni, W – wtórny, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.
Stan realizacji zadania: ↑ - zrealizowane, ↓ - brak realizacji.

Realizacja ww. działań przyczyniła się do osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych w raportowanym Programie Ochrony Środowiska. Brak realizacji jednego z zadań (dotyczącego czyszczenia ulic na mokro) ma również odzwierciedlenie we wskaźnikach monitoringu jakości powietrza, których analiza została zawarta w poniższej tabeli.

Tabela 16. Wskaźniki monitoringu jakości powietrza.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
1.	Wyniki klasyfikacji strefy pod kątem ochrony zdrowia dla strefy zachodniopomorskiej.					
	SO_2	-	A	A	A	
	NO_2	-	A	A	A	
	PM10	-	A	C	A	
	PM2,5	-	A	A	A	
	C_6H_6	-	A	A	A	
	CO	-	A	A	A	
	Pb	-	A	A	A	
	As	-	A	A	A	
	Cd	-	A	A	A	
	Ni	-	A	A	A	
	$B_{(a)}P$	-	C	C	C	
	O_3 – poziom celu docelowego	-	A	A	A	
	O_3 – poziom celu długoterminowego	-	D2	D2	D2	
2.	Długość czynnej sieci gazowej	m	484 093	511 135	522 173	

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
3.	Czynne połączenia do budynków mieszkalnych	szt.	10 706	11 042	11 489	
4.	Odbiorcy gazu	gosp. dom.	20 452	20 877	21 573	
5.	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp. dom.	11 951	12 294	13 251	
6.	Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	58 729	59 868	61 582	
7.	Długość sieci cieplnej przesyłowe	km	66,2	60,0	62,1	
8.	Sprzedaż energii cieplnej w ciągu roku	GJ	378 410	273 048	265 732	
9.	Liczba kotłowni ogółem	szt.	49	44	63	
10.	Roczna emisja zanieczyszczeń gazowych powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	t	1 521 992	1 252 441	1 080 041	
11.	Roczna emisja zanieczyszczeń pyłowych powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	t	579	481	451	
12.	Zanieczyszczenia gazowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych	%	44,8	89,2	89,2	
13.	Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych	%	97,3	96,1	96,4	
14.	Pojazdy samochodowe i ciągniki	szt.	53 429	55 595	57 913	

Źródło danych: WIOŚ, GUS

*Gdzie:
kolor zielony – poprawa lub brak zmian,
kolor czerwony – pogorszenie wartości wskaźnika lub przekroczenie wartości dopuszczalnych.

Jak wynika z powyższej tabeli, w większości wskaźników monitoringu stan środowiska pod względem jakości powietrza na terenie powiatu polickiego systematycznie ulega poprawie lub nie ulega pogorszeniu. Zmniejszenie się długości przesyłowej sieci cieplnej w stosunku do roku 2017, wynika z ich modernizacji oraz wyłączenia starych odcinków. Jednocześnie jest one stale rozbudowywana, co można wywnioskować ze

wzrostu jej długości w porównaniu do roku 2018. Jednocześnie zwiększona została ilość kotłowni produkujących energię cieplną. Brak realizacji zadania związanego z czyszczeniem dróg metodą mokrą ma swój wpływ na utrzymanie się przekroczeń dopuszczalnych poziomów benzo(a)pirenu zwłaszcza w połączeniu ze stale wzrastającą ilością pojazdów na terenie powiatu. Zaleca się podjęcie działań naprawczych (kontynuacja podejmowanych działań), w celu poprawy jakości powietrza na terenie powiatu polickiego.

5.1.5 Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby programu KLIMADA, zamieszczonymi *w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020,* na przestrzeni następnych lat warunki klimatyczne Polski zmienią się. Przewidywane jest zwiększenie się średniej rocznej temperatury, liczby dni upalnych (z temperaturą powyżej 25° C) oraz zmniejszenie się liczby dni z temperaturami poniżej 0° C. Efektem tego może być ograniczenie zapotrzebowania na energię potrzebną do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, co jednocześnie spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zwiększenie się liczby dni upalnych, może z kolei spowodować wzrost zapotrzebowania na energię (urządzenia klimatyzacyjne). Większa ilość dni słonecznych przyczyni się natomiast do polepszenia się warunków słonecznych, wyjątkowo ważnych przy korzystaniu z energii odnawialnej.

W ramach adaptacji do zmian klimatu konieczne będzie:

- zobligowanie operatora systemu przesyłowego (oraz operatorów systemów dystrybucyjnych) do wprowadzenia technologii i procedur odladzania linii napowietrznych;
- stopniowa wymianie linii napowietrznych na kablowe (szczególnie linii niskiego napięcia);
- likwidacja barier w dostępie do sieci przesyłowych w przypadku konieczności usunięcia awarii;
- preferowanie budowy bloków z zamkniętymi układami chłodzenia, głównie poprzez decyzje środowiskowe.
- preferowanie niskoemisyjnych oraz odnawialnych źródeł energii, zwłaszcza na terenach o luźnej zabudowie,
- dostosowanie systemu energetycznego do wahań warunków klimatycznych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie ochrony powietrza, można zaliczyć wszelkiego rodzaju awarie sieci przesyłowych oraz awarie w zakładach przemysłowych. Awaria instalacji przemysłowych lub przesyłowych może doprowadzić do uwolnienia dużych ilości lotnych związków chemicznych do powietrza. Substancje takie mogą cechować się negatywnym wpływem na organizmy żywe oraz środowisko naturalne. Zasięg skażenia po awarii przemysłowej jest zależny od lokalnych uwarunkowań terenowych, klimatu oraz pogody i w zależności od tych parametrów może pokryć bardzo duży obszar.

Działania edukacyjne

Jednym z najważniejszych zadań gmin jest zwiększanie świadomości ekologicznej ich mieszkańców – zwłaszcza tych dorosłych. Cel ten można osiągnąć poprzez organizowanie szkoleń oraz akcji edukacyjnych podejmujących tematykę zmian klimatu, sposobów minimalizowania ich skutków, ograniczania niskiej emisji oraz minimalizacji negatywnego wpływu na powietrze atmosferyczne.

Monitoring środowiska

Monitoring powietrza w Województwie Zachodniopomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie. W ramach systemu monitoringu jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim funkcjonuje 11 stacji pomiarowych. Prowadzą one monitoring w sposób automatyczny lub manualny.

Ponadto na terenie Powiatu Polickiego zlokalizowane są także sieci Airly (urządzenia mierzące w czasie rzeczywistym stężenia pyłów zawieszonych w powietrzu i najważniejsze parametry pogodowe), mogące pełnić dodatkową funkcję informacyjną dotyczącą aktualnej jakości powietrza.

5.1.6 Tendencje

Tendencje korzystne	Tendencje niekorzystne
• Stale utrzymujące się, w granicach dopuszczalnych, zawartości SO_2; O_3; NO_2, CO; C_6H_6; Pb; As; Cd; Ni oraz pyłu PM2,5 na obszarze strefy zachodniopomorskiej; • Liczba mieszkańców korzystająca z gazu do ogrzewania mieszkań; • Zmniejszająca się emisja zanieczyszczeń pyłowych oraz gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych;	• Stale notowane przekroczenia stężenia B(a)P na obszarze strefy zachodniopomorskiej; • Utrzymujące się przekroczenie celu długoterminowego ozonu; • Zwiększająca się ilość pojazdów;

Poniżej zestawiono główne problemy oraz zagrożenia z zakresie klimatu i jakości powietrza powodujące przekroczenia dopuszczalnych poziomów B(a)P w pyle zawieszonym. Opisane zostały także atuty związane z ochroną klimatu i jakości powietrza na obszarze powiatu polickiego.

Problemy i zagrożenia

- Przekroczenie dopuszczalnego poziomu benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym:
  - Występowanie WWA (do których należy B(a)P) spowodowane jest spalaniem paliw płynnych, stałych oraz gazowych;
  - Jakość oraz ilość spalanego paliwa oraz rodzaj kotła ma ogromny wpływ na ilość produkowanych w ten sposób zanieczyszczeń;
  - Brak odpowiedniej efektywności energetycznej budynków powoduje zwiększone zapotrzebowanie na paliwo;
  - Paliwa spalane w pojazdach silnikowych są znacznym źródłem WWA, w tym benzo(a)pirenu;
  - Występowanie benzo(a)pirenu związane jest z pyłem PM10, gdyż cząsteczki WWA osiadają na dużo większych cząstkach pyłu zawieszonego, co powoduje efekt ponownego wzbudzenia z dróg oraz ulic;

  - Niska świadomość ekologiczna mieszkańców objawiająca się we wzroście ilości samochodów oraz ogrzewaniem budynków pozaklasowymi kotłami na paliwa stałe;
  - Zakłady kwalifikowane jako szczególnie uciążliwe w dalszym ciągu emitują pyłowe zanieczyszczenia powietrza;
  - Położenie powiatu blisko aglomeracji szczecińskiej powoduje napływ zanieczyszczeń powietrza spoza jego granicy;
- Przekroczony cel długoterminowy stężenia ozonu – ozon w dolnych warstwach atmosfery powstaje pod wpływem reakcji fotochemicznych, którym ulegają produkty spalania (głównie paliw płynnych) takie jak tlenki węgla, metan, tlenek węgla oraz lotne związki organiczne;
- Brak efektywnych przepisów umożliwiających sprzedaż nadwyżek energii produkowanej w instalacja prosumenckich do sieci;
- Zmiany klimatyczne – ich efektem jest nasilenie się gwałtownych zjawisk atmosferycznych, co zmniejsza stanowi zagrożenie dla infrastruktury energetycznej oraz zmniejsza efektywność produkcji energii ze źródeł odnawialnych w instalacjach prosumenckich;

Atuty

- Brak przekroczeń dopuszczalnego stężenia SO_2; O_3; NO_2, CO; C_6H_6; Pb; As; Cd; Ni oraz pyłu PM2,5;
- Brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu pyłu PM10, co jest poprawą w stosunku do roku 2018, w którym takie przekroczenia miały miejsce:
  - Efekt działań związanych z modernizacją źródeł ciepła, termomodernizacją oraz ograniczaniem emisji ze źródeł przemysłowych;
- Zwiększająca się ilość osób ogrzewających mieszkania gazem;
- Zmniejszająca się emisja zanieczyszczeń pyłowych oraz gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych;
- Gminy powiatu posiadają opracowane Programy Niskiej Emisji.

5.1.7 Analiza SWOT

Jakość powietrza	
Silne strony	Słabe strony
• Gminy wchodzące w skład powiatu policki posiadają uchwalone Plany Gospodarki Niskoemisyjnej; • Brak przekroczeń dopuszczalnego stężenia SO_2; O_3; NO_2, CO; C_6H_6; Pb; As; Cd; Ni pyłu PM10 oraz pyłu PM2,5; • Emisja zanieczyszczeń z zakładów przemysłowych ma tendencje zniżkową; • Zwiększająca się ilość mieszkańców ogrzewająca mieszkania gazem;	• Ogrzewanie budynków nieekologicznymi źródłami ciepła; • Spalanie w piecach paliwa oraz odpadów powodujących duże emisje zanieczyszczeń do powietrza; • Niska świadomość ekologiczna mieszkańców; • Przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza w przypadku: oraz B(a)P; • Emisja zanieczyszczeń z zakładów przemysłowych;
Szanse	Zagrożenia
• Stopniowe zastąpienie ogrzewania węglowego, bardziej nowoczesnym systemem (w tym OZE, ogrzewanie gazowe oraz z sieci ciepłowniczej); • Termomodernizacja budynków znajdujących się na terenie powiatu policki; • Ograniczenie emisji ze źródeł	• Wzrost liczby samochodów, • Niska świadomość mieszkańców dotycząca zjawiska tzw. „niskiej emisji”, • Spalanie w kotłach odpadów oraz paliw o niskiej jakości, • Korzystanie z przestarzałych kotłów na paliwa stałe;

przemysłowych; • Ograniczenie emisji zanieczyszczeń z transportu, w tym przez rozwój mniej uciążliwej dla środowiska infrastruktury i jej odpowiednią konserwację; • Edukacja ekologiczna mieszkańców ze szczególnym naciskiem na zagadnienia dotyczące zagrożeń związanych ze spalaniem w piecach paliw niskiej jakości i odpadów oraz popularyzacji transportu zbiorowego i rowerowego;	• Brak zmian w przepisach dotyczących skupu energii elektrycznej z od wytwórców indywidualnych.

5.2. Zagrożenia hałasem

5.2.1. Stan wyjściowy

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2020 poz. 1219 z późn. zm.), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja - wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas - dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu - równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2020 poz. 1219 z późn. zm.). W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego LAeq i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość LAeq< 52 dB
- średnia uciążliwość 52 dB<LAeq< 62 dB
- duża uciążliwość 63 dB<LAeq< 70 dB
- bardzo duża uciążliwość LAeq> 70 dB

5.2.2. Źródła hałasu

Hałas drogowy

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014 poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno – wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu $LA_{eq}D$ w porze dziennej i $LA_{eq}N$ w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45–56 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 17. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	LAeq D przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	**LAeq N** przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	**LAeq D** przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	**LAeq N** przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
a) Obszary A ochrony uzdrowiskowej b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ***	68	60	55	45

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Na terenie Powiatu Polickiego głównym źródłem hałasu drogowego są:

- Autostrady:
  - Autostrada A6;
- Drogi krajowe:
  - Droga krajowa nr 10;
  - Droga krajowa nr 13;
- Drogi wojewódzkie:
  - Droga wojewódzka nr 114;
  - Droga wojewódzka nr 115;
- Drogi powiatowe;
- Drogi gminne,
- Drogi wewnętrzne.

Ostatnie badania klimatu akustycznego w ramach PMŚ, na obszarze Powiatu Polickiego, przeprowadzone były w roku 2016 przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie. Punkty pomiarowe znajdowały się w Policach przy ulicach: Asfaltowej, Grunwaldzkiej i Siedleckiej. Zanotowano następujące przekroczenia:

- Równoważny poziom hałasu dla pory dnia L_{AeqD}:
  - ul. Asfaltowa – przekroczenia od 1 do 6,8 dB;
  - ul. Grunwaldzka – przekroczenia od 0,8 do 2,4 dB;
  - ul. Siedlecka – przekroczenia ok. 8 dB;
- Równoważny poziom hałasu dla pory nocy L_{AeqN}:
  - ul. Asfaltowa – przekroczenia od 4,4 do 8,0 dB;
  - ul. Grunwaldzka – przekroczenia od 1,0 do 2,2 dB;
  - ul. Siedlecka – przekroczenia ok. od 1,2 do 2,1 dB.

W 2016 roku Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie zlecił wykonanie okresowego pomiaru i analizy hałasu komunikacyjnego oraz sporządzenie map akustycznych dla dróg wojewódzkich na terenie województwa zachodniopomorskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie. Jeden z badanych odcinków dróg zlokalizowany był na terenie powiatu polickiego. Analizowano odcinek drogi wojewódzkiej nr 115, pomiędzy granicą administracyjną gminy Police (km 12+200), a skrzyżowaniem z ulicą Gunicką w miejscowości Tanowo (km 18+400). Liczba narażonych, na przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku w powietrzu, budynków oraz mieszkańców została przedstawiona poniżej.

Tabela 18. Przekroczenia wartości L_{DWN} [dB] dla powiatu polickiego.

Droga wojewódzka nr 115, powiat policki					Wskaźnik hałasu L_{DWN} [dB]
Kryterium	do 5 dB	> 5 dB -10 dB	>10 dB -15 dB	>15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	niedobry		zły		Bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [ha]	3,45	0,43	0	0	0

Droga wojewódzka nr 115, powiat policki					Wskaźnik hałasu L_{DWN} [dB]
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km^2]	0,03	0,00	0	0	0
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [szt.]	69	4	0	0	0
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [szt.]	253	15	0	0	0
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	1	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0

Źródło: Wykonanie okresowego pomiaru i analizy hałasu komunikacyjnego oraz sporządzenie map akustycznych dla dróg wojewódzkich na terenie województwa zachodniopomorskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie.

Tabela 19. Przekroczenia wartości L_N [dB] dla powiatu polickiego.

Droga krajowa nr 115, powiat policki					Wskaźnik hałasu L_N [dB]
Kryterium	do 5 dB	> 5 dB -10 dB	>10 dB -15 dB	>15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	niedobry		zły		Bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [ha]	0,41	0,00	0	0	0
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km^2]	0,00	0,00	0	0	0
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [szt.]	12	0	0	0	0
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [szt.]	44	0	0	0	0
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0

Źródło: Wykonanie okresowego pomiaru i analizy hałasu komunikacyjnego oraz sporządzenie map akustycznych

dla dróg wojewódzkich na terenie województwa zachodniopomorskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie.

W 2018 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadziła badania hałasu drogowego na terenie powiatu polickiego. Badaniami objęto odcinki dróg krajowych nr 10 i 13 oraz autostradę A6.

Rysunek 6. Lokalizacja analizowanych odcinków dróg krajowych na terenie powiatu polickiego.

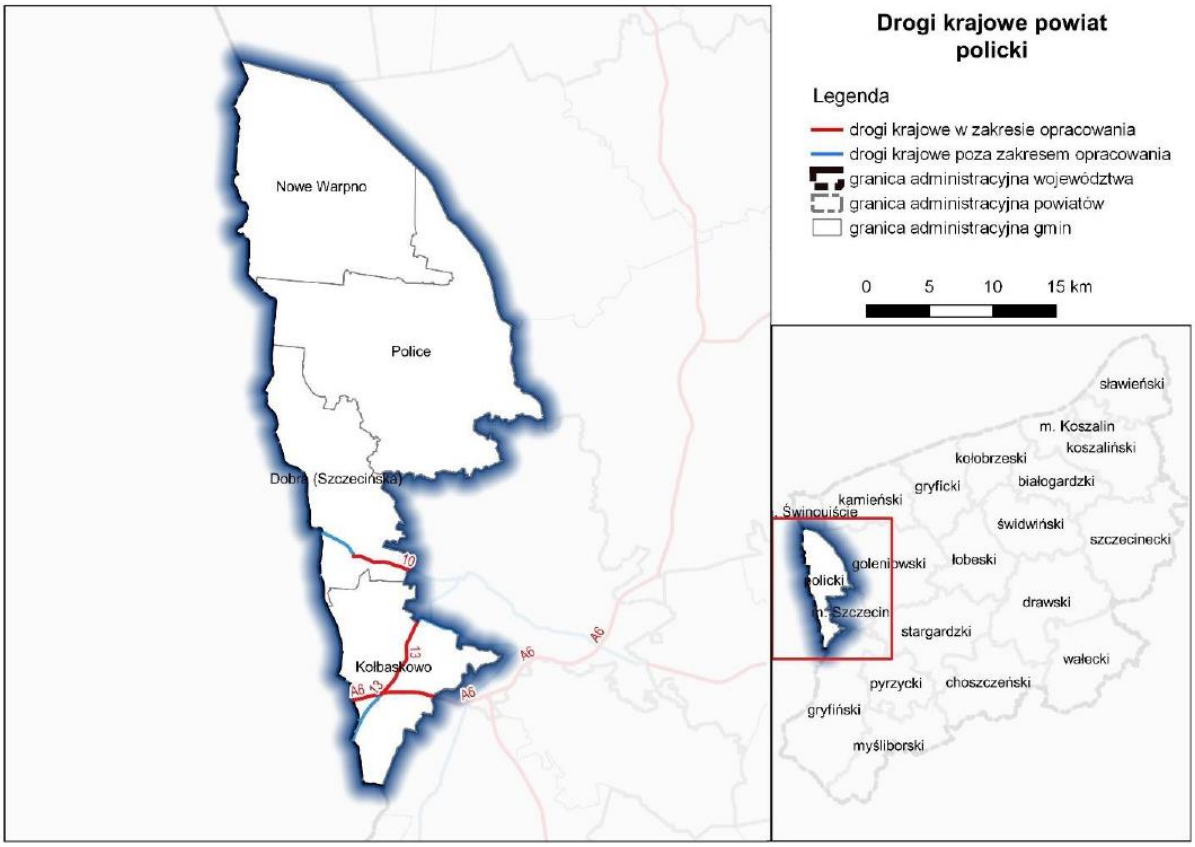

Źródło: Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie Województwa Zachodniopomorskiego.

Wyniki badań zawierały zestawienie wielkości obszaru oraz liczby budynków narażonych na przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu. Zebrano je w dwóch tabelach opisujących wskaźnik L_N długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00) oraz wskaźnik L_{DWN} (długookresowy średni poziom dźwięku, wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (od godz. 6^{00} do godz. 18^{00}), pory wieczoru (od godz. 18^{00} do godz. 22^{00}) oraz pory nocy (od godz. 22^{00} do godz. 6^{00}). Dane o przekroczeniach zostały zestawione w tabelach.

Tabela 20. Przekroczenia wartości L_{DWN} [dB] dla powiatu polickiego.

powiat policki					Wskaźnik hałasu L_{DWN} [dB]
Kryterium	do 5 dB	5 dB -10 dB	10 dB -15 dB	15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	niedobry		zły		Bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km^2]	0,030	0,010	0,000	0,000	0,000
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,074	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	0,243	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Źródło: Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie Województwa Zachodniopomorskiego.

Tabela 21. Przekroczenia wartości L_N [dB] dla powiatu polickiego.

powiat policki					Wskaźnik hałasu L_N [dB]
Kryterium	do 5 dB	5 dB -10 dB	10 dB -15 dB	15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	niedobry		zły		Bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km^2]	0,030	0,001	0,000	0,000	0,000
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,026	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	0,083	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

powiat policki					Wskaźnik hałasu L_N [dB]
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Źródło: Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie Województwa Zachodniopomorskiego.

Jak wynika z badań poziomów hałasu przeprowadzonych przez WIOŚ w Szczecinie, ZDW w Koszalinie oraz GDDKiA, na obszarze powiatu polickiego mogą wystąpić przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku w powietrzu w zakresie do 10 dB.

Hałas kolejowy

Przez Powiat Policki przebiegają następujące linie kolejowe mogące być potencjalnymi źródłami hałasu:

- Linia kolejowa nr 406 relacji Szczecin Główny – Trzebież Szczeciński;
- Linia kolejowa nr 408 relacji Szczecin Główny – Grambow (granica państwa);
- Linia kolejowa nr 409 relacji Szczecin Gumieńce – Tantow;
- Linia kolejowa nr 431 relacji Police – Police Chemia.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń zawiązanych z prowadzoną działalnością przemysłową. Jeżeli dla podmiotu stwierdzono, na podstawie przeprowadzonych badań, przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu, starosta powiatowy wydaje decyzję określającą dopuszczalne poziomy hałasu. Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej.

Program Ochrony Środowiska przed hałasem dla Województwa Zachodniopomorskiego.[9]

Powiat Policki został objęty Programem Ochrony Środowiska przed hałasem dla Województwa Zachodniopomorskiego. Program ma na celu określenie strategii działań, których zadaniem jest ograniczenie nadmiernego hałasu od dróg oraz linii kolejowych na terenach wymagających ochrony akustycznej. Programem zostały objęte obszary przekroczeń wynikające z map akustycznych przekazanych przez Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie, Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie oraz PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Warszawie.

Do podstawowych kierunków i działań ograniczających emisję hałasu można zaliczyć:

1. W zakresie hałasu drogowego
   - modernizację i przebudowę dróg,
   - stosowanie ograniczeń prędkości,
   - ograniczenia ruchu tranzytowego w miejscach zamieszkania,
   - stosowanie ekranów akustycznych i wałów ziemnych,
   - wymiana i naprawa nawierzchni,

[9] Program Ochrony Środowiska przed hałasem dla Województwa Zachodniopomorskiego

- stosowanie cichych asfaltów,
- stosowanie cichych opon i tłumików.

2. W zakresie hałasu kolejowego:
   - stosowanie kompozytowych klocków hamulcowych,
   - amortyzowanie kół,
   - toczenie kół,
   - modernizacja lub wymiana taboru i infrastruktury,
   - stosowanie ekranów akustycznych,
   - stosowanie osłon na pantografy,
   - izolacja okien w budynkach wymagających komfortu akustycznego,
   - sprężyste mocowania szyn,
   - stosowanie klap szynowych,
   - stosowanie drewnianych podkładów,
   - zwiększenie wysokości podsypki,
   - eliminacja nieciągłości powierzchni szynowej,
   - utrzymywanie gładkiej powierzchni szynowej,
   - profilowanie kół.

Dla powiatu polickiego zaproponowano następujące działania:

1. Budowa drogi krajowej nr 13 na odcinku rondo Hakena - węzeł Kołbaskowo wraz z obwodnicą Kołbaskowa. Budowa obwodnicy Warzymic i Przecławia w ciągu DK 13;
2. Bieżące utrzymanie stanu nawierzchni w m. Skarbimierzyce, Mierzyn (DK 10);
3. Bieżące utrzymanie stanu nawierzchni w m. Kołbaskowo (w rejonie km 2+200 odcinka A6);
4. Bieżące utrzymanie stanu nawierzchni w m. Pilchowo, Tanowo.

5.2.3. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego.

Zadania obejmujące ochronę środowiska przed hałasem, wyznaczone w poprzednim *Programie Ochrony Środowiska*, zrealizowane w latach 2018 - 2019, przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 22. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem ochrony przed hałasem.

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Rozbudowa i modernizacja układu komunikacyjnego poza centrami miejscowości oraz rozbudowa transportu kolejowego	↑	P, D, R, O
Realizacja założeń Zintegrowanego Planu Zrównoważonej Mobilności dla SOM	↑	P, D, R, O
Zintegrowany rozwój systemu ścieżek rowerowych i infrastruktury rowerowej	↑	P, D, L, O
Intensyfikacja działań edukacyjnych promujących transport zbiorowy i wykorzystanie infrastruktury rowerowej	↓	-

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Kontrola w zakresie dopuszczalnych norm emisji hałasu przemysłowego	↑	B, D, L, O

Źródło danych: *Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego za lata 2018-2019*

Legenda:
Skutek: B – bezpośredni, P – pośredni, W – wtórny, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.
Stan realizacji zadania: ↑ - zrealizowane, ↓ - brak realizacji.

Część zrealizowanych działań związana była z tworzeniem infrastruktury drogowej, związanej z transportem publicznym oraz rowerowej. Ich wykonanie przyczyniło się do zbudowania podstaw technicznych mających na celu ograniczenie hałasu. Brak realizacji zadań edukacyjno-promocyjnych dotyczących transportu rowerowego oraz zbiorowego uniemożliwiło zmaksymalizowanie pozytywnego wpływu na środowisko, gdyż zaobserwować można dalszy wzrost ilości pojazdów na terenie powiatu (opisane to zostało przy okazji obszaru interwencji dotyczącym klimatu i jakości powietrza). Należy pamiętać, że efekt zadań dotyczących tworzenia infrastruktury będzie widoczny w przyszłości gdyż skutki tych zadań klasyfikuje się jako długoterminowe. Realizowanie działań kontrolnych w zakresie emisji hałasu ma bezpośredni pozytywny wpływ spowodowany ograniczeniem emisji hałasu oraz identyfikację obszarów problemowych.

W związku z odnotowanymi przekroczeniami poziomów dopuszczalnych (badania GDDKiA) oraz narastającą presją komunikacyjną, zaleca się podejmowanie dalszych działań, mających na celu eliminację ponadnormatywnego hałasu. Zaleca się także prowadzenie regularnych badań w celu zwymiarowania problemu przekroczeń wartości dopuszczalnych na terenie powiatu polickiego. Odpowiedni monitoring pozwoli na wskazanie obszarów zagrożonych przekroczeniami oraz pozwoli na zaplanowanie odpowiednich działań naprawczych.

5.2.4. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost temperatur średnich temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym powoduje zwiększenie się poziomów dźwięków – zwłaszcza tych generowanych przez urządzenia mechaniczne oraz elektryczne. Wzrost temperatury wymusza również, intensywniejsze działanie układów chłodzących co również może powodować uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w miastach gdzie naturalny krajobraz ulega największym przekształceniom. Aby zmniejszyć negatywny wpływ wysokich temperatur należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz niwelować efekt tzw. „miejskiej wyspy ciepła" poprzez prawidłową gospodarkę przestrzenną. Wzrost częstotliwości występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych powoduje także niszczenie infrastruktury drogowej co powoduje wzrost poziomów hałasu w okolicach ciągów komunikacyjnych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie zagrożenia hałasem można zaliczyć wszelkiego rodzaju zdarzenia losowe powodujące nagłe zwiększenie emisji dźwięku

oraz zwiększanie się hałasu związane z powiększającym się ruchem pojazdów. W ramach zapobiegania takim zagrożeniom zaleca się budowę obiektów ograniczających hałas takich jak, ekrany akustyczne oraz nasadzania zieleni, stosowanie tzw. „cichych" nawierzchni asfaltowych, wyprowadzanie ruchu drogowego poza obszary zamieszkane, a także stosowanie ograniczeń prędkości pojazdów.

Działania edukacyjne

Zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej zagrożenia nadmiernym poziomem dźwięku powietrzu, zwłaszcza przy nieustannie rosnącej liczbie pojazdów mechanicznych, powinno być jednym z priorytetów jednostek samorządu terytorialnego. Ważnym krokiem w tym kierunku może być organizacja szkoleń, dla mieszkańców powiatu, mających na celu propagowanie wiedzy na temat zagrożeń związanych z hałasem oraz sposobów niwelowania jego skutków.

Monitoring środowiska

Monitoring poziomów dźwięku w Województwie Zachodniopomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie. Badania obejmują okolice dróg o dużym natężeniu ruchu, okolice linii kolejowych oraz lotnisk. Ponadto wymagane jest sporządzanie map akustycznych dla dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów na rok. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie prowadzi także kontrole poziomów dźwięku w powietrzu, jeżeli zgłoszone zostały nieprawidłowości.

5.2.5 Tendencje

Tendencje korzystne	Tendencje niekorzystne
• Stałe kontrole podmiotów gospodarczych pod kątem emisji hałasu; • Wzrost liczby zmodernizowanych odcinków dróg; • Wyprowadzanie ruchu towarowego poza obszar miast;	• Zwiększanie liczby pojazdów w powiecie; • Zwiększanie się częstotliwości ekstremalnych zjawisk pogodowych;

Poniżej zestawiono główne problemy w zakresie zagrożenia hałasem powodujące przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu. Opisane zostały także atuty związane z tym zagadnieniem.

Problemy i zagrożenia

- Zwiększająca się liczby pojazdów – powoduje zwiększenie się natężenia ruchu na drogach, w tym pojazdów ciężarowych, co powoduje zwiększenie się poziomów hałasu w okolicach ciągów komunikacyjnych (na terenie powiatu zlokalizowane są ciągi komunikacyjne o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie dla których istnieje wymóg tworzenia map akustycznych):
    - Przekroczenia zanotowano podczas pomiarów w ramach PMS, przeprowadzonych na terenie Polic (do 6,8 dB) oraz w ramach tworzenia map akustycznych dla dróg wojewódzkich (przekroczenia do 10 dB) i krajowych (przekroczenia do 5 dB);

- Zbyt niska rola transportu zbiorowego oraz rowerowego co jest wynikiem prowadzenia działań promocyjnych na zbyt niską skalę oraz braku odpowiednio dopasowanej sieci połączeń autobusowych oraz kolejowych;
- Zmiany klimatyczne - zwiększanie się częstotliwości ekstremalnych zjawisk pogodowych powoduje niszczenie infrastruktury drogowej.

Atuty

- Na terenie powiatu prowadzony jest monitoring poziomu hałasu, zarówno w ramach PMŚ jak i tworzenia map akustycznych dla dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie;
- Obszar powiatu polickiego został uwzględniony w Program Ochrony Środowiska przed hałasem dla Województwa Zachodniopomorskiego, w którym wyznaczone zostały zadania mające poprawić sytuację związaną z zagrożeniami hałasem;
- Obszar powiatu polickiego jest częścią Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (gdyż bezpośrednio graniczy z Miastem Szczecin) na obszarze którego planowane są działania inwestycyjne związane z poprawą dostępności do usług związanych z transportem zbiorowym, w tym rozbudową Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej w kierunku Polic.

5.2.6. Analiza SWOT

Klimat akustyczny	
Silne strony	Słabe strony
• Ryzyko przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku dotyczy okolic dróg; • Opracowane mapy akustyczne dla dróg krajowych oraz wojewódzkich przebiegających przez obszar powiatu polickiego; • Powiat policki jest częścią Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego);	• Duże natężenie ruchu komunikacyjnego, • Przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku w powietrzu w okolicach dróg (w tym dróg krajowych i wojewódzkich); • Zbyt niski dostęp do transportu zbiorowego oraz rowerowego powodujący wzrost ilości pojazdów silnikowych;
Szanse	Zagrożenia
• Monitorowanie poziomów hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych; • Poprawa stanu technicznego ciągów komunikacyjnych; • Budowa zabezpieczeń akustycznych w miejscach występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku; • Uwzględnianie w Planach Zagospodarowania Przestrzennego odległości od źródeł hałasu; • Stały monitoring sytuacji na terenie powiatu polickiego pod katem zagrożenia hałasem;	• Zwiększająca się liczba samochodów; • Niewystarczająco rozwinięty system transportu publicznego i rowerowego; • Brak wystarczających środków na inwestycje związane z poprawą środowiska akustycznego; • Monitoring hałasu prowadzony na niewystarczającym poziomie;

5.3. Pola elektromagnetyczne

5.3.1. Stan wyjściowy

Zagadnienia dotyczące ochrony ludzi i środowiska przed niekorzystnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych regulowane są przepisami dotyczącymi:

- ochrony środowiska,
- bezpieczeństwa i higieny pracy,
- prawa budowlanego,
- zagospodarowania przestrzennego,
- przepisami sanitarnymi.

Jako promieniowanie niejonizujące określa się promieniowanie, którego energia oddziałująca na każde ciało materialne nie wywołuje w nim procesu jonizacji. Promieniowanie to związane jest ze zmianami pola elektromagnetycznego. Poniżej zestawiono potencjalne źródła omawianego promieniowania:

- urządzenia wytwarzające stałe pole elektryczne i magnetyczne,
- urządzenia wytwarzające pole elektryczne i magnetyczne o częstotliwości 50 Hz, (stacje i linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia),
- urządzenia wytwarzające pole elektromagnetyczne o częstotliwości od 1 kHz do 300 GHz, (urządzenia radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne),
- inne źródła promieniowania z zakresu częstotliwości: 0 - 0,5 Hz, 0,5 - 50 Hz oraz 50-1000 Hz.

Zagadnienia dotyczące promieniowania niejonizującego są określone przez Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. poz. 2448). Zróżnicowane dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych określony w załączniku do powyższego rozporządzenia przedstawiono poniżej.

Tabela 23. Częstotliwość pola elektromagnetycznego, dla której określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pola elektromagnetycznego na środowisko oraz dopuszczalne poziomy pola elektromagnetycznego, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.

Częstotliwość pola elektromagnetycznego		Parametr fizyczny		
		Składowa elektryczna E (V/m)	Składowa magnetyczna H (A/m)	Gęstość mocy S (W/m^2)
1	50 Hz	1000	60	ND

Źródło: Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. poz. 2448).

Gdzie:

- Oznaczenia:
  - ND – nie dotyczy.
- Objaśnienia:
  - 50 Hz – częstotliwość sieci elektroenergetycznej;
  - parametry charakteryzujące oddziaływanie pola elektromagnetycznego na środowisko (kolumna 2 i 3 w tabeli 1) reprezentują graniczne wartości skuteczne natężenia pola elektrycznego E i magnetycznego H.

Tabela 24. Zakresy częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla miejsc dostępnych dla ludności.

Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego		Parametr fizyczny		
		Składowa elektryczna E (V/m)	Składowa magnetyczna H (A/m)	Gęstość mocy S (W/m^2)
1	0 Hz	10000	2500	ND
2	od 0 Hz do 0,5 Hz	ND	2500	ND
3	od 0,5 Hz do 50 Hz	10000	60	ND
4	od 0,05 kHz do 1 kHz	ND	3 / f	ND
5	od 1 kHz do 3 kHz	250 / f	5	ND
6	od 3 kHz do 150 kHz	87	5	ND
7	od 0,15 MHz do 1 MHz	87	0,73 / f	ND
8	od 1 MHz do 10 MHz	87 / f 0,5	0,73 / f	ND
9	od 10 MHz do 400 MHz	28	0,073	2
10	od 400 MHz do 2000 MHz	1,375 × f 0,5	0,0037 × f 0,5	f / 200
11	od 2 GHz do 300 GHz	61	0,16	10

Źródło: Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. poz. 2448).

Gdzie:

- Oznaczenia:
  - f – wartość częstotliwości pola elektromagnetycznego z tego samego wiersza kolumny „Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego”.
  - ND – nie dotyczy.

- Objaśnienia:
  - Dopuszczalne poziomy podane w tabeli określono do oceny oddziaływania pól elektromagnetycznych emitowanych podczas użytkowania stałych sieci elektroenergetycznych i radiokomunikacyjnych. Wymagania te nie mają zastosowania do oceny pól elektromagnetycznych emitowanych przez elektryczne urządzenia przenośne i urządzenia użytkowane w mieszkaniach. Ocena oddziaływania pola elektromagnetycznego w środowisku pracy określona jest odrębnymi przepisami.

5.3.2. Źródła promieniowania elektromagnetycznego

Na terenie powiatu polickiego źródła promieniowania niejonizującego stanowią:

- linie i stacje elektroenergetyczne wysokich napięć,
- urządzenia radiokomunikacyjne, urządzenia radionawigacyjne i radiolokacyjne.

Listę instalacji emitujących PEM, zgłoszonych do Starosty Polickiego, przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 25. Wykaz instalacji emitujących PEM zgłoszonych do Starosty Polickiego.

Nazwa i adres podmiotu	Nr/nazwa instalacji	Położenie instalacji
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1108_B stacja bazowa telefonii komórkowej P4	Police, ul. K. Wyszyńskiego 2
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1125_D stacja bazowa telefonii komórkowej P4	Lubieszyn 2a, gm. Dobra
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1128_A stacja bazowa telefonii komórkowej P4	Warzymice 45, 72-005 Warzymice gm. Kołbaskowo
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1107_D stacja bazowa telefonii komórkowej P4	Police, ul. Mazurska 1
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1103_A stacja bazowa telefonii komórkowej P4	Police, ul. Kuźnicka 1
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1068_C stacja bazowa telefonii komórkowej operatora P4	Mierzyn, ul. Welecka 38
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1067_E stacja bazowa telefonii komórkowej sieci P4	Kołbaskowo dz. nr 203/19, 72-001 Kołbaskowo
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1053_A stacja bazowa telefonii komórkowej sieci P5	Stobno 10A, 72-002 Stobno, gm. Kołbaskowo
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1052_C stacja bazowa telefonii komórkowej sieci P6	Przecław, dz. nr 3/39, 72-005 Przecław
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	Stacja bazowa BT4 3178 BRZÓZKI	Działka nr 318/2 Brzózki, gm. Nowe Warpno
TP EmiTel Sp. z o. o. ul. Pilotów 4c, 31-462 Kraków	OM Lubieszyn	72-002 Lubieszyn (przejście graniczne)
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	1322/3819 (4453) Police Osiedle	Police, ul. Zamenhoffa 44, gm. Police
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	4623/3989 (4625) Trzebież	Trzebież, dz. nr 617, obręb Trzebież 4
TP EmiTel Sp. z o. o. ul. Pilotów 4c, 31-462 Kraków	OM Przecław	72-055 Przecław, ul. Kasztanowa 12
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1113_A stacja bazowa sieci telefonii komórkowej P4	Dobra Szczecińska, ul. Migdałowa 1A
TP EmiTel Sp. z o. o. ul. Pilotów 4c, 31-462 Kraków	Mysliborz_ST01-02_NEC_S jest SLR Myslibórz Wielki	Nowe Warpno Myślibórz Wielki
Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o. o. Al. Jerozolimskie 181 02-222 Warszawa	BTS 33499 Kołbaskowo	Kołbaskowo , dz. nr 205/3

Nazwa i adres podmiotu	Nr/nazwa instalacji	Położenie instalacji
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	6254 Dobra Szczecińska_C1	Dobra Szczecińska, ul. Sportowa dz. Nr 868/4
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	2269/3837 (4471) Kołbaskowo	Kołbaskowo 1, dz. Nr 8/1,
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	4630 Lubieszyn	Lubieszyn, dz. Nr 4/4
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	3112/4061 (4698) Nowe Warpno	Nowe Warpno, dz. Nr 164/165
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	1214/3820 (4454) Police Centrum	Police, ul. Mazurska 1
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	2430/3816 (4450) Przęsocin	Przęsocin, ul. Szczecińska 4a
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	4889/5548 (6288) Myślibórz Wielki	Myślibórz Wielki
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	4366/5855 (1418) Przęsocin 2	Przęsocin, dz. nr 387/1
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	7041 Radex Repeater	Kołbaskowo Kamieniec 50
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	6187/5575 (6315) Przecław Oczyszczalnia	Przecław, dz. nr 5/74,
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	4457 Tanowo	Tanowo, ul. Wiatraczna 16
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o.	6334/5578 (6318) Stobno Szczecińskie Sad	Stobno, dz. nr 94/1

Nazwa i adres podmiotu	Nr/nazwa instalacji	Położenie instalacji
ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa		
Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o. o. ul. Al. Jerozolimskie 181 02-222 Warszawa	33053 Szczecin Mierzyn	Mierzyn, ul. Welecka 22A
Netia S.A ul. Poleczki 13 02-822 Warszawa	POLEM00001	Police, ul. Energetyków
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	49530 Naftobaza Trzebież	Baza Paliw nr 7, ul. Szczecińska 1 Trzebież
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	4493 Police Chemia	Police, ul. Kuźnicka 1
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	na 2276/3824 (4458) Pilchowo	Pilchowo, ul. Spacerowa 9
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 2-677 Warszawa	SZC1053_A zgłoszenie nr 2	Stobno 10A, 72-002 Stobno, Kołbaskowo
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT42815 POLICE STARE MIASTO	Police, ul. Mazurska 1
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	POLKOMTEL S.A. BT43142 POLICE	Police przy ul. Energetyków 1, działka nr 1938
Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o. o. ul. Skierniewicka 10a 01-230 Warszawa	2276/3824 (4458) Pilchowo	Pilchowo, ul. Spacerowa 9
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT43161 DOBRA_SZCZECIŃSKA	Dobra działka nr 868/4
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT43573 SZC_POLICE_CENTRUM	Police ul. Zamenhofa 48-50
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT 43142 "POLICE"	Police ul. Energetyków 1
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT43141 LUBIESZYN	Wąwelnica dz. Nr. 62/7 Dobra
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT44559	Pilchowo dz. Nr 79/4
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT43143	Nowe Warpno, Bosmanat portu Nowe Warpno
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7,	SZC1107_D	Police, ul. Mazurska 1

Nazwa i adres podmiotu	Nr/nazwa instalacji	Położenie instalacji
02-677 Warszawa		
Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o. o. ul. Al.. Jerozolimskie 181 02-222 Warszawa	33962	Mszczuje dz. Nr 99/2
Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o. o. ul. Al. Jerozolimskie 181 02-222 Warszawa	33961	Nowa Jasienica dz. Nr 520/7
Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o. o. ul. Al.. Jerozolimskie 181 02-222 Warszawa	33963	Rzędziny 26, dz. Nr 49/1
Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o. o. ul. Al. Jerozolimskie 181 02-222 Warszawa	33042	Przecław 3L. Dz. Nr 3/29
Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o. o. ul. Al.. Jerozolimskie 181 02-222 Warszawa	33902	Police, ul. Kuźnicka 1
Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o. o. ul. Al. Jerozolimskie 181 02-222 Warszawa	33960	Lubieszyn dz. nr 4/4
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT4 3105 Kołbaskowo	Kołbaskowo 121
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT4 3161 DOBRA_SZCZECIŃSKA	Dobra dz. Nr 868/4
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT42845 WOŁCZKOWO	dz nr 250 ul. Lipowa 36 Wołczkowo
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1108_B	Police, ul. Wyszyńskiego 2F
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZX1067_E	Kołbaskowo dz. nr 203/19, 72-001 Kołbaskowo
Netia S.A ul. Poleczki 13 02-822 Warszawa	POLEW001	Police, ul. Energetyków 1
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT44559 PILCHOWO	Pilchowo dz. Nr 79/4
INFO-TV-OPERATOR, ul. Odrodzenia 7, 22-400 Zamość	SZCZECIN-POLICE	Police, ul. Kuźnicka 1, nr dz. 3016/74
MOBI-TELEKOM, ul. Kolberga 17/86, 81-881 Sopot	BT43664 TRZEBIEŻ 2 OPL	Trzebież, dz. Nr 617,
MOBI-TELEKOM, ul. Kolberga 17/86, 81-881 Sopot	PLUS Nr BT44558 TANOWO	Police ul. Szczecińska 46
MOBI-TELEKOM, ul. Kolberga 17/86, 81-881 Sopot	PLUS Nr BT42854 STOBNO OPL	Gm. Kołbaskowo Stobno działka nr 94/1

Nazwa i adres podmiotu	Nr/nazwa instalacji	Położenie instalacji
Emi Tel ul. Kamienna 21 31-403 Kraków	OM Dołuje ul. Makowa 11 A	-
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT 43640 POLICE JASIENICA 2	Police, ul. Kuźnicka 1 działka 3016/63
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	PLUS Nr BT42815 POLICE STARE MIASTO	Police ul. Mazurska 1 dz. Nr
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	PLUS Nr BT44610 SZCZECIN PRZECŁAW	Kołbaskowo Przecław dz. Nr 3/37
Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin	Stacja elektroenergetyczna 110/15kV Mścięcino	Police ul. Klonowa 1 dz nr 22/2
Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin	Stacja elektroenergetyczna 110/15kV Tanowska	Police, ul. Tanowska dz nr 318/5 Police
Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin	Linia 110kV Glinki-Mścięcino	Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin
Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin	Linia 110kV Glinki - Police tor 2	Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin
Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin	Linia 110kV Pomorzany - Glinki	Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin
Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin	Linia 110 kV Skolwin - Mścięcino	Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin
Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin	Linia 110 kV Glinki - Police tor 1	Enea Operator Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 70-616 Szczecin
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1114_G	Pilchowo, ul. Sosnowa 15
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1105_F	Piaskowa 101
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT 43141 Lubieszyn	Lubieszyn dz nr 62/6 gmina Dobra (Szczecińska)
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	PLUS nr BT43441 SZCZ WARZYMICE	Warzymice 45, 72-005 Warzymice gm. Kołbaskowo
EmiTel Sp. z o.o. ul. Wołoska 22 Warszawa	SLR Myślibórz Wielki	Myślibórz Wielki
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	-	Pilchowo nr dz. 79/4
Polskie Sieci Elektroenergetyczne S. A. ul. Warszawska 165, 05-520 Konstancin-Jeziorna	Linia 220kV Glinki-Police	8,94 km powiat policki
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3,	BT 44616 Szczecin Mierzyn	Mierzyn ul. Welecka 22E, działka nr 45/8, obr. 009

Nazwa i adres podmiotu	Nr/nazwa instalacji	Położenie instalacji
02-676 Warszawa		
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT43105	Kołbaskowo 121
Netia S. A. ul. Poleczki 13, 02-882 Warszawa	DOBKB005RL01	DGS Poland Sp. z o. o. ul. Wiosenna 5, 72-002 Skarbimierzyce
Aero 2 Sp. z o. o. ul. Lwowska 19, 00-660 Warszawa	Aero 2 BT41709 SKARBIMIERZYCE	Dołuje, ul. Daniela 30
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	PLUS BT44558 TANOWO	Tanowo, ul. Szczecińska 46
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT43175 NOWA JASIENICA	dz. Nr 520/7 Nowa Jasienica
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT44557 MYŚLIBÓRZ WLK	dz. Nr 80 Myślibórz
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT44590 BUK	dz. Nr 50 Buk
Polkomtel S.A. ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa	BT44613 SZCZ-PRZĘSOCIN	dz. Nr 863/4
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	-	-
EmiTel Sp. z o.o. ul. Wołoska 22 Warszawa	OM Kołbaskowo 106	Kołbaskowo 106 budynek urzędu gminy
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1156_B	Police ul. Reja 17, dz. nr 450
EmiTel Sp. z o.o. ul. Wołoska 22 Warszawa	OM Rosówek / Kołbaskowo	Rosówek 16, 72-001 Kołbaskowo
EmiTel Sp. z o.o. ul. Wołoska 22 Warszawa	OM Kołbaskowo 158	dz. nr 20 ob. ewid. Kołbaskowo
P4 Sp z o. o.	SZC1151_A	ul. Spółdzielców 33A Mierzyn
EmiTel Sp. z o.o. ul. Wołoska 22 Warszawa	-	-
EmiTel Sp. z o.o. ul. Wołoska 22 Warszawa	OM Dołuje / Stobno	Stobno 74, 72-002 Dołuje
T-MOBILE POLSKA S. A. ul. Marynarska 12, 02-764 Warszawa	Dobra_44925 PSZ_DOBRASZCZ_MIGDALOWA 74276	Dobra ul. Migdałowa 1a, 72-003 Dobra
T-MOBILE POLSKA S. A. ul. Marynarska 12, 02-764 Warszawa	Kurów_44985	Kurów 15, 72-001 Kurów
T-Mobile S. A. ul. Marynarska 12, 02-674 Warszawa	Police_44940 PSZ_POLICE_REJA 74275	Police ul. Reja 17

Nazwa i adres podmiotu	Nr/nazwa instalacji	Położenie instalacji
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1175_A	dz. Nr 2433/2 z ob. Ewid. Police Nr 6, Police ul. Tanowska
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 2-677 Warszawa	SZC1176_A	Lubieszyńska 42
Netia S. A. ul. Poleczki 13, 02-822 Warszawa	Netia KOLBB024RL02 - KOLBM00011ANT001	Bemo Motors Sp. z o. o. Ustowo 56, 72-001 Ustowo
T-Mobile Polska S. A. ul. Marynarska 12, 02-674 Warszawa	43663 MIERZYN (73453 PSZ_DOBRASZCZ_MIERZYNWELECK)	Mierzyn ul. Welecka 23f
DGS POLAND Mierzyn	-	-
Netia S. A. ul. Poleczki 13, 02-822 Warszawa	Sieć Łączności Dostępowej Ethernet - POLEW001 - POLEM00001ANT014, ul. Energetyków 1, 72-010 Police	Police, ul. Energetyków 1
Netia S. A. ul. Poleczki 13, 02-822 Warszawa	Sieć Łączności Dostępowej Ethernet - POLEB004 - POLEM00006ANT002, ul. Jasienicka 7, 72-010 Police	Police, ul. Jasienicka 7
Emitel S.A. ul. F. Klimczaka 1, 02-797 Warszawa	OM Mierzyn / ul. Lubieszyńska 59	ul. Lubieszyńska 59, 72-006 Mierzyn
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC0601_C	dz. Nr 614 obręb Trzebież 4
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1116_I	Tanowo, ul. Wiatraczna 16, dz.nr 517/4
Polkomtel Infrastruktura Sp. z o. o. ul. Konstruktorska 4, 02-673 Warszawa	BT 41710 KURÓW	72-001 Kurów 15, działka nr 47/16 obręb Kurów, gm. Kołbaskowo
Polkomtel Infrastruktura Sp. z o. o. ul. Konstruktorska 4, 02-673 Warszawa	BT 41769 SZCZECIN MIERZYN TEMP	Mierzyn, ul. Welecka 22e, dz. nr 45/8, gm. Dobra
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC1129_B	Przęsocin, dz. nr 863/6, gm. Police
P4 Sp. z o. o. ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	SZC0801_A	Police, Podgórna, dz. nr 385/1, gm. Police

Źródło: Starostwo Powiatowe w Policach

Badania poziomu pól elektromagnetycznych, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, prowadzone były na terenie Powiatu Polickiego w latach 2017 - 2019. Wyniki tych badań przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 26. Wyniki pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych na terenie powiatu polickiego w latach 2017 - 2019.

Lokalizacja punktu pomiarowego	Rok badań	Współrzędne geograficzne punktu pomiarowego (WGS84)	
		Długość geograficzna	Szerokość geograficzna
Police ul. Zamenhoffa	2017	14,552278	53,541064
Brzózki	2018	14,3775	53,6753
Dobra, ul. Sportowa	2019	14,379683	53,488181
Stobno	2019	14,430644	53,413542

Źródło: RWMŚ w Szczecinie

Dopuszczalna wartość poziomu pól elektromagnetycznych w powietrzu wynosi 7 V/m. Jak wynika z powyższej tabeli, w otoczeniu badanych źródeł pól elektromagnetycznych będących przedmiotem pomiarów nie stwierdzono miejsc występowania poziomów pól elektromagnetycznych o wartościach wyższych od dopuszczalnych.

Rejestr Terenów z Przekroczeniem Pól Elektromagnetycznych[10]

Na podstawie art. 124 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2020 poz. 1219 z późn. zm.), prowadzony jest, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, z wyszczególnieniem terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności.

W rejestrze znajduje się także obszar zlokalizowany na terenie powiatu polickiego, w miejscowości Police, przy ul. Nadbrzeżnej, sąsiadujący z linią elektroenergetyczną 220 kV Krajnik-Glinki, na którym stwierdzono przekroczenie wartości dopuszczalnych PEM (szczegółowy wykaz terenów w rejestrze z 2009 roku). Na prowadzącego instalację nałożono obowiązek ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko. Termin ograniczenia pola elektrycznego do poziomów dopuszczalnych, wyznaczony przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego to 31 grudnia 2020 roku.

Ponadto, w latach 2018 – 2019, na terenie powiatu polickiego nie odnotowano nowych zagrożonych obszarów.

[10] RWMŚ w Szczecinie

5.3.3. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego.

Zadania obejmujące ochronę przed polami elektromagnetycznymi, wyznaczone w poprzednim *Programie Ochrony Środowiska*, zrealizowane w latach 2018 - 2019, przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 27. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Monitoring emisji pól elektromagnetycznych wzdłuż emitorów liniowych i punktowych	↑	P, D, R, O
Kontrola zgłaszanych instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne	↑	P, D, R, O

Źródło danych: Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego za lata 2018-2019

Legenda:
Skutek: B – bezpośredni, P – pośredni, W – wtórny, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.
Stan realizacji zadania: ↑ - zrealizowane, ↓ - brak realizacji.

Działania podejmowane w latach 2018 – 2019 związane były głównie z działalnością kontrolną dotyczącą ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym. Ich realizacja pozwoliła utrzymanie poziomu promieniowania elektromagnetycznego poniżej wartości dopuszczalnych. Badania prowadzone na terenie powiatu polickiego, w latach 2017 – 2017, nie wykazały nowych przekroczeń dopuszczalnych promieniowania elektromagnetycznego. Poziom dopuszczalny na obszarach, gdzie, w ramach PMŚ, zlokalizowane są punkty pomiarowe, wynosi 7 V/m. Z uwagi na brak nowych przekroczeń, zaleca się dalsze działania monitoringowe i kontrolne.

5.3.4. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym może powodować zmiany w rozchodzeniu się pól elektromagnetycznych wokół emiterów a w efekcie negatywny wpływ na ludność oraz środowisko. W celu zmniejszenia takiego wpływu należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz brać pod uwagę czynniki klimatyczne, podczas wybierania lokalizacji dla źródeł promieniowania elektromagnetycznego, oraz zmniejszyć ryzyko awarii sieci przesyłowych poprzez stosowanie kablowych przewodów niskiego, średniego oraz wysokiego napięcia.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie promieniowania elektromagnetycznego można zaliczyć wszelkiego awarie urządzeń powodujące nadmierną emisję promieniowania mogącą negatywnie wpłynąć na środowisko oraz organizmy żywe. Szkodliwość promieniowania PEM zależy od częstotliwości oraz natężenia pola oddziaływującego, powierzchni narażonej na oddziaływanie oraz czasu ekspozycji. Do szkodliwych skutków promieniowania elektromagnetycznego można zaliczyć m. in.

podniesienie temperatury tkanek (co może doprowadzić nawet do ich uszkodzenia) oraz stymulacje mięśni i układu nerwowego poprzez prąd indukowany promieniowaniem.

W ramach zapobiegania im należy utrzymywać urządzania techniczne w dobrym stanie oraz lokalizować instalacje emitujące PEM w takich miejscach, aby ich pola nie nakładały się na pola innych instalacji.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne na terenie powiatu powinny skupić się wokół zwiększenia świadomości mieszkańców na temat zagrożeń związanych z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz urządzeniami, które takie promieniowanie emitują.

Monitoring środowiska

W ramach analizowania wpływu pól elektromagnetycznych na stan środowiska niezbędne jest kontynuowanie monitoringu środowiska oraz prowadzenie badań pozwalających ocenić skalę zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym. Monitoring poziomów PEM w Województwie Zachodniopomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie. Badania prowadzi się w miastach o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys., w miastach o liczbie ludności poniżej 50 tys. oraz na terenach wiejskich.

5.3.5 Tendencje

Tendencje korzystne	Tendencje niekorzystne
• Utrzymywanie się poziomów PEM poniżej wartości dopuszczalnych, • Stała weryfikacja zgłoszeń w zakresie eksploatacji instalacji wytwarzania pól elektromagnetycznych	• Wzrastająca liczba urządzeń będących źródłami promieniowania elektromagnetycznego.

Poniżej zestawiono główne problemy w zakresie promieniowania elektromagnetycznego. Opisane zostały także atuty związane z tym zagadnieniem.

Problemy i zagrożenia

- Skupienie źródeł promieniowania elektromagnetycznego w jednym miejscu – zbyt duże ich skupienie w jednym miejscu może powodować nadmierny wzrost poziomów promieniowania spowodowany nakładaniem się pól na siebie;
- Pogorszenie się stanu urządzeń oraz ich nieprawidłowa eksploatacja – zły stan techniczny urządzeń oraz ich nieprawidłowa obsługa może powodować nadmierna emisję promieniowania elektromagnetycznego, co stan techniczny urządzeń może ulegać pogorszeniu przez efekty zmian klimatycznych;
- Brak znajomości realnej skali wpływu promieniowania elektromagnetycznego, na ludzi i środowisko, wśród mieszkańców;

Atuty

- Utrzymywanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej wartości dopuszczalnych;
- Obszar powiatu objęty jest badaniami poziomu pól elektromagnetycznych w ramach PMŚ;

5.3.6. Analiza SWOT

Promieniowanie elektromagnetyczne	
Silne strony	Słabe strony
• Brak nowych przekroczeń poziomów promieniowania PEM, na terenie powiatu polickiego w ostatnich latach; • Obszar powiatu jest objęty badaniami w ramach PMŚ;	• Przekroczenia poziomów PEM dla obszarów sąsiadujących z linią elektroenergetyczną 220 kV Krajnik-Glinki • Duże zagęszczenie emiterów pół elektromagnetycznych na terenie powiatu polickiego, zwłaszcza w okolicy miast i wsi,
Szanse	Zagrożenia
• Kontynuacja monitoring poziomów PEM na terenie powiatu polickiego, • Uwzględnianie w Planach Zagospodarowania Przestrzennego lokalizacji źródeł promieniowania PEM, • Zwiększanie wiedzy mieszkańców na temat realnej skali zagrożenia wynikającej z obecności pól elektromagnetycznych;	• Umieszczanie nowych źródeł PEM w pobliżu już istniejących co może spowodować spotęgowanie efektu wytwarzanych pól; • Pogarszający się stan techniczny urządzeń;

5.4. Gospodarowanie wodami

5.4.1. Stan wyjściowy - wody powierzchniowe

Obszar powiatu polickiego leży w zlewniach następujących rzecznych jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP)

Tabela 28. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze powiatu polickiego.

Kod JCWP	Rodzaj JCWP	Nazwa JCWP
LW11103	jeziorna	Świdwie
LW20785	jeziorna	Myśliborskie Wielkie
RW600001936	rzeczna	Dopływ z Łęgów Odrzańskich II
RW60000199529	rzeczna	Raduń
RW6000019954	rzeczna	Kanał Policki
RW60001619729	rzeczna	Bukowa
RW60001719929	rzeczna	Łarpia
RW60001731129	rzeczna	Myśliborka z jez. Myśliborskim Wielkim
RW6000173116	rzeczna	Karwia Struga
RW60001731189	rzeczna	Karpina
RW60001731192	rzeczna	Dopł. z polderu Niekłończyca
RW600019199899	rzeczna	Gunica od Rowu Wołczkowskiego do ujścia
RW6000211971	rzeczna	Odra od Odry Zachodniej do Parnicy
RW6000211999	rzeczna	Odra od Parnicy do ujścia
RW60002319988	rzeczna	Gunica do Rowu Wołczkowskiego z jez. Świdwie
RW60002331152	rzeczna	Dopł. z polderu Warnołęka
TWIWB8	przejściowa	Zalew Szczeciński

Źródło: Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju, Warszawa 2016

Rysunek 7. JCWP na tle powiatu polickiego.

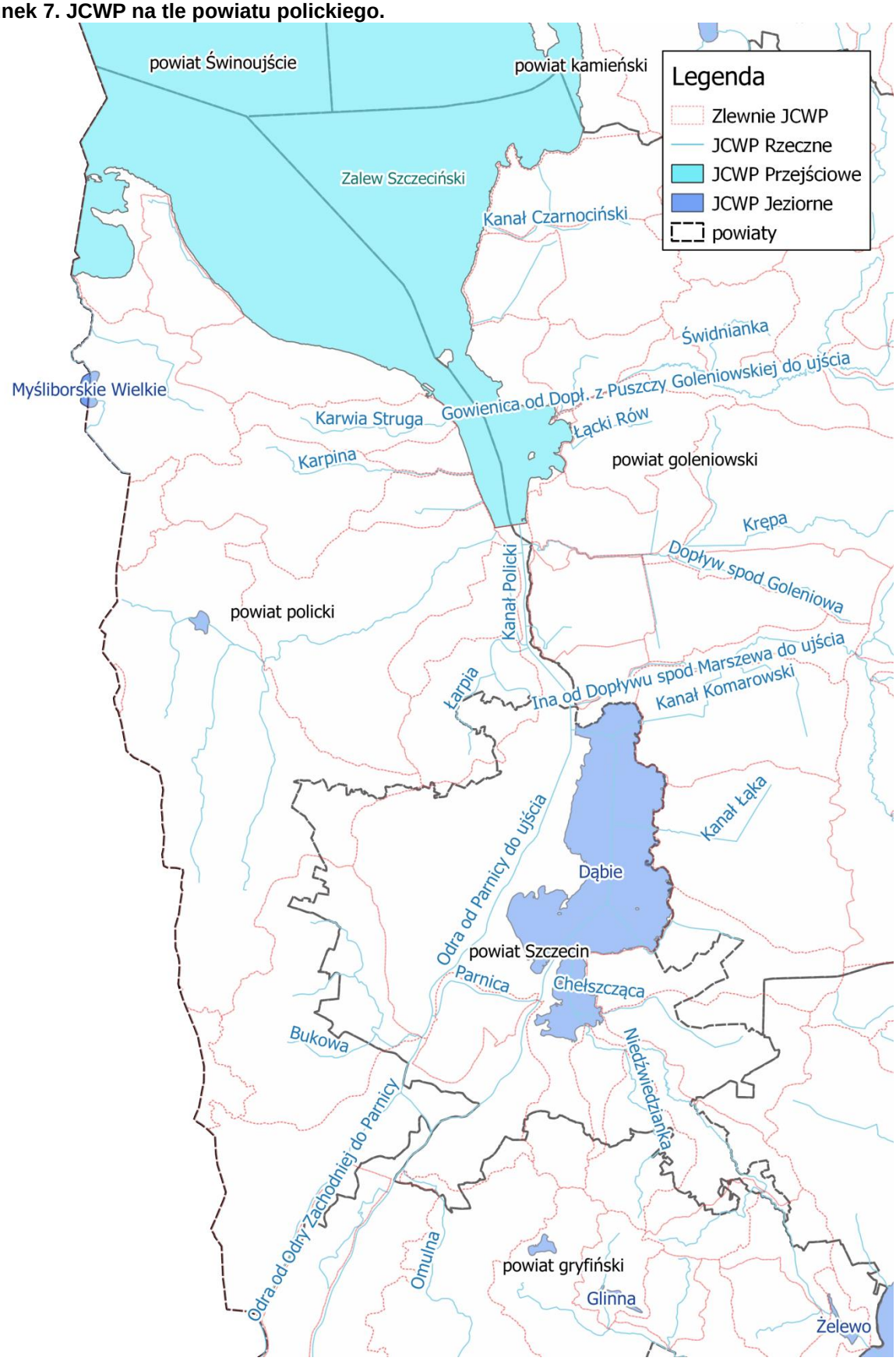

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

5.4.2. Stan wyjściowy - wody podziemne

Powiat policki znajduje się w zasięgu Jednolitych Części Wód Podziemnych JCWPd nr 3, JCWPd nr 4 oraz JCWPd nr 7. Informacje na ich temat znajdują się w poniższych tabelach.

Tabela 29. Charakterystyka JCWPd nr 3.

Powierzchnia	630,0 km^2
Region	Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego
Województwo	Zachodniopomorskie
Powiaty	policki, M. Szczecin
Głębokość występowania wód słodkich	od 0,5 do 120 m

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna

Tabela 30. Charakterystyka JCWPd nr 4.

Powierzchnia	226,0 km^2
Region	Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego
Województwo	Zachodniopomorskie
Powiaty	goleniowski, gryfiński, policki, M. Szczecin
Głębokość występowania wód słodkich	od 0do 88 m

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

Tabela 31. Charakterystyka JCWPd nr 7.

Powierzchnia	2329 km^2
Region	Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego
Województwo	Zachodniopomorskie, Lubuskie
Powiaty	Zachodniopomorskie: goleniowski, stargardzki, choszczeński, drawski, policki, łobeski, M. Szczecin Lubuskie: strzelecko-drezdenecki
Głębokość występowania wód słodkich	od 1 do 140 m

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

Położenie powiatu polickiego na tle JCWPd przedstawiono poniżej.

Rysunek 8. Powiat policki na tle JCWPd.

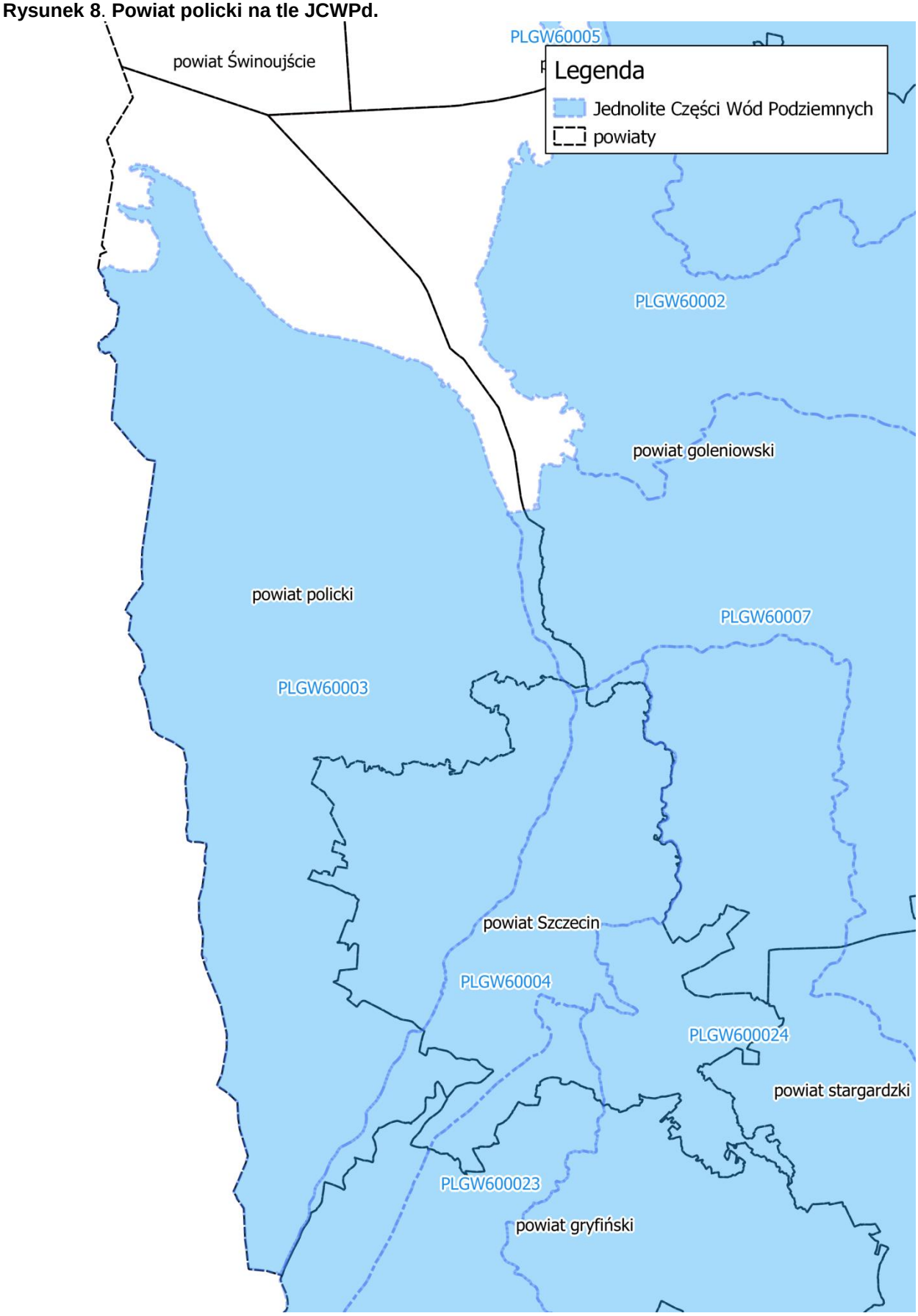

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Część powiatu polickiego obejmuje swoim zasięgiem Główny Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) nr 122 „Dolina kopalna Szczecin";

GZWP nr 122 „Dolina kopalna Szczecin"[11]

Powierzchnia zbiornika wód podziemnych GZWP nr 122 Dolina Kopalna Szczecin wynosi 151 km^2. Zbiornik jest położony w regionie wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego.

Zbiornik wód podziemnych GZWP nr 122 Dolina kopalna Szczecin jest położony w północno-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, obejmując swoim zasięgiem część powiatu polickiego i część miasta Szczecina. W odniesieniu do podstawowych jednostek samorządu terytorialnego, zbiornik obejmuję gminy: Police, Dobra i Kołbaskowo oraz znaczny obszar lewobrzeżnej części miasta Szczecina.

Zbiornik znajduje się w regionie hydrogeologicznym pomorskim (V). Według podziału na jednolite części wód podziemnych w Polsce, obszar GZWP jest położony w JCWPd nr 3. GZWP nr 122 wydzielono w międzyglinowym dolnym poziomie wodonośnym.

Podstawowymi jednostkami hydrograficznymi obszaru GZWP nr 122 są rzeka Odra i Zalew Szczeciński. Zróżnicowanie form morfologicznych powoduje, że sieć zlewni cząstkowych jest dobrze rozwinięta. Tworzą ją naturalne i sztuczne cieki oraz zbiorniki wodne: zlewnia rzeki Gunicy z Kanałem Wołczkowskim, zlewnia jez. Świdwie, zlewnia jez. Głębokiego i potoków Lasku Arkońskiego oraz zlewnia rzeki Bukowej.

Utwory czwartorzędowe w rejonie przedmiotowego zbiornika zalegają na osadach neogeńskich i kredowych. Tworzą je osady plejstoceńskie: lodowcowe, wodnolodowcowe, jeziorne i rzeczne oraz osady holoceńskie: rzeczne, jeziorne, bagienne i eoliczne. Decydujący wpływ na miąższość i charakter sedymentacji utworów czwartorzędowych miało ukształtowanie powierzchni podczwartorzędowej oraz działalność akumulacyjna i erozyjna w okresach glacjalnych i interglacjalnych plejstocenu. Największą miąższość czwartorzędu stwierdzono w rejonie Wzgórz Warszewskich – ponad 200 m i w rejonie Polic – do 250 m.

Wody podziemne, podlegające intensywnemu krążeniu na obszarze GZWP nr 122 i jego otoczeniu, tworzą wielowarstwowy system wodonośny w utworach czwartorzędowych oraz lokalnie neogeńskich i górnokredowych. Granice systemu na Odrze i Zalewie Szczecińskim są granicami hydrodynamicznymi, natomiast granice biegnące po granicy państwa, są granicami umownymi, niepokrywającymi się ani z wododziałami ani ze strukturami hydrogeologicznymi. Dolna granica występowania zwykłych wód podziemnych jest słabo rozpoznana. Przyjmuje się, że stanowi ją granica równowagi wód wynikła z ascenzji wód z podłoża mezozicznego, przeważnie zasolonych i infiltrujących wód opadowych. Górną granicę systemu stanowi powierzchnia terenu wraz ze strefami aeracji na obszarach występowania warstw wodonośnych o swobodnym zwierciadle wody (głównie na północy, na obszarze Puszczy Wkrzańskiej) lub utworami słabo przepuszczalnymi jak gliny lodowcowe, mułki, torfy, zalegającymi nad pierwszym użytkowym poziomem wodonośnym.

[11] Informator PSH – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Warszawa, 2017 r.

Układ hydrodynamiczny systemu na obszarze GZWP ma charakter quasi ustalony, wynikający z naturalnych zmian zasilania, wahań stanu wód powierzchniowych oraz eksploatacji na ujęciach wód podziemnych. Największe zmiany w układzie krążenia wód mają miejsce w środkowej i południowej części GZWP na skutek eksploatacji ujęć komunalnych Szczecina i gminnych. Użytkowe poziomy wód podziemnych.

Użytkowe poziomy wód podziemnych występują w utworach czwartorzędowych do głębokości 50–80 m w rejonie północnym i w dolinie Odry oraz 100–160 m w rejonie Wzniesień Warszewskich. System wodonośny piętra czwartorzędowego charakteryzuje się zmiennością i urozmaiceniem form występowania w strukturach hydrogeologicznych, wynikających z budowy geologicznej oraz zasilania i drenażu wód.

Zasilanie poziomu międzyglinowego dolnego następuje przez infiltrację opadów przez nadkład słabo przepuszczalny oraz przesączanie się wód z poziomów zalegających wyżej. Na obszarach występowania okien hydrogeologicznych może on być połączony z poziomem międzyglinowym górnym i poziomem wód gruntowych. Wielkość zasilania przez przesączanie z poziomów nadległych dla obszaru GZWP wynosi 186,24 $m^3/d \times km^2$.

Zwierciadło wody ma charakter naporowy i stabilizuje się na głębokościach od 1,0 m do ok. 60 m (rzędne 1–24 m n.p.m.). Bazą drenażu wód tego poziomu jest Odra, stąd odpływ wód ma ogólnie kierunek z zachodu na wschód.

Największe ujęcia na obszarze GZWP, eksploatujące ten poziom to ujęcia komunalne dla Szczecina: „Pilchowo” o zasobach eksploatacyjnych 22 800 m^3/d i „Arkonka” o zasobach eksploatacyjnych 5 880 m^3/d.

GZWP nr 122 Dolina kopalna Szczecin, wydzielono w poziomie międzyglinowym dolnym. Na obszarze zbiornika parametry hydrogeologiczne tego poziomu wodonośnego są następujące:

- miąższość warstw wodonośnych – 10–50 m,
- współczynnik filtracji – 12–110,4 m/d
- wodoprzewodność – 240–3408 m^2/d, najczęściej 240– 720 m^2/d.

Według rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r., w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych, wody podziemne poziomu międzyglinowego dolnego zaliczono do II klasy, o dobrej jakości oraz określono je jako o dobrym stanie chemicznym.

W większości ujęć, poza żelazem, manganem, sporadycznie jonem amonowym, siarczanami, barwą i mętnością, nie stwierdzono innych składników w ilościach ponadnormatywnych dla wód do spożycia. Podwyższone zawartości powyższych wskaźników są typowym zjawiskiem w warunkach naturalnych i są stosunkowo łatwe do usunięcia w prostym uzdatnianiu.

Zasoby dyspozycyjne zbiornika, określone na podstawie analizy jego odnawialności, określone w dokumentacji hydrogeologicznej wynoszą 37 440,0 m^3/d. Eksploatacja ujęć w 2009 r. wynosiła 12 369,36 m^3/d, a wydane pozwolenia wodnoprawne na pobór wody wynoszą 34 716,24 m^3/d.

Największy udział w strukturze zagospodarowania terenu GZWP mają użytki rolne (grunty orne, łąki i pastwiska) oraz lasy (południowe fragmenty Puszczy Wkrzańskiej). Lasy oraz łąki i pastwiska pokrywają głównie północną część obszaru GZWP (na północ od linii Bezrzecze – Wołczkowo). Powierzchnia pozostałej części GZWP na te renie gminy Dobra i Kołbaskowo jest zdominowana przez obszary rolnicze: grunty orne oraz łąki i pastwiska.

Głównymi czynnikami mającymi wpływ na jakość wód podziemnych na obszarze GZWP nr 122 są czynniki antropogeniczne. Są one związane z działalnością człowieka w sferze gospodarki odpadami, nadmiernej chemizacji rolnictwa i funkcjonowaniem obiektów i instalacji znacząco oddziaływujących na środowisko.

Na większości obszaru zasilania zbiornik jest dobrze chroniony przed przenikaniem zanieczyszczeń z powierzchni terenu z uwagi na miąższy nadkład utworów słabo przepuszczalnych (czasy potencjalnego przesiąkania wód przekraczają 50 i więcej lat). Obszarem GZWP o zmniejszonej odporności na zanieczyszczenia jest południowa część rynny glacjalnej Tanowo–Pilchowo–Szczecin, w rejonie ujęcia „Pilchowo”, a zwłaszcza ujęcia „Arkonka” (czasy przesączania zanieczyszczeń mieszczą się w przedziale 23– 35 lat). Dla GZWP nr 122 zaproponowano wyznaczenie jednego obszaru ochronnego o powierzchni 9,89 km^2, obejmującego fragment rynny glacjalnej Tanowo–Pilchowo–Szczecin w rejonie ujęć komunalnych Szczecina „Arkonka” i „Pilchowo” wraz ze strefami ochronnymi tych ujęć.

Położenie GZWP nr 122 na tle powiatu polickiego zostało przedstawione poniżej.

Rysunek 9. GZWP na tle powiatu polickiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

5.4.3. Jakość wód - wody powierzchniowe

Stan wód powierzchniowych

Podstawową jednostką gospodarki wodnej w myśl polskiego prawa, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną jest Jednolita Część Wód (JCW). Jednolite części wód dzielimy na Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) i Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd). Informacje na temat stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie powiatu polickiego, uzyskane od PGW WP, zebrano w tabeli.

Tabela 32. Stan JCWP zlokalizowanych na terenie powiatu polickiego wg Aktualizacji Programu Wodno-środowiskowego Kraju (stan na rok 2016).

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan wód	Status	Zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych
LW11103	Świdwie	-	-	-	silnie zmieniona	zagrożona
LW20785	Myśliborskie Wielkie	-	-	-	naturalna	niezagrożona
RW600001936	Dopływ z Łęgów Odrzańskich II	poniżej dobrego	poniżej dobrego	zły	naturalna	zagrożona
RW60000199529	Raduń	co najmniej dobry	dobry	dobry	sztuczna	niezagrożona
RW6000019954	Kanał Policki	co najmniej dobry	dobry	dobry	sztuczna	niezagrożona
RW60001619729	Bukowa	poniżej dobrego	poniżej dobrego	zły	naturalna	zagrożona
RW60001719929	Łarpia	co najmniej dobry	dobry	dobry	naturalna	niezagrożona
RW60001731129	Myśliborka z jez. Myśliborskim Wielkim	umiarkowany	dobry	zły	silnie zmieniona	zagrożona
RW6000173116	Karwia Struga	co najmniej dobry	dobry	dobry	silnie zmieniona	niezagrożona
RW60001731189	Karpina	co najmniej dobry	dobry	dobry	naturalna	niezagrożona
RW60001731192	Dopł. z polderu Niekłończyca	poniżej dobrego	dobry	zły	naturalna	zagrożona
RW600019199899	Gunica od Rowu Wołczkowskiego do ujścia	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	silnie zmieniona	zagrożona
RW6000211971	Odra od Odry Zachodniej do Parnicy	słaby	poniżej dobrego	zły	silnie zmieniona	zagrożona
RW6000211999	Odra od Parnicy do ujścia	słaby	poniżej dobrego	zły	silnie zmieniona	zagrożona
RW60002319988	Gunica do Rowu Wołczkowskiego z jez. Świdwie	poniżej dobrego	poniżej dobrego	zły	silnie zmieniona	zagrożona
RW60002331152	Dopł. z polderu Warnołęka	poniżej dobrego	poniżej dobrego	zły	naturalna	zagrożona
TWIWB8	Zalew Szczeciński	słaby	poniżej dobrego	zły	silnie zmieniona	zagrożona

Źródło: Aktualizacja Programu Wodno-środowiskowego Kraju.

W roku 2018, prowadzone były badania stanu wód JCWP, zlokalizowanych na obszarze Powiatu Polickiego. Schemat oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych przedstawiono poniżej.

Rysunek 10.Schemat oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Stan wód		Stan chemiczny	
		Dobry stan chemiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego
Stan ekologiczny / potencjał ekologiczny	Bardzo dobry stan ekologiczny / potencjał ekologiczny dobry lub powyżej dobrego	**Dobry stan wód**	**Zły stan wód**
	Dobry stan ekologiczny / potencjał ekologiczny dobry lub powyżej dobrego	**Dobry stan wód**	**Zły stan wód**
	Umiarkowany stan ekologiczny / umiarkowany potencjał ekologiczny	**Zły stan wód**	**Zły stan wód**
	Słaby stan ekologiczny / słaby potencjał ekologiczny	**Zły stan wód**	**Zły stan wód**
	Zły stan ekologiczny / zły potencjał ekologiczny	**Zły stan wód**	**Zły stan wód**

Źródło: WIOŚ.

Ocena stanu tych wód przedstawiona została w tabeli poniżej.

Tabela 33. Ocena stanu JCWP powiatu polickiego, w roku 2018.

Nazwa jcwp	Bukowa	Myśliborka z jez. Myśliborskim Wielkim	Gunica od Rowu Wołczkowskiego do ujścia	Odra od Odry Zachodniej do Parnicy	Odra od Parnicy do ujścia	Gunica do Rowu Wołczkowskiego z jez. Świdwie
Kod JCWP	PL60001619729	PL60001731129	PL600019199899	PL6000211971	PL6000211999	PL60002319988
Kod ppk	PL02S0101_0296	PL02S0101_0500	PL02S0101_0498	PL02S0101_0478	PL02S0101_0479	PL02S0101_0468
Nazwa ppk	Bukowa - uj . do Odry	Myśliborka - uj. do jez. Nowowarpieńskiego	Gunica – ujście (m. Jasienica)	Odra Wschodnia – ujście do jez. Dąbie (Szczecin-Most Cłowy)	Odra Zachodnia – Baza UMS (Szczecin)	Gunica m. Węgornik
Typ abiotyczny JCWP	16	17	19	21	21	23
Status JCWP	NAT	SZCW	SZCW	SZCW	SZCW	SZCW
Klasa elementów biologicznych	4	4	1	brak badań	brak badań	1
Obserwacje hydromorfologiczne	brak badań	2	brak badań	brak badań	brak badań	1
Klasa elementów fizykochemicznych (od 3.1. do 3.4.)	>2	>2	>2	brak badań	brak badań	>2
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6)	brak badań	2	brak badań	2	2	brak badań
Klasyfikacja stanu I potencjału ekologicznego	słaby tan ekologiczny	słaby potencjał ekologiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny	brak badań	brak badań	umiarkowany potencjał ekologiczny
Klasyfikacja stanu chemicznego	brak badań	stan chemiczny poniżej dobrego	brak badań	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	brak badań
Wskaźniki decydujące o ocenie stanu chemicznego	-	benzo(a)piren (w wodzie)	-	benzo(a)piren (w wodzie)	benzo(a)piren (w wodzie)	-
Ocena stanu JCWP	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód

Źródło: RWMŚ w Szczecinie.

Wody przejściowe i przybrzeżne[12]

Do granicy powiatu polickiego przylega jednolita część wód przejściowych Zalew Szczeciński (PLTWIWB8), obejmująca Zalew Wielki wraz z Kanałem Piastowskim, jeziorem Wicko Wielkie i cieśniną Świny. W 2018 roku badania jakości wód JCWP Zalew Szczeciński przeprowadzono w oparciu o Program Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 i Aneks nr 4 do tego Programu. W 2018 roku badania jakości wód Zalewu Szczecińskiego prowadzono od stycznia do grudnia w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym Zalew Szczeciński-C oraz na czterech stanowiskach pomiarowych (E, F, H, SWR) w ramach monitoringu badawczego i operacyjnego. W reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym Zalew Szczeciński-C realizowano monitoring operacyjny chemiczny, w ramach którego wykonywane były badania difenyloeterów bromowanych, heksachlorobutadienu i rtęci w wodzie. Przeprowadzono również badania zawartości substancji priorytetowych w tkankach biologicznych organizmów wodnych. JCWP Zalew Szczeciński objęta była również badaniami jakości wód w ramach współpracy polsko-niemieckiej, na mocy umowy pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec. Lokalizację punktów oraz wyniki klasyfikacji stanu wód JCWP Zalew Szczeciński w 2018 roku przedstawiono poniżej.

Rysunek 11. Lokalizacja punktów pomiarowych wód przejściowych oraz przybrzeżnych w okolicach powiatu polickiego.

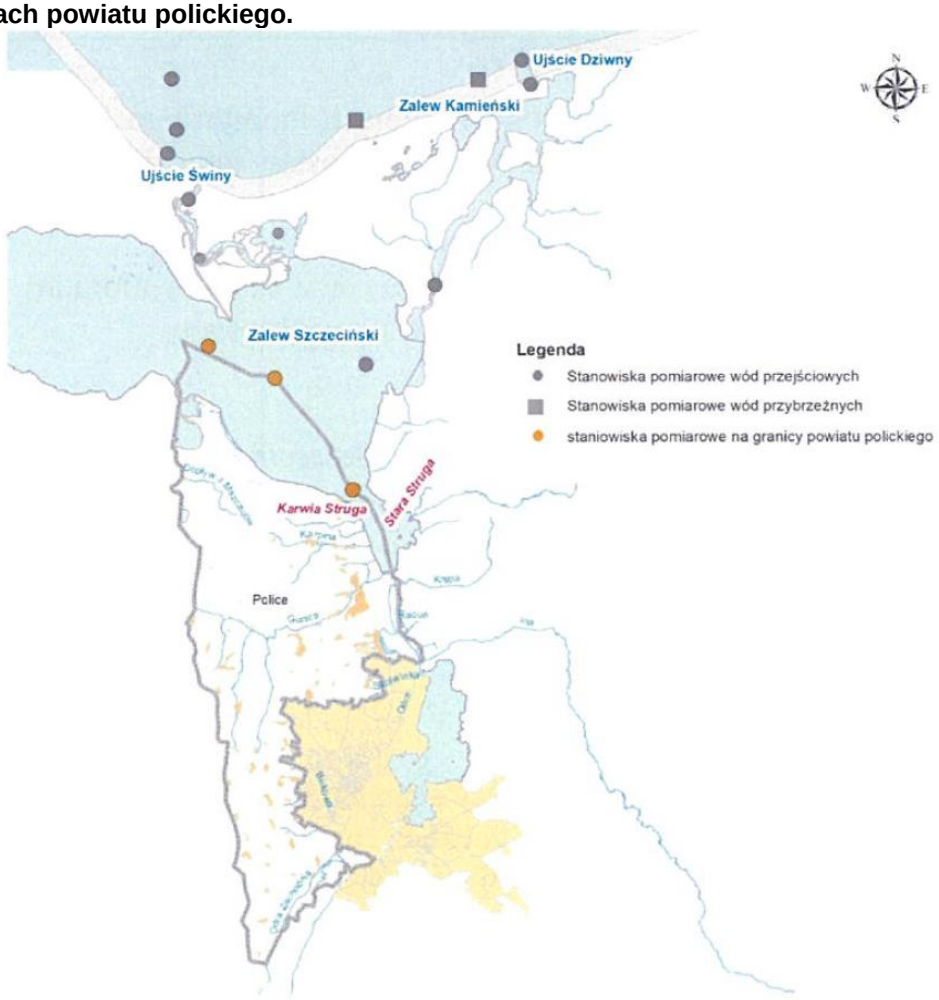

Źródło: RWMŚ w Szczecinie

[12] RWMŚ w Szczecinie

Tabela 34. Wyniki klasyfikacji stanu wód JCWP Zalew Szczeciński w 2018 r.

Nazwa JCWP	Elementy biologiczne			Elementy hydroomorfologiczne	Elementy fizykochemiczne	Specyficzne zanieczyszczenia	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCWP
Zalew Szczeciński	Fiitoplankton		IV Klasa	-	poniżej potencjału dobrego	-	słaby	poniżej stanu dobrego	zły
	Chl-a	IV kl. – potencjał słaby							
	Makroglony								
	Wskaźnik SM1	-							
	Makrobezkręgowce bentosowe								
	Wskaźnik B								
	Ichtiofauna								
	Wskaźnik SI	III kl. – potencjał umiarkowany							

Źródło: RWMŚ w Szczecinie

Na podstawie badań prowadzonych w 2018 roku w ramach monitoringu diagnostycznego potencjał ekologiczny i stan wód JCWP Zalew Szczeciński ocenione zostały jako złe.

Elementy biologiczne

Na podstawie wyników oznaczeń chlorofilu „a" (IV klasa) oraz badań ichtiofauny (III klasa) potencjał elementów biologicznych JCWP Zalew Szczeciński określono jako słaby.

Elementy fizykochemiczne (grupa 3.1-3.5)

Potencjał elementów fizykochemicznych JCWP Zalew Szczeciński w 2018 roku zaklasyfikowano poniżej dobrego. Na niską ocenę potencjału wód Zalewu Szczecińskiego wpłynęły wyniki badań przeźroczystości wód (widzialność krążka Secchiego), nasycenia wód tlenem, zawartość węgla organicznego i fosforu ogólnego. Wartości wskaźników takich jak tlen rozpuszczony przy dnie, odczyn, azot ogólny, azot azotanowy, azot mineralny oraz fosfor fosforanowy wskazywały na dobry potencjał wód JCWP Zalew Szczeciński.

Elementy fizykochemiczne (grupa 3.6)

W ramach współpracy polsko-niemieckiej na wodach granicznych prowadzono badania chromu, cynku i miedzi, z częstotliwością sześciu oznaczeń rocznie, na 3 stanowiskach pomiarowych (Zalew Szczeciński-E , Zalew Szczeciński-C, Zalew Szczeciński-H). Potencjał badanych elementów fizykochemicznych z grupy 3.6 dla JCWP Zalew Szczeciński zaklasyfikowany jako dobry.

Elementy chemiczne (grupa 4.1-4.2)

W 2018 roku JCWP Zalew Szczeciński została objęta w ramach monitoringu operacyjnego badaniami wskaźników stanu chemicznego, dla których w latach wcześniejszych stwierdzono występowanie przekroczenia wartości granicznej środowiskowej normy jakości dla stanu dobrego. Próby pobierano podczas rejsów odbywających się z częstotliwością raz w miesiącu. Oznaczone stężenia difenyloeterów bromowanych i heksachlorobutadienu w wodzie nie przekraczały wartości granicznej środowiskowej normy jakości dobrego stanu chemicznego, ustalonej dla danego wskaźnika. O przypisaniu JCWP Zalew Szczeciński złego stanu chemicznego zdecydowały wyniki badań rtęci, której maksymalne stężenie przekraczało wartość graniczną dobrego stanu wód.

W 2018 roku przeprowadzono również badania zawartości substancji priorytetowych w tkankach biologicznych organizmów wodnych. W przypadku zawartości rtęci w rybach z rodzaju okoń stwierdzono przekroczenia środowiskowych norm jakości przyjętych dla dobrego stanu chemicznego wód.

Ponadto, w ramach współpracy polsko-niemieckiej na wodach granicznych prowadzono badania kadmu, ołowiu, rtęci i niklu, z częstotliwością sześciu oznaczeń rocznie, na trzech stanowiskach pomiarowych (Zalew Szczeciński-E, Zalew Szczeciński-C , Zalew Szczeciński-H). Stan chemiczny dla wszystkich wskaźników z grupy 4.1 oznaczanych w wodzie dla JCWP Zalew Szczeciński w 2018 roku, za wyjątkiem rtęci sklasyfikowano jako dobry.

Stan chemiczny JCWP Zalew Szczeciński sklasyfikowano poniżej dobrego

5.4.4. Jakość wód - wody podziemne

Informacje na temat stanu jakości wód podziemnych JCWPd nr 3, JCWPd nr 4 oraz JCWPd nr 7 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 35. Wyniki oceny stanu wód podziemnych dla JCWPd nr 3, JCWPd nr 4 oraz JCWPd nr 7.

Kod JCWPd	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Status	Zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych
PLGW60003	dobry	dobry	dobry	niezagrożona
PLGW60004	dobry	dobry	dobry	niezagrożona
PLGW60007	dobry	dobry	dobry	niezagrożona

źródło: Aktualizacja Programu Wodno-środowiskowego Kraju.

W 2018 roku PIG-PIB nie prowadził badań wód podziemnych na terenie powiatu polickiego. Ostatnie badania na poziomie krajowym wykonane zostały przez PIG-PIB w 2016 roku w ramach monitoringu diagnostycznego w 10 punktach pomiarowych w miejscowościach: Dobra (gm. Dobra) (punkty nr 1098, 1351), Myślibórz Mały (gm. Nowe Warpno) (punkt nr 1169), Stolec (gm. Dobra) (punkt nr 1186), Kołbaskowo (gm. Kołbaskowo) (punkt nr 1213), Warnołęka (gm. Nowe Warpno) (punkt nr 1272), Rzędziny (gm. Dobra) (punkt nr 1469), Barnisław (gm. Kołbaskowo) (punkt nr 1545), Dobieszyn (gm. Police) (punkt nr 1715) oraz Nowe Warpno (gm. Nowe Warpno) (punkt nr 2154). Kompleksowa ocena stanu JCWPd (chemicznego i ilościowego) badanych w ramach monitoringu

diagnostycznego w 2016 wykonana przez PIG-PIB wykazała stan dobry JCWPd występujących na terenie powiatu policki ego.[13]

5.4.5 Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu policki ego

Zadania obejmujące gospodarowanie wodami, wyznaczone w poprzednim *Programie Ochrony Środowiska*, zrealizowane w latach 2018 - 2019, przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 36. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem wód powierzchniowych i podziemnych.

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Modernizacja i coroczne przeglądy urządzeń melioracji wodnych szczegółowych i podstawowych	↑	B, D, R, N
Realizacja Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym	↑	P, D, L
Likwidacja historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi w Policach	↑	P, D, L
Edukacja rolników w zakresie stosowania nawozów sztucznych	↑	P, D, L, O
Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie dotrzymywania zapisów decyzji administracyjnych, w zakresie gospodarki wodno-ściekowej	↑	B, D, L, O
Likwidacja zanieczyszczeń dopływających do wód ze składowisk odpadów z terenu Z. Ch. Police	↑	P, D, L
Realizacja współpracy ponadregionalnej w zakresie ochrony zasobów wodnych	↓	-
Zmniejszenie zużycia wody na cele komunalne i przemysłowe oraz poprawa jakości wód (np. inwestycje na SUW, hydroforniach)	↑	B, D, L
Poprawa dostępu do portów poprzez przebudowę, budowę i modernizację niezbędnej infrastruktury na podstawie opracowanych planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich	↑	P, D, L, O
Utrzymanie szlaków żeglownych i dróg wodnych poprzez modernizację, przebudowę lub budowę niezbędnej infrastruktury	↑	P, D, L, O

Źródło danych: Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Policki ego za lata 2018-2019

Legenda:
Skutek: B – bezpośredni, P – pośredni, W – wtórny, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.
Stan realizacji zadania: ↑ - zrealizowane, ↓ - brak realizacji.

Realizacja przyczyniła się do zmniejszenia antropopresji na środowisko wodne. Fakt ten potwierdzają zmiany wskaźników monitoringu, których analiza została zawarta w poniższej tabeli.

[13] RWMŚ w Szczecinie

Tabela 37. Wskaźniki monitoringu gospodarki wodno-ściekowej.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika
1.	Długość rozdzielczej sieci wodociągowej	km	432,3	443,8	448,3	
2.	Połączenia rozdzielczej sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	11 603	11 573	11 808	
3.	Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej ogółem	%	99,5	99,5	99,5	
4.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	tys. m^3	2 883,2	2 902,9	2 867,4	
5.	Długość sieci kanalizacyjnej.	km	528,8	532,0	538,8	
6.	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania.	szt.	7 081	7 331	7 663	
7.	Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam^3	3 213	3 306	2 482,3	
8.	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej ogółem	%	91,7	91,7	91,9	
9.	Liczba zbiorników bezodpływowych na terenie powiatu.	szt.	1 483	1 641	1 657	
10.	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie powiatu.	szt.	257	246	287	
11.	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu.					
	BZT_5	kg/rok	27 039	19 830	15 343	
	ChZT	kg/rok	159 517	140 832	107 450	
	Zawiesina ogólna	kg/rok	48 959	40 607	38 413	
	Azot ogólny	kg/rok	30 495	28 482	28 245	
	Fosfor ogólny	kg/rok	2 175	1 498	1 662	
12.	Osady z komunalnych oczyszczalni ścieków.					
	ogółem	t	725	856	890	

Źródło danych: GUS

*Gdzie:

kolor zielony – poprawa lub brak zmian,

kolor czerwony – pogorszenie wartości wskaźnika lub przekroczenie wartości dopuszczalnych.

Jak wynika z danych zamieszczonych w powyższej tabeli, na terenie powiatu rozwija się sieć wodno-kanalizacyjna, zwiększa się ilość przyłączy do ww. sieci oraz ilość mieszkańców z nich korzystających. Wpływa to pozytywnie na ograniczenie niekontrolowanego przedostawania się nieczystości płynnych do gleb oraz wód. Jednocześnie zmniejszyła się ilość dostarczanej gospodarstwom domowym wody, co wskazuje na zmniejszenie strat wody na przesyle oraz większą oszczędność mieszkańców. Zwiększyła się liczba przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych co spowoduje zmniejszenie się ilości ścieków bytowych przedostających się do środowiska. Należy jednak pamiętać, że awarie oraz nieprawidłowe korzystanie ze zbiorników bezodpływowych również może powodować trafianie ścieków do środowiska. W porównaniu do roku 2017 zmniejszeniu uległa masa ładunków zanieczyszczeń, trafiających po oczyszczeniu do odbiorników (np. cieków wodnych), co ma pozytywny wpływ na ich stan. Ilość osadów powstających w oczyszczalni ścieków zwiększyła się, co wskazuje na wzrost skuteczności przechwytywania ładunków zanieczyszczeń. Brak realizacji zadania związanego ze współpracą ponadregionalną w zakresie ochrony wód nie wpłynął negatywnie na wskaźniki monitoringu. Pomimo tych działań stan wód powierzchniowych dalej oceniany jest jako zły. Zmniejszenie presji, nie powoduje natychmiastowych zmian parametrów wód, co jest spowodowane charakterystyką ekosystemów wodnych. Ich rozmiar oraz skomplikowana równowaga fizyko-chemiczna i biologiczna powoduje, że reagują one z opóźnieniem.

5.4.6 Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu[14]

Przeprowadzone analizy wskazują na zwiększenie się prawdopodobieństwa występowania powodzi błyskawicznych, wywołanych gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, mogących spowodować zalewanie obszarów na których gospodarka przestrzenna prowadzona jest w sposób nieodpowiedni. Przewidywane jest również skrócenie się okresu zalegania warstwy śnieżnej co może mieć skutki pozytywne (mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi roztopowych) jak i negatywne (niedobór wód i susze).

Aby zminimalizować efekty zmian klimatu, zgodnie z programem KLIMADA, zaleca się:

1. W ramach działań administracyjno-prawnych:
   - doskonalenie zasady partycypacji w utrzymaniu urządzeń wodnych;
   - poprawę mechanizmu uzależnienia otrzymania pozwolenia wodnoprawnego od dostępności zasobów i sprecyzowania warunków korzystania z wód zlewni;
   - silniejsze powiązanie z planowaniem przestrzennym;
2. W ramach działań wykorzystujących elementy ekonomiczne:
   - poprawa zarządzania popytem na wodę;
   - dostosowanie opłat za wodę do zasobów wody w danym rejonie,
   - wzmocnienie funkcji bodźcowej opłat za wodę (zwłaszcza w sektorze gospodarczym;
3. W ramach działań technicznych:
   - substytucja wody o wyższej jakości wodą o niższej jakości;
   - zwiększanie „małej” i „dużej” retencji;
   - zmiany technologiczne redukujące wodochłonność;
   - relokacja użytkowników wód;

[14] www.klimada.mos.gov.pl

– realizacja działań przewidzianych programem wodno-środowiskowym kraju.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Zagrożenie powodzią oraz podtopieniami

Zgodnie z danymi Państwowej Służby Hydrologicznej, na terenie powiatu polickiego znajdują się obszary zagrożone powodzią oraz podtopieniami, które przedstawiono poniżej.

Rysunek 12. Zagrożenie powodziowe na terenie powiatu polickiego.

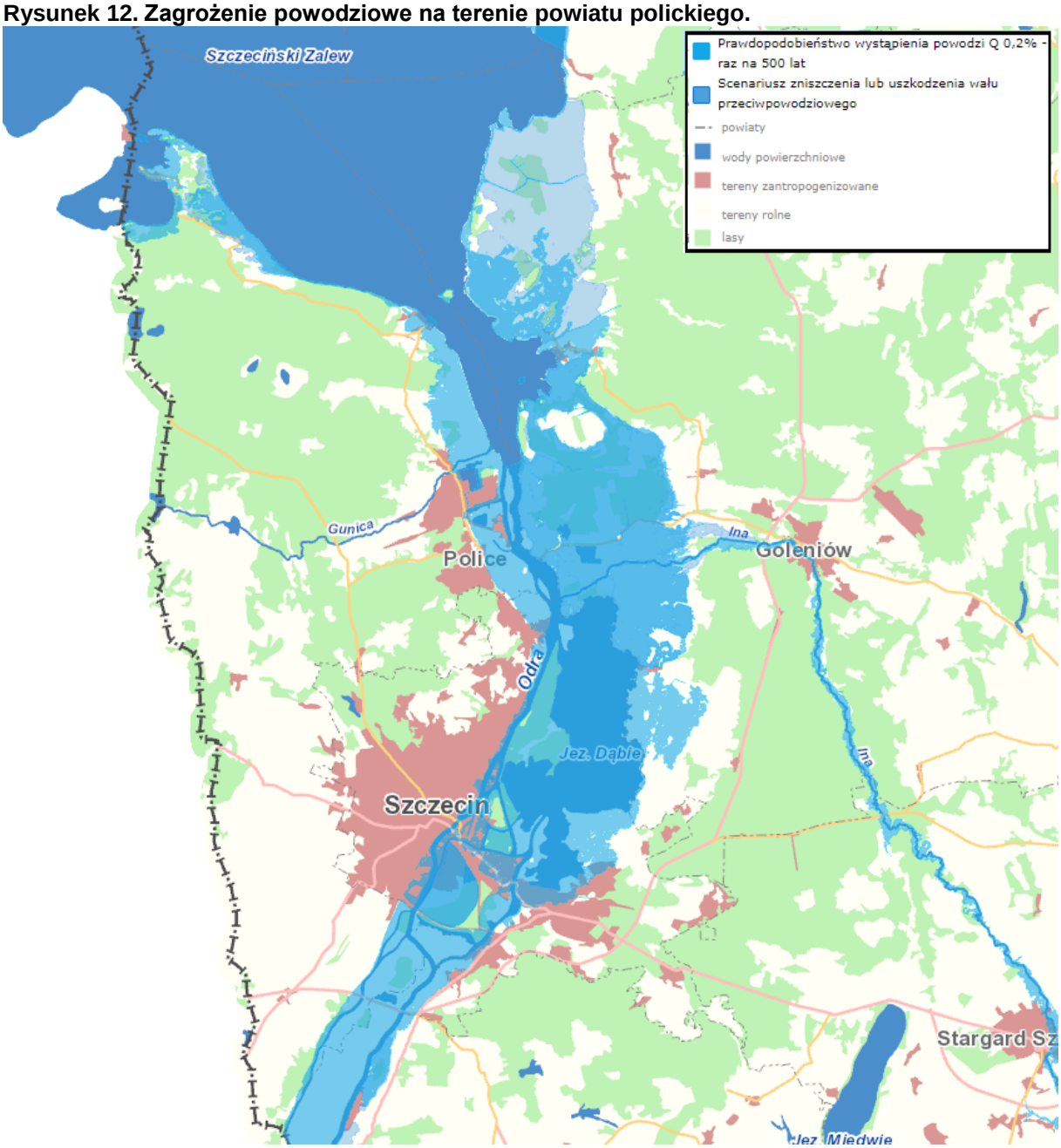

Źródło: ISOK

Rysunek 13. Obszary zagrożone podtopieniami na terenie powiatu polickiego.

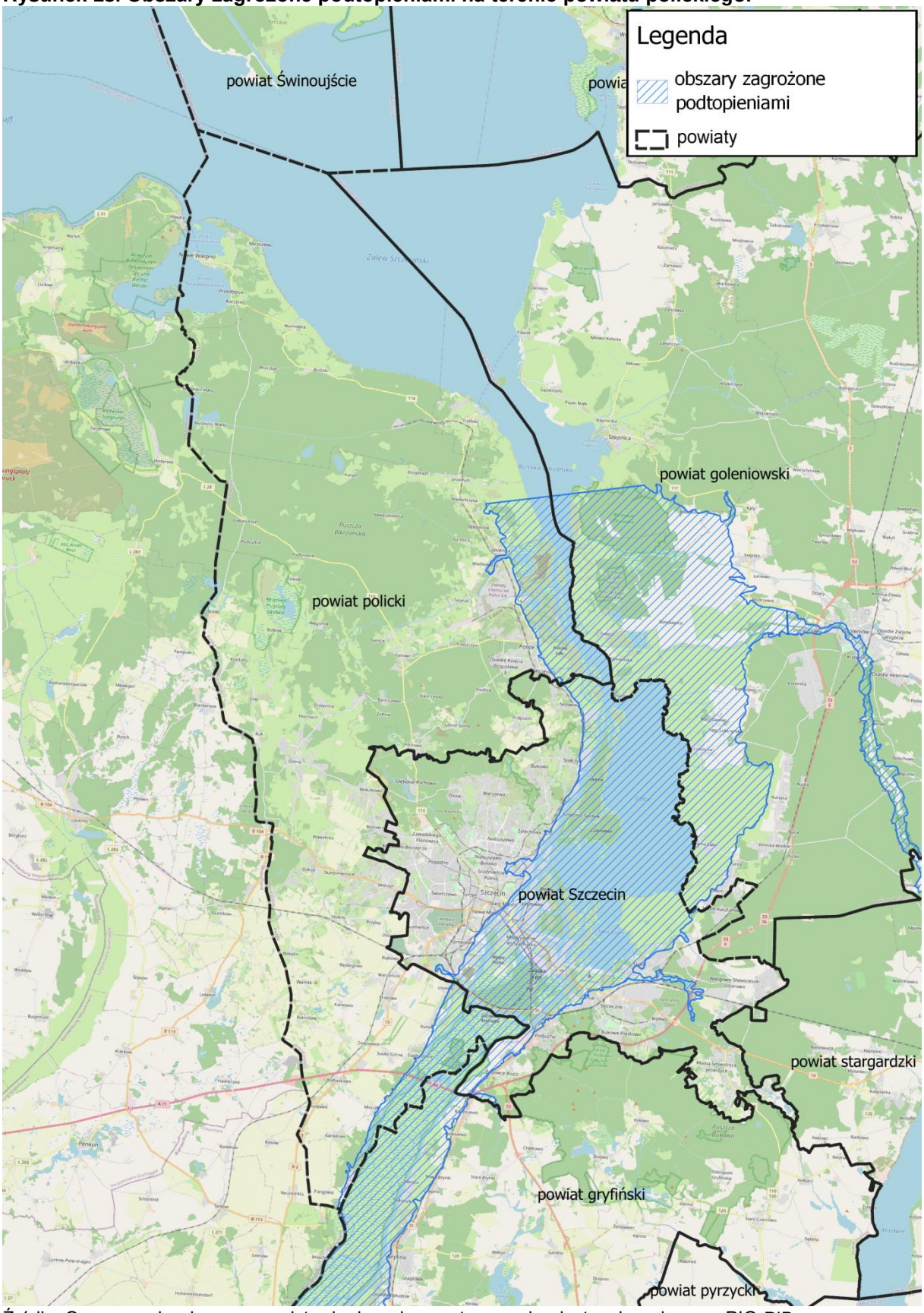

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PIG-PIB

Susza

Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Ze względu na warunki meteorologiczne i klimatyczne, problemy rolnicze, warunki hydrologiczne i skutki gospodarcze wyróżnia się kolejne etapy rozwoju suszy:

- Susza meteorologiczna - określana jako okres trwający na ogół od miesięcy do lat, w którym dopływ wilgoci do danego obszaru spada poniżej stanu normalnego w danych warunkach klimatycznych uwilgotnienia;
- Susza rolnicza - definiowana jako okres, w którym wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie;
- Susza Hydrologiczna - odnosząca się do okresu, gdy przepływy w rzekach spadają poniżej przepływu średniego, a w przypadku przedłużającej się suszy meteorologicznej obserwuje się znaczne obniżenie poziomu zalegania wód podziemnych;
- Susza w sensie gospodarczym - będącą skutkiem wymienionych procesów fizycznych odnoszącą się do zagadnień ekonomicznych w obszarze działalności człowieka dotkniętego suszą.[15]

Stopień narażenia, obszaru Powiatu Policiego, na poszczególne rodzaje suszy zebrano w tabeli poniżej.

Tabela 38. Stopień narażenia na poszczególne rodzaje suszy dla obszaru powiatu policiego.

Nazwa gminy	Stopień narażenia na suszę				Narażenie wynikowe	Zalesienie	Udział obszarów bagiennych i torfowisk	Udział użytków rolnych	Udział obszarów zabudowanych	Gęstość sieci rzecznej	Melioracje
	atm.	rol.	hydrol.	hydrogeo.		%	%	%	%	km/km^2	km/km^2
Dobra (Szczecińska)	3	2	3	4	4	24,41	1,89	70,86	2,28	2,02	1,71
Kołbaskowo	3	1	3	3	3	7,99	0,00	87,13	1,29	1,13	0,74
Nowe Warpno - miasto	1	2	3	2	2	34,28	0,00	23,61	2,07	1,90	1,62
Nowe Warpno – obszar wiejski	1	2	3	2	2	43,32	0,16	5,03	0,00	0,75	0,61
Police - miasto	2	2	3	3	3	3,72	0,06	30,96	12,43	2,04	1,10

[15] www.posucha.imgw.pl

Nazwa gminy	Stopień narażenia na suszę				Narażenie wynikowe	Zalesienie	Udział obszarów bagiennych i torfowisk	Udział użytków rolnych	Udział obszarów zabudowanych	Gęstość sieci rzecznej	Melioracje
	atm.	rol.	hydrol.	hydrogeo.		%	%	%	%	km/km^2	km/km^2
Police – obszar wiejski	1	3	3	3	3	60,71	2,05	26,08	1,39	1,57	1,32

Źródło: Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego oraz Ucker.

Gdzie stopień narażenia:
1 – mało istotny,
2 – umiarkowany,
3 – znaczący,
4 – bardzo znaczący.

Narażenie obszaru powiatu polickiego na susze jest zróżnicowane i zależne od gminy.

Inne zagrożenia

Dużym zagrożeniem dla wód jest spływ zanieczyszczeń z powierzchni ziemi. Można do nich zaliczyć spływ rolniczy, którego źródłem są przede wszystkim nawozy, oraz spływ zanieczyszczeń osiadających na podłożu (w taki sposób osiadać mogą także zanieczyszczenia powietrza). Spływ rolniczy powoduje przedostawanie się do wód dużego ładunku nawozowego co może sprzyjać niekontrolowanemu wzrostowi glonów, czego skutkiem jest zmniejszenie się ilości tlenu w wodach i pogorszenie się warunków życia dla fauny wodnej. Spływ zanieczyszczeń osiadających na powierzchni ziemi może powodować pogorszenie się stanu chemicznego wód.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarowania wodami powinny dotyczyć zagadnień takich jak: racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, ochrona wód przed zanieczyszczeniami oraz zwiększenie świadomości na temat wpływu rolnictwa na stan wód.

Monitoring środowiska

System monitorowania stanu środowiska, w ramach monitoringu wód, powinien obejmować dwa główne obszary. Pierwszym z nich jest rozwój systemów prognozowania zagrożeń oraz monitorowanie skutków nadzwyczajnych zagrożeń klimatycznych i hydrologicznych. Drugim obszarem jest dalsze prowadzenie monitoringu jakości wód i sytuacji hydrologicznej i hydro-meteorologicznej przez odpowiedzialne służby.

Monitoring wód w Województwie Zachodniopomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie. W ramach monitoringu prowadzone są badania wód rzecznych, jeziornych, wód przejściowych oraz przybrzeżnych.

Wykonawcą monitoringu wód podziemnych (chemicznego i ilościowego) jest Państwowa Służba Hydrogeologiczna (PSH). Kontrolą sytuacji hydrologicznej zajmuje się również Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

5.4.7 Tendencje

Tendencje korzystne	Tendencje niekorzystne
• Zmniejszanie się poboru wód na potrzeby gospodarstw domowych , • Stały monitoring wód powierzchniowych oraz podziemnych.	• Utrzymywanie się złego stanu ogólnego dużej części jeziornych i rzecznych jednolitych części wód powierzchniowych; • Zły stan ogólny przejściowych jednolitych części wód powierzchniowych; • Zagrożenie powodziami i podtopieniami zwiększające się wraz ze zmianami klimatycznymi; • Występowanie zjawiska suszy.

Poniżej zestawiono główne problemy w zakresie gospodarowania wodami. Opisane zostały także atuty związane z tym zagadnieniem.

Problemy i zagrożenia

- Występowanie zjawisk suszy, zwłaszcza hydrologicznej i hydrogeologeologicznej – jest ono spowodowane niedoborami wód powodowanymi w dużym stopniu przez zmiany klimatyczne oraz wpływ antropogeniczny związany ze zmniejszaniem retencji terenu (tworzenie powierzchni nieprzepuszczalnych, regulacja cieków);
- Zbyt mała liczba zbiorników małej retencji wodnej;
- Występowanie terenów zagrożonych powodziami i podtopieniami – zagrożenie to związane jest głównie z terenami sąsiadującymi z Odra oraz Kanałem Polickim, powodzie oraz podtopienia powodują szkody materialne, negatywnie wpływają na zalewane siedliska oraz powodują przedostawania się zanieczyszczeń z zalewanych terenów do wód. Postępujące zmiany klimatyczne nasilą częstotliwość występowania gwałtownych zjawisk pogodowych;
- Zły stan wód powierzchniowych wskazujące na przedostawanie się zanieczyszczeń pochodzenia antropogenicznego do wód, zanieczyszczenia te przedostają się wraz ze spływem powierzchniowym z terenów zabudowanych, w tym wykorzystywanych rekreacyjnie oraz terenów rolniczych;

Atuty

- Dobrze rozwinięta sieć hydrograficzna powiatu;
- Dobry stan jakościowy i ilościowy wód podziemnych;
- Południowa część powiatu znajduje się w obrębie głównego zbiornika wód podziemnych;
- Zmniejszające się zapotrzebowanie gospodarstw domowych na wodę.

5.4.8. Analiza SWOT

Gospodarowanie wodami	
Silne strony	Słabe strony
• Dobrze rozwinięta sieć hydrograficzna powiatu; • Dobry stan ilościowy i jakościowy wód podziemnych; • Dobry stan ogólny 5 JCWP; • Tendencja do zmniejszania się zapotrzebowania na wodę przez gospodarstwa domowe;	• Zły stan ogólny 11 JCWP (w tym JCWP przejściowej); • Niska świadomość ekologiczna mieszkańców; • Na terenie powiatu polickiego występują tereny zagrożone powodziami oraz podtopieniami; • Zagrożenie suszą występujące we wszystkich gminach powiatu;
Szanse	Zagrożenia
• Poprawa jakości Jednolitych Części Wód Powierzchniowych poprzez ograniczenie spływu rolniczego i przedostawania się zanieczyszczeń komunalnych (w tym związanych z turystyka) do wód powierzchniowych; • Zwiększenie liczbyobiektów małej retencji; • Edukacja społeczeństwa dotycząca racjonalnego użytkowania zasobów wodnych oraz ograniczenia wpływu zanieczyszczeń rolniczych i komunalnych na wody; • Wprowadzanie ograniczeń korzystania z wód w czasie suszy; • Uwzględnianie w Planach Zagospodarowania Przestrzennego terenów na których istnieje zagrożenie podtopieniami lub wystąpieniem powodzi.	• Przedostawanie się zanieczyszczeń rolniczych i komunalnych do wód wraz ze spływem powierzchniowym; • Występowanie zjawiska suszy; • Występowanie powodzi oraz podtopień.

5.5. Gospodarka wodno-ściekowa

5.5.1. Zaopatrzenie w wodę

Powiat policki posiada wodociągową sieć rozdzielczą o długości 448,3 km z 11 808 podłączeniami do budynków mieszkalnych oraz zbiorowego zamieszkania. W 2019 roku dostarczono nią 2 867,4 dam^3 wody. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci wodociągowej na terenie powiatu polickiego.

Tabela 39. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie powiatu polickiego (stan na 31.12.2019 r.).

Nazwa	Długość czynnej sieci rozdzielczej	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności
	2019	2019	2019	2019	2019
	[km]	[szt.]	[dam^3]	[osoba]	[%]
Powiat policki	448,3	11 808	2 867,4	80 219	99,5
Dobra (Szczecińska)	175,7	5 066	1 044,1	23 876	98,3
Kołbaskowo	81,0	1 915	551,1	13 435	100,0
Nowe Warpno	23,2	497	55,3	1 634	99,9
Police	168,4	4 330	1 216,9	41 273	100,0

Źródło: GUS.

5.5.2. Odprowadzanie ścieków sanitarnych

Powiat policki posiada sieć kanalizacyjną o długości 538,8 km z 7 663 przyłączami do budynków mieszkalnych oraz mieszkania zbiorowego. W 2019 roku odprowadzono nią 2 482,3 dam^3 ścieków bytowych. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu polickiego.

Tabela 40. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu polickiego (stan na 31.12.2019 r.).

Nazwa	długość czynnej sieci kanalizacyjnej	przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności
	2019	2019	2019	2019	2019
	[km]	[szt.]	[dam^3]	[osoba]	[%]
Powiat policki	538,8	7 663	2 482,3	74 117	91,9
Dobra (Szczecińska)	252,1	3 227	917,7	21 109	86,9
Kołbaskowo	105,4	1 534	502,0	13 132	97,7
Nowe Warpno	26,8	358	39,8	1 170	71,5
Police	154,5	2 544	1 022,8	38 706	93,7

Źródło: GUS.

Tabela 41. Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych

Nazwa	Zbiorniki bezodpływowe	Oczyszczalnie przydomowe	Nieczystości ciekłe (ścieki bytowe) odebrane w ciągu roku	Nieczystości ciekłe (ścieki komunalne) odebrane w ciągu roku
	2019	2019	2019	2019
	[km]	[szt.]	[dam^3]	[osoba]
Powiat policki	1 657	287	97 496,9	8 494,0
Dobra (Szczecińska)	486	192	34 139,0	0,0
Kołbaskowo	32	31	387,8	8 494,0
Nowe Warpno	180	23	4 592,0	0,0
Police	959	41	58 378,1	0,0

Źródło: GUS.

5.5.3. Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych

Zgodnie z Krajowym programem oczyszczania ścieków komunalnych na terenie powiatu polickiego funkcjonują trzy aglomeracje: Police, Kołbaskowo oraz Dobra. Ich charakterystyka została opisana w tabeli poniżej.

Tabela 42. Charakterystyka aglomeracji Police, aglomeracji Kołbaskowo oraz aglomeracji Dobra.

Charakterystyka	Aglomeracja Police	Aglomeracja Kołbaskowo	Aglomeracja Dobra
ID aglomeracji	PLZA015	PLZA067	PLZA501
Nazwa aglomeracji	Police	Kołbaskowo	Dobra
Gminy w aglomeracji	Police	Kołbaskowo	Dobra
RLM aglomeracji zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem/uchwałą	69 800	10 900	24 120
RLM rzeczywista	42 106	10 739	25 615
Liczba rzeczywistych mieszkańców w aglomeracji	37 209	10 739	22 965
Liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego	34 809	10 580	22 727
Liczba mieszkańców obsługiwanych przez tabor asenizacyjny	2 382	159	142
Liczba mieszkańców korzystających z systemów indywidualnych (przydomowych oczyszczalni ścieków)	18	0	96
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	9	0	32
Długość sieci kanalizacyjnej sanitarnej w aglomeracji: ogółem [km] w tym sieci grawitacyjnej [km]	 169,5 81,5	 111,9 50,9	 198,1 139,1
Długość sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej w aglomeracji: ogółem [km] w tym sieci grawitacyjnej [km]	 0,0 0,0	 0,0 0,0	 0,0 0,0

Charakterystyka	Aglomeracja Police	Aglomeracja Kołbaskowo	Aglomeracja Dobra
Długość sieci kanalizacyjnej (sanitarnej i ogólnospławnej) w aglomeracji: ogółem [km] w tym sieci grawitacyjnej [km]	 169,5 81,5	 111,9 50,9	 198,1 139,1
Długość kanalizacji deszczowej w aglomeracji [km]	100,0	0,0	60,6
Długość sieci kanalizacyjnej wybudowanej i odebranej w roku sprawozdawczym - sanitarnej i ogólnospławnej (bez deszczowej) ogółem [km]	0,0	0,876	0,9
Liczba mieszkańców rzeczywistych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w roku sprawozdawczym	0	144	650
Ilość ścieków komunalnych powstających w aglomeracji ogółem [tys. m^3/r]	1 561,0	768,1	998,6
Ilość ścieków komunalnych odprowadzanych zbiorczym systemem kanalizacyjnym do oczyszczalni [tys. m^3/r]	1 496,5	761,08	972,8
Ilość ścieków dostarczanych do oczyszczalni taborem asenizacyjnym [tys. m^3/r]	64,0	7,00	22,3
Ilość ścieków oczyszczanych systemami indywidualnymi (przydomowymi oczyszczalniami ścieków) [tys. m^3/r]	0,5	0,5	0,5
ID oczyszczalni ścieków	PLZA0150	PLZA0670	PLZA5010
Nazwa oczyszczalni	Police Zakład	Przecław	Oczyszczalnia ścieków Redlica
Przepustowość średnia [m^3/d]	167 000	2700	6 000
Przepustowość maksymalna [m^3/d]	216 000	4800	7 200
Projektowa wydajność oczyszczalni ścieków [RLM]	1 620 000	14600	36 000
Ilość oczyszczonych ścieków komunalnych ogółem w ciągu roku [tys. m^3/r]	1 561,0	768,08	998,6
Ilość ścieków oczyszczonych odprowadzonych do odbiornika [tys. m^3/r]	1 561,0	768,08	998,6
Rodzaj oczyszczalni	PUB2	PUB2	PUB2
Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach dopływających do oczyszczalni ścieków			
BZT5 [mgO_2/l]	476	160	330,8
ChZT [mgO_2/l]	1 203	776	745,9
zawiesina ogólna [mg/l]	410	280	312,0
azot [mg/l]	162	90,6	70,5
fosfor [mg/l]	15	10,2	8,2
Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach odpływających z oczyszczalni ścieków			
BZT5 [mgO_2/l]	4	9	4,1
ChZT [mgO_2/l]	32	47	31,7
zawiesina ogólna [mg/l]	14	14	3,9

Charakterystyka	Aglomeracja Police	Aglomeracja Kołbaskowo	Aglomeracja Dobra
azot [mg/l]	9	7,3	8,3
fosfor [mg/l]	0	0,38	0,6
Forma przeróbki osadu na oczyszczalni poprzedzająca zagospodarowanie	chemiczna	nie dotyczy	odwadnianie, higienizacja wapnem i/lub słoneczne suszenie
Ilość suchej masy osadów powstających na oczyszczalni [Mg/rok]	2 056,0	283,95	400,0

Źródło: Sprawozdanie z wykonania KPOŚK za 2018 rok

Pozwolenia zintegrowane

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, na terenie powiatu polickiego funkcjonuje 12 podmiotów posiadających aktualne pozwolenia zintegrowane. Zostały one przedstawione w podrozdziale 5.1.1.

Ujęcia wód i strefy ochronne[16]

Na obszarze powiatu polickiego zlokalizowanych jest 9 ujęć wód powierzchniowych oraz 110 ujęć wód podziemnych. Ustanowione zostały 22 strefy ochronne ujęć wód podziemnych obejmujących wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ujęcia, 7 stref ochronnych ujęć wód podziemnych zawierających teren ochrony pośredniej i teren ochrony bezpośredniej, zlokalizowana jest także 1 strefa ochronna ujęcia wód powierzchniowych.

Na obszarze powiatu polickiego zlokalizowanych jest 6 zrzutów ścieków przemysłowych, 111 zrzutów ścieków pozostałych, 8 zrzutów ścieków komunalnych, 607 zrzutów wód opadowych i roztopowych, 35 budowli piętrzących, 1 MEW (mała elektrownia wodna), 3 planowane przepławki dla ryb.

5.5.4. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego

Zadania obejmujące gospodarkę wodno-ściekową, wyznaczone w poprzednim Programie Ochrony Środowiska, zrealizowane w latach 2018 - 2019, przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 43. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem gospodarki wodno-ściekowej.

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków	↑	B, D, L
Rozbudowa sieci wodociągowej wraz z niezbędną infrastrukturą	↑	B, D, L

Źródło danych: Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego za lata 2018-2019

[16] RZGW w Szczecinie

Legenda:
Skutek: B – bezpośredni, P – pośredni, W – wtórny, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.
Stan realizacji zadania: ↑ - zrealizowane, ↓ - brak realizacji.

Zmiany wskaźników monitoringu związane z gospodarką wodno-ściekową, przedstawiono w rozdziale 5.4.5 przy omówieniu zagadnień dotyczących ochrony wód powierzchniowych i podziemnych. Realizacja zadań związanych z rozbudową infrastruktury kanalizacyjnej oraz wodociągowej przyczyniła się do rozbudowy, zarówno sieci wodociągowej jak i kanalizacyjnej, o nowe odcinki oraz przyłącza prowadzące do budynków. Utrzymany został odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej, a odsetek ludzi korzystających z sieci kanalizacyjnej zwiększył się. Jednocześnie zmniejszyła się ilość wody dostarczanej gospodarstwom wody co wskazuje na zmniejszenie się strat na przesyle oraz bardziej świadomym korzystaniu z zasobów wodnych przez mieszkańców powiatu. Zwiększyła się ilość zbiorników bezodpływowych oraz oczyszczalni przydomowych co ogranicza niekontrolowane przedostawanie się ścieków bytowych do gleb oraz wód. Należy pamiętać, że awarie zbiorników bezodpływowych oraz ich nieprawidłowe użytkowanie może skutkować przedostanie się zanieczyszczeń do środowiska. Ładunek zanieczyszczeń obecny w ściekach po oczyszczeniu uległ zmniejszeniu w stosunku do roku 2017, co oznacza ich mniejszą ilość trafiającą do odbiornika. Zwiększyła się za masa osadów wytwarzanych w trakcie oczyszczania ścieków, co wskazuje na zwiększoną efektywność tego procesu.

5.5.5. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany zachodzące obecnie w klimacie cechuje zwiększenie się gwałtowności zjawisk pogodowych. Częściej występują także skrajne zjawiska takie jak burze. Wiąże się to z dostarczeniem do sieci kanalizacyjnych dużych ilości wody w krótkim czasie. Infrastruktura może być nieprzygotowana na taką sytuację co może spowodować wydostawanie się wody, wraz z zanieczyszczeniami, z sieci kanalizacyjnej. Również przepustowość oczyszczalni ścieków może być niewystarczająca w przypadku wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych.

W ramach adaptacji do zmian klimatu proponowane są następujące działania:

- Budowa nowych budynków mieszkalnych na terenach wyposażonych w sieć kanalizacyjną;
- Modernizacja sieci wodociągowych oraz kanalizacyjnych w celu zwiększenia ich odporności na gwałtowne zjawiska pogodowe,
- Stosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków z systemem odzysku energii;
- Wprowadzanie technologii pozwalających oszczędzać wodę.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie gospodarki wodnej można zaliczyć wszelkiego rodzaju wycieki i awarie sieci kanalizacyjnej powodujące zanieczyszczenie środowiska. Ponadto istnieje zagrożenie przedostania ścieków przemysłowych do środowiska jak i sieci kanalizacyjnej. Przyczyną mogą być awarie w zakładach przemysłowych oraz awarie podczas transportu ścieków. Przedostawanie się ścieków do środowiska może powodować przedostanie się szkodliwych substancji do gleb,

a poprzez spływ powierzchniowy, również do wód. Przyczyną mogą być awarie w zakładach przemysłowych oraz awarie podczas transportu ścieków. Zapobieganie takim zdarzeniom powinno opierać się na opracowaniu specjalnych procedur takich jak np. procedury związane z ograniczeniem dostępu do wody.

Awarie sieci wodociągowej mogą doprowadzić do przerw w dostawie wód, lub skażenia wody pitnej co niesie za sobą bezpośrednie zagrożenie zdrowia ludności.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne na terenie powiatu powinny skupić się wokół zwiększenia świadomości mieszkańców na temat roli sieci wodno-kanalizacyjnych w ochronie wód oraz propagowaniu racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi.

Monitoring środowiska

Oceną jakości wód pitnych na terenie Powiatu Polickiego zajmuje się Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Policach. W celu wykonania takiej oceny wykorzystywane są wyniki próbek pobieranych i badanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, a także wyniki uzyskane przez producentów wody w ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej.

Badania jakości ścieków są natomiast prowadzone przez jednostki zarządzające oczyszczalniami ścieków oraz sieciami kanalizacyjnymi.

5.5.6 Tendencje

Tendencje korzystne	Tendencje niekorzystne
• Rozwój oraz modernizacja sieci wodociągowej; • Rozwój sieci kanalizacyjnej; • Zwiększanie się liczby przydomowych oczyszczalni ścieków; • Spadek zużycia wody przez gospodarstwa domowe;	• Wzrost presji nakładanej na infrastrukturę wodno–ściekową, spowodowany zwiększającą się liczbą mieszkańców;

Poniżej zestawiono główne problemy w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Opisane zostały także atuty związane z tym zagadnieniem.

Problemy i zagrożenia

- Awarie oraz nieprawidłowa eksploatacja zbiorników bezodpływowych – mogą one skutkować przedostawaniem się zanieczyszczeń do gleb oraz wód, konieczny jest stałe monitoring takich zbiorników oraz ewentualne działania naprawcze;
- Rosnąca liczba mieszkańców powoduje zwiększenie presji nakładanej na infrastrukturę wodno-ściekową co spowoduje konieczność jej dalszej rozbudowy oraz modernizacji;
- Zmiany klimatyczne powodujące gwałtowne zjawiska powodziowe – występowanie podtopień, powodzi oraz powodzi błyskawicznych może spowodować uszkodzenie infrastruktury, przeciążenie możliwości oczyszczalni ścieków oraz w efekcie tego przedostanie się zanieczyszczeń do środowiska;

- Susze spowodowane zmianami klimatycznymi będą wymagały bardziej efektywnego wykorzystywania zasobów wodnych oraz optymalizacji urządzeń przesyłowych oraz wykorzystujących wodę do celów przemysłowych;

Atuty

- Duży odsetek mieszkańców powiatu korzysta z sieci wodociągowej – 99,5 %;
- Duży odsetek mieszkańców powiatu korzysta z sieci kanalizacyjnej – 91,9 %;
- Zwiększa się liczba mieszkańców powiatu korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków;

5.5.7. Analiza SWOT

Gospodarka wodno-ściekowa	
Silne strony	Słabe strony
• Około 99,5% mieszkańców ma dostęp do sieci wodociągowej; • Około 91,9% mieszkańców ma dostęp do sieci kanalizacyjnej; • Zwiększająca się liczba mieszkańców korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków; • Zmniejszające się zapotrzebowanie na wodę w gospodarstwach domowych;	• Przedostawanie się ścieków komunalnych do środowiska z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych oraz ich nieprawidłowe użytkowanie; • Zwiększająca się liczba mieszkańców co zwiększa presję na infrastrukturę wodno-kanalizacyjną;
Szanse	Zagrożenia
• Inwentaryzacja oraz kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych; • Dalsza rozbudowa oraz modernizacja sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej w celu jej optymalnego wykorzystania; • Modernizacja infrastruktury z uwzględnieniem zmian klimatycznych; • Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków tam gdzie jest to uzasadnione; • Edukacja mieszkańców w zakresie gospodarki wodno-ściekowej;	• Nieszczelne zbiorniki bezodpływowe; • Rozwój budownictwa jednorodzinnego; • Uszkodzenia urządzeń sieciowych spowodowane gwałtownymi zjawiskami pogodowymi;

5.6. Zasoby geologiczne

5.6.1. Stan aktualny

Wykaz złóż surowców zlokalizowanych na terenie powiatu polickiego zestawiono w poniższej tabeli opracowanej na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego.

Objaśnienia:

E – złoże eksploatowane;
P – złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie;
R – złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo;

Zasoby i wydobycie:
Torfy – tys. m^3
Kruszywa naturalne – tys. t.
Surowce ilaste ceramiki budowlanej – tys. m^3.

Tabela 44. Surowce naturalne występujące na terenie powiatu polickiego.

Nazwa złoża	Gmina	Kopalina główna	Powierzchnia złoża [ha]	Stan zagospodarowania		Zasoby bilansowe złoża		Wydobycie
						Geologiczne - bilansowe	Przemysłowe	
Karwowo	Kołbaskowo	Kruszywa naturalne	6,30	-	złoże skreślone z bilansu zasobów	-		
Lubieszyn	Dobra (Szczecińska)	Kruszywa naturalne	1,76	R	złoże rozpoznane szczegółowo	130	-	-
Pilchowo	Police	Torfy	1,22	R	złoże rozpoznane szczegółowo	17,0	-	-
Pilchowo II	Police	Kruszywa naturalne	1,81	R	złoże rozpoznane szczegółowo	119	-	-
Pilchowo II	Police	Torfy	1,18	R	złoże rozpoznane szczegółowo	33,2	-	-
Przęsocin	Police	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	28,97	P	złoże rozpoznane wstępnie	Złoże nieujęte w bilansie zasobów wg stanu na 31 XII 2019 r.		
Sławoszewo	Police	Torfy	1,35	R	złoże rozpoznane szczegółowo	17,2	-	-
Sławoszewo II	Dobra (Szczecińska)	Torfy	0,94	R	złoże rozpoznane szczegółowo	8,90	-	-
Tanowo	Police	Torfy	0,47	E	złoże zagospodarowane	21,37	-	0,36
Tanowo	Police	Torfy	0,72	R	złoże rozpoznane szczegółowo	20,40	-	-
Wąwelnica	Dobra (Szczecińska)	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	23,50	P	złoże rozpoznane wstępnie	3 993	-	-

Źródło: PIG-PIB.

Rysunek 14. Złoża kopalin na terenie powiatu polickiego

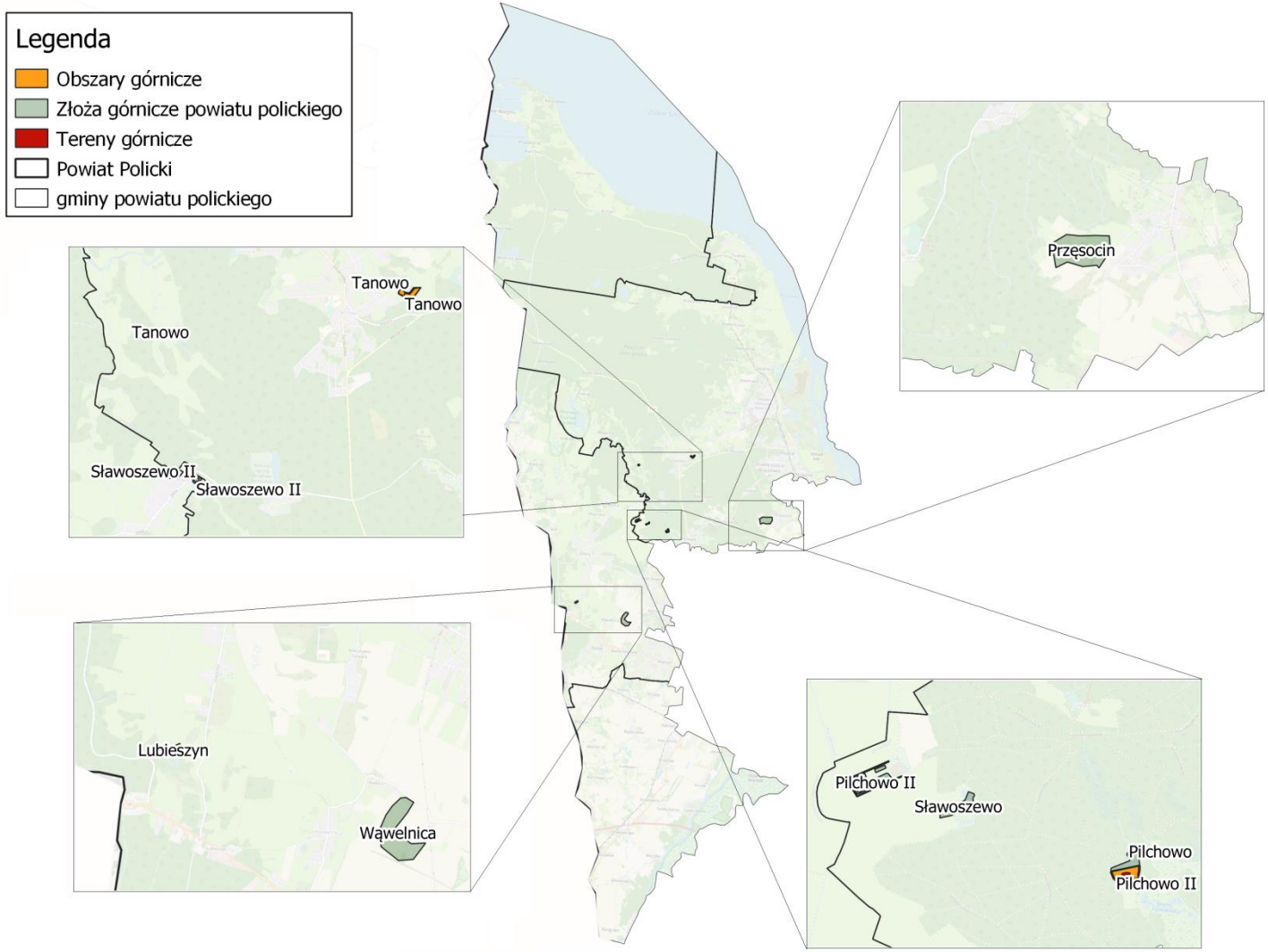

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez PIG-PIB

5.6.2. Przepisy prawne

Zasady eksploatacji złóż surowców mineralnych zostały określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2020 r. poz. 1064). Zgodnie z art. 21 ww. ustawy „działalność w zakresie:

1. Poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1;
   1a. poszukiwania lub rozpoznawania kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla;
2. Wydobywania kopalin ze złóż:
   2a. poszukiwania i rozpoznawania złóż węglowodorów oraz wydobywania węglowodorów ze złóż;
3. Podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji,
4. Podziemnego składowania odpadów,
5. Podziemnego składowania dwutlenku węgla,

może być wykonywana po uzyskani koncesji.
Art. 22 ww. ustawy opisuje, w jakich przypadkach stosownej koncesji udziela: Minister właściwy do spraw środowiska, Wojewoda lub Starosta.

Uzyskanie koncesji nie jest konieczne w przypadku, gdy prowadzone działania służą zaspokojeniu potrzeb własnych osób fizycznych i spełniają odpowiednie warunki, gdyż zgodnie z „art. 4.1. Przepisów działu III-VIII oraz art. 168-174 nie stosuje się do wydobywania piasków i żwirów, przeznaczonych dla zaspokojenia potrzeb własnych osoby fizycznej, z nieruchomości stanowiących przedmiot jej prawa własności (użytkowania wieczystego), bez prawa rozporządzania wydobytą kopaliną, jeżeli jednocześnie wydobycie:

1) będzie wykonywane bez użycia środków strzałowych
2) nie będzie większe niż 10 m^3 w roku kalendarzowym;
3) nie naruszy przeznaczenia nieruchomości.

Ten, kto zamierza podjąć wydobywanie, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany z 7-dniowym wyprzedzeniem na piśmie zawiadomić o tym właściwy organ nadzoru górniczego, określając lokalizację zamierzonych robót oraz zamierzony czas ich wykonywania.

W przypadku naruszenia wymagań określonych w ust. 1 i 2, właściwy organ nadzoru górniczego, w drodze decyzji, ustala prowadzącemu taką działalność opłatę podwyższoną, o której mowa w art. 140 ust. 3 pkt 3.

5.6.3. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego.

Zadania obejmujące ochronę zasobów geologicznych, wyznaczone w poprzednim *Programie Ochrony Środowiska*, zrealizowane w latach 2018 - 2019, przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 45. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem ochrony zasobów naturalnych.

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Kontrola systemu eksploatacji kopalin	↑	W
Zmniejszenie wydobycia surowców mineralnych poprzez zmiany technologiczne w zakładach górniczych	↓	-

Źródło danych: Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego za lata 2018-2019

Legenda:
Skutek: B – bezpośredni, P – pośredni, W – wtórny, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.
Stan realizacji zadania: ↑ - zrealizowane, ↓ - brak realizacji.

Na terenie powiatu polickiego eksploatowane jest jedno złoże, jest to złoże torfu Tanowo. Złoże jest eksploatowane metodą odkrywkową. Zgodnie z bilansami zasobów złóż wydobycie kształtowało się odpowiednio:

- 0 tys. m^3 w roku 2017;
- 0,36 tys. m^3 w roku 2019.

Zwiększenie wydobycia jest efektem braku realizacji zadania mającego na celu jego zmniejszenie. Kontrola nad eksploatacją kopalin realizowana jest przez jednostki wydające koncesje w ramach działań własnych.

5.6.4. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają również wpływ na wydobycie surowców. Do negatywnego wpływu zmian klimatycznych na przemysł wydobywczy należą głównie ekstremalne warunki pogodowe – powodzie, wiatry huraganowe, ulewy, deszcze marznące oraz długotrwałe zaleganie pokrywy lodowej. Działania adaptacyjne w sektorze powinny być skupione wokół zagadnień związanych z:

– Ograniczeniem wpływu na środowisko wodne oraz glebowe;
– Wykorzystywaniem najnowszych technologii wydobycia oraz przetwarzania surowców;
– Uwzględnianie złóż surowców w dokumentach planistycznych;
– Zapobieganie erozji gruntów poprzez odpowiednie działania administracyjne.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie gospodarki kopalinami można zaliczyć wypadki i niespodziewane zdarzenia mogące wystąpić podczas eksploatacji kopalin. W celu ich minimalizacji zaleca się odpowiednie zabezpieczenie terenu wydobycia, zwłaszcza przed wystąpieniem erozji i osuwisk oraz zmianami stosunków wodnych.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarki zasobami geologicznymi powinny dotyczyć głównie uświadamiania mieszkańcom powiatu wagi wykorzystania surowców naturalnych oraz realnego negatywnego wpływu na środowisko i mieszkańców powiatu.

Monitoring środowiska[17]

Nadzorem nad optymalnym zagospodarowaniem złóż kopalin oraz ograniczeniem uciążliwości oddziaływania przemysłu wydobywczego na ludzi i środowisko zajmuje się Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz Urzędy Górnicze.

Urzędy górnicze, w granicach ich właściwości miejscowej, wykonują zadania określone w przepisach określających kompetencje organów nadzoru górniczego, sprawujących w szczególności nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych w zakresie:

- bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego,
- ratownictwa górniczego,
- gospodarki złożami kopalin w procesie ich wydobywania,
- ochrony środowiska, w tym zapobiegania szkodom,
- budowy i likwidacji zakładu górniczego, w tym rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej.

5.6.5 Tendencje

Tendencje korzystne	Tendencje niekorzystne
• Większość złóż jest rozpoznanych szczegółowo co pozwala na prowadzenie odpowiedniej gospodarki przestrzennej;	• Część złóż została skreślona z bilansu zasobów, • Cześć złóż jest rozpoznana wstępnie; • Zwiększające się wydobycie torfów, prowadzone metodami odkrywkowymi;

Poniżej zestawiono główne problemy w zakresie zasobów geologicznych powiatu. Opisane zostały także atuty związane z tym zagadnieniem.

Problemy i zagrożenia

- Nie wszystkie złoża na terenie powiatu polickiego zostały rozpoznane szczegółowo co utrudnia gospodarowanie nimi, zarówno pod katem potencjalnego wydobycia jak i gospodarowania przestrzennego;
- Zagospodarowane złoże torfów „Tanowo" eksploatowane jest w sposób odkrywkowy, co ma niekorzystny wpływ na środowisko (zmiany stosunków wodnych, zaburzenie pokrywy glebowej oraz krajobrazu, zmiany w ekosystemach). Konieczna będzie odpowiednia rekultywacja terenu po zakończeniu eksploatacji.

Atuty

- Przeważająca część złóż na terenie powiatu została rozpoznana szczegółowo co pozwala na bardziej skuteczna gospodarkę ich zasobami oraz planowanie przestrzenne w celu ich ochrony;

[17] www.wug.gov.pl/o_nas/ustawowe_zadania

5.6.6. Analiza SWOT

Ochrona powierzchni ziemi	
Silne strony	Słabe strony
• Jedno ze złóż zostało skreślone z bilansu zasobów; • 8 z 10 złóż pozostałych w bilansie zostało rozpoznane szczegółowo.	• 2 złoża ujęte z bilansie są rozpoznane jedynie wstępnie; • Wydobycie torfów ze złoża „Tanowo” odbywa się metodami odkrywkowymi;
Szanse	Zagrożenia
• Stosowanie najnowszych technologii w czasie ewentualnej eksploatacji zasobów naturalnych , co ma na celu minimalizację wpływu na stosunki wodne oraz środowisko gleby; • Kontrola podmiotów prowadzących wydobycie; • Rekultywacja terenów po zakończeniu wydobycia surowców; • Szczegółowe rozpoznanie pozostałych złóż znajdujących się na obszarze powiatu Polickiego;	• Degradacja gleb oraz zmiany w stosunkach wodnych towarzyszące wydobyciu kopalin; • Zmiany w ekosystemach w okolicy eksploatowanych złóż.

5.7. Gleby

5.7.1. Stan aktualny

Rodzaje gleb

Rodzaje gleb występujące na terenie powiatu polickiego są determinowane przez rodzaj skał na których zostały utworzone, oraz przez warunki glebotwórcze występujące w poszczególnych obszarach powiatu. Na jego terenie można wyróżnić następujące rodzaje gleb:

- **gleby bielicowe** – gleby tworzące się na różnego rodzaju piaskach, dochodzi w nich do procesu wymywania niektórych związków chemicznych tworzących minerały co nazywane jest bielicowaniem;
- **gleby brunatne** - powstające na glinach zwałowych oraz piaskach i piaskowcach, można wśród nich wyróżnić:
    - **brunatno – kwaśne**, tworzące się na podłożach bogatych w związki fosforu, potasu, wapnia i magnezu;
    - **brunatno – wyługowane,** które cechują się wyługowaniem górnej części profilu z kationów zasadowych oraz brakiem zawartości węglanu wapnia, co ogranicza ich żyzność;
- **gleby torfowe** – gleby te tworzą się na obszarach o dużej, stałej wilgotności. Zachodzi w nich bagienny proces torfotwórczy związany z przemianami materii organicznej w warunkach beztlenowych i przy dużej wilgotności;
- **gleby torfowo-murszowe** – gleby te powstają z torfów przekształconych częściowo lub w całości, w gleby murszowe. Murszenie polega na stopniowej mineralizacji i humifikacji torfu pod wpływem osuszania oraz działania drobnoustrojów;
- **gleby mułowo – torfowe** – gleby te tworzą się na obszarach o stałej, dużej wilgotności.

Na terenie powiatu polickiego występują gleby klas bonitacyjnych I - VI, gdzie:

- **gleby klasy I** – gleby orne najlepsze. Są to gleby położone w dobrych warunkach fizjograficznych, najbardziej zasobne w składniki pokarmowe, posiadają dobrą naturalną strukturę, są łatwe do uprawy (czynne biologicznie, przepuszczalne, przewiewne, ciepłe, wilgotne).
- **gleby klasy II** – gleby orne bardzo dobre. Mają skład i właściwości podobne (lub nieco grosze) jak gleby klasy I, jednak położone są w mniej korzystnych warunkach terenowych lub mają gorsze warunki fizyczne, co powoduje, że plony roślin uprawianych na tej klasie gleb, mogą być niższe niż na glebach klasy I.
- **gleby klasy III (IIIa i IIIb)** – gleby orne średnio dobre. W porównaniu do gleb klas I i II, posiadają gorsze właściwości fizyczne i chemiczne, występują w mniej korzystnych warunkach fizjograficznych. Odznaczają się dużym wahaniem poziomu wody w zależności od opadów atmosferycznych. Na glebach tej klasy można już zaobserwować procesy ich degradacji.
- **gleby klasy IV (IVa i IVb)** – gleby orne średnie. Plony roślin uprawianych na tych glebach są wyraźnie niższe niż na glebach klas wyższych, nawet gdy utrzymywane są one w dobrej kulturze rolnej. Są mało przewiewne, zimne, mało czynne biologicznie. Gleby te są bardzo podatne na wahania poziomu wód gruntowych (zbyt podmokłe lub przesuszone).

- **gleby klasy V** – gleby orne słabe, są ubogie w substancje organiczne, mało żyzne i nieurodzajne, do tej klasy zaliczmy również gleby położone na terenach nie posiadających melioracji albo takich, które do melioracji się nie nadają.
- **gleby klasy VI** – gleby orne najsłabsze. W praktyce nadają się tylko do zalesienia. Posiadają bardzo niski poziom próchnicy. Próba uprawy roślin na glebach tej klasy niesie ze sobą duże ryzyko uzyskania bardzo niskich plonów.

Klasa bonitacyjna gleby ma bezpośredni wpływ na zakwalifikowanie jej do odpowiedniego kompleksu przydatności rolniczej. Ich charakterystykę przedstawiono poniżej.

Tabela 46. Charakterystyka kompleksów przydatności rolniczej gleb.

Symbol	Kompleksy grunty orne	Klasy	Charakterystyka
1	kompleks pszenny bardzo dobry	I, II	Najlepsze gleby w kraju, zasobne w składniki pokarmowe, o głębokim poziomie próchnicznym, dobrej strukturze, przepuszczalne, przewiewne, o optymalnej retencji; występują na terenach płaskich lub łagodnie nachylonych, są łatwe do uprawy, mają prawidłowe stosunki wodne. Osiąga się na nich wysokie plony wymagających roślin
2	kompleks pszenny dobry	IIIa, IIIb	Gleby nieco mniej urodzajne, zwięźlejsze i cięższe do uprawy; w niektórych przypadkach poziom wody może się wahać, co okresowo pogarsza napowietrzanie lub powodować niedobory wilgoci. Wysokość plonów zależy od agrotechniki i przebiegu pogody. Najlepiej udaje się pszenica, a także burak cukrowy, jęczmień.
3	kompleks pszenny wadliwy	IIIb, Via, IVb,	Gleby średniozwięzłe i zwięzłe, okresowo za suche: *gleby zwięzłe, płytkie zalegające na zbyt przepuszczalnym podłożu np.; gleby wykształcone z iłów, glin, utworów pyłowych, podścielone piaskiem luźnym lub żwirem – podkompleks suchogruntowy; ** gleby średniozwięzłe i zwięzłe głębokie całkowite zlokalizowane na zboczach wzniesień, narażone na spływ powierzchniowy wód – podkompleks erozyjny.
4	kompleks żytni bardzo dobry (pszenno-żytni)	IIIb, IIIa, IVa,	Najlepsze gleby lekkie wytworzone przeważnie z piasków gliniastych mocnych całkowitych, piasków gliniastych mocnych i lekkich zalegających na utworach zwięźlejszych. Gleby strukturalne, z dobrze wykształconym poziomem próchnicznym i właściwymi stosunkami wodnymi. Uprawia się żyto, ziemniaki i inne rośliny mniej wymagające niż pszenica.
5	kompleks żytni dobry	IVa, IVb	Gleby lżejsze i mniej urodzajne niż zaliczane do kompleksu 4. Są to głównie gleby wytworzone z piasków gliniastych lekkich zalegających najzwięźlejszym podłożu oraz gleby wytworzone z piasków gliniastych, całkowite. Są to gleby wrażliwe na suszę, głęboko wyługowane i zakwaszone.
6	kompleks żytni słaby	IVb, V	Gleby wytworzone z piasków słabogliniastych głębokich oraz z piasków gliniastych lekkich podścielonych płytko piaskiem luźnym lub żwirem piaszczystym. Gleby nadmiernie przepuszczalne, okresowo lub trwale zbyt suche. Są to gleby ubogie w składniki pokarmowe, a niedobór wody jest czynnikiem ograniczającym stosowanie nawozów. Nie wykorzystane przez rośliny składniki są wymywane bardzo szybko. Uprawia się żyto, owies, ziemniaki, seradelę i łubin.

Symbol	Kompleksy grunty orne	Klasy	Charakterystyka
7	kompleks żytni bardzo słaby (żytnio-łubinowy)	V, VI	Najsłabsze gleby wytworzone z piasków luźnych i piasków słabogliniastych przechodzących w piasek luźny lub żwir. Gleby są ubogie w składniki pokarmowe, trwale zbyt suche, stąd nawożenie daje nieznaczny wzrost plonów. Uprawia się prawie wyłącznie żyto i łubin gorzki żółty.
8	Kompleks zbożowo-pastewny mocny	IIIa, IIIb, IVa, IVb, V	Gleby zwięzłe i ciężkie, okresowo nadmiernie wilgotne. Są zasobne w składniki pokarmowe, więc potencjalnie żyzne. Nadmierne okresowe uwilgotnienie utrudnia prawidłową agrotechnikę i ogranicza dobór roślin. Lepsze plony uzyskuje się w latach suchych. Po uregulowaniu stosunków wodnych mogą przejść do kompleksu 2.
9	kompleks zbożowo - pastewny słaby	IVa, IVb, V, VI	Gleby lekkie wytworzone z piasków (skład granulometryczny odpowiada glebom z kompleksów 5, 6, 7) okresowo podmokłe. Podmokłość tych gleb wynika z położenia tych gleb w obniżeniu terenu w zasięgu wody gruntowej lub występowaniem w dolnej części profilu warstw słabo przepuszczalnych. Nadmiernie uwilgotnione na wiosnę, później obserwuje się niedobór wilgoci.
14	Gleby orne przeznaczone pod użytki zielone	V, VI	Gleby zbyt wilgotne, których meliorowanie doprowadzić może do przesuszenia terenów przylegających; gleby położone na zbyt stromych stokach do uprawy, podlegających erozji; gleby predestynowane pod trwałe użytki zielone.
Kompleksy użytki zielone			
1z	użytki zielone bardzo dobre i dobre	I II	Użytki zielone na glebach mineralnych i mułowo-torfowych; znajdują się w warunkach z możliwościami regulowania stosunków wodnych lub naturalnych, mających najkorzystniejszy układ stosunków wodnych. Łąki 2-3-kośne, dające ponad 5 t siana z ha. Pastwiska pozwalają na 4-krotne spasanie i dają możliwość wyżywienia 3 krów w okresie wegetacyjnym.
2z	użytki zielone średnie	III IV	Użytki zielone na glebach mineralnych i mułowo-torfowych, torfowych i murszowych. Są to gleby okresowo za suche lub nadmiernie uwilgotnione. Łąki dwukośne, 2,5-3,0 t z ha sina średniej jakości. Pastwiska pozwalaj a na wyżywienie 2 krów przez 130 dni.
3z	użytki zielone słabe i bardzo słabe	V VI	Użytki zielone na glebach mineralnych zbyt suchych lub zbyt wilgotnych, na glebach mułowo-torfowych i torfowych przesuszonych lub podtapianych. Łąki jednokośne, turzycowe i trawiaste, dają plon 1,5 t z ha siana słabej jakości. Aby wyżywić 1 krowę w ciągu 120 dni potrzebny >1ha pastwiska.

Źródło: Materiały dydaktyczne Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Mapę glebową – rolniczą powiatu polickiego, opracowaną na podstawie materiałów udostępnianych w Systemie Informacji Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego, przedstawiono poniżej.

Rysunek 15. Mapa glebowo-rolnicza powiatu polickiego.

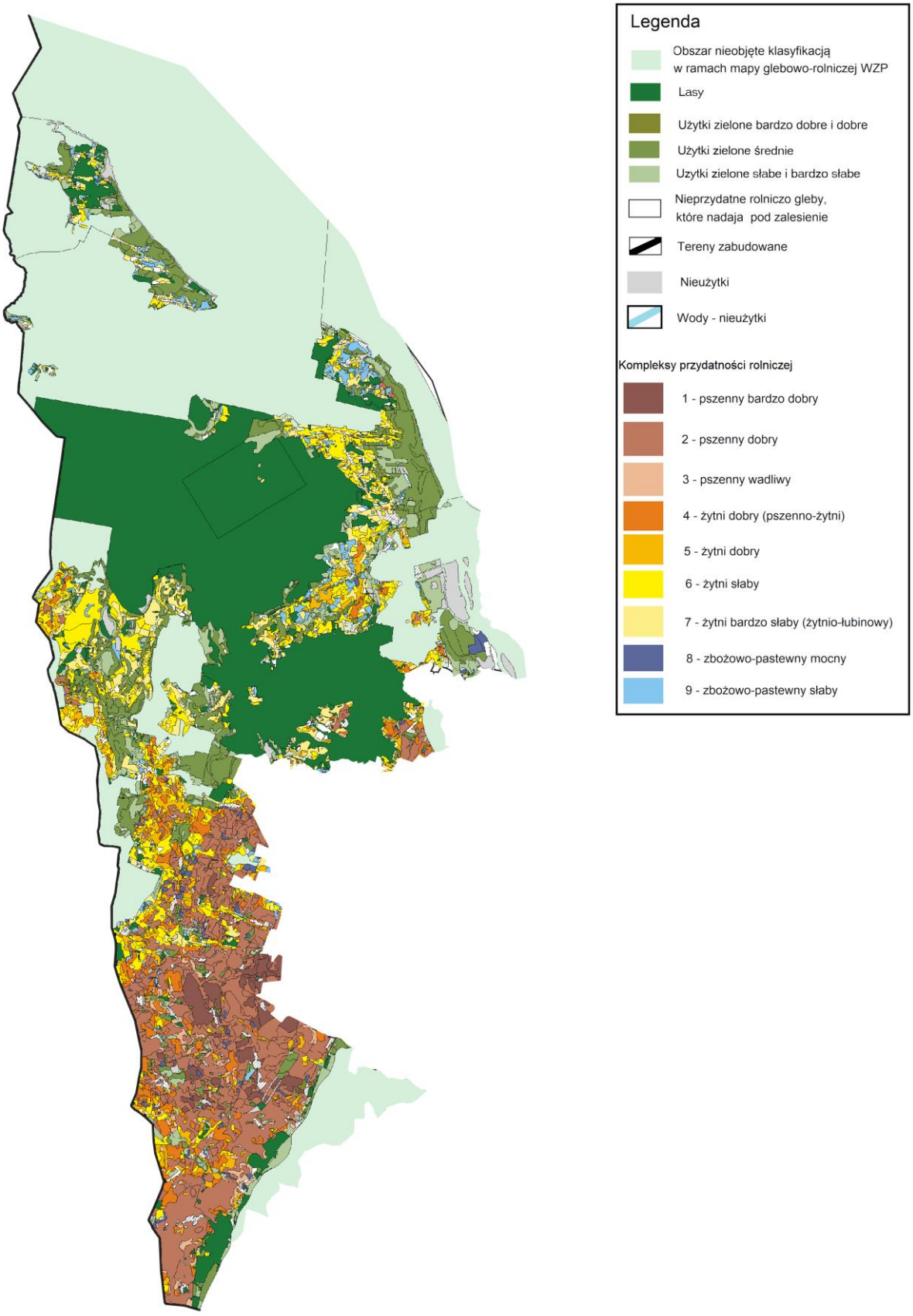

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych w Systemie Informacji Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego

Użytkowanie powierzchni ziemi na terenie powiatu polickiego

Użytki rolne na terenie powiatu polickiego stanowią 37,09% całego obszaru powiatu. Dane statystyczne na temat struktury użytków rolnych zostały zestawione poniżej.

Tabela 47. Użytkowanie powierzchni ziemi na terenie powiatu polickiego.

Wskaźnik	Powierzchnia [ha]	
	2018	2019
Użytki rolne razem	24 664	24 487
Użytki rolne – grunty orne	13 243	13 088
Użytki rolne – sady	114	115
Użytki rolne – łąki trwałe	5 073	5 069
Użytki rolne – pastwiska trwałe	1 732	1 737
Użytki rolne – grunty rolne zabudowane	588	585
Użytki rolne – grunty pod stawami	20	20
Użytki rolne – grunty pod rowami	296	297

Źródło: GUS.

Na terenie powiatu polickiego znajduje się punkt objęty badaniami Monitoringu Chemizmu Gleb Ornych Polski prowadzonymi przez IUNG w Puławach przy współpracy Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Jest on zlokalizowany w miejscowości Tatynia, leżącej w Gminie Police. Wyniki badań prowadzonych w tym punkcie są dostępne pod adresem www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/. Zgodnie z badaniami odczynu gleby w tym punkcie, charakteryzują się one znacznym zakwaszeniem.

Obszary powojskowe[18]

Po II wojnie światowej na terenie obecnego Województwa Zachodniopomorskiego stacjonowały wojska radzieckie. Po ich wycofaniu się z terenów Polski, należało zagospodarować tereny, wykorzystywane wcześniej przez wojsko. W tym celu utworzony został Strategiczny Program Rządowy pt. „Zagospodarowanie Mienia Przejętego od Wojsk Federacji Rosyjskiej". Część obiektów została przejęta przez Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej, reszta natomiast została przejęta przez właściwe organy gmin. Środki na ponowne zagospodarowanie tych terenów pochodzą głównie ze środków własnych gmin oraz dotacji wojewódzkich.

[18] „Obszary poprzemysłowe, pokolejowe i powojskowe w województwie zachodniopomorskim"

Rysunek 16. Obszary powojskowe województwa zachodniopomorskiego.

Źródło: „Obszary poprzemysłowe, pokolejowe i powojskowe w województwie zachodniopomorskim”

Obiekty powojskowe występują także na terenie powiatu polickiego:

- gmina Police – tereny powojskowe są własnością gminy oraz osób fizycznych; obszary są częściowo zalane oraz objęte ochroną konserwatorską oraz siecią Natura 2000;
- gmina Nowe Warpno – tereny powojskowe są własnością gminy, są także objęte ochroną prawną w ramach sieci Natura 2000;
- gmina Dobra - tereny powojskowe są własnością gminy i nie podlegają ochronie.

Obszary pokolejowe[19]

Na terenie powiatu polickiego zlokalizowane są obszary, które można zakwalifikować jako tereny pokolejowe:

- gmina Nowe Warpno – obszar gminny zlokalizowany w miejscowości Nowe Warpno, wyremontowany i zagospodarowany zgodnie z wcześniejszym przeznaczeniem, znajduje się w obrębie sieci Natura 2000.
- gmina Dobra - obszar gminny zlokalizowany w miejscowości Łęgi, przeznaczony do zagospodarowania na funkcje turystyczne i rekreacyjne (ścieżki rowerowe i rowerowo-piesze), leży poza obszarami chronionymi.

Obszary poprzemysłowe[12]

Na terenie powiatu polickiego zlokalizowany jest jeden obszar poprzemysłowy, wymagające zagospodarowania. Jest to teren dawnej fabryki benzyny syntetycznej w Policach. Właścicielem terenu jest gmina, jednak zagospodarowanie terenu napotyka zasadnicze bariery. Teren jest objęty obszarem Natura 2000 oraz ochroną konserwatorską (ruiny budynków), jest zalany w części podziemnej i nadal pozostaje niezbadany. Niezbędne przed rewitalizacją terenu byłaby jego rekultywacja, nie ma jednak szczegółowych informacji o wpływie powstałych tam zanieczyszczeń na środowisko, dlatego trudno oszacować koszty takiej inwestycji.

[19] „Obszary poprzemysłowe, pokolejowe i powojskowe w województwie zachodniopomorskim”, J. Pośpiech, M. Maruszewska, Szczecin, 2014 r.

Rysunek 17. Obszary poprzemysłowe w województwie zachodniopomorskim.

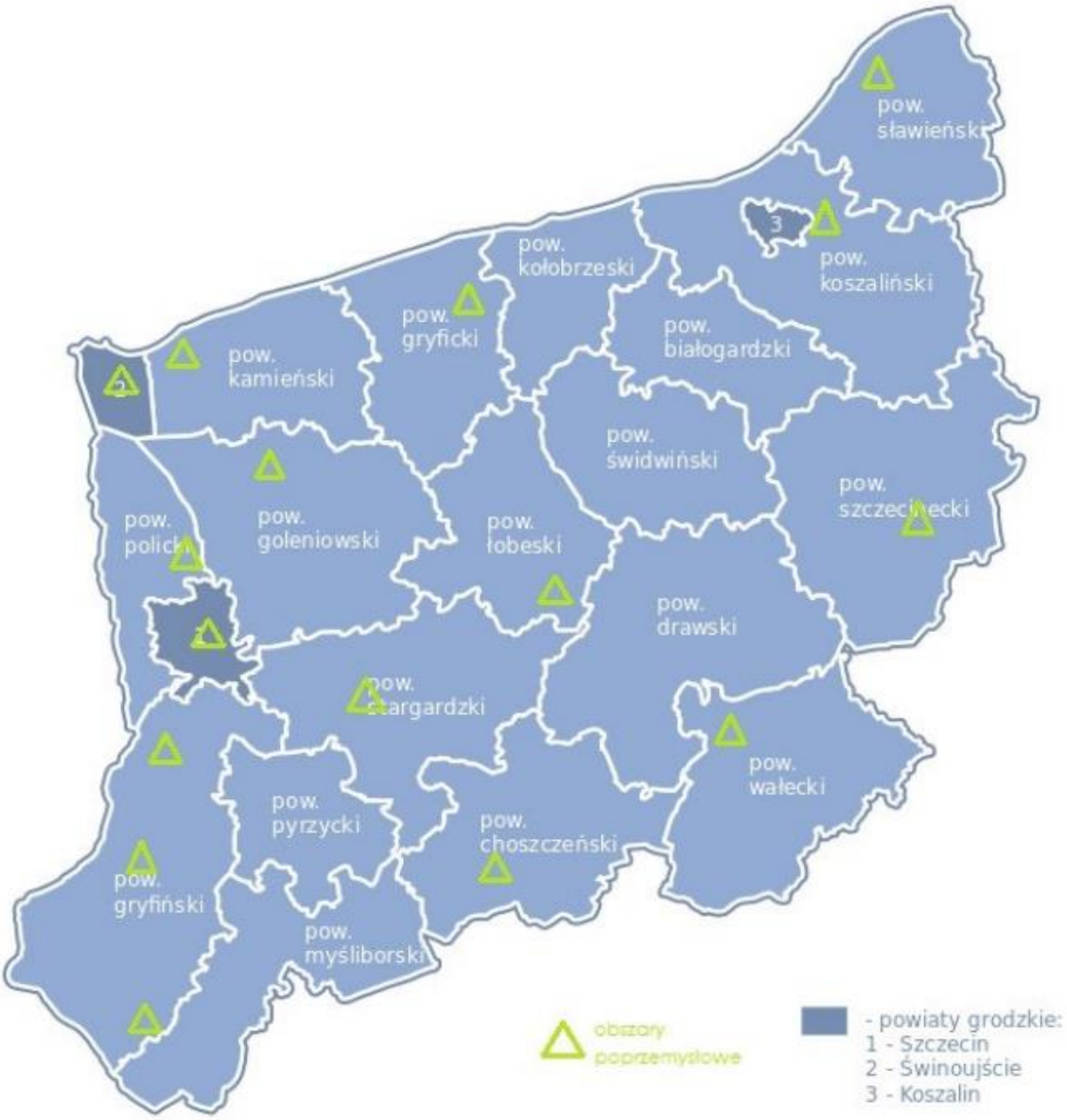

Źródło: „Obszary poprzemysłowe, pokolejowe i powojskowe w województwie zachodniopomorskim”

Rekultywacja nieczynnych składowisk odpadów

Na terenie powiat polickiego znajduje się jedno składowisko odpadów wymagające rekultywacji – znajduje się ono w miejscowości Dołuje.

Składowisko było eksploatowane w latach 1982-1989. Deponowane na nim były odpady przemysłowe (70%) oraz komunalne (30%) pochodzące z terenu miasta Szczecin. Składowisko odpadów zlokalizowane było w wyrobisku po eksploatacji kruszywa, tj. piasków i pospółek, w pobliżu miejscowości Dołuje. Obecnie teren byłego składowiska to nieruchomość gruntowa o łącznej powierzchni 6,14 ha stanowiąca działki gruntu nr: 104/4, 104/5 i 233/1 z obrębu ewidencyjnego Dołuje oraz działki nr 14/4 i 14/5 z obrębu ewidencyjnego Kościno, w gminie Dobra.

Gromadzenie odpadów polegało na zasypywaniu wyrobiska skutkiem czego powierzchnia terenu została wyniesiona nieznacznie ponad pierwotną powierzchnię gruntu przed eksploatacją. Składowisko nie jest eksploatowane od 1989 roku, a wszystkie urządzenia związane z jego użytkowaniem, w tym ogrodzenie, budynki zostały zdemontowane. Ogólna ilość odpadów zdeponowanych na składowisku nie jest znana szczegółowo. Uwzględniając natomiast ukształtowanie wyrobiska z okresu rozpoczęcia eksploatacji oszacowano, że całkowita objętość składowiska wynosi 252 000 m^3, zaś objętość zgromadzonych odpadów wynosi 191 000 m^3. Cała powierzchnia składowiska, po zaprzestaniu eksploatacji została wyrównana ze spadkiem w kierunku wschodnim i pokryta warstwą gruntu, na którą składają się pisaki, piaski gliniaste oraz gliny. Większość obszaru (ok. 70%) porośnięta jest trawami, zaś pozostała część pozbawiona jest roślinności.

Na podstawie zebranych materiałów dotyczących zamkniętego składowiska odpadów w Dołujach, można sądzić o jego negatywnym wpływie na środowisko, choć wymagana jest aktualizacja przeprowadzonych do tej pory badań zarówno w obrębie obiektu, jak i terenów w pobliżu.

Podmiotem odpowiedzialnym za przeprowadzenie działań rekultywacyjnych jest Gmina Miasto Szczecin. Konieczność rekultywacji składowiska została ujęta w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028

Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi[20]

Ruchy masowe ziemi są jednymi z najbardziej rozpowszechnionych zjawisk powodujących katastrofy naturalne. Obejmują one różne procesy i zjawiska, których wspólną cechą jest niszczenie struktury skał i gruntu objawiające się jego wyraźnym przemieszczeniem i deformacją pod wpływem siły ciężkości. Ze względu na charakter i tempo procesu wyróżnia się zjawiska: osuwania, spełzywania, odpadania, osiadania, spełzywania i ześlizgiwania się skał. Szybkość osuwania się ziemi jest różna i wynosi od kilku centymetrów do kilku metrów na sekundę. Osuwanie następuje nagle i niespodziewanie, albo jest poprzedzone pewnymi objawami, jak rysy, pęknięcia i szczeliny, otwierające się na granicy obszaru oderwania. Ze względu na wielkość wyróżnia się osuwiska małe, o powierzchni do 1 ha, lub duże - powyżej 100 ha, a ze względu na jego głębokość (od powierzchni osuwiska do jego powierzchni odkłucia) płytkie - do 5 m, lub bardzo głębokie, dochodzące do kilkudziesięciu metrów miąższości. Częstym zjawiskiem jest odnawianie się osuwisk na tych samych obszarach.

W Polsce do głównych przyczyn powstawania osuwisk należą:

- Budowa geologiczna i rzeźba terenu,
- Opady atmosferyczne,
- Działalność człowieka.

Położenie osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi na obszarze powiatu polickiego przedstawiono na mapie poniżej:

[20] www.mos.gov.pl/srodowisko/geologia/osuwiska/

Rysunek 18. Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi powiatu polickiego

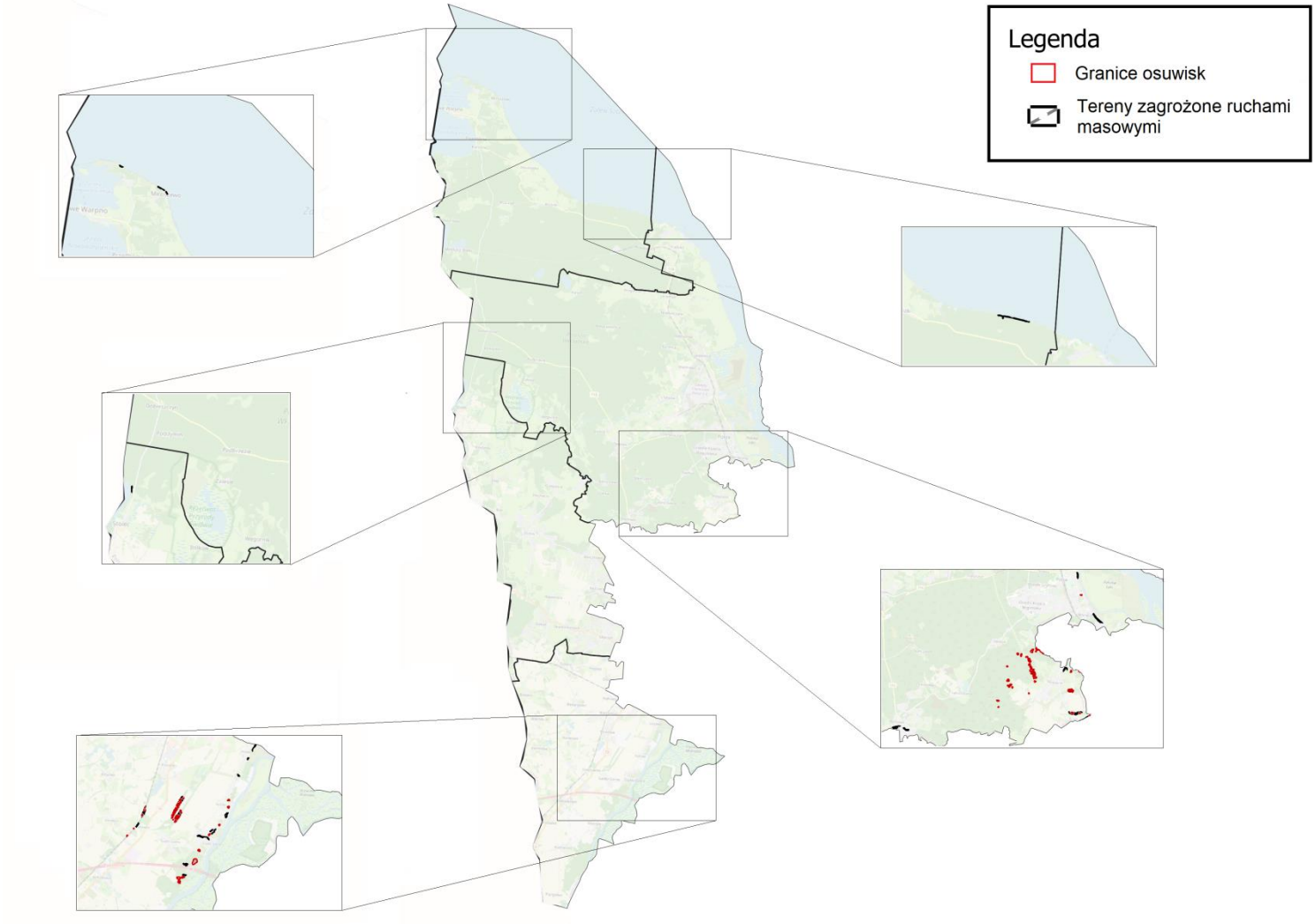

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez PIG – PIB.

5.7.2 Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego.

Zadania obejmujące ochronę gleb, wyznaczone w poprzednim *Programie Ochrony Środowiska*, zrealizowane w latach 2018 - 2019, przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 48. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem ochrony gleb.

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Wykonanie rejestru obszarów narażonych na występowanie ruchów masowych	↑	P, D, L, O
Rekultywacja obszarów zdegradowanych przez składowanie odpadów	↓	-
Rekultywacja obszarów zdegradowanych przez działalność przemysłową	↑	B, D, M, O
Rekultywacja miejsc występowania historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, terenów pokolejowych i zdegradowanych przez nieprawidłowo prowadzoną działalność związaną z gospodarowaniem odpadami (terenów poprzemysłowych, pokolejowych)	↓	-

Źródło danych: Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego za lata 2018-2019

Legenda:
Skutek: B – bezpośredni, P – pośredni, W – wtórny, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.
Stan realizacji zadania: ↑ - zrealizowane, ↓ - brak realizacji.

W ramach realizacji poprzedniego Programu Ochrony Środowiska podjęto się realizacji zadań dotyczących tworzenia rejestru obszarów narażonych na ruchy masowe co pozytywnie wpłynie na realizowanie gospodarki przestrzennej w powiecie oraz pozwoli w odpowiedni sposób zaplanować działania ograniczające to zagrożenie, np. poprzez nasadzanie roślinności osłonowej oraz ujęcie tych terenów w dokumentach planistycznych. W ramach rekultywacji terenów zdegradowanych przez działalność przemysłową, w 2019 roku za zakończoną uznano rekultywację obszarów po wydobyciu torfów (złoża „Pilichowo" i „Sławoszewo"). Nie podjęto się realizacji zadań z zakresu rekultywacji terenów pokolejowych, powojskowych oraz terenów zdegradowanych przez składowanie odpadów – takie obszary wymagające rekultywacji w dalszym ciągu są obecne w powiecie polickim.

5.7.3 Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu[21]

Efektem przewidywanych zmian klimatycznych będzie wzrost częstotliwości oraz intensywności susz co będzie miało negatywny wpływ na gleby oraz rolnictwo. Wymagane będzie zintensyfikowane nawadnianie terenów dotkniętych suszami. Do działań adaptacyjnych mogących zmniejszyć wpływ zmian klimatu, można zaliczyć:

- Odejście od tworzenia wielkoobszarowych upraw monokulturowych,
- Zachowywanie śródpolnych zadrzewień oraz obiektów zielonych;
- Zapobieganie erozji gleb poprzez stosowanie międzyplonów i wsiewek;
- Zwiększenie małej retencji na terenach rolniczych;

[21] www.klimada.mos.gov.pl

- Zalesianie nieużytków.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń gleb można zaliczyć ruchy masowe ziemi, m. in. w formie osuwisk. W celu minimalizowania skutków takich zagrożeń należy zidentyfikować oraz zinwentaryzować obszary zagrożone oraz uwzględnić je w dokumentach planistycznych. Niezbędne jest także zabezpieczanie tych miejsc np. poprzez: regulację stosunków wodnych na terenie osuwiskowym, rozwiązania techniczne (przypory dociążające, gabiony, pale), zabezpieczenia powierzchniowe i zabezpieczenia naturalne (np. hydroobsiewy).

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące rolnictwa oraz zagospodarowania gleb powinny dotyczyć tematów jakich jak dobre praktyki rolnicze, ochrona gleb, bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin oraz nawozów oraz ograniczanie erozji gleb. Szkolenia poruszające tematy rolnicze organizowane są przez Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach oraz jego oddziały. Organizowane są tam szkolenia dla rolników obejmujące zagadnienia takie jak: nowe rozwiązania chroniące środowisko w gospodarstwach rolnych, pozyskiwaniu dofinansowań na wymianę źródeł ciepła, rolnictwa ekologicznego oraz tematykę rolnictwa przyjaznego środowisku. W szkoleniach tych mogą brać udział zainteresowani właściciele gospodarstw rolnych.

Monitoring środowiska

Monitoring gleb ornych[22]

„Monitoring chemizmu gleb ornych Polski" stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem badań jest obserwacja zmian szerokiego zakresu cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka. Monitoring chemizmu rolniczo użytkowanych gleb w Polsce jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane i analizowane są próbki glebowe, reprezentujące 216 stałych punktów kontrolnych zlokalizowanych w całym kraju. Monitoring chemizmu gleb jest realizowany przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach.

Punkty poboru próbek oraz wyniki badań są dostępne na stronie www.gios.gov.pl/chemizm_gleb.

5.7.4 Tendencje

Tendencje korzystne	Tendencje niekorzystne
• Monitorowanie osuwisk oraz obszarów zagrożonych ruchami masowymi; • Prowadzone są działania obejmujące rekultywację terenów zdegradowanych;	• Zmiany klimatyczne powodujące większe prawdopodobieństwo powodzi, podtopień oraz suszy; • Konieczność dalszego wapnowania i nawożenia gleb;

[22] Raport z III etapu realizacji zamówienia „Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2015-2017”

Poniżej zestawiono główne problemy w zakresie użytkowania gleb. Opisane zostały także atuty związane z tym zagadnieniem.

Problemy i zagrożenia

- Zakwaszanie gleb – potwierdzone w ramach monitoringu gleb ornych prowadzonego przez IUNG, wymusza wapnowanie gleb;
- Występowanie gleb o mniejszej przydatności rolniczej w środkowej oraz północnej części powiatu wymusza nawożenie gleb w celu ich rolniczego wykorzystania, powoduje to przedostawanie się tych nawozów do gleb oraz wód, niezbędne jest promowanie zasad dobrej praktyki rolniczej;
- Zły stan wód powierzchniowych (opisany w rozdziale 5.4.) wskazuje na negatywny wpływ spływu zanieczyszczeń rolniczych do wód;
- Na terenie powiatu polickiego występują osuwiska oraz obszary zagrożone ruchami masowymi, w północnej oraz środkowo-zachodniej części są one związane z terenami zielonymi oraz lasami natomiast w części południowej i środkowo-wschodniej występują na terenach zurbanizowanych;
- Zmiany klimatyczne – zgodnie z rozdziałem 5.4., na terenie powiatu występują tereny zagrożone powodziami, podtopieniami oraz suszami (w tym suszą typu rolniczego), zjawiska te mają negatywny wpływ na strukturę gleb oraz rośliny na nich rosnące (powodzie, podtopienia oraz susze mogą powodują obniżenie plonów oraz ułatwiają atak pasożytów), wraz z postępującymi zmianami klimatycznymi zjawiska te będą się nasilać;
- Na terenie powiatu polickiego w dalszym ciągu występują tereny wymagające rekultywacji – zalicza się do nich obszary poprzemysłowe, powojskowe oraz zdegradowane w wyniku składowania odpadów;
- Zgodnie z rozdziałem 5.6. na terenie powiatu polickiego prowadzona jest eksploatacja złoża torfów metodami odkrywkowymi – po zakończeniu konieczna będzie rekultywacja terenu.

Atuty

- W południowej części powiatu polickiego (Gmina Kołbaskowo oraz część Gminy Dobra) występuję gleby 1 oraz 2 kompleksu przydatności rolniczej (kompleks pszenny bardzo dobry – I oraz II klasa bonitacyjna oraz kompleks pszenny dobry – klasa bonitacyjna IIIa oraz IIIb), gleby te należy chronić poprzez odpowiednie użytkowanie oraz gospodarkę przestrzenną;
- Zakończona została rekultywacja części terenów poprzemysłowych oraz pokolejowych;

5.7.5. Analiza SWOT

Ochrona powierzchni ziemi	
Silne strony	Słabe strony
• Południową część powiatu polickiego zajmują gleby 1 oraz 2 kompleksu przydatności rolniczej; • Osuwiska oraz tereny zagrożone ruchami masowymi na terenie powiatu zostały zidentyfikowane oraz są monitorowane;	• Duża część gleb środkowej oraz północnej części powiatu należy do słabszych kompleksów przydatności rolniczej - efektem tego jest konieczność nawożenia co powoduje przedostawanie się zanieczyszczeń do gleb oraz wód (wraz ze spływem powierzchniowym);

Ochrona powierzchni ziemi	
• Zakończona została rekultywacja obszaru pokolejowego w gminie Nowe Warpno;	• Zakwaszenie gleb; • Na obszarze powiatu polickiego w dalszym ciągu istnieją tereny wymagające rekultywacji; • Metodami odkrywkowymi eksploatowane jest złoże torfu „Tanowo”; • Negatywny wpływ zanieczyszczeń rolniczych na wody; • Na obszarze powiatu istnieją osuwiska oraz tereny zagrożone ruchami masowymi.
Szanse	Zagrożenia
• Zwiększenie świadomości ekologicznej rolników oraz wdrażanie zasad dobrej praktyki rolniczej w celu ochrony gleb o wysokiej przydatności rolniczej; • Ograniczenie spływu powierzchniowego zanieczyszczeń rolniczych do wód. • Rekultywacja terenów zdegradowanych, powojskowych, poprzemysłowych pokolejowych oraz nieczynnego składowiska odpadów w miejscowości Dołuje; • Zalesianie gleb o niskim potencjale rolnym; • Uwzględnianie osuwisk, obszarów zagrożonych ruchami masowymi oraz gleb o wysokiej przydatności rolniczej w polityce przestrzennej.	• Gwałtowne zjawiska powodowe spowodowane zmianami klimatu; • Osuwanie się oraz ruchy masowe terenu; • Zanieczyszczenie oraz degradacja gleb i wód będące efektem nieprawidłowych praktyk rolniczych.

5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

5.8.1. Stan wyjściowy

Gmina Police[23]

Od 1 stycznia 2019 roku zgodnie z uchwałą Nr XLVll/457/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 30 października 2018 roku *w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia wysokości tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemnik oraz ustalenia sposobu obliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie nieruchomości, na których w części zamieszkują mieszkańcy, a w części nie zamieszkują mieszkańcy*, w gminie Police gminnym systemem gospodarowania odpadami, oprócz nieruchomości zamieszkałych, objęto nieruchomości mieszane tj. nieruchomości, stanowiące w części nieruchomości zamieszkałe i w części niezamieszkałe, na których powstają odpady komunalne.

Selektywna zbiórka odpadów odbywała się w systemie pojemnikowym w zabudowie wielorodzinnej, gdzie we wskazanych przez zarządców miejscach ustawione zostały pojemniki na niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, papier, szkło, metale i tworzywa sztuczne oraz bioodpady. Natomiast w zabudowie jednorodzinnej zbiórka odpadów odbywała się w systemie pojemnikowo-workowym. W pojemnikach gromadzone były niesegregowane odpady zmieszane oraz bioodpady (z terenu miasta Police. W workach odbierane był pozostałe frakcje selektywnie zebranych odpadów (papier, szkło, metale i tworzywa sztuczne) oraz bioodpady z terenu sołectw gminy Police.

Ponadto na terenie miasta Police funkcjonują urządzenia MPE (Miejskie Punkty Elektroodpadów. Przeznaczone są one do gromadzenia odpadów takich jak: zużyte baterie, akumulatorki, żarówki i świetlówki, tonery atramentowe, telefony komórkowe, płyty CD/DVD itp. Pojemniki te pełnią także funkcję informacyjną. Plakaty, które zostały umieszczone na nich przypominają mieszkańcom o potrzebie segregacji odpadów . Urządzenia te znajdują się w 4 miejscach: przy ul. Bankowej 18 (obok budynku Urzędu Miejskiego), przy ul. Bankowej (przed wejściem na targowisko), przy ul. Grunwaldzkiej (w pobliżu ul. Sikorskiego) oraz przy ul. Przyjaźni w Policach.

Gmina Police kontynuowała bezpłatną zbiórkę przeterminowanych i niewykorzystanych leków. Można było je wrzucać do specjalnych pojemników, które zostały umieszczone w aptekach na terenie Gminy Police.

Na terenie gminy Police Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, znajdujący się na terenie P.U.P. Trans-Net S.A. przy ul. Tanowskiej 8, gdzie mieszkańcy mogą oddawać tzw. odpady problemowe zebrane w sposób selektywny. Do PSZOK-u można oddać odpady w dniach - od poniedziałku do piątku, w godzinach od 10.00 do 18.00 oraz w sobotę od godziny 8.00 do 14.00.
Odpady, które są przyjmowane w PSZOK-u to:

- opakowania szklane,
- papier,
- opakowania z tworzyw sztucznych,
- metale,

[23]Analiza Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Gminie Police za 2019 r.

- opakowania wielomateriałowe,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- wykładziny i dywany,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- zużyte kartridże i tonery,
- zużyte opony pochodzące z samochodów osobowych - do 12 opon rocznie na nieruchomość,
- zużyte baterie i akumulatory,
- chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe itp.) i opakowania po chemikaliach z wyłączeniem odpadów niebezpiecznych i opakowaniach po tych odpadach,
- odpady remontowo - rozbiórkowe do 500 kg rocznie na nieruchomość,
- przeterminowane leki i opakowania po lekach,
- bioodpady - do 1200 L (10 worków 120 l) miesięcznie z 1 nieruchomości,
- świetlówki i żarówki.

Gmina Nowe Warpno[24, 25]

Zgodnie z *Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Nowe Warpno,* właściciele nieruchomości zobowiązani są do prowadzenia selektywnego zbierania odpadów. Zostały w nim ustalone następujące zasady w zakresie prowadzenia selektywnego zbierania i odbierania odpadów:

1. właściciel nieruchomości ma obowiązek wyposażyć nieruchomość w pojemniki lub inne urządzenia do prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów, chyba, że przepisy prawa lokalnego stanowić będą inaczej;
2. obowiązek selektywnego zbierania odpadów komunalnych obejmuje następujące frakcje odpadów:
   - papier, tektura (makulatura, karton),
   - szkło,
   - metale,
   - tworzywa sztuczne,
   - odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające degradacji oraz odpady zielone,
   - opakowania wielomateriałowe,
   - przeterminowane leki i chemikalia,
   - zużyte baterie i akumulatory,
   - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
   - meble i inne odpady wielkogabarytowe,
   - odpady budowlane i rozbiórkowe,
   - zużyte opony,
   - tekstylia.

W ramach gminnej inwestycji powstał Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Nowym Warpnie, do którego mieszkańcy gminy mogą od poniedziałku do soboty przekazywać posegregowane odpady komunalne z następujących frakcji:

[24] Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Nowe Warpno
[25] Raport o stanie Gminy Nowe Warpno za 2018 rok

- szkło,
- papier,
- tworzywa sztuczne,
- metal,
- opakowania wielomateriałowe,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyte opony,
- odpady budowlane i rozbiórkowe – na podstawie oświadczeń, że roboty budowlane w zakresie powodującym powstawanie odpadów właściciel nieruchomości wykonuje sam i nie korzysta z usług firm budowlanych, w ilości 0,5 Mg na nieruchomość lub lokal mieszkalny w przypadku nieruchomości wielolokalowej na rok,
- odpady zielone,
- odzież i tekstylia,
- przeterminowane leki i chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe itd.) ,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, świetlówki i żarówki itp.

W celu zapewnienia możliwości przekazania odpadów zebranych selektywnie i ułatwienia ich przekazania w ramach PSZOK na terenie gminy Nowe Warpno zostały utworzone Punkty Gromadzenia Odpadów Komunalnych wyposażone w odpowiednie oznakowane pojemniki na odpady z frakcji: papier i tektura, opakowania wielomateriałowe, tworzywa sztuczne, odpady opakowaniowe ze szkła.

Raz w roku organizowany jest mobilny PSZOK – odbierane są odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt RTV, AGD.

Gmina Dobra[26]

Zgodnie z *Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Dobra,* właściciele nieruchomości są zobowiązani do utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości poprzez :

1. prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych z wydzieleniem następujących frakcji:
   - papier i tektura;
   - tworzywa sztuczne;
   - szkło;
   - metal;
   - opakowania wielomateriałowe;
   - odpady komunalne ulęgające biodegradacji w tym odpady opakowaniowe ulęgające biodegradacji oraz odpady zielone;
   - meble i inne odpady wielkogabarytowe;
   - przeterminowane leki i opakowania po lekach;
   - chemikalia i opakowania po chemikaliach;
   - zużyte baterie i akumulatory;
   - zużyte kartridże i tonery;
   - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;

[26] Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Dobra.

- świetlówki i żarówki;
- zużyte opony;
- odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne;
- przepracowane oleje silnikowe;

2. przekazywanie selektywnie zebranych odpadów komunalnych podmiotowi uprawnionemu, który odbiera odpady komunalne z nieruchomości na zlecenie Gminy Dobra lub bezpośrednio do gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Gmina Kołbaskowo[27]

Gmina Kołbaskowo, z terenu nieruchomości zamieszkałych, nieruchomości niezamieszkałych, na których znajdują się domki letniskowe oraz innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, wykorzystywanych jedynie przez część roku bezpośrednio z nieruchomości odbiera w każdej ilości:

1. zebrane w pojemnikach odpady komunalne zmieszane;
2. zebrane selektywnie w pojemnikach lub workach odpady z:
   - papieru i tektury,
   - metalu,
   - tworzyw sztucznych,
   - szkła,
   - opakowań wielomateriałowych,
   - odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji oraz odpady zielone.

Odpady z papieru, metalu, tworzywa sztucznego, szkła i opakowań wielomateriałowych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji, są gromadzone:

1. w workach lub pojemnikach w zabudowie jednorodzinnej i zagrodowej, domkach letniskowych oraz innych nieruchomościach wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe;
2. w pojemnikach na terenie pozostałych nieruchomości zamieszkałych.

Odpady wielkogabarytowe są odbierane z wyznaczonych przez gminę miejsc:

1. dwa razy w roku z terenu całej Gminy Kołbaskowo z podstawionych kontenerów;
2. 1 raz na kwartał w roku kalendarzowym z zabudowy wielorodzinnej, w formie tzw. „wystawki”.

Terminy i miejsca zbiórki tych odpadów, podane są do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenia na tablicach ogłoszeń oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy Kołbaskowo, poza zbiórką wymienione odpady są przyjmowane w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

Przeterminowane leki są zbierane w punktach aptecznych zlokalizowanych na terenie Gminy Kołbaskowo oraz w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

[27] Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Kołbaskowo za 2017 rok

Zużyte baterie i akumulatory inne niż przemysłowe i samochodowe są odbierane z punktów zbiórki zlokalizowanych na terenie placówek oświatowych, Urzędu Gminy lub z Punktu Selektywnej Zbiórki odpadów Komunalnych.

Odpady elektryczne i elektroniczne są zbierane w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

W Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) nieodpłatnie w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przyjmowane są, dostarczane przez mieszkańców Gminy Kołbaskowo odpady komunalne zebrane w sposób selektywny:

1. papier i tektura - w każdej ilości;
2. metal - w każdej ilości;
3. tworzywa sztuczne - w każdej ilości;
4. szkło - w każdej ilości;
5. opakowania wielomateriałowe, - w każdej ilości;
6. tekstylia i odzież - w każdej ilości;
7. zużyte sprzęty elektryczne i elektroniczne - w każdej ilości;
8. odpady wielkogabarytowe - w każdej ilości;
9. odpady zielone - w każdej ilości;
10. zużyte opony - w każdej ilości;
11. zużyte baterie i akumulatory - w każdej ilości;
12. Przeterminowane leki i chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe) - w każdej ilości;
13. odpady budowlano-remontowe z drobnych remontów oraz odpady rozbiórkowe, które powstają w wyniku prowadzenia drobnych robót, które nie wymagają pozwolenia na budowę, ani zgłoszenia zamiaru prowadzenia robót do administracji budowlano - architektonicznej - przyjmowana ilość do 1000 kg od jednego gospodarstwa domowego na rok.

Podmioty posiadające pozwolenia na wytwarzanie oraz zezwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Starostwo Powiatowe w Policach, na terenie Powiatu Polickiego, funkcjonuje 24 podmioty posiadające aktualne pozwolenia na wytwarzanie odpadów. Zostały one zebrane w tabeli poniżej.

Tabela 49. Podmioty, z terenu powiatu polickiego, posiadające pozwolenia na wytwarzanie odpadów.

L.p.	Podmiot	Adres	Termin obowiązywania
1.	"Łowkis-Łozowski" s.c. Autoryzowany Serwis Citroen z siedzibą w Szczecinie przy ul. Modrej	Dobra, ul. Migdałowa 4, 4A	31.04.2021
2.	SIC LAZARO Polska Sp. z o.o.	Police, ul.Tanowska 8	31.07.2021
3.	SKRAW-MET Sp. z o.o. Sp.K.	72-002 Dołuje, Wąwelnica 18	01.08.2024
4.	POLDEK Dionizy Polikowski	Mierzyn, ul. Krzemienna 4	31.07.2022
5.	OTICON Polska Production Sp. z o.o.	Mierzyn, ul. Lubieszyńska 59	30.05.2021

L.p.	Podmiot	Adres	Termin obowiązywania
6.	SIC LAZARO Polska Sp. z o.o.	Police, ul. Tanowska 8	31.03.2023
7.	"Bońkowscy Spólka z o.o. i Spółka" Spółka Komandytowa	Ustowo 55	31.01.2024
8.	FOREST Sp. z o.o.	siedziba : Szczecin, ul. Bronisławy 17	28.02.2024
9.	STENA RECYCLING Spółka z o.o.	siedziba: W-wa Oddz.w Przecławiu, Al.. Kasztanowa 21	30.06.2024
10.	TRANS -NET	Police, ul. Tanowska 8	30.09.2024
11.	"Transtech" Usługi Sprzetowe i Transportowe Sp. z o.o.	Police, ul. Kuźnicka 1	31.03.2025
12.	Meble Morskie sp. z o.o.	Będargowo 29a, Będargowo	01.01.2026
13.	Intertransports Center-Polska	Police, ul. Piotra i Pawła 45	01.03.2026
14.	"ETIKO" Sp.z o.o.	Trzeszczyn, ul. Kościuszki 45E	31.12.2026
15.	NORATEL Spółka z o.o.	Dobra,, ul. Szczecińska 1K	31.07.2026
16.	PMC Hydraulika Sp. z o.o.	Kołbaskowo, Rosówek 24	31.08.2021
17.	HABIA CABLE Sp. z o.o.	Dobra, Lubieszyn 8c	31.12.2021
18.	MTS Morskie Techniczne Serwisy sp. z o.o.	Mierzyn, ul. Lubieszyńska 5	31.07.2027
19.	LARS LAJ Polska sp. z o.o.	Dobra, ul. Migdałowa 11	27.10.2027
20.	JUPITER GROUP Polska sp. z o.o.	Trzeszczyn, ul. Kościuszki 48	30.10.2027
21.	DGS POLAND Spółka z o.o.	72-006 Mierzyn, ul. Lubieszyńska 59	28.02.2026

Źródło: Starostwo Powiatowe w Policach.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Starostwo Powiatowe w Policach, na terenie Powiatu Polickiego, funkcjonują 42 podmioty posiadające aktualne zezwolenia na zbieranie/przetwarzanie odpadów. Zostały one zebrane w tabeli poniżej.

Tabela 50. Podmioty, z terenu powiatu polickiego, posiadające zezwolenia na zbieranie/przetwarzanie odpadów.

Lp.	Podmiot	Adres, siedziba	Przedmiot zezwolenia	Termin obowiązywania
1.	EKOPAK Spółka z o.o.	Pilchowo ul. Sosnowa 15	zbieranie i przetwarzanie odpadów o kodach 03 03 08 03 03 99 15 01 01 19 12 01 20 01 01	30.04.2023
2.	DROZD Skup Złomu i Sprzedaż Kruszywa, Kamieni, Granitu DROZD Drozdowski Adam	Police ul Starzyńskiego 15	zbieranie odpadów, w tym punkt skupu złomu	30.07.2023
3.	WERNER - ZŁOM Wojciech Werner	Police ul. Energetyków 7	zbieranie - skup złomu, mag. na dz.3053/2	31.05.2023

Lp.	Podmiot	Adres, siedziba	Przedmiot zezwolenia	Termin obowiązywania
4.	ZŁOMIX S.c. Maciej Korwin-Szymanowski, Marcin Szpurek, Przemysław Tarczyński	Police ul. Kościuszki 57b	zbieranie odpadów, w tym punkt skupu złomu	30.09.2023
5.	FDO Sp. z o.o.	Leśno Górne 11	zbieranie i przetwarzanie odpadów o kodach 03 03 08 03 03 99 15 01 01 19 12 01 20 01 01	31.03.2024
6.	P.H.U."VESTAL"Tomasz Cybulski	Police ul. Piłsudskiego 22/12	zbieranie odpadów	31.10.2024
7.	STALFIX S.C.	Mierzyn ul. Welecka 21B	zbieranie odpadów	01.01.2026
8.	PW "FERKUT" Robert Lipowicz	Ustowo Ustowo 18 k	zbieranie odpadów	31.01.2025
9.	ZARZĄD PORTU MORSKIEGO POLICE SP. ZO.O.	Police Kuźnicka 1	zbierania odpadów	30.09.2025
10.	LUMEN Sp. z o.o.	Police ul. Piotra i Pawła 9	zbieranie odpadów	31.12.2025
11.	ZARZĄD PORTU MORSKIEGO POLICE SP. ZO.O.	Police Kuźnicka 1	pozainstalacyjne przetwarzanie odpadów	01.01.2026
12.	Port Morski Police Sp. z o.o.	Police ul. Kuźnicka1	przetwarzanie odpadów	01.01.2026
13.	SIC LAZARO Polska Sp. z o.o.	Police ul. Tanowska 8	odzysk, zmiana decyzji z dnia 09.12.2010 r, 12.12.2011 r., 27.02.2014r. i 30.10.2015r. i 17.05.2016r.	30.04.2026
14.	KEMIPOL Sp. zo.o.	Police ul. Kuźnicka 6	zbieranie odpadów	30.11.2026
15.	ZARZĄD PORTU MORSKIEGO POLICE SP. ZO.O.	Police ul. Kuźnicka 1	przetwarzanie odpadów	28.02.2027
16.	ARK-TRANS Andrzej Kogutowski	Police ul. Wiśniowa 15	zbieranie odpadów	31.03.2027
17.	KEMIPOL Sp. zo.o.	Police ul. Kuźnicka 6	przetwarzanie odpadów	30.04.2027
18.	ZARZĄD PORTU MORSKIEGO POLICE SP. ZO.O.	Police ul. Kuźnicka 1	przetwarzanie odpadów	29.02.2028
19.	POLDEK Polikowscy sp. j.	Dobra ul. Graniczna 39B	przetwarzanie odpadów	30.04.2029

Źródło: Starostwo Powiatowe w Policach.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Urząd Marszałkowski w Szczecinie, na terenie Powiatu Polickiego, funkcjonują następujące podmioty posiadające aktualne pozwolenia na wytwarzanie odpadów, wydane przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego:

- XEDOS S.C., Stobno 17 D, 72-002 Dołuje (stacja demontażu pojazdów wycofanych z Eksploatacji zlokalizowana w m . Stobno);
- Firma Handlowo-Usługowa „Frost", Skibin 26a, 88-200 Radziejów (stacja demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji zlokalizowana w m. Stobno);
- ORZECH S.C., ul. Energetyków 6 , 72-010 Police (stacja demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji zlokalizowana w Policach);
- RSW S.A., Ostoja 18, 72-005 Ostoja.

Osiągnięte poziomy recyklingu

Wszystkie gminy powiatu polickiego osiągnęły, w 2019 roku, wymagane poziomy recyklingu. Ich wartości przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 51. Osiągnięte, przez gminy powiatu polickiego, poziomy recyklingu

Poziomy recyklingu	Poziomy wymagane	Gmina			
		Police	Nowe Warpno	Dobra	Kołbaskowo
Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła [%]	>30	36,19	32,92	31,62	45
Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych [%]	>50	53,06	56,74	60,94	74,28
Poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. [%]	<40	10,01	-	0	0

Źródło: Analizy gospodarki odpadami oraz raporty o stanie poszczególnych gmin powiatu.

Odpady zawierające wyroby azbestowe

Zgodnie z danymi zamieszczonymi w bazie azbestowej, na terenie powiatu polickiego znajduje się 3 556 955 kg pozostałych do unieszkodliwienia, wyrobów zawierających azbest.

Tabela 52. Ilość materiałów zawierających azbest , pozostałych do unieszkodliwienia na terenie powiatu polickiego (stan na 25.11.2020 r.).

Jednostka	Materiały zawierające azbest pozostałe do unieszkodliwienia [kg]		
	razem	osoby fizyczne	osoby prawne
Powiat policki	3 556 955	2 223 082	1 333 874
Police	1 450 749	545 910	904 839
Nowe Warpno	116 907	90 747	26 160

Jednostka	Materiały zawierające azbest pozostałe do unieszkodliwienia [kg]		
	razem	osoby fizyczne	osoby prawne
Dobra	610 139	413 440	196 700
Kołbaskowo	1 379 160	1 172 985	206 175

Źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl

System gospodarowania odpadami na terenie województwa zachodniopomorskiego

Zgodnie z *„Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028”*, obszar województwa został podzielony na dwa regiony gospodarki odpadami:

- Region Zachodni,
- Region Wschodni.

Zgodnie ze zmianami przepisów wprowadzonymi wraz z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. *o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* oraz niektórych ustaw (Dz. U. poz. 1579), która zmieniła przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (tekst jednolity Dz.U. 2020 poz. 797 ze zm.), doszło do zmian w postaci zniesienia regionów gospodarki odpadami oraz zmiany regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych na instalacje komunalne.

Instalacje komunalne funkcjonujące na terenie województwa zachodniopomorskiego

Instalacje komunalne funkcjonujące na terenie województwa zachodniopomorskiego przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 53. Wykaz funkcjonujących instalacji komunalnych na terenie województwa zachodniopomorskiego.

Nazwa i adres instalacji komunalnej	Podmiot zarządzający instalacją komunalną
Instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów	
Instalacja MBP Leśno Górne 12, 72-004 Tanowo	Zakład Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych, Leśno Górne 12, 72-004 Tanowo
Instalacja MBP ul. Księżnej Anny 11, 70-671 Szczecin	SUEZ JANTRA Sp. z o.o. ul. Księżnej Anny 11, 70-671 Szczecin
Instalacja MBP ul. J. Smoleńskiej ps. „Jachna” 35, 71-005 Szczecin	REMONDIS Szczecin Sp. z o.o. ul. J. Smoleńskiej ps. „Jachna” 35, 71-005 Szczecin
Instalacja MBP Łęczyca, 73-112 Stara Dąbrowa	Zakład Zagospodarowania Odpadów Stargard Sp. z o.o. ul. Bogusława IV 15, 73-110 Stargard
Instalacja MBP Dalsze 36, 74-300 Myślibórz	EKO-MYŚL Sp. z o.o. Dalsze 36, 74-300 Myślibórz
Instalacja MBP Słajsino 30, 72-200 Nowogard	Celowy Związek Gmin R-XXI Słajsino 30, 72-200 Nowogard
Instalacja MBP Korzyścienko, ul. Wspólna 1, 78-132 Grzybowo	Miejski Zakład Zieleni, Dróg i Ochrony Środowiska Sp. z o.o. ul. 6 Dywizji Piechoty 60, 78-100 Kołobrzeg
Instalacja MBP ul. Łubuszan 80, 76-004 Sianów	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. ul. Komunalna 5, 75-724 Koszalin

Nazwa i adres instalacji komunalnej	Podmiot zarządzający instalacją komunalną
Instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów	
Instalacja MBP Gwiazdowo, 76-100 Sławno	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. ul. Polanowska 43, 76-100 Sławno
Instalacja MBP Mirowo 14, 78-125 Rymań	SUEZ JANTRA Sp. z o.o. ul. Księżnej Anny 11, 70-671 Szczecin
Instalacja MBP Wardyń Górny 35, 78-320 Połczyn-Zdrój	Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. Wardyń Górny 35, 78-320 Połczyn-Zdrój
Instalacja MBP Chojnica 2, 78-650 Mirosławiec	ATF Sp. z o. Sp. k. Chojnica 2, 78-650 Mirosławiec
Składowiska odpadów inne niż niebezpieczne i obojętne	
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Łęczyca, 73-112 Stara Dąbrowa	Zakład Zagospodarowania Odpadów Stargard Sp. z o.o. ul. Bogusława IV 15, 73-110 Stargard
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Dalsze 36, 74-300 Myślibórz	EKO-MYŚL Sp. z o.o. Dalsze 36, 74-300 Myślibórz
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Słajsino 30, 72-200 Nowogard	Celowy Związek Gmin R-XXI Słajsino 30, 72-200 Nowogard
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne ul. Łubuszan 80, 76-004 Sianów	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. ul. Komunalna 5, 75-724 Koszalin
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Mirowo 14, 78-125 Rymań	SUEZ JANTRA Sp. z o.o. ul. Księżnej Anny 11, 70-671 Szczecin
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Wardyń Górny 35, 78-320 Połczyn-Zdrój	Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami sp. z o.o. Wardyń Górny 35, 78-320 Połczyn-Zdrój
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Gwiazdowo, 76-100 Sławno	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. ul. Polanowska 43, 76-100 Sławno

Źródło: www.bip.wzp.pl/artykul/lista-instalacji-spelniajacych-wymagania-dla-instalacji-komunalnych-na-terenie-wojewodztwa

5.8.2. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego.

Zadania obejmujące gospodarkę odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, wyznaczone w poprzednim *Programie Ochrony Środowiska*, zrealizowane w latach 2018 - 2019, przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 54. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem gospodarki odpadami.

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Intensyfikacja działań organizacyjnych i inwestycyjnych w zakresie potrzeb segregacji odpadów komunalnych	↑	P, D, R, O

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Kontynuacja działań związanych z unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest	↑	W, D, R, O
Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie dotrzymywania zapisów decyzji administracyjnych (w zakresie gospodarowania odpadami innymi niż komunalne)	↑	B, D, R, O

Źródło danych: Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego za lata 2018-2019

Legenda:
Skutek: B – bezpośredni, P – pośredni, W – wtórny, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.
Stan realizacji zadania: ↑ - zrealizowane, ↓ - brak realizacji.

Realizacja ww. działań przyczyniła się do efektywnego funkcjonowania systemu gospodarki odpadami na terenie powiatu. Fakt ten potwierdzają zmiany wskaźników monitoringu, których analiza została zawarta w poniższej tabeli.

Tabela 55. Wskaźniki monitoringu dotyczące gospodarki odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika
1.	Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku	t	24 262,06	23 340,20	22 089,72	
2.	Zmieszane odpady komunalne ogółem na 1 mieszkańca	kg	312,1	296,2	276,2	
3.	Zmieszane odpady zebrane z gospodarstw domowych w ciągu roku	t	20 233,54	19 567,66	17 916,60	
4.	Zmieszane odpady komunalne zebrane z gospodarstw domowych ogółem na 1 mieszkańca	t	260,3	248,4	224,0	
5.	Odpady z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji) zebrane w ciągu roku	t	4 902,67	4 531,56	5 025,81	
6.	Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (wszystkie gminy)	-	osiągnięty	osiągnięty	osiągnięty	
7.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami papieru, tworzyw sztucznych, szkła, metalu (wszystkie gminy)	-	osiągnięty	osiągnięty	osiągnięty	

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika
8.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych (wszystkie gminy)	-	osiągnięty	osiągnięty	osiągnięty	
9.	Czynne składowiska odpadów, na których unieszkodliwiane są odpady	szt.	1	1	1	
10.	Powierzchnia czynnych składowisk, na których unieszkodliwiane są odpady komunalne	ha	4,4	4,4	4,4	

Źródło danych: GUS

*Gdzie:
kolor zielony – poprawa lub brak zmian,
kolor czerwony – pogorszenie wartości wskaźnika lub przekroczenie wartości dopuszczalnych.

W ramach poprzedniego Programu Ochrony Środowiska podjęto się realizacji zadań inwestycyjnych oraz organizacyjnych mających na celu ulepszenie selektywnej zbiórki odpadów, zadań kontrolnych w stosunku do podmiotów wytwarzających odpady oraz unieszkodliwiana wyrobów zawierających azbest. Wskaźniki monitoringu potwierdzają pozytywny efekt wykonanych zadań – Ilość zmieszanych odpadów odebranych od mieszkańców maleje, a jednocześnie osiągnięte zostały poziomy recyclingu i przygotowania do ponownego użycia zbieranych selektywnie odpadów oraz poziom ograniczenia przekazanych do składowania odpadów ulegających biodegradacji. Warto zaznaczyć, ze wymagane poziomy corocznie ulegają zaostrzeniu. Zwiększeniu ulegają również ilość odpadów odbieranych z innych źródeł co ma związek ze skuteczną działalnością kontrolną. Zgodnie z danymi umieszczonymi w bazie azbestowej, na terenie powiatu polickiego zinwentaryzowanych zostało 4 851 684 kg wyrobów zawierających azbest, z czego do unieszkodliwienia pozostaje 3 556 955 kg. Oznacza to, że w ramach realizacji zadania unieszkodliwiono 1 294 729 kg wyrobów zawierających azbest. Zaleca się kontynuację podejmowanych działań.

5.8.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wpływ gwałtownych zjawisk pogodowych oraz ich efektów należy mieć na uwadze podczas wybierania lokalizacji oraz projektowania obiektów typu PSZOK oraz składowisk odpadów. Jednym ze sposobów adaptacji do zmian klimatu jest także zmniejszenie zapotrzebowania na surowce, poprzez zwiększenie recyclingu odpadów.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Większość nadzwyczajnych zagrożeń środowiska dotyczących gospodarki odpadami, jest związana ze składowiskami odpadów. Można do nich zaliczyć przedostawanie się

odpadów poza miejsce wyznaczone do ich składowania, ruchy masowe ziemi a także samozapłon gazów składowiskowych. Aby im przeciwdziałać należy zapobiegać niewłaściwej eksploatacji oraz rekultywacji składowisk odpadów.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarki powinny dotyczyć zagadnień takich jak prawidłowa gospodarka odpadami, znaczenie segregacji odpadów oraz obejmować akcje takie jak „Sprzątanie Świata".

Monitoring środowiska

Analiza wpływu gospodarki odpadami na środowisko przyrodnicze powinien opierać się przede wszystkim na elementach takich jak:

- monitoring wpływu składowisk na wody powierzchniowe i podziemne;
- badanie poziomu i jakości wód podziemnych oraz objętości i składu wód odciekowych;
- kontrole w zakresie zbierania, przetwarzania oraz składowania odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych;
- monitoring dzikich składowisk oraz terenów po zlikwidowanych mogilnikach.

5.6.4 Tendencje

Tendencje korzystne	Tendencje niekorzystne
• Wzrost świadomości społeczeństwa w związku z gospodarką odpadami, • Udoskonalanie selektywnej zbiórki odpadów, • Zmniejszająca się ilość wyrobów azbestowych,	• Wzrastający koszt odbierania odpadów przez podmioty; • Zwiększająca się ilość odpadów produkowana przez inne źródła (usługi komunalne, handel, mały biznes, biura oraz instytucje);

Poniżej zestawiono główne problemy w zakresie gospodarki odpadami. Opisane zostały także atuty związane z tym zagadnieniem.

Problemy i zagrożenia

- Występowanie wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu polickiego;
- Zwiększające się koszty odbierania odpadów od mieszkańców powiatu;
- Zwiększająca się ilość odpadów produkowanych przez podmioty komunalne, instytucje, biura, małe biznesy oraz podmioty handlowe;
- Przekroczenia dopuszczalnych poziomów B(a)P w pyle, opisane w rozdziale 5.1., wskazują na spalania w piecach odpadów
- W miejscowości Dołuje znajduje się składowisko odpadów wymagające rekultywacji;

Atuty

- Gminy wchodzące w skład powiatu polickiego osiągnęły wymagane poziomy recyclingu i przygotowania do ponownego użycia innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła;
- Gminy wchodzące w skład powiatu osiągnęły wymagane poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania;
- Gminy powiatu polickiego posiadają Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

5.8.5. Analiza SWOT

Gospodarka odpadami	
Silne strony	Słabe strony
• Gminy powiatu osiągnęły wymagane poziomy recyclingu i przygotowania do ponownego użycia innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych; • Gminy powiatu osiągnęły wymagane poziomy recyclingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła; • Gminy powiatu osiągnęły wymagane poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania; • Gminy powiatu polickiego posiadają punkty PSZOK;	• Na terenie powiatu polickiego występują wyroby zawierające azbest; • Niska świadomość ekologiczna mieszkańców; • Zwiększająca się ilość odpadów produkowanych przez podmioty komunalne, instytucje, biura, małe biznesy oraz podmioty handlowe; • Na obszarze powiatu zlokalizowane jest składowisko odpadów wymagające rekultywacji;
Szanse	Zagrożenia
• Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami w tym konieczności selektywnej zbiórki odpadami; • Usuwanie oraz unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest; • Wzmacnianie systemu selektywnej zbiórki odpadów;	• Spalanie odpadów w przydomowych kotłowniach, • Usuwanie wyrobów zawierających azbest w zbyt wolnym tempie.

5.9. Zasoby przyrodnicze

5.9.1. Formy ochrony przyrody

Na terenie powiatu polickiego występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszary Natura 2000,
- Park Krajobrazowy,
- Rezerwaty,
- Użytki ekologiczne,
- Pomniki przyrody.

Obszary Natura 2000[28]

Nazwa obszaru: Dolna Odra
Kod obszaru: PLH320037
Powierzchnia: 30 458,09 ha
Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:
specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Opis:

Dolina Odry (z dwoma głównymi kanałami: Wschodnią Odrą i Zachodnią Odrą), rozciągająca się na przestrzeni ok. 90 km, stanowi mozaikę obejmującą: tereny podmokłe z torfowiskami i łąkami zalewanymi wiosną, lasy olszowe i łęgowe, starorzecza, liczne odnogi rzeki i wysepki. Odra jest rzeką swobodnie płynącą (według terminologii hydrotechników). Duży udział w obszarze mają naturalne tereny zalewowe. Ostoja obejmuje również fragmenty strefy krawędziowej Doliny Odry z płatami roślinności sucholubnej, w tym z murawami kserotermicznymi oraz lasami. Tereny otaczające ostoję są użytkowane rolniczo. Gospodarka łąkowa oraz wypas bydła są też prowadzone na niewielkim fragmencie obszaru. W okolicach ostoi zlokalizowane są liczne zakłady przemysłowe.

Obszar charakteryzują dobrze zachowane siedliska, w tym 21 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Liczne rzadkie i zagrożone gatunki zwierząt, w tym 17 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Międzyodrze, tzn. wyspa torfowa położona pomiędzy Odrą Wschodnią i Odrą Zachodnią to obszar największego w Europie torfowiska fluwiogenicznego o miąższości do 10 m, poprzecinanego siecią kanałów, starorzeczy, rowów i rozlewisk o długości łącznej ok. 200 km. W tych szczególnych warunkach, przy bardzo ograniczonym gospodarowaniu wykształciła się tu charakterystyczna szata roślinna. Dobrze zachowane siedliska dają schronienie i miejsce spoczynku oraz zapewniają bazę pokarmową dla wielu rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt, w tym nocka łydkowłosego Myotis dasycneme - gatunku wymienianego w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Liczne ślepe odnogi rzeczne, szerokie kanały oraz bogactwo terenów podmokłych i zalewowych znajdujących się na obszarze ostoi Dolina Odry stanowią szczególnie korzystny i preferowany teren żerowiskowy dla tego gatunku. W kanałach Międzyodrza występuje m. in. salwinia pływająca Salvinia natans i grzybieńczyk wodny Nymphoides peltata (gatunki zagrożone w Polsce).

[28] www.natura2000.gdos.gov.pl

Nazwa obszaru: Jezioro Stolsko
Kod obszaru: PLH320063
Powierzchnia: 139,68 ha
Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:
specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Opis:

Jezioro Stolsko (powierzchnia całkowita - 92 ha, w granicach Polski - 28,5 ha) z przyległymi lasami przecięte jest granicą państwową i w części znajdującej się w granicach Niemiec chronione jako obszar Natura 2000 "Gottesheide mit Schloß- und Lenzener See" (DE2451301) na powierzchni 1399 ha (zarówno jako Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków OSO jak i Specjalny Obszary Ochrony Siedlisk OOS). Po polskiej stronie granicy występują analogiczne siedliska, choć kwestia klasyfikacji granicznego jeziora Stolsko do siedlisk przyrodniczych jest problematyczna. Zbiornik jest zeutrofizowany, z dnem mulistym, z silnie rozwiniętym pasem szuwarów i roślinnością wodną. Z drugiej strony stwierdzono występowanie w nim łąk ramienicowych i w Niemczech zaklasyfikowany jest do siedliska 3140 (jeziora mezotroficzne z łąkami ramienicowymi). Obszar położony jest na Równinie Polickiej w Puszczy Wkrzańskiej. Z jeziora Stolsko wypływa rzeka Gunica stanowiąca lewy dopływ Odry. W południowej części krajobraz falisty wysoczyzny morenowej z misą jeziora, w części północnej krajobraz pagórkowaty z bezodpływowymi zagłębieniami terenu. Z jeziora Stolsko i jego brzegów podawane były w początkach XX wieku tak rzadkie gatunki jak Schoenoplectus xkalmusii, Botrychium simplex, Potamogeton oblongus (Muller 1911) oraz Corallorhiza trifida (Holzfuss 1925).

Obszar transgraniczny, sąsiadujący z obszarami Natura 2000 (ptasim i siedliskowym) po stronie niemieckiej. Sąsiedztwo jest o tyle istotne, że jednym z przedmiotów ochrony po stronie niemieckiej jest jezioro Stolsko przecięte granicą (wyznaczenie obszaru po polskiej stronie ma na celu ujednolicenie zasad i zapewnienie skutecznej ochrony zbiornika) . Obszar zlokalizowany jest w centralnej części proponowanego transgranicznego rezerwatu przyrody Gottesheide-świdwie. Poza jeziorem chroni fragmenty lepiej zachowanych siedlisk leśnych i bagiennych w południowej części Puszczy Wkrzańskiej. Obszar ważny jako miejsce występowania i rozrodu płazów, gadów i ptaków, a ponadto miejsce zimowania ptaków, miejsce żerowania i odpoczynku ptaków wodno-błotnych, zwłaszcza żurawi i gęsi.

Nazwa obszaru: Police - kanały
Kod obszaru: PLH320015
Powierzchnia: 100,25 ha
Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:
specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Opis:

Sieć podziemnych kanałów długości ok. 4000 m, stanowią pozostałość po przedwojennej fabryce paliw lotniczych (benzyny syntetycznej) - Hydrier Werke Politz.

Największe zimowisko nietoperzy na Pomorzu Zachodnim (780 osobników - sezon zimowy 2003). Zimuje tu 6 gatunków nietoperzy, z czego 2, to gatunki z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Nazwa obszaru: Ujście Odry i Zalew Szczeciński
Kod obszaru: PLH320018
Powierzchnia: 52611,99 ha
Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:
specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Opis:

Obszar położony u ujścia rzeki Odry obejmujący również jej dolny odcinek, Zalew Szczeciński, Wyspę Chrząszczewską i Zalew Kamieński. Dźwina i Zalew Kamieński to najbardziej naturalne elementy ujścia Odry. średnia głębokość tego rozległego kompleksu wodnego wynosi 3,5 - 4,0 m. Wokół wybrzeży zalewu ciągną się, zmiennej szerokości płycizny przybrzeżne sięgające niekiedy zwłaszcza po stronie wschodniej 800 metrów w głąb akwenu. Ich maksymalna głębokość osiąga 1,0-1,5 m. W zacisznych enklawach różnych części zalewu są one miejscem występowania wielu gatunków hydrofitów. Zalew Szczeciński ograniczają od północy tereny wyspy Wolin i Uznam. Ze środowiskiem morskim Bałtyku Zalew Szczeciński połączony jest poprzez koryto Dziwny na wschodzie, świny w środkowej części oraz poprzez Pianę na zachodzie. Przy wylotach ramion ujściowych wód zalewu rozwijają się delty wsteczne powstające w trakcie wlewania się wody morskiej do jego akwenu, co ma miejsce podczas sztormów, bądź przy długotrwałych silnych wiatrach z kierunków północnych. Wiatry północne powodują zjawisko tzw. "cofki", w efekcie której następuje podwyższenie stanu wód w zalewie, sięgające czasem nawet do 1,00 m. Z racji okresowych wlewów wody morskiej zmieniają się w zalewie parametry chemiczne jego Środowiska, zwłaszcza w zakresie zawartości chlorków, temperatury i wysycenia powierzchniowych warstw wody tlenem. Stąd poziom zawartości jonów Cl w wodach zalewu właściwego waha się w granicach 0,05 do 1,25 g/l. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w obecności roślin słonolubnych. Obszary terenów przyległych głównie po stronie wschodnich wybrzeży stanowią płaską strefę nadzalewową, którą pokrywają utwory mineralne, bądź organiczne torfów zakumulowanych w lokalnych obniżeniach i płytkich basenach nadzalewowych. Jedynie wybrzeża północne na niewielkim odcinku oraz wschodnie wyspy Wolin mają bardziej zróżnicowaną rzeźbę i znaczną rozpiętość wysokościową.

Laguna, priorytetowy rodzaj siedliska z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, ponad 80% obszaru. Łącznie zidentyfikowano tu 13 rodzajów siedlisk z tego załącznika. Torfowe obszary Basenu Czarnocińskiego są miejscem występowania wielu prawnie chronionych bądź rzadkich gatunków roślin naczyniowych, a także licznych mchów brunatnych i torfowców. W rejonie Miroszowa w zachodniej części zalewu występuje zjawisko abrazji klifowego brzegu - klif żywy.Zalew Szczeciński ma kluczowe znaczenie dla ichtiofauny regionu, a także Polski. Wstępują tu zarówno gatunki ryb i minogów chronionych, jak i innych, cennych z punktu widzenia biologii, czy gospodarki człowieka. Akwen ten położony jest na styku dwu różnorodnych środowisk; słodko i słonowodnego - estuarium. Efektem tego, jest występowanie gatunków ryb charakterystycznych dla obu tych środowisk. Leży on na szlaku wędrówek tarłowych między innymi takich gatunków jak: certa, aloza, łosoś, troć wędrowna, czy węgorz. Jest miejscem tarła wielu gatunków ryb (parposz, różanka). Łącznie zidentyfikowano tu 16 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.Wody Zalewu odznaczają się dużym zagęszczeniem organizmów dennych; zwłaszcza ochotkowatych Chironomidae, skąposzczetów Oligochaeta, i mięczaków.Rozległy

obszar wód Zalewu Szczecińskiego oraz urozmaicona strefa wybrzeży zasiedlona różnymi zbiorowiskami roślinności bagiennej, szuwarowej i wodnej jest miejscem egzystencji wielu gatunków ptaków, które znajdują tu dobre warunki żerowania, rozrodu i odpoczynku podczas migracji. Niejednokrotnie w okresie zimowym można tu obserwować żerujące bieliki w ilości do 250 osobników. Obszar obejmuje ważne ostoje ptasie o randze europejskiej.

Rysunek 19. Obszary siedliskowe sieci Natura 2000 na tle powiatu polickiego.

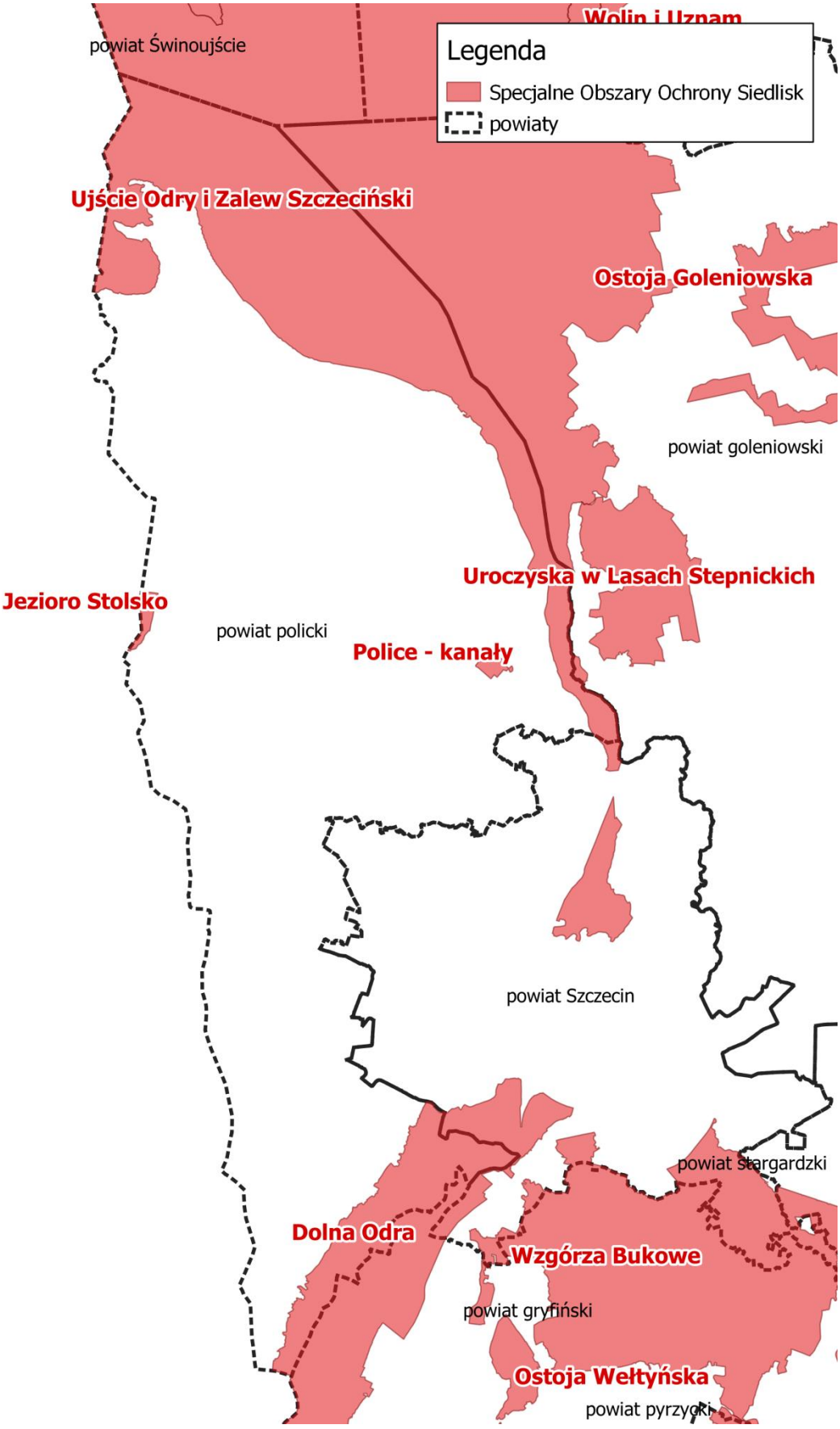

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GDOŚ.

Nazwa obszaru: Dolina Dolnej Odry
Kod obszaru: PLB320003
Powierzchnia: 61 648,4 ha
Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:
Obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia)

Opis:

Obszar obejmuje dolinę Odry pomiędzy Kostrzynem, a Zalewem Szczecińskim (dł. ca 150 km) wraz z Jeziorem Dąbie. J. Dąbie jest płytkim, deltowym zbiornikiem (5600 ha, głęb. max. 4 m), o urozmaiconej linii brzegowej. Zasilane jest zarówno przez wody opadowe i rzeczne, jak i przez wody morskie (zjawisko cofki). Jezioro od nurtu Odry oddzielają wyspy: Czapli Ostrów, Sadlińskie Łąki, Mienia, Wielka Kępa, Radolin, Czarnołęka, Dębina, Kacza i Mewia. Z południowo-wschodnim brzegiem jeziora sąsiadują łąki i mokradła Rokiciny, Sadlińskie i Trzebuskie Łęgi. W J. Dąbie występuje bogata roślinność wodna. Brzegi zajmuje szeroki pas szuwarów (głównie trzcinowych i oczeretów), za którymi wykształcają się ziołorośla nadrzeczne. Duże powierzchnie zajmują łęgi i zarośla wierzbowe. Wnętrza dużych wysp pokryte są olsami i łęgami jesionowo-olszynowymi. W części ujściowej Odra posiada dwa główne rozgałęzienia - Odra Wschodnia i Regalica. Obszar pomiędzy głównymi odnogami (kanałami) (Międzyodrze) jest płaską równiną z licznymi jeziorkami i mniejszymi kanałami, jest on zabagniony, posiada okresowo zalewane łąki i fragmenty nadrzecznych łęgów. Obszar poniżej Cedyni nosi nazwę Kotliny Freienwaldzkiej, w obrębie której szczególne znaczenie dla ptaków posiada tzw. Rozlewisko Kostrzyneckie. W ostoi w całości zawiera się siedliskowy obszar Natura 2000 Dolna Odra. Po stronie niemieckiej wzdłuż Odry rozciąga się Park Narodowy Dolina Dolnej Odry. W części środkowej i południowej obszaru włączono doń fragmenty przylegających do doliny lasów o największym zagęszczeniu ptaków drapieżnych.

Obszar to ostoja ptasia o randze europejskiej E 06. Występują co najmniej 43 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 14 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Bardzo ważny teren szczególnie dla ptaków wodno-błotnych w okresie lęgowym, wędrówkowym i zimowiskowym. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bąk (PCK), błotniak łąkowy i gęgawa; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: rybitwa czarna, gąsiorek i wodniczka (PCK). W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego następujących gatunków ptaków: gęsi zbożowa oraz białoczelna; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: łabędź krzykliwy, perkoz dwuczuby, krakwa, czajka i siewka złota; na jesiennym zlotowisku żurawie występują w ilości do 5 000 osobników. Zimą w wysokim zagęszczeniu występuje perkoz dwuczuby.

Nazwa obszaru: Jezioro Świdwie
Kod obszaru: PLB320006
Powierzchnia: 7 196,24 ha
Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:
Obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia)

Opis:

Ostoja „Jezioro Świdwie" zajmuje południowy fragment Puszczy Wkrzańskiej. Jest to obszar o urozmaiconej rzeźbie terenu (pagórki, wały wydmowe, zatorfione niecki deflacyjne, kotliny wytopiskowe), z centralnie położonym, eutroficznym jeziorem Świdwie. Jezioro pełni ważną funkcję ostoi ptaków wodno-błotnych (awifauna lęgowa i migrująca). Akwen jest wypłycony (głębokość maksymalna 2,1 m, głębokość średnia 0,7 m), zarastający roślinnością szuwarową, z charakterystyczną mozaiką siedlisk w jego otoczeniu (łąki świeże, szuwary turzycowe, olsy). Pozostała część ostoi stanowi ważne uzupełnienie biotopów awifauny o charakterze: żerowym, odpoczynkowym i lęgowym. Są to: lasy i bory Puszczy Wkrzańskiej (bory sosnowe świeże, bagienne, buczyny, olsy), łąki i pastwiska, inne grunty rolne, niewielkie śródpolne zbiorniki wodne (w większości są to wyrobiska potorfowe), fragment granicznego jeziora Stolsko. Ostoja „Jezioro Świdwie" to ważny elementem korytarza ekologicznego ptaków, uznany obszar o znaczeniu międzynarodowym (ostoja PL004). Cześć ostoi objęta jest ochroną jako rezerwat przyrody Świdwie oraz jako Ostoja Konwencji Ramsarskiej.

Obszar jest ważną ostoję ptasią o randze międzynarodowej (kryteria BirdLife International: B1i, B3, C2, C6). Wraz z sąsiednimi ostojami ptasimi, OSO Ukermünder Heide i OSO Ostoja Wkrzańska, stanowi zabezpieczenie odpowiednich biotopów dla ptaków będących przedmiotami ochrony w tych ostojach. Stwierdzono występowanie 39 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz co najmniej 29 regularnie występujących gatunków ptaków migrujących nie wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 2009/147/WE. Wartość przyrodniczą obszaru wzbogaca obecność: ośmiu typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, trzech gatunków bezkręgowców, dwóch gatunków płazów oraz trzech gatunków ssaków z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.

Nazwa obszaru: Ostoja Wkrzańska
Kod obszaru: PLB320014
Powierzchnia: 14 575,73 ha
Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:
Obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia)

Opis:

Obszar stanowi część (około 1/3) kompleksu leśnego rozmieszczonego po obu stronach granicy z Niemcami, położony na północny zachód od Szczecina i na zachód od ujściowego odcinka Odry. Obszar ten, stanowiąc mozaikę siedlisk, obejmuje nieduże rzeczki, zeutrofizowane i zarośnięte szuwarami jeziora, nieduże zbiorniki, rozległe torfowiska niskie, torfowiska wysokie, łąki i pastwiska, grunty porolne, olsy, lasy i bory. Większość obszaru Puszczy (głównie siedliska borowe i olsowe)znajduje się na terenie równiny pokrytej wydmami. Jedynie południowo-wschodnia część tego kompleksu leśnego (żyzne buczyny)

porasta wysokie wzgórza morenowe - Wzgórze Warszewskie. Najcenniejsze jeziora to Jez. Karpino i Jez. Piaski.

W ostoi występuje co najmniej 27 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK).W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: bielik (PCK), kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), lelek, rybołów (PCK),samotnik;

Nazwa obszaru: Zalew Szczeciński
Kod obszaru: PLB320009
Powierzchnia: 47 194,57 ha
Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:
Obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia)

Opis:

Obszar obejmuje polską część Zalewu Szczecińskiego. Zbiornik jest płytki (średnia głębokość 2-3m) i bardzo żyzny, o niezwykle wysokim zagęszczeniu organizmów bentosowych i bogatym rybostanie.

Ostoja ptasia o randze europejskiej E02.Występuje co najmniej 25 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Bardzo ważna ostoja ptaków wodno-błotnych przede wszystkim w okresie wędrówek i zimą. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: gęgawa, czernica, bielik (PCK), błotniak zbożowy (PCK), kania czarna (PCK), biegus zmienny (schinzii) (PCK), gąsiorek, ohar (PCK), perkoz dwuczuby, kropiatka sieweczka obrożna (PCK); w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje kania ruda (PCK), łyska i zimorodek; wodniczka (PCK) występuje w liczbie zaledwie 0-4 samców. W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego (C2 i C3) następujących gatunków ptaków: łabędź krzykliwy, rybitwa czarna, czernica, gągoł, głowienka, łyska, nurogęś, ogorzałka; W stosunkowo dużych ilościach (C7) występują: perkoz dwuczuby, kormoran czarny, gęś zbożowa i siewka złota; w sumie ptaki wodno-błotne występują w koncentracjach powyżej 20 000 osobników (C4).W okresie zimy występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego (C2 i C3) następujących gatunków ptaków: , łabędź krzykliwy, nurogęś, ogorzałka, markaczka, gągoł, bielaczek, bielik (do 250 osobników); łabędź krzykliwy zimuje w ilości stanowiącej stosunkowo znaczny procent populacji wędrującej, ale ponad 4% populacji zimującej w Polsce; ptaki wodno-błotne występują w koncentracjach powyżej 20 000 osobników (C4).

Rysunek 20. Obszary ptasie sieci Natura 2000 na tle powiatu polickiego.

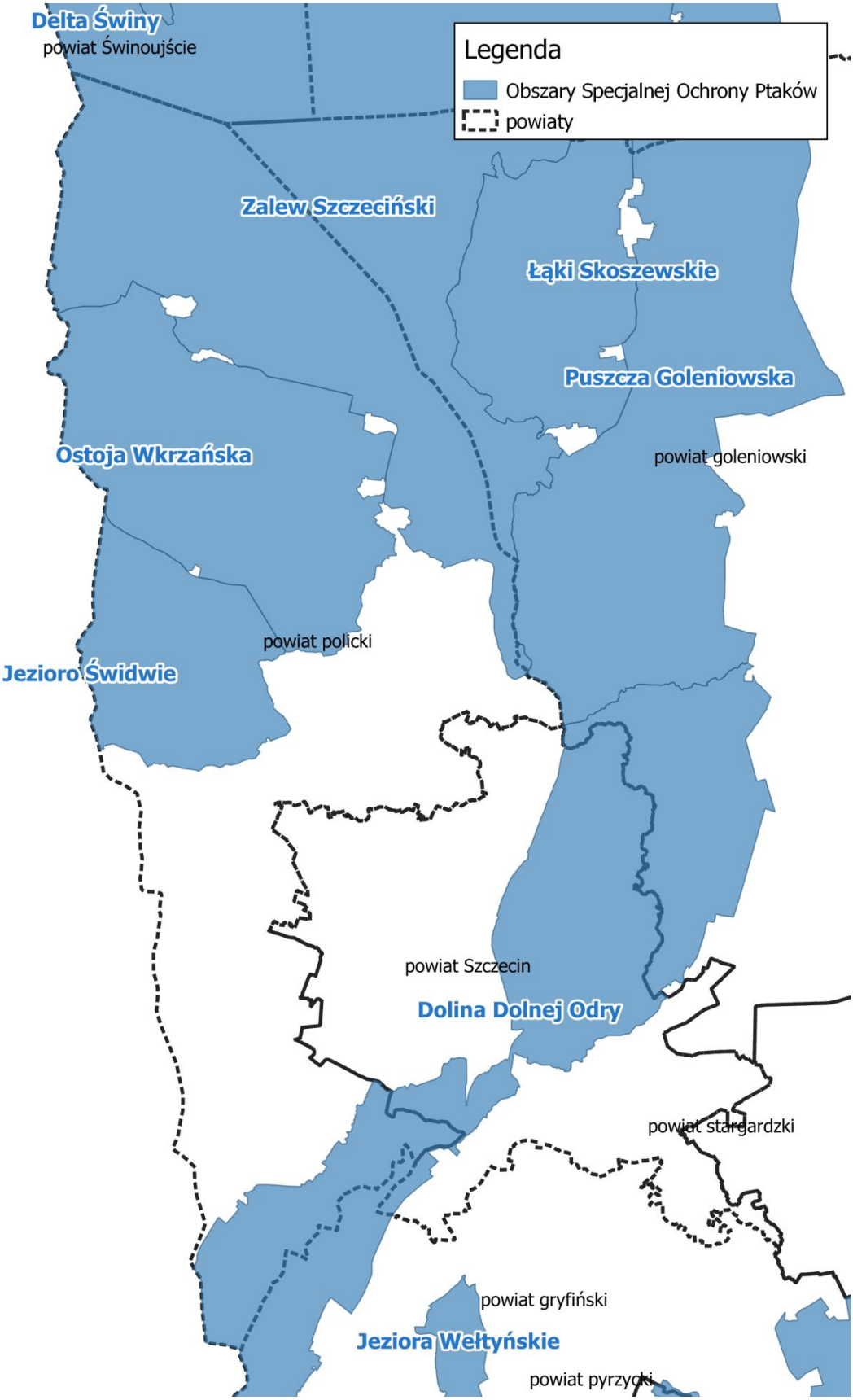

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GDOŚ.

Parki Krajobrazowe

Park Krajobrazowy „Dolina Dolnej Odry”[29]

Park Krajobrazowy Doliny Dolnej Odry utworzony został 1 kwietnia 1993 roku, Rozporządzeniem nr 4/1993 Wojewody Szczecińskiego (Dz. Urz. Woj. Szczecińskiego Nr 4, poz. 50). Park obejmuje teren o powierzchni 6009 ha, znajdujący się na obszarze gmin Gryfino, Kołbaskowo i Widuchowa. Otulina Parku, licząca 1140 ha oprócz wymienionych już gmin, leży na terenie gminy Szczecin.

Park krajobrazowy jest obszarem chronionym ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe, a celem jego utworzenia jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnienie tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Znajdujące się w granicach parku grunty rolne, leśne i inne nieruchomości pozostawia się w gospodarczym wykorzystaniu.

Park Krajobrazowy Dolina Dolnej Odry to największe w Europie Zachodniej i Środkowej fluwiogeniczne torfowisko niskie z florą i fauną nie spotykaną już w dolinach innych, wielkich rzek europejskich. Obszar Parku pocięty jest gęstą siecią starorzeczy, kanałów, rowów i rozlewisk, o łącznej długości ponad 200 km. Czynione na wielką skalę w okresie międzywojennym inwestycje mające zapewnić wykorzystanie rolnicze Międzyodrza nie przyniosły spodziewanych efektów ze względu na bardzo nikłe wyniesienie terenu nad poziom morza (od 0,1–0,2 do 0,5 m n.p.m), co powodowało jego częste zalewanie. Po wojnie stopniowo zaniechano wszelkich rolniczych działań, a także zaprzestano konserwacji urządzeń hydrotechnicznych. Przyroda powoli wróciła do stanu naturalnego i dzisiaj jest to naturalnie zalewana, zależnie od poziomu wody w Odrze, przestrzeń, pokryta turzycowiskami, trzcinowiskami, szuwarami, zaroślami łozy, skupieniami łęgu wierzbowo-topolowego i kompleksami łęgu olsowego. Przedmiotem ochrony jest nie tylko torfowisko, ale także rzadkie i ginące zespoły i gatunki roślin, oraz fauna, w tym licznie tu występujące gatunki ptaków.

Obszar Parku stanowi naturalne lub mało zmienione ekosystemy, będące siedliskiem chronionych i zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt. W szczególności ochronie podlegają tu:

- torfowisko, które ukształtowało się od okresu polodowcowego, a proces ten trwa do czasów dzisiejszych,
- świat zwierząt, przede wszystkim ornitofauna wyróżniająca się bogactwem lęgowych, zimujących i przelotnych gatunków wodno-błotnych,
- szata roślinna torfowiska dolinowego wykazująca wiele cech naturalności.

[29] www.zpkwz.pl/parki-krajobrazowe/park-krajobrazowy-dolina-dolnej-odry/

Rysunek 21. Park Krajobrazowy Dolina Dolnej Odry na tle powiatu polickiego.

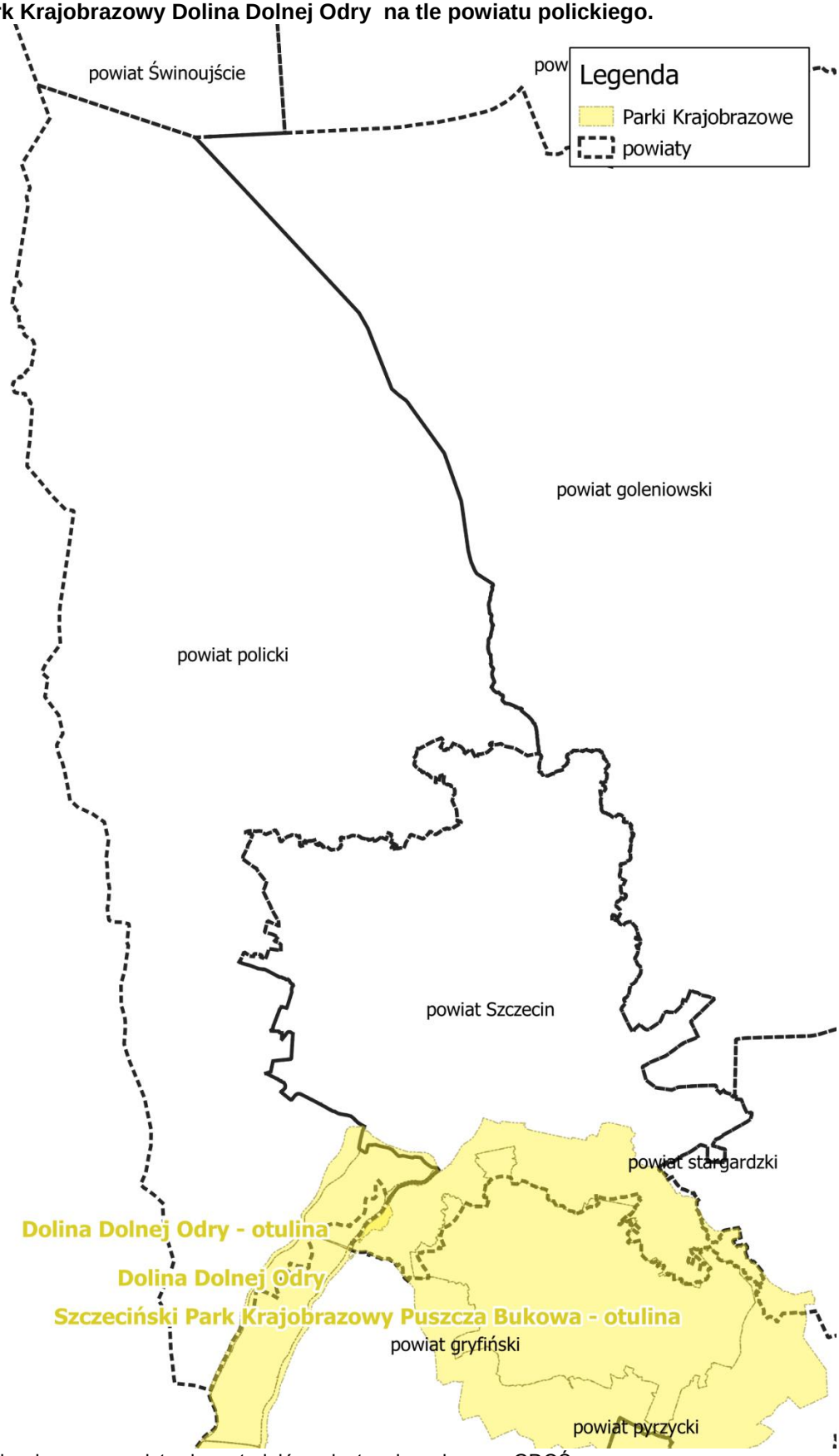

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GDOŚ.

Rezerwaty[30]

Kurowskie Błota

Rezerwat „Kurowskie Błota" jest rezerwatem faunistycznym, o powierzchni 95,6 ha. Został on powołany 3 stycznia 1966 roku w celu zachowania miejsc lęgowych ptaków, zwłaszcza czapli siwej oraz zachowanie w stanie mało zmienionym olsu wyróżniającego się dużymi walorami biocenotycznymi oraz naturalnymi procesami sukcesji leśnej.

Wzgórze Widokowe nad Międzyodrzem

Rezerwat „Wzgórze Widokowe nad Międzyodrzem" jest rezerwatem stepowym, o powierzchni 4,43 ha. Został on powołany 10 marca 1973 roku w celu zachowania zbiorowisk kserotermicznych porastających wzgórze stanowiące fragment wysokiego brzegu doliny Odry w jej dolnym biegu o szczególnych cechach geomorfologicznych i geobotanicznych.

Kanał Kwiatowy

Rezerwat „Kanał Kwiatowy" jest rezerwatem florystycznym, o powierzchni 3,126 ha. Został on powołany 15 grudnia 1976 roku w celu zachowania stanowisk rzadkich gatunków roślin wodnych i błotnych.

Świdwie

Rezerwat „Świdwie" jest rezerwatem faunistycznym, o powierzchni 904,04 ha. Został on powołany 20 lutego 1963 roku w celu zachowania zarastającego jeziora Świdwie oraz przyległych lasów i innych gruntów, stanowiących ostoję licznych gatunków ptaków, jak również będących miejscem odpoczynku i żerowania ptaków przelotnych.

[30] www.crfop.gdos.gov.pl

Rysunek 22. Rezerwaty przyrody na tle powiatu polickiego.

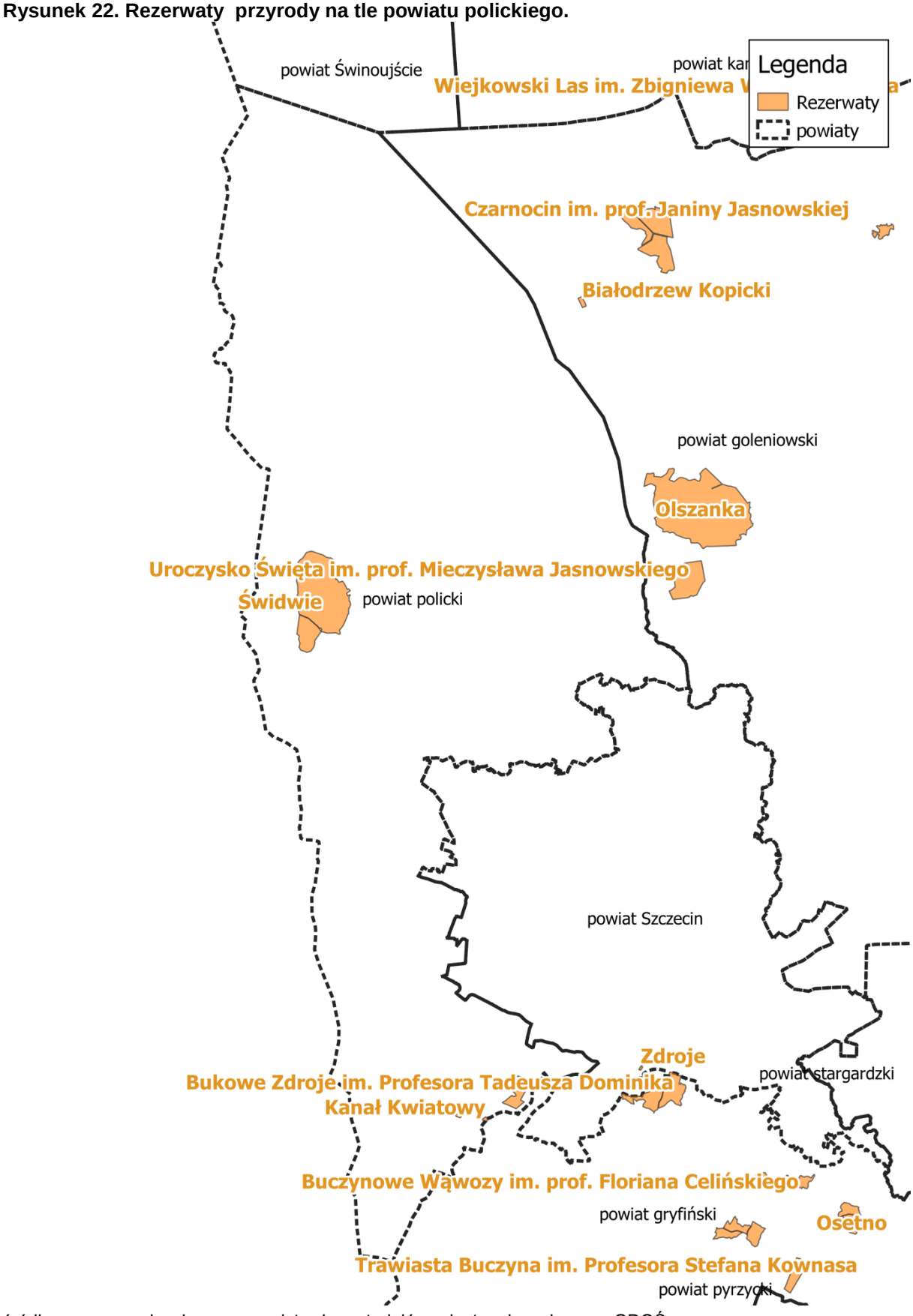

źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GDOŚ.

Użytki ekologiczne[31]

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody, na terenie powiatu polickiego, zlokalizowanych jest 5 użytków ekologicznych. Dane na ich temat zebrano w tabeli poniżej.

[31] www.crfop.gdos.gov.pl

Tabela 56. Użytki ekologiczne powiatu polickiego.

L.p.	Nazwa	Położenie	Data utworzenia	Powierzchnia	Rodzaj użytku nazwa	Cel ochrony	Rodzaj aktu nazwa	Akt prawny nazwa
1	Ptasi Zakątek	gm. Dobra (Szczecińska)	2011-12-22	0,3850	bagno	zachowanie szczególnej wartości przyrodniczej, jako obszaru niezwykle atrakcyjnego dla ptaków, zwłaszcza wodno-błotnych, cechującego się dużą bioróżnorodnością w zakresie ornitofauny, na którym występują gatunki ptaków rzadkie i zagrożone	utworzenie	Uchwała Nr IX/130/11 Rady Gminy Dobra z dnia 27 października 2011 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego o nazwie "Ptasi Zakątek" w Dołujach.
2	-	Grunty położone przy zachodnim brzegu Odry, przy autostradzie A6,	2006-04-25	0,5000	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	ostoja dla licznych rzadkich gatunków ptaków związanych z siedliskami wodno-błotnymi i łąkowymi.	utworzenie	Uchwała Nr XXXI/414/06 Rady Gminy Kołbaskowo z dnia 20 lutego 2006 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny gruntów Nadleśnictwa Gryfino.
3	Trawiasta Dolina	gm. Kołbaskowo	2006-04-25	1,5700	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	ochrona płatów zbiorowisk roślinności kserotermicznej	utworzenie	Uchwała Nr XXXI/415/06 Rady Gminy Kołbaskowo z dnia 20 lutego 2006 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny gruntów Nadleśnictwa Gryfino.
4	Półwysep Podgrodzie	gm. Nowe Warpno	1999-09-11	26,0800	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.	utworzenie	Rozporządzenie Nr 6/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 5 lipca 1999 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne obszarów położonych w gminie Nowe Warpno.

L.p.	Nazwa	Położenie	Data utworzenia	Powierzchnia	Rodzaj użytku nazwa	Cel ochrony	Rodzaj aktu nazwa	Akt prawny nazwa
5	Łysa Wyspa	gm. Nowe Warpno	1999-09-11	8,0900	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.	utworzenie	Rozporządzenie Nr 6/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 5 lipca 1999 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne obszarów położonych w gminie Nowe Warpno.

Źródło: www.crfop.gdos.gov.pl

Rysunek 23. Użytki ekologiczne na tle powiatu polickiego.

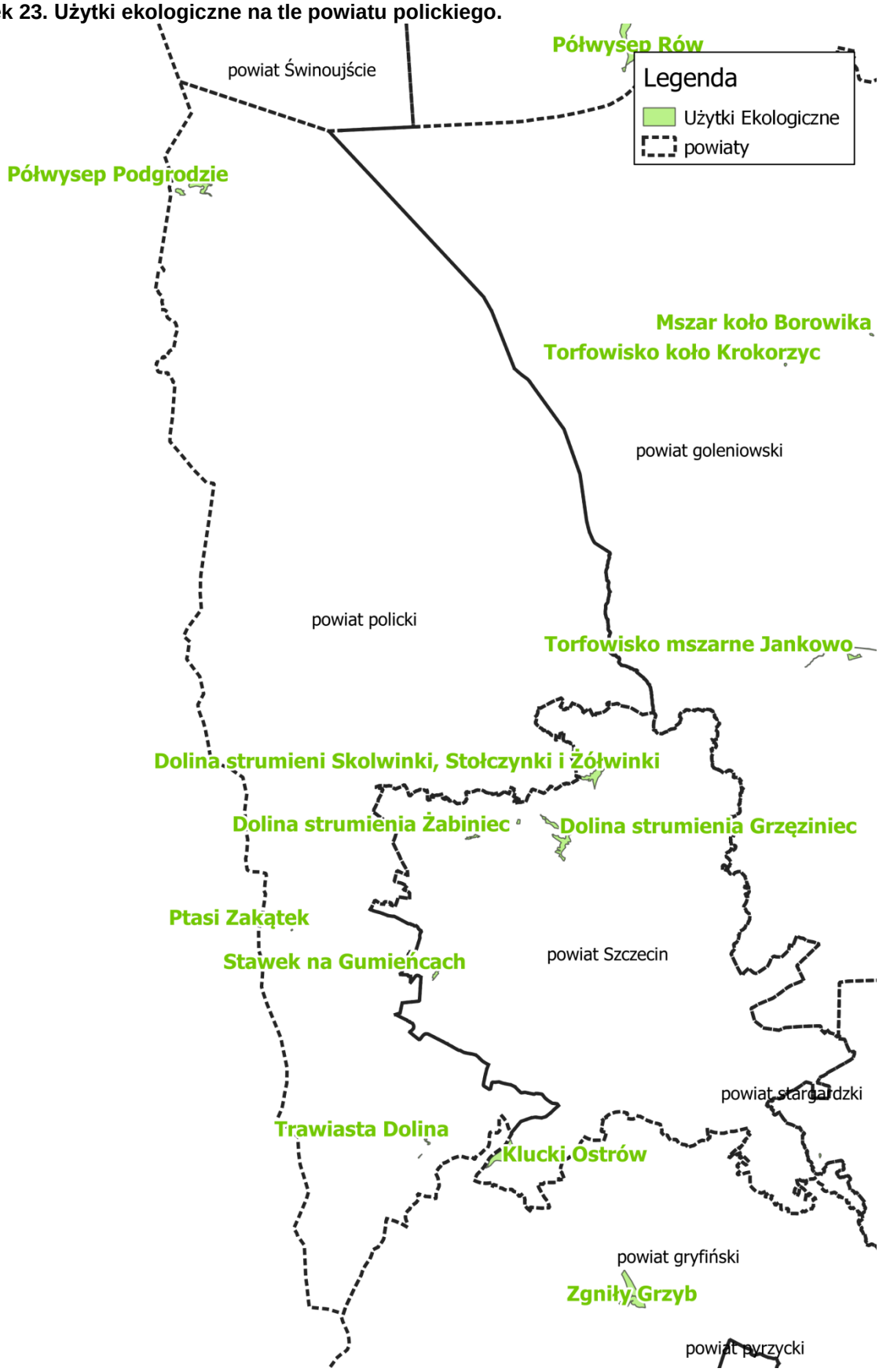

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GDOŚ.

Pomniki przyrody[32]

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody, na terenie powiatu polickiego, występują 20 pomników przyrody. Szczegółowe informacje na ich temat przedstawia poniższa tabela.

[32] www.crfop.gdos.gov.pl

Tabela 57. Pomniki przyrody na terenie powiatu polickiego.

L.p.	Data utworzenia	Nazwa	Gmina	Lokalizacja	Typ tworu	Opis pomnika	Gatunek drzewa	Wysokość drzewa	Pierśnica
1.	2008-12-18	-	Dobra (Szczecińska)	W lesie	Wieloobiektowy	5 jesionów jako stanowisko dla 9 gatunków porostów	Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior	28	66
							Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior	28	83
							Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior	28	86
							Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior	28	75
							Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior	28	63
2.	2009-08-04	-	Dobra (Szczecińska)	W okolicy osiedla domków jednorodzinnych	Wieloobiektowy	2 platany, stanowiące wyjątkowy kilkudziesięcioletni zdziczały żywopłot.	Platan klonolistny - Platanus xacerifolia (Platanus xhispanica)	17	70
							Platan klonolistny - Platanus xacerifolia (Platanus xhispanica)	18	105
3.	2006-12-15	Zbójnicki	Kołbaskowo	Teren tuczarni	Jednoobiektowy	Brak danych	Dąb szypułkowy - Quercus robur	26	169
4.	1989-09-30	-	Nowe Warpno	Oddz. 123c, leśnictwo Brzózki	Jednoobiektowy	brak danych	Dąb bezszypułkowy - Quercus petraea	26	130
5.	1989-09-30	-	Nowe Warpno	ul. Szczecińska 13, łąka nad zalewem, Karczno	Wieloobiektowy	grupa 6 lip (początkowo 7, 1 zniesiono)	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	20	132
							Lipa drobnolistna - Tilia cordata	18	146
							Lipa drobnolistna - Tilia cordata	26	176
							Lipa drobnolistna - Tilia	25	210

L.p.	Data utworzenia	Nazwa	Gmina	Lokalizacja	Typ tworu	Opis pomnika	Gatunek drzewa	Wysokość drzewa	Pierśnica
							cordata		
							Lipa drobnolistna - Tilia cordata	24	197
							Lipa drobnolistna - Tilia cordata	25	178
							Lipa drobnolistna - Tilia cordata	25	170
6.	2005-06-15	-	Police	Nadleśnictwo: TRZEBIEŻ Leśnictwo: Drogoradz Oddział i wydzielenie: 464 b (obecnie 464 f)	Wieloobiektowy	Grupa 2 drzew - sosna i buk zrośnięte ze sobą.	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica	28	105
							Sosna zwyczajna (Sosna pospolita) - Pinus sylvestris	27	82
7.	15.06.2005	-	Police	Nadleśnictwo: TRZEBIEŻ Leśnictwo: Zalesie Oddział i wydzielenie: 632 c	Jednoobiektowy	Buk pospolity o obwodzie 400 cm i wysokości 29 m.	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica	29	127
8.	2005-06-15	-	Police	Nadleśnictwo: TRZEBIEŻ Leśnictwo: Tanowo Oddział i wydzielenie: 811 c	Jednoobiektowy	Dąb (Quercus sp.) z bluszczem pospolitym (Hedera helix).	Dąb - Quercus sp.	25	76
9.	2013-11-12	-	Police	ul. Cisowa/Dębowa, działka ew.:78/2	Jednoobiektowy	dąb szypułkowy wysokość drzewa: 21m obwód pnia na wys. 1,3m: 459cm	Dąb szypułkowy - Quercus robur	26	153
10.	2013-11-12	-	Police	ul. Klonowa, działka ew.:45/21	Jednoobiektowy	dąb szypułkowy	Dąb szypułkowy - Quercus robur	17	124
11.	2013-11-12	-	Police	ul. Klonowa, działka ew.:45/21	Jednoobiektowy	dąb szypułkowy	Dąb szypułkowy - Quercus robur	17	88

L.p.	Data utworzenia	Nazwa	Gmina	Lokalizacja	Typ tworu	Opis pomnika	Gatunek drzewa	Wysokość drzewa	Pierśnica
12.	2013-11-12	-	Police	ul. Klonowa, działka ew.:45/21	Jednoobiektowy	dąb szypułkowy	Dąb szypułkowy - Quercus robur	17	98
13.	2016-02-08	Barnim	Police	Nadleśnictwo: TRZEBIEŻ Leśnictwo: Tatynia Oddział i wydzielenie: 651 s	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy o obwodzie pnia 405 cm i wysokości 27 m.	Dąb szypułkowy - Quercus robur	27	129
14.	2016-02-08	Wiktor	Police	Nadleśnictwo: TRZEBIEŻ Leśnictwo: Tatynia Oddział i wydzielenie: 631 g	Jednoobiektowy	Buk zwyczajny o obwodzie pnia 420 cm i wysokości 28 m.	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica	28	134
15.	2015-11-13	-	Nowe Warpno	Obręb ewidencyjny Brzózki, Gmina Nowe Warpno, dz. ew. nr 228. Współrzędne geograficzne zgodnie z SIP (dokładność do 5 m): 14 29' 45,93"E 53o 38' 21,55"N. Ok 600 m na zachód od drogi wojewódzkiej przy wjeździe do miejscowości Trzebież od strony Polic.	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - Quercus robur o obwodzie pnia 420 cm, wysokości 32 m, rozpiętości korony 22 m i wieku 218 lat. Stan zdrowotny drzewa dobry, nie wymaga zabiegów pielęgnacyjno - zabezpieczających oraz ochrony czynnej.	Dąb szypułkowy - Quercus robur	32	-
16.	2015-11-13	-	Nowe Warpno	Gmina Nowe Warpno, obręb ewidencyjny Myślibórz, dz. ew. nr 215. W obszarze leśnym pomiędzy drogą wojewódzką a powiatową na wysokości wsi Brzózki.	Jednoobiektowy	Sosna zwyczajna Pinus sylvestris o obwodzie pnia 335 cm, wysokości 28 m, rozpiętości korony 18 m i wieku 123 lata. Pokrój drzewa parasolowaty, stan zdrowotny dobry.	Sosna zwyczajna Pinus sylvestris	28	-

L.p.	Data utworzenia	Nazwa	Gmina	Lokalizacja	Typ tworu	Opis pomnika	Gatunek drzewa	Wysokość drzewa	Pierśnica
17.	2009-12-16	-	Dobra (Szczecińska)	Działka o numerze geodezyjnym 300 obręb Mierzyn 3 (Gmina Dobra)	Wieloobiektowy	Rosnąca na obszarze Mierzyna, Gmina Dobra grupa ok. 98 drzew grabu pospolitego (Carpinus betulus), o obwodzie pnia w pierśnicy – od 34 cm do 160 cm, wysokości od 4 m do 10 m, położonych na terenie działki nr 300 obręb Mierzyn 3, stanowiącej własność osoby prywatnej	Grab pospolitego (Carpinus betulus)	-	-
18.	2018-03-16	Cezar	Police	Rośnie na nieruchomości położonej w Tatyni 23, (działka o numerze, 94/3 z obrębu Tatynia stanowiąca własność osoby prywatnej).	Jednoobiektowy	Buk pospolity Fagus sylvatica o obwodzie pnia 447 cm.	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica	0	142
19.	2018-03-16	-	Police	Miejscowość: Police, obręb Police 16. Dz. ew. 3335/10	Jednoobiektowy	Buk pospolity Fagus sylvatica o obwodzie 395 cm i wysokości 23 m.	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica	23	126
20.	2018-03-16	-	Police	Miejscowość: Police, obręb Police 16. Dz. ew. 3335/10	Jednoobiektowy	Buk pospolity Fagus sylvatica o obwodzie 347 cm i wysokości 21 m.	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica	21	111

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody

5.9.2. Korytarze ekologiczne

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55) pod pojęciem korytarza ekologicznego rozumie się obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów.

Przez teren powiatu polickiego przebiega korytarz ekologiczny „Puszcza Wkrzańska". Ponadto niewielki fragment korytarza ekologicznego „Puszcza Goleniowska – Puszcza Koszalińska" obejmuje część rzeki Odry, znajdującą się w granicach administracyjnych powiatu polickiego. Wspólna granica obu korytarzy przebiega wodą co umożliwia migrację organizmów.

Ich położenie przedstawiono poniżej.

Rysunek 24. Korytarze ekologiczne na tle powiatu polickiego.

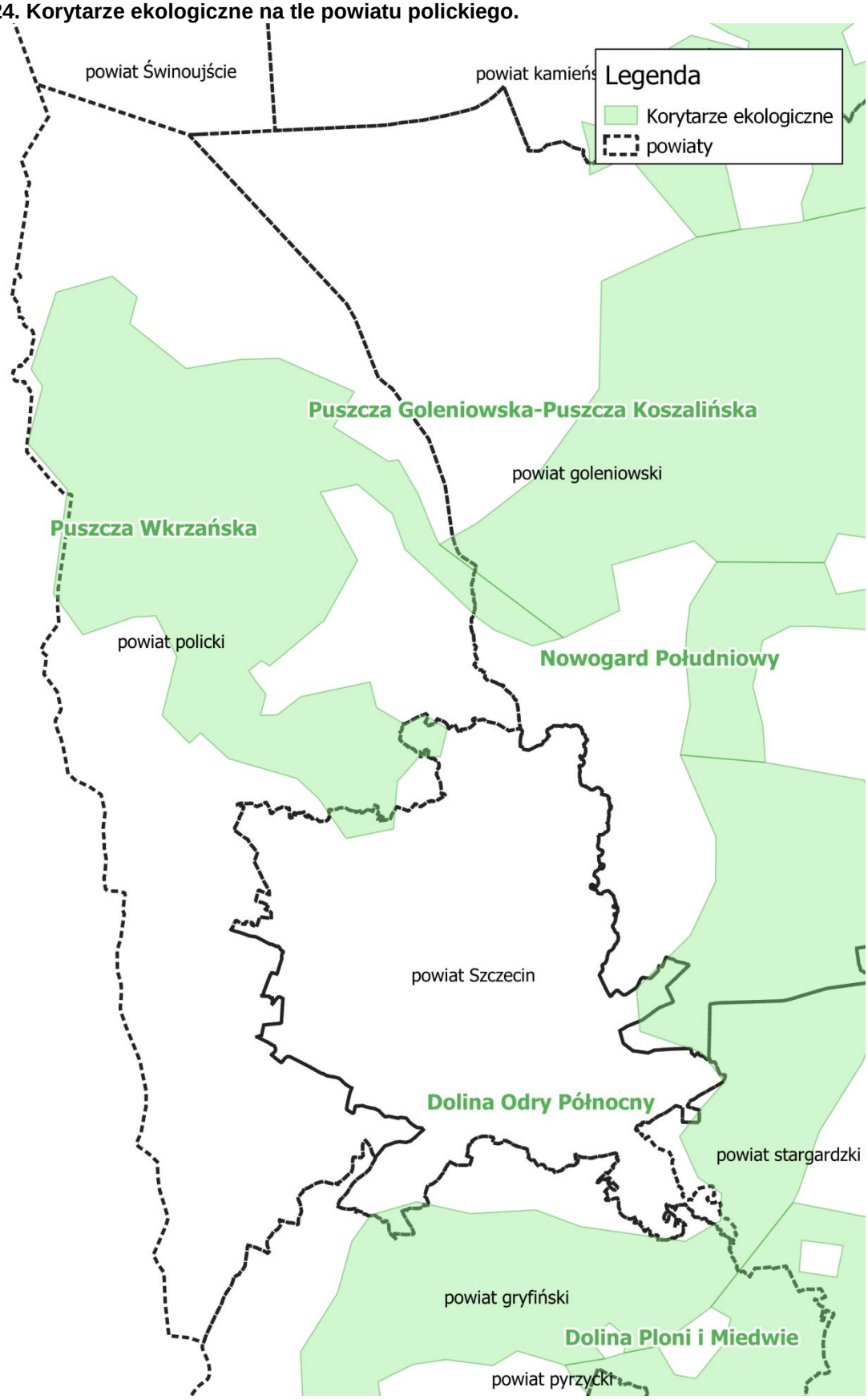

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GDOŚ.

5.9.3. Lasy

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia lasów na terenie Powiatu Polickiego wynosi 22 860,23 ha, co daje lesistość na poziomie 34,4 %. Wskaźnik lesistości jest wyższy niż średnia krajowa, która wynosi 29,5%. Strukturę lasów na terenie powiatu polickiego przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 58. Struktura lasów położonych na terenie powiatu polickiego w roku 2019.

Nazwa	Lasy ogółem	Lesistość	Lasy publiczne ogółem	Lasy prywatne ogółem
	2019	2019	2019	2019
	[ha]	[%]	[ha]	[ha]
Powiat policki	22 860,23	34,4	22 615,52	244,71
Dobra (Szczecińska)	2 424,37	22,0	2 366,17	58,20
Kołbaskowo	679,95	6,4	635,52	44,43
Nowe Warpno	7 600,16	38,4	7 572,41	27,75
Police	12 155,75	48,3	12 041,42	114,33

Źródło: GUS

Lasy znajdujące się na obszarze powiatu polickiego są zarządzane przez Nadleśnictwo Trzebież, oraz Nadleśnictwo Gryfino.

Rysunek 25. Zasięg nadleśnictw na tle powiatu policiego.

Źródło: Bank Danych o Lasach

Na terenie powiatu polickiego występują następujące typy siedliskowe lasu:

- **Bór świeży** – powstaje na glebach rdzawych oraz bielicowych. W drzewostanie dominują sosny z domieszkami świerka, brzozy brodawkowej oraz jodły. Podszycie najczęściej tworzą jałowce, dęby bezszypułkowe oraz jarzęby, natomiast runo złożone jest z mchów, borówki czernicy oraz roślin wierzchlinowatych.
- **Bór wilgotny** – są to siedliska dość ubogie tworzące się na glebach piaszczystych typu glejowo-bielicowego, najczęściej w trefach przejściowych pomiędzy olsami a borami świeżymi. Przez większość roku siedliska te znajdują się pod wpływem wód gruntowych. Dominuje w nich sosna, rzadziej świerk z domieszkami brzozy brodawkowej i omszonej. Do gatunków podszyciowych należą: wierzby krzewiaste, jarząb oraz kruszyna, natomiast runo tworzą: borówka czernica, rokiet, widłoząb oraz gajnik.
- **Bór bagienny** – występuje na torfach wysokich, w nieodwadnianych nieckach lub na obszarze zarastających jezior. Główny drzewostan tworzy sosna z domieszkami brzozy omszonej oraz świerka. W skład runa borów mieszanych bagiennych wchodzą roślinny bagienne oraz turzyce. Mogą tu też występować elementy arktyczne takie jak brzoza karłowata oraz niska, wierzba borówkolistna, oraz lapońska i zimoziół.
- **Bór mieszany świeży** – występuje na dość ubogich glebach bielicowych oraz rdzawych utworzonych na piaskach i żwirach utworzonych w czasie procesów akumulacyjnych. Do gatunków głównych tego siedliska leśnego zalicza się sosny oraz świerki. Domieszkowo mogą także występować: buk, dęby, lipy, brzozy, jodły oraz modrzewie. W podszyciu napotyka się jałowce, jarzęby, leszczyny, kruszyny, trzmieliny oraz wiciokrzew pomorski. W skład runa borów mieszanych świeżych wchodzą: borówka czernica, konwalia majowa, konwalijka dwulistna, malina kamionka, kłosownica leśna czy orlica pospolita.
- **Bór mieszany wilgotny** – występuje na obszarach będących pod wpływem wód gruntowych, często w pobliżu boru wilgotnego. Tworzy się na glebach bielicowych oglejonych a także na glebach murszowych oraz torfowych. Główny drzewostan tworzą sosny oraz świerki z domieszkami dębu, topoli, osiki oraz jodły. W podszyciu napotyka się jałowce, jarzęby, leszczyny oraz kruszyny. W skład runa borów mieszanych wilgotnych wchodzą m.in.: borówka czernica, konwalia majowa, konwalijka dwulistna, malina kamionka, orlica pospolita, szczawik zajęczy czy bagno.
- **Bór mieszany bagienny** – występuje na torfach wysokich i przejściowych, które zostały odwodnione (niski poziom wód gruntowych). Główny drzewostan tworzą sosny oraz świerki z domieszkami brzozy omszonej. W podszyciu napotyka się kruszyny oraz wierzby krzewiaste. W skład runa borów mieszanych bagiennych wchodzą roślinny bagienne oraz turzyce.
- **Las świeży** – zajmuje siedliska żyzne oraz bardzo żyzne. Tworzy się na glebach brunatnych oraz płowych. Główny drzewostan tworzy dąb szypułkowy, buk, świerk oraz jodła z domieszkami modrzewia, lipy, klonu, jawora, osiki oraz grabu. W podszyciu napotyka się leszczynę, trzmielinę, kruszynę, jarząb, głóg, dereń, porzeczkę alpejską oraz bez czarny. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez rośliny kwitnące wiosną – przed drzewostanem. Jest to spowodowane zwartym drzewostanem i mniejszą ilością słońca przedostającego się do niższych partii lasu.
- **Las wilgotny** - zajmuje siedliska żyzne i bardzo żyzne, wilgotne. Tworzy się na glebach brunatnych, murszowo-torfowych, murszowatych, gruntowo-glejowych oraz niektórych czarnych ziemiach. Główny drzewostan tworzy dąb szypułkowy oraz jesion

z domieszkami wiązu, klonu, jawora, lipy, osiki oraz grabu. W podszyciu napotyka się kruszynę, leszczynę, czeremchę, jarząb, bez czarny, bez koralowy, porzeczkę czarną, dereń, trzmielinę oraz kalinę koralową. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez wysokie byliny, w tym dużą ilość roślin azotolubnych takich jak pokrzywy.

- **Las mieszany świeży** – występuje na glebach brunatnych oraz płowych, rzadziej na bielicach i glebach rdzawych. Główny drzewostan tworzysosna, dąb, buk, świerk oraz jodła z domieszkami modrzewia, brzozy, osiki, lipy oraz klonu. W podszyciu napotyka się trzmielin, jarząb, leszczynę, kruszynę, wiciokrzew, głóg oraz dereń. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez kombinację roślin charakterystycznych dla lasów mieszanych oraz borów mieszanych.
- **Las mieszany wilgotny** – występuje na średniożyznych i wilgotnych siedliskach, często w obniżeniach terenu, w których zalegać mogą wody gruntowe. Tworzy się na glebach bielicowych oglejonych, brunatnych a także na glebach murszowych oraz zdegradowanych czarnych ziemiach. Główny drzewostan tworzy sosna, dąb szypułkowy, świerk oraz jodła. W podszyciu napotyka się jarząb, leszczynę, kruszynę oraz czeremchę. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez rośliny wilgociolubne.
- **Las mieszany bagienny** – zajmuje siedliska żyzne i wilgotne, często wokół zarastających zbiorników wodnych. Tworzy się na torfach przejściowych. Główny drzewostan tworzy sosna, świerk, brzoza omszona oraz olsza czarna. Powyższe gatunki mogą być również domieszkami, w zależności od gatunku dominujacego. W podszyciu napotyka się jarząb, jałowec, kruszynę oraz łozę. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez rośliny wilgociolubne charakterystyczne dla siedlisk torfowych wraz z roślinnością borową.
- **Ols** – zajmuje siedliska bagienne z płytkimi wodami gruntowymi, często występuje w dolinach rzecznych oraz wokół jezior. Tworzy się na torfach niskich. Główny drzewostan tworzy olsza czarna z domieszkami jesionu, brzozy omszonej oraz świerka. W podszyciu napotyka się kruszynę, leszczynę, czeremchę, jarząb, bez czarny oraz czarna porzeczkę. Charakterystyczną cechą runa lasów olsowych jest występowanie roślin typowych dla lasów (mchy, paprocie) oraz roślin szuwarowych.
- **Ols jesionowy** – zajmuje tereny zalewane o utrudnionym odpływie wody, przez co występują tam procesy zabagnienia gleby. Tworzy się on na glebach kwaśnych lub zasadowych z dużą zawartością substancji organicznych. Główny drzewostan tworzy jesion oraz olsza z domieszkami wiązu i brzozy. Skład podszycia jest bardzo podobny do Olsów. W olsach jesionowych dodatkowo występują chmiel zwyczajny, śledziennica skrętolistna, kozłek lekarski

5.9.4 Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu polickiego.

Zadania obejmujące ochronę zasobów przyrodniczych, wyznaczone w poprzednim *Programie Ochrony Środowiska*, zrealizowane w latach 2018 - 2019, przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 59. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem ochrony zasobów przyrodniczych.

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Rozbudowa terenów i miejsc prawnej ochrony przyrody	↓	B, D, R, O
Wykonanie planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów objętych formami ochrony przyrody w celu propagowania zasad ochrony wśród mieszkańców i stworzenia podstaw prawnych dla praktycznej ochrony tych terenów	↑	B, D, L, O
Poprawa atrakcyjności terenów zieleni urządzonej	↑	B, D, R, O
Wprowadzanie nowych nasadzeń w miejsce wycinki drzew podczas rozbudowy terenów mieszkaniowych, inwestycyjnych i komunikacyjnych	↓	B, D, R, O
Kontrola założeń planu urządzania lasu	↑	P, D, R, O
Wyposażenie jednostek straży pożarnej w sprzęt służący efektywnej minimalizacji skutków pożarów	↑	P, D, R, O
Kontynuacja działań związanych z utrzymaniem i ochroną lasów	↑	P, D, R, O

Źródło danych: *Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego za lata 2018-2019*

Legenda:
Skutek: B – bezpośredni, P – pośredni, W – wtórny, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.
Stan realizacji zadania: ↑ - zrealizowane, ↓ - brak realizacji.

W ramach wprowadzania w życie poprzedniego Programu Ochrony Środowiska podjęto się głównie zadań administracyjnych oraz pielęgnacyjnych. Wykonanie planów ochronnych oraz planów zadań ochronnych przyczyniło się do utrzymania powierzchnia obszarów chronionych. Poprawa atrakcyjności terenów zieleni realizowana była przez zabiegi pielęgnacyjne roślin, natomiast działania związane z prawidłową gospodarka leśną miały formę inwestycji w działalność przeciwpożarową, oraz rozwój i utrzymanie lasów. Nie udało się zrealizować zadań związanych z rozbudową terenów chronionych oraz wprowadzenia nowych zasadzeń. Ma to odzwierciedlenie w zmianach wskaźników monitoringu przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 60. Wskaźniki monitoringu zasobów przyrody.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
1.	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych	ha	2 207,35**	2 207,32	2 207,32	
2.	Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem	%	3,3	3,3	3,3	
3.	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni	ha	106,45	95,04	95,04	

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
	osiedlowej ogółem					
4.	Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w pow. ogółem	%	0,2	0,1	0,1	
5.	Lesistość	%	34,3	34,3	34,4	
6.	Powierzchnia lasów ogółem	ha	22 799,49	22 813,43	22 860,23	

Źródło danych: GUS.

*Gdzie:
kolor zielony – poprawa lub brak zmian,
kolor czerwony – pogorszenie wartości wskaźnika lub przekroczenie wartości dopuszczalnych.

** - zmiana powierzchni obszarów chronionych wynika z błędu danych udostępnianych przez GUS. Zgodnie z danymi statystycznymi GUS powierzchnia użytków ekologicznych na terenie Gminy Nowe Warpno wynosiła do roku 2017 – 34,20 ha, a od roku 2018 - 34,17 ha. Zgodnie z „Waloryzacją Przyrodniczą województwa Zachodniopomorskiego. Tom I – opracowanie", wydaną w roku 2010, na obszarze Gminy Warpno znajdowały się dwa użytki ekologiczne: „Półwysep Podgrodzie" (o powierzchni 26,08 ha) oraz „Łysa Wyspa" (o powierzchni 8,09 ha), co łącznie daje powierzchnię 34,17 ha. Błąd wynika najprawdopodobniej z zaokrąglenia powierzchni użytków do jednej cyfry znaczącej w bazach danych Głównego Urzędu Statystycznego, w roku 2000.

Z przedstawionej powyżej tabeli wynika, że działania prowadzone w ramach realizacji poprzedniego Programu Ochrony Środowiska spowodowały utrzymanie powierzchni obszarów chronionych oraz wzrost powierzchni zalesionej na terenie powiatu. Brak realizacji nasadzeń w miejsce usuniętych pod budowę drzew spowodował zmniejszenie się powierzchni parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej.

5.9.5. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają także bezpośredni wpływ na florę oraz faunę. Wpływają one na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie się klimatu spowoduje migracje gatunków – gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków będzie uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Przekształcenia siedlisk na skutek zmian klimatycznych mogą dotknąć także warunków wodnych – obniżenie się poziomu wód gruntowych może spowodować stopniowy zanik siedlisk o dużej wilgotności.

W ramach adaptacji do zmian klimatu zaleca się:

- utrzymanie zagrożonych siedlisk i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Dotyczy to szczególnie obszarów wodno-błotnych;

- regulowanie wpływu klimatu poprzez wykorzystywanie odpowiednich ekosystemów;
- wpływ na mikroklimat przez zalesienia oraz tworzenie obszarów zielonych;
- zwiększanie naturalnej retencji wodnej,
- uwzględnianie zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi w dokumentach planistycznych;
- odpowiednia gospodarka leśna, z naciskiem na odpowiedni skład gatunkowy.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, mających wpływ na zasoby przyrodnicze, można zaliczyć negatywny wpływ zanieczyszczeń powietrza i wód na środowisko i organizmy żywe, pożary lasów oraz choroby roślin. W celu minimalizacji nadzwyczajnych zagrożeń, należy prowadzić efektywny system monitoringu środowiska oraz pracować na minimalizacją efektów susz na siedliska przyrodnicze. Należy także pamiętać o ograniczeniach obejmujących tereny chronione oraz ich otuliny. Mają one na celu zminimalizować negatywną działalność człowieka mogącą powodować negatywne zmiany w ekosystemach oraz prowadzić do degradacji siedlisk.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne powinny uświadamiać mieszkańców, jak wartościowe są zasoby środowiska powiatu polickiego. Można to osiągnąć poprzez edukację w szkołach oraz tworzenie ścieżek edukacyjnych, zwłaszcza na terenach objętych ochroną.

Edukacja ekologiczna w szkołach, dotycząca zagadnień związanych z ochroną przyrody odbywa się poprzez odpowiednie programy edukacyjne. Ochrona przyrody jest nauką interdyscyplinarną i obejmuje zagadnienia dotyczące przedmiotów takich jak geografia, biologia, chemia oraz fizyka.

Monitoring środowiska[33]

W celu monitorowania stanu zasobów przyrodniczych niezbędna jest stała współpraca z IOŚ w ramach Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego. Celem ZMŚP jest dostarczenie danych do określania aktualnego stanu środowiska oraz w oparciu o wieloletnie cykle obserwacyjne, przedstawienie krótko i długookresowych przemian środowiska w warunkach zmian klimatu i narastającej antropopresji. Uzyskane wyniki z prowadzonych obserwacji stanowią podstawę do sporządzenia prognoz krótko i długoterminowych rozwoju środowiska przyrodniczego oraz przedstawienia kierunków zagrożeń i sposobów ich przeciwdziałania.

W celu monitorowania stanu zasobów leśnych konieczna będzie obserwacja lasów w zakresie m. in. uszkodzeń lasów, zagrożeń pożarowych i występowania szkodników owadzich w lasach.

[33] www.zmsp.gios.gov.pl

5.9.6 Tendencje

Tendencje korzystne	Tendencje niekorzystne
• Utrzymująca się powierzchnia obszarów chronionych; • Zwiększająca się lesistość powiatu policki ego;	• Zmniejszająca się powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej; • Wzrost presji turystycznej na obszary chronione;

Poniżej zestawiono główne problemy w zakresie zasobów przyrodniczych. Opisane zostały także atuty związane z tym zagadnieniem.

Problemy i zagrożenia

- Zwiększająca się presja związana z postępującą urbanizacją – powoduje ona zmniejszanie się terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych oraz brak zwiększania powierzchni obszarów chronionych;
- Nie wszystkie obszary Natura 2000 posiadają opracowane plany zadań ochronnych;
- Zwiększająca się presja związana ruchem turystycznym, również na obszarach chronionych;
- Postępujące zmiany klimatyczne - Jak opisano w rozdziałach 5.5. oraz 5.7. zmiany klimatyczne zagrażają środowisku glebowemu oraz wodnemu, także ekosystemom od nich zależnym, co więcej zmiana warunków klimatycznych spowoduje zajmowanie nowych siedlisk przez organizmy uznane w Polsce za inwazyjne, które preferowały dotychczas cieplejsze warunki;
- Negatywny wpływ zanieczyszczenia powietrza, wód i gleb na ekosystemy;

Atuty

- Lesistość powiatu na poziomie 34,4 % - jest ona większa niż średnia lesistość w Polsce oraz ma tendencję wzrostową;
- Utrzymująca się powierzchnia obszarów chronionych.

5.9.7. Analiza SWOT

Ochrona przyrody	
Silne strony	Słabe strony
• Obecność obszarowych form ochrony przyrody na terenie powiatu policki ego; • Lesistość powiatu utrzymująca się powyżej średniej krajowej	• Presja wywierana przez człowieka na obszary chronione, związana z postępującą urbanizacją; • Zwiększający się ruch turystyczny; • Zbyt niska terenów zielonych na terenach zurbanizowanych;
Szanse	Zagrożenia
• Uwzględnianie obszarów chronionych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, • Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców, • Ochrona i rozwój lasów poprzez realizację założeń Planów Urządzania Lasów; • Zwiększanie powierzchni lasów; • Utrzymanie oraz rozwój obszarów chronionych;	• Wzrost presji człowieka na środowisko, zarówno przez wzmożony ruch turystyczny jak i presję urbanistyczną; • Fragmentacja siedlisk oraz korytarzy ekologicznych spowodowana urbanizacją terenów; • Przekształcenia siedlisk przyrodniczych w związku ze zmianami klimatycznymi; • Zanieczyszczenie środowiska.

5.10. Zagrożenia poważnymi awariami

5.10.1. Stan aktualny

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2020 poz. 1219 z późn. zm.), mówiąc o:

a) „poważnej awarii - rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”.
b) „poważnej awarii przemysłowej– rozumie się przez to poważną awarię w zakładzie”.

Obejmują one takie rodzaje zdarzeń jak:

- pożary na dużych obszarach, pożary długo trwające, a także pożary towarzyszące awariom z udziałem materiałów niebezpiecznych, które powodują zniszczenie lub zanieczyszczenie środowiska;
- awarie i katastrofy w zakładach przemysłowych, transporcie, rozładunku i przeładunku materiałów niebezpiecznych i innych substancji, powodujących zanieczyszczenie środowiska;
- awarie budowli hydrotechnicznych, powodujące zanieczyszczenie chemiczne lub biologiczne środowiska;
- klęski żywiołowe, powodujące zanieczyszczenie chemiczne lub biologiczne środowiska.

Jak wynika z informacji WIOŚ w Szczecinie na terenie powiatu polickiego występują dwa zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR) oraz dwa zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR):

- Zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR):
  - PERN S.A. - Baza Paliw nr 7 w Trzebieży, 70-020 Trzebież;
  - Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „POLICE" S.A., ul. Kuźnicka nr 1, 72-010 Police;
- Zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR):
  - J&S ENERGY SA w Warszawie – Pomorskie Biuro Handlowe w Stobnie, Stobno 100, 72-002 Dołuje;
  - MESSER POLSKA Spółka z o.o. Oddział w Policach, ul. Jasienicka nr 7, 72-010 Police.

Należy zaznaczyć, iż zagrożenie spowodowania poważnej awarii wynikać może także z transportu substancji niebezpiecznych. Paliwa płynne przewożone są praktycznie po wszystkich drogach, gdzie występują stacje paliw płynnych.

5.10.2. Ocena realizacji celu i podjętych zadań dla powiatu polickiego.

Zadania obejmujące ochronę przed wystąpieniem poważnych awarii oraz niwelowania ich skutków, wyznaczone w poprzednim *Programie Ochrony Środowiska*, zrealizowane w latach 2018 - 2019, przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 61. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem zapobiegania poważnym awariom.

Działanie	Stan realizacji zadania	Skutek
Kontrole zakładów mogących mieć negatywny wpływ na stan środowiska i bezpieczeństwa mieszkańców	↑	P, D, R, O
Bieżący monitoring gazociągu przesyłowego	↑	P, D, R, O
Kontynuacja dofinansowania Straży Pożarnej w zakresie sprzętu służącego minimalizacji zagrożeń chemiczno-ekologicznych	↑	P, D, R, O
Współdziałanie w zakresie doskonalenia systemu zarządzania kryzysowego i edukacji mieszkańców	↑	P, D, L, O

Źródło danych: Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polickiego za lata 2018-2019

Legenda:
Skutek: B – bezpośredni, P – pośredni, W – wtórny, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.
Stan realizacji zadania: ↑ - zrealizowane, ↓ - brak realizacji.

Zadania, które nie zostały zrealizowane w latach 2015 – 2016 były wykonane wcześniej lub nie było potrzeby ich realizacji w raportowanym okresie.

Realizacja zadań związanych z nadzorem nad potencjalnymi sprawcami poważnych awarii, wzmacnianie wyposażenia jednostek straży pożarnej oraz edukacja ekologiczna społeczeństwa poskutkowały brakiem zdarzeń o znamionach poważnej awarii przemysłowej.

W związku z faktem, iż na terenie Powiatu Polickiego występują dwa zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii (ZDR) oraz dwa zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR):, zaleca się kontynuację działań kontrolnych oraz zaleca się doposażanie jednostek OSP w sprzęt niezbędny do szybkiej reakcji w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

5.10.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają wpływ na zagrożenie poważnymi awariami. Ekstremalne zjawiska atmosferyczne takie jak zbyt wysokie temperatury powietrza, burze, wichury czy ulewy mogą doprowadzić do awarii urządzeń na terenie zakładów przemysłowych. Ponadto bodźce te mogą zwiększyć ryzyko wystąpienia wypadków oraz awarii podczas przewożenia substancji niebezpiecznych ciągami komunikacji samochodowej oraz kolejowej. Aby zmniejszyć ryzyko wpływu zmian klimatycznych na ryzyko wystąpienia poważnych awarii przemysłowych należy zaadaptować procedury przewozu substancji niebezpiecznych oraz funkcjonowania instalacji przemysłowych poprzez utworzenie systemu kontroli

zabezpieczeń. Zaleca się także branie czynników klimatycznych pod uwagę przy budowie dróg oraz instalacji przemysłowych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, zwiększających ryzyko wystąpienia zdarzeń mających znamiona poważnej awarii, należą głównie usterki pojazdów przewożących substancje niebezpieczne oraz awarie w zakładach przemysłowych. Mogą one być spowodowane poprzez gwałtowne zjawiska pogodowe, defekty techniczne, a także poprzez zdarzenia losowe. W celu ich uniknięcia należy brać pod uwagę, możliwość wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, na etapie projektowania oraz budowy dróg oraz należy usprawnić systemy kontroli bezpieczeństwa instalacji oraz środków transportu substancji niebezpiecznych.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne powinny uświadamiać mieszkańców, jak postępować w razie wystąpienia poważnej awarii oraz jak zmniejszyć jej skutki.

Monitoring środowiska

Zakłady o dużym oraz zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej kontrolowane są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz przez Państwową Straż Pożarną. Transport substancji niebezpiecznych jest natomiast nadzorowany przez funkcjonariuszy: Policji, Inspekcji Transportu Drogowego, Straży Pożarnej oraz Straży Granicznej

5.10.4 Tendencje

Tendencje korzystne	Tendencje niekorzystne
• Stała kontrola zakładów przemysłowych, • Doposażanie jednostek OSP, • Treningi działań na wypadek wystąpienia awarii, • Edukacja społeczeństwa,	• Wzrost natężenia ruchu na drogach po których mogą być przewożone substancje niebezpieczne,

Poniżej zestawiono główne problemy w zakresie zagrożeń poważnymi awariami przemysłowymi. Opisane zostały także atuty związane z tym zagadnieniem.

Problemy i zagrożenia

- Obecność na terenie powiatu polickiego zakładów z grupy ZDR oraz ZZR;
- Obecność szlaków komunikacyjnych którymi mogą być przewożone substancje niebezpieczne.

Atuty

- Stały nadzór PSP oraz WIOŚ nad zakładami z grup ZDR oraz ZZR.

5.10.5. Analiza SWOT

Poważne awarie	
Silne strony	Słabe strony
• Zakłady ZDR oraz ZZR objęte są stałym nadzorem WIOŚ i jednostek straży pożarnej;	• Obecność dwóch zakładów z grupy ZDR; • Obecność dwóch zakładów z grupy ZZR; • Transport substancji niebezpiecznych drogami publicznymi.
Szanse	Zagrożenia
• Opracowanie metod postępowania w razie wystąpienia zdarzeń kwalifikowanych jako poważne awarie, • Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii; • Stałą kontrola zakładów ZZR i ZDR oraz pojazdów transportujących substancje niebezpieczne;	• Awarie w zakładach ZDR i ZZR; • Zdarzenia losowe przy ciągach komunikacyjnych (wypadki, rozszczelnienia).

6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finasowanie

6.1. Wyznaczone cele i zadania

Cele niniejszego programu zostały wyznaczone na podstawie:

- Zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych komponentów środowiska;
- Możliwości finansowych Powiatu Polickiego;
- Celów dokumentów wyższego szczebla (poziom wojewódzki i krajowy);
- Celów dokumentów lokalnych (funkcjonujących na terenie Powiatu Polickiego).

Zadania wyznaczone w ramach kierunków interwencji zostały podzielone na:

- **Zadania własne:** są to zadania, których wykonawcą jest jednostka samorządu, dla której utworzony został dokument (w tym wypadku dla Powiatu Polickiego).
- **Zadania monitorowane:** zadania wyznaczone dla innych jednostek, organów oraz instytucji. Ich realizacja jest monitorowana przez jednostkę samorządu, dla której utworzony został dokument (w tym wypadku przez Powiat Policki).

Tabela 62. Wykaz kierunków interwencji, celów oraz zadań wyznaczonych w ramach POŚ.

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza (OKJP)	OKJP.I. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu	Ilość gmin posiadających aktualny Program ograniczenia niskiej emisji lub Plan Gospodarki Niskoemisyjnej [szt.] Gminy powiatu polickiego.	4	4	OKJP. 1. Zarządzanie jakością powietrza w powiecie polickim	OKJP. 1.1. Opracowanie, aktualizacja i monitorowanie Programów Ograniczenia Niskiej Emisji lub Planów Gospodarki Niskoemisyjnej [OKJP. 1.2.]*	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Brak dofinansowania
							OKJP.1.2. Opracowanie mpzp z uwzględnieniem korytarzy przewietrzania miast w pracach planistycznych, przede wszystkim dla obszarów występowania przekroczeń wartości normatywnych stężeń substancji [OKJP.1.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Nieobjęcie wszystkich terenów dokumentacją planistyczną, niewystarczające ujęcie w krajowych uregulowaniach prawnych dotyczących planowania przestrzennego w zakresie jakości powietrza
							OKJP.1.3. Promowanie rozwiązań przyczyniających się do redukcji emisji zanieczyszczeń (np. wymiana źródeł ciepła, termomodernizacja budynków ale także promowanie ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego) [OKJP.1.5.]	własne: powiat policki monitorowane: gminy powiatu polickiego, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	Nieotrzymanie dofinansowania, brak zainteresowania społeczeństwa
			Sprzedaż energii cieplnej na cele komunalno-bytowe [GJ/rok] GUS.	265 732,0	260 000	OKJP. 2. Poprawa efektywności energetycznej	OKJP 2.1. Modernizacja, likwidacja lub wymiana (na ekologiczne) konwencjonalnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych, publicznych i usługowych. [OKJP 2.1.]	monitorowane: mieszkańcy powiatu, zarządcy nieruchomości, gminy powiatu polickiego	Brak zaangażowania ze strony mieszkańców, brak zewnętrznych środków finansowych.
							OKJP 2.2. Przebudowa, modernizacja i doposażenie lokalnych kotłowni [OKJP 2.2.]	monitorowane: mieszkańcy powiatu, zarządcy nieruchomości, gminy powiatu polickiego	Brak zaangażowania ze strony mieszkańców, brak zewnętrznych środków finansowych.
							OKJP.2.3 Wymiana źródła ciepła w ramach Zachodniopomorskiego Programu Antysmogowego na terenie Gminy Police [OKJP 2.2.]	monitorowane: Gmina Police	Brak zaangażowania ze strony mieszkańców, brak zewnętrznych środków finansowych.

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							OKJP 2.4. Termomodernizacja budynków mieszkalnych, publicznych i usługowych [OKJP 2.3.]	monitorowane: mieszkańcy powiatu, zarządcy nieruchomości, gminy powiatu polickiego	Brak zewnętrznych środków finansowych.
							OKJP 2.5. Termomodernizacja budynku hali sportowej młodzieżowego ośrodka wychowawczego w Trzebieży [OKJP. 2.3.]	własne: powiat policki	Brak środków na realizację zadania
							OKJP 2.6. Zwiększenie efektywności energetycznej budynku pływalni przy Zespole Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach poprzez wykonanie prac modernizacyjnych [OKJP.2.3.]	własne: powiat policki	Brak środków na realizację zadania
							OKJP 2.7. Poprawa efektywności energetycznej w budynkach szkolnych w powiecie polickim [OKJP.2.3.]	własne: powiat policki	Brak środków na realizację zadania
							OKJP 2.8. Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych wraz z budową przyłączy i węzłów cieplnych [OKJP 2.4.]	monitorowane: zakłady energetyki cieplnej, zakłady komunalne, zarządzający siecią ciepłowniczą	Brak zewnętrznych środków finansowych. Brak możliwości technicznych.
							OKJP.2.9. Modernizacja i wymiana na energooszczędne (w tym wykorzystujące OZE) systemów oświetlenia ulicznego oraz oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej [OKJP.2.6.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, przedsiębiorstwa, ZODR	Nieotrzymanie dofinansowania, brak środków na realizację zadania
							OKJP.2.10. Promowanie technologii niskoenergetycznych i pasywnych w budownictwie indywidualnym i zbiorowym [OKJP.2.7.]	własne: powiat policki monitorowane: gminy powiatu polickiego przedsiębiorstwa, wspólnoty mieszkaniowe	Brak zaangażowania ze strony mieszkańców, brak zewnętrznych środków finansowych.

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
			Energia elektryczna w gospodarstwach domowych [MWh] GUS.	70 201,58	70 000,00	OKJP. 3. Wzrost wykorzystywania OZE na potrzeby produkcji energii elektrycznej	OKJP. 3.1. Instalowanie OZE na budynkach użyteczności publicznej, usługowych oraz mieszkalnych (mikroinstalacje). [OKJP. 3.1.]	gminy powiatu polickiego, mieszkańcy	Brak dofinansowania na instalację OZE, wysokie ceny instalacji.
							OKJP. 3.2 Oświetlenie dróg gminnych z wykorzystaniem energii ze źródeł odnawialnych . [OKJP. 3.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak zewnętrznych środków finansowych.
							OKJP.3.3. Prowadzenie akcji promocyjnych dotyczących wykorzystania OZE [OKJP.3.3.]	własne: powiat policki monitorowane: gminy powiatu polickiego organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	Nieotrzymanie dofinansowania, brak kapitału ludzkiego
			Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km^2 GUS.	58,9	65,0	OKJP. 4. Zwiększenie efektywności i zarządzania w sektorze transportowym	OKJP. 4.1. Budowa i przebudowa dróg [OKJP. 4.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządzający drogami	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP 4.2. Przebudowa drogi Police-Szczecin przez miejscowość Przęsocin [OKJP. 4.1.]	własne: powiat policki,	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.3. Przebudowa drogi powiatowej Nr 3923Z Szczecin-Warnik w m. Stobno [OKJP.4.1.]	własne: powiat policki	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.4.Budowa infrastruktury drogowej na potrzeby Szczecińskiej Kolei Metropolitalne [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Police	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.5. Budowa nowego połączenia drogowego miejscowości Bezrzecze i Wołczkowo z miastem Szczecin [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.6. Budowa dróg na osiedlu w Dobrej, ul. Plenerowa, Projektowa Porcelanowa , Poetycka [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							OKJP.4.7. Budowa ul. Przytulnej *w* Dobrej wraz z infrastrukturą [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.8. Modernizacja dróg płytami drogowymi [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.9. Budowa drogi Azaliowej, Perłowej w Bezrzeczu [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.10.Wołczkowo budowa ul. Malinowej wraz z infrastrukturą [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.11. Wołczkowo budowa ul. Piaskowej wraz z Infrastrukturą [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.12. Dołuje, budowa drogi Brzoskwiniowej [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.13. Budowa ulic w Dobrej Jaworowa, Białej Brzozy, Kasztanowa, Jaśminowa [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.14. Budowa drogi krajowej nr 10 na odcinku granica państwa Lubieszyn Szczecin [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.15. Przebudowa drogi powiatowej ul. Górna w Bezrzeczu [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.16. Budowa dróg w Bezrzeczu (osiedle za Stokrotką) [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.17. Budowa ul. Elżbiety w Mierzynie [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							OKJP.4.18. Budowa ul. Mierzyńskiej (od ul. Milenijnej do skrzyżowania z ul. Okulickiego) w Mierzynie [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.19. Budowa ul. Mierzyńskiej i Wędrownej (od skrzyżowania z ul. Okulickiego do ul. Kolorowej) w Mierzynie [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.20. Budowa drogi gminnej na dz. nr 21112, 866/4, 273 i 86216 położonych w Dobrej [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.21. Budowa drogi ul. Zgodna w Mierzynie [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.22. Budowa ulic Stokrotki, Jodłowej, Platanowej, Cyprysowej, Sekwojowej, Oliwkowej, Bukowej i Na Stoku w Dobrej [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.23. Budowa drogi gminnej ul. Spółdzielców od nr 10 do 17 (garaże) [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.24. Budowa drogi ul. Wilanowska [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.25 Modernizacja ul. Wesołej oraz ul, Zacisznej w Mierzynie [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.26. Budowa dróg gminnych w m. Warzymice obejmujące ul. Turkusową, Wrzosową ,Oliwkową, Złotą wraz z kanalizacją deszczową i oświetleniem ulicznym [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.27. Rozbudowa drogi powiatowej Nr 3923Z Szczecin-Warnik na odcinku od ul. Okulickiego w Szczecinie do skrzyżowania z droga powiatową Nr 3922Z Stobno-Mierzyn	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	Brak środków finansowych, brak dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							[OKJP.4.1.]		
							OKJP.4.28 Modernizacja dróg dojazdowych do pól na terenie Gminy Kołbaskowo w miejscowości Stobno [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.29. Budowa nowej drogi gminnej do terenów inwestycyjnych usługowo- produkcyjnych w Gminie Kołbaskowo [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.4.30. Budowa systemów sterowania ruchem [OKJP.4.3.]	monitorowane: zarządzający drogami	Nieotrzymanie dofinansowania
			Długość ścieżek rowerowych [km] GUS.	74,6	80,0	OKJP. 5. Ograniczenie emisjogenności transportu	OKJP.5.1. Utrzymanie w czystości dróg i ulic w celu ograniczenie emisji wtórnej wynikającej z unoszenia pyłu z podłoża [OKJP.5.2.]	własne: powiat policki, monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządcy dróg	Nieotrzymanie dofinansowania
							OKJP. 5.2. Zintensyfikowanie ruchu rowerowego poprzez likwidacje barier technicznych i tworzenie nowych ścieżek rowerowych. [OKJP.5.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządcy dróg	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.5.3. Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi powiatowej 3923 Szczecin – Warnik do skrzyżowania z drogą powiatową nr 3922Z Mierzyn – Stobno	własne: powiat policki	Brak środków finansowych
							OKJP.5.4. Ścieżka rowerowa na historycznej kolejce wąskotorowej Casekow – Penkun - Odra przez gminy Casekow – Penku n- Krackow – Grambow - Kołbaskowo [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.5.5. Budowa ścieżki rowerowej Łęgi – Stolec [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							OKJP.5.6. Budowa ścieżki rowerowej Buk przejście graniczne – Lubieszyn [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.5.7. Budowa ścieżki rowerowej Mierzyn-granica państwa [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.5.8. Budowa ścieżki rowerowej od ul Łukasińskiego do ul. Waleckiej (Topolowa) [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							OKJP.5.9. Ścieżka rowerowa "Zielona granica" [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
			Czynne przystanki komunikacji publicznej [szt.] GUS	332	340		OKJP.5.10. Budowa Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej z wykorzystaniem istniejących odcinków linii kolejowych wraz z urządzeniami związanymi z integracją transportu [OKJP.5.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego, PKP PLK S.A.	Nieotrzymanie dofinansowania
							OKJP. 5.11. Wymiana lub modernizacja taboru komunikacji publicznej na bardziej przyjazny środowisku [OKJP.5.4.]	monitorowane: zarządzający komunikacją	Brak środków finansowych.
							OKJP.5.12. Poprawa systemu komunikacji publicznej polegające m.in. na budowie, przebudowie chodników, zatok autobusowych, postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych, parkingów P&R itp. [OKJP.5.5.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządzający drogami, zarządzający komunikacją miejską	Wydłużone procedury przetargowe, nieotrzymanie dofinansowania, brak środków finansowych
							OKJP.5.13. Utrzymanie przewozów transportu zbiorowego oraz wytworzonej infrastruktury drogowej na potrzeby Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej [OKJP.5.5.]	monitorowane: Gmina Police	Wydłużone procedury przetargowe, nieotrzymanie dofinansowania, brak środków finansowych

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							OKJP.5.14. Budowa zatoki autobusowej w Rzędzinach [OKJP.5.5.]	monitorowane: Gmina Dobra	Wydłużone procedury przetargowe, nieotrzymanie dofinansowania, brak środków finansowych
							OKJP.5.15. Budowa zatoki autobusowej w Kościnie [OKJP.5.5.]	monitorowane: Gmina Dobra	Wydłużone procedury przetargowe, nieotrzymanie dofinansowania, brak środków finansowych
			Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych [t/r]h GUS.	1 080 041	1 000 000	OKJP. 6. Ograniczenie emisji ze źródeł przemysłowych i energochłonności gospodarki	OKJP. 6.1. Modernizacja instalacji technologicznych oraz instalacji spalania paliw do celów technologicznych [OKJP. 6.1.]	monitorowane: Przedsiębiorstwa	Brak środków finansowych.
							OKJP. 6.2. Budowa i modernizacja systemów i urządzeń do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych [OKJP. 6.2.]	monitorowane: Przedsiębiorstwa	Brak środków finansowych.
			Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych [t/r]h GUS.	451	4630		OKJP.6.3. Rozwój energetyki rozproszonej, szczególnie opartej na kogeneracji energii cieplnej i elektrycznej. [OKJP.6.3.]	monitorowane: Przedsiębiorstwa	Nieotrzymanie dofinansowania.
		OKJP.II. Osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu	Klasa strefy ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu [szt.] RWMŚ w Szczecinie	D2	A	OKJP.8. Zmniejszenie emisji prekursorów ozonu	OKJP.8.1. Upłynnienie ruchu w miastach poprzez rozproszenie ruchu (budowa obwodnic), wzmocnienie wykorzystania transportu publicznego oraz stworzenie funkcjonalnego systemu transportu alternatywnego [OKJP. 8.1.]	monitorowane: zarządzający drogami	Nieotrzymanie dofinansowania.
2.	Zagrożenia hałasem (ZH)	ZH. I. Poprawa klimatu akustycznego w powiecie polickim	Liczba osób narażonych na ponadnormatywny hałas w powiecie polickim (L_{DWN}) GUS. GDDKiA, ZDW	253	200	ZH. 1. Zarządzanie jakością klimatu akustycznego w powiecie polickim	ZH. 1.1. Sporządzanie map akustycznych dla dróg krajowych, wojewódzkich i linii kolejowych [ZH. 1.1.]	monitorowane: zarządzający drogami i liniami kolejowymi	Brak środków finansowych
							ZH. 1.2. Wprowadzanie do MPZP informacji z map akustycznych, zapisów dotyczących klasyfikacji terenów pod	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							względem akustycznym, stosowanie zasad strefowania oraz elementów uspokojenia ruchu w centrach miast i na terenach mieszkaniowych. [ZH. 1.4.]		
							ZH. 1.3. Działania informacyjne oraz edukacyjne dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego. [ZH. 1.5.]	własne: powiat policki monitorowane: gminy powiatu polickiego	Nieotrzymanie dofinansowania na realizację zadania.
						ZH. 2. Zmniejszenie liczby ludności narażonej na ponadnormatywny hałas	ZH. 2.1. Realizacja Programów ochrony środowiska przed hałasem. [ZH. 2.1.]	monitorowane: zarządzający drogami, zarządzający liniami kolejowymi	Nieotrzymanie dofinansowania na realizację zadania.
							ZH. 2.2. Budowa zabezpieczeń przeciwhałasowych (np. ekranów dźwiękochłonnych, przekryć akustycznych, wałów ziemnych i przekopów). [ZH. 2.2.]	monitorowane: zarządzający drogami, zarządzający liniami kolejowymi	Nieotrzymanie dofinansowania na realizację zadania.
						ZH. 3. Rozwój i usprawnienie systemów transportu o obniżonej emisji hałasu.	ZH. 3.1. Zwiększenie dostępności kolejowej miast. [ZH. 3.3.]	monitorowane: zarządzający liniami kolejowymi	Nieotrzymanie dofinansowania na realizację zadania.
							ZH.3.2. Budowa połączeń drogowych miejskiej infrastruktury drogowej z siecią pozamiejską [ZH. 3.4.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządzający drogami,	Przedłużający się termin budowy, niespełnienie kryteriów do otrzymania dofinansowania, przedłużający się proces uzyskania decyzji administracyjnych z uwagi na ryzyko kolizji z obszarami i siedliskami chronionymi
							ZH.3.3. Rozwój i integracja elementów systemu transportowego [ZH.3.6.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządzający drogami, zarządzający liniami kolejowymi,	Wymagana współpraca wielu instytucji

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
								zarządzający komunikacją miejską	
						ZH. 4. Ograniczenie hałasu przemysłowego i usługowego	ZH. 4.1. Stosowanie rozwiązań technicznych w zakładach przemysłowych lub usługowych, minimalizujące emitowany poziom hałasu. [ZH. 4.1.]	własne: przedsiębiorstwa	Brak wystarczających środków na realizację zadania. Brak planów modernizacyjnych.
3.	Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM)	PEM. I. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Liczba osób narażonych na ponadnormatywne promieniowanie elektromagnetyczne. WIOŚ.	0	0	PEM. 1. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych	PEM. 1.1. Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi [PEM. 1.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Nieobjęcie wszystkich terenów dokumentacją planistyczną
							PEM. 1.2. Pozyskanie informacji o źródłach pól elektromagnetycznych, prowadzenie przez organy ochrony środowiska ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne (zgłoszenia instalacji) [PEM. 1.3.]	własne: powiat policki monitorowane: gminy powiatu polickiego	Brak ewidencjonowania nowych źródeł PEM.
							PEM. 1.3. Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM. [PEM. 1.4.]	monitorowane: organizacje pozarządowe	Brak kapitału ludzkiego, brak dofinansowania, brak zainteresowania społeczeństwa
4.	Gospodarowanie wodami (GW)	GW. I. Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych, podziemnych i przejściowych	Udział JCWP o stanie dobrym [%]. PGWWP. WIOŚ.	31,25	62,5	GW. 1. Poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód powierzchniowych	GW.1.1. Ustanowienie stref ochrony pośredniej dla ujęć wód powierzchniowych [G.W.1.2.]	monitorowane: PGW WP	Brak kapitału ludzkiego, brak środków finansowych
							GW. 1.2. Ograniczenia zużycia wody w obrębie terenów miejskich oraz w przemyśle (np. recyrkulacja wód, zamykanie obiegu wody). [GW. 1.4.]	monitorowane: przedsiębiorstwa	Opór społeczny, nieotrzymanie dofinansowania
							GW. 1.3. Ograniczenie zużycia wody w rolnictwie. [GW. 1.5.]	monitorowane: mieszkańcy	Opór społeczny, nieotrzymanie dofinansowania
							GW. 1.4. Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi. [GW. 1.6.]	monitorowane: PGW WP	Brak kapitału ludzkiego, brak środków finansowych.
							GW. 1.5. Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez wdrożenie stosowania kodeksu dobrych praktyk	monitorowane: mieszkańcy	Brak kapitału ludzkiego, opór społeczny, brak środków finansowych.

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							rolniczych, wspieranie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych). [GW. 1.7.]	gminy, ZODR, ARiMR	
							GW.1.6. Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków [GW.1.9.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Opór społeczny, nieotrzymanie dofinansowania, brak kapitału ludzkiego
							GW.1.7. Stosowanie technologii i urządzeń ograniczających możliwość przedostawania się nieczystości do gruntu i wód [GW.1.10.]	monitorowane: przedsiębiorstwa, mieszkańcy powiatu	Opór społeczny, nieotrzymanie dofinansowania
			Udział JCWPd o stanie dobrym [%]. PGWWP. WIOŚ.	100	100	GW. 2. Utrzymanie stanu jakościowego i ilościowego wód podziemnych.	GW. 2.1. Ustanawianie stref ochronnych ujęć wód podziemnych (obecnych lub nowopowstałych). [GW. 2.1.]	monitorowane: PGW WP	Brak kapitału ludzkiego.
							GW. 2.2. Poszukiwanie i dokumentowanie nowych źródeł wody do spożycia. [GW. 2.3.]	monitorowane: przedsiębiorstwa, gminy	Nieotrzymanie dofinansowania
			udział JCWP przejściowych o stanie dobrym [%] PGWWP. WIOŚ.	0	100	GW.3. Poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód przejściowych	GW.3.1. Ograniczenie eutrofizacji poprzez redukcję biogenów pochodzenia rolniczego (np. zmniejszenie udziału związków azotu i fosforu w nawożeniu, wykorzystanie trzcin w celu usunięcia biogenów)[GW.3.4.]	monitorowane: rolnicy	Opór społeczny, nieotrzymanie dofinansowania
		GW.II. Racjonalny transport i turystyka wodna	Ruch pasażerów w portach morskich [ilość osób] GUS	676	700	GW.4. Racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych do celów transportowych i turystycznych	GW.4.1. Budowa infrastruktury turystycznej w sąsiedztwie terenów wodnych (rzeki, jeziora, morze) za zachowaniem zasad bezpieczeństwa [GW.4.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Niespełnienie kryteriów do otrzymania dofinansowania, przedłużający się proces uzyskania decyzji administracyjnych z uwagi na ryzyko kolizji z obszarami i siedliskami chronionymi

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							[GW.4.2.] Rozbudowa terenów rekreacyjnych nad Łarpią [GW.4.3.]	monitorowane: Gmina Police	Niespełnienie kryteriów do otrzymania dofinansowania, przedłużający się proces uzyskania decyzji administracyjnych z uwagi na ryzyko kolizji z obszarami i siedliskami chronionymi
		GW.IV. Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą	efekty rzeczowe inwestycji w danym roku: np. -obwałowania przeciwpowodziowe [km/rok] GUS	0	3	GW.6. Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego	GW.6.1. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych obszarów zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami [GW.6.1.]	monitorowane: gminy powiatu policiego	Nieobjęcie wszystkich terenów dokumentacją planistyczną, nieotrzymanie dofinansowania, opór społeczny
							GW.6.2. Wydawanie komunikatów informujących o możliwości wystąpienia niebezpiecznych poziomów wód w rzekach oraz edukacja dotycząca prawidłowego postępowania w razie wystąpienia powodzi i podtopień [GW. 6.10.]	własne: powiat policki	Brak kapitału ludzkiego.
						GW.7. Gospodarowanie wodami uwzględniające zmiany klimatyczne	GW.7.1 .Rozwój form małej retencji wodnej, w tym budowa lub modernizacja urządzeń wodnych małej retencji [GW.7.2 .]	monitorowane: gminy powiatu policiego	Niespełnienie kryteriów do otrzymania dofinansowania, opór społeczny, przedłużający się proces uzyskania decyzji administracyjnych z uwagi na ryzyko kolizji z obszarami i siedliskami chronionymi

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							GW.7.2. Budowa zbiornika retencyjnego na byłej oczyszczalni ścieków w Mierzynie [GW.7.2 .]	monitorowane: Gmina Dobra	Niespełnienie kryteriów do otrzymania dofinansowania, opór społeczny, przedłużający się proces uzyskania decyzji administracyjnych z uwagi na ryzyko kolizji z obszarami i siedliskami chronionymi
							GW.7.3. Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury [GW.7.6.]	monitorowane: gminy powiatu policiego	Nieotrzymanie dofinansowania
							GW.7.4. Realizacja działań o charakterze bieżącym w przypadku wystąpienia suszy (np. czasowe ograniczenia poboru wód, wprowadzania ścieków do wód lub ziemi, zmiany sposobu gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych, czasowe zakazy wykorzystywania wody z sieci wodociągowej do cellów innych niż socjalno-bytowe etc.) [GW.7.7.]	monitorowane: gminy powiatu policiego, PGW WP, właściciele terenów	Opór społeczny
5.	Gospodarka wodno-ściekowa (GWS)	GWS I. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku [dam^3] GUS.	131 438,1	130 000,0	GWS. 1. Sprawny i funkcjonalny system wodociągowy.	GWS. 1.1. Zwiększenie dostępności mieszkańców powiatu policiego do zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków oraz oczyszczalni ścieków [GWS.1.2.]	monitorowane: gminy powiatu policiego, imieniu gmin w obszarze zaopatrzenia ludności w wodę i odprowadzania ścieków	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.1.2. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Dobra [GWS.1.1.]	monitorowane: Gmina dobra	Nieotrzymanie dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
			Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem [%] GUS.	96,9	96,5		GWS.1.3. Ograniczanie zużycia wody poprzez zmniejszenie strat na przesyle oraz optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury wodnej [GWS.1.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, podmioty działające obszarze zaopatrzenia ludności w wodę i odprowadzania ścieków	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.1.4. Ograniczanie ilości zużywanej wody poprzez zamykanie obiegów wody oraz recyrkulację wody w zakładach przemysłowych [GWS.1.4.]	monitorowane: zakłady produkcyjne	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.1.5. Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży [GWS.1.5.]	własne: powiat policki monitorowane: PGW WP, gminy powiatu polickiego, inne podmioty	Brak zainteresowania społecznego
			Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej (km) GUS	448,3	450,0	GWS. 2. Rozwój i dostosowanie instalacji oraz urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu.	GWS. 2.1. Budowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę. [GWS. 2.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, podmioty działające w imieniu gmin, w obszarze zaopatrzenia ludności w wodę	Nieotrzymanie dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							GWS.2.2. Budowa sieci wodociągowej Łęgi ul. Na Świdwie [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.3. Wymiana sieci wodociągowej fi110 na fi160 ul. Kolorowa Mierzyn [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.4. Bezrzecze budowa sieci wodociągowej z ul. Starowiejskiej do Drozdowej [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.5. Redlica (stara część) wymiana sieci wodociągowej [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.6. Rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej w miejscowości Mierzyn, ul. Zgodna [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.7. Kościno (stara część) wymiana sieci wodociągowej fi90 na fi160 [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.8. Wymiana rur cementowo-azbestowych na terenie Gminy Dobra [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.9. Bezrzecze, wymiana sieci wodociągowej ul. Koralowa (Podkowa) [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.10. Grzepnica, wymiana starej stalowej sieci wodociągowej zasilającej budynki od nr 2 do nr 11 [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.11. Dobra, ul. Ułańska, Fantazji wykonanie spinki wodociągów [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.12. Budowa wodociągu Dobra Lubieszyn (spinka) [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.13. Budowa sieci wodociągowej łączącej miejscowości Ustowo i Kurów	monitorowane: Gmina	Nieotrzymanie dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							oraz budowa rurociągu tłocznego kanalizacji sanitarnej [GWS.2.1.]	Kołbaskowo	
							GWS.2.14. Przebudowa sieci wodociągowej w miejscowości Ustowo wraz z przyłączami oraz budowa rurociągu tłocznego kanalizacji sanitarnej [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.15. Przebudowa sieci wodociągowej Barnisław-Smolęcin i Smolęcin [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.16. Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych. [GWS. 2.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, podmioty działające w imieniu gmin	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.17. Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej, modernizacja kanalizacji w celu wydzielenia kanalizacji deszczowej, budowa osadników i separatorów wód opadowych i roztopowych na wylotach sieci deszczowej do odbiorników [GWS. 2.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, przedsiębiorstwa, organy wydające pozwolenia wodnoprawne	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.18. Przejęcie praw własności do wybudowanego odcinka sieci kanalizacji sanitarnej przy ul. Warszewskiej w m. Pilchowo [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Police	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.19. Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Siewna, Liliowa, Łanowa, Piaskowa, Kalinowa w Wołczkowie [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
			Długość czynnej sieci rozdzielczej kanalizacyjnej (km) GUS	538,8	545,0		GWS.2.20. Budowa odprowadzenia wód deszczowych z rejonu ulic Kolorowa i Mierzyńska w Mierzynie [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							GWS.2.21. Budowa odprowadzenia wód deszczowych w ul. Migdałowej w Dobrej [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.22. Odprowadzenie wód deszczowych z terenu zabudowy mieszkaniowej w rejonie Kościna [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.23. Budowa kanalizacji deszczowej ('Puccini" "Pierot") [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.24. Budowa kanalizacji sanitarnej ul. Zeusa, Mierzyn [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.25. Budowa sieci kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Strumykowej i Magnolii w Wołczkowie [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.26. Budowa sieci kanalizacji deszczowej w obrębie ulic Zeusa-Wenus-Izydy-Orfeusza i Seleny w Mierzynie [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.27. Modernizacja kanalizacji sanitarnej Bezrzecze ul. Koralowa [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.28. Modernizacja kanalizacji sanitarnej wraz z modernizacją pompowni Dobra ul. Graniczna i Sasankowa [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.29. Bezrzecze rozbudowa kanalizacji deszczowej [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.30. Rozbudowa kanalizacji deszczowej w Mierzynie (od Spółdzielców do ulicy Nasiennei [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.31. Budowa sieci kanalizacji deszczowej w Mierzynie od "Mlerzynianki" do ulicy Brzozowej [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Nieotrzymanie dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							GWS.2.32. Budowa kanalizacji deszczowej ul. Róży Wiatrów oraz ul. Ułańskiej w Dobrej [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	Brak środków finansowych, brak dofinansowania
							GWS.2.33. Rozbudowa systemu GIS w zakresie sieci sanitarnej [GWS. 2.4.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Brak środków finansowych.
							GWS.2.34. Dotacje i budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, dla których budowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadniona ekonomicznie lub technicznie [GWS.2.5.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, właściciele	Nieotrzymanie dofinansowania
							GWS.2.35. Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. [GWS. 2.6.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, podmioty upoważnione przez gminy (straż miejska).	Brak kapitału ludzkiego, opór społeczny.
							GWS.2.36. Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi [GWS. 2.7.]	monitorowane: organy wydające pozwolenia wodno-prawne	Brak kapitału ludzkiego.
							GWS.2.37. Promowanie dobrych nawyków w zakresie gospodarki ściekowej w gospodarstwach domowych i rolnych [GWS. 2.8.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, ARiMR	Brak kapitału ludzkiego, brak dofinansowania
							GWS.2.38. Działania podejmowane w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych [GWS.2.10.]	monitorowane: właściciele gruntów, ZODR	Brak kapitału ludzkiego, brak dofinansowania
							GWS.2.39. Monitoring i zarządzanie siecią kanalizacyjną oraz wodociągową [GWS.2.11.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Brak kapitału ludzkiego, brak dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							GWS. 2.40. Monitorowanie oczyszczalni ścieków [GWS.2.14.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Brak kapitału ludzkiego, brak dofinansowania
6.	Zasoby geologiczne (ZG)	ZG. I. Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi	Wydobycie kopalin [tys. t.] PIG-PIB	0,36	0,20	ZG.1. Kontrola i monitoring eksploatacji kopalin	ZG.1.1. Ograniczanie niekoncesjonowanej eksploatacji zasobów, poprzez prowadzenie systematycznych kontroli [ZG.1.1.]	monitorowane: OUG w Poznaniu	Opór społeczny, brak kapitału ludzkiego
							ZG.1.2. Kontrola realizacji koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż [ZG.1.2.]	własne: powiat policki monitorowane: OUG w Poznaniu	Brak kapitału ludzkiego
						ZG. 2. Ograniczenie presji związanej z wydobyciem kopalin.	ZG.2.1. Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac rozpoznawczych, eksploatacyjnych i przetwórstwa kopalin poprzez korzystanie z najnowocześniejszych technik [ZG.2.1.]	monitorowane: przedsiębiorstwa	Opór przedsiębiorców, brak dofinansowania
							ZG.2.2. Działania edukacyjne promujące racjonalną gospodarkę zasobami naturalnymi i ich ochrona [ZG.2.3.]	własne: powiat policki monitorowane: gminy powiatu polickiego	Nieotrzymanie dofinansowania, brak zainteresowania społecznego
7.	Gleby (GL)	GL.I. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnie zmianami klimatu.	Liczba punktów sieci monitoringu chemizmu gleb ornych Polski [szt.] GIOŚ, IUNG	1	1≤	GL 1. Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb	GL.1.1. Promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego oraz informacja nt. dobrych praktyk rolniczych [GL.1.1.]	monitorowane: ZODR, ARiMR, gminy powiatu polickiego	Nieotrzymanie dofinansowania
							GL.1.2. Ochrona gruntów rolnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnianie ich przeznaczenia w dokumentach planistycznych [GL.1.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Opór społeczny
							GL.1.3. Promocja pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych. [GL.1.3.]	monitorowane: ZODR, ARiMR,	Brak chętnych do udziału w programach

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							GL.1.4. Realizacja zadań wskazanych w pakietach rolno-środowiskowo-klimatycznych [GL.1.4.]	monitorowane: właściciele gruntów	-
							GL.1.5. Ochrona gleb przed degradacją i zanieczyszczeniem [GL.1.5.]	monitorowane: gminy powiatu policiego, przedsiębiorstwa, jednostki naukowe	Nieotrzymanie dofinansowania
							GL.1.6. Monitoring gleb użytkowanych rolniczo [GL.1.6.]	monitorowane: OSChR	Nieotrzymanie dofinansowania
							GL.1.7. Ochrona gleb wysokiej jakości przed nierolniczym wykorzystaniem, zwłaszcza w okolicy Kołbaskowa i Dobrej Szczecińskiej [GL.1.7.]	monitorowane: gminy powiatu policiego	Nieotrzymanie dofinansowania
							GL.1.8. Dofinansowanie badań gleby w gospodarstwach rolnych w zakresie oznaczeń kwasowości, zawartości fosforu, potasu i magnezu [GL.1.9.]	monitorowane: gminy powiatu policiego	Nieotrzymanie dofinansowania
							GL.1.9. Wprowadzenie, odtworzenie zadrzewień śródpolnych służące ochronie gleb przed erozją wietrzną, poprawie stosunków mikroklimatycznych i biocenotycznych [GL.1.10.]	monitorowane: właściciele gruntów	Opór społeczny
			Powierzchnia dzikich wysypisk odpadów [m^2] GUS	56 880	30 000		GL.1.10. Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku rolnym, leśnym lub innym [GL.1.12.]	monitorowane: właściciele gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, gminy powiatu policiego	Nieotrzymanie dofinansowania
							GL.1.11.. Wykorzystanie nawozów mineralnych oraz mineralno-organicznych dla celów przywracania i/lub poprawy funkcji agrochemicznych gleb zdegradowanych [GL.1.13.]	monitorowane: właściciele gruntów	Nieotrzymanie dofinansowania, brak wiedzy nt. stosowania i skuteczności zabiegów nawożenia

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							GL.1.12.Wdrażanie projektów rewitalizacyjnych na obszarach powojskowych, poprzemysłowych i pokolejowych [GL.1.15.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Nieotrzymanie dofinansowania
						GL. 2. Ochrona przed osuwiskami	GL.2.1. Aktualizowanie map terenów osuwiskowych [GL.2.1.]	monitorowane: PIG PIB	Nieotrzymanie dofinansowania
							GL.2.2. Monitoring terenów osuwiskowych [GL.2.2.]	własne: powiat policki, monitorowane: PIG PIB	Nieotrzymanie dofinansowania
							GL.2.3. Zabezpieczanie istniejących osuwisk z uwzględnieniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych [GL.2.3.]	monitorowane: właściciele gruntów	Nieotrzymanie dofinansowania
							GL.2.4. Uwzględnianie osuwisk oraz obszarów narażonych na ruchy masowe w aktualizowanych dokumentach planistycznych [GL.2.4.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-
		GL.II. Zalesienia gruntów nieprzydanych na inne cele	Zalesienia ogółem [ha] GUS	0,40	5,00	GL 3. Zalesienia w obrębie nieużytków	GL.3.1. Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych i innych niż rolne [GL.3.1.]	monitorowane: właściciele gruntów	Nieotrzymanie dofinansowania
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (GO)	GO.I. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój powiatu polickiego.	Masa odebranych odpadów komunalnych [tys. t.] GUS	31 011,05	31 100,00	GO. 1. Racjonalna gospodarka odpadami.	GO.1.1. Kontrola przestrzegania warunków wydanych decyzji dotyczących gospodarki odpadami	Własne: starosta powiatu monitorowane: gminy powiatu polickiego	Brak kapitału ludzkiego.
							GO.1.2. Współpraca przy funkcjonowaniu Bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami [GO.1.2.]	własne: powiat policki	Wymagana współpraca wielu instytucji, brak kapitału ludzkiego
							GO. 1.3. Realizacja gminnych Programów usuwania azbestu. [GO.1.4.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Brak zainteresowania społeczeństwa

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							GO.1.4. Roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi przekazywane marszałkowi województwa i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska [GO.1.5.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Brak kapitału ludzkiego.
							GO.1.5. Roczne sprawozdanie nt. postępowania z odpadami komunalnymi zebranymi w punkcie PSZOK przekazywane wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta. [GO.1.6.]	monitorowane: podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Brak kapitału ludzkiego.
							GO.1.6. Uwzględnienie w przetargach publicznych, poprzez zapisy w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, zakupów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów; włączenie do procedur zamówień publicznych kryteriów, związanych z ochroną środowiska i zapobieganiem powstaniu odpadów [GO.1.8.]	własne: powiat policki, monitorowane: gminy powiatu polickiego, przedsiębiorcy	Brak wykwalifikowanej kadry
			Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów [%] GUS	28,8	35,0	GO 2. Doskonalenie systemu gospodarowania odpadami	GO.2.1. Rekultywacja składowisk odpadów komunalnych, likwidacja nielegalnych składowisk [GO.2.7.]	monitorowane: gminy, miasta, zarządzający instalacjami	Nieotrzymanie dofinansowania, niski poziom wiedzy po stronie wykonawców w doborze i wdrożeniu rozwiązań technicznych/technologicznych
							GO.2.2. Działania edukacyjne w zakresie właściwego postępowania z odpadami [GO.2.8.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Nieotrzymanie dofinansowania, niski poziom wiedzy po stronie wykonawców w doborze i wdrożeniu rozwiązań technicznych/technologicznych

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
			Liczba monitorowanych składowisk odpadów poddanych rekultywacji [szt.] WIOŚ, Starostwo Powiatowe	1	1	GO 3. Rekultywacja składowisk odpadów komunalnych	GO.3.1. Zabiegi pielęgnacyjne, agrotechniczne oraz monitoring zrekultywowanych składowisk odpadów [GO.3.1]	monitorowane: gminy powiatu polickiego w których zrekultywowano składowiska odpadów	-
9.	Zasoby przyrodnicze (ZP)	ZP.I. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej	Obszary prawnie chronione [ha] GUS	2 207,32	2 207,32≤	ZP. 1. Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazu	ZP.1.1. Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy [ZP.1.8.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-
							ZP.1.2. Przeciwdziałanie nieuporządkowanej presji osadniczej i urbanizacyjnej w planowaniu przestrzennym [ZP.1.9.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-
							ZP.1.3. Wdrażanie założeń udostępniania turystycznego obszarów cennych przyrodniczo z uwzględnieniem ich pojemności turystycznej oraz budowa i modernizacja obiektów infrastruktury turystycznej [ZP.1.12.]	monitorowane: nadleśnictwa, gminy powiatu polickiego ZPKWZ	Nieotrzymanie dofinansowania
							ZP.1.4. Prowadzenie oraz aktualizacja baz danych informacji o zasobach przyrodniczych [ZP.1.13.]	monitorowane: podmioty sprawujące nadzór nad formami ochrony przyrody, gminy powiatu polickiego	Nieotrzymanie dofinansowania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							ZP.1.5. Oznakowanie form ochrony przyrody tablicami urzędowymi informującymi o ich nazwach oraz zakazach obowiązujących na ich terenie [ZP.1.14.]	monitorowane: nadleśnictwa, gminy powiatu polickiego ZPKWZ	Nieotrzymanie dofinansowania
			Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni powiatu ogółem [%] GUS	3,3	3,3≤	ZP.2. Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków	ZP.2.1. Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną [ZP.2.1.]	monitorowane: ZPKWZ, organizacje pozarządowe, wszystkie podmioty wyznaczone w planach ochrony i planach zadań ochronnych	Nieotrzymanie dofinansowania.
							ZP.2.2. Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych [ZP.2.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządcy nieruchomości, organizacje pozarządowe, nadleśnictwa	Nieotrzymanie dofinansowania
							ZP.2.3. Zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków na terenach podmokłych, w dolinach rzecznych i zbiornikach wodnych [ZP.2.3.]	monitorowane: ZPKWZ, PGW WP, gminy powiatu polickiego, nadleśnictwa	Potencjalne konflikty w związku z planowanymi inwestycjami
			Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej; powierzchnia; w miastach [ha] GUS	63,73	70,00	ZP.3.Ochrona walorów przyrodniczych terenów miejskich	ZP.3.1. Tworzenie oraz modernizacja terenów zieleni, prace arborystyczne oraz konserwacja pomników przyrody [ZP.3.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządcy nieruchomości	Nieotrzymanie dofinansowania
							ZP.3.2. Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania i powiększania terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych [ZP.3.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
			Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej; powierzchnia; na wsi[ha] GUS	31,31	40,00	ZP.4. Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenów wiejskich	ZP.4.1. Zachowanie unikalnych form krajobrazu wiejskiego [ZP.4.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Opór społeczny
							ZP.4.2. Zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych [ZP.4.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	Opór społeczny
						ZP. 5. Działania z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych powiatu	ZP.5.1. Rozbudowa zaplecza dydaktycznego oraz infrastruktury służącej edukacji ekologicznej oraz ochronie walorów przyrodniczych i krajobrazowych [ZP.5.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, nadleśnictwa, organizacje pozarządowe	Nieotrzymanie dofinansowania
							ZP.5.2. Budowa ścieżki dydaktycznej pn. Aleja Dużych Ptaków w Pargowie etap I i II [ZP.5.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	Nieotrzymanie dofinansowania
							ZP.5.3. Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody [ZP.5.3.]	własne: powiat policki monitorowane: gminy powiatu polickiego, nadleśnictwa, ZPKWZ, organizacje pozarządowe	Nieotrzymanie dofinansowania, brak zasobów kadrowych
		ZP.II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Powierzchnia lasów [ha] GUS	22 860,23	22 900,00	ZP. 6. Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych.	ZP.6.1.Monitoring lasów oraz badania reakcji drzewostanów na zmiany klimatyczne [ZP.6.2.]	monitorowane: nadleśnictwa, właściciele lasów	Nieotrzymanie dofinansowania, brak zasobów kadrowych
							ZP.6.2. Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasów dla lasów prywatnych [ZP.6.3.]	własne: powiat policki monitorowane: nadleśnictwa	Nieotrzymanie dofinansowania, brak zasobów kadrowych
							ZP.6.3. Realizacja działań zwiększających retencję na obszarach leśnych [ZP.6.4.]	monitorowane: nadleśnictwa, właściciele lasów	Nieotrzymanie dofinansowania, bariery techniczne
							ZP.6.4. Inwestycje związane z ochroną	monitorowane:	-

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							przeciwpożarową lasu, m.in. rozwój systemów monitorowania zagrożenia pożarowego oraz infrastruktury przeciwpożarowej [ZP.6.5.]	nadleśnictwa, właściciele lasów, gminy powiatu polickiego	
							ZP.6.5. Wsparcie techniczne służb leśnych dla potrzeb ujawniania i zwalczania zagrożeń niszczenia przyrody przez człowieka (walka z kłusownictwem, zaśmiecaniem i dewastacją terenów leśnych). [ZP.6.6.]	monitorowane: nadleśnictwa	-
							ZP.6.6. Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych oraz zmiana klasyfikacji gruntów nieruchomości, objętych naturalną sukcesją leśną [ZP.6.9.]	własne: powiat policki, monitorowane: gminy powiatu polickiego	-
						ZP.7. Wsparcie działań edukacyjnych oraz tworzenia i modernizacji infrastruktury turystycznej na terenach leśnych	ZP.7.1. Utrzymanie oraz rozwój infrastruktury edukacyjnej i turystycznej na terenach leśnych [ZP.7.1.]	monitorowane: ZPKWZ, nadleśnictwa, gminy powiatu polickiego, organizacje pozarządowe	Nieotrzymanie dofinansowania, brak zasobów kadrowych
							ZP.7.2. Działania edukacyjne na temat znaczenia i roli lasów [ZP.7.2.]	monitorowane: nadleśnictwa, organizacje pozarządowe	Nieotrzymanie dofinansowania, brak zasobów kadrowych
		ZP.III. Zwiększanie lesistości	Lesistość [%] GUS	34,4	34,5	ZP.8. Zwiększenie lesistości.	ZP.8.1. Zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej [ZP.8.1.]	monitorowane: właściciele gruntów, nadleśnictwa	Brak zainteresowania właścicieli gruntów
							ZP.8.2. Zmiana klasyfikacji gruntów zalesionych oraz na których postępuje sukcesja naturalna [ZP.8.3.]	własne: powiat policki monitorowane: właściciele gruntów	Brak zainteresowania właścicieli gruntów

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							ZP.8.3. Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo [ZP.8.4.]	własne: powiat policki, monitorowane: ARiMR	Brak zainteresowania właścicieli gruntów
10.	Zagrożenia poważnymi awariami (PAP)	PAP I. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków	Liczba odnotowanych poważnych awarii. WIOŚ, PSP	0	0	PAP.1. Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	PAP.1.1. Prowadzenie działalności inspekcyjnej podmiotów gospodarczych o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii [PAP.1.1.]	monitorowane: PSP	-
							PAP.1.2. Usuwanie skutków poważnych awarii przemysłowych [PAP.1.3.]	monitorowane: Sprawcy awarii, PSP	-
							PAP.1.3. Poprawa technicznego wyposażenia służb OSP [PAP.1.5.]	monitorowane:, gminy powiatu polickiego	Nieotrzymanie dofinansowania
							PAP.1.4. Przeciwdziałanie katastrofom i ochrona przeciwpożarowa [PAP.1.10.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, PSP	-
						PAP.2. Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych	PAP.2.1. Planowanie i optymalizacja przewozu towarów niebezpiecznych [PAP.2.1.]	własne: powiat policki monitorowane: gminy powiatu polickiego	-
						PAP.3. Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych	PAP.3.1. Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców [PAP.3.1.]	własne: powiat policki monitorowane: gminy powiatu polickiego, służby interwencyjne	Nieotrzymanie dofinansowania, brak zainteresowania społeczeństwa

Źródło: Opracowanie własne

* W nawiasach kwadratowych podano numer zadania z *Programu ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024*, któremu odpowiadają zadania wyznaczone w *Programie.*

Tabela 63. Harmonogram rzeczowo-finansowy zadań wyznaczonych w ramach POŚ.

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2020	2021	2022	2023	2024-2027	razem		
Ochrona klimatu i jakości powietrza (OKJP)	OKJP.1.3. Promowanie rozwiązań przyczyniających się do redukcji emisji zanieczyszczeń (np. wymiana źródeł ciepła, termomodernizacja budynków ale także promowanie ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego) [OKJP.1.5.]*	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne, WFOSIGW, NFOSIGW	-
	OKJP 2.5. Termomodernizacja budynku hali sportowej młodzieżowego ośrodka wychowawczego w Trzebieżu [OKJP.2.3.]	własne: powiat policki	343	2 511,15	66,20			2920,35	środki własne, WFOSIGW, NFOSIGW	-
	OKJP 2.6. Zwiększenie efektywności energetycznej budynku pływalni przy Zespole Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach poprzez wykonanie prac modernizacyjnych [OKJP.2.3.]	własne: powiat policki	656	5 151,74	67,27			5875,01	środki własne, WFOSIGW, NFOSIGW	-
	OKJP 2.7. Poprawa efektywności energetycznej w budynkach szkolnych w powiecie polickim [OKJP.2.3.]	własne: powiat policki		1 501,81	5 323,40	2 453,80		9 279,01	środki własne, WFOSIGW, NFOSIGW	-
	OKJP.2.10. Promowanie technologii niskoenergetycznych i pasywnych w budownictwie indywidualnym i zbiorowym [OKJP.2.7.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne, WFOSIGW, NFOSIGW	-
	OKJP.3.3. Prowadzenie akcji promocyjnych dotyczących wykorzystania OZE [OKJP.3.3.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	RPO WZP, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2020	2021	2022	2023	2024-2027	razem		
	OKJP 4.2. Przebudowa drogi Police- Szczecin przez miejscowość Przęsocin [OKJP.4.1.]	własne: powiat policki,	3 955,79	11 800	2 500			18 255,79	WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ PROW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.3. Przebudowa drogi powiatowej Nr 3923Z Szczecin-Warnik w m. Stobno [OKJP.4.1.]	własne: powiat policki	13 3090,00					13 309,00	WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ PROW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.5.1. Utrzymanie w czystości dróg i ulic w celu ograniczenie emisji wtórnej wynikającej z unoszenia pyłu z podłoża [OKJP.5.2.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach
	OKJP.5.3. Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi powiatowej 3923 Szczecin – Warnik do skrzyżowania z drogą powiatową nr 3922Z Mierzyn – Stobno	własne: powiat policki	2 000,12					2 000,12	WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ PROW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
Zagrożenia hałasem (ZH)	ZH. 1.3. Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego. [ZH. 1.5.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne, środki zewnętrzne	Koszt zależny od ilości realizowanych kampanii oraz ich zakresu
Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM)	PEM. 1.2. Pozyskanie informacji o źródłach pól elektromagnetycznych, prowadzenie przez organy ochrony środowiska ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2020	2021	2022	2023	2024-2027	razem		
	(zgłoszenia instalacji) [PEM.1.3.]									
Gospodarowanie wodami (GW)	GW.6.2. Wydawanie komunikatów informujących o możliwości wystąpienia niebezpiecznych poziomów wód w rzekach oraz edukacja dotycząca prawidłowego postępowania w razie wystąpienia powodzi i podtopień [GW. 6.10.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach
Gospodarka wodno-ściekowa (GWS)	GWS.1.5. Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży [GWS.1.5.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
Zasoby geologiczne (ZG)	ZG.1.2. Kontrola realizacji koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż [ZG.1.2.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach
	ZG.2.2. Działania edukacyjne promujące racjonalną gospodarkę zasobami naturalnymi i ich ochrona [ZG.2.3.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2020	2021	2022	2023	2024-2027	razem		
Gleby (GL)	GL.2.2. Monitoring terenów osuwiskowych [GL.2.2.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (GO)	GO.1.1. Kontrola przestrzegania warunków wydanych decyzji dotyczących gospodarki odpadami	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach
	GO.1.2. Współpraca przy funkcjonowaniu bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami [GO.1.2.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach
	GO.1.6. Uwzględnienie w przetargach publicznych, poprzez zapisy w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, zakupów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów; włączenie do procedur zamówień publicznych kryteriów, związanych z ochroną środowiska i zapobieganiem powstaniu odpadów [GO.1.8.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach
Zasoby przyrodnicze (ZP)	ZP.5.3. Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody [ZP.5.3.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	ZP.6.2. Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasów dla lasów prywatnych [ZP.6.3.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2020	2021	2022	2023	2024-2027	razem		
	ZP.6.6. Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych oraz zmiana klasyfikacji gruntów nieruchomości, objętych naturalną sukcesją leśną [ZP.6.9.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach
	ZP.8.3. Zmiana klasyfikacji gruntów zalesionych oraz na których postępuje sukcesja naturalna [ZP.8.3.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach
	ZP.8.4. Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo [ZP.8.4.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	PROW	-
Zagrożenia poważnymi awariami (PAP)	PAP.2.1. Planowanie i optymalizacja przewozu towarów niebezpiecznych [PAP.2.1.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Policach
	PAP.3.1. Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców [PAP.3.1.]	własne: powiat policki	-	-	-	-	-	-	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, NFOŚiGW, WFOŚiGW	-

Źródło: Opracowanie własne

* W nawiasach kwadratowych podano numer zadania z *Programu ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024*, któremu odpowiadają zadania wyznaczone w *Programie.*

Tabela 64. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych przez Powiat Policki.

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
Ochrona klimatu i jakości powietrza (OKJP)	OKJP. 1.1. Opracowanie, aktualizacja i monitorowanie Programów Ograniczenia Niskiej Emisji lub Planów Gospodarki Niskoemisyjnej [OKJP. 1.2.]*	monitorowane: gminy powiatu polickiego	50	środki własne	-
	OKJP.1.2. Opracowanie mpzp z uwzględnieniem korytarzy przewietrzania miast w pracach planistycznych, przede wszystkim dla obszarów występowania przekroczeń wartości normatywnych stężeń substancji [OKJP.1.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	W ramach zadań własnych
	OKJP.1.3. Promowanie rozwiązań przyczyniających się do redukcji emisji zanieczyszczeń (np. wymiana źródeł ciepła, termomodernizacja budynków ale także promowanie ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego) [OKJP.1.5.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	150	WFOŚiGW, RPO WZP, środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe	-
	OKJP 2.1. Modernizacja, likwidacja lub wymiana (na ekologiczne) konwencjonalnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych, publicznych i usługowych. [OKJP 2.1.]	monitorowane: mieszkańcy powiatu, zarządcy nieruchomości, gminy powiatu polickiego	2 000	WFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe	-
	OKJP 2.2. Przebudowa, modernizacja i doposażenie lokalnych kotłowni [OKJP 2.2.]	monitorowane: mieszkańcy powiatu, zarządcy nieruchomości, gminy powiatu polickiego	40	środki własne, środki zewnętrzne	Zależne od potrzeb
	OKJP.2.3 Wymiana źródła ciepła w ramach Zachodniopomorskiego Programu Antysmogowego na terenie Gminy Police [OKJP 2.2.]	monitorowane: Gmina Police	812,475	środki własne, środki zewnętrzne	-
	OKJP 2.4. Termomodernizacja budynków mieszkalnych, publicznych i usługowych [OKJP2.3.]	monitorowane: mieszkańcy powiatu, zarządcy nieruchomości, gminy powiatu polickiego	12 000	WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, PROW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, inne	Zależne od potrzeb
	OKJP 2.8. Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych wraz z budową przyłączy i węzłów cieplnych [OKJP 2.4.]	monitorowane: zakłady energetyki cieplnej, zakłady komunalne, zarządzający siecią ciepłowniczą	4 000	WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, PROW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, inne	Zależne od potrzeb
	OKJP.2.9. Modernizacja i wymiana na energooszczędne (w tym wykorzystujące OZE) systemów oświetlenia ulicznego oraz oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej [OKJP.2.6.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, przedsiębiorstwa, ZODR	2 400	WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, PROW,	Zależne od potrzeb

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	OKJP.2.10. Promowanie technologii niskoenergetycznych i pasywnych w budownictwie indywidualnym i zbiorowym [OKJP.2.7.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, przedsiębiorstwa, wspólnoty mieszkaniowe	-	środki własne, WFOSIGW, NFOSIGW	W ramach zadań własnych
	OKJP. 3.1. Instalowanie OZE na budynkach użyteczności publicznej, usługowych oraz mieszkalnych (mikroinstalacje). [OKJP. 3.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, mieszkańcy	3 000	WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZ, POIiŚ, PROW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, inne	Zależne od potrzeb
	OKJP. 3.2 Oświetlenie dróg gminnych z wykorzystaniem energii ze źródeł odnawialnych [OKJP. 3.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	600	Środki własne	-
	OKJP.3.3. Prowadzenie akcji promocyjnych dotyczących wykorzystania OZE [OKJP.3.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	-	RPO WZP, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP. 4.1. Budowa i przebudowa dróg [OKJP. 4.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządzający drogami	200 000	WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, PROW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, inne	Zależne od potrzeb
	OKJP.4.4.Budowa infrastruktury drogowej na potrzeby Szczecińskiej Kolei Metropolitalne [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Police	12 762,45	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.5. Budowa nowego połączenia drogowego miejscowości Bezrzecze i Wołczkowo z miastem Szczecin [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	5 200	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.6. Budowa dróg na osiedlu w Dobrej, ul. Plenerowa, Projektowa Porcelanowa , Poetycka [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	948,9	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.7. Budowa ul. Przytulnej *w* Dobrej wraz z infrastrukturą [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	400	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.8. Modernizacja dróg płytami drogowymi [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 500	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.9. Budowa drogi Azaliowej, Perłowej w Bezrzeczu [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 200	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	OKJP.4.10.Wołczkowo budowa ul. Malinowej wraz z infrastrukturą [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	3 610	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.11. Wołczkowo budowa ul. Piaskowej wraz z Infrastrukturą [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 200	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.12. Dołuje, budowa drogi Brzoskwiniowej [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	480	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.13. Budowa ulic w Dobrej Jaworowa, Białej Brzozy, Kasztanowa, Jaśminowa [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 700	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.14. Budowa drogi krajowej nr 10 na odcinku granica państwa Lubieszyn Szczecin [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 500	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.15. Przebudowa drogi powiatowej ul. Górna w Bezrzeczu [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	400	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.16. Budowa dróg w Bezrzeczu (osiedle za Stokrotką) [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	600	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.17. Budowa ul. Elżbiety w Mierzynie [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 440	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.18. Budowa ul. Mierzyńskiej (od ul. Milenijnej do skrzyżowania z ul. Okulickiego) w Mierzynie [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 300	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.19. Budowa ul. Mierzyńskiej i Wędrownej (od skrzyżowania z ul. Okulickiego do ul. Kolorowej) w Mierzynie [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	700	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.20. Budowa drogi gminnej na dz. nr 21112, 866/4, 273 i 86216 położonych w Dobrej [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	200	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.21. Budowa drogi ul. Zgodna w Mierzynie [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	600	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.22. Budowa ulic Stokrotki, Jodłowej, Platanowej, Cyprysowej, Sekwojowej,	monitorowane: Gmina Dobra	400	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	Oliwkowej, Bukowej i Na Stoku w Dobrej [OKJP.4.1.]				
	OKJP.4.23. Budowa drogi gminnej ul. Spółdzielców od nr 10 do 17 (garaże) [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	210	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.24. Budowa drogi ul. Wilanowska [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	650	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.25 Modernizacja ul. Wesołej oraz ul, Zacisznej w Mierzynie [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	750	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.26. Budowa dróg gminnych w m. Warzymice obejmujące ul. Turkusową, Wrzosową ,Oliwkową, Złotą wraz z kanalizacją deszczową i oświetleniem ulicznym [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	3 600	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.27. Rozbudowa drogi powiatowej Nr 3923Z Szczecin-Warnik na odcinku od ul. Okulickiego w Szczecinie do skrzyżowania z droga powiatową Nr 3922Z Stobno-Mierzyn [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	2 524,759	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.28 Modernizacja dróg dojazdowych do pól na terenie Gminy Kołbaskowo w miejscowości Stobno [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	720	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.29. Budowa nowej drogi gminnej do terenów inwestycyjnych usługowo-produkcyjnych w Gminie Kołbaskowo [OKJP.4.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	8120	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.4.30. Budowa systemów sterowania ruchem [OKJP.4.3.]	monitorowane: zarządzający drogami	-	środki własne	-
	OKJP.5.1. Utrzymanie w czystości dróg i ulic w celu ograniczenie emisji wtórnej wynikającej z unoszenia pyłu z podłoża [OKJP.5.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządcy dróg	100	środki własne	-
	OKJP. 5.2. Zintensyfikowanie ruchu rowerowego poprzez likwidacje barier technicznych i tworzenie nowych ścieżek rowerowych. [OKJP.5.3.]	własne: powiat policki, monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządcy dróg	10 000	WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, PROW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, inne	-

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	OKJP.5.4. Ścieżka rowerowa na historycznej kolejce wąskotorowej Casekow – Penkun - Odra przez gminy Casekow – Penku n-Krackow –Grambow - Kołbaskowo [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	3 642	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.5.5. Budowa ścieżki rowerowej Łęgi – Stolec [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	4 000	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.5.6. Budowa ścieżki rowerowej Buk przejście graniczne – Lubieszyn [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 000	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.5.7. Budowa ścieżki rowerowej Mierzyn-granica państwa [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	100	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.5.8. Budowa ścieżki rowerowej od ul Łukasińskiego do ul. Waleckiej (Topolowa) [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	350	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.5.9. Ścieżka rowerowa "Zielona granica" [OKJP.5.3.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	882,315	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.5.10. Budowa Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej z wykorzystaniem istniejących odcinków linii kolejowych wraz z urządzeniami związanymi z integracją transportu [OKJP.5.1.]	monitorowane: gminy powiatu policki ego, Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego, PKP PLK S.A.	460 000	WFOŚiGW, RPO WZP, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, inne	-
	OKJP. 5.11. Wymiana lub modernizacja taboru komunikacji publicznej na bardziej przyjazny środowisku [OKJP.5.4.]	monitorowane: zarządzający komunikacją	20 000	WFOŚiGW, RPO WZP, PROW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, inne	-
	OKJP.5.12. Poprawa systemu komunikacji publicznej polegające m.in. na budowie, przebudowie chodników, zatok autobusowych, postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych, parkingów P&R itp. [OKJP.5.5.]	monitorowane: gminy powiatu policki ego, zarządzający drogami, zarządzający komunikacją miejską	2 500	WFOŚiGW, RPO WZP, POLiŚ, PROW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, inne	-
	OKJP.5.13. Utrzymanie przewozów transportu zbiorowego oraz wytworzonej infrastruktury drogowej na potrzeby Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej [OKJP.5.5.]	monitorowane: Gmina Police	1 491	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.5.14. Budowa zatoki autobusowej w Rzędzinach [OKJP.5.5.]	monitorowane: Gmina Dobra	400	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.5.15. Budowa zatoki autobusowej w Kościnie [OKJP.5.5.]	monitorowane: Gmina Dobra	400	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	OKJP. 6.1. Modernizacja instalacji technologicznych oraz instalacji spalania paliw do celów technologicznych [OKJP. 6.1.]	monitorowane: Przedsiębiorstwa	1 000	WFOŚiGW, środki własne, RPO WZP	-
	OKJP. 6.2. Budowa i modernizacja systemów i urządzeń do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych [OKJP. 6.2.]	monitorowane: Przedsiębiorstwa	1 000	środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.6.3. Rozwój energetyki rozproszonej, szczególnie opartej na kogeneracji energii cieplnej i elektrycznej. [OKJP.6.3.]	monitorowane: Przedsiębiorstwa	300	środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	OKJP.8.1. Upłynnienie ruchu w miastach poprzez rozproszenie ruchu (budowa obwodnic), wzmocnienie wykorzystania transportu publicznego oraz stworzenie funkcjonalnego systemu transportu alternatywnego [OKJP. 8.1.]	monitorowane: zarządzający drogami	-	środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ	-
Zagrożenia hałasem (ZH)	ZH. 1.1. Sporządzanie map akustycznych dla dróg krajowych, wojewódzkich i linii kolejowych [ZH. 1.1.]	monitorowane: zarządzający drogami i liniami kolejowymi	-	środki własne, środki zewnętrzne	Koszt uzależniony od ilości oraz zakresu realizowanych map
	ZH. 1.2. Wprowadzanie do MPZP informacji z map akustycznych, zapisów dotyczących klasyfikacji terenów pod względem akustycznym, stosowanie zasad strefowania oraz elementów uspokojenia ruchu w centrach miast i na terenach mieszkaniowych. [ZH. 1.4.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	W ramach zadań własnych gmin
	ZH. 1.3. Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego. [ZH. 1.5.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
	ZH. 2.1. Realizacja Programów ochrony środowiska przed hałasem. [ZH. 2.1.]	monitorowane: zarządzający drogami, zarządzający liniami kolejowymi	14 500	NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki zewnętrzne	-
	ZH. 2.2. Budowa zabezpieczeń przeciwhałasowych (np. ekranów dźwiękochłonnych, przekryć akustycznych, wałów ziemnych i przekopów). [ZH. 2.2.]	monitorowane: zarządzający drogami, zarządzający liniami kolejowymi	200	środki własne, środki zewnętrzne	-

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	ZH. 3.1. Zwiększenie dostępności kolejowej miast. [ZH. 3.3.]	monitorowane: zarządzający liniami kolejowymi	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
	ZH.3.2. Budowa połączeń drogowych miejskiej infrastruktury drogowej z siecią pozamiejską [ZH. 3.4.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządzający drogami	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
	ZH.3.3. Rozwój i integracja elementów systemu transportowego [ZH.3.6.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządzający drogami, zarządzający liniami kolejowymi, zarządzający komunikacją miejską	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
	ZH. 4.1. Stosowanie rozwiązań technicznych w zakładach przemysłowych lub usługowych, minimalizujące emitowany poziom hałasu. [ZH.4.1.]	monitorowane: przedsiębiorstwa	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM)	PEM. 1.1. Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi [PEM. 1.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	-
	PEM. 1.2. Pozyskanie informacji o źródłach pól elektromagnetycznych, prowadzenie przez organy ochrony środowiska ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne (zgłoszenia instalacji) [PEM. 1.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	W ramach zadań własnych jednostek
	PEM. 1.3. Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM. [PEM. 1.4.]	monitorowane: organizacje pozarządowe	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
Gospodarowanie wodami (GW)	GW.1.1. Ustanowienie stref ochrony pośredniej dla ujęć wód powierzchniowych [G.W.1.2.]	monitorowane: PGW WP	-	środki własne	W ramach zadań własnych PGW WP
	GW. 1.2. Ograniczenia zużycia wody w obrębie terenów miejskich oraz w przemyśle (np. recyrkulacja wód, zamykanie obiegu wody). [GW. 1.4.]	monitorowane: przedsiębiorstwa	-	środki własne	W ramach zadań własnych
	GW. 1.3. Ograniczenie zużycia wody w rolnictwie. [GW. 1.5.]	monitorowane: mieszkańcy	-	środki własne	W ramach zadań własnych
	GW. 1.4. Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi. [GW. 1.6.]	monitorowane: PGW WP	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	GW. 1.5. Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez wdrożenie stosowania kodeksu dobrych praktyk rolniczych, wspieranie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych). [GW. 1.7.]	monitorowane: mieszkańcy gminy, ZODR, ARiMR	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	GW.1.6. Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków [GW.1.9.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	GW.1.7. Stosowanie technologii i urządzeń ograniczających możliwość przedostawania się nieczystości do gruntu i wód [GW.1.10.]	monitorowane: przedsiębiorstwa, mieszkańcy powiatu	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	GW. 2.1. Ustanawianie stref ochronnych ujęć wód podziemnych (obecnych lub nowopowstałych). [GW. 2.1.]	monitorowane: PGW WP	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	GW. 2.2. Poszukiwanie i dokumentowanie nowych źródeł wody do spożycia. [GW. 2.3.]	monitorowane: przedsiębiorstwa, gminy	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	GW.3.1. Ograniczenie eutrofizacji poprzez redukcję biogenów pochodzenia rolniczego (np. zmniejszenie udziału związków azotu i fosforu w nawożeniu, wykorzystanie trzcin w celu usunięcia biogenów)[GW.3.4.]	monitorowane: rolnicy	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	GW.4.1. Budowa infrastruktury turystycznej w sąsiedztwie terenów wodnych (rzeki, jeziora, morze) za zachowaniem zasad bezpieczeństwa [GW.4.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	1 000	RPO WZP, PROW, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki własne	-
	[GW.4.2.] Rozbudowa terenów rekreacyjnych nad Łarpią [GW.4.3.]	monitorowane: Gmina Police	6 635	RPO WZP, PROW, środki własne	-
	GW.6.1. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych na poziomie wojewódzkim i gminnym map ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami [GW.6.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	GW.7.1 .Rozwój form małej retencji wodnej, w tym budowa lub modernizacja urządzeń wodnych małej retencji [GW.7.2 .]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	RPO WZP 2014-2020	-

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	GW.7.2. Budowa zbiornika retencyjnego na byłej oczyszczalni ścieków w Mierzynie [GW.7.2.]	monitorowane: Gmina Dobra	5 200	środki własne	-
	GW.7.3. Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury [GW.7.6.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	GW.7.4. Realizacja działań o charakterze bieżącym w przypadku wystąpienia suszy (np. czasowe ograniczenia poboru wód, wprowadzania ścieków do wód lub ziemi, zmiany sposobu gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych, czasowe zakazy wykorzystywania wody z sieci wodociągowej do cellów innych niż socjalno-bytowe etc.) [GW.7.7.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, PGW WP, właściciele terenów	-	środki własne,	W ramach zadań własnych
Gospodarka wodno-ściekowa (GWS)	GWS. 1.1. Zwiększenie dostępności mieszkańców powiatu polickiego do zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków oraz oczyszczalni ścieków [GWS.1.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, imieniu gmin w obszarze zaopatrzenia ludności w wodę i odprowadzania ścieków	35 000	Środki zewnętrzne, środki własne	-
	GWS.1.2. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Dobra [GWS.1.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	400	Środki zewnętrzne, środki własne	-
	GWS.1.3. Ograniczanie zużycia wody poprzez zmniejszenie strat na przesyle oraz optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury wodnej [GWS.1.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, podmioty działające obszarze zaopatrzenia ludności w wodę i odprowadzania ścieków	-	Środki zewnętrzne, środki własne	-
	GWS.1.4. Ograniczanie ilości zużywanej wody poprzez zamykanie obiegów wody oraz recyrkulację wody w zakładach przemysłowych [GWS.1.4.]	monitorowane: zakłady produkcyjne	-	Środki zewnętrzne, środki własne	-
	GWS.1.5. Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży [GWS.1.5.]	monitorowane: PGW WP, gminy powiatu polickiego, inne podmioty	-	Środki własne, środki zewnętrzne	Koszt zależny od ilości kampanii

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	GWS. 2.1. Budowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę. [GWS. 2.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, podmioty działające w imieniu gmin, w obszarze zaopatrzenia ludności w wodę	13 000	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	Zależne od potrzeb
	GWS.2.2. Budowa sieci wodociągowej Łęgi ul. Na Świdwie [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	150	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.3. Wymiana sieci wodociągowej fi110 na fi160 ul. Kolorowa Mierzyn [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	-	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.4. Bezrzecze budowa sieci wodociągowej z ul. Starowiejskiej do Drozdowej [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	600	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.5. Redlica (stara część) wymiana sieci wodociągowej [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	250	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.6. Rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej w miejscowości Mierzyn, ul. Zgodna [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	3 350	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.7. Kościno (stara część) wymiana sieci wodociągowej fi90 na fi160 [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	250	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.8. Wymiana rur cementowo-azbestowych na terenie Gminy Dobra [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 000	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.9. Bezrzecze, wymiana sieci wodociągowej ul. Koralowa (Podkowa) [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	300	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.10. Grzepnica, wymiana starej stalowej sieci wodociągowej zasilającej budynki od nr 2 do nr 11 [GWS. 2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	40	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.11. Dobra, ul. Ułańska, Fantazji wykonanie spinki wodociągów [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	100	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.12. Budowa wodociągu Dobra Lubieszyn (spinka) [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Dobra	450	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.13. Budowa sieci wodociągowej łączącej miejscowości Ustowo i Kurów oraz	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	1 400	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	budowa rurociągu tłocznego kanalizacji sanitarnej [GWS.2.1.]				
	GWS.2.14. Przebudowa sieci wodociągowej w miejscowości Ustowo wraz z przyłączami oraz budowa rurociągu tłocznego kanalizacji sanitarnej [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	2 284,571	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.15. Przebudowa sieci wodociągowej Barnisław-Smolęcin i Smolęcin [GWS.2.1.]	monitorowane: Gmina Kołbaskowo	2 399,23	Środki własne, środki zewnętrzne, WFOŚiGW, PROW, POLiŚ	-
	GWS.2.16. Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych. [GWS. 2.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, podmioty działające w imieniu gmin	300	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW, POIiŚ, inne	-
	GWS.2.17. Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej, modernizacja kanalizacji w celu wydzielenia kanalizacji deszczowej, budowa osadników i separatorów wód opadowych i roztopowych na wylotach sieci deszczowej do odbiorników [GWS. 2.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, przedsiębiorstwa, organy wydające pozwolenia wodnoprawne	23 000	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW, POIiŚ, inne	-
	GWS.2.18. Przejęcie praw własności do wybudowanego odcinka sieci kanalizacji sanitarnej przy ul. Warszewskiej w m. Pilchowo [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Police	-	Środki własne	-
	GWS.2.19. Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Siewna, Liliowa, Łanowa, Piaskowa, Kalinowa w Wołczkowie [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 800	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.20. Budowa odprowadzenia wód deszczowych z rejonu ulic Kolorowa i Mierzyńska w Mierzynie [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	200	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.21. Budowa odprowadzenia wód deszczowych w ul. Migdałowej w Dobrej [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	500	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.22. Odprowadzenie wód deszczowych z terenu zabudowy mieszkaniowej w rejonie Kościna [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 300	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.23. Budowa kanalizacji deszczowej ('Puccini" "Pierot") [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	1 400	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	GWS.2.24. Budowa kanalizacji sanitarnej ul. Zeusa, Mierzyn [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	3 350	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.25. Budowa sieci kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Strumykowej i Magnolii w Wołczkowie [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	800	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.26. Budowa sieci kanalizacji deszczowej w obrębie ulic Zeusa-Wenus-Izydy-Orfeusza i Seleny w Mierzynie [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	3 000	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.27. Modernizacja kanalizacji sanitarnej Bezrzecze ul. Koralowa [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	130	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.28. Modernizacja kanalizacji sanitarnej wraz z modernizacją pompowni Dobra ul. Graniczna i Sasankowa [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	420	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.29. Bezrzecze rozbudowa kanalizacji deszczowej [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	3 500	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.30. Rozbudowa kanalizacji deszczowej w Mierzynie (od Spółdzielców do ulicy Nasiennei [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	2 300	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.31. Budowa sieci kanalizacji deszczowej w Mierzynie od "Mlerzynianki" do ulicy Brzozowej [GWS.2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	3 550	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GWS.2.32. Budowa kanalizacji deszczowej ul. Róży Wiatrów oraz ul. Ułańskiej w Dobrej [GWS. 2.3.]	monitorowane: Gmina Dobra	500	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	GWS.2.33. Rozbudowa systemu GIS w zakresie sieci sanitarnej [GWS. 2.4.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	Środki własne, POLiŚ	-
	GWS.2.34. Dotacje i budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, dla których budowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadniona ekonomicznie lub technicznie [GWS.2.5.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, właściciele	-	środki własne, WFOŚiGW	-
	GWS.2.35. Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. [GWS. 2.6.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, podmioty upoważnione przez gminy (straż miejska).	-	Środki własne	W ramach zadań własnych gmin

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	GWS.2.36. Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi [GWS. 2.7.]	monitorowane: organy wydające pozwolenia wodno-prawne	-	Środki własne	W ramach zadań własnych jednostek
	GWS.2.37. Promowanie dobrych nawyków w zakresie gospodarki ściekowej w gospodarstwach domowych i rolnych [GWS.2.8.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, ARiMR	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
	GWS.2.38. Działania podejmowane w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych [GWS.2.10.]	monitorowane: właściciele gruntów, ZODR	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
	GWS.2.39. Monitoring i zarządzanie siecią kanalizacyjną oraz wodociągową [GWS.2.11.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
	GWS. 2.40. Monitorowanie oczyszczalni ścieków [GWS.2.14.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	Środki własne	-
Zasoby geologiczne (ZG)	ZG.1.1. Ograniczanie niekoncesjonowanej eksploatacji zasobów, poprzez prowadzenie systematycznych kontroli [ZG.1.1.]	monitorowane: OUG w Poznaniu	-	-	W ramach zadań własnych
	ZG.1.2. Kontrola realizacji koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż [ZG.1.2.]	monitorowane: Okręgowy Urząd Górniczy w Poznaniu	-	-	W ramach zadań własnych
	ZG.2.1. Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac rozpoznawczych, eksploatacyjnych i przetwórstwa kopalin poprzez korzystanie z najnowocześniejszych technik [ZG.2.1.]	monitorowane: przedsiębiorstwa	-	środki własne, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	ZG.2.2. Działania edukacyjne promujące racjonalną gospodarkę zasobami naturalnymi i ich ochrona [ZG.2.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	-	W ramach zadań własnych
Gleby (GL)	GL.1.1. Promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego oraz informacja nt. dobrych praktyk rolniczych [GL.1.1.]	monitorowane: ZODR, ARiMR, gminy powiatu polickiego	120	Środki własne, środki zewnętrzne, środki krajowe, RPO, PROW, WFOŚiGW, POIiŚ	-
	GL.1.2. Ochrona gruntów rolnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnianie ich przeznaczenia w dokumentach planistycznych [GL.1.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	W ramach tworzenia i aktualizacji dokumentów planistycznych

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	GL.1.3. Promocja pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych. [GL.1.3.]	monitorowane: ZODR, ARiMR	25	środki własne	-
	GL.1.4. Realizacja zadań wskazanych w pakietach rolno-środowiskowo-klimatycznych [GL.1.4.]	monitorowane: właściciele gruntów	-	środki własne	-
	GL.1.5. Ochrona gleb przed degradacją i zanieczyszczeniem [GL.1.5.]	monitorowane: gminy, przedsiębiorstwa, jednostki naukowe	100	środki własne, środki zewnętrzne	-
	GL.1.6. Monitoring gleb użytkowanych rolniczo [GL.1.6.]	monitorowane: OSChR	-	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych jednostek
	GL.1.7. Ochrona gleb wysokiej jakości przed nierolniczym wykorzystaniem, zwłaszcza w okolicy Kołbaskowa i Dobrej Szczecińskiej [GL.1.7.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne, środki krajowe	-
	GL.1.8. Dofinansowanie badań gleby w gospodarstwach rolnych w zakresie oznaczeń kwasowości, zawartości fosforu, potasu i magnezu [GL.1.9.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	200	środki własne	-
	GL.1.9. Wprowadzenie, odtworzenie zadrzewień śródpolnych służące ochronie gleb przed erozją wietrzną, poprawie stosunków mikroklimatycznych i biocenotycznych [GL.1.10.]	monitorowane: właściciele gruntów	-	środki własne, PROW, środki zewnętrzne	-
	GL.1.10. Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku rolnym, leśnym lub innym [GL.1.12.]	monitorowane: właściciele gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, gminy powiatu polickiego	500	środki własne	-
	GL.1.11.. Wykorzystanie nawozów mineralnych oraz mineralno-organicznych dla celów przywracania i/lub poprawy funkcji agrochemicznych gleb zdegradowanych [GL.1.13.]	monitorowane: właściciele gruntów	-	środki własne	zadanie realizowane w ramach prowadzonej działalności rolniczej
	GL.1.12.Wdrażanie projektów rewitalizacyjnych na obszarach powojskowych, poprzemysłowych i pokolejowych [GL.1.15.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne, środki zewnętrzne	-
	GL.2.1. Aktualizowanie map terenów osuwiskowych [GL.2.1.] [GL.2.1.]	monitorowane: PIG PIB	-	środki własne	W ramach działań własnych PIG - PIB

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	GL.2.2. Monitoring terenów osuwiskowych [GL.2.2.]	monitorowane: PIG PIB	-	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne	W ramach działań własnych PIG - PIB
	GL.2.3. Zabezpieczanie istniejących osuwisk z uwzględnieniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych [GL.2.3.]	monitorowane: właściciele gruntów	400	środki własne WFOŚiGW w Szczecinie, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	GL.2.4. Uwzględnianie osuwisk oraz obszarów narażonych na ruchy masowe w aktualizowanych dokumentach planistycznych [GL.2.4.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	W ramach tworzenia i aktualizacji dokumentów planistycznych
	GL.3.1. Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych i innych niż rolne [GL.3.1.]	monitorowane: właściciele gruntów	-	środki własne, PROW, środki zewnętrzne	-
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (GO)	GO.1.1. Kontrola przestrzegania warunków wydanych decyzji dotyczących gospodarki odpadami	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	W ramach zadań własnych
	GO. 1.3. Realizacja gminnych Programów usuwania azbestu. [GO.1.4.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne, WFOŚiGW	-
	GO.1.4. Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi przekazywane marszałkowi województwa i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska [GO.1.5.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	W ramach zadań własnych
	GO.1.5. Roczne sprawozdanie nt. postępowania z odpadami komunalnymi zebranymi w punkcie PSZOK przekazywane wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta. [GO.1.6.]	monitorowane: podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych	-	środki własne	W ramach zadań własnych
	GO.1.6. Uwzględnienie w przetargach publicznych, poprzez zapisy w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, zakupów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów; włączenie do procedur zamówień publicznych kryteriów, związanych z ochroną środowiska i zapobieganiem powstaniu odpadów [GO.1.8.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, przedsiębiorcy	-	środki własne	W ramach zadań własnych

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	GO.2.1. Rekultywacja składowisk odpadów komunalnych, likwidacja nielegalnych składowisk [GO.2.7.]	monitorowane: gminy, miasta, zarządzający instalacjami	4 500	środki własne	-
	GO.2.2. Działania edukacyjne w zakresie właściwego postępowania z odpadami [GO.2.8.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	100	środki własne, WFOSIGW, NFOSIGW	-
	GO.3.1. Zabiegi pielęgnacyjne, agrotechniczne oraz monitoring zrekultywowanych składowisk odpadów [GO.3.1]	monitorowane: gminy powiatu polickiego w których zrekultywowano składowiska odpadów	100	środki własne	-
Zasoby przyrodnicze (ZP)	ZP.1.1. Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy [ZP.1.8.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	Koszty w ramach dokumentów dotyczących planowania przestrzennego
	ZP.1.2. Przeciwdziałanie nieuporządkowanej presji osadniczej i urbanizacyjnej w planowaniu przestrzennym [ZP.1.9.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	-
	ZP.1.3. Wdrażanie założeń udostępniania turystycznego obszarów cennych przyrodniczo z uwzględnieniem ich pojemności turystycznej oraz budowa i modernizacja obiektów infrastruktury turystycznej [ZP.1.12.]	monitorowane: nadleśnictwa, gminy powiatu polickiego ZPKWZ,	-	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	ZP.1.4. Prowadzenie oraz aktualizacja baz danych informacji o zasobach przyrodniczych [ZP.1.13.]	monitorowane: podmioty sprawujące nadzór nad formami ochrony przyrody, gminy powiatu polickiego	-	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	ZP.1.5. Oznakowanie form ochrony przyrody tablicami urzędowymi informującymi o ich nazwach oraz zakazach obowiązujących na ich terenie [ZP.1.14.]	monitorowane: nadleśnictwa, gminy powiatu polickiego, ZPKWZ	20	środki własne WFOŚiGW, RPO WZP 2014-2020, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	ZP.2.1. Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną [ZP.2.1.]	monitorowane: ZPKWZ, organizacje pozarządowe, wszystkie podmioty wyznaczone w planach ochrony i planach zadań ochronnych	350	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	-

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	ZP.2.2. Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych [ZP.2.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządcy nieruchomości, organizacje pozarządowe, nadleśnictwa	20	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	ZP.2.3. Zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków na terenach podmokłych, w dolinach rzecznych i zbiornikach wodnych [ZP.2.3.]	monitorowane: ZPKWZ, PGW WP, gminy powiatu polickiego, nadleśnictwa	-	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	ZP.3.1. Tworzenie oraz modernizacja terenów zieleni, prace arborystyczne oraz konserwacja pomników przyrody [ZP.3.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, zarządcy nieruchomości	1 000	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	ZP.3.2. Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania i powiększania terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych [ZP.3.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	w ramach opracowywanych I aktualizowanych dokumentów planistycznych
	ZP.4.1. Zachowanie unikalnych form krajobrazu wiejskiego [ZP.4.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	-	-
	ZP.4.2. Zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych [ZP.4.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	-	w ramach wydawanych pozwoleń i decyzji
	ZP.5.1. Rozbudowa zaplecza dydaktycznego oraz infrastruktury służącej edukacji ekologicznej oraz ochronie walorów przyrodniczych i krajobrazowych [ZP.5.2.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, nadleśnictwa, ZPKWZ, organizacje	100	Środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe,	-
	ZP.5.2. Budowa ścieżki dydaktycznej pn. Aleja Dużych Ptaków w Pargowie etap I i II [ZP.5.1.]	monitorowane: Urząd Gminy Kołbaskowo	259,401	środki własne, środki zewnętrzne	-
	ZP.5.3. Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody [ZP.5.3.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego nadleśnictwa, ZPKWZ, organizacje pozarządowe	100	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	ZP.6.1.Monitoring lasów oraz badania reakcji drzewostanów na zmiany klimatyczne [ZP.6.2.]	monitorowane: nadleśnictwa, właściciele lasów	-	środki własne	W ramach zadań własnych

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	ZP.6.2. Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasów dla lasów prywatnych [ZP.6.3.]	monitorowane: nadleśnictwa	50	środki własne	-
	ZP.6.3. Realizacja działań zwiększających retencję na obszarach leśnych [ZP.6.4.]	monitorowane: nadleśnictwa, właściciele lasów	1 000	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, PROW, środki krajowe,	-
	ZP.6.4. Inwestycje związane z ochroną przeciwpożarową lasu, m.in. rozwój systemów monitorowania zagrożenia pożarowego oraz infrastruktury przeciwpożarowej [ZP.6.5.]	monitorowane: nadleśnictwa, właściciele lasów, gminy powiatu polickiego	3 000	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, PROW, środki krajowe, środki zewnętrzne	-
	ZP.6.5. Wsparcie techniczne służb leśnych dla potrzeb ujawniania i zwalczania zagrożeń niszczenia przyrody przez człowieka (walka z kłusownictwem, zaśmiecaniem i dewastacją terenów leśnych). [ZP.6.6.]	monitorowane: nadleśnictwa	35	środki własne	-
	ZP.6.6. Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych oraz zmiana klasyfikacji gruntów nieruchomości, objętych naturalną sukcesją leśną [ZP.6.9.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne	W ramach zadań własnych
	ZP.7.1. Utrzymanie oraz rozwój infrastruktury edukacyjnej i turystycznej na terenach leśnych [ZP.7.1.]	monitorowane: ZPKWZ, nadleśnictwa, gminy powiatu polickiego, organizacje pozarządowe	100	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	Zależne od potrzeb
	ZP.7.2. Działania edukacyjne na temat znaczenia i roli lasów [ZP.7.2.]	monitorowane: nadleśnictwa, organizacje pozarządowe	50	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WZP, POIiŚ, środki krajowe, środki zewnętrzne	W ramach zadań własnych
	ZP.8.1. Zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej [ZP.8.1.]	monitorowane: właściciele gruntów, nadleśnictwa	-	PROW, środki własne	W ramach zadań własnych
	ZP.8.2. Zmiana klasyfikacji gruntów zalesionych oraz na których postępuje sukcesja naturalna [ZP.8.3.]	monitorowane: właściciele gruntów	-	środki własne	W ramach zadań własnych
	ZP.8.3. Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo [ZP.8.4.]	monitorowane: ARiMR	-	PROW	W ramach zadań własnych

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
Zagrożenia poważnymi awariami (PAP)	PAP.1.1. Prowadzenie działalności inspekcyjnej podmiotów gospodarczych o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii [PAP.1.1.]	monitorowane: PSP	-	budżet państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW	W ramach zadań własnych
	PAP.1.2. Usuwanie skutków poważnych awarii przemysłowych [PAP.1.3.]	monitorowane: Sprawcy awarii, PSP	-	środki własne	Finansowane zgodnie z potrzebami
	PAP.1.3. Poprawa technicznego wyposażenia służb OSP [PAP.1.5.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	1 500	środki własne, RPO	Zależne od potrzeb
	PAP.1.4. Przeciwdziałanie katastrofom i ochrona przeciwpożarowa [PAP.1.10.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego, PSP	100	Środki inne	-
	PAP.2.1. Planowanie i optymalizacja przewozu towarów niebezpiecznych [PAP.2.1.]	monitorowane: gminy powiatu polickiego	-	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, NFOŚiGW, WFOŚiGW	W ramach działań własnych
	PAP.3.1. Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców [PAP.3.1.]	monitorowane, gminy powiatu polickiego, służby interwencyjne	-	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, NFOŚiGW, WFOŚiGW	-

Źródło: Opracowanie własne.

* W nawiasach kwadratowych podano numer zadania z *Programu ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024*, któremu odpowiadają zadania wyznaczone w *Programie.*

7. System realizacji programu ochrony środowiska

Właściwe wykorzystanie możliwych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania programu i jego realizacji. Wprowadzenie zasad monitoringu umożliwi sprawną realizację działań, jak również pozwoli na bieżącą aktualizację celów programu. Sformułowanie zasad zarządzania środowiskiem stanowi więc podstawę sprawnej realizacji i kontroli działań programowych.

Zarządzanie programem to sukcesywna realizacja następujących zadań:

1) Wdrożenie programu i jego realizacja, a w szczególności:
   - koordynacja przebiegu wdrażania i realizacji,
   - bieżąca ocena realizacji i aktualizacja celów,
   - raporty na temat wykonania programu.
2) Edukacja ekologiczna:
   - utworzenie systemu edukacji ekologicznej,
   - udostępnienie informacji o stanie środowiska,
   - publikacja informacji o stanie środowiska.

7.1. Współpraca z interesariuszami

Podczas tworzenia niniejszego dokumentu pozyskano dane od:

- Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie;
- Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie;
- Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie;
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie
- Nadleśnictw;
- Przedsiębiorstw zajmujących się odbiorem odpadów,
- Największych przedsiębiorców mających siedzibę i działających na terenie Powiatu Polickiego.

W ramach opracowanego dokumentu wyznaczono zadania własne oraz koordynowane, za których współrealizację odpowiedzialni będą:

- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska;
- Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa;
- Mieszkańcy;
- Przedsiębiorcy;
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;
- Wojewoda Zachodniopomorski;
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- Zarządcy dróg (drogi krajowe, drogi powiatowe, drogi gminne).

7.2. Sprawozdawczość

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2020 poz. 1219 z późn. zm.) Zarząd Powiatu w Policach co 2 lata przedstawia Radzie Powiatu raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska. Po przedstawieniu ww. raportu Radzie Powiatu, należy przekazać go do organu wykonawczego województwa.

7.3. Monitoring realizacji programu

W celu przedstawienia stopnia realizacji Programu Ochrony Środowiska oraz zobrazowania zmian zachodzących w środowisku na terenie powiatu polickiego, należy posługiwać się wyznaczonymi wskaźnikami monitoringu. Wskaźniki te determinują wyznaczone zadania, których realizacja przyczyni się do poprawy stanu środowiska na terenie Powiatu Polickiego.

Kontrola realizacji Programu Ochrony Środowiska wymaga oceny zarówno stopnia realizacji celów i zadań, jak i terminowości ich wykonania. Istotne znaczenie ma tu również analiza rozbieżności pomiędzy założeniami a realizacją.

Ocena realizacji programu polega na monitorowaniu zmian w wielu wzajemnie powiązanych strefach. System monitorowania w celu uzyskiwania kompatybilnych informacji w skali regionu powinien uwzględniać następujące działania:

- zebranie danych liczbowych,
- uporządkowanie, przetworzenie, analiza zebranych danych,
- przygotowanie raportu,
- analiza porównawcza,
- aktualizacja.

W celu kontroli nad terminową realizacją zadań określonych w niniejszym programie zaleca się dokonywanie analizy realizacji zadań Programu z uwzględnieniem mierników zestawionych w tabeli nr 62.

7.4. Źródła finansowania

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych.

Dla jednostek samorządowych dostępnymi sposobami finansowania inwestycji są:

- środki własne,
- kredyty i pożyczki udzielane w bankach komercyjnych,
- kredyty i pożyczki preferencyjne udzielane przez instytucje wspierające rozwój gmin,
- dotacje państwowe z funduszy krajowych i zagranicznych,
- emisja obligacji.

7.4.1. Fundusze krajowe

Wszelkie działania związane z ochroną środowiska i ekologią są wspierane finansowo poprzez różne krajowe i zagraniczne fundusze ekologiczne oraz programy a także środki własne inwestorów.

Do publicznych funduszy ochrony środowiska w Polsce zalicza się:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW),
- Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest największą instytucją realizującą poprzez finansowanie inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w obszarach ważnych z punktu widzenia procesu dostosowawczego do standardów i norm Unii Europejskiej. Narodowy Fundusz działa od 1 lipca 1989 roku, a powstał na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska. Celem działalności Narodowego Funduszu jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska.

Dystrybucja środków finansowych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej odbywa się w ramach następujących dziedzin:

- Ochrona powietrza,
- Ochrona wód i gospodarka wodna,
- Ochrona powierzchni ziemi,
- Ochrona przyrody i krajobrazu oraz leśnictwo,
- Geologia i górnictwo,
- Edukacja ekologiczna,
- Państwowy Monitoring Środowiska,
- Programy międzydziedzinowe,
- Nadzwyczajne zagrożenia środowiska,
- Ekspertyzy i prace badawcze.

W Narodowym Funduszu stosowane są trzy formy dofinansowywania:

- finansowanie pożyczkowe (pożyczki udzielane przez NF, kredyty udzielane przez banki ze środków NF, konsorcja czyli wspólne finansowanie NF z bankami, linie kredytowe ze środków NF obsługiwane przez banki).
- finansowanie dotacyjne (dotacje inwestycyjne, dotacje nieinwestycyjne, dopłaty do kredytów bankowych, umorzenia) .
- finansowanie kapitałowe (obejmowanie akcji i udziałów w zakładanych bądź już istniejących spółkach w celu osiągnięcia efektu ekologicznego).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska ma bardzo istotne znaczenie dla ochrony środowiska i gospodarki kraju:

- finansuje ochronę środowiska,
- uruchamia środki innych inwestorów,
- stymuluje nowe inwestycje,
- wspomaga tworzenie nowych miejsc pracy,

- ważny dla zrównoważonego rozwoju.

Szczegółowy zakres działalności NFOŚiGW, lista programów i przedsięwzięć priorytetowych, kryteria i zasady udzielania wsparcia finansowego, a także wzory wniosków i procedury ich rozpatrywania dostępne są w oficjalnym serwisie internetowym: www.nfosigw.gov.pl oraz w siedzibie Funduszu w Warszawie przy ul. Konstruktorskiej 3a.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie[34]

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie wypełnia swoją misję poprzez uczestniczenie w rozwiązywaniu problemów związanych z ochroną środowiska na poziomie lokalnym i regionalnym, a także ponadregionalnym.

Priorytety dziedzinowe:

I Ochrona czystości wód i gospodarka wodna.

1. Wdrażanie Ramowej Dyrektywy Wodnej w regionie wodnym, w tym wspieranie działań wynikających z aktualizacji Programu wodno-środowiskowego kraju oraz mających na celu ustanowienie, weryfikację i aktualizację warunków korzystania z wód regionu wodnego i warunków korzystania z wód zlewni,

2. Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa systemów kanalizacyjnych dociążających istniejące oczyszczalnie, zgodnie z wymogami Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,

3. Ochrona wód w zlewniach rzek oraz na obszarach ochronnych zbiorników wód podziemnych i powierzchniowych stanowiących źródło wody do spożycia, wspieranie przedsięwzięć polegających na ograniczeniu procesu degradacji jezior, w tym opracowanie planów ochrony jezior i ich rekultywacji oraz innych przedsięwzięć związanych z odbudową ekosystemów zdegradowanych przez eksploatację zasobów wodnych,

4. Zapewnienie odpowiedniej jakości wody przeznaczonej do spożycia, modernizacja stacji uzdatniania wody,

5. Wspieranie realizacji programu małej retencji dla województwa zachodniopomorskiego, budowa przyłączy do istniejących sieci kanalizacyjnych oraz budowa indywidualnych/ lokalnych/ systemów oczyszczania ścieków na terenach o zabudowie rozproszonej, w tym lokalnych oczyszczalni ścieków oraz oczyszczalni przydomowych - lokalizacja każdej oczyszczalni i miejsca wprowadzania ścieków powinny zostać poprzedzone rozpoznaniem warunków geologicznych wraz z ustaleniem poziomu zwierciadła wód podziemnych celem spełnienia warunków wynikających z przepisów odrębnych.

II. Gospodarka odpadami, ochrona powierzchni ziemi i wdrażanie czystych technologii.

1. Wspieranie zadań ujętych w Krajowym i Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami, zwłaszcza związanych z realizacją kompleksowych programów

[34] źródło: http://www.wfos.szczecin.pl

gospodarki odpadami komunalnymi, szczególnie w gminach, gdzie realizowane są wspólne, międzygminne przedsięwzięcia o zasięgu regionalnym,

2. Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, w tym odpadów zawierających azbest,
3. Wspieranie organizacji systemu zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
4. Wspieranie przedsięwzięć związanych z odzyskiwaniem surowców wtórnych oraz gospodarczym wykorzystaniem odpadów, doposażenie zakładów pozyskujących i przetwarzających odpady w sprzęt specjalistyczny,
5. Wykorzystanie odpadów do celów energetycznych, budowa instalacji do termicznego unieszkodliwiania odpadów,
6. Wspieranie rozwoju czystych technologii oraz zmian technologicznych zapobiegających powstawaniu odpadów lub zmniejszeniu ich ilości albo zapewniających ich wykorzystanie w procesach produkcji,
7. Wspieranie pilotażowych projektów związanych ze zbieraniem i przetwarzaniem odpadów ulegających biodegradacji,

III. Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii, ochrona przed hałasem.

1. Wspieranie przedsięwzięć zmierzających do ograniczenia emisji zanieczyszczeń gazowych (w tym gazów cieplarnianych) i pyłów do atmosfery,
2. Wspieranie modernizacji istniejących źródeł ciepła, w szczególności na terenach miejskich i uzdrowiskowych,
3. Rozwój potencjału wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (OZE), zwłaszcza projektów realizowanych w ramach RPO WZ oraz programu PROSUMENT Zachodniopomorski,
4. Wdrażanie przedsięwzięć z zakresu termomodemizacji budynków oraz wdrażanie nowoczesnych i przyjaznych środowisku technologii i przedsięwzięć, zwiększających efektywność energetyczną, w tym z zastosowaniem odnawialnych lub alternatywnych źródeł energii, a także inteligentnych sieci energetycznych (ISE),
5. Dofinansowanie opracowania programów ochrony powietrza i programów ochrony środowiska przed hałasem,
6. Wspieranie działań w zakresie ochrony przed hałasem i wibracjami.

IV. Ochrona przyrody.

1. Wspieranie programów czynnej ochrony przyrody na obszarach prawnie chronionych, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody,
2. Renowacja zabytkowych parków wiejskich i miejskich oraz prace rewitalizacyjne, pielęgnacyjne i konserwacja pomników przyrody,
3. Zachowanie i wzbogacenie różnorodności biologicznej na obszarach chronionych,

4. Restytucja bądź reintrodukcja rodzimych gatunków, cennych lub zagrożonych wyginięciem, eliminowanie gatunków inwazyjnych, np. barszczu Sosnowskiego,

5. Działania ochronne podejmowane w ramach form ochrony przyrody województwa zachodniopomorskiego, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, z uwzględnieniem programu NATURA 2000 oraz europejskiej sieci obszarów chronionych regionu Morza Bałtyckiego,

6. Opracowywanie planów ochrony dot. obszarów Natura 2000, wykonywanie zabiegów czynnej ochrony przyrody na tych obszarach,

7. Wspieranie działań związanych z realizacją zadań Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

8. Wspieranie przedsięwzięć zapewniających migrację ryb, w tym programu budowy przepławek dla ryb na terenie woj. zachodniopomorskiego,

V. Edukacja ekologiczna.

1. Promocja zagadnień związanych z siecią Natura 2000, rozwój bazy służącej realizacji programów edukacyjnych w ośrodkach edukacji ekologicznej,

2. Wspieranie konkursów, olimpiad i innych imprez o zasięgu ponadlokalnym, upowszechniających wiedzę ekologiczną i przyrodniczą,

3. Dofinansowanie programów oraz kampanii edukacyjnych i informacyjnych z zakresu ochrony środowiska oraz zdrowego trybu życia, w tym realizowanych przez media,

4. Dofinansowanie szkoleń, warsztatów, konferencji i seminariów z zakresu ochrony środowiska,

5. Dofinansowanie wydawnictw i prasy z zakresu ochrony środowiska i edukacji ekologicznej.

VI. Zapobieganie poważnym awariom, przeciwdziałanie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska.

1. Wspieranie przedsięwzięć zapobiegających wystąpieniu nadzwyczajnych zagrożeń środowiska oraz wspieranie likwidacji ich skutków,

2. Podniesienie stanu bezpieczeństwa powodziowego, zabezpieczenie przed podtopieniami, wspieranie budowy wałów i innych urządzeń melioracji wodnych podstawowych,

3. Doposażenie w sprzęt i środki techniczne jednostek PSP i OSP oraz innych służb realizujących zadania w zakresie ochrony przed powodzią i ochrony środowiska,

4. Poprawa warunków przepływu wód rzeki Odry i J. Dąbie w celu zapewnienia ochrony przeciwpowodziowej oraz bezpieczeństwa prowadzonej akcji lodołamania,

VII. Monitoring środowiska i inne działania.

1. Udzielanie wsparcia finansowego Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Środowiska w Szczecinie w realizacji zadań związanych z monitoringiem środowiska,

2. Zwiększanie możliwości technicznych kontroli przestrzegania norm ochrony środowiska,

3. Wsparcie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska oraz rozbudowy i weryfikacji baz danych podmiotów korzystających ze środowiska,

4. Udzielanie wsparcia finansowego instytucjom wykonującym w imieniu Skarbu Państwa prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych, w zakresie monitoringu przyrodniczego,

5. Dofinansowanie szkoleń administracji rządowej i samorządowej w zakresie ochrony środowiska.

Tworzenie warunków do wdrażania finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej

W ramach tego ustawowego zadania priorytetem Funduszu będzie udział w następujących przedsięwzięciach:

1. Udzielanie pomocy merytorycznej beneficjentom w ramach przygotowywanych przedsięwzięć dla nowej perspektywy finansowej UE 2014 - 2020,

2. Prowadzenie szkoleń oraz działań informacyjnych, usługi doradcze w zakresie aplikowania o środki Unii Europejskiej,

3. Wsparcie gmin w zakresie wdrażania planów gospodarki niskoemisyjnej lub dokumentów równoważnych oraz w przygotowaniu i wdrażaniu inwestycji w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii poprzez realizację projektu systemowego pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorców w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”,

4. Prowadzenie działań edukacyjnych oraz informacyjno-promocyjnych celem kształtowania właściwych postaw prośrodowiskowych oraz prezentacja możliwości finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej,

5. Udział w przygotowaniu i wdrażaniu projektów, które stwarzają warunki do wymiany informacji, dzielenia się wiedzą lub prowadzą do realizacji celów środowiskowych.

Szczegółowe informacje na temat działalności WFOŚiGW w Szczecinie można znaleźć na stronie internetowej funduszu: http://www.wfos.szczecin.pl lub pod numerem telefonu: 91 486 15 56.

7.4.2. Fundusze Unii Europejskiej

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ)[35]

Z Programu Infrastruktura i Środowisko finansowane są różnorodne projekty. W zależności od specyfiki danego rodzaju wsparcia, określany jest typ podmiotów, które mogą z niego korzystać. Możemy wyróżnić następujące grupy podmiotów uprawnionych do ubiegania się o wsparcie:

1. Jednostki samorządu terytorialnego,
2. Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne,
3. Administracja publiczna,
4. Służby publiczne inne niż administracja,
5. Instytucje ochrony zdrowia,
6. Instytucje kultury, nauki i edukacji,
7. Duże przedsiębiorstwa,
8. Małe i średnie przedsiębiorstwa,
9. Organizacje społeczne i związki wyznaniowe.

Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych i dokumentacji poszczególnych konkursów o dofinansowanie.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 to największy program finansowany z Funduszy Europejskich nie tylko w Polsce, ale i Unii Europejskiej. Główne obszary na które zostaną przekazane środki to: gospodarka niskoemisyjna, ochrona środowiska, przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu, transport i bezpieczeństwo energetyczne oraz ochrona zdrowia i dziedzictwo kulturowe.

Dzięki równowadze pomiędzy działaniami inwestycyjnymi w infrastrukturę oraz wsparciu skierowanemu do wybranych obszarów gospodarki, program będzie skutecznie realizował założenia strategii Europa 2020, z którą powiązany jest jego cel główny - wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej.

Obszary wsparcia i rodzaje projektów możliwych do realizacji w ramach programu Infrastruktura i Środowisko 2014-2020:

1. Zmniejszenie emisyjności gospodarki:
   - wytwarzanie energii z odnawialnych źródeł energii (OZE);
   - poprawa efektywności energetycznej i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach, sektorze publicznym i mieszkaniowym;
   - promowanie strategii niskoemisyjnych;
   - rozwój i wdrażanie inteligentnych systemów dystrybucji.
2. Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu:
   - rozwój infrastruktury środowiskowej;
   - dostosowanie do zmian klimatu;
   - ochrona i zahamowywanie spadku różnorodności biologicznej;
   - poprawa jakości środowiska miejskiego.
3. Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego

[35] źródło i na podstawie :www.pois.gov.pl

- rozwój drogowej infrastruktury w sieci TEN-T;
- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- poprawa bezpieczeństwa w ruchu lotniczym;
- transport intermodalny, morski i śródlądowy.

4. Infrastruktura drogowa dla miast
    - poprawa dostępności miast i przepustowości infrastruktury drogowej (rozwój infrastruktury drogowej w miastach i tras wylotowych z miast, budowa obwodnic).
5. Rozwój transportu kolejowego w Polsce
    - rozwój kolei w TEN-T, poza siecią i kolei miejskich.
6. Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach
    - infrastruktura i tabor dla publicznego transportu zbiorowego w miastach i na ich obszarach funkcjonalnych.
7. Poprawa bezpieczeństwa energetycznego
    - rozwój inteligentnych systemów dystrybucji, magazynowania i przesyłu gazu ziemnego i energii elektrycznej;
    - budowa i rozbudowa magazynów gazu ziemnego;
    - rozbudowa terminala LNG.
8. Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury
    - inwestycje w ochronę i rozwój dziedzictwa kulturowego oraz zasobów kultury, np. instytucji kultury, szkół artystycznych.
9. Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia
    - wsparcie infrastruktury systemu państwowego ratownictwa medycznego;
    - wsparcie infrastruktury szpitali ponadregionalnych i współpracujących z nimi jednostek diagnostycznych w zakresie chorób „aktywności zawodowej" i opieki nad matką i dzieckiem.

Regionalny Program Operacyjny[36]

Podział alokacji w Programie wynika z przeprowadzonej analizy potrzeb i potencjałów regionu oraz uwzględnia cele określone w dokumentach strategicznych i programowych. RPO podzielony został na osie priorytetowe, które umożliwiły rozdysponowanie środków unijnych.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020, wyznaczono 10 osi priorytetowych, są to:

1. Gospodarka – Innowacje – Technologie;
2. Gospodarka niskoemisyjna;
3. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu,
4. Naturalne otoczenie człowieka,
5. Zrównoważony transport,
6. Rynek pracy,
7. Włączenie społeczne,
8. Edukacja,
9. Infrastruktura publiczna,
10. Pomoc techniczna.

[36] http://rpo.wzp.pl

Kluczowe ze względu na ochronę środowiska są Oś priorytetowa nr 2, 3 i 4. W ramach opisywanych osi priorytetowych wyznaczono priorytety inwestycyjne. Ich wykaz przedstawiono poniżej.

Oś priorytetowa II – Gospodarka niskoemisyjna, priorytety inwestycyjne:

- Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu,

- Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym,

- Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach,

- Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe.

Oś priorytetowa III – Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu, priorytety inwestycyjne:

- Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski żywiołowe i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami,

- Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie,

- Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie.

Oś priorytetowa IV – Naturalne otoczenie człowieka, priorytety inwestycyjne:

- Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego,

- Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program Natura 2000 oraz zieloną infrastrukturę,

- Wspieranie wzrostu gospodarczego sprzyjającego zatrudnieniu poprzez rozwój potencjału endogenicznego jako elementu strategii terytorialnej dla określonych obszarów, w tym poprzez przekształcanie upadających regionów przemysłowych i

zwiększenie dostępu do określonych zasobów naturalnych i kulturalnych oraz ich rozwój.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020[37]

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 (PROW 2014-2020) został opracowany na podstawie przepisów Unii Europejskiej, w szczególności *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005* oraz aktów delegowanych i wykonawczych Komisji Europejskiej. Zgodnie z przepisami Unii Europejskiej, Program jest wkomponowany w całościowy system polityki rozwoju kraju, w szczególności poprzez mechanizm Umowy Partnerstwa. Umowa ta określa strategię wykorzystania środków unijnych na rzecz realizacji wspólnych dla UE celów określonych w unijnej strategii wzrostu „*Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*" z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych danego państwa członkowskiego.

Celem głównym PROW 2014 – 2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich.
Program będzie realizował wszystkie sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020, a mianowicie:

- Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
- Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
- Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
- Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
- Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
- Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

[37] Źródło: www.minrol.gov.pl

Spis tabel:

Tabela 1. Słownik skrótów. 6
Tabela 2. Dane demograficzne (stan na 31.XII.2019 r.). 13
Tabela 3. Bezrobocie (stan na 31.XII.2019r.). 13
Tabela 4. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza. 29
Tabela 5. Przeciętny skład spalin silnikowych (w % objętościowo). 32
Tabela 6. Wykaz podmiotów, zlokalizowanych na obszarze powiatu polickiego, które posiadają aktualne pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza. 35
Tabela 7. Kotłownie, sieć cieplna oraz sprzedaż energii cieplnej na terenie powiatu polickiego. 40
Tabela 8. Charakterystyka sieci gazowej na terenie powiatu polickiego. 40
Tabela 9. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom dopuszczalny. 42
Tabela 10. Klasy stref i oczekiwane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom docelowy 42
Tabela 11. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń ozonu z uwzględnieniem poziomu celu długoterminowego. 43
Tabela 12. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2019 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia. 43
Tabela 13. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2019 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin. 43
Tabela 14. Obszary przekroczeń B(a)P w pyle zawieszonym na terenie powiatu polickiego i ich charakterystyka. 45
Tabela 15. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem jakości powietrza. 47
Tabela 16. Wskaźniki monitoringu jakości powietrza. 48
Tabela 17. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu. 55
Tabela 18. Przekroczenia wartości L_{DWN} [dB] dla powiatu polickiego. 56
Tabela 19. Przekroczenia wartości L_N [dB] dla powiatu polickiego. 57
Tabela 20. Przekroczenia wartości L_{DWN} [dB] dla powiatu polickiego. 59
Tabela 21. Przekroczenia wartości L_N [dB] dla powiatu polickiego. 59
Tabela 22. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem ochrony przed hałasem. 61
Tabela 23. Częstotliwość pola elektromagnetycznego, dla której określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pola elektromagnetycznego na środowisko oraz dopuszczalne poziomy pola elektromagnetycznego, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową. 65
Tabela 24. Zakresy częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla miejsc dostępnych dla ludności. 66
Tabela 25. Wykaz instalacji emitujących PEM zgłoszonych do Starosty Polickiego. 67
Tabela 26. Wyniki pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych na terenie powiatu polickiego w latach 2017 - 2019. 74
Tabela 27. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym. 75
Tabela 28. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze powiatu polickiego. 78
Tabela 29. Charakterystyka JCWPd nr 3. 80
Tabela 30. Charakterystyka JCWPd nr 4. 80

Tabela 31. Charakterystyka JCWPd nr 7. 80
Tabela 32. Stan JCWP zlokalizowanych na terenie powiatu polickiego wg Aktualizacji Programu Wodno-środowiskowego Kraju (stan na rok 2016). 86
Tabela 33. Ocena stanu JCWP powiatu polickiego, w roku 2018. 88
Tabela 34. Wyniki klasyfikacji stanu wód JCWP Zalew Szczeciński w 2018 r. 90
Tabela 35. Wyniki oceny stanu wód podziemnych dla JCWPd nr 3, JCWPd nr 4 oraz JCWPd nr 7. .. 91
Tabela 36. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem wód powierzchniowych i podziemnych. 92
Tabela 37. Wskaźniki monitoringu gospodarki wodno-ściekowej. 93
Tabela 38. Stopień narażenia na poszczególne rodzaje suszy dla obszaru powiatu policki ego. 97
Tabela 39. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie powiatu policki ego (stan na 31.12.2019 r.). 101
Tabela 40. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu policki ego (stan na 31.12.2019 r.). 101
Tabela 41. Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych 102
Tabela 42. Charakterystyka aglomeracji Police, aglomeracji Kołbaskowo oraz aglomeracji Dobra... 102
Tabela 43. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem gospodarki wodno-ściekowej. 104
Tabela 44. Surowce naturalne występujące na terenie powiatu policki ego. 109
Tabela 45. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem ochrony zasobów naturalnych. 112
Tabela 46. Charakterystyka kompleksów przydatności rolniczej gleb. 116
Tabela 47. Użytkowanie powierzchni ziemi na terenie powiatu policki ego. 119
Tabela 48. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem ochrony gleb. 125
Tabela 49. Podmioty, z terenu powiatu policki ego, posiadające pozwolenia na wytwarzanie odpadów. 133
Tabela 50. Podmioty, z terenu powiatu policki ego, posiadające zezwolenia na zbieranie/przetwarzanie odpadów. 134
Tabela 51. Osiągnięte, przez gminy powiatu policki ego, poziomy recyklingu 136
Tabela 52. Ilość materiałów zawierających azbest , pozostałych do unieszkodliwienia na terenie powiatu policki ego (stan na 25.11.2020 r.). 136
Tabela 53. Wykaz funkcjonujących instalacji komunalnych na terenie województwa zachodniopomorskiego. 137
Tabela 54. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem gospodarki odpadami. 138
Tabela 55. Wskaźniki monitoringu dotyczące gospodarki odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów. 139
Tabela 56. Użytki ekologiczne powiatu policki ego. 157
Tabela 57. Pomniki przyrody na terenie powiatu policki ego. 161
Tabela 58. Struktura lasów położonych na terenie powiatu policki ego w roku 2019. 167
Tabela 59. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem ochrony zasobów przyrodniczych. 171
Tabela 60. Wskaźniki monitoringu zasobów przyrody. 171
Tabela 61. Analiza realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2018-2019 pod kątem zapobiegania poważnym awariom. 176
Tabela 62. Wykaz kierunków interwencji, celów oraz zadań wyznaczonych w ramach POŚ. 180
Tabela 63. Harmonogram rzeczowo-finansowy zadań wyznaczonych w ramach POŚ. 207
Tabela 64. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych przez Powiat Policki. 212

Spis rysunków:

Rysunek 1. Powiat policki na tle województwa zachodniopomorskiego. 10
Rysunek 2. Gminy powiatu polickiego. 11
Rysunek 3. Położenie powiatu polickiego na tle podziału fizyko-geograficznego Polski. 12
Rysunek 4. Podział województwa zachodniopomorskiego na strefy ochrony powietrza. 41
Rysunek 5. Obszar przekroczeń stężenia benzo(a)pirenu w województwie zachodniopomorskim w 2019 roku. 44
Rysunek 6. Lokalizacja analizowanych odcinków dróg krajowych na terenie powiatu polickiego. 58
Rysunek 7. JCWP na tle powiatu polickiego. 79
Rysunek 8. Powiat policki na tle JCWPd. 81
Rysunek 9. GZWP na tle powiatu polickiego. 85
Rysunek 10.Schemat oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych. 87
Rysunek 11. Lokalizacja punktów pomiarowych wód przejściowych oraz przybrzeżnych w okolicach powiatu polickiego. 89
Rysunek 12. Zagrożenie powodziowe na terenie powiatu polickiego. 95
Rysunek 13. Obszary zagrożone podtopieniami na terenie powiatu polickiego. 96
Rysunek 14. Złoża kopalin na terenie powiatu polickiego 110
Rysunek 15. Mapa glebowo-rolnicza powiatu polickiego. 118
Rysunek 16. Obszary powojskowe województwa zachodniopomorskiego. 120
Rysunek 17. Obszary poprzemysłowe w województwie zachodniopomorskim. 122
Rysunek 18. Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi powiatu polickiego 124
Rysunek 19. Obszary siedliskowe sieci Natura 2000 na tle powiatu polickiego. 147
Rysunek 20. Obszary ptasie sieci Natura 2000 na tle powiatu polickiego. 151
Rysunek 21. Park Krajobrazowy Dolina Dolnej Odry na tle powiatu polickiego. 153
Rysunek 22. Rezerwaty przyrody na tle powiatu polickiego. 155
Rysunek 23. Użytki ekologiczne na tle powiatu polickiego. 159
Rysunek 24. Korytarze ekologiczne na tle powiatu polickiego. 166
Rysunek 25. Zasięg nadleśnictw na tle powiatu polickiego. 168

Uzasadnienie.

Projekt uchwały przedkłada Zarząd Powiatu w Policach w trybie § 21 ust. 1 pkt 1 Statutu Powiatu Polickiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2018 r. poz. 5468).

Przepis art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) stanowi, że do wyłącznej właściwości rady powiatu należy podejmowanie uchwał w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady powiatu.

Z kolei przepisy art. 17 ust. 1 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219z późn. zm.) stanowią odpowiednio m.in., że:
1) organ wykonawczy powiatu, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza powiatowe programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1;
2) programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwala rada powiatu.

Natomiast w myśl art. 14 ust. 1 i 2 Prawa ochrony środowiska:
1) polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295 i 2020);
2) polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Uchwałą Nr XXVII/226/2017 z dnia 24 lutego 2017 r. Rada Powiatu w Policach uchwaliła „Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023".

Zważywszy na okres obowiązywania ww. dokumentu, mając na względzie przepisy art. 14 ust. 2 i art. 17 ust. 1 Prawa ochrony środowiska, a także brzmienie art. 46 ust. 1 pkt 2 i art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283 z późn. zm.), Zarząd Powiatu w Policach zlecił opracowanie projektu „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027" wraz z „Prognozą oddziaływania na środowiska Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027".

Dokument został sporządzony według „Wytycznych do opracowania gminnych, powiatowych, wojewódzkich programów ochrony środowiska" przygotowanych przez Ministerstwo Środowiska, opublikowanych we wrześniu 2015 r. oraz załączników do tychże Wytycznych opracowanych przez Ministerstwo Klimatu, opublikowanych w styczniu 2020 r.

Ponadto, uzyskał pozytywne opinie organów uczestniczących na zasadzie współdziałania, w procesie tworzenia dokumentu, tj. Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie (opinia sanitarna znak NZNS.7040.3.112.2020, NZNS.7040.2.9.2020 z dnia 29 września 2020 r.), Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie (pismo znak WOPN-OS.410.146.202.MP z dnia 9 października 2020 r.) oraz Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego (uchwała Nr 1686/20 z dnia 11 grudnia 2020 r.).

Przepis art. 54 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko stanowi, że organ opracowujący projekt dokumentu zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, zgodnie z przepisami działu III rozdział 1 i 3, w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, a w myśl art. 39 ust. 1 tej ustawy organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa, bez zbędnej zwłoki, podaje do publicznej wiadomości informację o:

1) przystąpieniu do opracowywania projektu dokumentu i o jego przedmiocie;
2) możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu;
3) możliwości składania uwag i wniosków;
4) sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie co najmniej 21-dniowy termin ich składania;
5) organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków;
6) postępowaniu w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli jest prowadzone.

W związku z powyższym, a także z uwagi na brzmienie art. 17 ust. 4 Prawa ochrony środowiska, Zarząd Powiatu w Policach poinformował o możliwości zapoznania się z projektem „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027” wraz z „Prognozą oddziaływania na środowiska Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027”, zamieszczonymi na stronie internetowej Powiatu Polickiego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Policach, a także dostępnych w siedzibie urzędu na okres 21 dni, jak również zawiadomił o możliwości składania uwag i wniosków. W wyznaczonym terminie nie zgłoszono uwag ani wniosków do ww. dokumentów.

W związku z powyższym zachodzi potrzeba podjęcia przez Radę Powiatu w Policach uchwały w tej sprawie.

Podjęcie przez Radę Powiatu w Policach przedmiotowej uchwały może rodzić skutki finansowe dla budżetu Powiatu Polickiego w przypadku przyjęcia do realizacji zadań wymienionych w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027”.

Uzasadnienie.

Projekt uchwały przedkłada Zarząd Powiatu w Policach w trybie § 21 ust. 1 pkt 1 Statutu Powiatu Polickiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2018 r. poz. 5468).

Przepis art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) stanowi, że do wyłącznej właściwości rady powiatu należy podejmowanie uchwał w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady powiatu.

Z kolei przepisy art. 17 ust. 1 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219z późn. zm.) stanowią odpowiednio m.in., że:
1) organ wykonawczy powiatu, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza powiatowe programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1;
2) programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwala rada powiatu.

Natomiast w myśl art. 14 ust. 1 i 2 Prawa ochrony środowiska:
1) polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295 i 2020);
2) polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Uchwałą Nr XXVII/226/2017 z dnia 24 lutego 2017 r. Rada Powiatu w Policach uchwaliła „Program Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023".

Zważywszy na okres obowiązywania ww. dokumentu, mając na względzie przepisy art. 14 ust. 2 i art. 17 ust. 1 Prawa ochrony środowiska, a także brzmienie art. 46 ust. 1 pkt 2 i art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283 z późn. zm.), Zarząd Powiatu w Policach zlecił opracowanie projektu „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027" wraz z „Prognozą oddziaływania na środowiska Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027".

Dokument został sporządzony według „Wytycznych do opracowania gminnych, powiatowych, wojewódzkich programów ochrony środowiska" przygotowanych przez Ministerstwo Środowiska, opublikowanych we wrześniu 2015 r. oraz załączników do tychże Wytycznych opracowanych przez Ministerstwo Klimatu, opublikowanych w styczniu 2020 r.

Ponadto, uzyskał pozytywne opinie organów uczestniczących na zasadzie współdziałania, w procesie tworzenia dokumentu, tj. Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie (opinia sanitarna znak NZNS.7040.3.112.2020, NZNS.7040.2.9.2020 z dnia 29 września 2020 r.), Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie (pismo znak WOPN-OS.410.146.202.MP z dnia 9 października 2020 r.) oraz Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego (uchwała Nr 1686/20 z dnia 11 grudnia 2020 r.).

Przepis art. 54 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko stanowi, że organ opracowujący projekt dokumentu zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, zgodnie z przepisami działu III rozdział 1 i 3, w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, a w myśl art. 39 ust. 1 tej ustawy organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa, bez zbędnej zwłoki, podaje do publicznej wiadomości informację o:

1) przystąpieniu do opracowywania projektu dokumentu i o jego przedmiocie;
2) możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu;
3) możliwości składania uwag i wniosków;
4) sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie co najmniej 21-dniowy termin ich składania;
5) organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków;
6) postępowaniu w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli jest prowadzone.

W związku z powyższym, a także z uwagi na brzmienie art. 17 ust. 4 Prawa ochrony środowiska, Zarząd Powiatu w Policach poinformował o możliwości zapoznania się z projektem „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027” wraz z „Prognozą oddziaływania na środowiska Programu Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027”, zamieszczonymi na stronie internetowej Powiatu Polickiego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Policach, a także dostępnych w siedzibie urzędu na okres 21 dni, jak również zawiadomił o możliwości składania uwag i wniosków. W wyznaczonym terminie nie zgłoszono uwag ani wniosków do ww. dokumentów.

W związku z powyższym zachodzi potrzeba podjęcia przez Radę Powiatu w Policach uchwały w tej sprawie.

Podjęcie przez Radę Powiatu w Policach przedmiotowej uchwały może rodzić skutki finansowe dla budżetu Powiatu Polickiego w przypadku przyjęcia do realizacji zadań wymienionych w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Polickiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027”.

Zał. Nr 14 do Protokołu Nr XXV/21
z sesji Rady Powiatu
z dnia 29 stycznia 2021 r.

Wyniki głosowania

Głosowano w sprawie: Przyjęcie protokołu XXV sesji Rady Powiatu w Policach z dnia 18 grudnia 2020 r.

ZA: 19, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne:
ZA (19)
Cezary Arciszewski , Lech Barański , Andrzej Bednarek , Beata Chmielewska , Danuta Chylewska-Kęsy , Waldemar Echaust, Jacek Fabisiak , Shivan Fate , Marta Gręda , Albin Majkowski , Joanna Napiwodzka , Dariusz Ostrowski , Dariusz Podhajny , Aneta Rejczyk-Matysiak , Mariusz Sarnecki , Małgorzata Siemianowska , Janusz Szwyd , Jolanta Toboła , Izabela Wesołowska-Kośmider

Głosowanie zakończono w dniu: 29 stycznia 2021, o godz. 10:04

Wygenerowano w systemie eSesja.pl | 2021-02-25 09:48:17

Wyniki głosowania

Głosowano w sprawie: Podjęcie uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Dobra (Nr druku: 1/XXVI/21).

ZA: 19, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne:
ZA (19)
Cezary Arciszewski , Lech Barański , Andrzej Bednarek , Beata Chmielewska , Danuta Chylewska-Kęsy , Waldemar Echaust, Jacek Fabisiak , Shivan Fate , Marta Gręda , Albin Majkowski , Joanna Napiwodzka , Dariusz Ostrowski , Dariusz Podhajny , Aneta Rejczyk-Matysiak , Mariusz Sarnecki , Małgorzata Siemianowska , Janusz Szwyd , Jolanta Toboła , Izabela Wesołowska-Kośmider

Głosowanie zakończono w dniu: 29 stycznia 2021, o godz. 10:25

Wyniki głosowania

Głosowano w sprawie: Podjęcie uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie zamiaru likwidacji Przedszkola Specjalnego wchodzącego w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Tanowie (Nr druku: 2/XXVI/21).

ZA: 19, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne:
ZA (19)
Cezary Arciszewski , Lech Barański , Andrzej Bednarek , Beata Chmielewska , Danuta Chylewska-Kęsy , Waldemar Echaust, Jacek Fabisiak , Shivan Fate , Marta Gręda , Albin Majkowski , Joanna Napiwodzka , Dariusz Ostrowski , Dariusz Podhajny , Aneta Rejczyk-Matysiak , Mariusz Sarnecki , Małgorzata Siemianowska , Janusz Szwyd , Jolanta Toboła , Izabela Wesołowska-Kośmider

Głosowanie zakończono w dniu: 29 stycznia 2021, o godz. 10:28

Wyniki głosowania

Głosowano w sprawie: Podjęcie uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie zamiaru przekształcenia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo im. Marii Grzegorzewskiej w Policach (Nr druku: 3/XXVI/21).

ZA: 19, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne:
ZA (19)
Cezary Arciszewski , Lech Barański , Andrzej Bednarek , Beata Chmielewska , Danuta Chylewska-Kęsy , Waldemar Echaust, Jacek Fabisiak , Shivan Fate , Marta Gręda , Albin Majkowski , Joanna Napiwodzka , Dariusz Ostrowski , Dariusz Podhajny , Aneta Rejczyk-Matysiak , Mariusz Sarnecki , Małgorzata Siemianowska , Janusz Szwyd , Jolanta Toboła , Izabela Wesołowska-Kośmider

Głosowanie zakończono w dniu: 29 stycznia 2021, o godz. 10:30

Wygenerowano w systemie eSesja.pl | 2021-02-25 09:50:44

Wyniki głosowania

Głosowano w sprawie: Podjęcie uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie zamiaru przekształcenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Policach (Nr druku: 4/XXVI/21).

ZA: 19, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne:
ZA (19)
Cezary Arciszewski , Lech Barański , Andrzej Bednarek , Beata Chmielewska , Danuta Chylewska-Kęsy , Waldemar Echaust, Jacek Fabisiak , Shivan Fate , Marta Gręda , Albin Majkowski , Joanna Napiwodzka , Dariusz Ostrowski , Dariusz Podhajny , Aneta Rejczyk-Matysiak , Mariusz Sarnecki , Małgorzata Siemianowska , Janusz Szwyd , Jolanta Toboła , Izabela Wesołowska-Kośmider

Głosowanie zakończono w dniu: 29 stycznia 2021, o godz. 10:32

Wyniki głosowania

Głosowano w sprawie: Podjęcie uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Policiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027" (Nr druku: 5/XXVI/21).

ZA: 19, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne:
ZA (19)
Cezary Arciszewski , Lech Barański , Andrzej Bednarek , Beata Chmielewska , Danuta Chylewska-Kęsy , Waldemar Echaust, Jacek Fabisiak , Shivan Fate , Marta Gręda , Albin Majkowski , Joanna Napiwodzka , Dariusz Ostrowski , Dariusz Podhajny , Aneta Rejczyk-Matysiak , Mariusz Sarnecki , Małgorzata Siemianowska , Janusz Szwyd , Jolanta Toboła , Izabela Wesołowska-Kośmider

Głosowanie zakończono w dniu: 29 stycznia 2021, o godz. 11:22

Zał. Nr 18 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

Police, 12 stycznia 2021 r.

Sprawozdanie z działalności Rady Powiatu w Policach w 2020 roku

Na podstawie § 9 ust. 1 Statutu Powiatu Polickiego Rada działa zgodnie z uchwalonym rocznym ramowym planem pracy. 20 grudnia 2019 r. Rada uchwaliła „Ramowy Plan Pracy Rady Powiatu w Policach na 2020 rok".

Zgodnie z ww. planem pracy, na sesji w styczniu 2021 r. Przewodniczący Rady Cezary Arciszewski przedstawia sprawozdanie z działalności Rady Powiatu w Policach w 2020 r.

W 2020 r. odbyło się 11 sesji Rady Powiatu w Policach, w tym jedna dodatkowa we wrześniu. W związku z nadzwyczajną sytuacją w kraju związaną z zagrożeniem epidemiologicznym nie odbyła się sesja zaplanowana na dzień 27 marca 2020 r.

Wszystkie posiedzenia odbywały się przy składzie osobowym zapewniającym prawomocność podejmowanych uchwał, a średnia frekwencja wyniosła 92%. W 2020 r. Rada Powiatu w Policach podjęła 66 uchwał.

Postanowieniem Nr 33/2020 z dnia 23 marca 2020 r. w sprawie obsadzenia mandatu radnego Komisarz Wyborczy w Szczecinie stwierdził, że wakujący mandat Rady Powiatu w Policach obejmuje pan Waldemar Echaust.

W związku z powyższym na XVII sesji w dniu 24 kwietnia 2020 r. Rada Powiatu w Policach dokonała zmian w składach osobowych komisji. Uchwałą Nr XVII/131/2020 powołała pana Waldemara Echausta na przewodniczącego Komisji Rewizyjnej, a uchwałą Nr XVII/132/2020 powołała go na członka Komisji Skarg, Wniosków i Petycji.

Podczas obrad XIX sesji w dniu 26 czerwca 2020 r. udzielono Zarządowi Powiatu w Policach wotum zaufania oraz absolutorium.

Uchwałą Nr XX/147/2020 z dnia 28 sierpnia 2020 r. Rada Powiatu w Policach powołała nowego Skarbnika Powiatu Polickiego panią Teresę Kalinowską.

Ponadto na XX sesji obecny był pan Konrad Jarosz, Dyrektor Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecnie, który przedstawił informację na temat aktualnej sytuacji szpitala.

Ogólna tematyka omawianych w okresie sprawozdawczym zagadnień.

Rada Powiatu w Policach podczas sesji zajmowała się następującymi zagadnieniami:

- Porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli;
- Pomoc społeczna i polityka rodzinna;
- Ocena zasobów pomocy społecznej w Powiecie Policki;
- Bezrobocie i jego skutki;
- Ochrona środowiska, leśnictwo;
- Komunikacja, transport i drogownictwo;
- Edukacja i kultura;
- Mienie Powiatu Policiego.

Podczas XIX sesji Rady Powiatu w Policach odbyła się debata nad „Raportem o stanie Powiatu Policiego w 2019 r.”.

Ponadto w roku sprawozdawczym przedstawiano i omówiono następujące sprawozdania i informacje:

- Sprawozdania z pracy Zarządu Powiatu w Policach;
- Informacje o pracy Wydziału Komunikacji, Transportu i Dróg (od października 2020 r. Wydziału Dróg Publicznych);
- Sprawozdanie Starosty Policiego z działalności Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Powiatu Policiego za 2019 r.;
- Sprawozdanie z działalności Komendanta Powiatowego Policji w Policach;
- Informację o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego w Powiecie Policki;
- Informację Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Policach o stanie bezpieczeństwa Powiatu Policiego w zakresie ochrony przeciwpożarowej;
- Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Policach za 2019 r. wraz z wykazem potrzeb w zakresie pomocy społecznej oraz sprawozdaniem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z efektów pracy w zakresie systemu pieczy zastępczej;
- Sprawozdanie z realizacji w 2019 r. Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2015-2020;
- Sprawozdanie z realizacji w 2019 r. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Policki na lata 2017-2024;

- Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Policach uwzględniające informacje na temat stopnia i sposobu realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Bezrobociu oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2014-2020;
- Sprawozdanie z realizacji Programu Współpracy Powiatu Polickiego z Organizacjami Pozarządowymi w 2019 r.;
- Informację o stanie mienia Powiatu Polickiego;
- Sprawozdanie z wykonania budżetu Powiatu Polickiego w 2019 r.;
- Sprawozdanie finansowe Powiatu Polickiego za 2019 r.;
- Informację Głównego Inspektora Ochrony Środowiska o środowisku i jego ochronie na obszarze Powiatu Polickiego;
- Informację Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o wynikach kontroli obiektów o podstawowym znaczeniu dla województwa;
- Sprawozdanie z działań podejmowanych na terenie Nadzoru Wodnego w Szczecinie na obszarach powiatów Polickiego i Miasta Szczecin za rok 2019;
- Sprawozdanie z działań podejmowanych na terenie Nadzoru Wodnego w Gryfinie na obszarach powiatów Gryfińskiego, Polickiego, Myśliborskiego, m. Szczecin za rok 2019;
- Informację Nadleśniczego Nadleśnictwa Trzebież;
- Informację Nadleśniczego Nadleśnictwa Gryfino;
- Informację o przebiegu wykonania budżetu Powiatu Polickiego za pierwsze półrocze 2020 roku;
- Informację o stanie realizacji zadań oświatowych Powiatu Polickiego w roku szkolnym 2019/2020.
- Informację o złożonych oświadczeniach majątkowych.

Frekwencja.

Najwyższa frekwencja została stwierdzona na trzech sesjach nr odpowiednio Nr XVII w dniu 24 kwietnia 2020 r., Nr XVIII w dniu 29 maja 2020 r. i Nr XXV w dniu 18 grudnia 2020 r.

Natomiast najniższą frekwencję stwierdzono na XXII sesji w dniu 25 września 2020 r.

Frekwencję ogólną na sesjach w 2020 r. przedstawia **załącznik nr 1** do sprawozdania, a frekwencję poszczególnych radnych na sesjach przedstawia **załącznik nr 2** do sprawozdania.

Na oryginale właściwy podpis
Przewodniczącego Rady Powiatu w Policach
Cezarego Arciszewskiego

Załącznik nr 1
do sprawozdania z działalności
Rady Powiatu w Policach w 2020 r.

FREKWENCJA OGÓLNA NA SESJACH RADY POWIATU W POLICACH W 2020 R.

Lp.	Numer sesji	Frekwencja
1.	XV 31.01.2020 r.	89%
2.	XVI 28.02.2020 r.	95%
3.	XVII 24.04.2020 r.	100%
4.	XVIII 29.05.2020 r.	100%
5.	XIX 26.06.2020 r.	95%
6.	XX 28.08.2020 r.	89%
7.	XXI 11.09.2020 r.	89%
8.	XXII 25.09.2020 r.	74%
9.	XXII 23.10.2020 r.	95%
10.	XXIV 20.11.2020 r.	89%
11.	XXV 18.12.2020 r.	100%

Załącznik nr 2
do sprawozdania z działalności
Rady Powiatu w Policach w 2020 r.

FREKWENCJA RADNYCH NA SESJACH
RADY POWIATU W POLICACH W 2020 R.

Lp.	Nazwisko i imię	Liczba posiedzeń	Liczba obecności	Frekwencja
1.	Arciszewski Cezary	11	10	91%
2.	Barański Lech	11	11	100%
3.	Bednarek Andrzej	11	11	100%
4.	Chmielewska Beata	11	11	100%
5.	Chylewska-Kęsy Danuta	11	10	91%
6.	Echaust Waldemar	9	8	89%
7.	Fabisiak Jacek	11	11	100%
8.	Fate Shivan	11	11	100%
9.	Gręda Marta	11	9	82%
10.	Majkowski Albin	11	8	73%
11.	Napiwodzka Joanna	11	10	91%
12.	Ostrowski Dariusz	11	10	91%
13.	Podhajny Dariusz	11	10	91%
14.	Rejczyk-Matysiak Aneta	11	11	100%
15.	Sarnecki Mariusz	11	10	91%
16.	Siemianowska Małgorzata	11	11	100%
17.	Szwyd Janusz	11	11	100%
18.	Toboła Jolanta	11	9	82%
19.	Wesołowska-Kośmider Izabela	11	10	91%

Zał. Nr 19 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KOMISJI REWIZYJNEJ W 2020 R.

Komisja Rewizyjna Rady Powiatu w Policach pracowała w oparciu o plan pracy zatwierdzony uchwałą Nr XIV/107/2019 Rady Powiatu w Policach z dnia 20 grudnia 2019 r., w pięcioosobowym składzie.

1. 26 lutego 2020 r. – kontrola funkcjonowania Hali w Zespole Szkół i. Ignacego Łukasiewicza w Policach.
2. 27 maja 2020 r. – ocena sprawozdania finansowego Powiatu Polickiego za 2019 rok.
3. 23 września 2020 r. – kontrola i analiza funkcjonowania Powiatowego Urzędu Pracy w Policach.
4. 22 października 2020 r. - kontrola funkcjonowania Hali w Zespole Szkól im. Ignacego Łukasiewicza w Policach.
5. 19 listopada 2020 r. – realizacja zadań w zakresie utrzymania dróg powiatowych w 2020 r.
6. 2 grudnia 2020 r. – plan pracy na 2021 r.

Szczegóły omawianych tematów, spraw, sprawozdań, oraz wnioski i zadania znajdują się w protokołach z posiedzeń dostępnych do wglądu w Biurze Rady Powiatu w Policach.

Na oryginale właściwy podpis
Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej
Waldemara Echausta

Zał. Nr 20 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

SPRAWOZDANIE Z PRACY KOMISJI BUDŻETU, FINANSÓW I MIENIA POWIATU ZA OKRES OD STYCZNIA DO GRUDNIA 2020 R.

Komisja Budżetu, Finansów i Mienia Powiatu w okresie od stycznia do grudnia 2020 r., realizowała swoje statutowe zadania w składzie:

Małgorzata Siemianowska – Przewodnicząca
Lech Barański – Zastępca Przewodniczącego
Cezary Arciszewski – Członek
Andrzej Bednarek – Członek
Shivan Fate – Członek
Mariusz Sarnecki – Członek

W 2020 r. Komisja w oparciu o przyjęty plan pracy, odbyła 13 posiedzeń, w których uczestniczyli przedstawiciele Zarządu Powiatu, Skarbnik, Sekretarz oraz Naczelnicy wydziałów Starostwa Powiatowego w Policach.

1. Styczeń. W pierwszym miesiącu 2020 r., komisja spotkała się jeden raz. Na posiedzeniu komisji omówiono sprawozdanie z działalności komisji w 2019 r. Następnie omówione i zaopiniowane zostały bieżące projekty uchwał Rady Powiatu w Policach.

2. W lutym, komisja przy udziale pani Małgorzaty Kocełuch, Kierownik Referatu Audytu i Kontroli Starostwa Powiatowego w Policach, omówiła wykonanie Planu Audytów za rok 2019 oraz analizę funkcji kontroli wewnętrznej i audytu w Powiecie Policki. Omówiono również zamierzenia na 2020 rok w zakresie pracy komisji.

3. W marcu, ze względu na obostrzenia związane z pandemią, spowodowaną wirusem SARS-CoV-2, nie odbyło się żadne z planowanych spotkań komisji.

4. Kwiecień. Komisja na posiedzeniu omawiała i opiniowała bieżące projekty uchwał.

5. Maj. Komisja na posiedzeniu omawiała i opiniowała bieżące projekty uchwał.

6. Czerwiec. Prace komisji zaczęliśmy od przyjęcia informacji o stanie mienia Powiatu, odnoszących się do poszczególnych grup klasyfikacji trwałych. Kolejnymi pracami komisji była ocena wykonania budżetu za 2019 rok – absolutorium. Analiza sprawozdania finansowego oraz analiza raportu o stanie Powiatu Policki w 2019 r. Standardowo komisja omawiała i opiniowała bieżące projekty uchwał.

7. Lipiec. W tym miesiącu komisja spotkała się, by omówić możliwość zrzeczenia się przez Powiat Policki odszkodowania za prawo własności nieruchomości przejętych w wyniku wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej – budowa obwodnicy w ciągu drogi krajowej Nr 13 (Warzymice, Przecław). Komisja zarekomendowała Staroście Policki odrzucenie wniosku GDDKiA, a pieniądze z odszkodowania, przeznaczyć na wsparcie bieżących remontów dróg.

8. Sierpień. Komisja na posiedzeniu omawiała i opiniowała bieżące projekty uchwał.

9. Wrzesień. W tym miesiącu komisja spotkała się dwukrotnie. Oba posiedzenia miały charakter zdalny. Na pierwszym posiedzeniu komisja omówiła i zaopiniowała pozytywnie projekt uchwały dotyczący zmiany w projekcie wieloletniej prognozy finansowej wprowadzającej do budżetu projekt „Poprawa Efektywności Energetycznej".
Na drugim posiedzeniu komisja ustaliła priorytety budżetowe na 2021 rok, oceniono wykonanie budżetu za pierwsze półrocze 2020 roku oraz omówione i zaopiniowane zostały bieżące projekty uchwał.

10. Październik. Omawianie i opiniowanie bieżących projektów uchwał.

11. Listopad. Omawianie i opiniowanie bieżących projektów uchwał. Pani Wicestarosta Joanna Napiwodzka przedstawiła komisji pomysł powstania na terenie Powiatu Polickiego Przyrodniczego Parku Historycznego – lokalizacja: Podgrodzie. Pomysł zyskał przychylność większości radnych.

12. Grudzień. W miesiącu grudniu komisja spotkała się dwa razy. Na pierwszym posiedzeniu zaopiniowane zostały projekty uchwał w sprawie uchwalenia budżetu Powiatu Polickiego na 2021 rok. Przyjęty też został „Plan Pracy Komisji Budżetu Finansów i Mienia Powiatu w Policach na 2021 rok". Na drugim grudniowym posiedzeniu komisji omawiane i opiniowane były bieżące projekty uchwał Rady Powiatu w Policach.

Frekwencja na poszczególnych posiedzeniach Komisji Budżetu, Finansów i Mienia Powiatu

Lp.	**Data posiedzenia**	**Frekwencja**
1.	29 stycznia 2020 r.	83%
2.	25 lutego 2020 r.	67%
3.	20 kwietnia 2020 r.	100%
4.	25 maja 2020 r.	100%
5.	22 czerwca 2020 r.	67%
6.	24 lipca 2020 r.	100%
7.	24 sierpnia 2020 r.	67%
8.	10 września 2020 r.	50%
9.	22 września 2020 r.	83%
10.	19 października 2020 r.	100%
11.	17 listopada 2020 r.	83%
12.	2 grudnia 2020 r.	100%
13.	14 grudnia 2020 r.	100%

Na oryginale właściwy podpis
Przewodniczącej Komisji Budżetu, Finansów i Mienia Powiatu
Małgorzaty Siemianowskiej

Zał. Nr 21 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

Sprawozdanie z pracy Komisji Edukacji i Kultury

Rady Powiatu w Policach za 2020 r.

Komisja Edukacji i Kultury Rady Powiatu w Policach pracowała w oparciu o plan pracy przyjęty uchwałą Rady Powiatu Nr XIV/109/2019 z dnia 20 grudnia 2019 r. Komisja odbyła dwanaście posiedzeń w następujących terminach: 28 stycznia, 26 lutego, 21 kwietnia, 26 maja, 23 czerwca, 25 sierpnia, 10 września, 25 września, 20 października, 17 listopada, 25 listopada oraz 17 grudnia.

Komisja spotykała się w siedzibie Starostwa Powiatowego w Policach, w siedzibie Biblioteki im. Marii Skłodowskiej-Curie w Policach oraz w sposób zdalny. Odbyło się także w sposób zdalny jedno wspólne posiedzenie Komisji Budżetu, Finansów i Mienia Powiatu oraz Komisji Edukacji i Kultury Rady Powiatu w Policach, które dotyczyło omówienia i opiniowania projektu uchwały Rady Powiatu w Policach zmieniającej uchwałę w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Powiatu Polickiego.

Podczas posiedzenia wyjazdowego komisja zapoznała się ze specyfiką działalności biblioteki, w szczególności ze stanem zatrudnienia, z warunkami lokalowymi, stanem obiektów, prowadzonymi działaniami oraz sytuacją finansową i trudnościami placówki.

W posiedzeniach uczestniczyli, poza członkami komisji zaproszeni goście m.in. Starosta Policki, Skarbnik Powiatu Polickiego, Naczelnik Wydziału Edukacji i Kultury, Dyrektor Biblioteki im. Marii Skłodowskiej-Curie w Policach pani Wioletta Kołodziejczyk oraz Specjalista w zakresie promocji biblioteki - Instruktor powiatowy pani Marta Juchnowicz, p.o. Dyrektora Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego pani Wiesława Brzyncka, Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej pani Monika Piątkowska.

Podczas prac komisji zapoznaliśmy się z sytuacją i funkcjonowaniem Prywatnego Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych „Twoja Szkoła”, realizacją programu „Równy dostęp do kompetencji kluczowych na wszystkich poziomach kształcenia ogólnego – ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z niepełnosprawnościami i wykluczonych społecznie z Powiatu Polickiego”, zadaniami, planami na przyszłość i stopniem realizacji programu „Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Powiecie Polickim receptą na dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy”

Komisja zajmowała się również stanem prac dotyczących poprawy warunków funkcjonowania placówki Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, omawialiśmy Raport o stanie Powiatu Polickiego w zakresie pracy komisji, oraz „Program opieki nad zabytkami dla Powiatu Polickiego na lata 2020-2024”.

Otrzymaliśmy informacje o przebiegu konkursów i przyznaniu dotacji organizacjom pozarządowym, na temat pomocy materialnej dla uczniów (nagrody, stypendia).

Monitorowaliśmy przez większość roku stan działań w powiatowych placówkach oświatowych w sytuacji pandemii, m.in. bezpieczeństwo uczniów i pracowników, przebieg egzaminów maturalnych, ósmoklasisty, zawodowych, zakończenie i rozpoczęcie roku szkolnego.

Komisja zajmowała się również opiniowaniem bieżących projektów uchwał.

Szczegółowo analizowała informację oświatową, zwracając uwagę na konieczność wprowadzenia oszczędności w placówkach w związku ze wzrastającymi kosztami utrzymania placówek.

Wykaz podejmowanych spraw oraz opinie komisji znajdują się w protokołach z posiedzeń dostępnych w Biurze Rady Powiatu.

Komisja opracowała priorytety budżetowe na rok 2021, pozytywnie zaopiniowała projekt budżetu, a także opracowała plan pracy na 2021 rok.

Frekwencja poszczególnych Członków Komisji na posiedzeniach w 2020 r.

Imię i Nazwisko	Liczba posiedzeń	Liczba obecności	Frekwencja w %
Cezary Arciszewski	12	10	83
Beata Chmielewska	12	11	92
Danuta Chylewska-Kęsy	12	12	100
Joanna Napiwodzka	12	9	75
Aneta Rejczyk-Matysiak	12	10	83
Janusz Szwyd	12	10	83
Jolanta Toboła	12	9	75

Na oryginale właściwy podpis
Przewodniczącej Komisji Edukacji i Kultury
Danuty Chylewskiej-Kęsy

Zał. Nr 22 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

Sprawozdanie z pracy Komisji Promocji, Rozwoju, Sportu i Turystyki Rady Powiatu w Policach za rok 2020

Skład Komisji:

1. Dariusz Podhajny – przewodniczący komisji
2. Danuta Chylewska-Kęsy – zastępca przewodniczącego komisji
3. Joanna Napiwodzka – członek komisji
4. Dariusz Ostrowski – członek komisji
5. Izabela Wesołowska-Kośmider – członek komisji

W roku sprawozdawczym 2020 członkowie Komisji Promocji, Rozwoju, Sportu i Turystyki Rady Powiatu w Policach uczestniczyli w 4 posiedzeniach. W tym dwa posiedzenia odbyły się bez wymaganej większości do opiniowania projektów uchwał.

Pierwsze posiedzenie odbyło się 31 stycznia 2020 r., w którym uczestniczyło 5/5 członków, co dało wymaganą większość do podejmowania uchwał.
Podczas posiedzenia omówiono bieżące sprawy komisji w tym sprawozdanie z działalności komisji za 2019 r.

W dniu 26 czerwca 2020 r., pomimo zaplanowanego posiedzenia, w spotkaniu uczestniczyło jedynie dwóch członków komisji, co nie dało wymaganej większości do podejmowania uchwał.
Pomimo braku większości w ramach dyskusji omówiono raport o stanie Powiatu Polickiego za 2019 r. oraz „Sprawozdanie z wykonania budżetu Powiatu Polickiego w 2019 roku" w zakresie prac komisji w najważniejszych kwestiach.

Trzecie posiedzenie zaplanowano na dzień 21 września 2020 r., w którym uczestniczyło jedynie dwóch członków komisji, co nie dało wymaganej większości do podejmowania uchwał.
Pomimo braku większości wypracowano priorytety budżetowe na rok 2021.

Ostatnie zaplanowane posiedzenie odbyło się w dniu 26 listopada 2020 r., w którym uczestniczyło 3/5 członków, co dało wymaganą większość do podejmowania uchwał.
Podczas posiedzenia przyjęto projekt uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie uchwalenia budżetu Powiatu Polickiego na 2021 rok oraz omówiono i przyjęto „Plan Pracy Komisji Promocji, Rozwoju, Sportu i Turystyki na 2021 rok".
Z podsumowania list obecności poszczególnych członków Komisji Promocji, Rozwoju, Sportu i Turystyki Rady Powiatu w Policach w okresie od dnia 31 stycznia 2020 r. do dnia 26 listopada 2020 r. odnotowano następującą frekwencję uczestnictwa w posiedzeniach:

	Imię i nazwisko	Liczba obecności	Liczba nieobecności	Frekwencja w %
1.	Dariusz Podhajny	4	0	100
2.	Danuta Chylewska-Kęsy	2	2	50
3.	Joanna Napiwodzka	2	2	50
4.	Dariusz Ostrowski	2	2	50
5.	Izabela Wesołowska-Kośmider	2	2	50

W przedłożonym sprawozdaniu ujęto ważniejsze przedsięwzięcia zrealizowane przez Komisję Promocji, Rozwoju, Sportu i Turystyki Rady Powiatu w Policach w 2020 r.

Na oryginale właściwy podpis
Przewodniczącego Komisji Promocji,
Rozwoju Sportu i Turystyki
Dariusza Podhajnego

Zał. Nr 23 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

Police, 12.01.2021 r.

Sprawozdanie
z prac Komisji Środowiska, Infrastruktury i Rolnictwa Rady Powiatu w Policach
za 2020 r.

Komisja pracowała w roku 2020 na podstawie uchwały Nr III/24/2018 Rady Powiatu w Policach z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie powołania stałej Komisji Środowiska, Infrastruktury i Rolnictwa oraz planu pracy przyjętego przez Radę Powiatu w Policach.
Posiedzenia komisji odbywały się w różne dni tygodnia zazwyczaj raz w miesiącu, począwszy od stycznia 2020 r. z przerwą w miesiącu marcu i lipcu 2020 r.
Podczas całego roku 2020 odbyło się 12 posiedzeń. Głównymi tematami, którymi zajmowała się komisja podczas minionego roku były m.in.:

1. Opiniowanie projektów uchwał Rady Powiatu, w tym w szczególności projektu budżetu Powiatu na 2021 r.
2. Remonty cząstkowe dróg powiatowych, ich oznakowanie i czystość. Reakcje na informacje o potrzebie napraw.
3. Realizacja prac remontowych na drogach oraz stan prac budowy nowych odcinków na terenie całego Powiatu.
4. Bezpieczeństwo na drogach powiatowych, największe problemy i możliwości reakcji na sygnały i zgłoszenia mieszkańców.
5. Stan prac przygotowawczych do budowy wyjątkowo istotnych odcinków dróg na terenie całego Powiatu Polickiego.
6. Współpraca z gminami oraz poszczególnymi wydziałami Starostwa Powiatowego w Policach.

W czerwcu 2020 r. komisja wraz z Radnymi dokonała corocznego objazdu dróg powiatowych pod kątem ich stanu nawierzchni oraz oznakowania, a także bezpieczeństwa dla pieszych, rowerzystów i innych uczestników ruchu.

W dalszych miesiącach poruszanymi zagadnieniami były m.in.:

1. Bezpieczeństwo osób pieszych w miejscowości Sławoszewo – cząstkowa budowa chodnika.
2. Naprawa pobocza drogi Będargowo-Warzymice.
3. Plan remontu dróg na 2020 rok.
4. Realizacja budowy drogi Szczecin-Stobno, Szczecin-Police – II etap, Dobra-Wołczkowo.
5. Koszenie poboczy dróg powiatowych.
6. Raport o realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska za rok 2019.
7. Konieczność wycinki zbędnych drzew i krzewów z poboczy dróg powiatowych.
8. Pozyskanie środków finansowych na usunięcie odpadów składowanych w sposób nielegalny przy ul. Kamiennej w Policach.
9. Wsparcie dla zakupu średniego pojazdu oraz pralnicy dla PSP Police.
10. Omówienie działań na terenie Powiatu w sprawie walki z COVID-19.
11. Możliwość kontroli pojazdów o wysokim tonażu, oznakowanie dróg i respektowanie przepisów.
12. Droga Stobno-Będargowo – brak bezpiecznego pobocza.
13. Stan prac na drodze Ustowo-Kurów.
14. Prace na drodze Siodło Górne i Dolne.
15. Stan prac na drodze Wołczkowo-Szczecin do jeziora Głębokie.
16. Sprawozdanie z nadzoru nad wodami z punktu widzenia Nadzoru Wodnego w Szczecinie i w Gryfinie.
17. Informacje Nadleśnictw Trzebież i Gryfino.
18. Informacja GIOŚ.
19. Informacja WIOŚ.
20. Rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi dla Powiatu Polickiego.
21. Inne.

We wrześniu przyjęto priorytety budżetowe komisji na 2021 r., a później dyskutowaliśmy nad stanem remontów i planowanych inwestycji na drogach Powiatu Polickiego na 2021 r.

Opiniowaliśmy projekt uchwały nakładający na Powiat obowiązek wynikający z art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz projekt uchwały budżetowej na rok 2021.
Komisja dyskutowała nad projektem uchwały dotyczącej m.in. opłat środowiskowych, które są odprowadzane do WFOŚ w Szczecinie. Uzgodniliśmy wspólne stanowisko w tej sprawie w celu przedstawienia naszych wątpliwości i obaw w zakresie wysokości i sposobu naliczania opłat.
W posiedzeniach komisji oprócz ich członków uczestniczyli m.in.:

- Naczelnicy wydziałów Starostwa Powiatowego.
- Skarbnik Powiatu Polickiego.
- Szefowie służb i inspekcji oraz przedstawiciele instytucji odpowiedzialnych za obszary będące przedmiotem obrad komisji.

Średnia frekwencja posiedzeń wyniosła **73%.** Frekwencje poszczególnych posiedzeń przedstawia poniższa tabela:

Lp.	**Data posiedzenia**	**Frekwencja**
1.	29 stycznia	3 członków – 60%
2.	25 lutego	3 członków – 60%
3.	21 kwietnia	4 członków – 80%
4.	26 maja	5 członków – 100%
5.	23 czerwca	4 członków – 80%
6.	24 sierpnia	4 członków – 80%
7.	22 września	4 członków – 80%
8.	21 października	3 członków – 60%
9.	17 listopada	3 członków – 60%
10.	26 listopada	3 członków – 60%
11.	2 grudnia	4 członków – 80%
12.	15 grudnia	4 członków – 80%

Na oryginale właściwy podpis
Przewodniczącego Komisji Środowiska, Infrastruktury i Rolnictwa
Jacka Fabisiaka

Zał. Nr 24 do Protokołu Nr XXVI/21
z sesji Rady Powiatu w Policach
z dnia 29 stycznia 2021 r.

Sprawozdanie z pracy Komisji Zdrowia, Bezpieczeństwa, Pomocy Społecznej i Polityki Rodzinnej Rady Powiatu w Policach za rok 2020

Skład Komisji:

1. Shivan Fate – przewodniczący Komisji
2. Jacek Fabisiak – zastępca przewodniczącego Komisji
3. Beata Chmielewska – członkini Komisji
4. Marta Gręda – członkini Komisji
5. Dariusz Podhajny – członek Komisji
6. Aneta Rejczyk-Matysiak – członkini Komisji
7. Janusz Szwyd – członek Komisji

W roku sprawozdawczym 2020 odbyło się 11 posiedzeń Komisji Zdrowia, Bezpieczeństwa, Pomocy Społecznej i Polityki Rodzinnej Rady Powiatu w Policach.

Pierwsze posiedzenie odbyło się w dniu 28 stycznia 2020 r. Uczestniczyło w nim siedmiu członków Komisji. Podczas posiedzenia omówiono projekt uchwały Rady Powiatu w zakresie pracy Komisji, który jednogłośnie został przyjęty. Ponadto Przewodniczący Komisji pan Shivan Fate poprosił członkinię Zarządu panią Beatę Chmielewską, aby omówiła możliwości organizacji posiedzeń Komisji w jednostkach powiatu, których działalności zawierają zakres prac komisji. Radny Jacek Fabisiak wraz z gminą Dobra złożył wniosek o zamontowanie kamer przy drogach powiatowych znajdujących się na terenie gminy.

Drugie posiedzenie komisji zwołano na dzień 25 lutego 2020 r. W posiedzeniu uczestniczyło sześciu członków Komisji. Po przedstawieniu przez pana Starostę sprawozdania z działalności Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Powiatu Polickiego za 2019 rok, Komendant Powiatowy Policji przedstawił sprawozdanie z działalności Komendanta Powiatowego Policji w Policach oraz informację o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego w powiecie polickim. Następnie Przewodniczący Komisji poprosił Komendanta Powiatowego Straży Pożarnej w Policach o przedstawienie informacji o stanie bezpieczeństwa powiatu polickiego w zakresie ochrony przeciwpożarowej. Po zreferowaniu przez Komendanta, Radni zadawali pytania oraz otrzymali odpowiedzi, także w zakresie pandemii

COVID-19. Ponadto Radni uzgodnili, aby w imieniu Komisji Radny Jacek Fabisiak przygotował wniosek na sesję Rady Powiatu o możliwości zwiększenia budżetu Komendy Powiatowej Staży Pożarnej o środki na zakup pralnicy do profesjonalnego czyszczenia skażonych dymem ubrań specjalnych dla ratowników z OSP i JRG.

Trzecie posiedzenie komisji zwołano na dzień 21 kwietnia 2020 r. W posiedzeniu uczestniczyło siedmiu członków Komisji. Podczas posiedzenia pani Beata Karlińska, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Policach, zreferowała sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Policach za rok 2019 r. Omówiono „Sprawozdanie z realizacji w 2019 r. Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2015 – 2020" oraz „Sprawozdanie z realizacji w 2019 r. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Policki na lata 2017-2024". Zastępca Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy przedstawił sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Policach w 2019 r., z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Bezrobociu oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2014-2020. Po szczegółowym przedstawieniu sytuacji dot. rynku pracy (bezrobocie, zatrudnienie itd.) członkowie komisji zadawali różne pytania, np. dotyczące sytuacji rynku pracy w dobie pandemii COVID-19. Pan Dyrektor poinformował członków komisji o szczegółach dot. obecnej sytuacji m.in.: mikro dotacji dla przedsiębiorców; reorganizacji pracy pracowników (oddelegowanie) urzędu w celu przyjmowania wniosków od przedsiębiorców; oraz podał aktualną liczbę wniosków jakie zostały składane i tych które zostały rozpatrzone. Ponadto, Radni pozytywnie zaopiniowali uchwałę w sprawie określenia zadań w zakresie rehabilitacji osób niepełnosprawnych przewidzianych do realizacji w 2020 r. oraz wysokości środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych na te zadania.

W czwartym posiedzeniu w dniu 26 maja 2020 r. uczestniczyło siedmiu członków Komisji. Podczas posiedzenia omówiono przedstawioną ocenę zasobów pomocy społecznej w Powiecie Policki, członkowie komisji zadawali różne pytania, m.in. dot. sytuacji w domu pomocy społecznej oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w związku z sytuacją epidemiologiczną dotyczącą COVID-19. Przewodniczący Komisji przedstawił istotę raportu oceny zasobów pomocy społecznej w analizowaniu sytuacji społecznej (opracowanie katalogu rekomendacji dla radnych) oraz planowaniu nowych zadań w zakresie pomocy społecznej w ramach zadań Powiatu Policki. Pani Edyta Rudecka, Naczelnik Wydziału Spraw Społecznych i Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Policach, przedstawiła sprawozdanie z realizacji Programu Współpracy Powiatu Policki z organizacjami pozarządowymi w 2019 r. Pani Naczelnik przedstawiła m.in. na początku swojego wystąpienia dane statystyczne dot. ilości organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu z podziałem na poszczególne gminy, następnie główne obszary, formy współpracy oraz wysokość środków finansowych przekazanych w 2019 r. na współpracę Powiatu Policki z organizacjami

pozarządowymi w uprzednio zaplanowanych do realizacji wybranych obszarach współpracy. Członkowie Komisji zadawali różne pytania, m.in. dot. planowania środków finansowych dla organizacji pozarządowych w dobie wystąpienia pandemii na terenie całego kraju, ale także w naszym powiecie oraz możliwości realizacji zadań przez NGO w dobie trwającej narodowej kwarantanny. Pani Naczelnik udzieliła wyjaśnień dotyczących zadawanych pytań w szczególności tych, które dotyczyły ryzyka niezrealizowanych zleconych zadań publicznych przez organizacje pozarządowe.

Piąte posiedzenie odbyło się w dniu 23 czerwca 2020 r., wzięło w nim udział pięciu członków Komisji. Podczas posiedzenia pani Beata Chmielewska, Członek Zarządu Powiatu w Policach, omówiła raport o stanie Powiatu Polickiego w zakresie pracy komisji. Pani Skarbnik przedstawiła sprawozdanie z wykonania budżetu Powiatu Polickiego w 2019 roku w zakresie pracy komisji. Ponadto została przedstawiona uchwała RIO w sprawie wyrażenia opinii o przedłożonym przez Przewodniczącego Zarządu Powiatu Polickiego sprawozdania z wykonania budżetu Powiatu Polickiego za 2019 r. Natomiast Naczelnik Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Policach, przedstawił sytuację bezpieczeństwa i przygotowanie służb do zbliżającego się okresu wakacyjnego oraz udzielił informacji dotyczących pandemii COVID-19, w tym liczbę zakażonych na terenie Powiatu Polickiego.

Szóste posiedzenie odbyło się w dniu 24 sierpnia 2020 r. Uczestniczyło w nim pięciu członków Komisji. Odbyła się ogólna dyskusja dotycząca sytuacji rynku pracy w Powiecie Polickim w dobie pandemii.

Kolejne, siódme posiedzenie odbyło się w dniu 22 września 2020 r. Uczestniczyło w nim sześciu członków Komisji. Członkowie Komisji Zdrowia, Bezpieczeństwa, Pomocy Społecznej i Polityki Rodzinnej omawiali sytuację budżetową oraz wyzwania, jakie mogą czekać nas w roku 2021. Po długiej dyskusji zostały opracowane 4 priorytety budżetowe na rok 2021:

1. Badanie mammografii i prostaty dla osób dorosłych oraz badanie otyłości wśród dzieci i młodzieży.
2. Kampania informacyjna dotycząca badania kolonoskopii wśród mężczyzn i kobiet.
3. Analiza procesów związanych z wdrażaniem usług społecznych (deinstytucjonalizacja) w Powiecie Polickim.
4. Promocja bezpieczeństwa publicznego na lądzie i na wodzie.

Powyższe priorytety budżetowe na rok 2021 zostały przekazane w formie papierowej do Biura Rady Powiatu w dniu 22 września 2020 r. Ponadto przedyskutowano temat związany z dofinansowaniem działalności WTZ.

Ósme posiedzenie Komisji odbyło się w dniu 19 października 2020 r. Obecnych było czterech członków Komisji. Członkowie Komisji Zdrowia, Bezpieczeństwa, Pomocy Społecznej i Polityki Rodzinnej omawiali projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie określenia zadań w zakresie rehabilitacji osób niepełnosprawnych przewidzianych do realizacji w 2020 r. oraz wysokości środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych na te zadania. Ponadto pan Andrzej Podlecki, Naczelnik Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, omawiał kwestie związane z bezpieczeństwem i przygotowaniem służb do okresu jesienno-zimowego. Przedstawił dokładne statystyki związane z sytuacją pandemiczną na terenie powiatu w podziale na poszczególne gminy. Została również przedyskutowana tematyka pracowników (emigrantów zarobkowych) odpowiedzialnych za budowę fabryki PDH Polska m.in. ich liczba oraz z jakich krajów będą przyjeżdżać do Polic. Temat szczególnie ważny z punktu widzenia gospodarczego, ale także społecznego.

Kolejne posiedzenie odbyło się w dniu 17 listopada 2020 r. W posiedzeniu uczestniczyło siedmiu członków Komisji. Pani Beata Chmielewska przedstawiła projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie określenia zadań w zakresie rehabilitacji osób niepełnosprawnych przewidzianych do realizacji w 2020 r. oraz wysokości środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych na te zadania. Projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany przez członków komisji. Ponadto Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich przedstawiła projekt uchwały w sprawie uchwalenia „Programu Współpracy Powiatu Polickiego z Organizacjami Pozarządowymi w 2021 r.”. W ramach wniosków pani Joanna Napiwodzka, Wicestarosta Policki, przedstawiła pomysł na utworzenie Przyrodniczego Parku Historycznego w Podgrodziu we współpracy z organizacją pozarządową na zasadzie zakładania wspólnej spółdzielni socjalnej. Pomimo, że wszyscy Radni zgodzili się co do zasadności i atrakcyjności pomysłu oraz obszernego wyjaśnienia ze strony pani Wicestarosty, to członkowie Komisji poprosili o opinię prawną dot. utworzenia wspólnie z organizacją pozarządową spółdzielni socjalnej.

Dziesiąte posiedzenie Komisji odbyło się w dniu 25 listopada 2020 r. Obecnych było sześciu członków Komisji. Pani Skarbnik przedstawiła projekt budżetu na rok 2021. Radni zadawali pytania m.in. dotyczące umiejscowienia finansowania priorytetów Komisji Zdrowia, Bezpieczeństwa, Pomocy Społecznej i Polityki Rodzinnej w przyszłorocznym budżecie, jak również nieścisłości pomiędzy częścią opisową i tabelaryczną oraz błędy rachunkowe. Ponadto, Przewodniczący Komisji wyraził swój niepokój w związku z emitowaniem obligacji. Pani Skarbnik oraz członkowie Zarządu Powiatu w Policach (w tym pan Starosta) w sposób obszerny wyjaśniali wątpliwości. Zostały również omówione nowe zadania do realizacji w roku 2021. Ponadto przedyskutowano Plan Pracy Komisji

Zdrowia, Bezpieczeństwa, Pomocy Społecznej i Polityki Rodzinnej na 2021 rok, który został pozytywnie zaopiniowany.

Ostatnie posiedzenie Komisji odbyło się w dniu 14 grudnia 2020 r. Wzięło w nim udział czterech członków Komisji. Pani Beata Chmielewska przedstawiła projekt uchwały Rady Powiatu w Policach w sprawie określenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych działających na terenie Powiatu Polickiego, projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie określenia zadań w zakresie rehabilitacji osób niepełnosprawnych przewidzianych do realizacji w 2020 r. oraz wysokości środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych na te zadania.

Na podstawie list obecności z poszczególnych posiedzeń Komisji Zdrowia, Bezpieczeństwa, Pomocy Społecznej i Polityki Rodzinnej Rady Powiatu w Policach w roku 2020 r. stwierdzono następującą frekwencję:

Lp.	Imię i nazwisko	Liczba obecności	Liczba nieobecności	Frekwencja w %
1.	Shivan Fate	11	0	100
2.	Jacek Fabisiak	10	1	91
3.	Beata Chmielewska	11	0	100
4.	Marta Gręda	9	3	73
5.	Dariusz Podhajny	9	2	82
6.	Aneta Rejczyk-Matysiak	9	2	82
7.	Janusz Szwyd	11	0	100

Na oryginale właściwy podpis
Przewodniczącego Komisji Zdrowia, Bezpieczeństwa,
Pomocy Społecznej i Polityki Rodzinnej
Shivana Fate